2
21.

Quintilianus
Institutiones Oratoriae cum commento

NOTÆ

Raphaelis Regii

Quint. & M. Ant. Sab. in Suetonii

12-3-1

I
00265

BIBLIOTECA
DE LA
Universidad de Salamanca.
Est. 31. Caj. 2. Núm. 21
2-12-3-2

Suetonius cum commento

Biblioteka Cyfrowa
Politechniki Krakowskiej

M.ANTONIVS SABELLICVS AVGVSTINO BARBADICO SERENISSIMO VENETIARVM PRINCIPI SALVTEM.

Nihil est omnino in tua florentissima repub. a qua ego contemplanda nunq̃ mentis oculos auerto Serenissime princeps: præclara ista publicæ administrationis forma: aut maius: aut pulchrius: cuius effigies: si qualis sit: spectantium oculis cerneretur: incredibiles quidem hominum affectus: studiaq; ad se amandam excitaret: compleretq; haud dubie ipsum humani generis consensum fateri: nihil uestris maioribus: qui per manus eam uobis disciplinam tradiderunt: fuisse in terris sanctius: nihil maiore æquitate: & innocentia præditum: quorum memoria: non solum ob id merito sit colenda: sed immortalitatis etiam laudibus posteritati consecranda: At q̃ prudenter illi ciuitatem sanctissimis institutis munitam uobis reliquere: tam tu solertissime princeps diligenter: & accurate ex sublimi ista dignitatis arce uelut ex specula quadam procuras: ne quid eorum: quæ ab illis sunt rite tradita: negligentia aut iniuria eximatur. Etenim præsentem hanc rerum omnium ubertatem: quietem: salubritatem: quæ cum tuo principatu quinto iam ab hinc anno huic urbi affulsere: secũdum deum optimum tuo felicissimo genio scribimus: quod uero iuris: & æquitatis cultus: ut si quando alias: nunc maxime toto Veneto floret imperio: quod religio & innocentia passim oĩbus alludunt: quod augusta principum sedes: porticus: uiæ: templa: multaq; alia ædificia publica: & priuata his paucis annis: aut ab imis sint fundamentis erecta: aut sumptuosissime instaturata: quod urbs tota pene nouam: atq; eam ĩ ipsam longe splendidissimam induerit faciem: non fortunæ tãtum: sed æquitati etiam tuæ prudentie: & religioni damus. Verum q̃q̃ ea sit sapientia tua inclyte princeps: id sanctissimi istius ordinis: q tecum assidue de republica consultat & solertia: & prudentia: ut non Venetarum rerum tantum: licet & ipsæ multum terra mariq; polleant: sed omnium etiam gentium gubernaculo admotus: quantamuis administrationis molem sine ullo maiorum exemplo sustinere possis: nihilominus ueluti nauis rector: qui & si oĩa cœlo: & aquis longa callet experientia: lineas tamen & numeros quosdam breuissima tabella ĩtuetur: ut nõ modo non locorum ratio: sed ne temporum quidem ulla se inscio prætereant momenta: Sic & tu iucundissime princeps: & potes quidem: & debes in tua ista felicissima administratione: si quando per ocium uacat illustriorum uirorum exempla recognoscere: uel eorum in primis: qui in summo rerum fastigio collocati in suorum ciuium conspectu non in armis uixere. Sed quum nõ unus auctor id Serenitati tuæ præstare possit: qui Tranquillo auctore grauissimo in eo genere plus ualeat prodesse: est meo iudicio nemo: id ego quũ persuasum haberem: haud inepte sum mihi uisus facere: quod eius scripta: quibus duodecim ille Cæsarum uitas fuit complexus: cum uerborum nouitate: tum obscuris historiarum inuolucris aq̃ paucissimis nuper: nec sine contactione adiri solita laboriosa enarratione perspicua: atq; ob ipsum multo fortasse utiliora reddidi. Hæc ego secutus: quia certo sciebam non defuturos: qui Cæsareum nomen auersati: non aliter Tranquillum a liberæ ciuitatis oculis: q̃ Homerum poetarum antistitem ex emendatissima illa Platonis republica ablegandum censerent: cunctantius lectionem hanc Serenitati tuæ cognoscendã proposuissem: nisi singulare ipsius ingenium: longeq; accuratius: q̃ uerbis ullis explicari possit: id esse intelligerem: ut quæ ĩ alteram partẽ scribantur: ea ipsa & sciret: & uellet: tam ad ipsius usum uitæ: q̃ ad reipublicæ salutem accommodare: clæmentiam ĩ quibusdam: mansuetudinem: innocentiam: cæteraq; uirtutes haud tibi iam ãtea ignotas complexus: munificentiam in aliis: industriam: popularitatem: & breui ut quæq; uirtus usui: aut ornamẽto esse poterit: ita aliam in alio studeas imitari: Contra si qua uitia occurrerint: nam non eo inficias esse oĩno aliqua pena indigna relatu: eorum fœditatem detestatus: merito tibi gratulandum putes: quod tãto uir tutum comitatu: præsidioq; septus ad istud dignitatis culmen accesseris: ut nullus sit turpitudini locus ad fœliciſſimũ istum uitæ cursum labefactandum relictus: enixius inde operam daturus: ut eiusmodi laudis detrimenta: quæ longe abs te semper abesse uoluisti: longius adhuc remouisse uidearis. Sic enim natura comparatum est: ut ingenia ad laudem nata non minus uitiorum odio proficiant: q̃ uirtutũ æmulatione: ita ego euenturum arbitratus Tranquillum ipsum: quem ex duro: tetrico: obscuro: tractabilem feci: planum: ac perspicuũ: Serenitati tuæ interim dum alia longe utilior tibi: Venetoq; nomini texitur historia: cognoscendũ proposui. Est fateor id quod damus: si quis tui nominis splendorem intueatur: omnino exiguum: ac pœne sordidum. Sed tu mitissime princeps satis amplum: & splẽdidum facies: si quicquid id est: quod tuis auspiciis in publicum rettuli: sapientissimo iudicio tuo probaueris: quod si ita: ut spero: euenerit: iuuabit me uehementer susceptus labor: sin minus nec adhuc consilii pœnitebit: si dum tuis serenissime princeps commodis studeo: fuero fortasse non paucis gratificatus. Vale.

Olebā ego ſæpe mecū reputare:q̄ iniq̄ eēt illoꝝ cōditio:q aliena ſcripta ſuſciperēt enarrāda: q̄ pna
ſ in lapſum:q̄ iuidiæ ꝓxima:oīumq̄ obtrectatiōibus obiecta:qppe q̄ & ſi:qđ nunq̄ uel raro cōtigit:ex
oī ſit parte emēdata:ſi breuis:dilucida:ſi deniq̄ talis:ut nihil in iis quæ illi dixerint merito reprēhēdi
poſſit:haud tñ ſuſceptus labor plus gr̄æ apud eos:qbus in primis cōſultū uideri pōt ſibi cōparet:q̄ contēptus
apud alios & ludibrii:uelut nullū ſit ſcriptoꝝ genus ſordidius:ocioſius:ineptius: hoc uno cuius ſ̄fœlix ſteri/
leq̄ ſ̄geniū:qa ꝑ ſe nihil parere poſſit obſtetricis uicē pariētibus ꝑſtet:exhibeatq̄ ſe eoꝝ miniſtrū:q merito
aliis referant accepta:qđ ipſū ꝓpemodū ſeruile ſit:aut certe nō multū ab eo diuerſū:hæc & iuidioſe magiſq̄
uere obiiciunt:&.n.nō pauci hac una ſcribēdi uia ſ̄greſſi magnū in oī ſtudioꝝ genere ſibi nomē queſiuere:
neſcio tamē quo nā mō uanā illā calūniā reformidās in unā ſcribēdi rationē:minus q̄ ad hāc ipſam:de qua
loquor aīum adieci:ꝑſeueraſſemq̄ in uteri inſtituto:niſi amicoꝝ hortationes:īmo ꝑces potius me ad Tran
quilli ſcripta enarranda cōpuliſſent:quē ſupiore anno domi interptari adortus:quū ea quæ in mediū affer/
rent:haud tā facile q aderāt ſtilo cōſequi poſſent:efflagitarētq̄ idētidē: ut ſibi illa ipſa in cōmētarii ſpeciē re
præſentarē:eoꝝ ꝑcibus fatigatus:nihil.n.erat quod in tāta neceſſitudine excuſare poſſem:accinxi me ad id
opus magis officio ductus q̄ fiducia:neq̄ enī ſperaui unq̄ futuꝝ:ut uel ea enarratiōe oīa:quod fieri nō pote/
rat:uel oīno plura q̄ cæteri præſtaremus. Sciebā ego certe aliq̄ ne multa dicā lectiōe illa cōtineri:quæ cū uer
boꝝ nouitate:tū ueteris hiſtoriæ ignoratiōe tā recōdita & abſtruſa eſſent:tā altis uoragīnibus īmerſa:ut ue/
lut Heracliti ſcripta quod facere a Socrate dictū accepimus:delio aliquo īdigerēt natatore: q̄q̄ ne in ipſis q
dē locoꝝ tenebris lectorē omnino deſtituendū duximus. Sed uel cōiectura:uel reꝝ ſimilitudie aliquid certe
ī ſingulos locos cōmēti ſumus:cui illius aīus:mō is ſit qui ſingula didicerit:æqua lāce expēdere:facile acquie
ſcat:cætera lectionū uarietate frēti ita executi ſumus:ut nō ſenſa tātū:ordines:hiſtorias:ſed ſinguloꝝ pene
uerboꝝ pōdus ſingulis uerbis reddiderimus:quod ipſum quū aliquāto ītentius facio:exiit hæc noſtra lucu/
bratio paraphraſis uerius q̄ alterius cōmentatiōis ſpeciē. Cæterū fuerit ne operæ preciū hæc ſcribere alii iu
dicabūt:illud ut uere ita ſine rubore dicā accepiſſe nos hæc quæ ī paraphraſim hāc noſtrā cōtulimus: Sic.n.
a ſimilitudine q̄dam appellare libuit:a centū & amplius græci & latini generis ſcriptoribus præter alios pe
ne īnumeros qui uelut externa quadā citātur nomenclatura:nec omnino id fecimus ut ī re tā parua noſtrā
induſtriā cōmendaremus:quod ridiculū ac pene circulatoriū ſemper iudicaui. Sed ut ſimul eos quibus hæc
ſcribebātur plenius demeremur:ſi quū noſtra legerēt:ex quibus potiſſimū fontibus eſſent hauſtra nō igno
rarēt:ſimul ut cæteri qui in hāc forte lectionē incidiſſent his quæ dicūtur facilius acqeſcerēt:q̄q̄ ſic quoque
ſcio nō defuturos:neq̄.n.ſpaui unq̄ poſſe fieri:ut extra omnē ſcriptoꝝ aleā haberemur:q noſtra hæc:ut ni/
mis uaga & luxuriātia cōtenāt:ſed meminerīt illi paraphraſim hāc eſſe:cuius legē ſi ī plere uoluiſſem:oīum
uerboꝝ ratio fuiſſet explicāda:placuit tñ tēperamēto quodā uti:quo pluribus hæc nr̄a ſatiſfaceret enarra/
tio:neq̄.n.pitiſſimo cuiq̄ hæc ſcribebamus:aut iis tātū qbus q̄pauciſſima:ac neſcio an illa ipſa:quæ paꝝ no
bis explorata ſunt:ex hac lectiōe petebāt:ueꝝ & aliis traq̄liāæ hiſtoriæ ſtudioſis:q ad hūc diē non ita ut illi
ꝓfecere. Poterit igit ut nr̄a q̄q̄ opa indiguerit:ſibi lectōem hanc accōmodare:ſic neq̄ his breues & ieiuni:
neq̄ illis ꝓlixi & graues iudicabimur:ſed ſic quoq̄ nō deerūt fortaſſe q alia uia atq̄ alia graſſati calūniā intē/
dāt:nec tā cauſam q̄ odiū ſecuti pgāt noſtrū in hac ꝑte ſtudiū aſpernari:hos ego quādo iueteratæ licētiæ ali
ter occurri nō pōt:illud unū meminiſſe iubeo ex oī mortaliū numero q ſunt hodie:quiq̄ oli fuerūt eos mi/
ſera & extrema cōditiōe ſemp fuiſſe:q ex alienæ laudis obtrectatiōe ſibi phamā quæſiuere:fuiſſeq̄ illoꝝ in/
uidiā alienæ celebritatis nō obſcuꝝ inſtrumētū:infelicitatis uero ſuæ tacitā altricē:nulla unq̄ ingenia tā fe/
liciter claruere:quæ diræ huius peſtis liuētes morſus oīno declinarit:petit.n.ſumma id uitiū ut ignis:hæret
que ꝑtinaciter felicitatis ueſtigio:cōſtat oī tēpore iniuriā inde in bonos miſſam:ſed tātū abfuit:ut ad illoꝝ
quempiam quandoq̄ puenerit:q̄ quum Græculi homeromaſtices:& ex noſtris abominati quidam ſpiritus
ad odium & cōtentionem tanq̄ ſtygiæ herynnes nati oīum memoria exciderint:qui illoꝝ ueneno fuerant
affłati æternum nomen conſecuti gloria floreant & æternitate:& hæc breuiter:non meo magis q̄ omniū
qui aliquid in cōmunem uſum aſſidue cudunt:ſimul ut quod noſter aīus iam pridem in hunc ordinem par/
turit:quandoq̄ pareret ſint dicta:quæ nollem eo conſilio uideri obiecta:ut rectioris iudicii uiros:a ſuo offi/
cio deterrerem:qn hortor potius atq̄ obteſtor pergant illi ſua induſtria noſtrum hunc laborem iuuare. Sa
tis.n.iuuabunt ſi quid quod minus placeat his fuerit commentariis aſſutum:homines enim ſumus:id ipſum
quoquo modo in apertum referrent:eſſem fateor odio magis quā gratia dignus:ſi dum noſtra ſtudioſe ni/
mis commendo:nullum ad ea tanquam myſteria quædam:uel corrigenda:uel mutanda locum cuiquam re
lictum uideri uellem. Erunt per me igitur omnia illis integra:nam quod ad præſens officium attinet:ſatis
ſuperque uidebor mihi ex hac lucubratione conſecutus:ſi Tranquilli fores ſecretiora illius ſcripta adire
uolentibus primus omnium aperuiſſe dicar:quod factum merito ne probari poſſit:omnium:ut dixi po/
tius qua meum erit iudicare. Illud uero non diſſimulabo ex omnibus qui Cæſarum uitas memoriæ prodi
derunt:& in his quos uidimus Iulius Capitolinus:Spartianus:Lambridius:uolcatius:Treuellius: Vopiſcus:
& alii plerique:diſpoſitione:uenuſtate:elocutione:aliiſque hiſtoriæ uirtutibus:unum propemodum Tran
quillum:eſſe maxime dignum:qui ab omnibus legatur. Cæteri ob corruptum dicendi genus longe poſt
ſequuntur:& idcirco huic noſtro minime conferendi.

.M.antonii

M. ANTONII SABELLICI AD AVGVSTINVM BARBADICVM: SERENISSIMVM VENETIARVM PRINCIPEM PARAPHRASEOS IN C. CAESAREM DICTATOREM PARAENESIS PRIMA.

a NNVM AGENS CAESAR: Sunt ni fallor uirtutes omnes in omnibus: ut uitia Auguſtine Princeps Sereniſſime: uerum non omnes in ſingulis: nulli enim hominum unq̃: ut eminentiſſimus ait poeta: cuncta dii dedere: Sed cum ita ſit: plures tamen ĩ uno Cæſare dictatore uirtutes extitiſſe affirmare auſim: q̃ in cæteris omnibus: quorum a Tranquillo uitas elegãter ſcriptas accepimus: cui pudicitiæ parum cuſtoditæ phama detracta: qua ab ineunte adoleſcentia uſq; ad humilium perſonarum exprobatiõem deflagrauit: nihil meo iudicio deſuit: quod & uiro ſummo adeſſe oportuiſſet: in eo conſilium: eloquentia: uigor: conſtantia militaris diſciplinæ: omniũq; altiſſimarum artium ſtudiũ: & quod ad gratiam conciliãdam plurimum ualet mira quædam liberalitas: quibus ille gradibus ex hũili fortuna ad ſummum rerum humanarũ puenit faſtigium. Sed quo plura & maiora ĩ eo extiterũt uirtutũ exẽpla: eo diligentiorẽ operã adhibuimus ut exlocupletiſſima hiſtoriaq; penu: omnẽ rerũ ſeriẽ tibi iucundiſſime princeps depromeremus: uidebã. n. fore: ut ſi unius uitã tuæ amplitudini ex oĩ parte cõſpicuã feciſſemus: fieret illi ad reliqua cognoſcenda facilior acceſſus. Nũc quid ſit qđ ab adoleſcẽtia. C. Cæſaris uitam ſcribere ſit Tranquillus exorſus: in dubium uenire poteſt: ſunt qui cõiectura haud inepta non oportuiſſe dicant ſummi uiri geſta eius incunabulis: & infantiæ crepundiis confundi. Sed id Plutarchus in Alexandro cui hunc noſtrũ cõparat: haud ſeruandũ putauit: niſi quis eũ regiã fortunam: in qua oĩa multo q̃ in priuata ſunt: illuſtriora ſecutũ dixerit. Annũ igitur ſextũ decimũ agens: quum ſexdecim. ſ. annos eſſet Cæſar natus. Annus uero ab ãno: ut Varro ait. i. circulari ſolis reuolutione: uel quia annũ græci ἐνιαυτὸν dicunt: Acteius Capito: ab eo quod ueteres an pro circum poſuere annũ ttadidit appellatũ. Illi. n. ambire pro circum ire dixerunt. Cæſar: ab eo quod qui primus id cognomen tulit: cæſo matris utero ſit æditus: unde & cæſones: hæc Plinius. Seruius: & Spartianus de ratione nominis uterq; plura. Patrem L. Cæſarem uirũ prætoriũ: qui cũ piſis: ut plinius ſcribit: mane calciaretur: repente obiit. Sequẽtibus cõſulibus: ſequẽti anno. Martialis: Bis iam pene tibi cõſul trigeſimus inſtat. oĩs fere ãnorũ ratio conſulũ noĩbus in faſtis cõtinebatur. Flamẽ dialis: louis. ſ. a filaméto: uel ut plutarcho placet: a pileo: quaſi pilamen dictus Deſtinatus: deſignatus: ſed Syllæ dictatoris potẽtia: a petitione repulſum plutarchus tradidit: nec placet qđ quidam ad impetratam a populo petenti facultatem id referunt: uel quod pro collegio nominatum accipias: q; certo anni die fieri ſolitũ: in epiſtolis Plin. ſcribit. Et enĩ nõ ſolũ gentilitiis hæreditatibus ab eodẽ ẽ Sylla multatus: ut Tráquillus nõ multo poſt ſubiicit: ſed & ſacerdotio: quod utiq; ſuffragio fuerat adeptus. Dimiſſa: repudiata. Familia equeſtri: honeſto quidẽ loco: ſed quia hõeſtiore potuiſſet: diues adiecit. Prætextato: prætextam adhuc habẽti: ac per hoc puero de prætextæ uſu teneræ ætati cõceſſo. Macrobius: Plinius: & Plutarchus in quæſtionibus abũde ſcribunt. Cinnæ quater conſulis: Plutarchus eũ dictatorẽ appellat. Iulia: ut in Cornelioꝝ gẽte Corneliæ ſunt dictæ: & in Aemiliorũ Aemiliæ: ita & Julioꝝ Iuliæ gẽtili nomine nuncupatæ: ob idq; Poſſidonius Romanas fœminas ſine proprio nomine fuiſſe credidit: quia prænomẽ non haberẽt: quod tum loco proprii eſſet. Sed Tarquinii uxor Tanaquil: Plinio auctore. ↄ. Cæcilia dicta eſt: ſic & Acca Laurentia: &. ↄ. Teratia in antiquis annalibus cũ ſuis prænominibus ſunt: ut Gellius ſcribit: relatæ. Plutarchus contra Poſſidonii opinionẽ duo dixit in quæſtionibus nomina Ro. fœminas habuiſſe: mares uero tria. A dictatore Sylla: primus Ro. Sylla perpetuã iduit dictaturã: quũ ea alioquin dignitas ſe meſtris eẽt: ueꝝ ultro tandẽ ſe poteſtate abdicauit: cui in ordinẽ redacto: cũ cõuitiũ fieret ab ignobili adoleſcẽte: q̃ſi diuinitus dixiſſe ferẽt fore: ut qcũq; poſt ſe eã dignitatẽ iuaſiſſet: nõ niſi cũ morte depõeret: quod non multo poſt in. C. Cæſare euenit. Sacerdotio: flaminio. Vxoris: Corneliæ: ad illud puto referẽdũ: qđ Sylla oĩa Cinnæ bona publicauit. Gentilitiis hereditatibus: q̃ lege agnationis ad eum peruenire potuiſſent: unde illud: Si paterfamilias inteſtatus moritur: familia pecuniaq; eius agnatorum gentiliumque eſto.

CAII SVETONII TRANQVILLI DE VITA DVODECIM CAESARVM LIBER PRIMVS

Cæſar Dictator

a NNVM agens Cæſar ſextũ decimum patrem amiſit: ſequẽtibuſq; cõſulibus flamẽ dialis deſtĩatus dimiſſa Coſſutia: quæ familia eq̃ſtri: ſed admodũ diues prætextato deſponſata fuerat. Corneliam Cinnæ quater conſulis filiam duxit uxorem: ex qua illi mox Iulia nata eſt: neq; ut repudiaret illam compelli a dictatore Sylla ullo modo potuit. Quare & ſacerdotio: & uxoris dote: & gentilitiis hereditatibus

Multatus:multæ nomine priuatus:Multã oſci pœnam dixere:quia non ſingula:ut olim:ſed multa ſimul eo nomine:ut Varro exiſtimat:a reo exigi occœperint:eſtq; delicti pecuniaria aſſaduerſio: cum pœna ſit:& capitis. Diuerſarum partiũ:marianarũ:& ob id ſyllæ inimicus. E medio:ex publico congreſſu. Quartanæ:febris.ſ.Plin.& Celſus:Cornelius:quartanas & tertianas numero multitudinis frequentius uſurpant. Quartanæ inquit Celſus ſunt ſimpliciores:incipiunt fere ab horrore:deinde calor erumpit:finitaq; febre biduum integrum eſt: ita quarto die reuertitur. Aggrauante:affligente. Latebras: loca quibus latere poſſet. Inquiſitoribus:ad eũ & cæteros marianos inquirẽdos miſſis.

Reddimeret:duobus talentis redemiſſe ſe Cæſarẽ a Cornelio Phagita ſequiſitoꝛ duce plutarchus ait.

Per uirgines ueſtales: Cic.Nulle ſunt inquit uirgines: quæ me a uobis deprecent:quaſi per ueſtales de reconciliatione agere. Cornelius ad hæc & Trãquillus in Vitelio auctores ſunt:hoc noſſe eas cũ legatis ĩ Flauiana caſtra publice miſſas:de ueſtalium numero & miniſterio earum:plura ſuo loco dicentur. Aurelium cottã:hoc eſt quod per propinquos & affines dixit: nã & mater cæſaris Aurelia dicta eſt. Deprecantibus:uel prece ſupplicium amolientibus:ut Ennius: Lætum & inimicum deprecor:& catullus: Totidem mox deprecor illi:uel ualde p̃cantibus.cice.q̃ multorum hic uitã a Sylla deprecatus eſt. Viris ornatiſſimis:ſi quidem cotta prætor:& cõſul fuerat:Mamercus & ipſe bello marſico legatus: Liuius & Aſconius ſunt auctores. Contenderẽt: obnixe peterent. Expugnatum: precibus uictum. Eum:cæſarem.

Optimatium partibus: nobilium ſtudiis:potẽtiæ: factiõi optimates: qui primum in ciuitate locum optinent:uel q̃ opulentiores ſint:& in maiore cẽſu:uel q̃ in primis oppreſſis opitulari poſſint. Defendiſſẽt: aduerſus Marianos tutati eſſent.

Multos marios:multa conſilia:& ſtudia optimatibus inimica: qualia in Mario fuere.Lucanus:Multuſq; in pectore uano eſt Hannibal.

multatus diuerſarum partium habebatur: ut etiam diſcedere e medio:& q̃q̃ morbo quartanæ aggrauante prope per ſingulas noctes cõmutare latebras cogeretur:ſeq; ab inquiſitoribus pecunia redimere:donec per uirgines Veſtales:perq; Mamercum Aemilium:& Aurelium Cottã propinquos & affines ſuos ueniam impetrauit. Satis conſtat Syllam quum deprecantibus amicis & ornatiſſimis uiris aliquãdiu denegaſſet:atq; illi pertinaciter contenderent:expugnatum tandem proclamaſſe: ſiue diuinitus:ſiue aliqua coniectura uincerent:ac ſibi haberent:dummodo ſcirent eum:quẽ incolumen tanto pẽre cuperent:quandoq; optimatium partibus:quas ſecũ ſimul defendiſſent: exitio futurum:Nam Cæſari multos Marios ineſſe.

De prima Cæſaris militia.

S Tipendia prima in Aſia fecit. M. Thermi prætoris contubernio: a quo ad accerſcendam claſſem in Bithyniam miſſus deſedit apud Nicomedem non ſine rumore proſtratæ regi pudicitiæ: quem rumorem auxit intra paucos rurſus dies repetita Bithinia per cauſam exigendæ pecuniæ:quæ deberetur cuidam libertino clienti ſuo.Reliqua militia ſecũdiore fama fuit:& a Thermo in expugnatione mitylenarum corona ciuica donatus eſt.

De ſecũda eius militia & reditu ipſius ad urbem.

m Eruit & ſub Seruilio Iſaurico in cilicia ſed breui tempore.Nã Syllæ morte cõperta ſimul ſpe nouæ diſſenſiõis:quæ per Marcũ Lepidũ mouebatur:Romã propere rediit:& Lepidi quidẽ ſocietate: quanq̃ magnis cõdi-

Marci thermi:nõ therini:ut quidam habent.Lucanus:luſque ſui pulſo iam perdidit umbria thermo.Extant & Ciceronis epiſtolæ plæræque ad thermum Aſiæ pro prætorem ad eum credo:ſub quo cæſar prima fecit ſtipendia.Nec me fugit apud tacitum therinum ſæpius legi:ſed aut mendoſe:aut certe alterius familiæ id nomen fuit. Contubernio:domeſtico uictu:cõmunicq; habitatione:quaſi contabernio:unde contubernales dicti.Modeſtus centurias in contubernia diuidit:quorum ſingula denos haberent milites. Bithyniã:ad Nicomedem Bithyniæ Regẽ. Eſt.Bithynia Aſiæ regio thracio Boſphoro:& ponti oſtio ad occaſum obuerſa. Proſtratæ:ad ſtuprum ſubiectæ. Rumorem:phamam. Exigẽdæ pecuniæ:ab iis qui eam deberent repetendæ. Libertino:ad ingenui differentiam dixit. Secundiore:proſperiore. A thermo:cuius ductu militabat. Mitylenaꝝ: urbs in Leſbo libera Mitylenæ:ut Plinius ait. Ciuica corona:querna:& qua qui ciuem ſeruaſſet donari cõſueuit:ſed alia de cauſa imperatoribus data:ut poſtea dicetur. Meruit:ſtipendia fecit:militauit:unde emeriti:qui iam militia ſoluti ſunt:qdã emereor:& emeritum:a mereor libẽtius ducũt. Seruilio Iſaurico:is ab Iſauris in cilicia uictis Iſaurici cognomen Romam reportauit.Ouidius:Alter iſauras aut cretum domitas teſtificatum opes. Marcũ Lepidum:is conſul poſt Syllæ mortẽ in eius acta:& uniuerſæ factionis opes temere inuectus armis a Luctatio collega uictus in Sardiniã aufugit:ubi diſtillationis morbo nõ multo poſt pitſunt qui dolore nimio affectum:quum de adulterio cõiugis reſciuiſſet cõſumptum dicat. Magnis conditionibus

tionibus:magnis uictoriæ præmiis. Ingenio eius:uão & inconstanti. Minorem opinione:omnia minus q̃ opinatus esset ad discordiam:& seditionem paratam. Offenderat:inuenerat. Cornelium Dolobellam:duo eodem tempore:ut Pedianus ait:fuerunt Dolobellæ:atq; ambo postulati: sed hunc Cæsar accusauit:quẽ damnare non potuit.quanq̃ multi Greciæ populi:& testimonia:ut Plutarchus scribit:ei detulissent: alterum.M.Scaurus:qui ut damnaretur effecit. Consularem & triumphalem:qui non modo consul fuerat:sed triumphum etiam egerat. Repetundarum:pecuniarum intellige:quo nomine pecuniæ:& alia quibus diuitiæ constant: continentur: sed siue nomẽ sit:siue aliud duobus casibus:repetundarum: & repetundis ueteres plurimum usi sunt.

tionibus inuitaretur:abstinuit: cum ingenio eius diffisus: tum occasione:quam minorem opinione offenderat.

De accusatione Dolobellæ.

Aeterum composita seditiõe ciuili Cornelium Dolobellam consularem & triumphalem uirum repetundarum postulauit:absolutoq; Rhodum secedere statuit:& ad declinãdam inuidiam:& ut per ocium ac requiem Apollonio Moloni clarissimo tunc dicendi magistro operam daret.Huc dum hybernis iam mensibus traiicit circa pharmacusam insulam a prædonibus captus est:mãsitq; apud eos non sine summa indignatione prope quadraginta dies cum uno medico:& cubicullariis duobus. Nam comites:seruosq; cæteros in initio statim ad expediendas pecunias:quibus redimeretur dimisit. Numeratis deinde quinquaginta talentis expositis in littore non distulit:quin euestigio classe deducta persequeretur abeũtes:ac redactos in potestatẽ supplicio: quod illis sæpe minatus inter iocum fuerat afficeret. Vastante regiones proximas Mithridate:ne desidere in discrimine uideretur socios ab Rhodo:quo pertenderat transit in Asiam:auxiliisq; contractis:& prefecto regis prouincia expulso:nutantes ac dubias ciuitates retinuit in fide.

De tribunatu militum eius:& aliis gestis ipsius.

Tribunatum militum:qui primus Romam reuerso per suffragia populi honor optigit auctores restituẽdæ tribunitiæ potestatis: cuius uim Sylla diminuerat enixissime iuuit.Lucio Cinnæ uxoris fratri:& qui cum eo ciuili discordia Lepidum secuti post necem consulis ad Sertorium confugerant:reditum in ciuitatem rogatione Plocia confecit:habuitq; & ipse super ipsa reconcionem.

De quæstura eius & aliis gestis per:eum.

Quæstor Iuliam amitam uxorẽq; Corneliam defunctas laudauit e more pro rostris:sed in amitæ qui-

Apollonio Moloni: cui Cicero quoq; ut plutarchus ait operam dedit. Pharmacusam insulam:circa Carpathum est ea ĩsula:unde & carpathium mare. Classe deducta:ex milesio:ut Plutarchus ait portu in altum ducta. Supplicio quod fuerat interminatus:Cæsar eos in potestate redactos prius iugulari iussit:mox pergami:quod se facturum promiserat:cruci iugulatos affixit.

Nutantes: instabiles:nec in fide mansuras. Tribunatum militum Pedianus duo ait tribunorum militum fuisse genera: unum quod rufusti dicerentur: quiq; in exercitu creari soliti essent: alterũ comitiatorum:qui comitiis designarentur: de quo nunc: Sed hi consulari potestate creati sunt:circa Veiẽtani.Senoniciq; belli tempora: interdũ & proconsularis:aut non multum diuersa potestas data: quo fit ut tribunos fasces etiam procul Italia habuisse tradiderint:quidam ut Tyberium Neronem:qui postea princeps fuit Rhodi:&.M. Antoniũ: qui ab Antonio pio est adoptatus tota Italia procõsulari imperio tribunum fuisse Capitolinus tradidit. Cuius uim potestatem. Sylla dimminuerat:tulerat Sylla dictator legem:ut Appiãus scribit: qua cautum est:ne is qui tribunus plebis fuisset:magistratum ullum amplius haberet.Liuius: omnem ferendarum legum uim tribunus scripsit ademptam. Pedianus autem iudicandi. Auctores restituendæ tribu. po.Pompeius secundo suo consulatu:quem cum Crasso gessit tribunitiam potestatẽ populo rẽstituit: cuius postea

rei constat eum sub initium ciuilis belli pœnituisse. Post necem consulis. Lepidi scilicet:quem in Sardinia defunctum diximus. Rogatione:lege plebiscito. Plocia: Clodium & Claudium ueteres dixere:sic Plocium & Plaucium:duorum Pedianus Plauciorum meminit.M.Plaucii Syllani:trib.ple.&.P.Plaucii Ipsei qui in consulatu fuit Milonis competitor:utrius horum:an alterius Plaucii rogatiõe Cæsar Corneliæ uxoris fratri:& aliis exulibus reditũ in urbem fecerit:parum compertum habeo. Concionem:orationem ad populum:orationis ipsius Gellius meminit:in oratione inquit. C.Cæsaris:qua plauciam rogationem suasit. Iuliam amitam:patris sui sororem:quæ.C. Mario nupsit: E more:ueteri instituto:miror Plutarchum existimare nouo exemplo Corneliam a Cæsare laudatam: quasi is honor grandibus natu matroni tãtum

redderetur: quum ipse in Camillo auctor sit: ob aurum a mulieribus in publicum collatum: patrum decreto omnibus datum: ut fato defunctæ publice laudarentur. Alicarnasseus Dionysius antiquissimam oration nem funebrem apud Romanos eam existimat: quam Publicola consul in Bruti collegæ funere habuisset.

Quo nomine. Martia: quia in martia gente orta. A uenere iulii: ab iulo Veneris nepote: Aeneæ filio. Vergilius: Iulius a magno demissum nomen Iulo. In genere: patris scilicet: & amitæ meæ. Regum sanctitas: inuiolabilis maiestas. Et cerimonia: ad historiam allusit: nisi ad Venerem potius id referas: Dionysius auctor est: orta inter Iulium Ascanii filium: & Siluium Aenea & Lauinia genitum de regno altercatione ita inter eos comparatum: ut Siluius regnaret: Iulo & posteris: quædam sacrorum potestas cæderet: quæ in ea gẽte usq; ad sua tempora mansisset. Quinti Pompeii filiam: pedianus: Quintus inquit pompeius: syllæ dictatoris ex filia nepos: quaſ pompeia proneptis potius: nisi hunc fratrem accipias: cuius pater eodem prænomine fuerit: quod raro apud maiores uideo seruatum. Inter publicas cerimonias: publica sacrorum solẽnia: quæ in pontificis maximi domo celebrari solita scribit plutarchus: quaſ Cæsarem tum pontificem fuisse accipias oportet: quum Clodius ad eius coniugem muliebri habitu penetrauit: miror Appianum Calphurniam pro pompeia scripsisse Sed adhuc magis mirum Liuium Metelli pontificis cõiugem in sacris bonæ deæ a Clodio adulteratam scripsisse: quum & uxorem Cæsaris fuisse constet: ad quam ille in opertum uenisset: nec Calphurniam: quæ quoad uixit Cæsar: in eius connubio permansit. Obuenit: sorte obtigit. Vlterior hispania: Bethyca: quæ ulterior: auctore plinio: dicta est. Cõuentus: loca quibus in eiusdem Plinii utar uerbis: plures populi disceptabant: quattuor in ea conuentus Gaditanus: Cordubensis: Astysitanus: & Hispalensis. Gades: insulam extra terram. Plinius: gadibus extra orbem conditis.

Pertesus ignauiam suã: suæ ignauiæ tedio affectus. Aetate: altero scilicet: ac tricesimo ætatis anno.

Orbem terrarum subegisset: at Macedones non solum non orbem subegere: sed de Aphrica ne contendere quidem: ut polybius ait cœperunt: in Europa uero ab Adria ad Istrum: quota eius regionis parte dominati: magnam Asiæ partem intactam reliquisse eiusdem testimonio traduntur. Missionem: decedendi facultatem. Coniectores: græci ὀνειροπόλους uocãt. Terra omnium parens: Ouidius: Magna parens terra est. Colonias latinas: Coloniarum duplex ratio: & enim ciues aliquo ad inhabitandum transcripti colonia dicebatur: quales fere erant Romanorum coloniæ: & quum manentibus ueteribus incolis ius latii: ut Pedianus ait: eis dabatur: sic pompeius Strabo magni Pompeii pater transpadanas deduxit colonias: erat autem ius latii: ut idẽ auctor interpretatur: dem laudatione de eius ac patris sui utraq; origine sic refert. Amitæ meæ Iuliæ maternum genus ab regibus ortum paternum cum diis immortalibus coniunctum est. Nam ab Anco Martio sunt Martii reges: quo nomine fuit mater a Venere Iulii: cuius gẽtis familia est nostra. Est ergo in genere & sanctitas regum: qui plurimum ĩter homines pollent: & cerimonia deorum: quorum ipsi in potestate sunt reges. In Corneliæ autẽ locum Pompeiam duxit Quinti Pompeii filiam Syllæ neptem: cum qua deinde diuortium fecit: adulterã tam opinatus a Publio Clodio: quem inter publicas cerimonias penetrasse: ad eam muliebri ueste tam cõstans fama erat: ut senatus quæstionem de pollutis sacris decreuerit.

De gemitu eius apud statuam magni Alexandri: & de somnio ipsius de matris concubitu.

q Væstori ulterior Hispania obuenit: ubi cũm mandato reipublicæ iure dicendo conuentus circumiret: gadesque uenisset: animaduersa apud Herculis templum magni Alexandri imagine ingemuit: & quasi pertesus ignauiam suam: quod nihil tum a se memorabile actum esset in ætate: quam iam alexander orbem terrarũ subegisset missionem continuo efflagitauit ad captandas quãprimum maiorum rerum occasiones. In urbe etiam confusum cum somnio proximæ noctis: nam uisus erat per quietem matri stuprum intulisse: coniectores ad amplissimam spem incitauerũt. Arbitrium orbis terrarum portendi interpretantes: quando mater: quam subiectam sibi uidisset: non alia esset quam terra: quæ omnium parens haberetur.

De gestis per eum in urbe.

d Ecedens ergo ante tẽpus colonias latinas de peten

tur:nil aliud quam petenti magistratus Romanam ciuitatem adipisci:cui Strabonis auctoritas astipulatur: latii inquit ius habent adeo:ut qui ædilitatis questuræque dignitatem romæ assecuti sunt:ne mausi: assint: sed quid sit quod de petenda ciuitate agitantes dixerit indubium uenire potest: quum feræ nil aliud sit dicere quam q ciuitatem adepti essent de quærenda ciuitate sollicitos esse. Sed ex obscura historiæ latebra lux elicienda est: Appianus est auctor:plures italiæ populos:socialis belli temporibus:ciuitate donatos: Sed in suffragiorum latione:quod ille plane demonstrat a romanis deceptos:qua fraude aliquod post annos animaduersa nouæ dissensionis materia sit:inde illis orta ut sit sensus de petenda ciuitate.i.iure ciuitatis qđ nomine nõ re fuerant adepti: Scio ego non deesse qui aliter. Interpretati sint esse ius latii.quo qui prædi ti essent suffragii tantum lationem haberent:sed ut Ciuem petendi magistratus ius nullum.de quo latinæ coloniæ:quæ circa padum erant ea tempestate agitarent: Verum utcũque res habet. Tranquillus aperte demonstrat aliud fuisse ciuitate donari:aliud iure latii:nec tãtum præsenti loco quo ait colonias latinas de ciuitate adipiscẽda sollicitas fuisse:uerum in Augusto: quem scribit non multas urbes sua merita in rẽpu.allegantes latinitate.i.iure latii uel ciuitate donasse. Consules.L. Cæsar credo:&. C.figulus: aut.L. Tullius &.M.Lepidus:quibus cõsulibus ro.signa circa. Ciliciam:& Syriam magni pompei ductu uagabãt. Secius:segnius:Tardius. Aedilitatem: iniret ædilitatis munus adiret. Venit in suspitionẽ: suspectus eẽ cœpit. Ambitus uetitæ largiõis:& suffragiorum corruptelæ: Salustius .L. Antõius:&.p.Sylla designati cõsules legibus ambitus interrogati pœnas dederant principio anni. Calendis.Ianuariis: unde annus sumebat initiũ. Trucidatis quos placitum esset.Crispus.L.Cottam:&.L.Torquatum consules Interficere eos statuisse ait:suppressisque Crassi:& Syllæ nominibus a catilina.Antonio:& pisone.ita conspiratum:ut patrata cæde Catilina:& Antonius fasces inuaderẽt. piso cũ exercitu ad optinẽdas hispãias mitteretur.id Cicero in ea oratione:quam contra.Caius. Antonium competitorem in senatu habuit:& pedianus testanť. Ipse Cæsar.Magister equitum:ut dictatoris erat ius summum in populum:ita in omnes milites:& accensos magistri equitum. Ad arbitrium sententiam:uoluntatem.ludicium. Marcus Bibulus. qui ædilis: cum cæsare fuit:& mox in consulatu collega. Curio pater.dubium an is sit.qui postea cæsarianus factus in lybia ad bagradam fluuium perüt:an eius pater.miror cur patrem dixerit:si tres continua serie oratores in curionum familia:ut plinius ait extiterunt:nullumque ob id facere potuerit discrimẽ. Cõsulatu:quem cum Bibulo cessit. Aedilis:quando subaudi ædilis:cum Cicero:Antonio:& Sylla coniurauit. Destinatũ:decretum.cõstitutum. Non obiisse:dié diei munus non adiisse:uel aut nõ exequutũ eẽ. Marcus. Actorius.Naso fuerit ne hic naso:an alius:qui ab Antonio lepido:& Augusto,pscriptus é:parũ nobis: adhuc constat.prouincia hispania.Crispus. Crasso ad nitente citeriorem ait hispaniã illi datã:ut in ea quæstor,pptor eẽt. Foris ille:,pcul urbe. Cõsurgerẽt:una Ad res nouas surgerẽt. Per lãbranos:sic legũt qdã

da ciuitate agitantes adiit:& ad addendum aliquid concitasset:nisi consules conscriptas in Ciliciam legiones paulisper ob id ipsum retinuissent:nec eo secius maiora mox in urbe molitus est.

De suspitione coniurationis eius cum Crasso & Sylla.

SIquidem ante paucos diés quam ædilitatem iniret:uenit in suspitionem conspirasse cum Marco Crasso consulari. Item publio Sylla &.L. Antonio post designationem consulatus ambitus condemnatis:ut principio anni senatum adoritẽtur:& trucidatis:quos placitũ esset: dictaturam Crassus inuaderet. Ipse ab eo magister equitum diceretur. Constituta que ad arbitrium repu. Syllæ:& Antonio consulatus restitueretur. Meminerunt huius coniurationis Tanusius geminus in historia: Marcus Bibulus in edictis. C. curio pater in orationibus. De hac significare uidetur & Cicero in quadam ad Atticum epistola referens Cæsarem in cõsulatu cõfirmasse regnum:de quo ædilis cogitarat: Tanusius adiicit Crassum pœnitentia uel metu diem cædi destinatum non obiisse:& iccirco ne Cæsarem quidem signum: quod ab eo dari conueneratdedisse. Conuenisse autem Curio ait ut togam de humero deiiceret. Idem Curio:sed &.M. Actorius Naso auctores sunt conspirasse eum etiam cũ Cneo Pisone adolescente:cui ob suspitionem urbanæ coniurationis prouincia hispania ultro extra ordinem data sit:pactumque ut simul foris ille ipse Romæ ad res nouas cõsurgerẽt:p lam

quibus facile accedo.i.per lambri accolas:est enim is Cisalpinæ galliæ fluuius:ex eupoli lacu fluens & quod magis credã:continuo transpadanos subiecit:ut appareat de iis coloniis intelligere:quas de ciuitate agitantes Cæsar hispania decedens non multo antea adierat:alii ambranos habent:qđ nullo mõ probo. Morte pisonis:qui ab hispanis equitibus:quos in exercitu ductabat iter faciens occisus est. Præter comitiũ ac forum:quæ duo in primis loca ab ædilibus spectaculorũ diebus ornari cõsueuerunt:ita ut signa & statuæ ad tempus romã ædiliũ cura & prouincia quãdoq; deportarentur.Plinius & Pedianus sunt auctores:Comitiũ a coeundo dictum satis cõstat:quasi coitium: quidã quia eo Sabini & Romani ad sanciendã inter se pacẽ coiiuissent dictum autumãt: alii qđ suffragiorum cã huc.ro.tribus coirent:locus fuit inter palatium:& capitolium ro.foro contiguũ. Basilicas:regias απο του βασιλεως Papinius.Illinc belligeri sublimis regia pauli erãt basilicæ magnifica:& sumptuosa ædificia:qualis fuit basilica Pauli:basilica Lucii:& Caii:sed harũ neutra tũc erat:uerum siquis basilicæ formam requirit:Lãpridium audiat.basilicã inquit inter campum martiũ & septa agrippiana instituerat:in lato pedum centum:in longo mille:ita ut tota colũnis penderet. Ad tempus:in præsentem spectaculorũ usum. In qbus:porticibus. Abundãte rerum copia:signorum imaginũ:statuarum:& rerum ad ornatum quæsitarum multitudine superante. Venationes: quibus feræ in theatro cõficiebantur. Quod & polluci:postq̃ ad regillum lacum ꝓspere aduersus latinos Posthumius dictator pugnauit Castori & Polluci ĩ ea pte fori quo circa iuturnæ lacum duo iuuenes:q uictoriã nunciarunt equorũ sudorem abstergere cõspecti sunt:ædes erecta est:Plutarchus:Valerius:& Dionysius sunt auctores:uerum sic accidit ut tantũ castoris ædes sit dicta: Martialis uicinum castora canæ:Transibis uestæ.Plinius.Ante ædem castorũ fuit Marci Tremelii equestris togata. Munificentiã:munificentissimos ludos. Vnius cæsaris dici:quasi ab uno cæsare exhibitos uulgo prædicari. Gladiatorum munus.spectaculum.Iu.munera nunc ædunt:& alibi Cuius munere retia misit. Familia:multi sub uno instituebantur lanista ad gladiaturam:qui numerus familia dicebatur:sed liberi quoq;sub hoc nomine complectuntur:unde paterfamilias dictus:& philosophorum familiæ:seruorum tamen proprium est: famel.n. unde famulus:& familia:osca lingua.seruus olim dictus. Cõparata:quæsita:Inimicos:homines aduersæ factionis eos intellige:quibus:Cæsaris succesſus semper suspectissimi fuere. Cautum:ante ludorum dies lege prouisum. Per partem tribunorum:per tribunorum quosdã:quia per omnes forte non poterat. Aegyptus prouincia:ut in ægyptum mitteretur. Plebiscito:rogatione tribunitia:siue lege:scire apud ueteres iubere fuit:unde plebiscita quasi plebis iussa. Extraordinarii imperii:extra sortem decernendi. Alexãdrini:Alexandriam in ægypto macedonum rex.Alexander eam ut plinius ait Dinocrate archinitecto ĩ macedonicæ clamidis effigiem metante cõdidit. Regem suum:Ptolemæum cognomento auletem:qui præter alia flagitia choraulam exercuit:hunc Alexandrini ob uitæ obscænitatem:ut Strabo tradidit exegerũt: de eius reductione multa Plutarchus in Catone:sed plura omnino Cicero ad lentulũ: Scio ego præter hũc & alios regum ab alexandrinis eiectos:sed temporum ratio efficit ut de aulete credamus. Optimatim factione:hi sunt:quos supra inimicos appellauit. Trophæa:cimbricæ uictoriæ monumenta: sunt enim trophæa spolia hostibus adempta.deo dicata:Vergilius. Menzenti ducis exuuias tibi magne trophæum:talia fuere cimbrica trophæa.C.Marii in urbe:de quibus nunc Tranquillus talia:& Pompeii: Crispus deuictis

branos:& transpadanos:destitũtum utriusq; consilium morte Pisonis.

De ædilitate eius & gestis in ea.

Edilis præter comitium ac forum basilicasq; etiam capitolium ornauit porticibus ad tẽpus extructis: in quibus abundante rerum copia:pars apparatus exponeretur. Venationes autem ludosq; & cum collega:& seꝑatim edidit:quo factum est ut communium quoq; impensarum solus gratiam caperet:Nec dissimularet collega eius Marcus Bibulus eueniſſe sibi:qđ Polluci. Vt enĩ geminis fratribus ædes in foro constituta tantum Castoris uocaretur:Ita suam. Cæsariq; munificentiam unius Cæsaris dici. Adiecit insuper Cæsar etiam gladiatorium munus:sed aliquãto paucioribus q̃ destinauerat paribus: Nam quum multiplici undiq; familia comparata inimicos exterruissẽt:cautum est de numero gladiatorum:quo ne maiorem cui q̃ habere Romæ liceret.

De gestis per eum in urbe.

Conciliato populi fauore tentauit per partem tribunorum ut sibi ægyptus prouincia plebiscito daretur:nactus extraordinarii imperii occasionem:quod Alexandrini regem suum sociumque atq; amicum a senatu appellatum expulerant:resque uulgo improbabatur:nec optinuit aduersante optimatium factione: quorum auctoritatem ut quibus posset modis inuicẽ diminueret. Trophæa Caii Marii de Iugurtha:deq; cimbris:atq; theuto

hispanis trophæa in pyreneis iugis cõstituit:ex quo more trophæa in urbibus figuntur:in arcubus ex edificatis. Restituit:reposuit priore loco statuit. De sicariis:percussoribus:a sica dictis. Ob relata:ciuium capita:Sylla duo talenta proscriptorum ciuium percussoribus mercedis nomine proposuit. Corneliis legibus: Corneliæ leges plures omnino fuere a Cornelio tribuno plebis latæ:pro quo Ciceronis elegans extat oratio:is inter alias:quas ad populum tulit leges:capite uno cauit:nequis legibus in senatu solueretur: nisi.cc.affuissent senatores:quum antea uel paucissimi per ambitionem id factitare cõsuessent:de hac lege uidetur mihi nũc sentire Tranq̃llus:ut q̃q̃ frequẽti senatu decretũ esset:ne prosit cariis haberentur:qui proscriptorum capita retulissent:Cæsar tamẽ ut eius ordinis auctoritatem labefactaret in sicariorum numero aduersus cornelias leges in exercenda quæstione habuit:legibus ãt dixit quia altero capite:id quoq;:sed diuersa ratione & euentu Cornelius tentarat. Subornauit:ĩstruxit.

nis olim a Sylla disiecta restituit:atquẽ in exercenda de sicariis quæstione:eos quoque sicariorum numero habuit: qui proscriptione ob relata ciuium Romanorum capita pecunias ex ærario acceperant: quamquam exceptos corneliis legibus. De eodem.

Vbornauit etiam qui.C. Rabirio perduellionis diem diceret:quo præcipuo adiutore aliquot ante annos Lutii Saturnini seditiosum tribunatũ senatus coercuerat:ac sorte iudex in reum ductus tam cupide condemnauit:ut ad populum prouocãti nihilæque ac iudicis acerbitas profuerit. De põtificatu maximo eiusdem.

Eposita prouinciæ spe põtificatum maximum petiit non sine profusissima largitione. In qua reputans magnitudinem æris alieni:quum mane ad comitia descenderet:prædixisse matri osculanti fertur:domum nisi se pontificem non reuersurum:atque ita potentissimos duos competitores multumque & ætate:& dignitate antecedentes superauit:ut plura ipse in eorum tribubus suffragia:quam uterque in omnibus tulerit.

De prætura & gestis eiusdem.

Prætor creatus detecta coniuratione Catilinæ senatuque uniuerso in socios facinoris ultimam statuente pœnam solus municipatim diuidendos:custodiendosque publicatis bonis censuit. Quin & tantum metum adiecit asperiora suadentibus identidem ostentans quanta eos in posterum a plebe Romana maneret inuidia: ut Decium Syllanum consulem designatum non piguerit sniam suã:qa mutare turpe erat ĩterpretatiõe lenire:uelut grauius atq3 ipse sẽsisset exceptã:obtiuissetq3 adõ trãsductis ad se iã pluribus:& ĩ his Ciceroĩs cõsulis fratre:nisi labãtẽ ordinẽ cõfirmasset. M. Catõis oratio. Ac ne sic quidẽ ĩpedire rẽ destitit:quo ad usq3 manus equitũ Romãorũ quæ armata presidii causa circũstabat ĩmoderatius pseuerãti necẽ cõminata ẽ:& iã strictos gladios usq3 eo ĩtentãs: ut sedentẽ una proximi deseruerint:uix pauci cõplexu togaq3 obiecta protexerĩt. Tũc plãe deterrit9 nõ mõ cessit:

Perduellĩõis:maiestatis. L. Saturnini:de Sarturnini tribunatu Ciceroni Ciceronis opus illud est:quod ad Herennium inscribitur:sed Appiãus multo plura. Sorte ductus: iquibusdam causis iudices sorte trahebantur:quod in miloniano iudicio:& aliis pleriſque locis pedianus aperte ostẽdit in reum Rabirium. Iudicis:Cæsaris subaudi. Prouinciæ:spe reducendi ĩ ægyptum ptolæmei. Põtificatum maximum: Numa primum põtificẽ maximũ creauit Martium Martii filium generum suum:qui omnia sacra publica & p̃uata subiecit. Mãtri:Aureliæ. Nisi põtificem:do.non re:scilicet aut pontificem eo die aut exulem futurum plutarchus:Aut ĩquit pontificem hodie mater aut exulem uidebis. Duos competitores.P. Seruilium Isauricum:sub quo ipse in cilicia militarat:& Catulum luctatium principem Syllanæ factionis. In eorum tribubus:quas utique apparebat longe maiore studio suis tribulibus q̃ Cæsari suffragaturas:si quidem singulæ tribus magis suis:q̃ alienis cõpetitoribus fauere consueuerunt:Sed in comitiis illis aliter euenit:quando Cæsar in alterutra tribu plura suffragia tulerit:q̃ ambo illi in omnibus Romãis tribubus:quæ quinque erant & triginta numero. Censuit: oratio quam Cæsar super ea re habuit:eleganter est apud Crispum notata. Municipatim:per ipsa municipia oppida scilicet honorarii muneris communicatione. ro. po. connexa. quid municipium:quid colonia sit. Gellius & Pedianus docent. Labantem:infirmum nutantem:iam dudum in Cæsaris sententiam inclinãtem. Catonis oratio:hanc quoq; Crispus in primo historiarum complexus est. Præsidii causa ut cõsuli & patribus p̃sidio esset. Intentans:minaciter atque identidem intendens. Vt proximi:proximo forte loco sedentes. Togaq;:obiecta:Plutarchus auctor ẽ Cæsarẽ obiectu togæ a Curiõe seruatũ

De refectione capitolii: Iouis templum tarquinius romanorum regum ultimus constructuit: puluillus consul dedicauit: mox bellis ciuilibus: ut plutarchus: appianus: & Liuius scribunt: combustum cum Sylla instauraſſet morte præuentus dedicare non potuit: qui honor catulo obtigit: uiteliana inde seditione: quum iterum conflagraſſet: Veſpaſianus reſtituit: & conſecrauit nouiſſime cum eius morte incendio absumptum Domitianus filius reparatum dedicauit: hæc plutarchus Tranquillus: & Martialis non ipſam duntaxat dedicationem: catulo tribuunt: ſed refectionem quoq;. Diſquiſitionem: a diſquiro diſquiſitio eſt. Diſquirere quærẽdo diſcernere: ad diſquiſitionem: ad populi diſcuſſiõem: an populus catulo: uel alii potius eam curam de mãdari uellet: Lampridius dato tamen ſpatio ad diſquirendũ cogitãdumq; prius quid dicerent.

Rogatione: lege. Promulgata: propoſita: in uulgus edita. Gellius quid rogatio ſit: quid plebiſcitum: quid lex longiore diſceptatione demonſtrat. Conſpirationi. conſenſui: ambiguum uerbum atq; utroq; uerſum uſurpatũ: bona enĩ & mala cõſpiratio eſſe poteſt. contra cõiuratio ſemper mala: & in alicuius pernitiem ſuſcepta. Relicto nouorum cõſulum officio: relictis nouis cõſulibus: quos honoris gratia frequentes circũſederant: aut certe in capitolium ſecuturi erãt: quo calendis Ianuariis primo magiſtratus die ſacrificaturi conſcendebãt: Ouidius & Tranquillus ſunt auctores.

Turbulentiſſimas leges: cecilius metellus. tri. ple. legem: ut plutarchus docet: laturus erat: ut re. pu. catilinæ coniuratiõe conſternata põpeius cum exercitu ex aſia romam reuocaretur: cui negocium daret ut diligenter proſpiceret: ne reſpublica ea temporum nouitate aliqđ adiret incommodum: hic ferendæ legis fuit illi prætextus: ſed. m. catoni qui tum tribunus erat: & aliis aliter perſuaſum pompeium a metello: & is qui legem celebrare occœperant reuocari: ut ui: & armis rem publicam capeſſeret. Ambo. cæſar & metellus: hic tribunatu: prætura ille. Comperit: cognouit. Dimiſſis lictoribus: abire iuſſis: quo occultius fugeret.

Abiectaq; p̃texta: q̃ p̃tores maioreſq; magiſtratus utebãt. De p̃textæ uſu: diõyſius: Plutarchus: Liuius macrobius: & Silius Italicus abũde multa. Aſſerẽda: uidicãda. Ob eũdẽ coetũ: populi multitudinẽ: q̃ ad Cæſarẽ cõfluxerat. Coactus: ſenatus ſubaudi tumultuoſe ĩ curiã uocatus. Inducto: reuocato: antiq̃to. Priore decreto: quo publica admĩſtratiõe ſubmouebat. Apud Nouiũ q̃ſtorẽ. Varro auctor ẽ q̃ſtores ñ a pecũiis tm̃: ſed a cribus potius iq̃rẽdis dictos: qđ pediãus quoq; ſentiẽ mihi uidet: hoc fuit rex capitaliũ q̃ſtionẽ exercet. xii. tabulæ q̃ſtoc paricidi meminerũt. Quĩto curio: q ut criſpus: & plutarchus ſcribũt: Catilĩæ cõſilia p Fuluiã Ciceroĩ pdidit. Chirographũ: chirographũ ut pediãus placet hoc a ſyngrapha differt: qđ ĩ illo: q̃ tm̃ acta ſũt: ſcribi ſolẽt: ĩ hãc uero cõtrafidẽ ẽt ueritatis pactio ueniat. Implorato: ſuppliciter: & cũ obteſtatõe req̃ſito. Ne curio p̃mia darent: qa nõ primus Curius q de cõiuratione ſed etiam in reliquum anni tempus curia abſtinuit.

De geſtis eius in officio prætoræ.

PRimo prætoræ die Q uintum Catulum de refectione capitolii ad diſquiſitiõem populi uocauit rogatione promulgata: qua curationem eam in alium trã ſferebat. Verum impar optimatium conſpirationi: quos relicto ſtatim nouorum conſulum officio frequẽtes obſtinatoſque ad reſiſtendum concurriſſe cernebat: hanc quidem actionem depoſuit.

De priuatione eius a prætura: & eius reſtitutione.

Aeterum Cecilio Metello tribuno plebis turbulentiſſimas leges aduerſus collegarum interceſſionem ferenti: auctorem propugnatoremq; ſe pertinaciſſime præſtitit: donec ambo adminiſtratione reipu. decreto patrum ſummouerentur. Ac nihilominus permanere in magiſtratu: & ius dicere auſus: ut comperit paratos: qui ui ac per arma prohiberent dimiſſis lictoribus: abiectaq; pretexta domum clam refugit pro conditiõe temporum quieturus. Multitudinem quoq; biduo poſt ſponte: & ultro confluentem: operamque ſibi in aſſerenda dignitate tumultuoſius pollicentem compeſcuit: quod cum præter opinionem eueniſſet: ſenatus ob eũdem cœtum feſtinato coactus gratias ei per primores uiros egit: accitumque in curiam: & ampliſſimis uerbis collaudatum: in ĩtegrum reſtituit inducto priore decreto.

De actione eius ob coniurationem catilinæ.

DEcidit rurſus in diſcrimen aliud inter ſocios Catilinæ nominat?: & apud Nouiũ nigrũ quæſtorẽ a Lutio Vectio ĩdice: & in ſenatu a Q uĩto Curio: cui quod primus conſilia coniuratorum detexerat: conſtituta erant publice præmia: Curius e catilina ſe cognouiſſe dicebat. Vectius etiam chirographum eius Catiline datum pollicebatur. Id uero cæſar nullo modo tolerandum exiſtimans cũ implorato ciceronis teſtimonio: quædam ſe de coniuratione ultro ad eũ detuliſſe docuiſſet: ne curio p̃mia darẽtur:

tione

tione aliquid Ciceroni retexisset:sed Cæsar fuisset.aut quia falsum de se indicium senatui detulisset. Vectium:indicem. Captis pignoribus filiis ne:an rebus quod magis placet:nam pignora utrunq; significant sed capta pignora multæ potiusq̃ satis dationis nomine accipias. Reliqua suppellectile direpta: diripere uolentibus data:aut certe interim dum pignora capiuntur quasi hostiliter asportata. Eodem in carcerem scilicet. Nouium fuerit ne hic.L.Nouius ille qui quum Publio Clodio postea tri.ple.fuit ut non affirmare ausim ita ne id ipsum quidem negare. Maiorem potestatem Marcos Varro Gellio auctore Quæstores neq; uocatiõem habere dixit neq; præhensionem quũ ipsi a priuato ad prætorem ĩ ius uocari possent siquidem magistratus qui uocandi ad comitia populi potestatem nõ habuit:ĩ ius uocari poterat prætor cõtra ex maioribus magistratibus habebatur quippe qui maioribus creare aũspiciis ut cõsul & censor.

effecit. Vectium pignoribus captis:& direpta supellectile male mulctatum:ac pro rostris in cõcione pene discerptũ coniecit in carcerem. Eodem modo Nouium quæstorem eo: quod compellari apud se maiorẽ potestatẽ passus eẽt.

De ulteriore hispania sibi sorte data post prætura.

X prætura ulteriorem sortitus hispaniam:retinẽtes creditores interuentu sponsorum remouit: ac neq; more neq; iure ante q̃ prouinciæ ordinarentur profectus est:Incertum metu ne iudicii quod priuato parabatur: an quo maturius sociis implorantibus subueniret: pacataq; prouincia:pari festinatione:non expectato successore: ad triũphum simul consulatumq; decessit.Sed cum editis iã comitiis rõ eius haberi non posset:nisi priuatus introisset urbem:& ambienti ut legibus solueretur multi contradicerent:coactus est triumphum ne cõsulatu excluderetur: dimittere. De consulatu eius cum Bibulo.

Duobus cõsulatus cõpetitoribus Lucio Luceio Marcoq; Bibulo Luceium sibi adiunxit: pactus ut is quoniã iferior gratia esset:pecuniaq; polleret:nũmos de suo: cõmuni nomine:per centurias pronũciaret.Q ua cognita re:optimates quos metus ceperat nihil non ausurũ eum ĩ summo magistratu:concordi & consentiente collega:auctores Bibulo fuerunt tantundem pollicendi:ac plæriq; pecunias cõtulerunt:ne Catõe quidem abnuente eã largitionem e rep.fieri.Igitur cum Bibulo cõsul creatus est:Eãdem ob causam opera optimatibus data ẽ:ut prouiciæ futuris consulibus minimi negocii.i.siluæ calesq; decernerẽtur:Q ua maxime iniuria instructus omnibus officiis Cneum Pompeum affectatus est offensum patribus:qd̃ Mithridate rege uicto cunctantius confirmarentur acta sua

Ex prætura:post pturas. Sortitus sorte adeptus:nã puinciæ sorte consulibus & prætoribus plurimũ dabant. Interuentu spõsorũ: octingẽtorũ trigintaq; talẽtorum sponsiõe Crassus creditores a Cæsare remouit: auctor é Plutarchus

Ordinarent:quibus uidelicet copiis:quibus auxiliis: quo cõmeatu in quos hostes:bellandũ:ac quatenus esset publice decerneret. Priuato:ex hoc appetiã ptura defunctũ sortitũ fuisse Cæsarem hispaniã:aut certe nõ multo post defuncturũ fuisse quũ in prouinciã abiit nisi priuato:sine exercitu:interpretet aliquis:qd̃ nullo modo placet nec multo plus illud probo:ut priuato:pro priuate accipias: hoc est priuato noĩe:ad creditores ipsos: nõ ad Cæsarem id referens. Sociis:ro.populi scilicet fœderatis gentibus:siue ciuitatibus:erant.n.ĩ.hispania aliæ fœderatæ urbes.aliæ stipendiariæ: & aliæ contributæ.

Ad triumphũ: Calecis & Lusitanis uictis cũcta ad oceanũ usq; Cæsar perdomuerat. Ratio eius haberi non posset:absentis subaudi.

Multi cõtradicerẽt:sed Cato in primis qui diem dicendo de industria absumpserat nequid senatus

Cornelia lege illi gratificari posset. Is:Luceius. Inferior gratia: minus gr̃a polleret q̃ Cæsar. Polleret: potẽs eẽt. Cõmuni noĩe:suo ac Cæsaris. Per cẽturias:centuriæ in classibus erãt: ut Liuius pspicue docet. Eũ:Cæsarẽ. Cõcordi & cõsentiẽte collega:obsecũdãte illi & obsequẽte q̃ is Luceius futurus uidebatur. Tãtundẽ:quantũ Luceius fuerat pollicitus. E republica quasi dicat.& si parum laudabili exemplo: tolerabili.tamen:quia reipublicæ profuturo:quæ plane sententia necessitate Catoni acerbissimo ambitus hosti expressa intelligatur oportet:adde quod & stoicus Cato:qui sola patriæ charitate adduci potuit:ut utile ab honesto discerneret:sed satis auspicato fieri putabat:ut Fabius dicere solebat: quæ pro repu.fierent. Eandẽ ob causam:ne maiora moliri posset. Syluæ callesq;:puincie minimi nogocii:syluæ latrociniis suspectæ publico præsidio obtineri cõsueuere.lu.Armato quotiens tuto custode tenetur: Et pontina palus: & gallinaria pinus:hoc magis placet q̃ si ad lignoꝝ materiã in publicos usus disponẽdã accipias.qd̃ ab Alexandro principe lãpridius factũ memoriæ ꝓdidit:q; syluas ĩ publicũ thermaꝝ usum deputarit. Instructus: cautior addeclinandã iniuriã factus:uel quasi districtus & cõpulsus. Affectatus est:omni officio demereri nixus. Offensum:atq; ob id iratum. Cunctãtius confir.acta sua:Appianus & plutarchus sunt auctores

Pompeium a patribus alienatum:quod illius acta quæ bello mithridatico & toto oriente ſtatuiſſet:nam alios in regno retinuerat:aliis ademerat:quibuſdam populis fœdera:aliis libertatem.cõceſſerat: ſenatus cunctantius illa rata habenda ſanxiſſet. Veterem inimicum priuſq̃ magiſtratu abiiſſent plutarchus eos in gratiam rediiſſe tradit:cui Appianus aſtipulatur. Nequid ageretur:agi paterentur. Conficerentur:quæcũque in curia aut cum populo agerentur:eodem die quo mota eſſent ad exitum perducerentur: perductaq̃ in publicum referentur:quo ſane inſtituto omnem longioris conſultatiõis ſenatui adimebat facultatem.

Et publicarentur: hiſtoriæ credo conſultum uoluit: Iulius Vopiſcus ex actis populi:& ſenatus ſe hiſtoriam ſumpſiſſe ſcribit:quo mẽſe faſces nõ haberet nam alternis menſibus conſules faſces habebãt uetus mos cõſularicq̃ dignitati pene æq̃lis.x.uiri quoq̃ qui ad cõſcribẽdas leges creati fuerãt ĩter ſe:ut Liuius tradit cõparũt ut e collegio unus faſces héret: ſingulis aliis accẽſi apperẽt. Accẽſus: publicus miſter: ſed Varro feſtus:& Mar. de accenſo aliquid uariant: Pedianus accenſus ait eſt nomen ordinis:& promotionis in militiam.

Lege agraria:qua omnem ferme campanum agrum populo diuidebat:& extra ſortem campum ſtellatem optimam eius agri partem. xx.m.ciuium quibus tres liberi eſſent: Polybius ſtellatem campum in quem quum Hannibal ducis errore ueniſſet a Fabio pene ĩterclusus eſt campanum agrum ĩterpretatur. Obnunciantem:pernitioſæ legi:ut Aſconio placet: reſiſtentem:ſed auguret obnunciare dicebãtur quum aliquid mali ominis nunciarent.i.ſcæuũ:& dirum quid dã:hinc tribunitia lex illa.P.Clodii nequis de cœlo ſeruaret p eos dies qbus cum populo agi liceret: qua rogatione fuſiam legem:& æliam propugnacula & muros tranquillitatis & ocii cõſtat ſublatas. Lex.næ lia obnũtiationẽ ut Aſcõius ſcribit:confirmarat:quæ oĩa ad publica decreta aut comitiorum euentus rogationeſq̃ ĩpediendas pertinebãt:ergo obnunciãtẽ ĩfauſtis denũciatiõibus remorãtẽ. Cõſternatione:qđ ro.cõſul ex publico ui pulſus fuiſſet. Referre ĩ cõſultationẽ ferre. Cẽſere:ſnĩam dicere hoc ad uindictã decernẽdã illud ad iuidiã faciẽdã attinet. Poteſtate:magiſtratu dignitate. Per edicta:p libellos qbus Cæſari plura contra auſpicia molienti identidẽ obnunciando reſiſteret. Vrbanoq̃ facetiis & iocis ſcatentiũ.

Quid ſignarent ſcriberẽt notarẽt in hũc.n.ſenſum ueteres accepere:ſignatores tabulis teſtamẽtariis aut dotalibus plurimũ adhibebant.Iu.Signatæ tabulæ:& alibi:prior ille ſignabit. Ferrent uulgarent. Bibulo conſule cõſulis Bibuli auctoritate. Campũ ſtellatem:de ſtellate cãpo proxime diximus. Maioribus conſecratum a maioribus:quod moris fuerit cãpos cõſecrare Liuius docet qui exactis regibus Tarquiniorum agrum Marti ait conſecratum:ſed conſecratio ipſa eo tendebat ut inuiolabilis eſſet:nec quiſq̃ locum ipſum aut occupare auderet aut aliis occupandum proponere q̃ omni neglecta religione Cæſar fecit. Agrũq̃ cãpanum:quæ p.i.ut Polybii conueniat interpretatio.Campanum tamen agrum publicatum fuiſſe poſt capuam receptã:factumq̃ reipublicæ uectigalẽ Liuius eſt auctor:in hoc igit maieſtas in illo religio uiolata eſt

Vectigalem ut uectigal reipu. penderet uectigales agri ut Paulo iure conſulto placet dicuntur q̃ in perpetuum locant hac lege ut q̃diu pro his uectigal pendatur iis qui conduxerunt aut qui illis ſucceſſerunt auferri non poſſit. Publicanos:publicoq̃ uectigalium conductores. Tertia mercedũ pte:de hac largitione Appianum ſenſiſſe exiſtimo q ſcripſit Cæſarem primo ſuo cõſulatu tertiã tributoq̃ p:é equeſtri ordini remiſiſſe: ſed hic tertiam mercedum partem:in conducendis intellige uectigalibus pactarũ. Immoderatius licitaré

tur:

Pompeioq̃ Marcũ Craſſum reconciliauit ueterem inimicum ex conſulatu:quem ſumma diſcordia ſimul geſſerãt. Ac ſocietatem cum utroq̃ iniit:ne quid ageretur in repu. quod diſplicuiſſet ulli e tribus.

De geſtis per eum in conſulatu.

Nito honore primus oĩum iſtituit: ut tã ſenat⁹ q̃ populi diurna acta cõficerentur:& publicarẽtur. Antiquũ etiã rettulit:morem:ut quo menſe faſces nõ hẽret:ac cenſus ante eũ iret:lictores pone ſequerẽtur:lege aũt agraria ꝓmulgata obnũciãtem collegã armis foro expulit. Ac poſtero die in ſenatu coqueſtũ: nec quoq̃ repto q̃ ſup tali cõſternatiõe referre aut cenſere aliq̃d auderet:qualia multa ſæpe in leuioribus culpis decreta erãt:in eã coegit deſperationẽ:ut quo ad poteſtate abiret domo abditus nihil aliud q̃ p edicta obnunciaret. Vnus ex eo tpe oĩa ĩ rep.& ad arbitriũ adminiſtrauit:ut nõnulli urbanorũ quũ qđ p iocum teſtandi gratia ſignarent:nõ Cæſare & Bibulo:ſed Iulio:& Cæſare cõſulibus actũ ſcriberẽt:bis eundem præponẽtes nomine atq̃ cognomine:utq̃ uulgo mox ferrentur hi uerſus.Nõ Bibulo quicq̃ nuper:ſed Cæſare factum eſt.Nam Bibulo fieri conſule nil memini. Campum ſtellatẽ maioribus cõſecratum: agrũq̃ campanũ ad ſubſidia Reip.uectigalẽ relictum diuiſit extra ſortẽ:ac uiginti mi libus ciuium:quibus terni pluresq̃ liberi eſſent. Publicanos remiſſionem petentes tertia mercedum parte releuauit:ac ne locatione nouorum uectigalium ĩmoderatius li

tur.immo derata præcipitiq; licitatione conducerent. Interpellantem:eius uerba interrumpentem:aut certe ipsa acta impedientem:est.n.Interpellare pediano auctore mediam alterius orationes interrumpere:uel actioni se alterius interponere. Duci in carcerem:Plutarchus auctor est:cum senatus omnis catonem tractum sequeretur Cæsarem auctorem tri.ple.fuisse:ut illum lictori eximeret. L.Lucullo:Idem auctor est.catonem:& Lucullum se comites:Bibulo obtulisse:quum in forum uenisset:cõsilio Cæsari collegæ resistendi.atq; ita accidisse:ut consulari maiestate uiolata fractis fascibus ipsi cũ ignominia foro pulsi sint.

citarẽtur,p palã mõuit: Cætera itẽ quæ cuiq3 libuissent dilargitus est cõtradicẽte nullo:ac si cõaretur quis absterito M.Catonẽ ĩterpellãtẽ extrahi curia p lictorẽ: duciq3 ĩ carcerẽ iussit.Lucio Lucullo liberius resistenti tantũ calumniarũ metũ iniecit:ut ad genua ultro sibi accederet:Ciceronе in iudicio quodam deplorante temporum statum: Publium Clodium inimicũ eius frustra iampridem a patribus ad plebem trãsire nitentem eodem die: horaq3 nona transduxit.Postremo ĩ uniuersos diuersæ factionis indutum præmiis:ut se de inferenda Pompeio nece sollicitatum a quibusdam profiteretur:productusq3 pro rostris auctores ex cõpacto nominaret.Sed uno atq3 altero frustra:nec sine suspitione fraudis nominatis desperans tam ꝑcipitis cõsilii euentũ intercepisse ueneno ĩdicẽ creditur.

De calphurnia uxore recepta & filia Iulia Põpeio tradita.

§ Vb idem tempus Calphurniam.L.Pisonis filiã succeſſuri ſibi in consulatu duxit uxorem: suamq3 Iuliã Cneo Pompeio collocauit: repudiato priore sponso Seruilio Cepione:cuius uel præcipua opa pauloante Bibulũ impugnauerat. Ac post nouã affinitatẽ Pompeiũ primũ rogare sententiã cœpit:quũ Crassũ soleret.essetq3 consuetudo ut quem ordinẽ interrogandi sententias consul chalendis Ianuariis instituisset:eum toto anno conseruaret.

De imperio galliarum ei concesso post consulatum.

§ Ocero igitur generoq3 suffragãtib9 ex oĩ,puinciarũ copia gallias potissimum elegit:cuius emolumento & opportunitate idonea sit materia triũphorũ:& initio q̃ dem galliã cisalpinã:illyrico adiecto lege uatinia accepit: mox per senatũ comatã quoq3 ueritis patrib9 ne si ipsi negassent populus & hãc daret: quo gaudio.elatus nõ tẽpauit:qn paucos post dies freq̃nti curia iactaret iuitis:& ge\

Liberius:minus timide. Calũniarũ: criminationũ. In iudicio quodã:causæ actione. Temporũ statũ: qualis fuit uox illa eiusdẽ. in primo inuectiuarũ. tẽpora o mores:Appianus.clodium tribunum ad ciceronis insidias instructũ ait quod ille trium uirorũ consensum ad monarchiã aspirãtiũ palã ĩprobaret. Clodiũ:inimicum:Appianus:& Ascõius auctores sunt:unũ ex Clodii accusatoribus Ciceronẽ fuisse hic forte ductũ scribit:ille uero electũ: Plutarchus testimoniũ ait a:Ciceroẽ in Clodiũ delatum.

A pribus:ad plæbẽ:a patricio ordine ad plæbeiũ: nã Claudiorũ familiæ duæ fuere: Patricia q̃ claudius:erat ortus:altera plæbeia. Hore:nona:forẽsibus. ſ.actiõibus aliena.Mar.de ciuilibus officiis: Exerceret raucos: tertia causidicos:& mox ibidẽ.impat extructos frãgere nona toros: Plutarchus meridiem scribit finẽ multis fuisse reipu. ob id magistratũq; ro.post eã horũ fœdus facere nõ cõsueſſe rati credo meridianũ tẽpus rite publicis actõibus minĩe accõmodatũ. Traduxit: ea traductio p adoptionẽ ẽ facta:nam plæbeio homini se Clodius adoptãdũ dedit. Vbi uero:& p quos adoptatio fieret gellius docet. Inductũ:immissũ: sed melius psuasũ.Lucillius:huius ego aĩum sĩ iduco:uel ĩductũ: fallaciis qbusdã: & illecebris deceptũ:ut idẽ.Miserũ senẽ sirenũ cãtu ĩductũ: Appiãus. Vectiũ hunc fuisse ait:hoĩem plæbeiũ: sed ille ne q Cæsarẽ ĩ Catilinæ cõiuratõe apud: Nouiũ q̃storẽ noĩauit:an alius:incõpertũ habeo

A quibusdã:Bibulo:Catone:& Cicerone:ut idem auctor ait. Indicem:Vectium. Inter cœpisse:sustulisse. Calphurniam:quam:Appianus in operto bonæ deæ a:Clodio adulteratam falso tradidit. Seruilio:Cepionæ:apud Plutarchum:& Appianum mendose scipio pro Cepione legitur. Rogaræ:sententiam: qui mos rogandarum sententiarum a consulibus:seruaretur.Gellius:perspicue demonstrat. Socero:Pisone. Genero:Pompeio. Emolumento:& opportunitate:ut hoc ad bellorum materiam:illud ad prædæ opulentiam referas. Illyrico. Appianus auctor est ab Illyro polyphemi filio Illyricum nominatum:q̃ longe:lateq; eius fines spatiarentur olim:idem auctor.Pliniusq;:& Strabo docent. Lege:uatinia:Vatinii. tri.ple.rogatione:is cum.P. Clodio tribunus fuit. Comatam:galliam:græci gallos:celthas uocant: gens omnis: triplicem partitionem sortita est: comata gallia quæ pyreneis:iugis reno oceano:& gebenna continere: a cultu credo capillorum: est dicta: Altera brachata: quæ & narbonensis: ad gallicum mare internum obuersa: & ipsa a:barbarico bracharum cultu:est enim bracha indumenti genus:quo gens peculiariter est olim usa:unde illud apud eundem:galli brachas in curia deposuerunt. Vopiscus:Gallicis inquit

brachis ornatus Tetricus in triumphū est ductus: & Lampridius: Alexandrum quoq; principē tradit inter militaria uestimenta brachas donasse. Tertia togata a: toga quidem hæc dicta intra apēninum & alpes: & anconem usq; propagata. Vlli fœminæ: ad impudicā eius adolescentiam refertur. Quasi: alludens: obliqueque demonstrans sibi quoq; q̄q̄ molli: ut semyramidi: & amazonibus ad regnum uiam aliquo modo patere posse. Semyramidem: de eius regno: Trogus & Herodotus multa: sed diodorus omnino plura. Amazones: de his quoq; idem trogus Plinius & Strabo. De actis: de his: quæ Cæsar superiore anno consul egisset: an pro ratis habēda essent: seu rescindenda potius. Detulit: Cæsar. Cognitionē: ut qualia essent senatus cognosceret: & corrigeret.

Suscipiente: recipiente. Irritas: uanas. Altercatiōes: iurgationes.

In præiudiciū: p̄iudiciū ut pediano placet: res est quæ quū īstituta est affert iudicaturis exēplū q̄d se quant̄: cui Plinii ad seuerū astipulat̄ auctoritas: Curianus īquit orabat ut sibi donarē portionē meā seq; p̄ iudicio iuuarē: Fabius p̄iudicia fiūt a rebus iudicatis: q̄ pares fuerunt: aut ex iudiciis ad ipam cām ptinētibus: aut ab eiusdē causæ ꝓnuncia tiōe: cōfirmant̄ duobus modis p̄cipue: & auctoritate eorū q ꝓnūciauerūt: & rerū de qbus querit̄ similitudine. Postulatus: ut reus accersitus. Appellato: appello tribūos dicimus: ꝓuoco ad tribūos. Collegio: reliqs e collegio tribūis. Optiūt: collegii itercessiōe. Reus: ne fiert̄: ne ut reus accerseret̄: nec cuiusq; accusationi esset obnoxius.

Ad securitatē: ne aduersos habere t in urbe magistratus. Obligare: sibi fide obstringere. Nō alios pati ad honorē ꝓuenire: q̄d per necessariorū & clētū suffragia: q̄ pluria Cæsari aderāt: fieri poterat

Pepigissent: a pago uerbo: ut fabio placet potius: q̄ a paciscor. q. d. secum pacti essent. Propugnaturos: defensuros. Syngraphā: cautionē: Cicero ꝓgitis ne uos tāq̄ ex syngrapha agere cū populo: pedianus i chyrographis scribi ait q̄ acta sunt in syngraphis cōtra fidē: & pacta quædā cōplecti.

mentibus aduersariis adeptum se: quæ cōcupisset: deinde ex eo insultaturum omnium capitibus: ac negante quodā per contumeliam: facile hoc ulli fœminæ fore respondit: quasi alludēs in Assyria quoq; regnasse Semiramim: magnamq; Asiæ partem amazones tenuisse quondam.

De accusatione gestorum consulatus eius.

Vnctus cōsulatu Caio Memmio: Lucioq; Domitio ꝓtorib⁹: de supioris āni actis referētibus cognitionē senatui detulit: nec illo suscipiente: triduoq; p irritas altercatiōes absūpto in prouinciā abiit: & statim quæstor eius i præiudiciū aliquot criminibus arrēptus est. Mox & ipse a L. Antistio tri. ple. postulat⁹ appellato demū collegio optinuit: eū reipu. cā abesset reus ne fieret. Ad securitatē ergo posteri tpis i magno negocio habuit: obligare semper ānuos magistrat⁹: & e cōpetitorib⁹ nō alios adiuuare: aut ad honorē pati peruenire: q̄ qui sibi pepigissent, ꝓpugnaturos absentiam suam: cuius pacti non dubitauit a quibusdam iusiurandum: atq; etiam Syngraphā exigere.

De Domitio mināte Cæsari: & gestis ꝑ eū in Gallia.

Ed cū. L. Domitius cōsulatus cādidatus palam minaretur cōsulem se effecturū: q̄d ꝓrætor neq; fet: adempturū q; ei exercitus: Crassum Pōpeiūq; in urbem, ꝓuinciæ suæ Lucā extractos cōpulit: ut detrudēdi Domitii causa cōsulatū alterū peterent: ꝓfecitq; utrūq; ut i qnquēniū sibi i periū ꝓrogaretur. Q ua fiducia ad legiōes q̄s a rep. acceperat: alias priuato: alias publico sumptu addidit: unā ēt ex trāsalpinis cōscriptā uocabulo quoq; gallico a lauda n. appellabatur: quā disciplina cultuq; romāo institutā: & ornatā postea uniuersam ciuitate donauit. Nec deīde ulla

Consularis candidatus: q consulatū solēni more petebat. Quod ꝓtor: ad illud q̄d ꝓximo capite dixit: refertur. C. Mēmio. & Lucio Domitio ꝓtoribus de supioris: anni actis referentibus. q. d. rescissurum se consulē oīa acta Cæsaris: aut certe compulsurum: ut eorum: quæ consul contra auspicia fecisset: redderet rationem. Lucam: urbs hetruriæ est: ac magis nota: quam de ea plura dici oporteat. Prouinciæ suæ: galliæ scilicet cisalpinæ Appianus auctor est tantum esse hic per partes concursum ad Cæsarem factum: ut. c. xx. fasces circa illum quandoq; conspecti sint: ac præter magistratus ipsos ad ducentos senatorii ordinis officii gratia eo confluxisse. Detrudendi: deiciendi. Alterum: quia ambo una consules fuerant: ergo secundo loco peterent: quanquam Plinius: tertium eum consulatum fuisse: non secundum demonstret. Vtrunq; perfecit: ut Domitius deiceretur: & ambo creati sint: ue ut Domitio depulso sibi in quinquennium imperium prorogaretur. Ad legiones: quæ ab initio quattuor: auctore Plutarcho fuerant ei decretæ. Priuato: proprio sumptu. A lauda: ab auis nomine appellatam Plinius aperte docet: auis inquit galerita appellata quondam: postea gallico uocabulo etiam nomen legioni dederat a lauda: Cicero: ludi manipulares ex legione a laudarum: & Plinii uerbis apparet: quia galeis essent milites instructi nomen legioni datum galli enim galeam a laudam uocant. Institutam: militari disciplina excultam. Ornatam ro. armis instructam. Ad explorandum: recognoscendum.

recognoscendū. Dedendū:ad pœnam:& supplicium dandum. Plurium dierum:Plutarchus.xv.dierum supplicationes ei decretas ait:ipse uero in cōmentariis.xx. supplicationibus ipsis imperatores:& exercitus diis cōmendabātur: ut Capitolinus inuit:uestrū inqt est igitur supplicationes decernere:noscq; diis cōmendare. A saltu pyreneo:pyrenei montes citeriorem hispaniam a gallis diuidūt:nomen apuella īdigena ab Hercule compressa:aut ut qdam scribunt ab igne a pastoribus īmisso:quo montes ipsi olim cōflagrarunt fa ctum. Alpibus:quæ galliā & germaniā ab italia diuidunt. Monte gebenna:qui ad meridiē ipsam terram claudit. Rheno:flu. ex adula mōte rhenus ortus ad septentrionem in britānicū oceanum decurrens: galliā a germania diuidit. Rhodano:fluuio q̄ ī ternum mare galli cū elabitur:ut intelligas his finibus narbonēsem quoq; galliā includi.

belli occasione:iniusti quidē:ac periculosi abstinuit tā fœderatis:q̄ īfestis:ac feris gētibus ultro lacessitis: adeo ut senatus legatos quondam ad explorandum statū galliarū mittendos decreuerit:ac nōnulli dedēdū eū hostibus cē suerint:sed prospere decedentibus rebus: & sepius & plurium q̄ quisquā unq̄ dierum supplicationes impetrauit.

De gestis per eum in gallia.

Essit autē.ix.annis:quibus imperio fuit hæc fere omnem galliā:quæ a saltu pyreneo alpibusq3:& mōte gebenna:fluminib9 rheno:& rhodano cōtinetur:patetq3 circuitu ad bis:& tricies centū milia passuum præter soci/as: ac bene meritas ciuitates ī ,puinciæ formā redegit:eiq3 in singulos ānos stipendii nomen īposuit. Germanos qui: transrhenum īcolunt prim9 Romanorum pōte fabricano aggressus maximis affecit cladibus. Aggressus est britannos ignotos antea:supatisq3 pecunias & obsides īperauit: per tot successus ter nec amplius aduersum casum exper/tus:ī britania classe ui tempestatis ,ppe absumpta: & ī gallia ad gergoniam legione fusa:& in germanorum finibus: Titurio & Arunculeio legatis per insidias cæsis.

De morte matris filiæ & neptis eius & aliis gestis per eū.

Eodem temporis spacio matrem primo: deīde filiā: nec multo post neptem amisit. Interīq3 cōsternata: Publii Clodii cæde rep. quum senat9 unum cōsulem noīatimq3 Cneū Pompeiū fieri cēsuisset:egit cū tribunis plebis collegā se Pōpeio destinatib9 id potius ad populū ferrent:ut absenti sibi:& quandocunq3 īperii tempus explere cœpisset petitio secūdi cōsulatus daretur:ne ea cā maturius:& īperfecto adhuc bello decederet:qd̄ ut adeptus ē: altiora iā meditās:& spei plenus:nnllū largitiōis:aut offir ciorū in quēq̄ genus publice:priuatīq3 omisit:forū de manubiis īchoauit:cuius area sup sestertiū milies cōstitit:munus populo epulūq3 ,pnuciauit ī filiæ memoriā:qd̄ āte eū nemo fecit. Quorū ut q̄ maxime expectatio esset ea quæ ad epulum pertinerent q̄uis macellariis oblocata:etiam

Ad bis & tricies centum:ad millium passuū tria millia & ducēta hoc est bis ac tricies centū millia passuum. Stipēdii nomine: stipēdiari am fecit. Germanis qui trāsrhenū: trāsi henanis.ſ.de qua expeditione ipse Cæsar in cōmētariis:& Plutarchus abūde. Britānos bis Cæsar in britanniam traiecit. Plinius & plutarchus sunt auctores.

Classe ui tēpestatis:priore expeditiōe naues.xii.tempestate ,piere: posteriore.lx.reliqs ualide concussis. Ad gergoniā:alii gergonium habēt:est id aruernorū oppidum in celtis:sunt qui suspicentur esse: quē hodie claromontē uocāt:ipse Cæsar in cōmentariis auctor est se hic sex & q̄draginta cēturiōes amisisse.Plutarchus septimam &.xii.legiones his locis circunuentas:earūque cēturiones occidione occisos: Strabo.cccc.barbarorum milia circa gergōiam aruernorum urbem aduersus Cæsarem confluxisse ,pdidit. Titiario: & aurunculeio:ī eburonibus inter mosim fluuium: & rhenum cum quiq; cohortibus cæsi:ut Liuius:& Cæsar tradunt: hisq; tantis cladibus ī gallia Cæsar tam longa bellorum intercapedine defunctus. Eodem temporis spatio:quo in gallia est bellatū: publicis cladibus priuatis subiit Trāquillus:prius.n.oportuit publica ī commoda referri:inde quæ ad solum Cæsarem pertinebant. Matrem.Aureliam Filiam:Iuliā. Nepte:ex Iulia & pompeio geminatā quæ obitu matris orta non nullos

illi dies superstes fuit. Consternata:perculsa:exterrita. Appianus eius cōsternationis:& motus est auctor Pedianus quoq; non:pauca de clodii cæde refert:& tumultuoso milonis indicio. Consulem unum Pompeius sine collega consul est creatus:quod romanorum nulli ut Liuius scribit contigerat:apparebat rempublicam præsenti rerum motu perculsam alioquin ,sisti non posse. Quod ut adeptus est:ut absenti alterum consulatum petere liceret:siquidem semel Cæsar consul fuerat. De manubiis:spolia de uiuo hoste per deditionem:ut pediāus tradit:q̄sita māubias ueteres dixere:eratque īperatorū ea p̄da:ut ex ea qd̄ libitū eēt faceret.sunt q aliter īterp̄tent:sed pediāi expositio p belle meo iudicio q̄drat. Milies sestertiū.i.mille sestertia:q̄ summa conficit talenta attica Paulo minus.xl. Muns:gladiatoriū. Epulū:qd̄ publice exhibebat id ī dedicatiōe tēpli alicuius:siue ī honor ē deoꝝ defunctoꝝ ue memoriā dari cōsueuit. Macellariis oblocata:

q̄q̄ ii macellum uēalibus' obſoniis inſtruunt ea ad tempus cōparanda redemiſſent. Domeſticatim: per domos. In feſtis ſpectatoribus: paſſiue dixit gladiatorum iniuriæ obnoxiis. Vi rapiendos: in illatæ ſpectatoribus iniuriæ ultionem. Tyrones: gladiatoriæ artis rudes. In ludo: gladiatorio. Per laniſtas: ſublaniſtis gladiatoriæ familiæ inſtituebantur. Erudiebat: erudiendos curabat. Singulorum tyronum. Duplicauit: duplex ſtipendium conſtituit. Dedit: legionibus. Singula mācipia: ſingulos ſeruos militibus ſingulis aut uiritim: ut ipſe ait: ſed ego militibus potius: q̄ ciuibus domi collata acceperim. Neceſſitudinē: affinitatis uinculum. Octauiam: ex iulia caii Cæſaris ſorore: & Marco Accio balbo: & non Macio balbo: ut omnia Tranquilli exemplaria mendoſe habēt nata: ex accia: & C. Octauio octauius qui poſtea rerum potius eſt & ſoror Octauia de qua nunc. Conditione detulit: ut in priſtino ſtudio: & fœdere pſtaret: aut quod magis placet: ut ſibi filiam deſponderet. Gratuito fœnore: pecūiis: aut leui aut nullo fœdē creditis. Obſtrictis: obligatis. Ex reliquo ordinum genere: ſenſus eſt: ex iis qui circa Pōpeium erant: hoc eſt ex pompei familiariſſimis: quoſcūq; potuit gratuita pecunia ſibi obſtrinxit: ex reliquis quos illi nō ita familiares nouerat inuitatos uel ſponte ad ſe cōmeantes largo proſequebatur cōgiario. Congiario munificētia: dono largitiōe. Domino patronoue: ut ad libertos alterū referas: alterum ad ſeruos. Reorum: iudiciis obnoxiorū. Oberatorum: alieno ære laborantium. Inopiæ luxuriæ ue uis: nimia egeſtas: īmoderatuſq; ſumptus: ac ꝓdigalitas: ita ut niſi magna in repu. mutatione facta perditis illorum rebus ſubueniri non poſſet Alliciebat: muneribus: & officiis. Citra ſenatus auctoritatem: patrum iuſſu: aut decreto: nō expectato. Operibus: edificiis. Reputantibus: conſiderantibus. Edicto præfatus pedictum denunciās. De ſumma: repu. de ſummo reipu. negotio. Acturū: dicturum. Rettulit ad ſenatum: in conſulatione tulit. Comitiis rō haberetur: ſed priuilegio: qđ Cæſar bñficio populi fuerat adeptus abrogaret ne abſenti conſulatū petere liceret. Quādo ne plebiſcito: quo Cæſari pmiſſum erat ut abſens petere poſſet: & ſi næ ꝓ certe accipias: uel plebiſcito. i. recētiori legi: q̄ pōpeio unico cōſule lata: cautū erat ne cuiuſq̄ abſentis haberet in comitiis rō. qđ per obliuiōne accidiſſe ferūt: ut ne Cæſar q̄dem fuerit exceptus: ac tū demū lege iā in æs inciſa: & in ærariū repoſita: pōpeium iniuriæ admōitū uehemēter doluiſſe: qđ res mutari nequeriſ: ſit igit ſenſus quādo certe: pōpeius priori plebiſcito abrogaſſet ſua recētiore lege: qua nemo excipiebat: aut qñ plæbiſcito. i. ſuæ legi pōpeius abrogare nequiſſet: qa lege ipa ī ærariū cōiecta nihil mutari potuiſſet:

domeſticatim apparabat. Gladiatores notos ſicubi īfeſtis ſpectatoribus dimicarent: ui rapiendos reſeruādoſq; mādabat. Tyrōes neq; in ludo: neq; ꝑ laniſtas: ſed ī dōibus ꝑēqtes rōanos: ac etiā per ſenatores armorū peritos ſeruiebat ꝑcibus enitens: qđ epiſtolis eis oſtenditur: ut diſciplinā ſingulorū ſuſciperent: ipſiq; dictata exercentib⁹ darent: legionib⁹ ſtipendiū ī perpetuum duplicauit: frumentum quotiens copia eſſet: etiā ſine modo menſuraq; ꝑbuit Ac ſingula interdum mācipia & prædia uiritim dedit.

De affinitate cū Pompeio reuocata: & aliis geſtis eius.

Detinendā autē Pōpei neceſſitudinē ac uoluntate Octauiā ſororis ſuæ neptē: quæ. C. Marcello nupta erat cōditiōe ei detulit: ſibiq; filiā eius in matrimoniū petiit Fauſto ſyllæ deſtinatā. Oībus uero circa eū: atq; etiā parte magna ſenatus gratuito: aut leui fœnore abſtrictis ex reliquo quoq; ordinē genere: uel inuitatos uel ſponte ad ſe cōmeantes uberrimo cōgiario ꝓſequebatur. Libertos inſup ſeruuloſq; cuiuſq; ꝓut domino: patronoue gratus qs eſſet. Tū reorū aut obæratorū aut ꝓdigæ iuuentutis ſubſidiū unicū ac promptiſſimū erat: niſi quos grauior criminū uel inopiæ luxuriæue uis urgeret: q̄ ut ſubueniri poſſet a ſe. His plāe pallam bello ciuili opus eſſe dicebat.

De amicitia Regum & ꝓuinciarum allata per eum & decreto ſenat⁹ cōtra eū facto ꝓpter ſuſpitionē geſtorum eis⁹

Ec minore ſtudio reges: atq; ꝓuincias ꝑ terrarū orbē alliciebat: aliis captiuorū milia dono offerens aliis citra ſenat⁹ populiq; auctoritatem quo uellent: & quotiens uellēt auxilia ſū mittens ſimiliterq; Italiæ galliarū q; & hiſpaniarū Aſiæ quoq; & greciæ potentiſſimas urbes præcipuis operib⁹ exornās. donec attonitis iā omnibus & quorſum illa tenderent reputātibus Marcus Claudius Marcellus cōſul edicto ꝑfatus de ſumma ſe republica acturū retulit ad ſenatū: ut ei ſuccederetur āte temp⁹: quoniā bello cōfecto pax eſſet: ac dimitti deberet uictor exercitus: & ne abſentis ratio comitiis haberetur: quando ne plebiſcito Pōpeius poſtea abrogaſſet. Acciderat autem ut is legem de iure magiſtratuum ferens eo capite quo a petitiōe honorē abſentes ſummouebat: ne Cæſarem q̄dem excipet ꝓ obliuionem. Ac mox lege iam in æs inciſa & ī ærarium cōdita corrigeret errorem: nec cōtentus Marcellus ꝓuīcias

Appianus de ambitu & de cuplatoribus tertio pompei:consulatu leges latas scribit ac quum ex Cæsaris fa miliaribus q̃dam peterent legem corrigi ne in eum ambitus q̃docunq; agi posset excanduisse pompeiũ ad uocem q̃si uiri insontis mẽtionem feciſſent. Priuilegiũ lex. ꝑ se uno lata:ut absens petere posse. No uum comũ:galliæ cisalpinæ oppidũ a gallis conditũ:sæpius eo coloni deducti a pompeio Strabone primũ: mox a scipione:nouissime Cæsar q̃q; hoĩum milia:& in his græcorum illustriũ q̃gẽtes in eam coluniam trãscripsit:omnesq; ciuitate donauit plutarchus decurionẽ eius coloniæ in Cæsaris inuidiam a Marcello cõ sule flagris adhibitum scribit id se facere ꝓfessus quia ro. ciuis is non esset unde datur ĩtelligi ro. ciuem eiusmodi contumelia affici nõ po tuisse. Vltra prescriptum:pluri bus q̃ publico decreto permissum eẽt. Data esset:ciuitas. s. Fratri patrueli:patrui sui filio. Aemiliũ paulum:cui Cæsar mille &. l. sester tia dono detulit quæ pecunia ille nobilissimam circa forũ basilicam cõstruxit. C. Curionẽ hunc quo que grãdi fœnore obstrictum Cæ saris munificẽtia leuatum Plutar chus scribit:Seruius septẽ &. xx. au reoꝝ nũmũ milia Curiõi data tra didit. Consules e patre diuersa M. Marcellũ:& lẽtulum q̃ cũ aliis suæ factionis iuris Cæsari infensi erant. Beneficiũ: priuilegium ut absenti petere liceret. Impato res ab exercitu discederẽt: Cæsar. s. & Põpeius eo ꝓtextu creditur cu rio usus ad subitã aĩ mutationẽ ce landã: quũ antea Cæsaris accerri mus oppugnator fuisset:ut æqtatẽ non ipm Cæsarẽ sequideret. Si mulatq; statim quod. Veterãos: militia solutos. Nouos:tyrones. Cum aduersariis:consulibus & aliis qui animo in se inimico erãt. Pepigit:conditionem tentauit. Interueniẽte:nullo ꝓ se senatus cõsulto itercedẽte cõsulis ue atro citatem leniente. Conuentis p actis:iuredicundo celebratis. Vĩ dicaturus: ulturus. Prætextũ id ab eo in nefarii belli excusatiõem pretensum. Opera:forũ de ma nubiis:& alia publica opera ab eo destinata. Aduersus auspicia:il lud respicit quod supra dixerat:ob nunciantem collegam foro expu lit. Leges & intercessiones: oĩa ad eius consulatus acta sunt referẽ da. Delaturum:eius memoriam non modo uitam subuersurum:si delaturum legas ad accusationem attinebit: Cicero:certum est no men deferre hominis. Circumpo sitis armis: appianus. Cicero: & pedianus: de miloniano iudicio eadem scribunt: áneus lucãus. Põ peiana reũ cinxerũt signa miloné.

Cæsari & priuilegium eripere:rettulit etiã ut colonis quos rogatione uatinia nouum comum deduxisset:ciuitas adi meretur:q̃d ꝑ ãbitionem & ultra præscriptum data esset

De prouisione Cæsaris contra decretum senatus.

Ommotus his Cæsar ac iudicans q̃d sæpe ex eo au ditũ ferũt difficilius se prĩcipẽ ciuitatis a prĩo ordĩe ĩsecũdũ q̃ ex secũdo ĩnouissimũ detrudi sũma ope restitit ptim ꝑ ĩtercessores tribunos: ptim ꝑ Seruiũ Supliciũ alte rũ cõsulẽ ĩsequẽti quoq; ãno. C. Marcello q̃ fratri patrueli suo Marco ĩ cõsulatu succesſerat eadẽ tẽpestate collegam eius Aemiliũ Paulũ:Caiũq; Curionẽ uiolẽtissimũ tribu norũ ĩgẽti mercede defẽsores parauit:Sed cũ obstinatius oĩa agi uideret:& designatos etiã cõsules e pte diuersa se natũ litteris deꝑcatus ẽ:ne sibi beneficiũ populi adimere tur:aut ut cæteri quoq; ĩperatores ab exercitibus discede rẽt:cõfisus ut putãt facilius se simul:ad q̃ libuisset ueteraos cõuocaturũ:q̃ Põpeiũ nouos milites. Cũ aduersariis autẽ pepigit ut dimissis octo legiõibus trãsalpinaq; gallia duæ sibi legiões:& cisalpina ꝓuincia:uel etiã una legio cũ illy rico cõcederetur quo ad cõsul fieret.

De causis ciuiliũ bellorum Cæsaris.

Erũ neq; senatu ĩterueniẽte:& aduersariis neganti bus ullã se de rep. facturos pactionẽ trãsiit ĩ ciceronẽ galliã:cõuẽtisq; pactis rauẽnæ substitit bello uĩdicaturus: si q̃dẽ de tribunis plebis ĩtercedẽtibus ꝓ se grauius a sena tu cõstitutũ eẽt: Et ptextũ q̃dem illi ciuiliũ armorũ hoc fu it. Causas aũt alias fuisse opinãtur Cneus Põpeius ita di ctitabat:q̃d neq; opa consumere q̃ ĩstituerat:neq; popu li expectatõem q̃ de aduentu suo fecerat priuatis opib⁹ ex plere posset:turbare oĩa ac pmiscere uoluisse: Alii timuis se dicũt ne eorũ qua primo consulatu aduersus auspicia le gesq; & ĩtercessiões gessisset:rõnem reddere cogeretur. Q uũ Marc⁹ Cato idem:nec sine iureiurãdo denũcia ret delaturũ se nomẽ eius simul ac primũ exercitũ dimisis set:quũq; uulgo fore ꝑdicarent:ut sibi priuatus redemis set Milõis exemplo circũ positis armatis cãm apud iudices diceret:Q uod ꝓbabilius facit Asinius Pollio pharsalica acie cæsos ꝓfligatosq; aduersarios ꝓspicientẽ hæc eũ ad uerbũ dixisse referens:hæc uoluerunt:tantis rebus gestis Caius Cæsar condemnatus essem nisi ab exercitu auxiliũ petiissem. Q uidã putãt capitũ ĩpii cõsuetudĩem:pẽsitatis q; suis & inimicorũ uirib⁹ usũ occasiõe rapiendæ domina tiõis q̃ ætate prĩa cõcupiscet: q̃d extĩasse uidebatur & Cic.

In phoenissis sic.n.euripidis tragedia inscribit:
:quorum aduerbum sensus est:si enim iniuste agere oportet: regni causa optimũ est id agere:Incærtis pietatẽ colere opus est. Sublatã:reiectam:curia exclusam. Curionũ: Antonii & cassii:q tũ tribuni erant. Ipsos:tribunos q a lentulo:& Marcello cõsulibus curia eiecti cũ curione ad Cæsarẽ ꝓfectti sunt. Præmissis cohortibus.ccc.penes se eqtes.tũ Cæsar habuisse dicit:& peditũ quiq; millia. Ludũ gladiatoriũ:locũ in quo gladiatores ĩstituerentur:&.n.alendis gladiatoribus: & exercitatiõe ĩstituendis idoneũ locũ: rauẽnam ueteres iudicarũt.strabo ẽ auctor.

Decessisset:aberrasset. Duce repto:uiaꝝ locoꝝ gnaro:q Cæsarẽ: & comites duceret. Cõsecutus:assecutus. Ad rubiconẽ: fluuiũ is.n. finis olim fuit cisalpinæ galliæ:& italiæ lucanus. Qui gallica certus: limes ab ausoniis disterminat arua colonis:hodie corrupto nõine riconem accolæ appellãt: priusq̃ ad mare sit uentum ꝓximo anniculo insinuatus aqs:& nomine confusis ĩ adriam inter ariminũ & rauennã euoluitur. Eximia:egregia notabili.Plutarchus:nocte q̃ rubiconis trãsitum p̃cessit:ait Cæsarem sibi per qetem uisũ coire cũ matre:q ĩsomnii species diuerso loco:& tpe a Tranqllo est relata. Arũdine:fistula:Ver.tenera meditabor arundine musam. Aeneatores: tubicines qui ære canũt.Ver.ære cicre uiros martemq; accendere cantu.

Ostẽta:prodigia. Iniqtas: ĩiuria Acta est alea:ut ad eam uocẽ ingressum fuisse ĩtelligas:nã ĩgallicana adhuc ripa consistens integꝝ erat illi retro abir̃:sed Plutarchus iacta sit inqt galea:q̃si deliberãdo adhuc id dixerit:idem auctor ẽ audaces casus & ĩcertos subeũtibus id uulgo exordium usurpari solitum.

Fidẽ:militũ studiũ opẽ auxilium.

Veste discissa qd̃ ĩ argumẽtũ doloris incõcionibus ẽ ractitatũ Cĩna cõsul urbe pulsus ĩ cõciõe militũ:ut Appiãus ait fasces fregit. Eq̃strẽ cẽsũ:de sũma eq̃stris census:& iure ãnulorũ suo latius loco dicet̃. Digitũ læuæ manus: ꝑsuasũ fuit maioribus medicũ læuæ mãus digitũ:ut Gellius scribit q̃dã cũ corde uelut cognationẽ hr̃e ob idq; ueteres eũ ãnulo potissimũ ĩsigniuisse.Plinius mãus & ꝓrsus sinistre maximã auctoritatẽ cõciliauere auro:sed cur læua eũ sortita sit honorẽ pudorẽ ait cãm eẽ potuisse:qd̃ q primus digito ãnulũ ĩduxerit cũctãter & cũ pudor̃ id fecerit:iccirco latẽti manui ĩductũ quũ dextra alioqn ostẽtãdus fuisset macrobius ut p̃ciose rei ꝑceret̃ mãui minus oꝑosæ ãnulũ primo credidit ĩductũ. Detractuꝝ:pro suorũ cõmodo alienatuꝝ.

scribens de officiis tertio libro semper Cæsarem in ore habuisse eos in phœnissis

Euripidis uersus:quos sic ipse conuertit. Nam si uiolandũ est ius imperii gratia uiolandum est:aliis rebus pietatem colas.

De progressu eius a Rauenna ad rubiconem.

Vm ergo sublatam tribunorum intercessionem ipsosq; urbe cessisse nunciatum est: præmissis confestĩclam cohortibus:ne qua suspicio moueretur & spectaculo publico per dissimulationem interfuit: & formam qua ludum gladiatorum erat ædificaturus considerauit:& ex consuetudine conuiuio se frequenti dedit. Deinde post solis occasum multis e proximo pistrino ad uehiculum iunctis:occultissimum. inter modico comitatu ingressus est: & quum luminibus extinctis decessisset uia: diu erabundus tandem ad lucem duce reperto per angustissimos tramites pedib⁹ euasit. Cõsecutusq; cohortes ad rubiconem flumen:qui prouinciæ eius finis erat paulum constitit: ac reputans quantum moliretur:conuersus ad proximos & etiam nunc inquit regredi possumus.quod si ponticulum transierimus:omnia armis agenda erunt:

De ostento facto apud Rubiconem Cæsari dubitãti.

Vnctanti ostentum tale factum est: quidam eximia magnitudine & forma in proximo sedens repente apparuit arundine canens:ad quem audiendum quũ præter pastores plurimi etiam exstationib⁹ milites concurrissent:interq; eos & æneatores.rapta ab uno tuba prosiluit ad flumen & ingenti spiritu classicum exorsus pertendit ad alteram ripam. Tunc Cæsar eatur inquit quo deorum ostenta & inimicorum iniquitas uocat:iacta est alea inqt.

De transitu Rubiconis & eius concione.

T que ita traiecto exercitu adhibitis tribunus plebis qui pulsi superauerant: pro concione fidem militũ flens ac ueste a pectore discissa inuocauit. Existimatur etiam equestres census pollicitus singulis : quod accidit opinione falsa. Nam quũ in alloquendo: exortandoq; sepi⁹ digitũ læuæ mãus ostẽtãs affirmaret se ad satisfaciẽdũ oĩbus.ꝑ quos dignitatẽ suã defensur⁹ eẽt. Annulũ quoq; æquo aĩo detracturum sibi extrema cõcio cui facilius erat uidere cõcionantẽ quam audire pro dicto accepit:quod uisu suspicabatur: promissumq; ius annulorum cũ milibus

Millibus quadragenis. Sed quadrĩgenis legẽdũ est:q̃drigẽtenos.n.& quadringenos

quadringenos ĩdifferenter grãmatici dixere:estq; equestris cẽsus piphrasis. Distulit:uulgauit. Picenum umbriã hetruriã:qua parte plurimũ Italia contrahitur:apéninioq; mõtis ĩtercursu munit. Per tumultũ:primo belli motu. Corphiniũ:oppidũ in pelignis. In deditionẽ:de domitii deditiõe:Plinius:Appianus:Plutarchus:& Anneus lucãus plura. Secundũ:secus iuxta. Superũ mare:adriaticũ & ioniũ ad ligustici & tyrrheni differentiã:quæ uno noĩe infernũ mare romãi græcos imitati dixere. Brunduſiũ:dicit & brendesiũ calabriæ est littorale oppidũ a cretẽsibus:q cũ theseo ex creta nauigarũt cõditũ:messapia lingua cerui caput interprætat:urbs.n.ipsa cũ portu eã sane figurã imitat. Trãstreturi breui traiectu in macedonicæ orã trãsimissuri. Frustra:qa nullis hostẽ operibus remorari potuisset. Appellatis:ĩcuriã uocatis. De repu. publico negocio: cõstat ea actiõe Cæsarẽ in spẽ futuræ clemẽtiæ senatũ erexisse: qui magno pere proscriptões:& alia syllanoq; tẽpoq; mala timerent. M.Petreio &.L. affranio: in ab hilerda in ulteriora hispaniæ cõcessuri a Cæsare ĩtercæpti,phibitiq; aquatione sub cõditione hispaniã & exercitũ reliquere ut ad pompeiũ cõtendere liceret:Appianus Plutarchus:& lucãus sunt auctores. Obsidionẽ massiliæ:in narbonẽ si gallia. Massilia a phocẽsibus condita ciuitas fide & studio ĩ po.ro. ĩsignis:quũ uenienti Cæsari portas ciues clausissent cũ his multis utrinq; cõatibus circa moenia urbis: sed aliq̃nto ẽt maiore ui in mari pugnatũ. Maximis obsessum opibus:miro narrationis transcursu ingens rerũ series pstringit ita ut quædã etiã cognitione digna breuitatis inuoluero sileantur.qđ autẽ maximis dixit nõ caret ratiõe a mari. n. ad mare circa dyrrhachiũ cæsar mille &.cc. stadiorũ uallo circũducto pompeium ĩtercludere ẽ conatus. Pharsalico:apud pharsalũ ĩ thessalia cõmisso Strabo nouã ueteréq; pharsalen nominat:Plinius pharsalicos cãpos iuxta Cranonẽ in thessaliæ relatione posuit. Occisum:Dionysii ptolemæi iussu auletis filii ad uersus cleopatrã sororẽ castra circa casiũ mõtẽ metãtis põpeius obtrũcatus est Appiãus Plutarchus:& lucãus id scribũt. Neq; loco qa ĩtra Alexãdriæ mœnia. Neq; tẽ poſ:qa hyeme. Fratriq; miori qp pe q cũ cleopatra sorore fugerat a maiore frẽ eiectus. Præsidẽ:prætoré aut præfectũ. Vigẽtibus: ĩpellẽtibus. Mithridatis magni:eius q octo &.L.ãnos cũ rõanis bellauit. Occasione tẽporũ:erãt enĩ romana arma ciuilibus bellis occupata. Multiplici succesſus:si qdẽ.Cn.domitio Caluĩo prælio uicto ac põti finibus expulso bithynia & capadocia occupatis ad mioré arméiã occupãdũ aĩum adiecerat. Vna acie:uno põlio ad zethã siue zelã ut hirtius scribit cõmisso. Põpeii felicitatẽ:Appianus Cæsaré exclamasse ait:hi sunt q te magnũ fecere põpei:Plutarchus ĩ iunioré adhuc põpeiũ magnũ a Sylla cõsalutatũ scribit. Scipionẽ põpei socerũ &. Iubã:mãrisiorũ & numidaq; regẽ:Plutarchus auctor est uno die trinis hostiũ castris Cæsaré ad capsũ potitũ quoq; una Affranius altera scipio:reliq̃ iubas fecisset:Cæsaq; fuisse ex hostibus ad.xl.Pli.difficili marte scriplit aduersus iubã eo die pugnatũ. Aduersus põpeii liberos qnta & sextũ,põpeiũ quos q̃driẽno postq̃ in aphrica hæc q̃ dixĩus gesta sunt ad mundã ĩ hispãia igẽti plio uicit:ferũt cæsaré postea dicere so-

litum sæpe pro uictoria ad mundam uero p uita sibi dimicatū. xxx. hostiū millia ea quoq; acie cæsa tradunt periitq; ex põpei liberis maior natu. Curio: multiplici belloꝝ successu relato qa nullis unq; fortuna tã cõstanter arrisit ut nõ res illoꝝ aliq; ex pte læserit: Supra fidẽ accidisset si in tãta belloꝝ mole cæsariana arma nullũ uariãtis fortũæ motũ sensissẽt sed & ipsa quoq; alternãtis fortũe morsum sunt haud semel expta oportuit igit̃ p̃speris rebus cõtinuo aduersa subtexi curio ad bagradã. flu. cũ duabus legiõibus p̃terq; pauciss̃imis q cũ asinio uticã cõfugerãt a iuba est cæsus. C. Antonius in illyrico Appianus ait copias quas gabinius ductabat in illyrico cæsas. P. Dolobella: idẽ auctor ẽ antoniũ quũ his nauibus quas hẽbat paucis amissis ad Cæsarẽ peuenisse nulla fcã a dolobellæ mentione: Liuius uero ait captũ antoniũ in illyrico ac opiterginoꝝ exitu Lucanus Liuio astipulat̃. Cn. Domitius: quẽ a pharnace põtica regione pulsum docuimus. Semel ad dyrrachiũ: hic q̃q̃ Cæsar comaret̃ suorũ fugã sistere nõ potuit duobusq; &. xxx. militaribus signis amissis i castra ẽ ab hoste cõpulsus. Et in hispania: ubi sub primũ cõgressum ancipiti p̃lio i põpei liberos depugnauit. Post deductũ scipionẽ: aphricanũ bellũ. s. de quo p̃xime diximus. Post supatos põpeii liberos: qđ quadriẽnio fere post cõtigit. Gallicum: ob gallias uictas.

Alexandrinũ: qa ptolemæũ auleti filiũ uicisset. Ponticum: de pharnace: quẽ prima acie fuderat.

Aphricanũ: in aphrica. n. iubã regẽ uicerat. Hispanẽsem ubi celtiberos q cũ põpei filiis erant p̃lio supauit. q̃q̃ Appiãus auctor ẽ p̃ter unius põpei alioꝝ illustriũ. ro. imagines i triũphorũ põpa ante ciuiũ ora p̃latas. Velabꝝ: locũ nõ p̃cul a foro boario iter auẽtinũ capitoliũ: & palatiũ a uehẽdo dictũ ut uarro docet. Axe: circa quẽ currus rotæ uerũt̃. In capitoliũ: quo oĩs triũphorũ põpa nouissime traducebat̃. Ad lumia: ergo sub noctẽ Lychnos: græco uerbo lucernas dixit. Fercula: quæ suspẽsa ferun

De cladibus eius & legatorum suorum.

Omnibus ciuilibus bellis nullã cladẽ nisi p legatos suos passus est: quorũ. C. Curio in affrica periit. C. Antoni⁹ in illyrico i aduersariorũ deuenit ptãtẽ. P. Dolobella classem in eode illyrico. Cn. Domitius Caluinus i põto exercitũ amiserunt. Ipse p̃sprime semp: ac ne ancipiti qdẽ unq; fortuna p̃terq; bis dimicauit. Semel ad dirrachiũ ubi pulsꝰ nõ i stãte Põpeio: negauit eũ uincere scire. Itẽ i hispania ultimo p̃lio cũ despatis rẽbus ẽt de consciscenda nece cogitauit.

De triumphis eiusdem.

Confectis bellis q̃q̃es triũphauit: post deuictũ Scipionẽ q̃ter eodẽ: mẽse: sed iteriectis diebus & rursꝰ semel post supatos Põpeii liberos primũ & excellentissimũ triũphũ egit gallicũ: seq̃ntẽ Alexandrinũ: deide põtico: huic p̃ximũ Africanũ: nouissimũ hispanẽsem diuerso quenq3 apparatu: & instrumento: gallici triũphi die uelabrũ p̃uehens pene curru excussꝰ axe defracto. Ascẽditq3 capitoliũ ad lumina quadraginta elephãtis dextra atq3 sinistra lychnos gestãtibus. Põtico triũpho inter põpæ fercula triũ uerborũ p̃tulit titulũ: ueni: uidi: uici: nõ acta belli significantem sicut cæteris: sed celeriter cõfecti notam.

De p̃miis ueteranis & liberalitate populo p eũ exhibitis.

Veteranis legiõibus prædæ nomine in pedites singulos sup bina sextertia: q̃ initio ciuilis tumultus numẽ rauerat: in equites uicena quaterna milia numinum dedit: assignauit & agros: sed non continuos: ne quis possessorũ expelleretur. Populo præter frumenti denos modios: ac totidem olei libras: trecenos quoq3 nũmos: quos pollicitus olim erat uiritim diuisit: & hoc amplius centenos pro mora. Annuam etiam habitationem Romæ usq3 ad bina

tur: Liuius ipse spolia ducis suspẽsa fabricato ad id apte ferculo. Veni uidi uici: his cum uerbis nec pluribus ponticã uictoriã romã significasse appiãus tradidit. Veteráis legiõibus: belloꝝ finis uictoria est uictoriæ uero bñficentia: optio igit̃ usus ordie qđ post Cæsaris uictoriã cõtinuo subiecerit q̃ sint p̃mia militibus reddita. Veteranis q̃bus sillias domuerat aut legiones illas potius intellige quas quattuor numero ostẽdimus ei ab initio datas. Sup bina sestertia: duo milia nũmũ: & amplius si macrobio credimus: q octo sextertia q bus asinius celer mullũ emerat octo nũmũ millia fuisse tradidit: idẽ auctor ẽ: laberiũ a cæsare q̃gentis millibus inuitatũ: quẽ Tr̃qllus paulo post ait: q̃gẽtis fuisse sestertiis donatũ: sed Plutarchus i Antonio: q̃q; ait &. xx. millia dari iussit: qđ romani decies sestertiũ appellãt: quæ si sic haberẽt q̃na fere millia singulis data accipi oporteret. Initio ciuilis tumultus: post ærarii expilationẽ: Appianus falso tradidit ærariũ a Cæsare diripiẽdũ militibus datũ. Vicena q̃terna: ut si uera sunt q̃ Plutarchus de sestertio tradidit: q̃druplo maiorem summã appareat eqti q̃ militi datã: Appianus quinq; millia dracmarũ attica dixit reddita postq̃ Cæsar triũphauit turmaꝝ ductoribus summã duplo maiorẽ tribunis militũ & eqtibus exhibitũ. Sed nõ continuos: aliis ergo atq; aliis locis. Denos modios: Modios ex duabus choenicibus cõstat: ut herodotus ait: Choenix quattuor sextarios cõtinet estq; tertia parte ut Prisciano placet minor cõgio. Trecenos nũmos: appianus minã unã atticã uiritim datã p̃didit. Pro mora: q; tardius p̃mia essent reddita. Annuã habitationẽ: ue-

ctigal annuæ habitationis: ex quo apparet q ciues non essent: romæq; aut reliqua italia negociarent solitos certũ reipub. pendere uectigal seu pēsionē: Lampridius ī Alexādro usuras inqt fœneratorꝝ cōtraxit ad triē tes pēsiones: etiā paupibus cōsulens. Quingētos sextertios asses. s. mille ducētos ac qnquaginta appēdebat enim sextertius ut Plinius ait dipōdiũ ac semissem: sic accipias oportet maioré summā iis: q romæ essent q̄ in reliq̄ italia cōmorātibus remissam qđ si sextertiũ ī eũ sensum quo supra accipias maior summa esset foris q̄ romæ relaxata absurdũq; fuisset addere nō amplius. Viscerationē. crudā carné domesticatim populo datā:

milia nūmum ī Italia nō ultra qngenos sextertios remisit: adiecit epulũ ad uiscerationē: & post hispāiensem uictoriā duo prandia. Nā quũ prius parce: neq; p liberalitate sua p̄bitũ iudicaret: quinto post die aliud largissimũ præbuit.

De uariis spectaculis per eum editis.

Didit spectacula uarii generis munus gladiatorum: ludos etiam regiōatim urbe tota & quidem per omnium linguarum histriones: Item circēses: athlætas: Naumachiam: munere in foro depugnauit Furius Leptinus stirpe prætoria &. A. Calpenus senator quondā auctorq; causarum piricam saltauerunt Asiæ: bithyniæq; prīcipũ liberi. Ludis Decius Laberius eques Romanus mimum suum egit donatusq; est quingentis sextertiis & anulo aureo sessum in quattuordecim scæna per solium orchestrā transiit circensibus: spacio circi ab utraque parte producto: & in gyrum Euripo addito: Quadrigas: bigasque & equos desultorios agitauerunt nobilissimi iuuenes. Troiam lusit turma duplex maiorum minorumq; puerorum:

q mos in oppidis qbusdam romæ circũiectis nr̄a quoq; tēpestate durat fitq; id ipsum in defuncti alicuius memoriā: Seruius. uiscera sunt inqt quæcunq; sub corio sunt & in albāo latinis populis uisceratio dabatur: Varro latinæ feriæ dies cōceptus dictus a latinis q ex albano monte: ius fuit carné cũ romanis petere: Cicero qbus e municipiis uix q carné latinis petāt iuenīunt: siue igit ex aliquo loco acceperint: ut ī albāo: siue domesticatim distribuēdā ut hodie fit curarit Cæsar: satis cōstat a crudæ carnis distributiōe uiscerationē appellatā. Munus gladiatoriũ qđ quũ adhuc ī gallia esset se daturum pronunciarat.

Regionatim: per regiōes urbis: quæ numero quattuordecim erāt

Histriones: qui in scæna tragœdias comœdiasq; agebant: nec tusco quodā ut quidam arbitrati sunt nomē factum: sed qa ut Liuius ait tusco uerbo ludio hister dicebat.

Circenses: ludos subaudi ne cum sequentibus iungas. Athletas: pugiles. Naumachiā: nauale pugnā. Munere: publico gladiatorũ certamine de cuius origine Treuellius in Alexādro abūde multa. Stirpe prætoria: in cuius familia prætores nō nulli fuerāt. Senator quondā tunc uero minime. plæriq; enī ignominia notati senatu submouebant: ut flaminius ille. T. Flaminii frater: & alii permulti. Actor causarũ: forensi luce uersatus. Pyrrhicam: saltationē apyrrho quodam ut Pli. ait in Creta repertam: Dionysius dubitat a pallade in titanorũ perditione: an a curetibus: qui ioué aluere enoplia saltatio sit repta quæ eadē sit & pyrrhica: eadēq; & armata qm̄ ab armatis saltari sit solita: Plinius: tm̄ armatā saltationem a pyrrhica distinxit tanta est auctorũ uarietas. Principũ: primorũ utriusq; gentis filii. Decius laberius: minorũ scriptor cuius maledicentia. C. Cæsarē offendi solitũ scribit gellius atq; ob id publii scripta magis ab eo probari solita. Carmina qbus præfactus: apud Macrobiũ præfationē ipsam legere est: qua apparet coactũ potius q̄ mercede inuitatũ in Scoena laberiũ prodiisse: potestas ait nō solũ si inuitet: sed si etiā supplicet cogit. Suũ mimum: sua mimica scripta. Annulo aureo: Plinius. Annuli inquit distinxere alterũ ordinē a plæbe: ut semel cœperant esse celebres sicut tunica ab ānulis senatũ: ordinē igit equestrē intellige: nec multo post: hac de cā constitutũ ait necui ius eius esset quũ de ennulo interim loqueretur: nisi cui ingenuo ipsi patri auoq; paterno sextertia. cccc. census fuissent & lege Iulia theatrali in. xiiii. ordinibus sedendi. In quattuordecim: gradus siue ordines ut proxime ex plinii auctoritate ostendi. Ex scœna: in qua mimũ suũ egerat. Per soliũ: quid sit solium plane cōstat: sed hoc loco pro solario libentius acceperim: Macrobius quid ergo ut populus ro. dicat me bene cultũ in solario ambulaturus sum. Orchestram: unde senatores ipsi spectabant: erat. n. orchestra in ima parte theatri infra equestria: ut ex ꝓximo cōmodius spectarēt: quæ in Scœna: & tota arena fierent. Circēsibus: ludis eos Liuius magnos appellat: Valerius nūc blæbeios: nūc circenses: Asconius eosdem circenses: & romāos & magnos ludos appellatos ait: magnosq; iccirco dictos: qa magnis impensis instruerent: uel forte qa diis magnis. i. laribus urbis sint dicati: ut ipse refert: De ludorũ apparatu Dionysius abunde multa. Circi: maximi intellige q medius est inter palatiũ & auentinũ. Euripo: tenui aquarũ fluuio in euripi speciē diducto: ob elephantes credo quorũ pugna edita ē: cōstat. n. aquæ pauidos eē: qđ in traiectu rhodani Hānibale in italiā ueniente patuit: puteolis p uoq; Pli. scribit aquarũ metu auersis uestigiis e naui abiisse. Quadrigas: quadriuges equos. Bigas: biuges. Desultorios: cursores equos a desiliēdo dictos: quia facile ex his desiliat græci: κ̄ελητ ac uocāt: Pli. antiqui tm̄ celetas dicabāt in sacris: postea uero & q bigis uel quadrigis uicissent: alii qbus nō grauate accedo desultorios dicūt Astipulat huic opinioni. manilii carmē Nec nō alterno desultor sydere dorso q̄drupedũ & stabilis poterit defigē plātas p quos uadit equos ludet p terga uolantũ aut solo equo nūc arma mouebit: quos aurigæ mira celeritate unius dorso relicto alteriusq; repente in sesso agitabāt. Troiam: puerile ludicrũ ab æneа ut maro tradidit in italiam deportatũ.

Venationes:in quibus feræ non ſine figentium diſcrimine conficiebantur de uenationum origine. Aurelius auguſtinus:& lactátius aliqua oíno:ſed caſſiodorus de totius rei ratione plura tradidit. Quinquagenis:peditibus:Plinius qngentibus peditibus ait:ſed uel ibi locus corruptus eſt aut hic qđ facilius deprauari potuit codex ut pro qngenis qnquagenis librarioꝝ inſcitia ſcripſerit:quingenis.n.dicimus:& quingẽtenis.

Sublatæ metæ:circa metas bigæ & quadrigæ agitabanſ:fuerãt ab initio ligneæ & tophaceæ mox ex marmore factæ atq; auro illitæ:quot numero metæ eſſent haud quidẽ tranqllus docet:ſed ſeneca ſeptẽ fuiſſe ſignificare uidetur:quomodo inqt manifeſtior notari ſolet agitatoꝝ letitia cum ſeptimo ſpatio palmæ appropinquant. Stadio:ſpatio in quo athletæ curſu ſaltu: iactu diſci iaculatione:& luctatiõe certabant pentathion ueteres dixere olympiaci ſtadii dimenſionẽ ex plutarchi auctoritate gellius aliq̃to maiorem q̃ alibi fuiſſe ait quo apparuit herculẽ quoq; qui ſuis id ſtadiũ fuerat dimenſus pedibus ampliorem aliq̃to communi fuiſſe ſtatura:ſed Herodotus bicubitale ueſtigium herculis apud tirẽ flu.in ſcythia figuratũ fuiſſe affirmat oporet itaq; olympiũ ſtadiũ maximũ fuiſſe omnium quæ uſpiã terrarũ fuere:ſed quũ ita ſit ut nõ multo maius olympium aliis fuiſſe conſtet fateri neceſſe eſt alterũ:fide carere qđ aut figuratio illa non fuerit legitima: aut hercules nõ ſit ſtadium ipſum ſuo ueſtigio metatus niſi illud dixerit aliqs fuiſſe plures hercules atq; id circo euenire potuiſſe ut is qui ſtadium meritus ſit diuerſus ab eo fuerit q cuius pes bicubualis ut herodotus ait ad tiren. flu. figuratus fuit. In morem cocleæ:ut in ſummo ualde pateret:mox in imũ cõtraheretur. Lacu: fouea in quam tyberinæ aquæ ex proximo corriuarẽtur. Tyriæ & ægyptiæ claſſes:ex tyro & ægypto accerſite:uel certe bello captæ:& in hunc uſum reſeruatæ. Inter uicos:habuit roma ut Plinius tradit mille & amplius uicos.

Aut inter uias quaſi dicat non ſolum inter anguſtos domorum calles:ſed in apertis etiam uiis mortaliumq; frequentia infeſtis. Eliſi:prænimia frequentia afflicti. Faſtos:faſtorum libros:quibus totius anni ratio continebatur:dixerunt ueteres & faſtus eodem ſignificatu:Lucanus:nõ meus eudoxi uincet faſtibus annus:quod priſianus aduerſus ſeruii opinionem mõſtrat ex auctoritate dictum:quid diuerſo ſenſu ſed eo ipſo omnibus noto faſtus uſurpauit heu ubi nunc faſtus altaq; uerba iacent. Per intercalandi licentiam: licentioſam pontificis intercalationem. Romulus parens & conditor urbis annum ex.ccc.quattuor diebus conſtituerat:ſed cum ea dierum ratio:neq; lunæ:neq; ſolis curſui conueniret:Numa Pompilius qui Romulo ſucceſſit ſex & quinquaginta dies addidit ratus.xii.lunares curſus ea tẽporis intercapedine cõficinam ex eo dierum numero:quos partim ipſe addiderat:partim detraxerat: menſibus a Romulo conſtitutis:duos menſes conſtituit Ianuarium & Februarium:ſic annus qui antea.x.menſes ex Romuli inſtitutione habuerat.xii.habere cœpit:ſed ægyptii primi omnium:ut Herodotus ait: annum in.xii. menſes diuiſere:uerum quia ad ſolis curſum perficiendum aliquot deerant: adhuc dies græcorum more menſem intercalarem adhibuere:græci ipſi ἐμβόλιμον dicunt:romani mercedinum ut Plutar.ait:dixere:méſis huius intercalandi: ratio quem ex illis diebus:quibus annus abundabat confici oportebat:permiſſa eſt illis qui faſtis præerant: ut ipſorum arbitrio menſis intercalaretur:quod fieri conſueuit circa Februarii méſis exitum terminalibus ſcilicet quæ feriæ poſt tertium & uiceſimum eius menſis diem celebrari conſueuere:uerum ita accidit:ut nonnunq; ſuperſtionis cauſa omnis intercalatio omiſſa ſit. Interdum uero ſacerdotum & pontificum culpa qui publicanis:proferri uel minui conſulto anni dies uolebant:atq; ita factum:ut praua illorum intercalatione ingens temporum confuſio in faſtis emerſerit:de qua nunc Tranquillus. Sed hæc Plutar. Liuius:& omnium copioſiſſime Macrobius exequitur:de qua nos item in obſeruatiõibus plura diximus. Meſſium feriæ æſtati:ſenſus eſt ita temporum ratio turbata eſt in faſtis:ut feriæ:quas meſſium tempore celebrari oportuiſſet:alieno tempore indicerentur:& rurſus autumno circunacto uindemiarum. Annumq; ad curſum ſolis:complexus.ſ.quinq; illos reſiduos dies & ſex horas:quæ ad annuum ſolis ſpacium deerant:quo fit ut ex quattuor illis quadrantibus quarto quoq; anno dies unus conficiatur:qui hodie quoq; intercalatur.

uenationes editæ per dies quinq;: ac nouiſſime pugna diuiſa in duas acies quingenis peditibus:elephantis uicenis: tricenis equitibus hinc & inde commiſſis. Nam quo laxius dimicaretur ſublatæ metæ:inque earum locum bina caſtra ex aduerſo conſtituta erant. Athlætæ ſtadio ad tempus extructo in regiõe martii campi certauerũt:per triduum nauali prælio ĩ morem cochleæ defoſſo lacu biremes: ac triremes: q̃drirẽeſq; tyriæ:& ægyptiæ claſſes magno pugnatorũ numero cõflixerũt:ad quæ oía ſpectacula tantũ undiq; confluxit hõinum:ut plæriq; aduenæ aut inter uicos:aut ĩter uias tabernaculis poſitis mãerẽt:ac ſepæ præturba eliſi:exáimatiq; ſunt plurimi & ĩ his duo ſenatores.

De Ordinatione anni:& faſtorum dierum.

Onuerſus hinc ad ordinandum reipublicæ ſtatũ faſtos correxit iam pridem uitio pontificũ per intercalandi licentiam adeo turbatos:ut neq; meſſium feriæ æſtati:neque uindemiarum auctumno cõpeterẽt. Annũq; ad curſum ſolis accommodauit:ut trecentorum ſexagintaquinque dierum eſſet:& intercalario menſe ſublato unus dies quarto quoq; ãno intercalaretur:quo autem magis ĩ poſterum e calendis Ianuariis nobis tẽporũ ratio cõgrueret

Inter nouembrem & decembrem: siquidem nouembri mense exeunte Cæsar non est passus continuo decembrē iniri: sed tantū dierū numerū interiecit: ut ex his duo sine menses constituti: q̄bus interiectis continuo decēber est subditus. Quindecim mēsium: prætor duos illos mēses: quos Cæsar inter nouembrē & decembrē interiecerat. Intercidit emblimus: siue mercedinus mēsis: q ex ueteri instituto eo āno itercalādus erat: quo cōtigit ut ānus ille. xv. habuerit mēses: legitimos. xii. duos ex Cæ. īstituto: unū ex ueteri ītercalatōe extra assumptos. Senatū: senatoꝝ numeꝝ ciuilibus bellis exinanitū. inter nouembrē ad decēbrē mensem īteriecit duos alios: fuitq̄ is annus quo hæc cōstituebātur qndecim mensium cū intercalario: q ex consuetudine in eum annū inciderat.

De senatus & officiorum supplemento & ordinatione.

Enatum suppleuit: patricios elegit: p̄torum: ædilium: q̄storum: mīorum etiā magistratuum numerum ampliauit: nudatos opere censorio: aut sn̄ia iudicum de ambitu cōdemnatos restituit Comitia cum populo partitus est: ut exceptis cōsulatus cōpetitoribus de cætero numero cādidatorum: ꝑ parte dimidia: quos popul⁹ uellet: pronunciarentur ꝑ parte altera quos ipse dedisset & edebat per libellos circum tribum missos scriptura breui. Cæsar dictator illi tribui: cōmēdo uobis illum & illum ut uestro suffragio suam dignitatem teneāt: admisit ad honores: & ꝑscriptorum liberos. Iudicia ad duo genera iudicum redegit equestris ordinis: ac senatorii: tribunos ærarios q̄ erat tertium substulit: recēsum populi nec more nec loco solito: sed uicatim per dominos īsularum egit atq̄ ex. xx. trecentisq̄ millib⁹ accipiētiū frumentum e publico ad cētum qnq̄gīta retraxit. Ac ne q noui cœtus recensionis cā moueri q̄ndoq̄ possent instituit quot ānis in demortuorum locum ex his q recensiti non essent subsortitio a p̄tore fieret. De sanctionibus per eum editis.

Octoginta āt ciuiū millibus ī trāsmarinas colonias distributis: ut exhaustæ quoq̄ urbi freq̄ntia suppeteret: sanxit ne qs ciuis maior uiginti annis minorue decē: q Patricios: elegit patricii sanguinis uiros ī curiā traduxit: uel certe plerosq̄ ad patriciatū euexit. Minorū magīratuū: maiores magīratus dicebant: quoꝝ maiora erāt auspicia. ut censores: cōsules: p̄tores reliqui: ut Gel. scribit: minores dicti: erit igit sensus: nō solum prætoꝝ: sed ædiliū etiā quæstoꝝ: q minores hn̄t magistratus numerū ampliauit: aut si duriuscule diceret: ita accipias ampliauit prætorū: ædilium: & quæstoꝝ numerū: nec hoꝝ tātū: sed īferiorū etiā magistratuū.

Nudatos: pristina dignitate priuatos. Opere cēsorio: cēsoria potestate. Censoriū erat: ut Treuellius ait: de moribus ciuium iudicare ī ordinibus: & dignitate retinere: & eiicer̄ qué uellēt cēsu modū īponere: uectigalia firmare: res publicas recensere: legibus scribēdis auctoritaté dare: & alia plæraq̄: q̄ ille lōgiore exeqtur sermone curare.

De ambitu: Pōpeius eo cōsulatu: qué solus gessit: legé de ambitu tulit: acerbeq̄: Appiāo auctore: exercuit. Ipeus Memius: Sextius: & alii plæriq̄ illustres: tūc ambitus & decuplationis rei in iudiciū sunt arrepti. Comitia cū populo partitus est: ex iis quæ sequunt̄ p̄spicue apparet: q̄lis fuerit ea p̄titio: nā cūcādidatū se neminé p̄fiteri posset nisi petēdi potestate prius a populo īpetrata uoluit Cæsar: ut cādidatorū ps dimidia suo arbitrio & uolūtate peteret. Excepto cōsulatu: si qdē ī decēniū se cōsulē: ut Appiāus ait: scōstituerat Cæsar. Edebat: ī suffragia mittebat. Proscriptoꝝ liberos: Sylla reꝝ potitus ꝑscriptorū liberos: ac nepotes honore priuarat: honoꝝ dico petitiōe: a Cæsare igit restitutos intelligas oportet: nā ipse neminé ꝑscripsit. Tribunos ærarios: Plinius decuriæ iudicū: ipsæ quoq̄ pluribus discretæ nominibus fuere: tribunoꝝ æris: & ex Aurelia lege: ut Pedianus innuit. Senatores eqtes Ro. & trib. ærarii simul iudicarūt. Erāt. n. tribuni ærarii: ut idé auctor ait: q pub. pecuniā quæstori numerabāt: sed de iudicū decuriis suo loco copiosius. Recēsum: recognitioné. Nec more: quia nō ut antea p Cēsores. Vicatim: p singulos urbis uicos. Per dn̄os īsulaꝝ: ut in mari fluminibus: stagnis: lacubus: īsulas terras dicīus undiq̄ aqs septas: sic Romæ domos plures: aut cōtinua ædificia circūquaq̄ publica uia cōplexa insulas dixere: dn̄os ergo possessores qppe qui īquilinoꝝ numeꝝ facile tenerēt. Trecētis millibus: sic enim est legendū: nō militibus: ut oīa quæ uidimus exēplaria mēdose habēt: tot. n. ciuiū milia frumētū ex publico accipiebāt: stabatq̄ annua illa frumentatio reipu. ad mille: ut Plutar. scribit. cc. ac qnquaginta talenta No uicetus q̄ coniurationi metu erant illi formidabiles. Recensionis cā: interim dum recenserētur: ii dico qui frumentū acciperent. Subsortitio: sensus is est: cū centū qnquaginta millia ciuiū ex sortitione facta frumētum acciperent: si quis horū uita decessisset. In demortuorū locū p̄tor secundaria quadā sortitione: altera scilicet ab illa priore ex numero eorū q̄bus fuerat frumētatio sorte adépta surrogaret: q̄si detriméti leuamē quoddā eēt illis q excluſi fuerāt: si per nouā sortitioné demortuorū loco amissa cōmoda esset recuperare datum. In trāsmarinas colonias: clarissimæ coloniarū a cæsare deductarū. carthago & corinthus: utraq̄ transmarina. Maior. xx. ānis minorue. x. ordo est ne qs maior minorue. xx. ānis. x. subintellige annis: hoc est ne qs intra decimū uuæ annum. ac. xxx. abesse posset Italia plus triénio: nisi militari sacramento teneretur.

Sacramento militari:militiæ ſacramentū in undecimū annū extendebaſ:ut Plutarchus docet.Seruii tria militiæ mōſtrat fuiſſe genera legitimū:de quo nūc Tranql.cōiuratione & euocatione. Cōtubernalis:niſi in eodē eſſet cōtubernio. Pecuariā rem facerent:pecus oīs generis paſcerēt:quæ rō lōge agriculturā præceſſit:ut Varroni placet. Puberū ingenuoꝝ:ingenue natoꝝ:q iā adulti eēnt ad ſeruilis libertinæq; cōditionis differentiā. Diſiecta:ſublata oī expectatiōe nouaꝝ tabularū:quibus oīs alieni æris ratio ſubuertereſ. Mouebaſ:ab iis qui alienū æs debebāt:uel potius in eorū gratiā a trib.pleb.ut a.P.Dolobella:qui quū Cæſar adhuc in armis eſſet: de nouis tabulis rogatiōem promulgarat.

Ante ciuile bellū:quo tempore pluris oīno emebātur:q̄ tunc:quū bellis ciuilibus oīa exinanita eēnt.

Deducta ſumma: cōtracta ſiue: ut Pediano placet:diminuta. Si quid uſuræ noīe:ſenſus eſt:qcquid pecūiæ aſcriptū erat fœnoris gratia creditoribus:qđ in uſurariis ſtipulationibus fieri ſolet: ut maior ſumma q̄ expenſa ſit aſcribatur ſtipulātibus: uel certe quicqd uſuræ nomine creditoribus fuiſſet expēſum: utrolibet modo cæſar ademptum iri ex ſumma quæ eſſet in tabulis uoluit:quo decreto quarta fere pars eius ſummæ:quæ tū debebatur creditoribus depībat. Collegia:Nūma Põpil.plura ī ciuitate: ut Plutar.ſcribit: collegia cōſtituit:quæ p artes pleraſq; diſtīxit:ea ſunt.L.Iulio:&.C.Mario conſulibus ſenatuſcōſulto ſublata: quum aduerſus remp.eē crederenſ poſt nouem deīde annos q̄ ſublata fuerant.P.Clodius:ut eſt apud Pediānū:legē tulit:de collegiis reſtituendis: nouiſq; ī ciuitate īſtituēdis: uñ Ci.collegia inqt:nō ſolū q̄ ſenatus tulerat reſtituta:ſed īnumerabilia q̄dā ex oī fece urbis:ac ſeruitio cōcitata:qd ipa collegia eēnt:aut cuiꝰ rei cā īſtituta idē auctor pſpicue demōſtrat:Societates inqt & conuētus:ac deorū honores cuilibet generi pro dignitate ī partiēs:quibus uerbis apparet ad religionis cultū quod hodie quoq; ſeruaſ collegia ipſa primum conſtituta. Obligarēt:ſe ſceleri addicerēt. Parricidas:parricida olim dictus q̄ſq; ſciens libeꝝ hoīem occidiſſet:lex a Numma Põpilio lata habuit:Si quis hoīem libeꝝ morti ſciens duit parricida eſto. Ci.pro Plantio: niſi forte magis erit parricida qui patrē cōſularē:q̄ ſi quis humilē necauerit:ſed receptū pene eſt:ut ii tātū qui parētes occiderint parricidæ dicanſ. Conuictos:manifeſti ſceleris reos:& iā iudicio cōuictos. Digreſſam: eā quæ cū marito biduo ante diuortiū fecerat. Probri:criminis flagitii. Portoria:uectigalia:portoriū uectigal é quod daſ portitori.i.huic qui uectigal portus cōduxit: Ci.neq; ex portu:neq; ex decimis: neq; ex ſcriptura uectigal ſeruari põt Lucillius facit idē qđ illi qui inſcriptū e portu exportāt clanculū ne portoriū dent. Cōchiliatæ ueſtis:muricæ tinctæ:Murex genus conchæ eſt:a purpura diuerſum:idē & cōchiliū dī.pli. cōchilia & purpuras oēs ore atterit:a cōchilio cōchiliata dicūſ.Idē auctor: cōcharū ad purpuras:& cōchilia eadē eſt materia:& alibi:muricis ſiue cōchilii cruor grauis in ſucco eſt:color auſterus in glauco: id oſtrū dī aboſtris unde cōchiliū muricē & oſtrū eodē ſignificatu recte accipias. Margaritaꝝ:quaꝝ uſus ī fœminis uetuſtus: ut Valerius opinatur:fuit purpuræ uero & auri recentior:& ī Veturiæ mris Coriolani gratiā:& Volūniæ uxoris matrōis cōceſſus. Perq; certos dies:feſtos & ſolēnes. Legē ſumptuariā: licīniā aut fānīā:Gel qd tā neceſſariū æſtimatū eſt ꝓpulſandæ ciuiū luxuriæ:q̄ lex licinia & fannia:aliæq; ſumptuariæ leges:hoc é cōtra īmoderatos ciuiū ſumptus latæ:eædē & cibariæ dictæ. Macellū:unde obſonia emunſ de ratiōe noīs & loco uarro plura. Cōtra:ꝓſcriptū legis. E triclinio:ubi obſonia cōuiuis appoſita eēnt. Deſtīabat:ꝓpōebat.

ſacramēto nō tenereṫur:plꝰ triēnio cōtīuo Italia abeēt:ne qs ſenatoris filius:niſi cōtubernalis:autꝫ comes magiſtratus peregre ꝓficiſceretur:neue ii q pecuariā rem facerent: minus tertia parte puberum īgenuorum īter paſtores haberēt:omneſq; medicinā Romæ ꝓfeſſos:& liberaliū artium doctores:quo libētius & ipſi urbē incolerēt: & cæteri appeterēt ciuitate donauit. De pecūiis mutuis diſiecta nouarū tabularū expectatiōe:quæ crebro mouebatur decreuit:tandē ut debitores creditoribus ſatiſfacerēt per extimationē poſſeſſionum q̄ti quaſq; ante ciuile bellū cōparaſſent deducta ſumma æris alieni:ſi qd uſuræ nomīe numeratū:aut præſcriptū fuiſſet:qua cōditione quarta pars fere crediti depībat:cūcta collegia ꝓter ātiq̄tꝰ cōſtituta detraxit:pœnas facinorū auxit:& quū locupletes eo facilius ſcelere ſe obligarēt:qđ ītegris patrīoniis exulabāt prīcidas:ut C.ſcribit:bōis oībꝰ reliquos dimidia pte mulctauit De labore eius in iure dicendo:& legibus per eum editis.

Vs laborioſiſſimē ac ſeueriſſime dixit repetundarum conuictos:etiā ordine ſenatorio mouit:diremit nuptias ꝓtorii uiri:q digreſſā a marito poſt biduū ſtatī duxerat:q̄uis ſine probri ſuſpitiōe pegrinarū mertiū portoria īſtituit. Lecticarū uſū:itē cōchiliatæ ueſtis & margaritarū:niſi certis pſonis:& ætatibus:pq; certos dies ademit: legem ꝓcipue ſumptuariā exercuit diſpoſitis circa macellū cuſtodibus:q obſonio cōtra uetitū retinerent: deportarentq; ad ſe ſubmiſſis nōnūq̄ lictoribus atq; militibus:q ſe qua cuſtodes fefelliſſent iam appoſita e triclio auferēt.

De feſtinatiōe eius in ornāda urbe:& īperio ampliādo.

Am de ornāda īſtruēdaq; urbe:itē de tuēdo āpliādo q; īpio plura:ac maiora ī dies deſtīabat:ī primis Mar

Complanato lacu:in campo martio nõ longe a tyberi ĩ quo naualis pugna cõmissa fuerat. Tarpeio mõti:Capitolio a.sp. Tarpeii filia ibi Sabinoꝝ ui oppressa nũcupato. Dionysius:Liuius:& Plutarchus sunt auctores. Accubans:pxime adiacens. Ius ciuile:multitudine scriptoꝝ ad fastidiũ usq; luxuriãs. Marco Varroni:togatoꝝ litteratissimo:cuius statua in palatina bibliotheca postea locata est. Cõparandaꝝ digerendarũ:hoc ad ordinẽ:illud ad ĩstrumentũ refert. Põtinas paludes:locũ in latio q̃ttuor olim &.xx.urbiũ:ut Mutianus ter cõsul tradidit. Emittere:eiccare. Dorsum apennini:Italiã diuidit apẽninus:ab alpibus primum ĩ Liguriam procedens:mox ex Liguria anconem: indeq; auersus ad garganum in Apuliam inclinat:unde longe euagatus in extremum Italiæ cornuexit. Liuius:ab indigena quodam in summo iugo ipsius sacrato nomẽ illi datum credidit. Isthmum corinthia cũ terrarum angustias inter corynthiacum: & Saronicum Sinum: quas Demetrius rex:qui Polyporthos est cognominatus effodere destinarat: mox Cæsar dictator: ĩde Calligula nouissime Nero omnes infœlici auspicio: quod ex illorum exitu postea apparuit. Armeniam minorem:ad maioris differentiã:sed minor magna ex parte ad Euphratẽ attinet. Nisi ante expertos:q; Crassus minime fecerat. Plutarchus ad Caspium mare peruenire destinasse ait:inde supra pontum per Scithiã ĩ Germaniam & Galliã transire. Terretibus mẽbris:repletionibus. Ore pleniore:nõ macilento. Plutar. tamen eũ macilentũ fuisse tradidit.

Vegetis: uigore plenis:uel crescentibus potius. Linqui:pro linquebat:aio scilicet ut repente collaberetur. Per somniũ: de somniorũ ratione. Macrobius:in somnium Scipionis abunde multa.

Comitiali morbo: qué Celsus ait maiorẽ alio nomine appellari: cum homo quis subito cõcidit, ex ore spumæ mouentur: inde interposito tempore ad se redit:& sine alio consurgit: Quintus Serenus nomen inde morbo datum innuere uidetur:quia aliquo cadente comitia soluerentur:est inquit subiti spes morbi:cui nomen ab illo est:quod ferri nobis suffragia iusta recusat: sæpe & enim membris atro langore caducis:concilium populi labes horrenda diremit. Morosior:exquisitioris cultus:ac pœne molesti. Velleretur:quod in uiro turpe est. Caluitii deformitate:quod caluitio deformaretur. Plini. Caluitium uni animalium:homini est non innatum. Obtrectatorum iocis:quale illud in iocularibus militum carminibus in gallico triumpho uulgo decantatis: Mechum caluũ adducimus. Obnoxium:cauillio & obtrectationi expositum. Reuocare a uertice:in anteriorem partem ad Caluitium tegendum retrahere. Laureæ coronæ:quod triumphantium insigne fuit. Lato clauo tunica lati claui:quæ purpurea erat senatorii ordinis insigne:Plini. Annuli distinxere alterum ordinem a plæbe:ut semel cœperant esse celebres:sicut tunica ab annulis senatum:quãquam & hoc sero:uulgoq; purpura latiore tunica inuenimus etiam præcones usos. Tranquillus in Augusto: Tunica lati claui resuta ex utraq; parte ad pedes decidit. Ad manus fimbriato:manicata tunica:qua uiros uti Rome:& toto latio indecorum fuit: solis fœminis id genus lõge lateq; diffusum cõuenire existimarũt huiusmodi tunicæ chiroditæ dictæ. Cic.& Maro eas uiris uelut idecoras exprobrãt:manicatis inqt ille & talaribus tunicis Poeta: Et tunicæ mãicas & hét redimicula mittæ. qd aũt fimbriatum sit: Plinii uerba pspicue demonstrãt: q fimbriatã auellanæ nucis barbã eẽ dixit multifariã scilicet ĩ ora recisam: græci τουσθυσαγώτους flocos appellãt qbus põditas uestes Aegyptii: ut Herodotus ait uulgo usurpabãt: eas Laurẽtius Vallẽsis hõ ĩpẽse doctus: fimbriatas ĩ latinũ uertit.

tis tẽplũ q̃tũ nusq̃ eẽt extruere repleto & cõplanato lacu: ĩ quo Naumachiæ spectaculũ ediderat: theatrũq; summe magnitudis tarpeio mõti accubãs: ius ciuile ad certũ modum redigere: atq; ex ĩmẽsa: diffusaq; legum copia optĩa quæq; & necessaria ĩ pauciss̃os cõferre libros biblyothecas græcas & latinas: q̃s maxĩas posset publicare data. M. Varrõi cura cõparãdarum ac dirigẽdarũ. Siccare põtinas paludes: emittere fucinũ lacum: uiã munire: a mari supo p apennini dorsũ ad tyberĩ usq; pfodere Isthmum dacos q se ĩ põtum & thraciã effuderãt coercere: mox Parthis ĩferre bellũ p Armeniã minorẽ: nec nisi ante exptos aggredi plio. Talia agẽtẽ atq; meditãtẽ mors p̃uenit de q̃ priusq̃ dicã ea q̃ ad formam & habitum & cultum & mores: nec min9 q̃ ad ciuilia & bellica ei9 studia pertineãt nõ alienum erit sũmatim exponere. De statura & cultu corpis eius.

Visse traditur excelsa statura: colore candido: terreti b9 membris: ore paulo pleniore: nigris uegetisq; oculis ualitudíe, pspera: nisi q d' tpe extremo repente aĩo linq: atq; etiã p somniũ extereri solebat comitiali quoq; morbo bis ĩter res gerendas corrept9 est. Circa corpis curã morosior: ut nõ solũ tõderetur diligenter: ac raderetur sed uelleretur ẽt: ut q̃dã ex, pbrauerunt. Caluitii uero deformitatẽ iniq̃ssime ferre obtrectatorũ sæpe iocis obnoxiã expt9. Ideoq; & deficientem capillum reuocare a uertice assueuerat: & ex oĩ b9 decretis sibi a senatu populoq; honorib9 nõ aliud: aut recepit: aut usurpauit libenti9 q̃ ius laureæ corõæ ppetuo gestãde: ẽt cultu notabilẽ ferũt: usũ. n. lato clauo ad man9 fi briato: nec ut unq̃ aliter q̃ sup eũ cĩgeretur: & q̃dẽ

Fluxiore:laxiore. Male præcinctum:Cæsarem adolescentem:qui non arcta & compræssa:ut cæteri solerent:cinctura:sed fluxa uterer. Macrobius scribit Syllam Pompeiũ mouisse:ut caueret sibi a puero male præcincto. Cicero rogatus:cur in electione partiũ ciuili bello deceptus fuisset:præcinctura inquit me decepit.q.dicere uoluisset habitus cingendi:qui Cæsarẽ mollem futurũ arguebat.Idẽ Macrobius ait Cæsarem ita p̃cingi solitũ:ut laciniã traheret. In suburra:parte urbis admodũ celebri dicta:ut Varroni placet:quod sub terreo muro carmagꝫ eet:quasi sub mura. Sacra uia:per quá circẽsibus ludis sacrogꝫ pompa traducebatur.Plinius:mox cæsar dictator totum fogꝫ romanũ intexit:uiãq; sacrã ab domo sua in cliuũ usq; capitolinum. Domo publica:publico sumptu cõducta:aut certe publice possessa. Lautitiagꝫ:magnifici elegantisq; epulagꝫ apparatus.Festus:Lautitiã epularum magnificentiã interpretatur a lauando nomẽ factũ:plures lautitias scribũt.Plutarchus:uero in quæstiõibus lautias. Idẽ auctor ostendit munera fuisse:quæ ex terragꝫ gentiũ legatis dari cõsueuerit. In nemorẽsi:i aricino nemus.n.appellabatur lucus:haud qdẽ lõge ab Aricia:ubi lacus:qd̃ speculũ Dianæ dr̃:hic nẽorẽsis lacus:& nẽorensis ager:ut tusculãus ager dictus:hodie est in eodẽ loco oppidũ:qd̃ ueteri appellatiõe nemus dicẽ:nemorẽsi ergo:ut diximus:aricino:sic nemorẽsis rex:q sacra Aricinæ dianæ faciebat. Obæratũ:alieno ære laborantẽ. In expeditionibus:qbus ditatus est in Hispania primo:mox in gallia:qdã inde hẽnt:non ut sit sensus,pcedẽte tpe:cũ bella administraret. Tessalla/ta:tesselli s minutis lapidibus strata. Sectilia:a secando sectile dicẽ:marmoreis crustis cõmunita:Lythostratũ itelligit:quale prenestẽ:ut Plinius ait:in fortunæ delubro fuisse cõstat:paruulis id crustis cõstat a nr̃is sectile dr̃ λιθος,enim lapis ςρῶτον stratũ dr̃:nõ me latet eẽ q lignea hæc fuisse iterp̃tentẽ qa expeditiõibus circulator Trãqllus dixerit:sed ad uillæ structuram oĩa cõmode referas. Pauimẽta:solidamenta domus:a feriendo dicta:q; dũ fiunt:ne rimas cõtrahant pluribus simul diebus uirgis:aut malleis feriunt. Pauire ueteres ferire dixere. Lucil. Palmisq; misellã deputt. Affra. Oppuuiis pueri coercẽt .i.uerberibus:pauimẽtogꝫ genera plura:structuræ uarietatẽ ex Pli.reqre. Spe margaritagꝫ:exiguæ sunt & decolores margaritæ:ut idẽ auctor ait i Britãnia:quo genere ornatissimũ thoracẽ Cæsar Veneri genitrici dedicauit. Cõferẽtẽ:cõparãtẽ. Exegisse:margaritis utraq; manu ipositis ꝓagꝫ põdus explorasse. Toreumata: Crispus:tabulas:signa toreumata emũt τορεύειν sculpere:unde τορευτὸν græci dicũt. Tabulas:pictas antiq opis.Pli.præcipuã tabulis auctoritatẽ Cæ.dictator fecit Aiace & Medea ante Veneris genitricis ædẽ dicatis. Aĩosissime:sine ullius p̃cii respectu. Seruitia recẽ. alicunde primũ aduecta. Inferri:ascribi. Sagati:milites.s.sagũ militare uestimẽtũ Sal.uti Metello i sago herculeio i brachio tela uenirẽt.Ver. Virgatis lucent sagulis:huiusmõi ueste iactari hoies cõsueuere. Idẽ Trãql.in Nerone: Solitus i ualidũ quẽq; obuiũ:uel potulẽtũ corripe:ac distẽto sago ipositũ in sublime iactare.Mar.Ibis ab excusso missus i astra sago. Palliati:græci & alii pegrini generis uiri:q pallio honestiore uestis genere:lateq; diffuse utebantur. Togati:Ro.quoꝫ toga peculiaris fuit.Verg. Romanos reꝫ dños gentẽq; togatã. Subiiciẽtẽ:apponentẽ. Aliũ panẽ:secũdariũ itellige:Lampridius sequẽtẽ appellauit. Obprobrio:infamia. Calui Licinii:Caluũ Liciniũ Fabius inter claros reponit oratores:sed hũc arbitror poetam fuisse: ad quẽ Catullus.Heus tu nolicini die iocosi.huius quoque endecasyllabum illud est In.Q̃.Curium:& talis Curius pereruditus.

fluxiore cíctura:unde emanasse Syllæ dictum optimates sæpius admonentis:ut male p̃cinctum puerum cauerent.

De habitatione eius & structura uillarum eius.

Abitauit primo in suburra modicis ædib9:post aũt põtificatũ maximum i sacra uia domo pub.Mundiarũ lautitiarũq; studiosissimũ multi ꝓdiderunt: uillã in nemorensi a fundamentis incohatã:magnoq; sumptu absolutam:quia non tota ad animum ei responderat totam diruisse:quanq̃ tenuem adhuc & obæratum:in expeditionibus tessellata:& sectilia pauimenta circuntulisse.

De cupiditate gemmarum margaritarum & signorum operis antiqui eius.

Ritanniã petisse spe margaritarũ:q̃rum ãplitudinẽ cõferentẽ iterdũ sua manu exegisse põd9:gẽmas:toreumata:signa:tabulas opis antiq semp aĩosissime comparasse:seruitia recentiora:politioraq; imenso præcio:& cuius etiam ipsum puderet:sic ut rationibus uetaret inferri.

De conuiuis & domestica disciplina suorum.

Onuiuatũ assidue p,puincias duobus triclíniis:uno quo sagati palliatiue:altero quo togati cum illustrioribus prouiciarũ discumberent. Domesticã disciplinã in paruis ac maioribus reb9 diligenter adeo seuereq; rexit: ut pistorem alium q̃ sibi panem cõuiuis subiiciẽtem cõpedibus uĩxerit: libertum gratissimum ob adulteratã eqtis Ro.uxorem:q̃uis nullo quærente capitali pœna affecerit.

De pudicitia eius prostrata apud Nicomedem regem.

Vdicitiæ ei9 famã nihil qdẽ p̃ter Ni. cõtuberniũ læsit:graui tũ & pẽni obprobrio:& ad oĩum cõuitia exposítio. Omitto Calui Lici.notissios:uers9.Bithinia q̃q̃d

Et

Et pædicator:corruptor:stuprator. Actiões:orões per se hītæ. Cornelii Dolobellæ:quem Cæsar:ut dixīus admodū iuuēis accusauit. Pellicē reginæ:pellex ea dī:quæ cū eo cui uxor ē se turpiter miscet Salu. Filia mīi pellex. Iu. Aut ficta pellice plorat. Fornicē:pstibulū ldē auctor Quocūq; ī furnice nati Mart. Raraq; suo mēni fornice rima patet. Bithyniæ reginā:emphaticos:Nicomedis uxorem. Nūc eē illi regnū. i. regnū affectare. Liberius dicax:liberæ dicacitatis ē:ut Fabius ait:dicacitas sermo cū risu aliquē īcessens. Cōuētu maxīo:frequēti hoīum cōsessu:aut stātiū corōa. Pōpeiū regē:ad Alexandrū Macedonē credo allusit:

& pædicator Cæ. unq; habuit:prætereo actiones Dolobellæ:& Curionis patris:ī qbus eum Dolobella pellicē reginæ spōsam īteriorē regiæ lecticæ:ac Curio stabulū Nico. & bithynicū fornicē dicunt:missa ēt facio edicta bibuli: qbus pscripsit collegā suū bithynicā reginā:eiq; regē an tea fuisse cordi nunc esse regnum. Quo tēpore ut. M. B. refert Octa. etiam quidam ualitudine mentis liberius dicax conuentu maximo:cum Pompeium regem appellasset ipsum regīam salutauit:Sed. C. Mem. etiam ad ciathū & uinum Nicomedi stetisse obiecit:cum reliquis exoletis pleno conuiuio accubantibus nonnullis urbicis negociatoribus quorum refert nomina. Cicero uero non contentus in quibusdam epistolis scripsisse a Satellitibus cum ī cubiculum regium eductum ī aureo lecto uestē purpurea decubuisset:floremq; ætatis a Venere orti in Bythinia cōtaminatū:quōdā ēt in senatu defendēti ei ī se cām filiæ Nicomedis:beneficiaq; regis in se cōmemorāti: remoue īqt istæc oro:quoniā notū est:quid ille tibi:& quid illi tu dederis. Gallico deniq; triumpho milites eius inter cetera carmina:qualia currū prosequentes ioculariter canunt:etiam uulgatissimum illud pronunciauerunt: gallias Cæsar subegit:Nicomedes Cæsarē. Ecce Cæsar nunc triūphat:q subegit:gallias:Nicomedes nō triūphat:q subegit Cæsarem.

De luxuria & libidine eiusdem.

Ronum & sumptuosum in libidines fuisse constans opinio est:plurimasq; & illustres fœmias corrupisse in qbus Posthumiā Seruii Sulpitii Loliam Auli Gabinii: Tertullā. M. Crassi:etiā. Cn. Pompeii Mutiā. Nam certe Pōpeio:& a Curiōibus patre & filio:& a multis exprobratū ē:qđ cuius cā post tres liberos exegisset uxorē:& quem gemēs Aegistū appellare cōsuesset:eius postea filiā potētiæ cupiditate in matrimoniū recepisset:sed ante alias dilexit. M. Bruti matrē Seruiliā:cui & proximo suo consulatu sexagies sestertiū margaritā mercatus est:& bello ciuili su p alias donatiões amplissima prædia ex auctiōibus hastæ minimo addixit. Cū quidē pleriq; utilitatē mirātibus:facetissime Cicero:quo melius inquit emptū sciatis tertia deducta est:existimabatur. n. Seruilia etiā filiā suam Tertiā cōciliare Cæsari. De luxuria eius ī puinciales matrōas.

E prouincialibus quidem matrimoniis abstinuisse uel hoc disticho apparet: iactato æque a militibus per gallicum triumphum:urbani seruate uxores. Mœchū Caluum adducimus: auro in Gallia stuprum emisti:hci quo noīe ob lineamētorū similitudinē a qbusdā p iocū ē Pōpeius: ut Plutarchus ait:appellatus:q̄q̄ iuuenili ætate mores:& uerēdi:& regii eodē auctore ī eo emiuere. C. Memmius:isptor ī Asia:& circa Bithyniā:ut Catulli carmē testat:rempubli. admīstrauit. Exoletis:scortis masculis iā adultis. Lambridius: Meritorios quoquæ pueros exoletos appellauit:Lenonū īquit uectigali meretricū & exoletorū. Urbicis:Romæ agētibus ī urbe hītātibus. Cōmemoráti:referēti: prædicāti se officiū:nō mercedē secutū:q; Ci. & Fabius pcipiunt eē assimuládū: etiá si ñ sit Gel. ī ea orōne: quā p Bithyniis habuit huiusmodi prīcipio eū usū scribit:uel p regis Nicōedis:uel p horum necessitate quorū res agit. Ille:Nicomedes.

Ioculariter:p iocū & lasciuiam. Mart. consueuere iocos uī quoq; ferre triūphi. Posthumiā Serui Sulpitii cōiugē ītellige: Verg. Hectoris ādromache pyrrhin cōnubia seruas. Oui. Tua sim tua dicar oportet. Lucāus:liceat tumulo scripsisse catænis: Martia. Aegistū appellare:ad psonā; q̄litatem allusit:nā Aegistus & sacerdos fuit: & absētis Agamēnonis cōiugē Clitē nestrā adulterauit:Sic Cæsar pōtifex maxīus Pōpeio tū īpatore summo absente Mutiā corrupit. Plutarchus ait Pōpeiū mitridatico bello reuersū Mutiá dimisisse:sed neque tunc:neq; postea diuortii cām cōfessum. Filiā:luliā. Seruiliā. M. Catōis sororē:Bruti matrē. idē Plutarchus ē auctor amatoriā illius epistolá ad Cæsarē datā Catonē tacite legisse:īde ī Cæsarē reiectá capias ebrie dixisse. Prio suo cōsulatu:quē cū Bibulo gessit. Ex auctionibus:licitatiōibus. Hastæ: nā hastæ uenalia subiiciebāt:unde subhastatio. Vilitatē pcii:tenuitatē. Melius:uilius:uerū cōmodius dicē uoluit. Tertia deducta ē: tertia pcii pars:īminuta oblique tñ Tertiā a Seruilia matre Cæsari cōciliatā dixit. Vrbani:ciues qui urbē ī colitis:est alioqī urbanus facetus. Caluū:caluitio. n. ut alio loco dixit offendebat. Stuprū emisti:

ut sit ordo tuo cæsar. Mutuũ:ob Pompeiã a clodio adulteratam. Bogudis coniugẽ:is in Hispania:quo ex Mauritania trãsfretarat enixe Cæsaris partes iuuit. Hircius in cõmẽtariis est auctor. Naso: Actorius Naso credo cuius supra meminit. Idẽ Curio inqt:&. M. Actorius Naso actores sunt. alii uasa legũt:q̃si barbari sit scriptoris nomẽ:sed nõ placet. In primã lucẽ:p integras noctes. In eadẽ naue:nilũ nõ mare enauigatũ accipias. Aethiopia tenus:quæ Aegypto ad meridiẽ cõtermina est. Noĩe suo:&. n. mr̃ Cæsarionẽ appellauit. Quasi plãe defensiõe:q̃si ualido p̃rocinio opus eẽt locupleteq; testimõio:ut res tã nota negare tur. Quas & quot: uelut neq; illum in ordine discrimen:neq; modus adhiberet. Impudicitiæ: dũ puer & adulescens fuit. Adulterum:postq̃ adultus alienas fœminas sectari cœpit. Sobriũ accessisse: quo magis miror Plutarchũ scriptũ reliquisse Cæsaré ipsum:ut supra ostendimus:in curia a catõe ebriũ appellatũ:nisi forte ille tunc ad amoré respexerit. Ab hospite: Valerio Leõe Mediolanẽse. Cõditũ oleũ:Plutarchus unguentũ p oleo aspgis infusum tradidit. Pro uiridi:uiridi oleũ:qua rõne fiat:Cato ĩ re rustica docet. pli. fit ex olea adhuc alba exp̃ssa ãterius ex drupa:ita enĩ uocãt priusq̃ cibo matura sit:iam tũ colorẽ mutans differentia:qd' hoc uiride ẽ:illud candidũ. Largius appetẽtius. Aut rusticitatis:e iusdẽ Cæsaris in illa ip̃a cœna uox fuit:qui hanc rusticitatẽ arguit:nõ nisi rusticus eẽ põt. Abstinentia:in alienis. Neq; ĩperiis dũ exercitibus p̃fuit. Magr̃atibus:quos sine exercitu gessit. A pconsule:sub Tuberone:quæstor Cæsar fuit in Hispania:quẽ maxie obseruauit: sed ille p̃tor' a. plutarcho nõ pconsul dr̃:q̃q̃ nõ ignoramus oẽs q exercitibus p̃essent: qd' Pedianus etiã testat:p̃tores a ueteribus appellatos. In auxiliũ:ad se se ære alieno leuãdũ. Lusitanorũ: Lusitanos & Calecos in Hispania cæsar bello domuit. Fana tẽpla: recte distinxit:nã nõ omnes sacræ ædes: seu fana: sunt eadẽ & tẽpla: qd' Gel. in acticis noctibus docet.

Promercale aurũ:promercalia a ueteribus dicta q̃citra usum uenalia p̃ponebant:unde p̃mercales uestes. Tráquillus in palemõe cũ officiũ p̃mercaliũ uestium exerceret. Gel. ex iis aũt inqt:quæ p̃mercalia & usuaria ĩ locis iisdẽ essent: ea sola eẽ penoris putat:qbus uerbis datur ĩtelligi p̃mercale id esse qd' ab initio dixĩus. Tria millia pondo auri:q; sacrilegiũ:qa pontifex maximus occultius patrauit. plini. M. Crassũ duo millia põdo auri tertio suo:& põpeii cõsulatu ex capitolini iouis solio furatũ tradidit. Inaurati æris:q; sublati auri speciem sumpsisti mutuum.

De luxuria eius in uarias rẽginas.

Ilexit & reginas:inter quas Euriem maurã Bogudis uxorem:cui maritoq; eius plurima & immẽnsa tribuit:ut Naso scripsit: sed maxime Cleopatram:cum qua & conuiuia in primam lucem sæpe protraxit:& eadem naue:thalamoq; pene Aethiopia tenus ægiptum penetrauit:nisi exercitus sequi recusasset: Q uã deniq; accitam in urbem non nisi maximis honoribus præmiisq; auctam remisit:filiumq; natum appellare noĩe suo passus est. Q uẽ quidem nõnulli græcorum similẽ quoq; cæsari & forma: & incessu tradiderũt. M. An. agnitum ẽt a beo senatui affirmauit:quæ scire. C. Marciũ:&. C. Oppium: reliquosq; Cæsaris amicos: quorũ. C. Oppius quasi plane defensione ac patrocinio res gereret:librum edidit non esse cæsaris filium:quem Cleopatra dicat. Helius Cinna tri. plebis plerisq; confessus est habuisse se scriptam:paratamq; legem quam Cæsar ferre iussisset:quum ipse abesset uti uxores liberorũ quærẽdorũ cã:q̃s & quot ducere uellẽt:liceret. Atque ne cui dubium omnino sit & impudicitiæ eum:& adulteriorum flagrasse infamia:Curio pater quadam eum oratione omnium mulierũ uirũ:& omnium uirorum mulierem appellat.

De parsimonia eius in cibo & potu.

Ini parcissimum ne inimici quidem negauerunt:uerbum. M. Catonis ẽ. Vnum ex omnibus Cæsarem ad euertendam remp. sobrium accessisse. Nam circa uictum. C. Oppius adeo indifferentem docet:ut quondam ab hospite conditum oleum pro uiridi appositum aspernantibus cæteris:solum etiam largius dicat appetisse: ne hospitem:aut negligentiæ:aut rusticitatis uidetur arguere.

De rapacitate eius.

Bstinentiam neq; imperiis: neq; in magistratibus præstitit: Vt enim quidam monumẽtis suis testati sunt in hispania a pro consule:& sociis pecunias accepit e mendicatas in auxilium æris alieni:& Lusitanorum quædam oppida:q̃q̃ nec imperata detractarent:& aduenienti portas patefacerent:diripuit hostiliter. in gallia fana:tẽplaq; deum donis referta expilauit:urbes diruit sepius ob prædam:qua ob delictũ:unde factum ut auro abundaret: ternisq; milibus nummũ ĩ libras promercale in Italiã:pro uincia sq; diuẽderet. In primo cõsulatu tria millia pondo auri furatus e Capitolio:tantũdem inaurati æris reposuit.

reprẽsentaret. Societates ro.p.ſ. Vni Ptolemeo:auleti:q amicus & ſocius eſt a ſenatu appellatus. Rapinis & ſacrilegiis:ut hoc ad res ſacras:ad ꝓfanas illud referas. Eloquẽtia militari:qualẽ in eo eſſe oportuit:q plurimũ ĩ armis eſſet uerſatus. Plutarchus dicẽdo rõnem:ad quã habilis & natura ꝓnus ferebaꝫ omittẽs: rei militaris curã ſuſcepit Fabius. C. uero cæſar:ſi tantũ foro uacaſſet:nõ alius ex nr̃is cõtra Ciceronẽ noſaretur:aut certe militarẽ eloquẽtiã ĩtelligi uoluit:quæ in negociorũ actione:nõ in præceptis:declamatoriaue oſtẽtatiõe uerſaꝫ. Prĩcipibus patronis:ĩter primos patronos. Cicero ad Brutũ:de perfecto oratore:de

Societates ac regna precio dedit:ut q uni Ptolemeo prope ſex milia talentorum ſuo Pompeiiq3 nomine abſtuleꝛit:poſtea uero euidẽtiſſimis rapinis:ac ſacrilegiis & onera bellorũ ciuiliũ & triũphorũ:ac munerũ ſuſtinuit ĩpendia.

De eloquentia & arte oratoria.

Loquẽtia militari:qua re aut æquauit præſtãtiſſimorum gloriã:aut exceſſit poſt accuſationẽ Dolobellæ haud dubie ꝓncipibus patrõis ãnumeratus ẽ. Certe Ci. ad Brutũ oratores enumerãs negat ſe uidere:cui Cæſar debeat cedere aitq3 eũ elegãtẽ:ſplẽdidã quoq3 ac ẽt magnificã ac generoſã quodã mõ rõnem dicẽdi tenerẽ: & ad Cornelĩũ Nepotẽ de eodẽ ita ſcripſit. Q uid oratorũ quem huic antepões eorũ:q nihil aliud egerit Q uis ſentẽtiis:aut acutior:aut crebrior. Q uis uerbis:aut ornatior: aut elegãtior gn̄o eloq̃ntiæ dũtaxat adoleſcẽs adhuc Strabõis Cæſaris ſecut⁹ uidetur:cui⁹ ẽt ex orõne q̃ ĩſcribitur ꝓ ſardis ad uerbũ nõnulla tr̃ãſtulit ĩ diuinationẽ ſuã. Pronũciaſſe ãt dicitur uoce acuta:ardẽti motu:geſtuq3 nõ ſine uenuſtate. Oratiões aliq̃s reliqt:ĩter q̃s temere q̃dã ferũtur ꝓ. Q. Metello quã nõ ĩmerito Auguſt⁹ extimabat magis ab actuariis exceptã male ſubſequẽtibus uerba dicẽtis q̃ ab ipſo editã. Nã in quibuſdã exẽplaribus inuenio: ne ĩſcripta qdẽ pro Metello:ſed quã ſcripſit Metello:cũ ex pſona Cæſaris ſermo ſit:Metellũ ſeq3 aduerſus cõium obtrectatorũ crimiatiões purgãtis: apud milites quoq3 ĩ Hiſpãia idẽ auguſt⁹ orõnẽ eẽ uix ipſius putat:quæ tamẽ duplex fertur: una q̃ſi priore hĩta ꝑlio:altera poſteriore:quo Aſinius Pollio:ne tꝑus qdẽ cõcionãdi hũiſſe eũ dicit ſubita hoſtiũ ĩcurſiõe:

De libris cõmẽtariis & epiſtolis per eum editis.

Eliqt & rerũ ſuarũ cõmẽtarios gallici ciuiliſq3 belli põpeiani. Nã alexãdrini africiq3 & hiſpaniẽſis incertus auctor ẽ. Alii. n. Oppiũ putãt:alii Hirciũ:q etiã gallici belli nouiſſimũ ĩpfectũq3 librũ ſuppleuerit. ☞ cõmẽtariis Cæſaris Cic. in eodẽ libro ſic refert: Cõmentarios ſcripſit ualde quidẽ ꝓbandos:nudi ſunt:recti:& uenuſti oĩ ornatu orõnis tãq̃ ueſte detracta:ſed dũ uoluit alios hẽre paratã unde ſumerẽt q uellẽt ſcribere hiſtoriã ĩceptis gratũ fortaſſe fecit:q illa uolunt calamiſtris inurere:ſanos qdẽ hoĩes a ſcribẽdo deteruit. De eiſdẽ cõmẽtariis Hircius ita p̃dicat: adeo ꝓbãtur oĩum iudicio:ut p̃repta nõ p̃bita facultas ſcriptoribus uideatur:nos etiã q̃ facile atq3 celeriter eos pſcri

quo idẽ ad eũdẽ:quoniã inqt illud maiorũ uigiliarũ opus in tuo nomine apparuit. Ad Corneliũ Nepotem:quæ Cic. ad Corneliũ ſcripſit:hodie nõ extãt: Sũt q epiſtolas tantũ ad eũ exaratas exiſtimẽt:huius plinius nõ uno loco meminit: q̃ppe quẽ in iis quæ falſo de Iſtro tradidit mendacii redarguat. Elegantẽ: Fabius de figura dicendi:q̃ in Cæſare fuit exornat. Hec oĩa inquit mira ſermõis:cuius ꝓprie ſtudioſus fuit elegãtia. Adoleſcẽs: ſic. n. legis:nõ adoleſcẽtis: ut ad cæſarẽ id referas:q adoleſcens adhuc ſit Cæſaris ſtilũ ſecutus: ſed ꝓcedẽte ætate aliud ab eo diuerſũ. Strabonis Cæſaris:gẽtilis ſui. Ardẽti motu:idẽ Fabius tanta in eo uis: ea cõcitatio:ut illũ eodẽ aĩo dixiſſe:quo bellauit appeat. Pro Quĩto Metello:Cæſar & Metellus patrũ decr̃to:ut alio loco dixit digni tate ſubmoti ſunt. Actuariis:iis q acta celeri ſcriptõe excipiebãt: Anneus Seneca: multũ inqt uiua uox facit:nõ qdẽ hæc quæ alienis uerbis accõmodatur:& auctuarii uice fungit̃. Exemplaribus:exẽplaria dicunt̃ uñ epiſtolæ:oratões:aliaue ſcripta ſumũt̃:eſtq3 exẽplar:ut Põpeio placet:ex quo ſimile aliqd facimus:exẽplũ qd ſeqmur:aut uitamus:ſed utrũq3 ꝓ altero q̃q3 uſurpatũ repies. In Hiſpãia:ubi nouiſſime pompeii liberos prælio uicit.

Prior ꝑlio:nã & ad Cordubã:& ad Mũdã pugnatũ ẽ:ut Hircius:ſi ue Oppius ſcripſit:nec placet:ut id referas ad bellũ:qd Cæſar ĩ Affrãium:& Petreiũ prius geſſit:ĩ quo tumultuario certamĩe apud hilerdã: nec totis uiribus ẽ cõcurſum. Põpeiani:eoꝝ q̃ ĩ Põpeiũ geſſit. Alii Oppiũ alii Hirciũ:hĩc credo factũ: ut cõmẽtarii ipſi hodie ſub incerto auctore ferãt̃. Eodẽ libro:ad Brutũ. Nudi:ſine fuco:alioue maiore uerboꝝ lẽocinio. Recti:ſine lapſu:nec ĩ uitiũ declinãtes: minĩe ue claudi:aut obliq. Vẽuſti:q̃dã dicẽdi gr̃a:ac Venere referti. Fortaſſe fecit:q dicẽdo ſtilũ:uelut calamiſtro cõcinare uellẽt. Calãiſtro: iſtrũento ad ĩflectẽdos cõcinãdoſq3 capillos apto:unde calãiſtrati dicti. Sanos:ĩtegri & ſani iudicii. Aſinius pollio:q & ipſe ex familiaribus

Cæsaris fuit. Vel cõsulto:cõsilio nõ errore. Perperã:praue puerse. De analogia:de uerborũ proportiõe: cuius opis Gellius meminit:analogiã apud græcos Aristarchus semp tutatus cõtra Crates anomaliã. Varro ĩ utrãq; partẽ plura disputat. Anticatões:ĩ Catonẽ scriptos de numero Iuuenalis Trãquillo astipulat:q̃ sint inqt duo Cæsaris Anticatões eos Plutarchus cõtra Ciceroĩs laudationẽ a Cæsare æditos ait. Primos: de analogia. Sequentes:anticatones. Nouissimum:q inter est inscriptus. Vlteriorem:Bethicam.s.q adhuc magis mirum q̃ si in citeriorem uenisset. Memorialis libelli:res plures ad memoriam complexi.

Transuersam charta:ut in libelli formã cõmode complicari nõ possent & iccirco transuersa:quia cum simplici pagina uterẽtur: transuerso folio scribebãt:ut capaciore imagine plura complecterẽtur. Per notas:occultiores elementorũ obseruationes. Quartam elementorum litteram:quartam litterarũ figurã:idest quarto loco ab ea:quæ usurpanda esset remotam:ut.d.ne ab eius exẽplo recedãus: pro.a.e. pro.b.f.pro.c.ponantur:qua sane structura nulla integra dictio coaluit:ut si Romam scribas urpdp sequatur. Probus grãmaticus d̃ huiusmodi scribendi ratione a Cæsare usurpata cõmentarium reliquit. Gellius ad.L.Oppium:& Cornelium Balbum ea potissimum scribẽdi figura Cæsarem usum tradidit.

Ferũtur:traduntꝯ. Dicta: quæ alii dixerint obseruatiõe digna:uel dictata a præceptoribus excepta: seu certe quæ ipse temere dictare consueuerit. Collectanea:si dicta ad alios referas uaria intellige: & multiplici lectiõe collecta. Armorũ tractandorũ:equitanti peritissimus plutarchus:eqtandi usus ei ex pueritia facilis extitit:ut reflexis ĩtegrũ mãibus equũ uelocissimis cõcitare cursibus cõsueuerit. Laboris ultra fidẽ:ex militiæ laboribus rẽdiũ ægritudini ẽ:ut plutarchus ait:ĩ Cæsare quæsitũ. Incredibili celeritate utpote q octauo die ex urbe Rhodanũ uenisset:q̃rto & uigesimo ĩ ulteriorẽ Hispaniã. Inflatis utribus:qbus ĩnixus tutius faciliusq; flũina trãsnaret:capriæ pelles ad oleũ uinũ:& alios liquores d̃ ferẽdos ĩ follis speciẽ cõsutæ utres dicunꝯ. Ver. Vnctos salieꝝ putres.

Obeundis expeditõibus :bellicis negociis:q̃ obeũda erant. Nisi p speculatus:nisi p se:aut p alios locorũ sitũ explorasset. Obsessiõe castroꝝ:nũcio d̃ suoꝝ obsidiõe accepto. Oppositas classes: q̃rũ una orici:altera corcyræ erat. Hyeme pridie calẽ.lãuarii Cæsar Brũdusio soluit. Dyrachiũ:plutarchus ait: Apolloniã trãsmissum:ipe Cæsar ĩ locũ pharsaliã dictũ. Solus:Appiãus:cũ tribus seruis ad naues ueĩs se scribit. Paruulũ nauigiũ: qppe

perit scimus. Pollio Asinius parũ diligẽter: parũq; intẽgra ueritate cõpositos putat. Cũ cæsar plæraq; & q̃ p alios erãt gesta temere crediderit:& quæ p se uel cõsulto:uel etiã mẽoria lapsus ppera ediderit:existĩatq; rescripturũ: & correcturũ fuisse. Reliqt & de analogia duos libros:& Anticatões totidẽ:ac præterea poema:qd̃ ĩscribitur ĩter: quorũ librorũ prios ĩ transitu alpiũ:cũ ex citeriore gallia cõuẽtibus pactis ad exercitũ rediret:sequentes sub tẽpus mũdẽsis prælii fecit:nouissimũ dũ ab urbe ĩ Hispaniã ulteriorẽ quarto & uicesimo die puenit. Epistolæ quoq; eius ad senatũ extãt:quas primũ uidetur ad paginas:& formã memorialis libelli cõuertisse. Cũ ãtea cõsules & duces nõ nisi trãsuersa charta mitterẽt scriptas: Extant & ad Ciceronẽ:itẽ ad familiares domesticis de reb⁹:in qbus si q̃ occultius pferẽda erãt p notas scripsit.i.sic structo litterarũ ordine:ut nullũ uerbũ effici posset:quæ si qs ĩuestigare & pse q uellet: q̃rtã elemẽtorũ litterã: idest.d.pro.a.et pĩde reliq̃s cõmutet. Ferũtur et a puero:et ab adolescẽtulo q̃dam scripta:ut laudes Herculis: Tragœdia Oedipi:item dicta collectãea:quos oẽs libellos uetuit Augustꝰ publicari in epistola:q̃ breuẽ admodũ:ac simplicẽ ad Põpeiũ Marcũ cui ordinandas bibliothecas delegauerat misit.

De peritia et labore eius in armis.

Rmorũ et eqtãti pitissimus:laboris ultra fidẽ patẽs erat:ĩ agmine nõnũq̃ equo sepiꝰ pedibus ãteibat capite detecto:seu sol:seu ĩber eẽt. Lõgissimas uias ĩcredibili celeritate cõfecit:expẽditus meritoria rheda cẽtena passuũ millia ĩ singulos dies:si flumĩa morarẽtur nãdo traiicies:uel ĩnixus ĩflatis utribꝰ:ut sæpe nũcios d̃ se puenerit.

De cautela et audacia eius in expeditionibus.

Nobeũdis expeditõibus dubiũ cautior ne:an audacior. Exercitũ neq; p ĩsidiosa itĩera duxit unq̃:nisi p speculatꝰ locorũ situs:neq; ĩ Britãnia trãsuexit:nisi ãte pse portꝰ:et nauigatõem:et accessũ ad ĩsulã explorasset at idẽ obsessiõe castrorũ ĩ germãia nũciata p statões hostiũ gallico hĩtu pẽetrauit ad suos. A Brũdusio Dirachiũ ĩter opositas classes hieme trãsmisit. Cessãtibusq; copiis:q̃s sub seq iusserat:cũ ad accersẽdas frustra sæpe misisset: nouissime ipe clã noctu puulũ nauigiũ solꝰ ob uoluto capite conscẽdit:neq; aut qs eẽt ãte detexit:aut gubernatorẽ cedere aduersæ tempestati passus est:q̃ pene obrutus fluctibus.

De despectu prodigiorum eidem occurrentium.

E religiõe quidẽ ulla a quoq̃ ĩcepto absterritus unq̃

quod Plutarcho auctore duodecim agerēt remis. Aufugisset hostia:quod protetro alioqn habebatur pro digio. Omine:ex hoc apparet tam in re q̄ uerbo esse omen:quod & Valerius quoq; demonstrat. Teneo te:captā scilicet. Fataliter:fatali necessitate. Ex Corneliorum genere:Scipionū gente:ob duos Scipiones:Quorū alter tributariam Cárthaginem reddidit:alter funditus sustulit. Salutioni:Plutarchus salutionem scribit. Pli. a mimo quodam illi id nomen datū affirmat:quū Gn. p̄nomen illi antea fuisset. Sed Plinii locus in septimo corrigendus:ubi salutomius pro salutio mimus mēdose legitur. Ex destinato:ut antea destinasset. Ab itinere:quū alio iter ītenderet:uel statim quod ad hostem sit uentum nondū capto castris loco. Cunctantior: timidior: minus audax. Quin .castris quoq; exueret:nisi castra quoq; hosti:quē uicisset acie ademisset. In primis suū:equū.s. id ī Eluetios pugnaturus fecisse dicitur. Auxilio fugæ:quod in equi pernicitate esse potuit. Pedibus ꝑpe humanis d̄ ꝑdigiosa equi forma Plutarchus & Plinius plura:sed plinius āteriores tantū pedes in speciē ait humāi pedis fuisse figuratos. Instar:effigiē ad illius æq̄tionē. Pro æde: ante ædem. papinius:Cedat equus latiæ q̄ contra tępla diōes: Cæsarei stat sede fori. plinius quoq; ante ædem effigiem ipsam locatā fuisse scribit.

uel retardatus est. Cum immolanti aufugisset hostia profectionē aduersus Scipionē & iubā nō distulit. Prolapsus etiā in egressu nauis uerso ad melius omine: teneo te inqt Africa. Ad eludēdas āt uaticinatōes q̄bus fœlix & īuictū in ea ꝑuincia fataliter Scipionū nomē ferebatur despectissimū quēdam ex Corneliorū genere: cui ad opprobriū uitæ Salutioni cognomen erat: secū in castris habuit.

De præliorum assumptione locis & temporibus inopinatis etiam apud suos.

Rælia nō tātū destinato: ꝙ ex occasione sumebat: ac sæpe ab itinere statī īterdū spurcissimis tēpestatib⁹: cū minime qs moturū putaret: nec nisi tpe extremo ad dimicādū cūctatior fact⁹ ē: quo sæpius uicisset hoc mius experiēdos casus opinās: nihilq; se tātū acq̄siturū uictoria: q̄ tū auferre calāitas posset. Nullū unq̄ hostē fudit: quē non castris quoq; exueret. Ita nullū spaciū ꝑterritis dabat. Ancipiti prælio equos dimittebat: & ī primis suū: quo maior permanendi necessitas imponeretur auxilio fugæ erepto.

De equo eius insigni cum pedibus prope humanis.

Tebatur āt equo īsigni pedibus ꝑpe humanis: & in modū digitorū ungulis scissis: quē natū apud se: cū aruspices īperiū orbis terræ significare domio ꝑnūciassēt magna cura aluit: nec patiētē sessoris alterius primus ascēdit: cuius etiā instar pro æde Veneris genitricis postea dedicauit.

De uirtute eius in acie inclinata reparāda.

Nclinatā aciē solus sæpe restituit: obsistēs fugiētibus retinēsq; singulos: & cōtortis faucibus cōuertēs ī hostē: & q̄dē adeo plærūq; trepidos: ut aq̄lifero morāti cuspide sit cōminatus alius in manu detinētis reliquerit signū.

De constantia & seueritate eius contra Cassium.

On minora illa constātiæ eius: īmo maiora ēt īdicia fuerūt: post aciē pharsalicā: cū p̄missis ī asiā copiis p angustias hellespōti uictor nauicula traiiceret. L. Cassium partis aduersæ cū. x. rostratis nauibus obuiū sibi neq; refugit: et cominus tēdēs ultro ad deditionē hortatus supplicē ad se recepit.

De mira euasione eius nando.

Lexādriæ circa oppugnationē pōtis eruptōe hostiū subita cōpulsus ī scaphā pluribus eodē præcipitanti bus cū desiliisset in mare nādo p ducentos passus euasit ad ꝓximā nauē elata leua: nē libelli quos tenebat madfierēt: paludamētū mordicus trahēs ne spolio potiretur hostis.

De constantia & seueritate eius contra Cassium.

Eodē p̄cipitantibus p̄cipitanter cōpulsis. Paludaméta: īperatoriā chlamydē. Plinius: coccū īperatoriis dicatum paludamentis: sed pro ornamētis militaribus capitur. Salustius: postq̄ e sarcinis paludamenta obstare uidit: hinc paludati dicti. Iuuēalis: Cumq; paludatis ducibus. Cicero: Antonius gemens ante lucem paludatus. Salustius: Dum paludatus incederet. Liuius: Consul paludatus egrediens. Mordicus: morsu. Appianus auctor est Alexandrinos uestem Cæsari ademptam in trophæi modum erexisse.

Amoribus:a uitæ instituto. Neq; fortuna:nobilitate:& diuitiis. Pari seueritate:omnia exemplaria: quæ uidimus:seruitute habent sed seueritate est legendū:quod ex iis quæ sequuntur plane perspicitur. In dulgenter:obsequenter. Exactor:inuestigator: expressor: requisitor:pensitator: totenim & plura habet id uerbum significata. Pluuiis & festis diebus:quibus eū nemo castra moturum putasset. Subinde: idem tidem sepius. Se obseruandū:sua quælibet momenta aduertenda. Interdiu:diurnis horis. Subtrahebat:e suorū oonspectu proripiebat. Perterritos:milites. Minuēdo:hostiū copias extenuādo. Emēti endo: mēdaciis augendo. Decē legiōibus:legionariox militū ītelligē:alioquin nō ꝓcederet: q; statī leuis armaturæ.c.millibus subiicit.

Elephantis trecētis: Appianus: elephantos.lx.tū lubā habuisse scribit:trigītaq; peditū millia.xx. equitū. Oppius siue Hircius cū tribus legiōibus.xxx.elephantis in frenibusq; numidis.ccc.uenisse ait:ac ꝑter hos grādi peditū numero. Sed Cæsar de industria copias mētiendo auxit. Opinari:uera ne sint ea: an nō. Venustissima naui:ac per hoc facile solubili. Delicta:flagitia. Pro modo:sed citra ultraque morē ꝑscriptūq; militaris disciplinæ. Desertores:q signa stationē ue dēseruissent.polybius apud Ro. inqt Mors pœna est iis q ī bello locum quo cōstituti sunt reliquerint.

Seditiosox:seditiōis auctox.Lucanus:At paucos qbus hæc rabies auctoribus arsit:nō cæsar:sed pœna tenet ꝓcūbite terra:Infidūq; caput feriēda tēdite colla. Cōniuebat:indulgebat:oculorum.n. nutu assensum ꝑstamus:qua loquēdi figura Maro sæpe utit.Sed homerus qué ille imitat sæpius. Officiox: millitariū.s. Vnguētatos: unguento delibutos: quasi diceret eos esse qui nullis corrūpi possent uoluptatibus. Cōmilitones:quæ appellatio:utpote ābitiosa ab Augusto postea sublata est: nam Imperator q suos cōmilitones appellat se ī ordinē redigit:fatet q; se nō Imperatorē:sed militē esse:sic conscipuli:sic conserui dicūt. Clade Tituriana.Q. Titurius Sabinus:&.L.Aurunculeius:ut alio est loco demōstratū cū quinq; cohortibus īter Mosam & Rhenū flu. in Eburonibus cæsi sunt. Quibus rebus:quo studio:indulgentia officio in milites. Ingresso ciuile bellū: ciuile bellū inchoāti. E uiatico suo:ex ea pecunia: q futura expeditione usuri erāt singuli stipendium unius equitis ultro detulere.

In se contulissent: pecuniosis militibus inopū in se sumptū & onera trāsferentibus:suā ad hæc militiam gratuitam Cæsari deferentibus.

De probatione & disciplina eius in milites.

Ilitem neq; amoribus:neq; a fortuna probabat:sed tantum a uiribus: tractabatq; pari seueritate atque īdulgētia:nō enī ubiq; ac semp:sed cū hostis ī proxio eēt coercebat:tū maxīe exactor grauissimus disciplīæ:ut neq; itineris:neq; prælii tēpus denūciaret:sed paratū & ītentū momentis oībus:quo uellet subito educeret:quod ēt sine cā plærūq; faciebat præcipue pluuiis ac festis diebꝰ:ac sub īde se obseruādū admonēs repēte interdiu:uel nocte sub trahebat:augebatq; iter:ut serius subsequētes dfatigaret.

De eodem.

Ama uero hostiliū copiarū perterritos:nō negādo: minuendoue:sed insuper amplificādo:emētiendoq; cōfirmabat: Itaq; cum expectatio aduētus Iubæ terribilis esset cōuocatis ad concionem militibus:scitote inquit pauciissimis his diebus regem affuturum cum.x.legiōibus equtum.xxx.leuis armaturæ.c.milibus:elephantisq;.ccc.proī de desinant quidam quærere ultra:aut opinari: mihiq; q compertum habeo credant:aut quidem uetustissima naue īpositos quocūq; uento in q̄scūq; terras iubeo aduehi.

De coertione & cultu militum eius.

Elicta neq; obseruabat oīa: neq; pro modo exequebatur:sed desertorū ac seditiosorū inquisitor:ac punitor accerrimus cōniuebat in cæteris:ac nōnūq; post magnā pugnā:atq; uictoriam remisso officiorū munere:licentiam omnē passim lasciuiēdi permittebat:iactare solitꝰ milites suos etiā unguētatos bene pugnare posse:nec milites suos pro cōcione:sed blandiori nomine cōmilitones appellabat:habebatq; tam cultos:ut argento & auro politis armis ornaret simul & ad speciem:& quo tenaciores eorū ī prælio essent metu damni:diligebat quoq; usq; adeo ut audita clade tituriana barbam capillūq; summiserit. Nec āte dempserit q; uindicasset: quibus rebꝰ & deuotissimos sibi & fortissimos reddidit.

De amore et fidelitate militum ad eum.

Ngresso ciuile bellumcenturiōes:cuiusq; legionis singulos equites e uiatico suo obtulerūt: et uniuersi milites gratuitam: et sine frumento stipendioq; operam: cum tenuiorum tutelam locupletiores in se contulissent: neq; in tam diuturno spacio quisquam omnino desciuit:

Tam diuturno spacio:quam diu ciuile bellum tenuit. Neque quiquam:īmo aliqui:nam præter Roscillium & Egum allobrogas:qui diutissime Cæsariāis castris fuerat assueti.Labienus quoq; ad Pōpeiū trāsfugit.Lucāus:Fortis in armis:Cæsareis.Labiēus erat:nunc transfuga uilis.

Plæriq;

Plærīq; capti:ut Petronius quæstor:qui a scipione captus se transfixit:&Centurio cū ueteranis uitā sub cō ditione ꝓmissam recusauit:ita plutar. ꝓdidit. Genere panis ex herba:lapsana uidelicet siluestris oleris genere:qđ militaribus iocis est postea Cæsari:ut pli.scribit:in triūpho exprobratū. Appianus quoq; eiusdem est rei auctor.Plutarchus nō tm herbaceo pane uesci solitos ait:sed radicibus etiā qbusdā lacte mixtis. Aduerso apud dyrrachiū ꝑlio:quo Cæsar uictus:fassus ē pōpeiū uti eo die uictoria nescuisse: Appianus & plutarchus sunt auctores:his uerbis Maharbalē post Cannensem uictoriā Hannibalē incessisse Liuius tradidit.

plærīq; capti concessam'sibi sub conditione uitam:si militare aduersus eum uellent: recusarunt. Famem & cæteras necessitates:non cum obsiderentur modo: sed si alios ipsi obsiderent tantopere tolerabant: ut dyrrhachina munitione.Pompeius uiso genere panis ex herba:quo sustinebantur:cum feris sibi rem eē dixerit:amoueriq; ocius nec cuiq; ostendi iusserit:ne patientia & pertinacia hostis animi suorum frangerētur:q̄ta fortitudine dimicauerint testimonio est:qđ aduerso semel apud dyrrhachiū prælio pœnam in se ultro depoposcerit:ut cōsolandos eos magis Imperator:q̄ punīēdos habuerit: cæteris ꝑliis innumeras aduersariorum copias multis partibus ipsi pauciores facile superauerūt.Deniq; una sextæ legiōis cohors præposita castello quattuor Pompeii legiones p aliquot horas sustinuit pœne omnis cōfixa multitudine hostiliū sagittarum quarum.c.ac.xxx.millia ītra uallū reperta sunt.Nec mirū singulorū si qs facta respiciat:uel Cassii Sceuæ Cēturiōis: uel.C.acilii militis:ne de pluribus referam. Sceua excusso oculo transfixus fœmore & humero.c. &.xx.ictibus scuto pforato custodiā portæ cōmissi castelli retinuit.Acili⁹ naual ad Massiliam prælio iniecta in puppē hostiū dextra & abscissa memorabile illud apud græcos Cinigeri exemplum imitatus trāsiliuit in nauem umbone obuios agens.

De pœna contra seditionem militarem.

Editionē p.x.ānos allicis bellis nullā oīno mouerūt ciuilibus aliq̄s:sed ut celeriter ad officium redierint nec tā indulgētia ducis q̄ auctoritate.Nō.n.cessit unq̄ tumultuātibus:atq; ēt obuiā semp iit:& nonā quidem legionem apud Placentiā:q̄q̄ adhuc in armis Pōpeius esset:totam cum ignominia missam fecit:ægreq; post multas & supplices ꝑces:nec nisi exacta de sontibus pœna restituit.

De facili reconciliatione militum iratorum.

Ecimanos aūt Romæ cū ingētibus minis:summoq; etiā urbis periculo missionem & præmia flagitantes

Magis:pro maiore quodā negocio. Cōsolandos: petiisse milites scripsit Appianus se more patrio decimari.i.decimum quēq; supplicio affici. Innumeras aduersariorū copias:Liuius auctor ē Alexandrū Macedonē iccirco Impatorē maximū iudicatū:quia pauciſſimis copiis numerosos uicisset exercitus.Cæsar quantā uim hostiū paucis legionibus:q̄s in Gallia hūit cōfecerit: ex eo intelligi pōt:qđ pli. memoriæ ꝓdidit:ꝑdicare solitum cecidisse se ad undecies cētū & nonaginta duo millia hostiū: præter eos:q bellis ciuilibus piissent. Appianus in rebus gallicis scripsit ad cētum millia hostium:uel una acie ab eo cæsa. Castello:quod Cæsar circa dyrrachiū pōpeio obiecerat

Nec mirū:haud admiratione dignum. Singulorū:ut Sceuolæ & Acilii. Centū &.xx.apud Plutarchū.c.xxx.legimus:ergo in altero numerus corrigendus. Acilius: apud eundē Plutarchū Attilius nō Acilius legit. Cinigeri Herodotus Euphrominis filiū cinigerū fuisse ait ad Maratonēq; id præclarū facinus ab eo editū. Seditiōi:Hānibali ꝑcipue laudi fuit q; cū ex oī barbarorū colluuiōe castra referta hēret:nullā toto belli punici tpe sit militarē seditionē exptus. Gallicis bellis:q̄ diu ī Gallia'é bellatum.

Indulgētia: obseqo & illecebris. Quā auctoritate:uirtutū opiniōe

Sed obuiā ēt:ultro se tumultuātibus obtulit. Apud placētiā:Cisalpinæ Galliæ urbē Ro. Coloniā sub initiū belli punici secūdi ductā. Polybius: Liuius:& pediūs id scribunt. Cū ignominia:triplex fuit apud maiores: ut Marcellus de re militari scripsit: missiōis rō 'honesta:una q̄ exacto legitimæ militiæ tpe qđ in decē ānos extēdebaī:ut Plutar.tradit:militi dabaī. Causaria altera:quū si qs uitio corpis:aut mētis minus idoneus militiæ putabaī:reliq̄ ignominiosa:cū ob delictū aliqđ miles exauctorabaī. Vulpianus: Solere ait exprimi causam:cur aliqs missus eēt:sed si arma adempta forēt:etiā si nihil fuisset exp̄ssum:ignominiose tm missus intelligebaī. Exacta:sumpta. De sontibus:de seditiōis auctoribus.Lucanus:At paucos qbus hæc rabies auctoribus arsit:Nō Cæsar sed pœna tenet. Restituit:denuo inauctorauit. Decimanos:decimæ legionis milites. Vopiscus tm Decimanos ait p̄sules tantū habere solitos:aut eos qui futuri principes essent:quasi lectorū militū id genus esset. Cæterū parum considerate hæc ex proximo capite exemere:q opus ī capita redegerūt:quū oīa ex una pendeāt ꝓpositione. Sūmoq; urbis piculo:nā ꝑter Costoniū & Galbam ꝓtores:Qui auctore plutarcho:eo tumultu occisi sunt:ingens quoq; ius militū ad urbis p̄sidiū missa ab eisdē Decimanis:ut qdā tradūt:trucidata est. Missionē:qa iā militiæ tēpus exiisset. Præmia:quæ reddēda eēt.

Ardente:late omnia corripiente trāslatio ab incendio sumpta. Adire:milites.s.tumultuantes. Deterrentibus:ne iret identidē monentibus. Qua quirites:ciues Plutarchus ait:& non milites:qđ idē certe est appellatos ait. Circūegit:p̄senti furore auertit. Milites esse:Appianus:nullā ab his uocē æditā uiso Cæsare ait:præter unam:qua missio efflagitata est:eaq; præter spē cōcessa continuo in præces uersos ne exauctorarent:atq; idipsum uix post multas preces impetratum. Prædæ:pecuniæ prædæ noīe militibus datæ.

Destinati:antea constituti. Studiū:in ordinandis. Fides:in defendendis. Iuueni: Cæsari. Hiem

spalem:de hoc plutarchus in pompeio:Hiarbas inqt rex capitur:cui Hiēpsal successit. Tā enixe: tāto studio. In altercatione:iurgio qđ apđ Barbaros: q summo studio aluntbarbā adhuc magis q̄ apđ ro. est cōtumeliosum. Stipendiariū: stipendii noīe obnoxiū. Abstrahentibus: abstrahere parantibus.

Apud se:domi suæ. Inter officia: inter eos q officii cā abeūtem sequebāt lectica sua:qua ipse uehebat. Auexit:asportauit. Coppio:ad quē multi referūt cōmentariorum supplemētū. Subita uali tudine:īopinato morbo. Diuersorio:meritorio hospitio. Loco: lecto:ut Plutarchus ait. Sub diuo: in apto:Plutar.in pria tugurii pte: nō extra cū aliis decubuisse scribit

Grassatorū:latronū. Siccariorū:ferro grassantiū. Parē gratiā pmeritis debitā. Simultates odio sas cōtētiones. C.Mēmii:de Mēmio & fœda eius obtrectatiōe supra. Suffragator:suffragādi fautor. C.Caluo:de hoc quoq; eodē capite. Famosa:probrosa & infamiæ plena. Valeriū Catullum:cuius ī Cæsa.& Mamurrā carmē notū est: Quis hoc pōt uidere. Perpetua stigmata:ppetuā notā:& infamiā. Satisfacientē:ætatem:aut quid simile excusantē uenīam filio petentē. Hospitio:amicitia: familiaritate. Patris eius:Catulli.s. Pirates: a qbus se redemerat: piratæ πυρρόττοι πυρρακὸς trāseo:seu trāsfreto:ab assiduo cursu dicti. Iuraverat:supra id p iocū illis minatum dixerat. Iugulari prius:ne si uiuos cruci affixisset lōgiore torqret cruciatu. Cornelio phagitæ:a quo duobus talentis datis ægre īpetrarat: ne ad Syllā pduceret. Philemonē a manu:sic in Augu. Talbo a māu: sed ī Nerōe amanuēsem pro a manu dixit:dixerūt ueteres seruum a māu:cuius opa utebātur in epistolis:aliisq; libellis:quos ipsi dictarēt scribēdis: Seruū uero a pedibus eū quē ad iter: lr̄asq; pferendas q̄situ hērent.Ci.ad Atticū Pollucē seruū a pedibus Romā misi:ubi illđ scire oportet & a pedibo: & a māu utro q; nūero diu:nullāq; extremæ uocis iclīationē alterutro nūero hr̄e.

ardente tūc in Aphrica bello: neq; adire cūctatūs est:q̄q̄ deterrentibus amicis:neq; dimittere:sed una uoce qua quirites eos pro militibus appellarent tam facile circūegit:& flexit:ut ei milites esse cōfestim respōderint:& q̄uis recusantē ultro ī africam sint secuti: ac sic quoq; seditiosissimū quēq;:& prædæ & agri destinati tertia pte mulctauit.

De fide & studio eius erga clientes.

Tudiū & fides erga clientes ne iuueni quidē defuerunt.Masinthā nobilē iuuenē:cū aduersus Hiēpsalem regē tā enixe defendisset:ut Iubæ regis filio in altercatione barbā inuaserit:stipendiū quoq; ꝓnunciatum: & abstrahentibus statim eripuit:occultauitq; apud se diu:& mox ex p̄tura ꝓficiscens in Hispaniam inter officia prosequentium:fasceśq; lictorum lectica sua auexit.

De cultu & dilectione amicorum.

Micos tanta semper facilitate: indulgentiaq; tracta uit:ut.C.Appio comitanti se per siluestre iter: correpto q; subita ualitudine:et in diuersorio loco: quod unum erat cesserit:et ipse humi:ac sub diuo accubuerit. Iam autem rerum potēs quosdam etiam īfimi generis:ad amplissimos honores prouexit: cum ob id culparetur professus est palam:si grassatorum: et siccariorū ope in tuēda sua dignitate usus esset:talibus quoq; se parem gratiam relaturum.

De odiorum facili remissione.

Imultates contra nullos tam graues excepit unq̄:ut non occasione oblata libens deponeret. C. Mēmii: cuius assperrimis oratiōibus non minore acerbitate rescripserat etiam suffragator mox in petitione consulatus fuit. C.Caluo post famosa epigramata de reconciliatione per amicos agēti ultro ad prior scripsit. Valerium Catullum: a quo sibi uersiculis de Mamurra ppetua stigmata īposita non dissimulauerat satisfacientē eadē die adhibuit cœnæ: hospitioq; patris eius:sicut consueuerat:ita perseuerauit.

De lenitate et māsuetudīe eiꝰ ī ulciscēdo īiurias sibi factas

Ed et in ulciscendo natura leniissimis: piratas a quibus captus est:cum in ditionem redegisset: quoniam suffixurum se cruci ante iurauerat:iugulari prius iussit:deinde suffigi. Cornelio Phagitæ: cuius quondam nocturnas insidias æger ac latens ne perduceretur ad Syllam:uix præmio dato euaserat:nunquē nocere sustinuit Philemonem a manu seruum:qui necem suam per uenenum inimicis promiserat: nō grauius quam simplici mortepuniit:in.P.Clodium Pompeiæ uxoris suæ adulte-

Ex

Ex fide:sine fraude:recto testimonio. Repudiasset:repudiatam exegisset. Moderationē:in ulciscendo modum. Clæmentiam:pium:in danda uenia affectum. Reipub.defuisset:qui secum rempu.nō esset armis tutatus. Ipse:Cæsar. Medios:qui sua studia neutro inclinassent. Ex commendatione Pompeii: Pompeio dum amicus fuit coram:aut per litteras commendante. Ordines:ducendi ordinis dignitatem ordo sexagenos:auctore Liuio:habuit milites:duos Centuriones:& uexillarium unum. Hilerdam: Hilergetum oppidum in citeriore Hispania uetustum opus.Lucanus:saxo fundata uetusto: surgit hilerda manu.

rū:atq3 eadem de causa pollutarum cerimoniarum reum testis citatus negauit se quicq̄ comperisse:quāuis & mater Aurelia:& soror Iulia apud eosdem iudices omnia ex fide rettulissent:interrogatusq3 cur igitur repudiasset uxorem:quoniam inquit meos tam suspitione q̄ crimine iudico carere oportere.

De moderatione & clementia eiusdem.

Oderationē uero clæmentiāq3:tū in administratōe: tū in uictoria belli ciuilis admirabilē exhibuit:denūciāte Pōpeio ꝓ hostibus se habiturū: q.R.P. defuisset:ipse medios & neutrius partis suorū sibi numero futuros ꝓnūciauit:q bus āt ex cōmēdatōe pōpeii ordies dederat potestatē trāseūdi ad eū oībus fecit:Motis apud Hilerdā deditiōis cōditiōibus:cū assiduo īter utrāsq3 partes usu:atq3 cōmercio Affranius & Petreius deprehensos ītra castra Iulianos subita penitētia īterfecissent:admissam in se pfidiā nō sustinuit imitari. Acie pharsalica proclamauit: ut ciuibus pceretur:deīcepsq3 nemini nō suorū unū quē uellet: partis aduersæ seruare cōcessit:nec ulli periisse:nisi in prælio repiūtur.Exceptis dūtaxat Affrāio & Fausto:&.L.Cæsare iuuene:ac ne hos quidē uoluntate ipsius interemptos putāt: Quorū tamē & Affranius & Faustus priores post impetratam ueniam rebellauerunt:& Cæsaris libertis seruisq3 eius ferro & igni crudelem ī modum enectis:bestias quoq3 ad munus populi cōparatas trucidauerant. Deniq3 tēpore extremo etiam quibus nōdū ignouerat cunctis in Italiā redire permisit: magistratusq3 & īperia capere:sed & statuas.L.Syllæ &Pōpeii a plebe disiectas reposuit. Ac si qua posthac aut cogitarētur grauius aduersus se:aut dicerentur inhibere maluit q̄ uindicare.Itaq3 & detectas cōiurationes:cōuētusq3 nocturnos nō ultra arguit:q̄ ut edicto ostēderet esse sibi notas:& acerbe loquētibus satis habuit pro cōditione denūciare ne pseuerarēt: Auliq3 Cecinnæ criminosissimo libro:& Pitholai carminibus maledicētissimis laceratam existimationem suam ciuili animo tulit.

De abusu dominationis & potestatis eiusdem.

Ægrauāt tū cætera facta:dictaq3 ei9:ut & abus9 dominatōe & iure cæsus æstimetur Nō.n.honores mō

Deditionis:a pompeianis faciē dæ. Affranius & Petreius: sunt q scribāt cōditiones pacis ab Affranio motas Petreiū turbasse. Pœnitentia:motæ pacis. Non sustinuit imitari:sensus est: noluit cæsar hostiū exemplū imitatus pompeianos in castris suis deprehensos obtruncare:sed incolumes dimisit Acie pharsalica:pharsalico prælio:ut parcerēt ciuibus: inclinata iam hostiū acie:id a Cæsare proclamatum constat:cum primo concursu Italos: ut Appianus ait: persequendos cēsuisset. Vnum partis aduersæ: unum ex captiuis hostibus: quem uellet. Affranius & Faustus Sylla:a.P. Sictio cum coniugibus & liberis in Mauritania capti:dissensioneq3 in exercitu orta absente Cæsare īterfecti sunt: hæc Hircius siue Oppius: q̄q̄ alio loco dicat Affranium iussu Cæsaris occisum:quia postq̄ ab eo in Hispania dimissus esset rebellasset.

L.Cæsarem: is credo ille est qui Arimino a cæsare occupato: quasi a Pom. mandata haberet ad Cæ. uenit:ut ipse in commentariis scriptum reliqt:eius pater legatus Cæsaris erat sub ciuilis belli initiū:Oppius auctor est:hunc quoq3 a Cæsare:cum Vticam uenit ueniā impetrasse:sed non multo post iterū transfugam factum. Seruis eius: Cæsaris. Enectis:peréptis. Ad munus populi: ad uenationis spectaculum. Cōparatas:a cæ.quæsitas. A plebe disiectas: ut uerissimum sit satyricum illud: Turba tremens sequitur fortunā ut semp & odit:Damnatos.Lucanus:Nulla fides unq̄ miseros elegit amicos.& rursus:Et cole fœlices miseros fuge. Reposuit:restituit. Cogitarentur:mouerētur ab aduersariis.

Inhibere:comprimere Vindicare:ulcisci. Conuentusq3 nocturnos:noctu clamdestine nouarum rerum cā coactos. Edicto:publica denūciatiōe. Criminosissimo criminationibus pleno. Laceratā:multis ꝓbris ꝓscissam. Ciuili aīo:tā remisso: ac si priuatæ psonæ ciuis fuisset. Prægrauant:parodia breuissima apparetq3 ex his quæ sequunt maiora fuisse i Cæsare uitia q̄ uirtutes:adeo ut merito occisus credat: nulla quidē uirtutis spēs tā blanda adhiberi potuit:ut populus oīum gentium domitor:quiq3 regiū nomē ab initio infense oderat:sui īgenii oblitus:apertā regni affectionē diutius esset in aliquo laturus:prægrauant ergo.i.præponderant graviora sunt. Abusus:male & ambitiose usus.

Nimios:īmenſos & ſupra modum exquiſitos. Continuum conſulatum:Appianus in.x.annos nomen conſulis Cæſarem recepiſſe eſt auctor. Perpetuam dictaturam:ut appareat diuinitus uocem illam a Sylla emiſſam:qui in ordinem redactus:quum ab adoleſcente quodam conuitio inceſſeretur nec iterim a quoq conuitiator corriperetur conuerſus ad eos:qui tunc proxime ſteterant dixiſſe fertur fore:ut quicūq poſt ſe dictaturam inuaderet:nunq eam niſi cum morte deponeret. Præfecturam morum:cenſuræ:periphraſis eſt. Prænomen imperatoris:quo prænominis loco eſt uſus:ut Imperator Cæſar pro Caio in præfationibus ipſis diceretur. Cognomen:tertio loco pater patriæ nuncupare: ſed de huiuſmodi appellationibus ne unum in locum omīa conferātur oportuniore loco dicemus. Inter reges romanos:ideſt regum ſtatuas: quæ ut plinius demōſtrat in Capitolio fuere. Suggeſtum:locum editiorem. In orcheſtra:unde ornatiſſimus ciuitatis ordo ſpectabat. Faſtigio:dignitate:altitudīe:ut ſit ſenſus:Cæſar non ſolū immenſos recepit honores:& quibus maiores hōini haud decerni potuiſſent:ſed alios etiam qui humanum excederēt faſtigium:atq ob id diuios. In curia:uetus curia ī carinis fuit:altera quā iuxta forum īmo in parte fori:Sylla:ut plinius ſcribit:conſtituit:Clodianā cæde cū eius rogo altera cōflagrauit pedianus eſt auctor:Appianus:& plutarchus. Pro tribunali thenſam ſacrū:ut pediani utar uerbo:uehiculum. Sunt enim thenſæ uehicula:quibus deorum ſimulacra uehebantur:accipitur & pro ipſa ordīum & hoſtiarum pompa thenſa. Idem auctor ī Auguſto:quū forte ludis circēſibus educeret thēſam. Sunt qui a diuinitate factū nomen exiſtiment:alii q ātē ipſas thēſas lucra tenduntur: quæ gaudent manu tenere:& tangere qui eas deducunt. Ferculum in circenſi pōpa:ideſt feretrum: quod in pompa ferebatur. Liuius:Spolia ducis hoſtium cæſi ſuſpenſa fabricato:ad id apte ferculo in Capitolium aſcendit. Sunt:ſcio ego:qui utrobiq feretrum libentius quam ferculum legant: a quibus non omnino abhorreo. Dionyſius:pompalia ex argento laborata fuiſſe ait:deorumq ſimulacra humeris uirorum ea pompa deferri ſolita. Puluinar: tabulatum in templis:in quo deorum ſimulacra ſtatuebantur. Flaminem:ſacerdotem:ut ioui:Marti:Vulcano. Lupercos:quales erant hi qui nudi per urbem diſcurrebant:Dionyſius:plutarchus: Liuius:& Lactantius de lupercis multa ſatis. Appellationē mēſis Iulii:qui antea quintilis eſt dictus:quod Ouidius & Macrobius docent. Ad libidinem:ut libuit. Titulo tenus:ſolo titulo contentus:quum alioquin adminiſtratione abſtineret. Decretæ:dictaturæ contētus:uidelicet dictatoria poteſtate:quæ longe maior erat conſulari. Vtroque anno:tertii & quarti conſulatus. Subſtituit:ſuo loco ſubiecit:ob id credo ne cōitiis præeſſet. Medio tēpore:eo biennii ſpacio. Nulla habuerit comitia:nullis præfuerit comitiis:quæ habere alioquin coactus fuiſſet:niſi conſules ſuſtituiſſet: ſed cur id Cæſar potiſſimum declinaret:ex is quæ poſtea dicentur declarabitur. Pro prætoribus: prætorum loco:quos utiq non populi comitiis:ſed ipſius beneficio creatos obſequentiores haberet. Pridie calen. Ianu. nouiſſimo anni illius die. Honorem:conſularem dignitatem. Ceſſantem: uacantem. Petēti:Caninio reuillo:in quem auctore Macrobio:extat urbaniſſimus Ciceronis iocus λοτο:ἐσθητος ē Caninius:& rurſus uigilantē habēus cōſulē:q ī cōſulatu ſuo ſomnū nō uidit. Spreto pīio more:cōtra pīium morē. In plures ānos:quū ānua alioqn eēt oīum fere magiſtratuū poteſtas. Cōſularia ornamēta:qbus cōſularis dignitas iſtruitur:aut certe qualibet uterētur:qui conſules fuiſſent. Ciuitate donatos:quos ciues fecerat. E ſemibarbaris Gallog:& ad cōmercia:& ad patriæ ſitum referri poteſt:ut minus barbari haberēt:qui in ciſalpina gallia eſſent:aut brachata:quā qui in comata:quæ longe eſt remotior. Monetæ:ferīende: aut in fiſcum redigendæ: diſpenſandæque: publicis uectiga. exigendis. ſ. peculiares: ſuos & non pub. alexādriæ ad regni preſidium. Imperium præfecturam cum imperio. Impotentiæ:nimiæ poteſtatis.

nimios recepit:ut continuum conſulatum perpetuam dictaturam:præfecturamq morum:inſuper prænomen Imperatoris:cognomē patris patriæ:ſtatuam inter reges ſuggeſtum in orcheſta:ſed & ampliora etiam humano faſtigio decerni ſibi paſſus eſt: ſedem auream in curia:& pro tribunali thenſam:& ferculum circenſi pompa:templa:aras:ſimulacra iuxta deos:puluinar:flaminem lupercos:appellationem menſis e ſuo nomine:ac nonnullos honores ad libidinem cepit & dedit. Tertiū & quartū conſulatū titulo tenus geſſit cōtentus dictaturæ poteſtate decretæ cū conſulatibus ſimul atq utroq anno binos cōſules ſubſtituit ſibi in ternos nouiſſimos menſes: ita ut medio tempore comitia nulla habuerit præter tribunorum: & ædilium plebis:præfectoſq pro prætoribus conſtituerit:qui præſente ſe res urbanas adminiſtrarent. Pridie autem calen. Ianua. repentina conſulis morte ceſſantem honorem in paucas horas petenti dedit: eadem licentia ſpreto patriæ more magiſtratus in plures annos ordinauit. X. prætoriis uiris conſularia ornamēta tribuit ciuitate donatos:& quoſdā e ſemibarbaris Gallorū recepit ī curiā: præterea monetæ publiciſq uectigalibus peculiares ſeruos ppoſuit. Trium legionum quas Alexandriæ relinquebat curam & imperium Ruſioni Liberti ſui filio ſuo exoleto demādauit.

Item de abuſu:& arrogatione eiuſdem.

Ec minoris impotentiæ uoces propalam edebat: ut. T. Amprius ſcribit:nihil amplius. Rēpub. eſſe:

Appellationē:

Appellationem: secundū eos: qui Fabio auctore appellationem esse uoluerunt eorum: quæ sub uisum: aut tactum non ueniunt: aut cui certe alterꝝ deesset ut uentus: uirtus: pietas. Sine corpore ac specie: ergo ifor mē umbrā: uanāq; imaginē. Syllā nescisse litteras: si Syllam litterarꝝ ignarꝝ fuisse accipias: oīno falsum est. Salūstius: Sylla patritiæ gentis nobilis familia iā prope extincta maiorꝝ ignauia: litteris græcis atq; latinis iu ste atq; doctissime eruditus: sed a cōsilio illum īperitū iudicauit. q. d. fecit Sylla quod nemo feciſſet: nisi idem rudis esset: & litterarꝝ expers: ut quū dictator esset: in ordinē se ultro redegerit. Sūt qui latentē uerbo inesse iocū existimēt: ut Cæsar Syllā nes ciisse litteras dixerit: qa dictare ne scierit: alludēs ad dictatoris nomē. sed q de ratiōe nominis dixerūt ali ter sunt īterpretati. Pro legibus: qbus aut tuto iri pōt obuiā. Aru spice spurina: ut Valerio placet: a quo quū cor ī extis nō apparuisset: Cæsarē monitū fuisse ait: id signū aduitā & cōsiliū ptinere: quæ duo corde cōtinerētur. Plin. bis cor ex tis defuisse ait quæsitūq; an sine illo uiscer hostia uiueret: quod Plutar. euenire posse negat: ut sine corde aīal uiuat ullū. Appianus: non cor: sed extorū caput hostiæ defuisse, p ditū ait memoriæ. Capitolius cor & caput hostiæ defuisse ait ī, pdigi is: quæ ptinacis iteritum pcelsere.

appellatiōem modo sine corpore ac specie: Sylla nesciſſe litteras: qui dictaturam deposuerit: debere hoīes cōsidera tius iam loqui secū: ac pro legibus habere quæ dicat: eoq; arrogātiæ progressus est: aut auriſpice tristia: & sine corde exta sacra quōdam nunciante futura dicetet lætiora: cum uellet: nec pro ostento ducendum: si pecudi cor defuisset.

De inciuilitate & indignatione eiusdem.

Verum præcipuam & īexpiabilem sibi inuidiā hinc maxīe mouit: adeuntes se cum pluribus honorificē tissimisq; decretis uniuersos. P. C. sedēs pro æde Veneris genitricis excepit quidā putāt retentū a Cornelio Balbo: cū conaretur assurgere: alii ne conatū quidē omnino: sed etiam ammonentem. C. Trebatium ut assurgeret: minus familiari uultu respexisse. Idq; factū eius tāto ītolerabili? est uisum: qđ ipse triū phanti & subsellia tribuniti a præter eunti sibi unū e collegio Pontiū Aqlam non assurrexisse adeo īdignatus sit: ut, pclamauerit. Repete ergo a me Aq la rē p. tribunus: & nec destiterit p cōtinuos dies quicq̄ cui q̄: nisi sub exceptione polliceri: si tamē p pōtiū Aquilā li cuerit.

De eodem & regni affectione.

Diecit ad tam insignem despecti senatus contumeli am multo arrogantius factum. Nam quum sacrifi cio latinarū reuertente eo inter modicas: ac nouas populi acclamationes: quidā e turba statuæ eius coronā lauream candida fascia præligatā imposuisset: & trib. pleb. Epidius Marullus Cæsetiusq; flauus coronæ fasciā detrahi: homi nēq; duci in uincula iussissent: dolens seu pp parū, pspere motā regni mētionē: siue ut ferebat ereptā sibi gloriā recu sandi tribunos grauiter īcrepitos potestate priuauit: neq; ex eo infamiā affectati ēt Regii nois discutere uoluit: q̄q̄ & plebi Regē se salutāti Cæsarē se eē nō Regē rūderit: &

Futura diceret lætiora: ī Hispāia: nō Romæ ab eo id dictū cōtende rim: ubi simile ostentū ei in Pōpeii filios dimicaturo cōstat oblatum. Romæ uero monēte aruspice Ap pianus respōdisse ait: necesse ē eue niat: quod euenire necesse est: Inex piabilē: quæ ne expiari qdem: pur gari ue posset. Inuidiā: odiū. Mar. Laudaturq; meā phœbus ī inuidiā Lucanus: Inuidiā factura dies. Ve neris genitricis: Appia. & Plutar chus in rostris sedentē Cæsarē ue niēti senatui nō assurrexisse geni trici Veneri templū pharsalica a cie a Cæsare uotum Appiāus scri bit dicta est Venus genitrix: ut Ve nus hericina: utraq;. n. appellatiōe templū illi Romæ fuit. Sedens: cū assurgere debuisset. A Corne lio Balbo: quem Plutar. dixisse ait: Non te esse Cæsarem memineris.

Minus familiari uultu: turbido & irarꝝ pleno. Subsellia tribunitia: q; tribunitia dixit nō uacat: nā erant & subsellia iudicū: qđ Pedianus do cet. Prætereunti: curru preterueco. E collegio: e numero tribūorꝝ: cum cæteri collegæ assurrexisset.

Pontium Aquilā. tri. pl. Repete ergo a me rempu. totū ironiæ datum. q. d. ne tribunus quidem eris tā ti: ut eam populo restituam. Nec destitit: sed perseuerauit. Sub exceptione: ut illud exciperet. Despe cti: neglecti. Sacrificio latinarum: latinæ: ut Varro docet: feriæ erant: quæ ut Liuius pluribus locis demō strat: cum aliquod graue prodigium nunciatum esset indici cōsueuere. Erant. n. Macrobio teste: non statæ: sed conceptiuæ. feriæ. Nouas acclamatones: insuetas: nam quemadmodū est apud Appianum: circa por tas: qdā eū regē cōsalutarūt: q̄q̄ se Cæsarē nō regē esse respōdisse dicat. Cādida fascia: quod regiū, erat in signe. Maro uetustatis peritissimus: Rex Anius: rex idem hominū phœbiq; sacerdos. Vittis & sacra redimi tus tempora lauro: q̄q̄ non eo inficias tam uittas quam laurum sacerdotum phœbi insigne fuisse: quod papi nius plane demonstrat. Ereptam sibi: ab tribunis ipsis adeptam. Gloriam recusandi: ut ultro uisus esset id recusare: quod illi officium intempestiua animaduersione præuerterant: Appianus auctor est: eum in curia questum calumniam sibi a tribunis ea ratione quæsitam. Potestate: tribunitia: sed facile potuit quia dictator: plutarchus auctor est Marullum: siue ut est apud appianum: aryllum solum potestate priuatum.

Lupercalibus:quæ sacra ad quintũ decimũ chalen. Martias celebrabantur:ut Ouidius docet in fastis:sacro rũ ritus:seruio:Plutarcho:Liuio Dionysio auctoribus notior est q̃ plura de eo dici oporteat. Antonio. M. Antõio:qui tũ cõsul erat:& ex lupercis unus. Sæpius:ita ut quotiens capiti diadema admoueretur:populi fauor supprimeretur:quĩ uero a Cæsare esset repulsum:p lausus & lætitia sequeretur. Percrebuit:inualuit uulgata est. Migraturũ:urbis nõ amplius repetendæ cõsilio. Vel ilium:unde romanum genus oriundũ. Operibus:potentia:apparatu. Delectibus:militũ cõscriptiõibus. Proximo senatu:q proxime habẽdus erat. Quindecimuirum: ex iis unum qui sibyllinos libros procurabant. Fatalibus:sibyllinis qbus romana fata cõtinebãt. Parthos ĩ quos Cæsar moturus dicebatur. Quæ cã: snĩæ a Cotta dicendæ. Destinata negocia:de cæde ipsa ĩ ferẽda. Ne assentiri:assẽsum p̃sta re cogerẽt ut cæsar rex appellaret. P̃ti statu:p̃ti rex cõditõe. De tractãte:reiiciẽte.recusante. Assertores:libertatis uĩdices liberatores. Peregrinis:ad gallos alluſit de qbus supra. Mõstrare uelint: q̃do ut pote peregrini eã nescirẽt: atq; id totũ ĩ cæsaris iudiã:q id genus hoium ĩ curiã allexisset. Brachas:gallicũ habitũ:uñ & brachata gallia:q̃ auctore plinio eadẽ est:& narbonẽsis. Latũ clauũ:senatorium ĩsigne. Aĩaduerti: obseruari: credo officii cã:ut ueniẽtẽ illũ tota cauea plausu excipet: aut certe tãq̃ potestati summæ assurgeret:qđ officii gr̃a assurgeret ĩ theatro: illud ostendit qđ claudio qui prĩceps fuit:iuueni adhuc in theatrũ ueniẽti populus assurgere consuesset: De plausu & fauor̃ abest Martialis carmen:quæque sonãt pleno uocesq; manusq; theatro: Quum populus subiti cæsaris ora uidet. Post remotos cesetiũ & Marulũ: aut sublata tribunitia potestate cõsules ĩ urbe eẽ nõ oportere intelligas:aut Cæsaris acta populũ sublatis tribunis rata non habiturũ. L. Buriti q tarquinios urbe expulit. Vtinã uiueres:quasi diceret:uel te uno libertatis assertore ñ tã ociose Cæsar regnaret. C. Cassio:quẽ Cæsar in hellesponto ad orationẽ cõpulerat. M. Bruto eius bruti filio q põpei armis ad mutinam uel ut alii tradũt circa perdi ripas ẽ oppsus. Decimo bruto: qué inter secundos heredes Cæsar nomiauit. In campo: martio. s. E põte: p qué tribus in campũ ad suffragia mittebantur. Exceptũ: ifra põtẽ casuq; debilitatũ: hoc erat qua ꝓpter Cæsar tantope populi comitia declinabat: ne in tãto ciuitatis cõuentu aliqua in se uis oriret. An in sacra uia: ubi Cæsar publicas ædes in colebat: uel in aditu theatri: nã per eos dies in põpeiano theatro ludi celebrabãtur: ut appianus tradidit. In pompeii curiam: quæ ut idem auctor scribit: proxima erat theatro. Tempus & locum: & ad curiam: & ad senatum: qui martiis idibus habendus erat refertur. Lege iulia: quam ipse primo consulatu tulerat: quaq; campanum agrum uiginti milibus ciuiũ extra sortẽ diuiserat. Capys: cõditor capuæ:

lupercalibus pro rostris a cõsule Antonio admotũ sæpius capiti suo diadema reppulerit: atq; in capitolium Ioui optimo maximo miserit. Q uĩ etiam uaria fama percrebuit migraturum Alexandriã: uel iliũ trãslatis simul opibus ĩ perii exhaustaq; Italia delectibus & ꝓcuratiõe urbis amicis ꝓmissa. Proximo autẽ senatu ꝓcrebuit fama. L. Cottã qndecim uirũ snĩam dicturũ: ut quoniã libris fatalib⁹ cõtineretur pthos nisi a Rege nõ posse uĩci: Cæsar rex appellaretur. De coniuratione cõspiratorum contra eum facta.

Væ cã cõiuratis maturãdi fuit destinata negocia ne assentiri necesse eẽt: Cõsilia igitur dispsim ãtea hĩta: & quæ sæpe bini terniue cepãt in unũ oẽs cõtulerũt. ne populo q̃dẽ iã p̃senti statu læto: sed clã palãq; detractãte dominationẽ atq; assertores flagitãte pegrinis ĩ senatũ allectis libellus proposítus ẽ. Bonũ factũ neq; senatori nouo curiã mõstrare uelit: & illa uulgo canebãtur: Gallos Cæsar ĩ triũphũ ducit: Iidẽ in curia Galli brachas deposuerũt: latũ clauũ sumpserũt: Q uĩto maxio suffecto: trimestriq; cõsule theatrũ itroeunte. Q uũ lictor aĩaduerti ex more iussisse ab uniuersis cõclamatũ est: nõ eẽ cõsulẽ eũ post remotos Cæsetiũ & Marulũ tribunos: repta sunt ꝓximis comitiis cõplura suffragia cõsules eos declarãtiũ. Subscripsere q̃dã. L. Bruti statuæ. utinã uiueres. Itẽ ipsius Cæsaris statuæ Brutus qa Reges eiecit cõsul primus factus ẽ: hic quia cõsules eiecit: Rex postremo factus ẽ: Cõspiratũ ẽ in eũ a sexagĩta amplius. C. Cassio. M. q; & Decimo Bruto prĩcipibus cõspiratiõis: qui primũ cũctati utrũ ne illũ ĩ cãpo p comitia trib⁹ ad suffragia uocãtẽ ptibus diuisis e põte deiicerent: atq; exceptum trucidarẽt. an in sacra uia uel in aditu theatri adoriẽtur postq̃ senatus idibus martiis in Pompeii curiam edictus est facile tempus & locũ prætulerunt.

De prodigiis præcedentibus mortem eius.

Ed Cæsari futura cædes euidentibus prodigiis denũciata Est: Paucos ante mẽses quũ in colõia capua deducti lege Iulia coloni ad extruẽdas uillas sepulchra uetustissima: deiicerent: idq; eo studiosius facerẽt quod aliquã tum uasculorum operis antiqui scrutantes reperiebant: tabula ænea ĩ monumẽto: in quo dicebatur. Capys cõditor

capuæ: Dionysius scribit fuisse q crederent capuam conditam ab romulo æneæ filio: atq; a nomine proaui sui Capis: q fuit anchisæ pater ab eo appellatá: Strabo qa caput esset circuniectarũ urbiũ sic dictã arbitratur: quid de augurio: deq; situ: & capy cõditore cæteri tradiderint: qa satis uulgo nota sunt: cõsulto ꝓtereo. Ab iulo ꝓgnatus: iulia stirpe natus. Manu cõsanguineoꝝ: si manu legas: cõsanguineos ꝓ necessariis accipias oportet: ná arcta necessitudine cæsari uincti erát pleriq; eoꝝ: q in eũ cõiurarunt uel romanoꝝ manu: q eiusdé erát sanguinis: si more legas ut plæraq; exẽplaria hẽnt eũ ferro piturũ ĩtelligas: q̃le exitus plæriq; iuliæ gẽtis fuerãt adepti cõstat enĩ quicũq; in ea familia. C. prænomẽ habuere iá ab eo q cinanis tẽporibus pierat: ferro piisse est uox alioqn fausta & in nuptialibus sacris ut fabius & plutarchus scribunt a maiori bus usurpata. Italiæ cladibus: q̃les bellis ciuilibus postea citro ultroq; illatæ sunt: & acceptæ: ut ad mutinã: & in philippis: & sæuissima illa triũ uirali Antonii lepidi: & augusti ꝓscriptiõe. Proximis diebus: q ꝓxime eius mortẽ ꝓcessere. Pabulo abstinere: ad id ꝓdigiũ: Ver. bucolico carmíe alludés: ulla neq; amnẽ: inquit. Libauit q̃drupes nec graminis attigit herbã. Cõsecrat: marti credo sacros esse uoluit: nulliq; ob id uiolabiles. Vbertim: large abũde. Easdé idus. Martias. xiiii. eius mẽsis die. Regaliolũ: paruã oĩno auẽ: sed ad regiũ nomẽ a cæsare ueheméter affectatũ allusit: Cæteꝝ: auis q̃ trochilos alioqn dr̃: rex auiũ: ut plinius scribit uocatur: & ob id ꝓpetuã illi cum aqla discordiá tanq̃ nobilissima uolucrũ: id ægre ferat. Põpeianæ curiæ q̃ postridie illius diei Cæsar a cõiuratis est oppressus. Discerpserũt: lacerarũt. Cui illuxit: successit. Visus p q̃etem: imaginatus est. Calpurnia uxor: quã põpeia repudiata duxit uxorẽ: a calpo numæ filio calpurniũ genus eẽ Plutarchus tradidit: fuit hæc. L. Pisõis filia: quã falso appianus a clodio tradidit in opto bonæ deæ adultèratã. Imaginata: nocturna imagine se uidẽr rata. Fastigiũ domus: eminentissimam ædiũ partẽ. Collabi: corruere: Liuius: & plutarchus eũ secutus: sacellũ ante domũ Cæsaris ĩstar tumuli senatusconsulto constructum fuisse ait: id quod calpurnia se demolitum uidere: sit per quietẽ sibi uisa. Ob hæc: quæ sibi & uxori per noctẽ uisa fuerant. Diu cunctatus: deliberãdo cõmoratus. Decimo Bruto: cognométo albino Cæsaris familiarissimo: ut pote quẽ Cæsar inter secũdos hæredes noĩarat. Frequẽtes: plurimos. Opientes: expectantes. Quinta hora: ad altũ diẽ. Libellũ insidiarũ: p quẽ de cõiuratione certior fiebat: plutarchus: ab arthemidoro gnidio: græcæ eloquẽtiæ ꝓfessore eũ Cæsari redditũ tradidit: atq; idẽtidẽ ut legeret ab eo admonitũ. Cæpisseq; eũ sæpius id facere: sed interpellantiũ multitudine destitisse: Appiáus ait arthẽidoꝝ cucurrisse in curiá ut ei qđ de cõiuratiõe cõperat nũtiaret: sed prius patratã cædẽ: q̃ eo uenire potuisset. Litare deos: extis placare. Spurinã aruspicẽ: de spurina & nos supra: & plinius pluribus locis. Noxa: pœna detrimento: calamitate. Ouidius: Nocte nocẽt pote sinæ noxa luce bibunt: significat aũt noxa mõ pœnã: ut dixi mõ culpá. Ver. unius obnoxã: quanq̃ seruius noxá ꝓ noxia accipit: quod qdã inueniri dubitarũt: Sed plautus ĩ noxia es: q̃ noxia. i. q̃ culpa. Sed nõ ꝓteriisse. q. moneret Posse eo quoq; die periclitari: ac ꝓ hoc caueri oportuisse. Spẽ officii: ꝓ spẽm honoris. Cãber tullus: plutar. Metellũ cimbrũ. Appianus Atillũ appellat.

capuæ sepultus: inuenta est cõscripta litteris uerbisq; græcis hac sententia. Quando ossa capys detecta essent fore: ut Iulo prognatus more consanguineorum necaretur: magnisq; mox Italiæ cladibus uindicaretur. Quã rem ne q̃s fabulosam aut cõmentitiã putet auctor est Cornelius Balbus familiarissimus Cæsaris. Proximis diebꝫ equorũ greges: quos in traiiciendo rubicone flumine consecrarat: ac uagos sine custode dimiserat comperit pertinacissime pabulo abstinere: ubertimq; flere: & immolantem Arusp ex Spurina monuit: ut caueret periculum: quod nõ ultra martias idus proferretur. Pridie autem easdẽ idus auem Regaliolum cum laureo ramulo Pompeianæ curiæ se inferentem uolucres uarii generis ex proximo nemore persecutæ ibidem discerpserunt. Ea uero nocte cui illuxit dies cædis: & ipse sibi uisus est per quietem interdum supra nubes uolitare: & Calpurnia uxor imaginata est collabi fastigium domus: maritumq; in gremio suo confodit: ac subito collabi fores sponte patuerunt. Ob hæc simul & ob infirmam ualitudinem diu cunctatus an se cõtineret: & quæ apud senatum proposuerat agere differret: tandem Decimo Bruto adhortante ne frequentes aciam dudum operiẽtes destitueret: quinta fere hora progressus est libellumq; insidiarum indicem ab obuio quodam porrectum libellis cæteris quos sinistra manu tenebat: quasi mox lecturus commiscuit. Deinde pluribus hostiis cæsis quum litare non posset introiit curiam spreta religione: Spurinã que irridens: & ut falsum arguẽs: quod sine ulla noxa idus martiæ adessent: quanquam is uenisse quidem eas diceret: sed non præteriisse.

De cæde ac morte Cæsaris.

Sidentem conspirati specie officii circunsteterunt: ilicoq; Cimber Tullus q primas partes susceperat

quasi aliquid rogaturus propius accessit: renuentique & gestu in aliud tempus differenti ab citroq3 numero toga apprehendit: deinde clamantem ista quidem uis: est alter Cassius aduersum uulnerat paulum infra iugulum: Cæsar Cassii brachium abrepto graphio traiecit: conatusq3 prosilire alio uulnere tardatus est: utq3 animaduertit undiq3 se strictis pugiõibus peti: toga caput obuoluit: simul siniſtra manu sinum ad ima crura deduxit: quo honestius caderet etiam inferioris corporis parte uelata: atq3 ita tribus & uiginti plagis confossus est. uno modo ad primum ictum gemitu sine uoce edito. & sicut tradiderũt quidam. M. Bruto irruenti dixisse καὶ σὺ τέκνον Exanimis defugientibus cunctis aliq̃ diu iacuit: donec lecticæ impositum: dependẽte brachio tres seruuli domum rettulerunt: nec in tot uulneribus ut Antistius medicus existimabat lætale ullũ repertum est: nisi quod secundo loco in pectore acceperant: fuerat aũs coniuratis corpus occisi ĩ tyberim trahere. bona publicare. acta rescindere. sed metu. M. Antonii consulis. & magistri equitum Lepidi destiterunt.

De testamento eius recitato.

Ostulante ergo. L. Pisone socero testamẽtum eius aperitur recitaturq3 in Antonii domo. qđ idibus septẽbris ꝓximis in lauicão suo fecerat: demãdaueratq3 uirgini uestali maxiæ. Q. Tubero tradit hæredẽ ab eo scribi solitũ ex cõsulatu ipsius prĩo usq3 ad initiũ ciuilis belli. Cn. Põpeiũ: idque militibus pro concione recitatum: sed nouissimo testamento: tres instituit hæredes sororũ nepotes. C. Octauium ex dodrante: &. L. Pinatiũ: &. Q. Pediũ ex quadrante: Reliquos in ima cæra. C. Octauiũ etiam in familiam nomenq3 adoptauit: pluresq3 percussorum ĩ tu

Quasi aliquid rogaturus: de fratris exulantis reditu acturus. Renuenti: Cæsari. Gestũ: ut gereretur uel si gestu legas ad oculorum nutum seu manuum metum id nõ inepte referre possis. Togam appræhẽdit: Cæsaris togam: quod etiam appiano placet: nam ex Plutarchi uerbis parũ intelligi potest: suã ne cimber togã an Cæsaris deduxerit: nã id uult fuisse signum ad inuadẽdum. Casca aduersum uulnerat: Appianus cĩbrum primum omniũ collum percussisse ait: Plutarchus primũ cascam: nec collum: sed iugulũ: adeo omĩbus ferme momẽtis uariant auctores. Cassius aduersum: a fronte. Paulũ infra iugulũ: Appianus in uultũ pugionẽ cassium adegisse tradit: Brutum femur cõsauciasse: buccolicanum interscapiliũ. Graphio: stilo proacuto ferreo eo. n. aut certe simili scribẽdo ueteres usi sunt: qđ ipsum nomen arguit γραφὼ enim scribo est Martialis: hæc tibi erunt armata suo grapharia ferro: Cassæ graphio Cæsarem usum Plutarchus docet: nõ suo. Strictis pugionibus qa punctim nõ cæsim uulnus infligat pugio dictus. Sinũ. i. uestem circa pectus sinuatã: ad ima detraxit. Hõestius: ore: & obscenis partibus hic credo fuisse: quod quũ uiri fortes olim caderẽt: morsum terræ affigerent: quod Maro & alii demõstrãt. Sine uoce: plutarchus exclamasse ait: qđ agis scelerate casca. ὦκισὺ τέκνον: & tu fili: nec tã ad familiaritatẽ aut brutiætatẽ id referẽdũ: q̃ ad illud: quod brutũ ex seruilia & Cæsare conceptũ multi credidere. Exanimis: mortuus. Secundo loco: ĩ pectore: Appianus significare uidetur id uulnus a casca illatum: quẽ ait post cimbrum Cæsarem percussisse: atque infra iugulũ pectus pene aperuisse. In tyberim: ut tyrãni corpus. Publicare: in publicum redigere. Acta rescĩdere: quecũq3 egisset Cæsar ꝓ irritis hĩe. Pisone: calpurniæ pre. Antonii: cõsulis. Labicano: sua uilla labicana: fuit labicũ oppidum. c. xx. stadia ab urbe: non longe a tusculo: unde & labicana uia: q ab exquilina incipiens in appiã ut strabo ait decurrebat. Mar. labicana leui cespite uelat humus. Vestali maxĩe: q̃ cæteris & ætate & dignitate præstabat: Valerius: Maxime uero uirginis æmiliæ discipulã extincto igne tutã ab omni rephensione uestæ numẽ prestitit: sed de uestalibus suo loco. Consulatu prĩo: quẽ cũ bibulo gesserit. Nouissimo: ultimo gellius auctor est id uerbũ uix demũ ciceronis tpibus: receptũ. Sororẽ nepotes: quarum una in accia familia impedia altera matrimonio locata fuit. Nepotes fuit. n. Augustus qui notior est: acciæ filius accia Iuliæ: quæ fuit dictatoris Cæsaris fuit soror. C. Octauium: qui postea Augustus est appellatus. Ex dodrante: ex tribus bonorum partibus: in partes assis ueteres hæreditatem diuidere consueuerunt Iu. Vnciolam proculeius habet: sed gillo deuncem: habet igitur dodrans nouem assis partes: dictusq3 est: ut prisciano placet: quod ex asse adempto quadrante uno: hoc est tribus unciis dodrans cõstituat. Qu. pedium: hic cum augusto: ut appianus ait postea: consul fuit: lege pedia inquit. Cæsaris interfectores absentes damnati sunt. plinius. Qu. pedius nepos quinti pedii consularis triumphalisq3 uiri a Cæsare dictatore cohæredis Augusto dati. Quadrante: ex quarta bonorum parte. Reliquos: quibus aliqua testamento legauit. In ima cera: sic Cicero in Verre Extrema cera inquit: hoc est ultima tabula ultima parte tabulæ: ut pedianus interprætatur. In familiam nomenq3: in iuliam gentem: nomenq3 Cæsaris: atque ita factum ut ad neronem usque per adoptionem sit gens iulia propagata. Percussorum: eorẽ q cæsarẽ ĩ curia pcussere.

Secundos

Secundos hæredes. Modestinus. L. titius inquit hæres meus esto: Si hæres non erit: siue hæres erit: & intra pubertatē decesserit tunc. C. seius mihi hæres esto: quibus uerbis apparet in testamēto dicantur secundi hæredes: qui uidelicet primis sustituuntur: Appianus cōsuetudo inqt romanoꝝ in testamentis fuit primis hæredibus secundos addere: ut si primi hæreditatem nō adiissent nanciscerentur ultimi. Hortos loca arboribus consita: amoenitatis causa parata. Publicæ: populo possidendos. Viritī: singulis ciuibus. Trecenos sestertios: quorū singuli quartā denarii partē. i. dipondiū & semissem habebant. Rogus: strues ligno rū. Iuliæ: ipsius cæsaris filiæ: quæ in campo tumulata est. Aurata ædes: simulachrū ædis auro illitū.

Eburneus: ex eboꝝ factus. Auro ac purpura: purpura auro ītexta: ī attalicarū uestigium speciem.

Trophæū: uestis in trophæi modum suspensa: spolia stipitibus infixa: ut Varro ī bimacro scripsit: trophæa appellantur: sed de trophæis plura alibi. In campum martium ubi rogus fuerat extructus. Inter ludos: funebres. s. Inuidiam: per cussorum odium. Ex pacuuianorū iudicio: eorū scilicet qui pacuuianæ lectionis periti essent: ī eaq; potissimum exercitati: sed magis placet ut ex pacuuii armorū iudicio legas: ut sit fabulæ nomen: armorū iudiciū: q̄le illud aiacis & ulixis fuit: q de armis achillis sub græcorū iudicio certarūt: nā & apud sophoclē obliq; aiax q̄rit̄ qđ quū maxīe strenuus ī hostes fuisset īgratos experiret̄ græcos. Men: p me ne. Seruasse. s. oportuit: Sic apud Ver. Mene īcœpto desistet̄ uictā: ad brutū: & alios pōpeianæ factiōis pertinet: quos bello uictos Cæsar haud pdere sustinuit: sed quosdā etiā ut brutū sollicite post pharsalicā aciē req siuit. Ex electra accii: ex hoc maxīe adducor: ut pacuuii armorū potiusq̄ pacuuianoꝝ legendū eē existimē: ut utrūq; sit fabulæ nomen: Notū ē credo. L. accii respōsum illud a gellio memoriæ ꝓditū: cuius acerbitatē quū ī atreo Tragœdia. M. Pacuuius subnotasset: respōdit: quæ dura & acerba nascerēt̄: fieri ꝓcedēte tpe mitia & dulcia: pari ratiōe hominū īgenia q̄ uiridiori ætate dura essent cū annis mitescere: q̄ ab initio uicta & mollia nō matura mox fieri: sed putria sunt q̄ acilii legat̄ qđ nullo mō placet. Diuina & hūana: nō solū honores: q̄ hoibus deberni solēt: sed q etiā & diis. Iusiurandū: cui ꝓ salute eius se populus astrīxerat. Perpauca a se uerba: Appīus: lōgissimā Antōii sup ea re cōcionē suis scriptis īseruit: atq; eā ipam oībus affectibus plenā. Capitolini iouis cella: sacratissima capitolini tēpli parte: ptes ædiū ad res necessarias reponēdas septæ: cellæ a celando dictæ: hic cellā ꝓ ipso loco ī quo simulacꝝ iouis erat accipito: Gellius iubet̄ solitū ait scipionē aphricanū cellā iouis apiri atq; ibi solū diu demorari q̄si de repu. cū ioue cōsultātē. In curia pōpei ubi occisus fuerāt. Cū subsellīis tribunalia. i. tribunalia & subsellia hæc iudicū: illa ptoris & aliorꝝ magistratuū: Plutarchus cadauer īquit gradibus subsellīis cācellis & trapezis cōcremarūt. Scænici artifices histriōes q scænicā illi quū ludos ederet: opam pstitere: Plutarchus ī q̄stiōibus qđ ē qđ artifices scænæ deditos histriōes uocāt. Ex triūphorū īstrumēto: uestibus cæteroq; cultu quo ī Cæsarianis triūphis fuerāt usi legiōarii milites: q essent supra docuimus. Arma: rogo subaudi iniecer̄. Bullas & ptextas: de Bullæ & ptextæ usu plura ex macrobii & dionysii sñia suo loco dicēus. Circulati: aut circa rogū cū lamentatōe puices spatiatæ multitudies aut ī suū q̄q; circulū

& orbem collecte:uno tẽpore quælibet patrio more sunt lamentatæ. Bustũ:bustum dixere ueteres ubi in cineré & fauillã collabi rogus cœpisset. Ver. Semiustaq; seruãt busta. Plebs:Antõii cõcioe accẽsa. Bruti & cassii:cõiurationis principũ. Agere:cũ labore & sollicitudine in mediũ cõsulentiũ. Heliũ cinnã Plutar. auctor est:nocte quæ diẽ cædis p̃cessit cinnã ipm p qetẽ sibi uisum a Cæsare ad cœnã inuitari atq; inuitũ ab eo abductũ:atq; ob id statuisse eius funeri ĩtersse:sed quũ in tumultũ uulgi ĩcidisset ꝑ cĩna p̃tore quũ ipse tribunus esset q pridie illius diei Cæsaris memoriã pro cõcione ꝓsciderat:facto ĩpetu occisus est. Lapidis numedici. M. Lepidus qui catuli collega fuit:primus oĩum romæ numidico ẽ marmore:ut Plinius ait:usus.

Vota suscipere: se uotis obligare:Ver. & uotis iam assueſce uocari. Distrahere:abrumperæ. Religiões:aruspicũ respõsa:& ꝓdigia: quæ illi oblata fuerãt. Renuncia rẽt amici:quæ in eũ agitarent cõsilia. Custodias hispanorũ hispanos:quos circa se p̃sidii cã habuerat. Subire semel:semel uitæ piculũ adire:semel morti occũbere.

Quã cauere semp:q̃ in ꝑpetuo metu & sollicitudine esse:Anneus seneca:nemo ẽ inqt tã timidus:ut malit semp pẽdere q̃ semel cadẽ.

Deteriore cõditione: statu oĩno deteriore:q̃ sub se fuisset:qđ ita sane accidit. Talẽ mortẽ: subitã & ĩopinatã. Xenophontẽ:socratis discipulũ:Platonisq;:ut Laertius:& Gellius scribũt:æmulũ. Cyrum: scripsit ille ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑΝ: puerilẽ ĩstitutionẽ siue disciplinam cyri:& eiusdẽ ascẽsum idẽ xenophontius Cyrus moriẽs q̃dã de aiæ ĩmortalitate apd̃ ciceronẽ disserit. Apd̃ M. lepidũ:q tũ magister eqtũ erat: & Cæsaris aĩcissimus. Sup cœnã: ĩ cœna:sũt q tradãt illũ ĩ qbusdã scribẽdis occupatũ: quũ forte ĩter eos q aderant orta eẽt q̃stio eo qđ optatissimũ eẽt mortis genꝰ ultro occurrisse. subitũq; & ĩopinatũ dixisse. Ore mõ:p̃dicatõe aut denũciatõe aliq̃ solẽni. Persuasiõe uulgi:sed ita uulgo ꝓsuasum ẽ ut ꝓse id crederẽt:Pli. ita inqt Augustus scripsit:de quo cõete q ludoꝝ diebus appuit loquẽs eo signo ſignificari uulgus credidit. Cæ. aĩam ĩter deorũ ĩmortaliũ nũina fcæptã. Quos prĩo cõsecratos:Pl. ueneri géitrici sacros fuisse tradit repio apd̃ eũdẽ nisi forte mẽdosa sit lectio ueneri uictrici tẽplũ ro. dedicatũ. Crinita stella greci ΚΟΜΗΤΗΝ uocãt terrificũ ĩqt Pli. expte sydus ñ leuiter piatũ: atq; uno ĩ terris loco romæ cultũ.

Curiã obstrui placuit: appiãus subito populi ĩcursu cõcremata fuisse ait. Percussoꝝ:eoꝝ:q ĩ illũ manus iniecere. Neq; sua morte: nõ fatali:sed uiolenter illata:eundẽ ferme exitũ sortitos gordiani prĩcipis percussores capitolinus fuisse scribit.

De honoribus mortuo per plebem collatis.

Lebs statim a funere ad domũ Bruti:& Cassii cũ facib⁹ tetẽdit atq; ægre repulsa obuiũ sibi Heliũ Cinnã ꝓ errorẽ noĩs:q̃si Cornelius eẽt is quẽ grauiter pridie cõcionatũ de Cæsare reqrebat occidit:caputq; p̃fixũ eius hastæ circũtulit. Postea solidã colũnã, ꝓpe. xx. pedũ lapidis numicidi in foro statuit:scripsitq; parẽti patriæ. Apud eandẽ lõgo tpe sacrificare:uota suscipe: cõtrouersias q̃sdã ĩterpoito p Cæsarẽ iureiurãdo distrahere perseuerauit.

De suspitione quam suis Cæsar reliquit.

Vspicionẽ Cæsar q busdã suorũ reliqt neq; uoluisse se diutius uiuere:neq; curasse qđ ualitudĩe minus ꝓspa uteretur:iõq; & q̃ religiões monerẽt atq; renũciarẽt aĩci neglexisse. Sũt q putẽt cõfisum eũ nouissimo illo senatuscõsulto:ac iureiurãdo ẽt custodias hispãorũ cũ gladiis: ĩspectãtiũ se remouisse. alii e diuerso opinãtur ĩsidias undiq; ĩminẽtes subire semel cõfisum sati⁹ eẽ q̃ cauere sp. Alii ferũt dicere solitũ nõ tã sua q̃. R. P. ĩteresse:uti salu⁹ eẽt:se iãpridẽ potẽtiæ gloriæq; abũde adeptũ. Rẽp. si qd sibi e ueniret:neq; qetã fore: & aliq̃to deteriore cõditõe ciuilia bella subiturã. De genere illatæ mortis uptato per eũ.

Llud plane ĩter oẽs fere cõstitit talẽ ei mortẽ pene ex snĩa obtigisse:nã & quõdã cũ apud Xenophontẽ legisset Cyrum ultima ualitudine mandasse quedam de funere suo aspernatus tam lentum mortis genus subitam sibi celeremq; optauerat & pridie q̃ occideretur in sermõe nato super cœnam apud. M. Lepidum:quisnã esset finis uitæ commodissimus repentinum inopinatũq; prætulerat.

De ætate eius ac stella cometa:& loco ac die mortis ei⁹.

Eriit sesto & qnq̃gesimo ætatis ãno:atq; ĩ deorũ numerũ relatus ẽ:nõ ore mõ decernẽtiũ:sed & ꝓsuasione uulgi. Siqdẽ ludis quos prĩo cõsecratos ei hæres augustus edebat stella crinita p septẽ dies cõtĩuos fulsit:exoriẽs circa undecimã horã:creditũq; ẽ aĩam eẽ Cæ. ĩ cœlũ recepti:& hac de cã simulacro ei⁹ ĩ uertice additur stella. Curiã ĩ q̃ occis⁹ ẽ obstrui placuit: idusq; martias pricidiũ noiari: ac ne unq̃ eo die senat⁹ ageretur. De morte occisorũ Cæ.

Ercussorũ aũt fere neq; triennio qui sq̃ amplius sup uixit:neq; sua morte defunctus ẽ: dãnati omnes: alius alio casu periit: pars naufragio pars prælio: nonnulli semet eodẽ illo pugiõe quo Cæsarẽ uiolauerãt ĩteremerũt: Semet pugione:Plu. auctor ẽ:Cassiũ eodẽ ferro: quo Cæsarẽ pcusserat ĩ philippis uictũ se ipsum pemisse.

M.

M. ANTONII SABELLICI AD AVGVSTINVM BARBADICVM SERENISSIMVM VENETIARVM PRINCIPEM PARAPHRASEOS IN AVGVSTVM PARAENESIS SECVNDA

Octauiam gentē: Quāta in cōparando principatu fuit dictatoris cæsaris felicitas: tāta quidē dux illustrissime nec minor & octauii Augusti in eo qui quesitus erat domiq; foriſq; legitime administrādo: Et qa optimum ciuitatis moderatorē ciuibus disciplinis instructū esse oportet: Habes serenis. princeps quē in florētissima ista reipu. administratiōe p oia recte imitari possis: Nihil est. n. moderato principe amabilius nihil iis q alieno parēt imperio magis optabile sed disciplina & īgenio opus ē: nullū aīal maiore arte tractandū q̄ homo: & ob id fortasse nihil difficilius q̄ reipu. p̄sidere bene: sed ad hāc ut dixi administratiōis laudē cōsequendā p̄ter te ipsū & eos q tecū de repu. cōsultāt quos in oī uirtutū genere recte audies Augusti p̄cipis: p̄clarissima exempla q̄ tibi cognoscēda dedimus magnopē iuuaī poterūt: Nūc octauiā gentē octauioꝝ familiā ītellige a gēte. n. gētilis q eiusdē ē gētis: ide & gētilitiū: Pli. gētilitiū in seranoꝝ familia fœminas linea ueste nō uti. Velitris p̄cipuā sed cur nō & tusculi cur nō potius toto latio si octauius Tusculāus tarqnii superbi gener ī ea ē gēte reponēdus: q auctore liuio: ad ulisē & circē suū genus referebat: sed quū toto latio clarꝝ nomē fuerit Certiora uelitris mōumēta ueteris celebritatis extiterē: Velitræ opidū ī latio ē: cuiꝰ Li. ī octauo memīt & Pli. ueliternos ī ter latīos refert populos. Octauio maioꝝ uni. Finitimo: cū finitimis orto. Rapta foco exigne: ut sit cōtinēs p cōtēto. Simili mō: semicruda. s. q̄lia octauius dux p̄secuerat. Reliqæ: qđ excæsis hostiis reliquū eēt. Inter minores gētiū Liui. cētū inqt patres legit q deīde minoꝝ gentiū sunt appellati. In patricias traducta: aliud. n. erat senatorē eē: aliud patritiū. Cato senior senator fuit: sed nō p̄ritius sic cicero: sic in numeri alii: ut sit hoc ordinis illud officii nomē q̄q̄ nō eo īficias senatoriū quoq; ordinē a ueteribus usurpari solitum: qđ & ipse trāqllus nō uno fecit loco cæterū erat ut Asconius scribit patritia dignitas maxime cōmoda ad honores cōsequēdos: Dionysius centū ait ex oī populo electos p̄batæ belli apud oēs uirtutis domiq; prudētiæ. patritios effecit: & in numerū senatoꝝ cōstituit: quæ uerba nisi quis altius inspiciat iis quæ diximus apte repugnabūt: q̄si centū illos prius oportuisset patritios fieri: inde in senatū traduci: sed ita accipias duplicē eos dignitatem sortitos tarqnii īdulgentia ut nō senatorio tantū officio: sed patritia etiā sint dignitate honestati. Plutar. in romulo: & in suis quæstiōibus & rursus Dionysius de patritio ordine plura. Ad plebē: ea credo ratiōe: qua p. Clodius q per adoptionē ad plæbē trāsiit. In patritiatum in antiquā ordinis dignitatē. Is quæstorius: quæstura functus. Conditiōe: fortuna dissimili. Municipalibus magisteriis: administrationibus suo municipio adeptis. Libertinū: seruili ergo genere. Restionē: Macrobius antii restionis meminit: q cibariam legē siue sumptuariā tulit: sed ne hūc diuersum ab eo fuisse credamus p̄sonarū fortuna facit. Argentariū: pecuniarū campsorē ut qdā interp̄tant græci τραπεζίτην καὶ κολυβιστὴν uocāt: quidā κολυβιςτὴν num/

C. SVETONII TRANQVILLI. D. OCTAVIVS CAES. AVGVSTVS.

Entē Octauiā uelitris p̄cipuam olim fuisse multa declarant: Nā uicus celeberrima pte oppidi iā pridē Octauiꝰ uocabatur: & ostēdebatur ara Octauio cōsecrata qui bello dux finitimo quū forte Marti rem diuinā faceret: nunciata repente hostis incursione semicruda exta rapta foco prosecuit: atq; ita præliū īgressus uictor rediit. Decretum etiam publicum extabat: quo cauebatur ut in posterū quoq; simili modo exta Marti redderentur: reliquiæq; ad Octauios referrentur.

De origine prosapiæ maiorum Octauii.

Agens a Tarquinio prisco Rege: inter Romanas gētes allecta in senatum: mox a. S. Tullo in patricias transducta procedente tempore ad plebem se contulit: ac rursus magna ui per diuum Iulium in patriciatum rediit: Primus ex hac magistratū populi suffragio cepit. C. Rufus. Is quæstorius. Cn. &. C. procreauit. A quibus duplex Octauiorū familia defluxit cōditione diuersa Siquidem. Cn. & deinceps ab eo reliq oēs functi sunt honoribus summis. At. Cn. eiusq; posteri seu fortū a: seu uolūtate in equestri ordine constitere usq; ad Augusti patrē. Proauus Augusti secūdo punico bello stipēdia in Sicilia tribunus militum fecit Aemilio Papo impatore. Auꝰ municipalibus magisteriis contentus abundante patrimonio tranquillissime senuit. Sed hæc alii: ipse Augustus nihil amplius q̄ equestri familia ortū se scribit uetere ac locuplete: & in qua primus senator pater suus fuerit. M. Antōius libertinū ei proauū exprobrat Restionē ex pago thurino auum argētariū nec quicq̄ ultra de paternis Augusti maioribus reperi.

De patre Octauiani.

Octauius pater a principio ætatis: & re & æstimatione magna fuit: ut equidē mirer hunc quoq; a nonnullis

d iii

mularium siue mensarium esse dicunt ut minoris momenti sit nec libros habeat in quibus data scribuntur & accepta Ac rō uero existimare uidet Argētariū eūdē eē:qué & coactorē dixere eū uidelicet:q ī actiōibus pecūias cogeret. Diuisores & opas cāpestres:q pecunias uiritim inter tribus ad suffragia in cāpum uocatas diuidebat diuisor dicebatur Cicero quo diuisore corrupta sit:pedianus quū legē ait ex senatusconsulto graui oré q̄ antea fuerat ferret ꝑ multitudinē diuisorū qui per uim aduersabant̄ e foro é eiectus:& rursus diuisores oīum tribuū habent oēs tribus diuisores suos quos Plautus curiarū magistros in aulularia uocat:Nam noster q nostræ é magister curiæ diuideret argentū quibus plauti & asconii uerbis facile colligit̄ quid diuisor esset: & mox an diuisores criminis nomé é:idé alibi uult uer ris patrē diuisoré fuisse matrē honestioré intelligi:quo apparet fuisse id nomé sordiū ac quodámodo ísame. Macedoniā: inter dalmaciani & epiz aliasq utrīq adiectas terras ab ionio mari in ægeum ꝓtensam. Spartaci:is gladiator ex lentuli laniſtæ familia fugitiuus collecta ingenti seruorū manu sæpius in romanos ꝓspere pugnauit nouissime in lucania a.M. Crasso ingenti plio uictus occubuit: plutar. & Appianus sunt auctores. Catilinæ manū:q circa alpes a.C. Ant. Ciceronis in cōsulatu collega é oppressus. Thurinū agrū: appianus thuriū quasi belli sedem a spartaci copiis ait occupatū: é thuriū calabriæ oppidū inter duos amnes:ut docet pli.cratin & sybarin: plutar. pericle Thurios existimat sybarin olim dictā. Bessis:qui Strabone auctore magna ex pte hemū monté incolunt:pli.ait plura esse unius gētis cognomina q̄re uerior meo iudicio esset lectio bessis thracibus siquidé bessi thraciæ finibus cōplectuntur. Epistolæ ciceronis: Cicero in secūdo epistolarū ad atticū Qu.Fratri asiæ ꝓconsuli scribens: iubet octauiū uicinū suū in ꝓuincia administrāda imitari. Promerēdis:māsuetudine:& innocētia alliciendis aut in fide ro.po. & studio retinēdis. Candidatū cōsulatus: priusq̄ ad petēdū cōsulatū cādidatꝰ ꝓcessissēt:aut se cādidatū:ut mos erat ex eminētiore loco populo oīdisset. Ancharia:cui acciā Augusti matré supraduxit. Macio Balbo:oīa exēplaria:q̄ adhūc diē uidimus sic habuere:qd̄ trāquilliani codicis pluribus italiæ locis īpressi plane arguūt:Ego uero nō Macio:sed.M.Accio legendū contenderim: ut ex una dictiōe ꝑnomen facias:& nomē:qd̄ gentile nomē filiæ declarat. Aricinus:ex aricia:notissimo latii oppido.

argentarium:atque etiā inter diuisores operasque campestras ꝓditum.amplis.n.ínutritus opibus honores & adeptus est facile:& egregie administrauit:ex prætura macedoniā sortitus fugitiuos residuā Spartaci & Catilinæ manum & turinū agrum tenentes in itinere deleuit negocio sibi in senatu extra ordinem dato:ꝓuinciæ præfuit nō minore iusticia q̄ fortitudine.Nāque bessis thracibꝰ magno plio fusis ita socios tractauit:ut epistolæ.M.T. Ciceronis extent:quibus.Q. fratrē eodem tempore parum secūda fama ꝓconsulatum asiæ administrātē hortatur & monet imitetur in ꝓmerendis sociis uicinum suum Octauium.

De morte patris Octauiani & filiis eius.

Ecedens Macedonia priusq̄ cōfiteri se candidatum consulatus posset morte obiit repētina superstitibus liberis Octauia maiore:quā ex Anthana & Octauia minore.Ité Augusto quos ex Accia tulerat: Accia.M. Acacio Balbo:& Iulia sorore.C.Cæsaris genita é. Balbꝰ paterna stirpe aricinus multis ī familia senatoriis imaginibus a matre magnū Pōpeiū arctissimo cōtingebat gradu: functusq3 honore ꝓturæ inter.xx.uiros agrū campanū plebi Iulia lege diuisit. Verū idem Antonius despiciens ētma ternam Augusti originem ꝓauum eius Afri generis fuisse: & modo unguentariā tabernā:modo pistrinum aritiæ exercuisse obiicit.Cassius quidem Parmēsis quadā epistola non tantū ut pistoris: sed ut nūmularii nepotē sic taxat Augustum. Materna tibi farina excrudissimo aritiæ pistrino hanc finxit manibus colybo decoloratis nerulonē sis mensarius.

De tempore & loco natiuitatis octauiani.

Atus & Augustus.M.T. cicerone & Antonio consulibus.ix. chalendas octobris pauloante solis ortū

Arctissimo gradū:arcto cōsanguinitatis uinculo. Inter.xx.uiros:qui ad agrorū cōsignationé sunt creati Iulia lege:quā cæsar:q postea dictator fuit:suo primo cōsulatu tulerat. Afri generis: ergo ne italici qdē: sed lybici sanguinis. Vnguētariā:uenalibus unguētis refertā. Pistrinū:pistrinū uñ pistrilla: Donatus ī arte a scuto scutella é inqt a pistrino pistrilla pli.tñ pistrinarū opa dixit:pistrinū a piscēdo eē: Varro & alii affirmāt. Varro pilū īqt q̄si pisū q eo far pisunt & ubi id fit pristinū dictū:ī eo fere dānati serui exercebāt. Teré. Cæsum uerberibus in pristinū te claue dedā:pli.quoq pœnalé pistrini pilā appellat. Cassius: parmēsis hic post opes Antonii actiū fractas athēis:ut Vale.scribit Augusti uisu occisus é. Nūmularii:mēsarii. Taxat: oblique notat. Materna:ex mēna stirpe. Crudissimo:imiti seuo & in exercēdis seruis īplacabili ut sit cōtinēs ꝓ cōtento. Pisuit hāc:farinā Pisuit legas potius q̄ pinxit:sed qdā codices finxit hñt. Colybo decoloratis:nūmi tractatiōe fœdatis:Pli.Cū argēto ære plúbo lineæ ducant̄ manusq sordescant decidua materia: κολυβος nūmus uñ.& κολυβιστης nūmularius. Nerulonēsis:ab oppido credo ñ ꝓcul ab urbe roma:ut q ueteres nerulonē dixerīt:recētiores corrupto noīe nerulā dicāt:q̄q cōiectura magis ī hoc ipo q̄ auctoritate

agius. Regione palatii: q̃ ex q̃ttuor urbis regionibus antiq̃ssimis una fuit: mox urbs ipsa regiones. xiiii. habuit. Capita bubula: regiõis locũ a bouũ capitibus ibidẽ sculptis seu figuratis nũcupatũ. Sacrariũ: locus in quo sacra seruant ut seruio placet: sed hic pro sacro quodã loco siue æde potius accipimus. Deprecãda: auertenda: præcibus ꝓpulsanda. Adulterii pœna: adulterii crimine cuius fuerat cõuictus subeũda. Natales: maiorũ uirtutes: splẽdoré merita: & alia quæ ĩ iudiciis ad supplicia auertẽda defferunt. Pribus cõscriptis: Plu. & Dionysius auctores sunt pres cõscriptos eos appellatos eé q̃ post centũ senatores a. Romulo cõstitutos in curiã allecti sunt. Edituũ: sacræ ædis custodẽ: uel q̃ sacri loci curã héret: gellius ædituosq̃ eius tẽpli sæpe eé demiratos: Varro æditimũ dicendũ existimat nõ æduituũ.

regione palatii ad capita bubula: ubi nunc sacrarium habetur aliquanto postquã excessit constitutum. Nam ut senatus actis continẽtur: quum. C. Lectorius adolescens patricii generis inde precanda grauiore adulterii pœna præter ætatem atq̃ natales: hoc quoq̃ patribus conscriptis allegaret: se esse possessorem ac uelut edituum soli quod primum. D. Augustus nascens attigisset: peteretq̃ donari quasi proprio suo ac peculiari deo: decretũ ẽ: ut ea pars domus consecraretur.

De loco ubi nutritus fuit.

Vtrimentorum eius ostenditur adhuc locus in auito suburbano iuxta uelitras permodicus: & cellæ penariæ ĩstar tenetq̃ ciuitatẽ opĩo tanq̃ & natus ibi sit. Huc introire nisi necessario & caste religio est: cõcepta opinione ueteri quasi temere adeuntibus honor quidam & metus obiiciatur: sed mox confirmata est: Nam quum possessor uillæ nouus seu forte: seu tentandi causa cubitum se eo contulisset: euenit ut post pauciſſimas noctis horas exturbatus inde subita ui & incerta pene semianimis cum strato simul ante fores inueniretur.

Suo ac peculiari: domestico & familiari. Ea pars domus qua Augustus esset natus: Auito suburbano: suburbana sui aui uilla. Cellæ penariæ: ad differentiã: nã & uinaria cella & alia id genus loca ad res aliq̃s reponẽdas ĩ ædibus septa cellæ dicũt: a penu igĩ penariã cellã appellauit: qd sit penus: Gellius Seruius: & alii plærique docẽt. Instar: ad similitudinẽ: ut Seruio placet: uel æquationẽ potius: ut Laurẽtius uallẽsis scribit. Caste: sine labe: pie: sancte: religiose. Horror: metus qdã: tacitaq̃ religio. Originis maiorũ: ad illud refert: qd Antonius illi auũ argentarũ ex thurino agro exprobrarat. Aduersus fugitiuos: spartaci & Catilinæ reliqas. Imagunculã: paruã imaginẽ. Ferreis: sed ferrugineis potius legerẽ. i. ferrugine optis. Exoleſcẽtibus: uetustate euanescẽtibus. Principi: cui nõ dicit: quũ de domitiãonerua: & Adriano: intelligi possit.

De nominibus & cognominibus eius & causis ipsorum.

Nfanti cognomẽ Thurino inditum est in memoriã maiorũ originis: uel qd ĩ regione thurina recens eo nato: pater Octauius aduersus fugitiuos, pspere rẽ gesse rat. Thurinũ cognominatũ satis certa, pbatione tradiderim: nactus puerilem imagũculã eius æreã ueterẽ ferreis. ac pene iã exolescẽtibus litteris hoc noĩe ĩscriptã. quæ dono a me principi data ĩter cubiculares colitur: Sed & a. M. Antonio in epistolis per contumeliã sæpe Thurinus appellatur: & Ipse nihil amplius q̃ mirari se rescribit pro opprobrio prius sibi nomen obiici. Postea. C. Cæsaris & deinde Augusti cognomen assumpsit: alterũ testamẽto maioris auunculi: alterũ Numacii Plantii snĩa: quũ q̃busdam censentibus Romulũ appellari oportere: quasi & ipsi conditorẽ urbis preualuisset: ut Augustus potius uocaretur: nõ cũ nouo sed ẽt ampliore: cognomine: qd loca quoq̃ religiosa & ĩ q̃b⁹ augurato qd cõsecratur augusta dicãtur ab auctu: uel ab auiũ gessu: gustuue: sicut etiam Ennius docet scribẽs: Augusto Augurio postq̃ iclyta cõdita Roma ẽ.

De breui descriptione totius uitæ: & gestorum eius.

Vadrimus patrem amisit: duodecimum annum agens Auiam Iuliam defunctam pro concione laudauit: quadriennio post uirili toga sumpta

Auctu: incremento. Vel gestu gustuue: nã inter augurãdũ nõ gestũ solũ. i. uolatũ obseruabãt: sed gustũ etiã an tripudiũ esca faceret.

Augusto augu. Li. Diony. plu. & pli. auctores sunt romulũ & remũ in cõditiõe urbis uulturũ augurio usos. Quadrimus: quattuor annos natus. Auiam: iuliã acciæ matrẽ: q̃ Cæsaris dictatoris fuit soror.

Quadriẽnio post: ãnos iã sexdecim natũ. Virili toga: q̃ pueritie annos egressi p̃texta dposita sumebã

Militaribus donis armillis:haſtis:phaleris atq; aliis id genus insignibus:quibus milites donari cõſueuere. Infeſtas: a latronibus inſeſſas:aut quæ tũ certe ab hoſtibus tenerent. Demeruit:ſibi deuixit. Officio: quod per tot pericula ad eum ueniſſet. Indole:futuræ uirtutis imagine ſeu ut Nonio placet incremento. Induſtriam:ſolertiã. Apolloniã:macedoniæ urbem quattuor millibus paſſuum a mari a corinthiis:ut ſtrabo ait:& corcyreis cõditã: Thucidides:& pli. Corinthiorũ tantũ aiunt eſſe coloniã. Hæreditate adiit: ꝓfeſſus eſt ſe hr̃dẽ:ſiqdẽ mos fuit:q; appianus docet:eũ q hæreditate adire uellet:apud urbis ꝓtorẽ ꝓfiteri ſe hr̃ditatẽ ſeu adoptionẽ ſuſcipe q; octauius ipſe apud. C. Antoniũ ꝓtorẽ urbanum feciſſe dicit. Victrico: Martio Philippo: cui mater Accia poſt octauii patris obitũ nupſerat: Victricus & nouerca priuigni ſunt correlatiua. Ouidius: Victricus & gladiis & acuta dimicet haſta: quũ cupidinẽ poeta alloq̃tur cuius mr̃ uenus marte mariti loco abuteret. Cõſulari: q cõſul q̃ndoque fuerat. M. Antonio & lepido: eũ qbus triumuiratũ iniit. Solus rẽpublicam tenuit: mira breuitate ampliſſimã ꝑſtrinxit rerũ ſeriem: ſed lectoris ꝑparatio uerius q̃ narratio dicenda: Si qdem id fecit ne tẽporũ ratio illi mius liqueret: quũ per rerũ ſpecies nõ tẽpora eẽt narratio ꝓceſſura. Partes: uitæ. Per tẽpora: tẽporũ ordinẽ. per ſpecies: ut alio bellica geſta loco: alio politica: alio oeconomica dicerẽt. Hæc ſparſim: p tẽpora. ſ. ſed ut ſuo queq; loco referant. Bella ciuilia: aduerſus ciues geſta. Mutinenſe: enumeratiõe uſus cõtinuo expoſitionẽ ſubiecit: ꝑ quã quæ numero cõplexus eẽt cognoſcerẽtur. Mutinẽſe: ad mutinã: aduerſus. M. Antoniũ qui Decimũ brutũ obſidiõe ꝑmebat: auctores ſunt plutarchus: & Appiãus. Aduerſus Brutũ & Caſſium: qd̃ bellũ iccirco philippẽ ſe applauit: qd̃ circa philippos macedoniæ ſit geſtũ philippos ſuper thraces cõdidit philippus: urbẽq; a ſuo noie nũcupauit: Appianus auctor ẽ: oli a ꝓpinquis fontibus crene dicebat. L. Antõium. M. Antonii triũuiri fratrem: quẽ peruſiæ obſeſſum fame domuit. Lucanus: hic Cæſar peruſina fames: totius belli rõnem appianus ab unde explicat. Sextũ põpeiũ hunc circa ſiciliam nauali ꝓlio uicit: Lucanus. leucas & ardenti ſeruilia bella ſub ethna: plutar. in Antonio: & Appianus li. iii. ciuilium ſunt eiuſdẽ belli auctores. Deferre: accuſare: Cicero certũ eſt nomen deferre hoĩs. Quinti. diuitem detuli reũ. Ludos uictoriæ: pharſalicæ pli. Veneri genitrici ſacros fuiſſe ait: appianus: Templũ uictoriæ Cæſarẽ in pharſalia uouiſſe tradidit: Varro: uenerem & uictoriã eandem eſſe ſentirẽ uidet. Quãq̃ patricius: patricii generis: erat enim ut diximus patricia dignitas ad honores conſequendos maxime accõmodata. Nec dũ ſenator. i. nõdum in curiã allectus: ex his quoq; aperte datur intelligi. patriciũ haud cõtinuo ſenatorẽ fuiſſe: nec ut ſupra oſtendimus: ſenatorem patriciũ: ſed nos bis hæc attigimus: qm̃ ſciebam nõnullis aliter perſuaſum: eſt alioquin res ipſa: quis non uidet: omnino notior: q̃ longiore ſit ſermone explicanda. Publicum: ut conſulem.

militaribus donis triũpho Cæſaris Affricano donatus ẽ: q̃q̃ exps belli pp ætatem: Profectum mox auũculum in Hiſpanias aduerſus. Cn. Põpeii liberos uix tum firmus a graui ualitudine p infectas hoſtibus uias pauciſſimis comitibus naufragio ẽt facto ſubſecutus magnopere demeruit. Approbata cito ẽt morum indole ſuper Itineris induſtriam. Cæſare poſt receptas hiſpanias expeditionem ĩ dacos: & inde in parthos deſtinante præmiſſus Apolloniã ſtudiis uacauit. Vtq3 primũ occiſum cum hæredemq3 ſe comperit: diu cunctatus an ꝓximas legiones imploraret. Id quidem conſiliũ ut præceps ĩmaturumq3 omiſſit. Cæterum urbe repetita hæreditatem adiit dubitante matre: Victrico uero Marcio Philippo conſulari multum diſſuadente. Atq3 ab eo tempore exercitibus cõparatis: primũ cũ. M. Antonio. M. q3 Lepido: deinde tantũ cũ Antonio p duodecim fere ãnos nouiſſime per quattuor &. xl. ſolus Rempu. tenuit. De quinq3 bellis ciuilibus p eũ geſtis.

Ropoſita uitæ eius uelut ſumma parte ſigillati neq3 per tempora: ſed per ſpecies exequar quo diſtinctius demonſtrari cognoſciq3 poſſint. Bella ciuilia quĩq3 geſſit: mutinenſe: philippenſe: peruſinum: ſiculum: actiacum: Ex quibus primum ac nouiſſimum aduerſus Marcũ Antonium: ſecũdum aduerſum Brutum & Caſſium: tertium aduerſum. L. Antonium triũuiri frattem: quartum aduerſus ſextum Pompeium. Cn. Pomeii filium. Omniũ bellorum initium & cauſam hinc aſſumpſit: nihil conuenienti⁹ ducens q̃ necem auunculi uindicare: tueriq3 acta.

De bello mutinenſi & aliis geſtis eius.

Onfeſtim ut Apollonia rediit Brutum Caſſiumq3 etiam nec opinantes: & quia præuiſum piculum ſubterfugerant legibus aggredi: reoſq3 cædis abſentes deferre ſtatuit. Ludos autẽ uictoriæ Cæſaris non audentibus facere: qbus optigerat id munus ipſe edidit: Et quo conſtãtius cætera quoq3 exequeretur ĩ locũ. Tr. ple. forte demortui cãdidatũ petitorẽ ſe oſtendit: q̃q̃ patricius necdũ ſenator. Sed aduerſante cõatibus ſuis. M. Antõio conſule quẽ uel præcipuũ adiutorẽ ſpauerat: ac ne publicum quidẽ &

Trâslatitiũ:aliunde q̃ ex publico acceptum:Trâslatum sumptũ:plini. translatitium in ægypto est pediãus: translatitia ueteres dixere nõ noua:neq; nup inuẽta:sed aliunde translata:ut sit sensus:quũ Antonius neq; publice ut consul:neq; p amicos:aut cliẽtes:ut priuatus auxilii qcq̃ augusto sine mercede ipartiret:cõtulit ille se ad optimates dicunt ad hæc trâslata:q̃ nõ solẽt apud eos remanere a qbus trâsferuntur p̃ter mores: Cicero qđ abuno positũ in una re in multis trâsferri põt:eritq; idẽ sensus:ut neq; Antonius ex publicæ personæ:q̃ gerebat auctoritate fauere uellet:neq; ipsius priuata aũt amicoꝝ:clientum ue ope: Cæteꝝ ad pecuniã q̃.C. Cæsaris fuerat in alios ab Antõio: ut appianus ait trâslatã: nõ est cur referas. Ad optimates: quippe quos sciebat Antonio ĩfensos q̃q̃ ne sibi qđẽ ob Cæsaris nomẽ amicos. Prouícia:gallia cisalpía. Per cussores ei: Antonio &.n.tentata p amicos recõciliatiõe Antõius ut appianus tradit quosdã ex corporis custodimus ad amicos traxit:q ad insidias instructi ab Augusto docebantur. Veteraos:qui sub Cæsare dictatore militarant. Cõparato exercitu:duas ab initio Augustus collegerat legiones:sed eas semiplenas nec armis legitime ĩstructas: Mox tyronum tertiam adiecit:nouissimæ duæ ab Antonio ad illum legiones trâsiere. Pro prætore: prætoris loco. Bruto opẽ ferre:qui ab Antonio mutinæ obsidebatur. Aquilifero:signifero: aquilam ferenti. C. Marius:ut plinius tradit:primus instituit ut aquilæ tãtum in romanis signis essent: quum antea lupi:& minotauri: eq & apri fuissent. Hircius: consul. Acie:pugna circa hostiũ castra fortiter dimicaret: Pansa:Hircii collega sagitta saucius bononiæ piit.

Orbata: priuata. Exercitus: quos consules circa mutinam habuerant. Custoditus:sub custodia habitus quasi dicat pro suspecto in publico retentus. Ab ipso interemptum:ob id credo multis persuasum:quia cadenti cõsuli primus omnium:aut Appianus ait augustus affuit. Alepido receptum idem Appianus auctor est: prodidisse quosdam:Lepidũ subito Antonii accessu cõsternatum ad eius genua procubuisse:sed plures:in q bus é plutarchus affirmãt benigne Antonium a lepido acceptum:ubi militum animos in eum inclinatos idit:atq; ita castris inter se collatis

translatitiũ ulla in re sibi sine pactione grauissimæ mercedis impartiẽte ad optimates se cõtulit:quibus eum iuisum sentiebat:maxime qđ.D.Brutũ obsessum mutinæ prouincia a Cæsare data:& per senatum confirmata expellere armis niteretur. Hortantibus itaq; nõnullis percussores ei subornauit. Hac fraude depræhensa periculum inuicẽ metuens ueteranos simul in suum aut Reip.auxilium quanta potuit largitione cõtraxit:Iussuq; comparato exercitui,p prætore præesse & cum Hircio ac Pansa qui consulatũ acceperant.D.Bruto opem ferre:demandatũ bellum tertio mense confecit duobus præliis:priore Antonius eum fugisse scribit:ac sine paludamento equoq; post biduum demum apparuisse:Sequenti satis cõstat nõ mõ ducis sed etiam militis functum munere:atq; in media dimicatiõe aquilifero legionis suæ grauiter saucio aquilam humeris subiisse:diuq; portasse.

De eodem & more consulum.

Oc bello quum Hircius in acie Pansaq; post ex uulnere periissent:rumor increbruit:ambos opera eius occisos:ut Antonio fugato Repu.consulibus orbata solus uictores exercitus occuparet.Pansæ quoq; adeo suspecta mors fuit:Glico medicus custoditus sit quasi uenenũ uulneri indidisset.Adiecit his Aquilius niger alterum ex cõsulibus Hircium in pugnæ tumultu ab ipso ĩteremptum.

De secta optimatium p eum deserta.

Ed ut cognouit Antõium post fugam a.M.Lepido receptũ:cæterosq; duces & exercitus consentire pro patrib⁹:cãm optimatium sine cõctatiõe deseruit:ad prætextum mutatæ uoluntatis dicta factaq; quorundã calũniatus:q̃si alii se puerum:alii ornandũ tollendumq; iactasset:ne aut sibi aut ueteranis par gratia referretur.Et quo magis penitẽtiam prioris secte approbaret:nursinos grãdi pecunia &quam pendere nequirent multatos extorres opido egit:quod mutinẽsi acie ĩterẽptorum ciuiũ tumulo publice extructo ascripserãt pro libertate eos occubuisse.

Numatio planco subueniente qui & ipse ualidum ductabat exercitũ breui contigisse ut tres &.xx. legiones: & cum his.x.& amplius equitum millia in Antonii potestatem uenerint. Cæterosque exercitus: qui sub Bruto cassio:& dolobella erant. Causam: uoluntatem:consilium:auctoritatem:uel dignitatem potius:& salutem ipsam. Ad prætextum:ut mutatæ uoluntati causam aliquam prætenderet. Quorundam:senatorum. Calumniatus:calumnia insectatus. Ornandum:nouis honoribus subleuandum. Tollendum: fraude aliqua perdendum aut certe honoribus ademptis in ordinem redigendum. Veteranis: quorum opera fuerat ab initio usus. Par gratia:dignum premium. Poenitentiam:animi mutationem. Sectæ: prioris sententiæ.studii uoluntatis. Nursinos:qui altissimos umbriæ montes incolunt. Ex torres:in exilũ egit. Interẽptorũ:Nursinorũ q bello mutinẽsi perierãt. Pro libertate:quũ publicã libertatẽ tuerent.

Societate:fœdere qđ in Iabinii flu.insula haud longe a mutina est ictum:ubi triduo cõmorati ad.ccc.senatores:& duo millia equestris ordinis,pscripsere. Inualidus:Pli.fuga & triduo in palude letebræ ægroti. Valerius ait in aciẽ descendisse medici ĩ somnio monitũ:Appiãus ob id ipm nõ abfuisse scribit ut Augustus ipse in suis cõmentariis scripsit. Duplici plio:priore Augustus a Bruto castris exutus ẽ Cassius altero cornu ab Antonio supatus sibi mortẽ consciuit:altero plio Brutus & ipse castris spoliatus ferro incubuit:Liuius: Appianus & Plutarchus in bruto auctores. In uolucrũ potestate:quæ te discerptũ suis cõdere poterũt corporibus. Pro uita rogãtes sortiri:ut alteri sorte parcerẽt. Vel dimicare.q.d.nõ id modo nõ cõcessit: sed coegit etiam inter se dimicare: Egnatios patrẽ & filiũ telis cõcurrisse mutuisq; se cõfecisse uulneribus appiãus,pdidit:sed ultro id eos nõ cuiusq; impio fecisse. Cæteri alii ad suppliciũ ,pducti. Ille catõis æmulus: erat fauonius: ut Plutar. scribit catonis nõ solũ æmulus:sed amicus ẽt qualis apollodorus phalereis dr̃ socratis fuisse. Proscide runt: ,pbris & cõuicio lacerarunt.

Municipalibus agris: ideſt municipiorum agros:appiãus auctor est decem: & octo opulentissimarum urbium italiæ agrum ab Antonio augusto:& lepido in triumuiratu in eundo militibus destinatum. Veteranorum: qui in agris locandi erant. Possessorum:qui agrorum possessione erant pellendi. L.Antonium.M.Antonii triumuiri fratrem: post Cæsaris interitum ita accidit ut uno tempore.M.Antonius cõsulesset Caius alter frater:prætor: Lucius q tertius erat tribunus plebis:sed is Lucius sub id tẽpus quo ad perusiam bellatũ est cõsul erat. Res nouas: nouos reꝝ motus:sed belli ipsius consilia:& euentus Appianus abũde explicat. Fame compulit': Lucanus is Cæsar perusina fames.

Ante bellum: perusinum scilicet. Gregarium militem:ignobilem:& qui nullum ducebat ordinẽ

Excitari:submoueri. Per apparitorem:per ministrum siue littorem. Rumore:phama. Mox discruciatum: cruciatibus affectũ.

Concursu & indignatione: appianus tumultuatum omnino aliquid sed ita ut Tranqllus ait a militibus sæuitũ negat. In plurimos in perusinum dumtaxat senatum post receptam urbem sæuitum appianus scribit: cui liuii auctoritas astipulatur. Vna uoce: sola denũciatiõe. Vtriusq; ordinis:sænatorii & equestris. Idibus martiis quo die.C.Cæsar fuerat in senatu occisus. Facultate: mr̃ia occasione. Bellũ siculũ:ĩ sextũ põpei filiũ

De bello philippensi & imperio eius Antonio dimisso.

Nita cũ Antõio & Lepido societate philippẽse quo q3 bellũ q̃q̃ inualidus atq3 æger duplici prælio trãsegit:quorũ priore castris exutus uix ad Antõii cornu fuga euaserat:nec successum uictoriæ moderatus est.Sed capite Bruti Romã missso ut statuæ Cæsaris sũmitteretur:In splẽ didissimũ quẽq3 captiuũ nõ sine uerborũ cõtũelia sæuit. Vt qdẽ suppliciter uni sepulturã pcãti respõdisse dicatur. iam istã in uolucrum potestatem fore: Alios patrẽ & filiũ pro uita rogantes sortiri:uel dimicare iussisse: ut alterutri cõcederetur ac spectasse utrũq3 morientẽ cũ patre q se obtulerat occiso:filiꝰ quoq3 uolũtaria occubuisset nece.Q ua re cæteri & in his.M.Fauonius ille Catonis æmulus:quum cathenati producerentur impatore Antonio honorifice salutato:hunc fœdissimo cõuicio coram prosciderunt.Partitis post uictoriam officiis quũ Antonius orientẽ ordinã dũ:ipse ueteranos in Italiam reducẽdos & municipalibus agris collocãdos recepisset:neq3 ueteranorũ neq3 priorũ gratiam tenuit. Alteris pelli se:alteris nõ pro se meritorũ tractari quærentibus.

De bello perusino.

Vo tempore.L.Antoniũ fiducia cõsulatus quem gerebat:ac fraternæ potentiæ res nouas molientem cõ fugere Perusiam coegit: & ad deditionẽ fame compulit: nõ tamen sine magnis & ante bellũ & in bello discrimini bus.Nã quũ spectaculo ludorũ gregariũ militem in.xiiii. ordinibus sedẽtem excitari per apparitorem iussisset:rumore ab obtrectatoribus dilato quasi eũdẽ mox discruciatũ necasset:minimum abfuit quin periret concursu & indignatione turbæ militaris.saluti fuit: quod qui desiderabatur:repente comparuit incolumis ac sine iniuria. Circa Perusinum autem murum sacrificans pene interemptus est a manu gladiatorum quæ oppido eruperat.

De pœna inflicta captiuis in bello perusino.

Erusia capta in plurimos animaduertit: orare ueniã uel excusare se conãtibus una uoce occurrẽs morien dũ eẽ.Scribunt quidã trecẽtos ex dediticiis electos utriusq3 ordinis ad aram diuo Iulio extructã idibus martiis hostiarum more mactatos.Extiterunt qui traderẽt consulto eũ ad arma isse:ut occulti aduersarii & quos metus magis q̃ uoluntas cõtineret facultate. L. Antonii ducis pbita detegerẽtur deuictisq3 his:& cõfiscatis ,pmissa ueteraris præmia soluerentur.

De bello siculo & aliis gestis eius.

Ellum siculũ ĩchoauit imprimis:sed diu traxit inter

Tempestatibus

Tempestatibus:Plinius:naufragia sicula:Appiãus priorem ait classem amissam quũ ab rauenna tarentum a cornificio duceret rursus ꝑ noctẽ:alterã circa messanã tempestate pene absumptã:sed aliis atq; aliis naufragiis ab hoste factis ita elatus est Põpeius:ut se neptuni filiũ appellari sit passus:atq; ut idẽ auctor ꝓdidit cæruleũ sumpserit paludamẽtũ. Ob ĩterclusos cõmeatus:Plinius de eiusdẽ augusti ĩ cõmodis:fames inqt sitisq; italiæ: Appianus.Instãte populo ob ĩgẽtẽ famẽ naues reparare ꝑgit. Viginti seruoꝝ milibus manumissis:libertate donatis:Pli.seruitioꝝ delectũ ĩter Augusti ĩfœlicitates reponit:sed Appiãus copiosius oẽm delectus rõnem explicat: ad id quoq; forte referri posset & illud lucãi:Leucas & ardenti seruilia bella sub ethna: quãq̃ hostis quoq; nauales turmas ex eo genere hoĩum magna ex ꝑte expleuit. Portũ iuliũ:Iu.de baiano portu:Tandẽ ĩtrat positas ĩclusa ꝑ æquora moles.Ver lucrinoq; addita claustra Atq; ĩdignatũ magnis clamoribus æquor: Iulia q̃ põto longe sonat unda refuso. Immisso in lucrinũ & auernum mari: strabo auctor ẽ lucrinũ portũ auerno sinui eẽ ꝑtentũ. Myias:siciliæ oppidũ littorale:Plini. circa messanã ĩqt & mylas:Ptolemæus & ipse nõ ꝓcul messanæ in occidua siciliæ ora mylas posuit: Polibyus circa mylas ait cartha:prĩo bello punico a.C.Duellio nauali ꝑlio uictos: Appiãus Mylæ inqt:& artemisiũ parua oppida ubi dicunt fuisse boues solis & ulyxis somniũ. Naulochũ: Appianus aliter appellat:Ex mylis ĩqt nauicularias: & peloridã:& maritima oĩa põpeii ꝑsidia tenebant.

Antõio:triũuiro. Die circẽsiũ: quũ circẽsis põpa & thẽsa duceret.

Simulacrũ dei:neptuni:qđ inter ceteras deoꝝ imagĩes ferebat:dionysius totius põpæ rõnẽ exeqtur.

Cõtinẽti:ex italiæ ora q̃ cõtinẽs est. Locros:ĩter zephyꝝ & scylaceũ ꝓmõtoria ĩ extremo italiæ cornu. Rhegiũ: oppidũ iuxta fretũ a calcidẽsibus cõditũ. Legẽtibus: annauigãtibus. Pr̃em paulũ:q ꝓscriptoꝝ:ut Appiãus ait primus fuit quãq̃ lepidi frater. Collegaꝝ: in triũuiratu. Sũmasq; sibi ꝑtes: primũ.s.dignitate & auctoritate locũ. Spoliauit: exercitu nudauit: lepidi & Augusti simultas nõ solũ ex triũuiratus administratiõe: sed iã ĩde a magisterii eqtũ petitiõe:uiuo adhuc Cæsare orta ẽ.pli.de Augusti repulsa in magisterio equitũ apud auunculũ:& cõtra uoluntatẽ eius ꝑlatus lepidus ubi & quando legiones fuerint illi ademptæ appianus demõstrat. Circeios:locũ in latio celebrẽ olim homeri testimonio ĩsulam:quã ipse ææam appellat poetæ ex odyssea carmen est :αἰαίην δὲ σ νησον αφικομεθ ενθα δε ναι εκιρκη ευπλοκαμοσ:ĩ quo succurrit mirari Seruii uiri alioquin doctissimi imprudentiam:qui in Vergilianũ illud æææq; ĩsula circes:a uoce ea littora euitãtiũ dixit id nomẽ factũ:quũ appareat Appollõium uidisse: qui aperte medeam circes sororem ææa sæpius appellat:ille argonauticon tertio αἰαιη inquit μηδεια λιπωυσα πατριδα γαιαν & rursus in quarto μηδεια αἰαιη μηδεια πελασγιδα γαιαν ηκιται quibus apparet non a præter nauigantium uoce:sed ab colchidis oppido potius factum esse nomen:unde circe a sole patre in italiam est aduecta:quod ipsum apud eundem appollonium æetæ regis uerba demonstrant: nunc circeius mons continens est:ambitum eius octoginta stadiorum clitarchus tradidit.

missum sæpius:modo reparandarum classium causa:quas tempestatibus duplici naufragio:& quidem per æstatem amiserat:mõ pace facta flagitante populo ob interclusos cõmeatus:famemq; ingrauescentẽ:donec nauibus ex integro fabricatis: ac.xx. seruorum milibus manumissis: & ad remum datis portum Iulium apud baias ĩmisso in lucrinũ:& auernũ mari lacũ effecit.In quo quũ tota hyeme copias exercuisset:Pompeiũ inter milas & Naulocum superauit:sub horam pugnæ tam arcto repente somno deuictus:ut ad dãdum signum ab amicis excitaretur:unde præbitam Antonio materiam putem exprobrandi ne rectis quidem oculis eum aspicere potuisse instructam aciẽ. Verum supremũ cœlum intuentem stupidum cubuisse:nec prius surrexisse:ac militibus in cõspectum uenisse:q̃ a.M. Agrippa fugatæ sint naues hostium. Alii dictũ factumq; eius criminãtur:quasi classibus tẽpestate perditis exclamauerit:& inuito neptunno uictoriam se adepturum. Ac die circensium proximo solemni pompæ simulacrum dei detraxit:nec temere plura ac maiora pericula ullo alio bello adiit. Traiecto in Siciliam exercitu quum partem reliquã copiarum continenti repeteret oppressus ex improuiso a Demochare & Apolophane præfectis Pompeii: Vno demum nauigio ægerrime effugit. Item quũ præter locros rhegium pedibus iret & prospectis biremibus Pompeianis terram legentibus suas ratus descendisset ad littus pene exceptus est. Tunc etiã per deuios tramites refugientem seruus Aemilii Pauli comitis eius dolens proscriptũ olim ab eo patrẽ Paulum:& quasi occasione ultionis oblata interficere conatus est. Post Põpeii fugã collegarũ alterum.M.Lepidũ:quem ex Affrica in auxilium uocarat superbientẽ.xx.legionũ fiducia:summasq; sibi partes terrore & minis uendicantẽ spoliauit exercitu: supplicemq; cõcessa uita Circeiis in ꝑpetuũ relegauit.M.Antonii societatem semper dubiam & incertam recõciliationibus uariis

Male focillatā: ifirmā ac paꝛ ſtabilē: de Antōii & Auguſti multiplici diſcordia uariaq; recōciliatione Appiāus & Plut. abunde ſcribunt. A ciuili more: a ueri ciuis officio modeſtia uerecundia. Cleopatræ liberis: ex externa & barbara matre: parumq; legitime natis: inter romanos & ingenuos filios teſtamento relatis. Neceſſitudines: neceſſarios. i. ꝓpinquos & affines: & breui oēs familiaritatis uiculo ei cōiunctos: Cæſar neceſſitatē ꝓ neceſſitudine. i. iure affinitatis uſurpauit: Sēprōius Aſellio neceſſitudinē ꝓ neceſſitate: Gellius ī noctibus atticis utriuſq; auctoritatē uno ē capite cōplexus. Domitiū: is rurſus ab Antonio ad auguſtū ſub acciacæ pugnæ tēpus tranſiit: auctor eſt plutarchus. Antonioꝛ clientela: Antonioꝛ. n. familia ciuitatē ipam ueteri patrocinio ꝓtexerat: patrocinia apud ro. cum ipſa pene urbe nata Dionyſius credidit: Antonioꝛ gentē ab antone herculis filio fluxiſſe tradidit plutarchus Auguſtus Antoniū apud Appianū alloquens ſi & herculeo ait æneadarū unus fieri uoluiſſes.

Cōiurandi: ſocietatē: & fœdus ī eundi: atq; aduerſus Antoniū ītelligē cōſpirādi. Pro partibus ſuis: ꝓ ſuaꝛ partiū defenſione: quo decreto apparebat nihil amplius futuꝛ fraudi bononiēſibus ipſis qđ ī Antonioꝛ cliētela fuiſſent. Ad actiū: ambracii ſinus ꝓmōtorium: ī cuius cōſpectu Antonius & cleopatra ſunt ab auguſto nauali prælio uicti: ſuperbiſſimū eius belli apparatū: plutarchus in Antonio explicat. Samū inſulā: quā ſamū nō dicit: eā credere: quæ ītер dulichiam & Cephaleniā in alto ante echinades iacet: Sed qa tēpeſtate iactatū dicit circa peloponneſi ꝓmōtoria: quū inde brūduſiū hiberna nauigatiōe trāſmitteret de ea quæ ītер Miletū & chiū ī ora ioniæ ſedet: eſt potius intelligendū: quāq; nō eo īficiās ex illa quoq; priore ſamo profectū ob locoꝛ uicinitatem potuiſſe auguſtū circa pelopōneſi ꝓmōtoria aliquo modo iactari: De ſamothracia auté nullo modo intelligēdū dixerim. Pelopōneſi: pelopis īſula dici pōt: olī apie appellata dicta eſt & pelaſgia: peninſula ē quā diuerſa lancināt maria ioniū ſiculū creticū: egæū myrtoū. Aetoliæ quæ terra inter acarnaniā ē ut pli. ait & phocidē: ſtrabo ab ætolo ait diōedis filio ætholos dictos. Ceraunios mōtes uñ tertius europæ ſinus īcipit epiri ſunt mōtes a crebris fulminū caſibus dicti: græci τουσ κεραυνουσ fulmina dicūt. Liburnicaꝛ: expeditiſſimaꝛ nauiū: Plinius īcurſuq; ceu liburnicaꝛ roſtris effodiūt: Horatius. Ibis dixit liburnis ītер alta nauiū ut ſit hoc liburnū: nomē rei a liburnis populis ipſius nauigii inuētoribus: datū ē & liburnū currus ad ſimilitudinē nauis ipſius cōſtructū. lu. & ingēti currit ſup ora liburno: eſt & uiator liburnus dictus. idē ſatirus clamāte liburno currite iā ſedit. Armamētis: nautico apparatu: nauticis inſtrumētis. Gubernaculo: clauo: Ver. Claua uūq; affixus & hærēs nuſq; amittebat: & paulo poſt: cūq; gubernaculo liqdas ꝓiecit ī undas. Deſideria militū q: a militibus efflagitarent. Aſiæ minoris. ſ. Syriæq; ut pheniciæ: & iudeæ expeditionē longiſſimā ī actiſſimū cōſecit uerboꝛ orbē. Seras cōditiones: rebus ꝑditis tētatas: petierat Antonius: ut Plutar. tradit: ut priuato ſibi athenis aggere liceret. Ad mortē adegit: ad cōſciſcendā ſibi mortē cōpulit. Seruatā triūpho: ut eā in triūpho duceret. Pſillos: pſilli a pſillo rege: ut Agatarchides ſcripſit: cuius ſepulchrū in parte fuit ſyrtiū exitiale ſerpētibus uirus gēti ingenitū: cuius odore eas ſopirēt: a naſamōnibus: ut pli. tradit ſe deleti: Hero. in expeditiōe quā aduerſus auſtrū ſuſcepiſſent: totū genus arenis obrutū iteriſſe ait: ſed de his Lucānus libro pharſalidos ultiō lōge plura. Putabaſ: plu. quoq; & ſtrabo ī dubiū trahūt q̄ cleopatra ui pierit: q̄ſi tūquoq; quū extincta ē parū cōſtiterit q̄q̄ Auguſtus aſpide māmæ affixa eius imaginē in triūpho tulerit: Ver. patrio

male focillatam abrupit tandem. Et quo magis degeneraſſe eum a ciuili more approbaret: teſtamētum: quod is Romæ etiam de Cleopatræ liberis inter hæredes nūcupatis reliquerat: aperiendum: recitādumq; ꝓ concione curauit. Remiſit tamen hoſti iudicato neceſſitudīes amicoſq; omnes: atq; inter alios. C. Soſium &. T. Domitium tunc adhuc conſules. Bononienſibus quoq; publice qđ in Antoniorū cliētela antiquitus erant: gratiam fecit coniurādi cū tota Italia pro partibus ſuis. Nec multo poſt nauali prælio apud Actium uicit in ſerum dimicatione protracta: ut ī naui uictor pernoctauerit.

De bello actiatico & Alexandrino: & uictoria eius contra Antonium & Cleopatram.

B Actio quum Samum inſulam ī hiberna ſe recepiſſet: turbatus nuntiis de ſeditione præmia & miſſionē poſcentium: quos ex omni numero confecta uictoria Brūduſium præmiſerat repetit. Alia tempeſtate ī traiectu bis conflictatus: primo inter promōtoria pelopōneſi atq; ætoliæ: rurſus circa mōtes ceraunicos: utrobiq; parte luburnicarum demerſa: ſimulq; eius in qua uehebatur fuſis armamētis & gubernaculo diffracto. Nec amplius q̄ ſeptem & xx. dies donec deſideria militū ordinarentur: Brūduſii cōmoratus Aſiæ Syriæq; circuitu ægyptū petit. Obſeſſa alexandria quo Antonius cū Cleopatra cōfugerat: breui potitus ē. Et Antoniū quidē ſeras cōditiōes pacis tētātem ad mortē adegit uiditq; mortuum. Cleopatræ quam ſeruatā triūpho magnopere cupiebat etiā pſillos admouit: qui uenenum ac uirus exugerēt: qđ periiſſe morſu aſpidis putabatur. Ambobus cōmunem ſepulturæ honorē tribuit: ac

inquit

inqt uocat agmina sistro: nec dū etiam geminos a tergo respicit angues. Tumulum: ab ipsis inchoatum: Mar. nec sibi regifico placeat cleopatra sepulchro. Ex fuluia genitis: septē ex fuluia: octauia & cleopatra liberis Antonio supstites fuere: atq; omniū maximus natu atylus cognomine: q atheodoro pedagogo augusto traditus: eius iussu occisus ē. Cæsarionē: hūc quoq; magna ui auri a matre ut in idiā effugeret missū ex itinere: qsi i regni societate reuocaret rhodon pedagogus augusto pdendum dedit. Pro cōditione cuiusq; Plutarchus in Antonio demonstrat q̄ pietate reliquos eius liberos Augustus fouerit. Cōditoriū: qd in museo fuit: ut Strabo scribit regiæ domus parte: ubi alexandri: & Ptolemæorū corpora asseruabātur: sed conditoriū simpliciter p loco quo corpus ipsum erat clausum accipias: Alexādri magni corpus ut idē auctor tradit. Ptolemæus lagi filius pdicæ ademit: ex babylōe delatum Alexādriæq; itulit. Floribus aspersum: patriū in augusto more expsit. Ver manibus date lilia plenis purpureos spargā flores: Pli. & iā tūc corōæ deorū honos erāt larium publicorū priuatorumq; sepulchrorū. Ptolemæū nō dicit quē: sed eū suspicari libet: q Alexandro successit: q fuit lagi filius. Regem se uoluisse u dere: figurate Alexādrū itellexit: nā ad Ptolemæū nō ē cur referas de ptolemæorū serie: Strabo Iosephus: Eusebius & Iustinus copiose scribūt. In formā p uinciæ: qd. C. Cæsar ueritus fuerat facere: sed de puinciis: ne oīa unū i locū cōgerant oportuniore loco dicemus. Nilus æstuat: de cursu & icremētis nili: Pli. qdē multa: sed herodotus multo plura. Oblimatas: limo repletas. Militū labore: militibus opi adhibitis. Nicopolim: uictoriæ ut ē apud strabonē ciuitatē: Pli. colonia augusti actiū cū tēplo apollinis nobili ac ciuitate libera nicopolitana. Ludos qnquēnales: qnto quoq; āno celebrādos istar inquit Strabo olympiorū ludi actiaci designant actio apollini cōsecrati eorū curæ lacedemonii pfecti actia eodē auctore añ Augusti tpa celebrabant: sed augustus honorificētius edidit. Vetere apollinis tēplo: Strabo & Maro auctores sunt: uetustū ibi fuisse tēplū & formidatus nautis apit apollo: Thucidides: Νικόπολιν ἀνακτορίαν γῆς οὖσαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἀπόλλωνος ἐς ἣν πρότερον ἀπὸ τοῦ ἀμφιλοχικοῦ κόλπου. Locū castrorū: ubi castra auerlus Antoniū fuerat metatus. Naualibus spoliis: nauali pūlio captis: Strabo auctor ē deciæ noīe naues. xx. in naualibus ipsis repositas. Inualescerēt: pualerēt. Post hæc: ultra si. n. ad tēpus id referas nō pcedit quū uiuo ēt Antōio piculosis augustus cōiuratiōibus petitus sit. Rerū nouarū initia: nouos rerū motus. Inualescerēt: ualidæ tierēt. Lepidi iuuēis: lepidi triūuiri filius fuit: Liui. eius cōiuratiōis memīt. Murenæ: quē Augustus castritio īdice oppsit. L. Pauli: pauli cēsoris filii. Progeneri. s. augusti: nā iuliā ex agrippa: & iulia augusti filia genitā uxorē duxerat: pgenero, psocer rādet q ē spōsæ auus: Oui. cuiq; senex nereus, psocer eē uelit: Siqdē tethidis pr est nereus: Sūt q eacus legāt. Falsarū tabularū: falso seu fraude signatarū Neq; ætate neq; corpe ualidi: senio & morbo cōfecti. Themasini epicadi: fuit Cornelius epicadus grāmaticus syllæ dictatoris libertus: eiusdē ne an alterius pagī itelligi pōt: Macrob. tū epicadi meminit: Epicadū inqt refert herculē occiso gerione. Hybridæ: ex. apro & sue: fero duo & domestico cōceptos hybridas dixere: māfeste. n. & ad hoses in cōtumeliā trāsferē: ὑβρισ. n. græcæ cōtumelia dicit: qd Trāquillus significāter expsit romanū hoiem parthica gēte creatū demōstrans. Ad extremū: nouissime. Serui nomēculatoris. q. d. & fortune

tumulum ab ipsis inchoatū perfici iussit. Antonium iuuenem maiorem de duobus Fuluia genitis simulacro Diui Iulii: ad quod post multas & irritas preces confugerat arreptum interemit. Item Cæsarionem quē ex Cæsare patre Cleopatra concepisse prædicabat: retractum e fuga supplicio affecit. Reliquos antonii reginæq; commūes liberos non secus ac necessitudine iunctos sibi conseruauit: & mox pro conditione cuiusq; sustinuit ac fouit.

De gestis per eum in ægypto.

Eridem tempus conditorium: & corpus magni Alexandri quum prolatum e penetrali subiecisset oculis corona aurea imposita ac floribus aspersum ueneratus est: consultusq; nū Ptolemæū ispicere uellet: regem se ait uoluisse uidere non mortuos. Aegyptum in prouīciæ formam redactam ut feraciorem habiliorēq; ānonæ urbicæ redderet: fossas oēs in qs nilus estuat oblimatas longa uetustate militario opere detersit. Quoq; actiacæ uictorie memoria celebratior: & imposterū esset: urbem Nicopolim apud actium condidit: ludosq; illic quinquennales cōstituit: & ampliato uetere Apollinis tēplo locū castrorū q bus fuerat usus exornatum naualibus spoliis Neptuno ac Marti consecrauit.

De coniurationibus & cōspirationibus cōtra eū.

Vmultus post hæc ac etiā rerū nouarū initia cōiurationesq; complures prius quā inualescerent indicio detectas compressit: & alias alio tempore: Lepidi iuuenis: deīde Varronis Murenæ: & Fannii Cepionis. Mox. M. Genatī: exin Plauti Ruffi. Luciiq; Pauli progeneri sui ac præterhas. L. Audaxii falsarum tabularum rei: ac neq; ætate neq; corpe integri. Themasini epicadi ex gente parthica hibridæ ad extremū Telephi mulieris serui nomēculatoris

& officii ſordidiſſimi:erant.n.nomenculatores qui ciuium noīa memoriā tenebant uocabantq; quum opus erat Seneca hēbis cōuiuas:quos ex turba ſalutantiū nomēclator digeſſerit & rurſus nemo uerus nomēclator q noīa nō reddit:ab ipſa uocādi rōne nomēculator dictus:unde & nomēclatura:Pli.& ſit quædā in his nomē clatura. Vltimæ ſortis:ſordidiſſimæ fortunæ:ut ad nomēclatorē & hibridā id referas. Andaſius & epi dacus:frigide nimis rem tantā attigiſſet niſi coniuratoꝝ ſaltē ſubieciſſet cōſilia. Iuliā filiā:ad neptis differē tiam quæ & ipſa iulia eſt nuncupata:ſed hæc de qua nunc auguſti filia:illa uero neptis:cæterū utraq; adulterii conuicta in inſulas ut poſtea dice tur eſt relegata. Agrippā nepo tem:hunc iuliæ & agrippæ filium ob ferox ingeniū ſurrentū primo auguſtus ſe poſuit:mox & in cam paniæ inſulas deportari iuſſit Li xa:qui exercitū quæſtus cā ſeque bant lixæ a maioribus ſunt dicti ut feſto placet: Nonius qui militibus aquarent ab eo qđ ueteres aquā li xā dixerint a miniſterio lixas noīa tos credidit: alii a lixa q herculē & ipſe ſecutus ſit: quidā a queſtu ligu riendo:qa quæſtus gratia ſequerē tur exercitum:ſed a lixe melius no mē factū.i.cinere dixeris quo utū tur illi ītergēda ſuppellectile:& in dequoquēdis cibis eā pruant:q mi nimi ordinis ſunt in popinis: Pli. Varronē ſequutus.Lixis inqt cinis ē foci:&.n.cinis luxatis potus me detur: ut licet uidere gladiatores quū deluſerint hac iuuari potione.

Ex illyrico exercitu:quo illyrico eſt bello uſus aut certe ad illyridis præſidiū. Ianitoribus:lanuæ cu ſtodibus. Cultro uenatorio:ue natoribus apto :Mar.ſi deiecta ge res longo uenabula roſtro:hic bre uis in grandem cominus ibit apꝝ.

Quæſtione:cruciatu. Externa: nō ciuilia. Per ſe:ſuo ductu & au ſpiciis non plegatos. Dalmaticū a dalmatia hiſtriæ & macedonicæ oræ interiecta cui hæret a tergo li burnia:Dalmatæ a dalmanio urbe appiano auctore ſunt dicti. Cātabricū:cātabri ut ptolemæus ait citerio ris hiſpāiæ ſunt populi ad ſeptentrionē oceano ppinq:unde & cantabricus oceāus. Vna acie dextꝝ genu: ad ſetouiā in illyrico urbē primū uulnus accepit. Ruina pontis:ad metuliū ruina pontis ut appianus ſcribit utrunq; brachiū & crus cōſauciatus piculū uitæ adiit auguſtus. Quibuſdā:bellis. Pānonicis & germāicis: in pānonas & germanos geſtis. Interueniret:pſens eēt aut certe ſuis iā dudū bellātibus ſupueniret. Me diolanū:ciſalpinæ galliæ oppidū:Inſubrūq; ut polybius ait metropolim. Aqleā:carnoꝝ urbē icumbētibus barbaris ut Strabo ait ipoſitā latinā.i.iure latii donatā:ut Liui.ſcribit ut alii romanoꝝ coloniā. Partim du ctu:rebus gerēdis pſens qđ pxime oādit:quū p ſe dixit:Parti auſpiciis ſuſcepto:ſed palios adminiſtrato bel la nō niſi auſpicato:quod Liui.& Valerius docēt ſuſcipi cōſueuere:Siquidē repetendoꝝ auſpicioꝝ cauſa ſum mos magiſtratus in urbē ex prouincia reuerſos non uno Liuius tradidit loco. Aquitaniam:comatæ galliæ partē:pyrenæis montibus adiectam. Pannoniā:quæ duplex eſt ſuperior & inferior. Rhetiā: in alpibus & a rheto thuſcorum duce dictam:hi a gallis pulſi in alpibus ut plinius ait conſedere. Salaſſos:& ipſos alpium incolas:ac tauriſeæ gentis ut cato tradidit. Gentes alpinas:trophæi inſcriptio quod auguſto fuit in alpibus erectum habuit oēs alpinas gentes a mari ſupero ad inferū ductu & auſpiciis auguſti domitas: Euſebius Ti berium de rhetis & uindelicis triumphaſſe ſcribit:Liui.a Druſo & Tiberio rhetos domitos. Dacorum in curſiones:Dacia inter ſarmatiā & hiſtrum fluuiū:Liuius omni dacorū mentione omiſſa baſtarnas ait Moe ſos & thraces auguſti principatu a Craſſo ſubactos:Euſebius ſarmathas a tiberio. Albin germaniæ.flu.qui ptolemæo. Auctore nō longe a cimbrica cherſoneſſo in germanicū labitur oceanum. Sueuos & ſicam bros:eiuſdem Germaniæ populos:& ut idē auctor tradidit:inter ſe contiguos Germanos:aut Tranſrhena nos druſus Tiberii frater multiplici bello afflixit:Liui.& Euſebius ſunt auctores. Alias nationes:ut Dalma

Nam ne ultimæ quidem ſortis hominum cōſpiratione & periculo caruit. Aridaſius atq; Epicadus Iuliam filiam & Agrippam nepotē ex inſulis quibus continebantur rape re ad extremum Thelephus quaſi debita ſibi fato domi nationē:& ipſum & ſenatum aggredi deſtinauerāt. Q uin etiam quondam iuxta cubiculum eius lixa quidam ex illy rico exercitu ianitoribus deceptis noctu deprehenſus eſt: cultro uenatorio cinctus:inops ne mentis an ſimulata de ment ia incertum:nihil exprimi quæſtione potuit.

De bellis externis per eum geſtis.

Xterna bella duo omnino per ſe geſſit dalmaticum adoleſcens adhuc: & Antonio deuicto cātabricum: dalmatico etiam uulnera excepit: una acie dextrum genu lapide ictus : altera autem & crus & utrunq; brachium ru ina pontis conſauciatus:Reliqua per legatos adminiſtra uit:ut tamen quibuſdam pannonicis atq; germanicis aut interueniret aut non longe abeſſet: Rauennam:uel Me diolanum:uel Aquileiam uſq; ab urbe progrediens.

De prouinciis per eum domitis & in amicitiā receptis.

Omuit autē partim ductu:partim auſpiciis ſuis Can tabriam: Aquitaniam:Pānoniā:Dalmatiā cū illyri co oī. Item rhetiam & uindelicos ac ſalaſſos:gētes alpinas coercuit:et dacorum incurſiōes tribus eorum ducibus cū magna copia cæſis germanoſque ultra albin fluuium ſum mouit:ex quibus ſueuos et ſicābros dedētes ſe traduxit in galliā:atq; in ꝓximis rheno agris collocauit. Alias itē na

tas:

tas:Pannonios:Thraces:ac præter hos cheruscos in germania Cencreos:Cauros:qui oēs Liuii testimonio: partim bello domiti sunt:partim ad imperiū reuocati. Martis ultoris:quod philippēsi bello uouerat:riteq; postea constituxit:& dedicauit. Nouū genus obsidum:cur nouū:quū Liuio:Plutarcho:& Dionysio auctoribus constet a Ro. puellas obsides Porsenæ datas:sed ad recentiora credo tēpora Tranqllus respexit: quibus mos ille uetus exoluerat:aut certe ad Parthos:qui id genus obsidū dare nō consueuerant. Exigere: poscere. Mariū pignora:mares in pignus datos. Crebrius & pfidiosius:hoc ad uiolata fœdera:illud ad incōstātiam & leuitatē attinet. Rebellātes:temere ad arma & bellū recurrentes. Multatus est:actiue dixit in Cæsare aliter. Sub lege: certa cōditione. In uicina regione:quominus uia ulla ad effigium pateret

tiones male quietas ad obsequium redegit. Nec ulli genti sine iustis & necessariis causis bellum intulit. Tantumq; abfuit a cupiditatē quoquo modo imperium:uel bellicam gloriam augendi: ut quorundam barbarorum principes in æde Martis ultoris iurare coegerit mansuros se in fide ac pace:quam peterent:a quibusdam uero nouum genus obsidium fœminas exigere tētauerit:quod negligere Marium pignora sentiebat:& tamen potestatem semper omnibus fecit:quotiens obsides uellent recipiendi. Neq; aut crebrius:aut perfidiosius rebellantes grauiore unquā multatus est pœna:q̄ ut captiuos sub lege uenūdaret:ne in uicina regione seruirent.neue intra.xxx.annos liberarētur. Q ua uirtutis moderationisq; fama:indos etiam ac Scythas auditu modo cognitos pellexit ad amicitiā suam:populiq; Romani ultro per legatos petēdam. Parthi quoq; & armeniani uendicanti facile cesserunt:& signa militaria: quæ.M.Crasso:& Marco Antonio ademerant:reposcenti reddiderunt:obsideq; insuper obtulerunt: deniq; pluribus quondam de regno concertantibus:non nisi ab ipso electum comprobauerunt.

De Iano per eū clauso:& triumphis & ouatiōibus eius.

Anum Q uirinum semel atq; iterum a condita urbe ante memoriam suam clausum in multo breuiore temporis spacio terra mariq; pace parta tertio clausit. Bis ouans ingressus est urbem post philippense:& rursus post siculum.Currules triumphos tres egit: Dalmaticum: actiaticum: Alexandrinum continuo triduo.

De duabus cladibus eidem illatis.

Mnes graues ignominias cladesque duas omnino: nec alibi:quam in germania accepit lolianam & uarianam: sed loliam maioris infamiæ quam detrimenti: uarianam pœne exitiabilem tribus legiōibus cum duce: legatisque & auxiliis omnibus cæsis. Hac nunciata

Indos:duplex India citra & ultra Gangē:hæc tā Macedonicis q̄ Ro. armis intacta:illa quia proximior: iccirco & notior Alexandri signis peragrata. Scythas:qui longe late q; a Sarmatia ad aquilonē:& ortū solstitialē ad incognitas usq; terras diffundunt. Herodotus a Scythe Herculis filio putat nomē genti inditū. Pellexit:traxit. Parthi: q; a Scythis:ut Trogus scripsit:oriūdi ingentes quādoq; clades ro.po. intulere Marco Licinio Crasso cū filio:& florētissimis legionibus primo cæsis:mox Antonio pluribus hoīum millibus amissis ,pcul repulso:Plutarchus Liuius:& Appianus sunt auctores. Armeniā:quā Tiberius:ut Eusebius ait: recepit:estque Asiæ ,puincia īter tauū & caucasum:Trogus ab Arméio Iasonis comite tradidit illi nomen inditū. Ptolemæus duplicem facit Armeniā:qđ & Lucani carmē significanter demōstrat:Nec tu iąt populos utraq; uagātes:Armenia. Vendicāti:ad Romanū imperiū trahēti.

Facile cesserūt: Parthi.s. Signa militaria:q̄ Crasso fuerant adempta. De regno:de regis electiōe: regnandiq; iure. Ianū Quirinū: bellicosum & martiū: ut qdā: Plutarcho auctore interpretant. Vergilius:Claudent belli portæ: quotiens ab urbe cōdita:lā tēplū claudi cōtigerit. Liuius: Plutarchus:& Dionysius docēt. Semel:Numa rege. Iteū:post primū bellū punicū. M. Attilio:&. T. Mallio cōsulibus.

Breuiore tēporis spacio:q̄ prius illud fuisset a Numæ tēporibus ad primi belli punici exitū. Parta pace. plutarchus post uictū Antoniū lanū scribit ab Augusto clausum. Ouans:minore triūphū agens:Dionysius: Minorē triūphū ro.ouationē appellāt:equo.n.non curru uehebatur in ouatiōe:qui triūphabat:coronamq; gestabat myrteā:quā.M.Crassus ut mollē repudiasse dicit:primusq; p ambitionē laurea in ouatiōe usus:ouare a militū uoce:potius q̄ ab ouibus circa aras cæsis:ut qdā interpretant. Currules: ad ouatiōis differentiā: q̄ minoris triūphi:ut dixi:erat species Actiaticū & Alexādrinū utrūq; ob Cleopatrā. Et uarianā: multi & uarii fuerūt Augusti successus:sed nō ppea tales:ut nō eos idētidē fortuna uariarit:nulla fuit unq̄ ī humanis rebus tā certa felicitas:quæ nō aliquo mō fuerit ab ea cōuulsa usq; adeo ueriss imū ē illud Hero. ΗΔΥΠΕΡΘΥΜΟΝ ΟΥΔΕΝ ΟΥΤΟΙΟΝ ΠΡΟΣΤΙΓΕΙ ΠΡΗΓΜΑΣΙ: dieū nullus ,prius qđ alius affert:uñ dat ītelligi tot eē ī rebus uices:q; & dies. Sed hæc eo tēdūt:ut Augustū q felicissimus eoū:q Rōæ reū potiti sunt: iudicatus ē:ipsum quoq; p multa utrāq; fortunā expertū nō ignoremus. Sed pl.ut cætera elegāter augusti ē ifortunia executus:& qđ ad p̄sen

tem locum attinet. Iuxta hæc inquit uariana clades: & fœda maiestatis fugillatio. Excubias: ut nihil interdiu noctuue esse ex statione remissum itelligas: nãq; diei & noctis excubiæ sunt. Præsidibus: iis q̃ puinciis p̃side bant: est. n. præsidere ad opẽ præstandã præesse generaleq; nomen Martianus esse ait: omnes. n. & procon sules & legati Cæsaris: qui puinciis præerãt præsides sunt dicti. Propagauit: ampliauit. A peritis: gerenda rum rerũ nõ ignaris. Magnos: ludos de his in Cæsare abeunte diximus. Cimbrico bello: qđ. C. Marii du ctu & auspiciis ẽ fœliciter ĩ cimbros teutones & ambrones gestũ Plu. in Mario & Liui. auctores sunt. Mar. sico: sociali bello: cum uno tẽpore plures Italiæ populi a ro. defecere: sed marsicum iccirco appellatum: ut Appiãus scribit: qa a Marsis orta sit defectio. Illideret: impingeret. Diem cladis: quo clades sue rat in germania accepta. Quot annis mœstũ: q̃si statum diem per mœrorẽ & luctum omnibus annis egerit. Legatorũ cuiquã: p̃ quos Martiano auctore ostẽdimus: Augustum & alios prouincias admini strasse: nõ. n. propria: ut Fenestella ait: sed mãdata utebant̃ iurisdictione Varro q ante hæc tẽpora: & ad huc libera ciuitate scripsit: Legati erãt inqt publice lecti: quoq; opa: cõsilioq; magistratus pegre uteren tur. Nisi grauato: aduerbiũ p̃ graui ter ferens. Hibernis mẽsibus: qbus ob anni inclæmẽtiã: aut nulli: aut rari ab hoste motus timent̃.

Detractãdi: subterfugiẽdi. Sacramenti: cui ueteri militiæ ĩstituto milites adhibebant̃. Pollices: primos utriusq; mãus digitos: seu qa ueteres: ut quidam putant: his digitis usi sunt: cũ iureiurãdo adhibebantur: aut quod magis placet: ut militiæ inutiles redderent̃: sicq; sacramentũ subterfugerẽt. Subiecit haste: p̃ seruo uẽdi iussit: q auctioni: tã publicæ: q̃ priuatæ p̃erãt patrio auctiõario hasta: ut Cice. ait bõa emptoribus adiudicabãt. Imminere emptiõi: ĩmoderatius licitãtes. Publicãos: publicoq; uectigaliũ redẽptores. Addixit: destinauit: ut Seruio placet: uel hẽdũ declarauit. Cũ ignominia: qd sit ignominiosa missio: reqre supra.

Immodeste: ĩpudẽter: & tumultuose. Cõtra cõmoda: stipẽdiis: aliisq; p̃miis: q̃ emeriti eẽnt ñ redditis. Exauctorauit: militaribus ĩsignibus: ut Vulpiãi utar uerbis: spoliauit. Cessissent: p̃ decessissent: loco: p̃sidio: statiõe. Deciatas: decio quoq; capitali supplicio affecto ĩ Dalmatia ad Pronomã: ut Appiãus docet: cohorte unã deciauit Augustus: reliquos p̃ æstatẽ hordeo pauit: qd Dion. de desertoq; aĩaduersiõe scripserit: ĩ Cæ. dixius. Itidẽ: similiter. Manipulares: mãipulis ĩsertos: & ob id gregarios: & q nullũ ducerẽt ordinẽ. Tũicatos: cẽturiões. ĩ. Quĩt. Cui latus clauus ñ erit: ita cĩgat̃: ut tũicæ prioribus oris ĩfra genua paululũ posterioribus ad medios polites usq; pueniãt: nã ĩfra mulieroq; ẽ: supra Cẽturionũ: tũicatos igr̃. ĩ. tũicã tm̃ hñtes: oiq; alio uestitu exutos: nã supra tunicã aliã uulgo uestẽ ĩducere cõsueuerũt. Discictos: qđ desidis & ociosi erat: atq; militaris ignominie gẽus: ut Spartianus in Seuero principe demõstrat. Decempedis: ad ignominiam totum hoc referas necesse est: ut q̃si opifex ñ Cẽturio decẽpedã hẽret: cũ cẽturiõis eẽt ferre uitẽ: q̃ fabros & milites segnius opantes pulsabat. Iuu. Et pigra mũiret castra dolabra: ẽ. n. Decẽpeda regula q̃ ex decẽpedibus cõstat. Ho. Nulla decẽpedis metata: græci ἀξκαπόδα appellãt: posses & decẽpedas p̃ ĩstrumẽto accipe: ad uinciẽdos pedes q̃sito: sed prior sẽsia magis q̃drat. Cespitẽ: cespitibus castrẽsis ager cõmuniebat̃ ferre cespitẽ Gregarii erat militis: nõ Cẽturiõis: qn si segnius id ille faceret a cẽturiõe: q uitẽ gestabat puniebat̃. Iuue. Frãgebat uertice uitẽ. Mar. Varre paretho nias lata mõ uite p̃ urbes: q̃si igr̃ ĩ ordinẽ redactus: qđ fabroq; erat: & Gregarii militis ĩsigne habere: munusq;

excubias per urbem induxit: ne quis tumultus existeret: & præsidibus prouinciarũ propagauit imperium: ut a suetis & a peritis socii continerentur. Vouit & magnos ludos Ioui magno optimo: si rempublicam in meliorem statum uertisset: quod factũ cymbrico marsicoq; bello erat. Adeo namq; consternatum ferunt ut per continuos mẽses barba capilloq; summisso caput interdum foribus illideret uociferans. Quinti. Varre legiones redde: diemq; cladis quot annis mœstum habuerit: ac lugubrem.

De disciplina eius circa rem militarem.

Nre militari: & commutauit multa: & cõstituit: atq; etiam ad antiquum morem nonnulla reuocauit: disciplinam seueriſſime rexit: ne legatorum quidem cuiquã nisi grauato: hyberniſq; demum mensibus permisit uxorem interuisere. Equitem Romanum quod duobus filiis adolescentibus causa detractandi sacramenti pollices amputasset ipsum: bonaq; eius subiecit hastæ: quem tamen quod imminere emptioni publicanos uidebat liberto suo addixit: ut relegatum in agro pro liberto esse sineret. Decimam legionem contumacius parentem cum ignominia totum dimisit. Item alias in modeste missionem postulantes circa commoda emeritorum præmiorum ex auctoratuit: cohortes si quæ cessissent loco decimatas ordeo pauit. Centuriones statione deserta itidem ut manipulares capitali animaduersione puniit pro cætero delictorum genere uariis ignominiis affecit: ut stare per totum diem iuberẽt ante prætorium interdum tunicatos: discinctosq; nõnunq; cum decempedis: uel etiam cespitem portantes.

De gestis eius circa rem militarem.

Eq; post bella ciuilia: aut in cõcione: aut p̃ edictũ ullos militũ commilitones appellabat: sed milites: ac

obire cogebatur: Cespes herba est cum terra reuulsa. Ne a filiis quidem: Caio & lucio: de quoꝝ adoptione alibi. Priuignis: Tiberio & Druso Liuiæ filiis. Ratio militaris: lex & ratio militādi. Temporꝝ qes: ut nō tā ambitiose: q̄ necessitate temporꝝ appareat. C. Cæsarē eā uocē usurpasse: ut cōmilitōes p militibus appellaret. Sua domus: domestica dignitas. Maiestas: sublimitas: & amplitudo. Libertino milite: q̄li sículo bello est usus: quū ad. xx. seruoꝝ millia manumisit. Incendioꝝ cā: ut ab nocturnis incēdiis urbē tuerent. Iuue. Nocturna incēdia lapsus tectoꝝ assiduos. Grauiore ānona: rei frumētariæ penuria. Illyricū cōtingentiū: ut Aqleiæ: concordiæ in carnis: histriæ finitimaꝝ: uel polæ: & circūiectaꝝ arsiæ flu. Italiæ cōfinio urbiū. pecuniosioribus: ditioribus. Indictos: ascriptos: ut quo maioribꝰ qsqꝫ eēt opibus p̄ditus eo plures priuata pecunia ad reipublicæ usum seruos pararet. Sub pore uexillo Liuiꝰ: primū uexillū triarios duxisse ait: Alterū rorarios: mīoris roboris ætate ac factis: tertiū accēsos minimæ fiduciæ manū. Sed Liuius ad dignitatē respexit. Trāqllus ad ordinē: quo i acie disponūt. Cū ingenuis: liberæ cōditiōis. Phaleris: q̄s græci alio nomīe methopidas dicūt qbus equoꝝ frōtes ornant. Gellius: eqtatum frenis ephippiis mōilibus phaleris refulgentē: græci τα φαλαρα neutro genere, pnū ciāt. Torq̄sqꝫ: aureus torques solidus: uirtutis militaris p̄miū: ut Vegetius scripsit: ita ut q eo munerē donati essent duplicem iterdū acciperent ānonā. Iu. Vt læti phaleris oēs & torqbus oēs: a torquæ hosti gallo adepto: Torq̄ti cognomē familiæ datum eius: Liuii. & Oui. auctores. Quā uallares muralesqꝫ: q̄ dixit q̄si diuersa materia cōstarēt: sed Gellius murales castrēses: siue uallares: ex auro solitas fieri scripsit: uerū figura ipsa distabāt: q̄ muralis i primarū uallaris uero i uerā specié figurabat: his donari cōsueuerē: q p̄mi: aut castroꝝ uallū: aut hostiles trāscēdissent muros. Sine ābitiōe: nō grā: sed merito. Caligatis: caliga militari habitu prædītis ac quasi gregariis: & obscuræ militiæ hominibus dicēr uoluisset: sed de caliga militari suo loco. M. Agrippā: p quē naualē uictoriam fuerat adeptus. Cæruleo uexillo: colore marinis fluctibus simili.

nē a filiis q̄dē: aut priuignis suis imperio prædītis aliter appellari passus est: ambicioſius id existimans: q̄ aut ratio militaris: aut temporum quies: aut ſua: domuſq3 ſuæ maiestas postularet. Libertino milite: præterq̄ Rome incēdiorum cā: & ſi tumultus in grauiore annona metueretur: usꝰ est ſemel ad præſidium coloniarum illyricum cōtingentium. Item ad tutelam ripæ rheni fluminis: eoſq3 ſeruos ad huc uiris fœminiſq3 pecunioſioribus ídictos: ac ſine mora manumiſſos ſub priore uexillo habuerit neq3 aut cōmixtos cum ingenuis: aut eodem modo armatos. Donaria militaria aliq̄to facilius phaleras & torques q̄cquid auro argentoq3 conſtaret: quā uallares ac murales coronas: quæ honore præcellerent dabat: has q̄parciſſime & ſine ambitione: ac ſæpe etiā caligatis tribuit Marcū Agrippā in Sicilia poſt naualē uictoriā cæruleo uexillo donauit. Solos triumphales q̄q̄ & ſocios expeditionū: & participes uictoriarū ſuarum nunq̄ donis ípartiendos putauit: quod ipſi quoque ius habuiſſent tribuenda ea quibus uellent. Nil autē minus ípfecto duce q̄ feſtinationē temeritatēq3 cōuenire arbitrabatur. Crebro itaque illa iactabat. σπευδε βραδεως ασφαλης γαρ εστι μειζον ηπερασυ στρατηλατης: i. feſtina tarde: tutus. n. eſt melior q̄ temerarius íperator. Et ſat celeriter fieri quicq̄d fiat ſatis bene: prælium q̄dem aut bellum ſuſcipiendū oīo negabat: niſi cū maior emolumenti ſpes q̄ dāni metus oſtenderetur. Nā minima cōmoda nō miīo ſectātes diſcrīe ſimileſ aiebat eē aureo hamo piſcātibꝰ: cuiꝰ abrupti dānū nulla captura penſari poſſet.

De conſularibus & aliis geſtis per eum.

Agiſtratus atq3 honores & ātē tēpus & quoſdā noui generis ppetuoſq3 cepit. Cōſulatū. xx. etatis ānō íua ſit: admotis oſtiliter ad urbē legiōibꝰ: miſſiſq3 q ſibi noīe exercitus depoſcerēt. Cum q̄dā cūctāte ſenatu Corn. cen

Sextus pōpeius & ipſe: ut Appiānus ſcribit: ob multiplices maris ſucceſſus cærulum paludamētum p̄ purpureo iduit: Seruius auctor é: Cæruleū uexillū eqtū halas apud maiores cogere ſolitū: ob id credo: qa & Neptunus equeſter ab initio Romæ cultus é: & qa equus eidē numini aſcribit. Ver. Tuq̄ o cui prīa fremētē: Fudit equū magno tellus pcuſſa tridēti: é cæruleus color medius ĩter uiridē & nigrū: ut Seruio placet: eūdē græci glaucū: Latini rurſus & ceſiū dixere: q̄ſi cæliū: a cæli colore: ut Nigidius tradidit. Triūphales: eos q trium phū egiſſent. Dōis ípartiēdos militaribus donis ornādos. Quod ius habuiſſent: reddit cām cur eiuſmodi iuris nulla ípartiuerit dona: parū enī decoꝝ uiſum eēt eos ab aliquo ea mūera exigerē: aut acciperē: quæ aliis tribuēdi ipſi ptātē q̄ndoq̄ habuiſſent. Imperfecto: í optīo & conſumato. σπευδε βραδεως γαρ εστι μειζον ηπερασυ στρατηλατης: hoc é feſtia tarde. Cautus. n. melior é q̄ temerarius p̄tor. Emolumēti: lucri. Nulla captura: nullū capti piſcis p̄ciū. Ante tēpus: ut cōſulatū: quū āte. xxx. ānū lege creari nō posſet. plutar. nōdū iqt xxx. natus ānos cōſul fit. Perpetuos: ut tribūatū & cenſurā. Inuaſit: uí ciuitati exp̄ſſū. Ho-

ſtiliter:mīaciter:ut hoſtis. Appiāus & Liuius ſunt auctores. Cūctāte:tardius decernēte. Prīceps legatiōis legatoꝝ primus. Sagulo:militari ueſte. Capulū:manubriū:ut ſatyri uerbo utar. Iuuenalis:Manubria cu telloꝝ. Cæterū. Ver. Capulo tenus abdidit enſem. Poſt nouē ānos:unde trigeſimo uitæ āno. Septē decī:decimo ſeptīo āno. Gellius:q minores eſſent armis ſeptēdecī. C.&.L. Agrippæ & Iuliæ filios:q ſibi adoptarat. Magiſtratu:cōſulatu. Suo tyrocinio:noua rudiq exercitatiōe ut duodecimo Auguſti cōſulatu Caiū ī forū traductū ītelligas tertiodecīo:quē biēnio poſt geſſit Luciū eius fratrē. Annuos:p ītegrū ānū. les Capitolini Iouis: quo noui cōſu

primo honoris die conſcendebant. Ouidius & Trāquil. ī Cæſare id docēt. Taracone:nobiliſſimo citerioris Hiſpaniæ oppido: unde & ipſa Taraconēſis appellata. Triumuiratū:quem ad remp. arbitrio cōſtituendā cū Lepido & Antōio iniit. Proſcriptio:eā alio loco in Labinii flu. īſula factā oſtendimus.

Exorabilibus:gratiæ & p̄cibus facile ceſſuris. Cōtendit:ptinaciter obſtitit. Ne cui parceret:ſed Appiano auctore cōſtat ꝓſcriptorum quoſdā numero p gratiā exēptos.

Tutorē:gubernatorē:ſiue deſſorē potius qſi tuitorē:ut Vulpianus interpretat:dictū eſt enī tutor cui ciuili iure poteſtas eſt liberi capitis tuendi eius dico q p ætatē ſe ſponte tueri nequeat. Peracta ꝓſcriptiōe:ſumpto de ꝓſcriptis ſupplicio. Satis pœnarū:quas ad ſatietatem & faſtidiū dicerent. Exactū:ſumptum. Hunc Octauium.

Profeſſum:aperte denunciaſſe.

Modū:finē. Oīa relīquere ſibi integra:ut ſibi ītegrū eſſet ꝓſcribere quos uellet:ac quotiēs libitū eēt ptinaciæ pœnitētiā mutati aī argumētū. Prōū:philopemenē ergo libertū ītelligē: ē.n. patrōus liberti corelatiuū. Inuidia:odio. Pinarium:de pīariæ familiæ uetuſtate Herculis ſacris āte urbē cōditā admotæ:plutar. Dyoni. & Liuius ſatis ſcribūt. Cæterum fuerit ne hic Auguſti cohæres:an ex eius gētilibus unus paꝝ ꝓſpici pōt pari rōne & illud ī dubiū uēīr poſſet:utꝝ ab Octauio admiſſa dicat paganorū turba:an a pīario potius:ſed ad cōcionātē id melius referas. Pagāorū:agreſtiū ī pagis agētium: pagus uilla ΑΠΟΤΗΣ ΠΗΤΗΣ. ideſt a fonte:circa quē uillæ cōſtitui cōſueuere:aut pagāoꝝ nō militātiū:ut qdā īterp̄tāt. Apud milites:q p̄ſidii cā circūſtabāt. Subſcribēr:ſubnotare aut certe ſignāt. Speculatorē: ſpeculatū uēiſſe:q̄ a ſe dicerentur.

Feſtus Speculator ē īqt:q ſcilentio hoſtilia ſpicit. Corā:ſe ſpectāte. Maligno ſermōe:graui obtrectatiōe. Se præcipitauerit:ſe ex altiore loco præcipitē dederit. Officio ſalutationis: officii gratia ſalutatum ueniſſet. Tabellas duplices:atque ob id magis prominentes. Ne aliud īueniret:q̄ ferrū:ac p hoc uani argueret tīoris:ut ne aliud aduerſus ſeparatū:raptū corripi iuſſum. E tribūali:ūde ius dicebat. Seruilē īmodū:fœde ac crudeliter:uelut mācipiū q̄dā. Torſit:cruciatibus affecit.

turio princeps legationis reiecto ſagulo oſtendens gladii capulum:non dubitaſſet in curia dicere hic faciet:ſi non ſeceritis uos. Secūdū conſulatum poſt. ix. annos. Tertium anno interiecto geſſit:ſequentes uſque ad. xi. continuauit. Multiſque mox cū deferrentur recuſatis duodecimū magno. i. ſeptemdecim annorum interuallo:& rurſus. xiii. biēno poſt ultro petiit:ut. C.&.L. filios ampliſſimo orædītus magrātu ſuo quemque tyrocinio deduceret ī forū. Quinque medios cōſulatus a ſexto ad. xi. annuos geſſit. Cæteros autem ſex aut. ix. aut ſex:aut quattuor:aut tribus menſibus ſecundum uero pauciſſimis horis. Nam die calen. Ianu. cum mane pro æde capitolini iouis paululum curruli ſella preſediſſet honore abiit ſuffecto alio in locum ſuum nec omnes romæ ſed quartum cōſulatum in aſia: qntum re inſulis famo:octauum &. ix. taracone iniit.

De geſtis p eū ī officiis triūuiratis & tribūiciæ ptātis.

Riūuiratū reipu. cōſtituēdæ p. x. ānos admīſtrauit in quo reſtitit aliquādiu collegis:ne qua fieret proſcriptio:ſed inceptā utroque acerbius exercuit. Nāque illis in multorū ſæpe perſonā per gratiam & præces exorabilibus:ſolus magnopere contēdit:ne cui parceretur: proſcripſitque etiam. C. Toraniū tutorē ſuū:eundēque collegam patris ſui Octauii ī ædilitate. Iunius Saturninus hoc āplius tradit:cū peracta ꝓſcriptiōe. M. Lepidus in ſenatu excuſaſſet p̄terita & ſpē clæmētiæ in poſterū feciſſet:quoniā ſatis pœnarū exactū eēt. Hunc e diuerſo ꝓfeſſum ita modū ſe ꝓſcribēdi ſtatuiſſe:ut oīa ſibi reliquerit libera:in cui tamē ptinaciæ pœnitētiā. T. Juniū Philopemenē:qd patronū ſuū ꝓſcriptū cælaſſe olī diceretur eq̄ſtri dignitate decorauit. In eadē hac ptāte multiplici flagrauit īuidia: nā & Pinariū eqtē Ro. cū cōcionāte ſe admiſſa turba paganorū apud milites ſubſcribere quædā aīaduertiſſet: curioſum & ſpeculatorē ratus corā cōfodi impauit:& Tediū Afrū cōſulē deſignatū:qa factū quoddā ſuū maligno ſermone carpſiſſet:tātis cōterruit minis: ut is ſe p̄cipitauerit. Et. Q. Gallū p̄torē in officio ſalutatiōis tabellas duplices ueſte tectas tenētē ſuſpicatus gladiū occulere: nec qcq̄ ſtatī:ne aliē īueniretur auſus inqrere: paulopoſt p Cēturiōes & milites raptū tribūali ſeruilē ī modum torſit:& fatentē nihil iuſſit occidi:prius oculis eius ſua māu effoſſis:quē tū

Scribit:

Scribit:Octauius. Colloquio petito:p colloqi spēm insinuatū. Vrbe interdicta:cū illi urbe interdixisse extorrēq; eiecisset. Tribunitiā ptātem:ut ppetuo tribunus eēt iulius capitolinus auctor é:Maximū & Balbinū iperatores creatos i primis tribunitiā potestatē cōsulari iure recepisse. Per singula lustra:lustrū qnto quoq; anno a cēsoribus cōdebatur:primusq; omniū Seruius Tullus cōdidit:Dionysius & Liuius sunt auctores. Collegam cooptauit:mos collegæ i tribunatu cooptādi:auctore Liuio:uetustissimus:& ut qdā auctores sunt cū ipsa potestate natus. Morū regimē:cēsuræ:periphrasis é. Sine cēsuræ honore:sine cēsoris appellatione:ob idq; morū regimen dixit. Reddenda:in pristinū statum restituenda: quod &.L. Sylla olim fecerat. Rursus:iterū. Tedio diuturnæ ualitudinis:aduersa ualitudine diu conflictatus. Accitis:ad hoc ipsum uocatis. Rationarium imperii:librum in quo omnis publicæ administratiōis ratio continebatur. Reputans:considerans:subiici:nunc causas:cur rēpublicam in libertatem non restituerit. Priuatum sine imperio: & in ordinem redactum. Sine periculo: ob iniurias in triumuiratu & reliqua administratione multis illatas. Illā:remp. Plurium arbitrio:ac per hoc non multo post in discrimen redituram. Cōmitti: credi. Retinenda: administrāda. Euentu: fine qui optimus fuit. In uoluntate:quā & ipsam optimam fuisse:ex iis quæ sequunt̄ potest intelligi. Idētidem: sæpius. Sistere:stabilire. Fructum:uoluptatē. Auctor dicat: dicit quē ex ea re fructum expeteret. Māsura:stabilia futura. Nixus:enixe operatus. Noui status:nouæ rerum condictionis. Ornatam:excultam. Inundationibus: Plinius: Nulli inquit fluuiorum minus licet incluſis utrinq; lateribus:nec tamē ipse pugnat:quāq; creber & subitis incrementis:& nusq; magis aqs:q; i ipsa urbe stagnantibus.qnimo uates intelligitur potius ac monitor auctu semp religiosus uerius q; sæuus.sed purgato alueo inundationes sublatas Tranquil.itelligit. Incendiis: mutata edificiorum ratione. Lateritiam.lateribus non lapidibus constructam. Forū.nūc ut solet:a summa ad partes descendit.sed dubium &anceps uerbum: sed tu iudiciale forū itellige. Mar

scribit colloquio petito insidiatum sibi:cōiectūq; a se i custodiā:deīde urbe īterdicta dimissum naufragio:uel latronum insidiis periisse Tribunitiā ptātē perpetuā:recepit in qua semel atq; iterū p singula lustra collegam sibi coaptauit:Recepit & morū legūq; regimen æque perpetuū:quo iure q̄q̄ sine cēsuræ honore:cēsum tamen populi ter egit: primum ac tertium cum collega medium solus.

De cogitatiōe resignādi iperiū:& de ornatu urbis

Reddenda rep.bis cogitauit:primo post oppressus statim Antoniū memor obiectum abeo sibi sæpius quasi p ipsum staret ne redderetur. Ac rursus tedio diuturnæ ualitudinis:cū ēt magistratibus:ac senatu domū accitis rationariū iperii tradidit:sed reputās & se priuatū nō sine periculo fore:& illā plurium arbitrio temere cōmitti i retinenda perseuerauit:dubius euentu meliore an uoluntate: quā uoluntatem:cū præsidens idētidē præ se ferret. Quodam etiam edicto his uerbis testatus ē:ita mihi saluā ac sospitem rempu.sistere in sua sede liceat:atq; eius rei fructū pcipere:quē peto:ut optimi status auctor dicar: & moriēs ut feram mecum spem:mansura in uestigio suo fundamēta.R.P.quæ iecero:fecitq; ipse se cōpotes uoti nisus omni modo:ne quē noui status pœniteret. Vrbē nāq; pro maiestate imperii ornatam & inundationibus incendiisq; obnoxiam excoluit:adeo ut iure sit gloriatus marmoreā se relinquere:quā lateritiā accepisset. Tutam uero q̄tum præuideri humana ratione potuit etiam in posterum præstitit.

De operis publicis per eum & alios instructis.

Vblica opa plurima extruxit:ex qb⁹ p̄cipua forū cū æde Martis ultoris:tēplū Apollinis i palatio:ædē tonātis Iouis i capitolio:fori extruēdi cā fuit hoīnum & iudiciorū multitudo:quæ uidebatur nō sufficiētibus duob⁹ ēt tertio īdigere. Itaq; festinātius:nec dū pfecta Martis æde publicatū ē:cautūq; ut seperatī i eo publica iudicia & sortitiōes iudicū fierēt. Aedē Marti bello philippēsi ,p ultiōe

tis ultoris.quā philippēsi bello uouerat. Tēplū apollinis.i palatinæ domus parte:quæ e cælo fuerat icta. Tonātis iouis.cātabrica expeditione eā uouerat:cū eius lectica nocturnū fulmē pstrinxisset. Duobus.Romāo & qd a Cæsare de manubiis fuerat inchoatū.Papinius:q cōtra tēpla diones.Cæsarei stat sede fori.Plinius:ab hoc factā iqt Veneré genitricē i foro Cæsaris. Tertio īdigere.ita triplex forū īde celebratū.Mart.atq; erit in triplici par mihi nemo foro. Publicatū:publico usui ad dictū. Publica iudicia:ad publicas:& nō priuatas causas attinētia. Sortitiōes iudicū.iudicū enī noīa sorte trahebāt.Plutarchus:quū soli inqt senatores antea iudicarent ob eāq; ré a plæbe timerēt.Gracchus. ccc.ex equestri ordine iudices adiecit parē senatoribus numerū statuēs.hæc ille Pedianus qd ualde miror. T.Gracchus ait:legē tulerat:ut eqtes ro.iudicarēt: iudicauerūtq; p ānos.xxx.sine īfamia.post uictor Sylla leges tulit ut senatorius ordo iudicaret.iudicauitq; p ānos.x. turpiter.q pediani uerba uidēt significarī penes eqtes prius q̄senatores ipos fuisse populi ro.iudicia qd apte plutarchi scriptis repugnat & rursus idē auctor.Secūdo inqt āno belli italici:qd bellū p̄cessit Syllæ dictatūrā:cū

equester ordo in iudiciis dñaretur:quo apparet prius urbe equites q̄ senatores:ut diximus iudicasse: sed ut cūq; res habet:satis constat aurelia lege iudicia:quæ cōmunia erant:senatus & equestris: ordinis cōmunicata fuisse tribunis ærariis: q̄bus ea dignitas a Cæsare dictatore postea adempta est:plaucia igit̄ lege cōparatum erat:ut singulæ tribus ex his ordinibus:quos dixi:quinos denos suffragio crearēt:penes quos eo āno iudicia essent ex eo numero:quū iudicandū in aliq̄ causa erat:sorte trahebant̄ iudicū nomina:qđ in Milōis causa:& Pisonis factitatū Pedianus docet:& hæc sortitio illa est:de qua nūc Tranqllus. Philippensi cōtra Brutū & Cassium gesto. Paterna. C. Cæsaris patris ultione. Sāxit:statuit De bellis & triūphis:ut senatus de īferēdo bello: triūphoue cuiquam decernēdo consultaturus huc coiret.

Cū īperio petituri: cū īperio in prouīcias abituri. Deduceretur: multis officii gratia:ad portas urbis:aut ulterius comitātibus īde in puinciā abiret:deduco & reduco præter notissimā significationem elegāter usurpant̄:quū aliqs officii gratia domo ī publicū deductus dicit̄:& mox īde domū reductus:ut deduxi Catonē ī curiā eūq; domū reducam. Insignia triūphoꝝ:uel nobilissima quæq; triūphis præla ta:uel simpliciter imagines:titulos fercula:& alia triūphoꝝ instrumēta. Excitauit:erexit. A deo:a quo nō dicit:sed ab apolline crediderī: cui est tēplum erectum:sed quo pacto ab apolline dixerit aliqs:si a loue sunt fulmina:cui occurras licet: nō solū a loue:sed a Saturno quoq; ut. Plin. ait:& Marte prouenire:uerū Martē & Apollinē eūdē eē Macrobii subtilissima disertatio demōstrat:Quū igit̄ inqt:ille colligens: liber pater:idē ac sol sit. Mars uero idē ac liber:martē solē esse qs dubitet.

paterna susceptо nouerat. Sanxit ergo ut de bellis triumphisq; cōsuleretur hic senatus prouincias cum imperio petituri hic deducerēntur:quiq; uictores rediissent huc insignia triumphorum inferrent. Templum Apollinis ea pte palatinæ domus excitauit:quam fulmine ictam desiderari a deo auruspicēs pronunciarent:addita porticus cum bibliotheca latina:græcaq;:quo loco iam senior sæpe etiā senatum habuit:decuriasq; iudicum recognouit. Tonanti Ioui ædem consecrauit liberatus periculo cum expeditōe cantabrica per nocturnum iter lecticam eius fulgur pstrīxisset:seruumq; perducentem exanimasset. Quædam ēt opera sub nomine alieno:nepotum scilicet & uxoris:sororisq; fecit:ut porticum Basilicamq; Lucii & Caii Item porticus Liuiæ & Octauiæ theatrumq; Marcelli. Sed & cæteros principes uiros sæpe hortatus est:ut pro facultate qsq; monumētis:uel nouis:uel refectis:& excultis urbē adornarēt:multaq; a multis extructa sūt:sicut a Martio Philippo ædes herculis & musarū:a. L. Cornificio ædes Diānæ:a b Asinio Pollioē atriū libertatis:a Munatio Plācо ædes Saturni:a Cor. Balbo theatrū:a Statilio Tauro āphiteatrū:a

Quo loco:quo tēplo potius q̄ porticu:nā nisi in tēplo:aut loco augurio cōsecrato seuatus haberi:ut Gellius scribit non poterat. Decurias iudicū:iudicū decuriæ pluribus discretæ fuerunt noibus:cū alii nongenti:alii selecti:alii tribuni:ut Plinius scribit:dicerent̄:sed quæ Augusto principe ob paucitatē impleri nequiuere iure annuloꝝ a Tiberio cōstituto ita creuit numerus ingallicula q̄ntam adiecerit decuriā. Idē Plin. auctor est:singulas decurias Augusti tēporibus mille numero habuisse. Expeditione:: bello. Perstrīxisset:leuiter attigisset. Exanimasset:exanimatū reddidisset:est enim exanimatus:ut seruio placet:timens:ut donato exterritus pturbatus. Terē. Sed qđ exanimatū Pāphilū uideo. Exanimus uero & exāguis mortuus dr. Verg. Exanimumq; auro:corpus uēdebat amici. Nepotū. L. & Caii ex. M. Agrippa:& Iulia:Augusti filia natorū. Vxoris:Liuiæ. Sororis:Octauiæ ex octauio & Ancharia:nō Accia gēitæ. De Octauiæ porticu Plini. nō uno loco. Basilicā:regiā domum:siue ædificiū:cuius uestigia adhuc Romæ ī exqliis uisunt̄:de ædificii rōne alibi. Porticus Liuiæ:cōiugis scilicet:fuitq; ea porticus iuxta sacrā uiā:ubi domus. C. Cæsaris:quā sumptuose a Iulia filia ornatā Augustus dicit:ibiq; Liuia porticus erecta:Ouidius: Disce tamen ueniens ætas:ubi Liuia nūc est:porticus īmensæ tecta fuisse domus. plinius ad eā porticū Vespasianū pacē suā ædificasse ait. Marcelli:ex Octauia & C. Marcello geniti: hic est quē extinctū Maro miserabili carmīe in sexto pseqtur. Refectis:īstauratis. A Martio philippo:Augusti uictrico:huic enī post Octauii patris ītеritū Accia mater nupsit. Aedes Herculis & musarū:Ouidius: Sic ego sic clio clari mōumēta philippi:Aspicis unde trahit Martia casta genus:Cur Herculi & musis cōmunis ædes ponaretur plutarchus in quæstionibus docet. Aedes dianæ:Dianæ ædes ī auētino fuit. Mart. Laudat auētinæ uicinus Sura dianæ:uetustissimū eiusdē tēplum in auētino cōmuni ro. & latinoꝝ nomine Seruio Tullo rege Liuius ædificatū tradidit:de quo forte urbanissimus poeta. Atriū libertatis:libertatis ædes fuit ī eodē colle:Atriū ædificii genus mediā āte ædē cōtinēs area:in quā ex oī tecto descēdit collecta pluuia ab atriatibus tuscis unde sit sumptū exēplū credidit Varro ipsi rei nomē factū. Liuius:Tarētinoꝝ obsides secūdo bello punico ī atrio libertatis ait asseruatos:q̄ uetus custodia ipam celebritatē loci arguit & uetustatē. Aedes saturni:nisi ædē ipsā refectā ītelligas aliā ab ea ī q̄ ærariū fuit:diuersā accipi oportet:nā qđ ad porē illā attinet post reges urbe exactos publicola: ut Plutarchus tradidit:ī ea ærariū cōstituit. Lucanus:Tūc cōditus imo eruit̄ tēplo multis nō tactus ab ānis Romāi cēlus populi. Amphitheatrū:locū ad spectacula cōparatū:qđ rō noīs arguit:differtq; eius forma a theatro: qđ plēa luna a dimidiata. M. Scaurus prīus:auctore pli. tēporariū theatrū Rome posuit:Amphitheatrū ī dubiū uenire

potest

põt.C.Tacitus a.C.Cæ.primum in campo martio constitutum scripsit.Tranquil.destinatum dumtaxat atque apparatum omnẽ ab Antonio in Mausolei dedicatiõe disiectũ. M.Agrippa:Pãtheon ab Agrippa lo/ui ultori factũ:auctor est Pli.q; & uetustissimæ litteræ:quæ in uestibuli supcilio durãt pspicue demõstrant:de aquæ ductibus põter Pli.testimoniũ:extat & Augusti adagiũ illud Agrippã generũ suũ satis puidisse:ne in urbe siti laborarẽt. In regiões & uicos:Pli.auctor est.xiiii.fuisse in urbe regiões:uicos uero supra mille. Sortito:sorte ducti. Tuerentur hos uicos.s.q; si disiunctim legas:ut plærique hẽnt:nõ pcedit. Magistri: moderatores:sic sodalitii collegii: & eqtum magistri dicunt. E plæbe cu iusq; uiciniæ: ex eo plebeiorũ numero:quẽ quælibet hẽret uicinia.

M.uero Agrippa complura & egregia.

De diuisiõe urbis & tẽplis ac uiis refectis & tyberi ãpliato

Paciũ urbis in regiones uicosq3 diuisit:instituitq3 ut illas annui magistratus sortito tuerentur: hos magistri e plebe cuiusq3 uicina electi. Aduersus incendia excubias nocturnas uigilesq3 cõmentũsq3 est:ad cohercendas inundatiões alueũ tyberis laxauit: ac repurgauit cõpletũ olim ruderibus & ædificiorũ prolapsionibus coarctatum. Quo aũt facilius undiq3 urbs adiretur desumpta sibi flaminia uia Arimino tenus munienda. Reliquas triũphalibus uiris ex manubiali pecunia sternẽdas distribuit: ædes sacras uetustate collapsas: aut incẽdio absumptas refecit: easq3 & cæteras opulentissimis donis adornauit: utpote q in cellam capitolini Iouis sexdecim millia pondo auri gẽmasq3 ac margaritas quingenties sestertiũ una donatione contulerit. De gestis per eũ in pontificatu maximo.

Ostq̃ uero pontificatũ maximũ: quẽ nunq̃ uiuo Lepido auferre sustinuerat:mortuo deinde suscepit. qc quid fatidicorum librorũ græci latiniq3 generis nullis:uel parũ idoneis auctoribꝰ uulgo ferebatur:supra duo millia cõtracta undiq3 cremauit:ac solos retinuit sybillinos:hos quoq3 delectu habito addiditq3 duobꝰ forulis auratis sub palatini Apollinis basi: Annũ a diuo Iulio ordinatũ: sed postea negligentia conturbatũ: atq3 confusum rursus ad pristinã rõnem redegit:in cuius ordinationẽ sextilẽ mensem e suo cognomine nũcupauit:magis q̃ septembrẽ:quo erat natus:qa hoc sibi & primꝰ cõsulatus:& insignes uictoriæ optigissent: sacerdotũ: & numerũ:& dignitatẽ: sed & cõmoda auxit præcipue uestaliũ uirginũ: cunq3 indemortuæ locum capi aliam oporteret: ambirẽtq3 multi ne filias

ratores:sic sodalitii collegii: & eqtum magistri dicunt. E plæbe cu iusq; uiciniæ: ex eo plebeiorũ numero:quẽ quælibet hẽret uicinia.

Inundationes:inundãtis tyberis euagatiões. Alueũ: intercapedinẽ utrinq; ripis cohercitã. Laxauit:ampliauit:ut quo laxius flueret eo minus inundaret. Ruderibus: ruptorũ ædificiorũ disiecta materia:lapidibus:calce:& harena cõmixtis:estq; nouũ & uetus:rudus nouũ materia pauimẽti:hoc saxa nuperrime contusa: seu testæ fractæ ad pauimẽtũ faciẽdũ: uetus rudus ueterũ pauimẽtorũ materia: quæ calce: harena: lapidibus: siue testis fractis constat.Pli. cõplanatæ erãt ueteri rudere uiæ: hinc ruderatus ager apd eũdem:qui eiusmodi materia est respsus rhosam raris ait: argilosisq; locis eẽ cõtentam: ruderatũq; agrũ amare.Vetruuius: tũc super stratũ duces rudus:hoc ẽ saxa cõtusa duabus partibus: & una calcis. Flaminia uia:flaminiæ uiæ cura. Munienda:cur muniẽda: iã n.cõstat uiã ipsam diu antea cõmunitã.Strabo:eodẽ.n.cõsulatu Marcus Aemilius Lepidus & Caius Flamius collegæ fuerãt:uictores autẽ ligurũ strauer: hic quidẽ Flaminiã e Roma p Thusciã & Vmbriã usq; Arimíniũ:alter reliq̃ porro usq; Bononiã:recte igit muniendã.i. refarciendã dixeris. Reliquas: uias s.ut Latinã:Appiã:Valeriã:Aemiliã. Manubiali:e manubiis:qd aũt manubiæ essent:alias abũde. Põdo:libras. Quingẽties: sextertiũ: ad pciũ:ñ ad põdus referas. Viuo Lepido:eo q triũuir fuerat:nã post Cæsaris dictatoris mortẽ Lepidus põtificatũ iuaserat. Fatidicorũ:populi Romãi fata cõtinẽtiũ. Parũ idoneis auctoribus:qbus fides haud habẽda eẽt. Sibylinos:tres ab initio fuere:quos Dionysius & Gellius aiũt:ad Tarqniũ superbũ a Sibylla delatos.Lactãtius ad Tarqniũ priscũ pdidit:adeo ĩ re etiã uulgatissima uariãt auctores.Dionysius & Valerius a duũuiris eos prius asseruatos docẽt:ide qndecĩ uiri habuere:qd Gellius testat.Itẽ & decẽuiri: ut Macrobius:marsico bello ĩ capitolii cõflagratõe ĩcendio sunt absumpti: q̃re senatusc̃õsulto ex erithris & locis Asiæ cõpluribus:ex Italiæ ad hæc urbibus nõnullis legatis ad id missis alii cõquisiti sunt:quos itẽ Sibylios dixere:Augustusq; põtifex maxius duobus forulis clausit. Forulis:armariolis:siue pluteis.lu.Hic libros dabit:& forulos mediáq; mineruã. Basi:cui colossi moles erat ipsita. Palatini apollinis:colossi pedũ qnq̃ginta.Plinius:factitauit colossos & Italia uidemusq; certe Apollinẽ in bibliotheca tẽpli Augusti tuscanicũ qnq̃ginta pedũ a pollice:dubiũ ære mirabiliorẽ: an pulchritudĩe.Horatius ad florũ: Scripta palatius qcũq; recepit apollo. Cõturbatũ:quũ ex Cæsaris ĩstitutõe ut Macrobius scribit:diẽ qui ex q̃drãtibus fiebat: q̃rto quoq; ãno:ãteq̃ qntus ĩciperet ĩtercalari oportuisset. Põtifices q̃rto nõ pacto: sed ĩcipiẽte ĩtercalabãt:q error lex & triginta annis:tã diu.n.error ille ĩde p̃hẽsus fuit ita:ã nũ turbarat:ut.xii.dies ĩ eo corrigẽdo ĩtercalati sint. E suo noĩe:Aug.q ãtea sextilis dictus ẽ. Capi:cape se dicebat põti.maxius ex ueteri ĩstituto nõ eligẽ uirgines:q̃s ad Veste mĩsteriũ accersebat:ut Fabius pictor.auctoꝛ Gellio tradidit:q̃q̃ & flãines:& augures capi diceret. Ambirẽt:ãbiẽdo subterfugerẽt.

In sortem: lege papia comparatum erat: ut pontificis maximi arbitratu uirgines e populo .xx. legerentur: sortitioq; ex eo numero in concione fieret: q̃q̃ huic legi popilia sit sit postea lege abrogatũ: ita ut unicuiq; liceret: modo ætas competeret filiam ad id sacerdotium ultro offerre. Adiurauit: iureiuando affirmauit. Neptiũ suarũ: iuliæ & Agrippæ filiarũ. Cõpeteret ætas: Antistius Labeo eã quæ capiẽda esset minorem sex ãnos natam esse oportere negauit: maioremue decem. Oblaturũ: quoniã legi. quæ põtifici maximo eã curã detulit fuerat: ut diximus abrogatũ alioquin quia pontifex capturũ se dicere debuisset. Cerimoniis: sacrorũ ĩstitutis. Cerimoniæ a carẽdo: ut Massurius Sabinus tradidit dictæ: ut religio a relinquendo. Valerius a ceritibus: q romana sacra senonico bello seruarunt ĩ publicæ pietatis monumentũ appellatas credidit. Salutis augurĩ: Diõ auctor est: & Ianũ ab augusto clausum: salutisq; auguriũ factũ: qđ fuerat iam antea multis causis omissum: & rursus: tũ uero salutis auguriũ: quod appellãt longo interuallo fecerũt: est autẽ modus augurii quispiã: ut si deus permittat salutẽ populo poscant: quasi ne salutẽ qui dẽ a diis petere fas sit: ni prius hoc ipsum dii concesserint. hæc ille: & alia in huiusmodi sniam nõ pauca. Plin. Augurio inqt coronario augendo. Diale flaminiũ: diale sacerdotium: de cuius dignatiõe Liuius Diõysius: & Plutarchus plura. Sacrũ lupercale: in quo ad tollendam omnẽ stupri occasionẽ ueluit impuberes per urbem nudos uagari.

Ludos sæculares: qui centesimo quoq; anno: ut Aurelius Augustinus Festus: & Acron scribunt: celebrari consueuere. Est enim sæculũ centũ annorum spatium: ut Varro ait: q̃q̃ & minus sæculum eodẽ auctore fuit. xxx. annorũ uetuit Augustus ea ludorũ celebritate. luuenes utriusq; sexus sine propinquorum aliquo maiore natu nocturnis spectaculis interesse: qđ edictũ eo tẽpore: ne in eã ætatẽ: quæ iniuriæ obnoxia est, occasione tẽporis plura cõmitterent flagitia: q; tribus cõtinuis noctibus ludi & lectisternia celebrarent: ob tres Valesii filios morbo seruatos: Valerius est auctor: in cuius mentione non ab re fuerit locũ in eodem capite obiter corrigere: quod mendum a nullo quod sciã est adhũc diẽ animaduersum: siquidẽ de ualesio ille scribens qui tarẽtum iussus fuerat egrotos filios deuehere: habitabat inquit in uilla sua prope uicinum sabinæ regioni fretũ: quod si ita legas manifeste apparet ualerium nesciuisse sabinæ regionis situm: qui non freto sed tiberi ad occasum coercetur actus mediterraneus est: Eretũ ergo ꝑ freto legendũ cõtenderi: Strabo apud eretũ sabinoꝝ uicũ supra tiberi iacentẽ Liuius & ad eretũ cũ sabinis pugnatũ: at locũ eo libentius attigi quia non solũ eos: qui in ualeriũ scripsere: sed uiꝝ etiã quẽdam exactæ obseruationis & utraq; lingua sine cõtrouersia doctissimũ: cuius nomini ob excellentem alioquin doctrinam mutuæq; beniuolentiæ studium parcimus in apertum errorem traxisse uideo. Cõpitalitios cum singulæ laribus feriæ datæ essent atq; illæ ipsæ: ut macrobius & uarro scribunt cõceptiuæ augustus bis quotãnos celebrãdas cẽsuit: cõpitalitia ex uiis ut iidẽ auctores aiũt cõpitoꝝ: in qbus agitabant dicta maniæ & laribus ex oraculo apollinis cõstituta: Sed dirus oli sacroꝝ: ritus eiectis regibus a iunio Bruto sublatus Macrobius est auctor Plinius & ipse duplicis lariũ coronatiõis meminit. Opa cuiusque eoꝝ. s. qui rẽpu. auxissent. Manẽtibus titulis: qbus ĩtelligi posset cuius memoriæ id p̃starent: nã illis prius obsoletis scri nõ potuit ĩ cuius gratiã ea restituerẽtur. Sui fori: qđ ad ædẽ martis ultoris publicauit: Lãpridius auctor est Alexandrum principem augusti exẽplo forũ neruæ: impatorum imaginibus excoluisse.

Triũphali effigie: de his credo. Iu. Atq; triũphales ĩter q̃s ausus habere: Nescio qs titulos. Cõmentũ: excogitasse. Ad exẽplar: ad similitudinẽ & exẽplũ: est. n. exẽplar: unde exẽplũ: ducit graeci ΤΗΝΔΕΙΟΚΙ. i. ideã uocãt: exẽplũ uero τοἰΔοσ: Anneus seneca alterũ inqt exẽplar ẽ alterũ forma ab exẽplari sumpta & opi ĩposita & paulo post idos ĩ ope ẽ idea extra opus ẽ: nec tm extra opus: sed ante opus. Exigerent: reqrerentur: aut certe collatis utrorũq; uirtutibus pro meritis conferrent. Regiã: basilicam græca uoce id ædificii genus alio loco appellauit ordo ẽ suppositum augustus statuã pompei e curia in qua cæsar occisus & ad cuius pedes cõcidisse dicitur trãslatamq; iano marmoreo qui erat cõtra regiã theatri eius pompei: & theatrum & curia pompei non multum inter se distabãt: auctor est plutar. ea ædificia romæ circa ædẽ Laurentii in damaso fuisse antiquarii quidam & in his blundus forliuiensis coniectura haud inepta memoriæ perdiderunt.

in sortem darent adiurauit si cuiusquã neptium suarũ com peteret ætas oblaturum se fuisse eam. Nonnulla etiam ex antiquis cerimoniis paulati a boleta restituit: ut salutis augurium: diale flaminium sacrum lupercale: ludos sæculares & compitalitios: supercalibꝰ uetuit currere ĩberbes. Itẽ sæcularibus ludis iuuenes utriusq; sexus prohibuit ullum nocturnum spectaculum frequentate nisi cum aliquo maiore natu propinquorũ. Cõpitales lares ornare bis in ãno instituit uernis floribus & æstiuis. Proximum a diis ĩmortalibus honorẽ memoriæ ducũ prestitit: qui imperiũ populi romani ex minimo maximũ redidissent. Itaq; & opera cuiusq; manẽtibus titulis restituit: & statuas oĩum triũphali effigie ĩ utraq; fori sui porticu dedicauit. Professus est edicto cõmentũ id se ut illorũ uelut exẽplar: & ipse dũ uiueret: & insequẽtium ætatũ principes exigerentur a ciuibꝰ. Põpeii quoq; statuã cõtra theatri eiꝰ regiã marmoreo Iano suppositum trãslata e curia ĩ q̃. C. Cæsar fuerat occisus.

De correctiõe et reformatõe abusuũ et excessuũ.

Læraq; pessimi exempli correxit: quæ in perniciem publicam: aut ex consuetudine licentiaq; bellorum ciuilium durauerant: aut per pacẽ etiam extiterant. Nã et

Grassatorꝫ:latronũ grassari est gradiẽdo sæuire:hinc latrones uias obsidẽtes:grassari dicũt unde grassatores dicti q hosti liter in uiatores gradiuntur q ui spoliãt:occidũt.lu.subito grassator agit rẽ. Viatores:peregre transeũtes:lu. Cantabit uacuus corã latrone uiator. Ver. carpe uiator iter erant uiatores & ministri q magistratibus parebant & quos opus erat ex agris uocabant: Cicero a uilla in senatũ accersebant curius: & cæteri senes ex quo q eos accersebãt uiatores nominati sunt. Ergastulis:locis ĩ qbus lapides aut metalla foderent.lu.nempe ĩ lucanos & tusca ergastula mittas:sed ubicũqꝫ serui uincti aut sub custodia oparent ergastulũ a ueteribus dictũ crederĩ:Plicoli rura ergastulis pessimũ ẽ & qcqd agit adespantibus:εργαζομαι græce opor:unde εργος κοσ oparius. Nullius non:cuiuslibet. Facinoris:flagitii nunc ac sceleris est n. alioqn medium ẽ uerbũ. Per opportũa loca:tã urbis:q̃ suburbanaꝫ regionũ.lu armato quotiens custode tenent:&pontina palus & gallinaria pinus. Inhibuit:cõpressit. Recognouit:purgauit nec per se:sed p Tyberiũ q postea princeps fuit. Collegia:qd collegia eẽnt q̃ uetera:q̃ item recentia:ĩ Cæsar ex Asconio & aliis docuius. Veterũ ærarii ẽbitorꝫ:q uel iudicio ærarii olĩ facti eẽnt:aut alia rõne publicũ æs hẽrent. Calũniãdi:crimia ĩtendẽdi. Materiam: occasionẽ.

Excussit: sustulit.aboleuit. Possessoribus:iis q tũ possiderẽt. Ad iudicauit: addixit:habenda dedit.

Diuturnorꝫ reorꝫ:eorꝫ q iudiciorũ metu diu in squalore:& sordibus fuissent. Inimicis:quibus ille reorꝫ squalor & metus uoluptati esset. Nomina aboleuit: debitorꝫ titulos oblitterauit:nomina.n.asconius ꝑ debitis ipsisqꝫ debitoribus a iure cõsultis sæpius usurpari docet. Cõditione:denũciatione lege. Siquẽ reorꝫ:ex iis q iudiciis erant obnoxii qs accusatorꝫ aliqs aut litigatorũ. Repeteret: iterũ in iudiciũ traheret. Par periculũ: idẽ discrimen in qd reũ trahere psseueraſſet. Impũitate:sine pœna.

Vel mora:mora ad negociũ impunitas ad maleficiũ refert. Honorariis ludis:prætoriis quos & liberarios cõstat uocatos:Dictum ẽ & ius honorariũ. Actui:actioni siue cognitiõi potius acta & actus ab ago Cice.q si de mea uita atqꝫ actibus huic cõuitiatori rñdeo:Lucanus licet ingẽtes abruperit actus. Quartã.s.decuriã Quintã ut pli.scribit Caligula addidit. Ex ĩferiore censu ex iis q quadringẽta nõ hẽrent sextertia:sed id plinii uerba declarãt: qui ex eqstri ordine augusti tpibus decurias iudicũ ipleri nõ potuisse ait. Ducenariorꝫ:a cẽsu credo potius q̃ a numero qa eqstré cẽsum semiplenũ possideret:duceniscqꝫ nec ãplius cẽserent sexteriis. Allegit:decuriis ascripsit. Maturius:tẽpestiuius q̃ solebãt. Annua uacatio:ut quũ quattuor decuriæ eẽnt quarto quoqꝫ ãno singulis ãnua a iudicãdi munere uacatio eẽt. Lectica qua cubãs ius diceret. Ne culeo insueret:q parẽtes necasset eo supplicio lege puniebat:ut.M.Tul.ait:lex ẽ inqt ut q parentẽ necarit ĩ ꝑfluentẽ deuehat Diony.in bubulo culeo.M.Atyliũ scribit targnii iussu in ꝑfluentẽ deiectũ qa sibyllinos libros priuato hoĩ trãscribendos dedisset:quo appet ĩpietatis cõuictos:solitos eo genere supplici a maioribus affici:Includebant cũ sonte simia serpẽte qdã & gallinaceũ addũt.lu.cuius supplicio nõ debuit una parari simia nõ serpẽs unus nõ culeus unus. Certe patrẽ tuũ nõ occidisti:apte reũ negare docuit. Ageret:q̃reret:Corne. tri.ple. ꝑ quo extat clara illa Cice.oro plures tulit leges & aliquot ꝑmulgauit tantũ ad cõminuendã senatus auctoritatẽ: sed illæ ipsæ parũ nũnc rei cõueniunt:Cæterũ Corne.sylla de falso legẽ tulit:ad quã hoc melius referas. Cognoscentibus:iudicibus. Damnatoriam:q̃ dãnantiũ eẽt. Absolutoriã:q̃ absoluẽtiũ. Tertiam:tabellam.s.

graſſatorum plurimi palam ſe ferebant ſuccincti fero quaſi tuendi ſui cauſa:& rapi per agros uiatores ſine diſcrimine liberiq3 ſeruiq3 & gaſtulis poſſeſſorum ſupprimebantur. Et plurimæ factiones titulo collegii noui ad nullius nõ facinoris ſocietatem coibant. Igitur graſſatores diſpoſitis per opportuna loca ſtationibus inhibuit: ergaſtula recognouit. Collegia præter antiqua & legitima diſſoluit: tabulas ueterum ærarii debitorum uel præcipuam calumniandi materiam excuſſit: loca in urbe publica iuris ambigui poſſeſſoribus adiudicauit diuturnorum reorũ. & ex quorum ſordibus nihil aliud q̃ uoluptas inimicis quæreretur noſa aboleuit cõditione propoſita: ut ſi quẽ quis repetere uellet par piculũ pœne ſubiret. Ne quod aut maleficiũ negociũue ĩ punitate uel mora elaberetur. xxx. ãplius dies q honoriis ludis occupabãtur: actui rerũ accõmodauit. Ad tres iudicũ decurias quartũ addixit ex inferiore cẽſu: quæ ducenariorum uocaretur: iudicarentq3 de leuioribus ſummis iudices a triceſimo ætatis ãno allegit. i. qnnq̃nio maturius q̃ ſolebãt. At plæriſq3 iudicãdi munus detrectãtibus uix conceſſit: ut ſingulis decuriis ꝑ uices ãnua uacatio eſſet & ut ſolitæ agi nouẽbri ac decẽbri mẽſe. res omitterentur.

De modo & more in iure dicendo.

Pſe ius dixit aſſidue: & in nocte nõnunq̃ ſi parũ corpore ualeret lectica pro tribunali collocata uel ẽt domi cubãs. Dixit aũt ius nõ diligentia mõ ſumma: ſed et lenitate: ſi qdẽ mãifeſti parricidii reũ ne culeo ĩſueretur: qd nõ niſi cõfeſſi afficiebãtur hac pœna ita fertur ĩterrogaſſe: certe ptẽ tuũ nõ occidiſti: & quũ de falſo teſtamẽto agere tur: oẽſq3 ſenatores lege cornelia tenerẽtur: nõ tantũ duas tabellas damnatoriã et abſolutoriam ſimul cognoſcentibus dedit: ſed tertiam quoque: qua ignoſceretur his quos

Fraude uel errore: ꝓpterea digni ꝙbus ignoſceretur. Inductos: ad ſignandū fraude acce ꝛſitos. Appellatiões: ꝓuocatiões. Vrbanorū urbē incolētiū. Prætorii urbano: urbanas cās cognoſcēti: ad pegrini diſferentiā dixit. Prouincialiū appellatiões. Cōſularibus q cōſules qñq; fuiſſent. Sūptuariā: ad moderādos ſūptus latā: qua lege ducētis cœnaꝝ ſumptus ꝓfeſtis diebus taxabat. Calē. idibus nonis aliiſq; feſtis diebus tre cētis: Nuptiis aūt & repotiis mille ſextertiis: Dubitat gellius auguſtīe an tiberii edicto a trecētis ſextertiis ad duo millia uſq; ſit cœnaꝝ ſumptus ampliatus: Atteius capito ſcripſit oīum antiqſſimā ſanniā legē fuiſſe ſecutas īdeliciniā Aemiliā Antiā: Macrobius primā oīum de cœnis legē orchiā fuiſſe ait ſecutas īde fannia. Didiā: Liciniū: Corneliā: uideturq; fanniā ad auguſtum referre.

De adulteriis: ī adulteros de hac credo lege ſatyrus: ubi nūc lex iulia dormis. De ipudicitia: aduerſus pathicos q̄lis ſcātinia fuit idē ſatyrus: Quod ſi uexanē leges & iura citari Ante oēs debet ſcātinia: eius legis auſonius & Cælius ad Ciceronē meminere. De ambitu: calpurnia lex ut pedianus ſcribit de ambitu lata eſt. De maritādis ordinibus: qualē. C. Canuleius. tri. pl. auctore Liuio tulit qua patritii & plebei ordinis iuncta cōnubia: uel qualē potius Metellus ī cēſura ut gellius ſcribit populo ſuaſit quippe q̄ & ætatē & fortunā aliaq; huiuſmodi cōtineret. Parte poenaꝝ: delinquētibus irrogataꝝ. Vacatōe: nō a militia: ſed a cōnubio. Auctiſq; p̄miis: quæ iis ꝓpoſita erāt q ex p̄ſcripto legis uxorē ducerēt. Abditionē: legis ātiq̄tionē. Eqte equeſtris ordinis iuuētute. Germāici: ex druſo tiberii frē & mīore ātonia gēiti. Liberos: quos admodū iuuēis ex agrippina iuliæ & agrippæ filia ꝓcrearat. In pris grēiū: receptos ſuple. luuēis: germāici. Immaturitate: adhuc uiro īmaturas ducerēt: atq; ob id ad uoluptatē nō ad ſobolis uſum fieri appareret. Crebra mutatōe: qa temeꝛ plures repudiarēt. Vī legis: uirtutē ptātē legis Eludi: falli decipi: fraudē legi fieri fraus tū legi fieri dicit: ut uulpiāus ait quum fit id qđ lex fieri noluit fieri autē nō uetuit. Coartauit: nubēdi tempora contraxit ut non intēpeſtiue aut prematurē nec ſero nimis connubia quærent. Diuortiis modū impoſuit: cū quot diuortium fieri liceret præſcripſit. Incondita: īeleganti & male digeſta.

Abortiuos: illegitīos partus utero. ſ. ante legitimum tēpus excuſſos. Vir uirum q̄ electione oportuit dimidium primo adēptum iri. Secūda: electiōe. Suo arbitratu: iudicio. Valētiſſimis: robuſtiſſimis q auxilio ad eſſent ſiq̄ noua uix ī ſe orta eēt. Prætentato ſinu explorato an ferrū ſub ueſte haberēt. Excuſandi ſe: q̄ſi īuiti in curiam allecti eēnt aut parū cōſiderate eā dignitatē affectaſſent. Inſigne ueſtis: latū clauū ī orcheſtra unde ille ordo ſpectabat.

Epulandi publice: Ljuius ſenatū iqt eo die forte i capitolio cœnātē. Cōſideret: ſeſſum cōcederet. Supplicaret: ad id qđ religioſius dixerat referē. Ne pluſq̄ bis: & hoc ad illud qđ mīore dixerat moleſtia. Legitimus: quando extra ordinem quoq; coire potuiſſet. Quorum: ſorte ductorum. Sortiri: ſorte parare.

fraude ad ſignandū uel errore inductos conſtituiſſet. Appellationes quot annis urbanorū quidem litigatorū prætori delegabat urbano: At ꝓuincialium conſularibus uiris: quos ſingulos cuiuſque ꝓuinciæ negociis p̄poſuiſſet.

De legibus per eum ſancitis & aliis tractatis.

Eges retractauit & quaſdā ex integro ſanxit ut ſumptuariam & de adulteriis: et de impudicitia: de ambitu: de maritandis ordinibus hanc quū aliquāto ſeuerius q̄ cæteras emendaſſet prætumultu recuſantiū pferre nō potuit: niſi adēpta demū lenitaue ꝓte pœnarū & uacatione triēnii data: auctiſq; p̄miis. Sic quoque abolitionē eius publico ſpectaculo ptinaciter poſtulante equite: accitos germanici liberos receptoſq; ptim ad ſe: ptim in patris gremiū oſtētauit: manu uultuq; ſignificās ne grauarētur imitari iuuenis exemplū. Q uūque ēt īmaturitate ſponſarum & matrimoniorū crebra mutatiōe uim legis eludi ſentiret tēpus ſponſas habēdi coarctauit: diuortiis modū īpoſuit.

De reformatione ſenatus & mō cōueniendi eiuſdē.

Enatorū affluentē numerū deformi et incōdita turba: erāt. n. ſup mille: et quidā indigniſſimi & poſt necem Cæſaris p gratiā et p̄mium allecti: quos abortiuos uulgus uocabat ad modū priſtinum et ſplendorem redegit: duabus lectionibus prima ipſorū arbitratu quo uir uirum legit: ſecūda ſuo & Agrippæ: quo tpe æſtimatur lorica ſub ueſte munitus: ferroque cinctus præſediſſe decē ualentiſſimi ſenatorii ordinis amicis ſellā ſuam circūſtantibus. Cordus Cremitius ſcribit: ne admiſſum quidem tunc quēq̄ ſenatorū niſi ſolū: et prætētato ſinu. Q uoſdā ad excuſandi ſe uerecūdiā cōpulit: ſeruauitq; etiā excuſantibus inſigne ueſtis et ſpectandi in orcheſtra: epulandique publice ius. Q uo aūt lecti ꝓbatiq; et religioſius: et minore modeſtia ſenatoria munera fungerentur: ſanxit ut prius q̄ cōſideret quiſq; thure ac mero ſupplicaret apud arā eius dei: ī cuius templo coiretur: & ne plus q̄ bis in menſe legitimus ſenatus ageretur. ſ. calen. & idibus: neue ſeptembri octobriue menſe ullos ad eſſe alios neceſſe eſſet: quam ſorte ductos: p quorum numerū decreta confici poſſent: ſibiq; inſtituit

Conſilia

Consilia semestria:centum senatorum numerum cum quibus de iis q̃ ad frequentem essent senatum referēda prius cōsultaret. Nō more consuetudine sed quæ rogādarum in curia sniarum uetus ratio fuisset abūde gellius demōstrat. Perinde:ita. Animum itenderet diligenter aduerteret. Ac si:tanq̃. Censendum:snia magis dicenda q̃ ea quā alius dixisset assensu probanda. Publicarent. Cæsar dictator suo primo cōsulatu efficit ut diurna senatus & populi acta publicarēt. Statim:ne assiduæ ptāti nimiū insuescerēt:quē ueneti morē hodie ut plæraq; alia a maioribus accepta diligētissime seruāt. Ad mulos & tabernacula:q; bus magistratus in ꝓuinciā abituri publicæ instrui cōsueuere. Publice locari:aliis publico ære instruēda:siue parāda dari. Certa pecunia:qua magistratus in ꝓuinciā abiturus suo arbitrio uī uellet cōduceret:Lāpridius auctor est ꝓuinciaꝫ ꝑsides ita īstrui ab Alexādro principe cōsuesse: ut ab eo argēti pōdo uicena acciperēt phialas senas mulos binos equos binos:uestes forēses binas domesticas singulas balneares singulas aureos cētenos coquos singulos:& si uxores nō haberēt cōcubīas singulas ꝺddituri post ministrationē mulos equos mulliones & coquos. A quæstoribus:q̃stura uetustissimus pene oīum qui romæ fuærūt magistratus gratianus q de tpibus scripsit romulum & numā duos habuisse quæstores atq; eos ipsos populi suffragio creatos tradidit:a pu.pecunia quærenda dictos pleriq; existimāt. M. Varro a quærēdis criminibus eorū numerus adeo auctus.xx.nūero quādoq; creati sint:sed de his pōponius Lætus ꝓceptor noster ad.M.pātagatū: & qsquis ille fuit q feneſtellæ nomīe librū de.ro. magistratibus edidit plura. Ad ꝓtorios uiros ac ꝑ hoc maiore fide & auctoritate ꝑditos siquidē prima senatoris administratio erat questorē fieri:cōtra ꝓtura ī maioribus magistratibus ut gellius docet habebaī. Centūuiralē hastā a centū iudicibus dicta quū festo auctoī qnq; supra centū eēnt hic de testamētis & hæreditatibus iudicabāt:qđ ex Valerius & Cicero ꝓ cecīna agraria lege plane demōstrat hasta centūuiralis idcirco dicta qa hastā ī sūo foto posita iudicabāt. X.uiri ad hoc ipm creati an potius ex eo numero sorte ducti. Cogerēt:cogēdi reliquos uocādiq; ptātes haberēt. Curā nouū magistratū q publicoꝝ opeꝝ curam haberet Viarū quæ sternēdæ resarciēdæ eēnt. Aquaꝝ aquæ ductuū & corriuationū fontiū. Aluei tiberis purgādi. Frumēti populo diuidēdi:de populi frumentatōe alibi. Præfectura urbis Dionysius auctor ē romulū urbanis negociis unū ꝑfecisse:Eusebius tradit primū urbis præfectum Messalā coruinū fuisse ait:q sexto die se potestate abdicarit:cæteꝝ tantū is sibi magistratus ꝓcedente tēpore iuris uēdicauit ut oīa in urbe crimina cognosceret summūq; in ciuitate absentibus cæsaribus impiū obtineret. Triūuiratū:triūuiros q senatores suo arbitrio legerēt. Alteꝝ:triūuiratū. Recognoscēdi: recēsendi. Creari desitos:q diu creari desierāt. Numeꝝ ꝓtorū:unus ab initio ꝓtor in urbe fuit ac primus oīum.sp. furius camillus. M. filius eam romæ dignitatem adeptus ē:dictusq; a ꝑēdo:ut Varro scribit qđ exercitui ꝑiret ueteres ut pedianus scribit omnē magistratum cui pareret exercitus ꝓtorē appellarūt:Liuius quoq; cōsulēt ꝓtorē ídifferēter appellatū affirmat hinc ꝓtorium:choris ꝓtoria:& alia eiusmodi appellationis monumēta:creatus inde alius ꝓtor qui peregrinus ad ipsa iurisdicundi ratione est dictus:inde alii super alios additi:ut duo de uigīti quādoq; ꝓtores roma habuerit. Exegit:petiit. Binos:duos pro uno qui dari cōsueuerat. Eum honorē:cōsulatū. Cū altero eum collega:quū ꝓ maiestatis amplitudine solus gerere deberet. Parcior remissior:& minus prumptus ad oīum aīos demerendos legerat credo augustus apud herodotū nihil eē melius imperio unius q optimus sit quod ut in se omnia reipu. membra æque experirēt enixe dedit opam:ut præter ea quæ in ciuitate recte sanxerat in militari quoq; administratione non minus æquus q̃ in urbicis rebus reperirēt. Ducibus qui se principe rempu. foris fœliciter administrarant. Iustos:legitimos:sic non minus a iusticia q̃ a gratitudine & bñficētia ꝓbādus. Triūphalia:eorū ī signiū usum:siue honores:qbus q triūphū egissent ꝑditi:eēnt

Decernenda:publico decreto tribuenda. Latum clauum:tunicam lati claui senatorum insigne:plinius: annuli distinxere alterũ ordiné a plebe:ut semel cœperant:eé celebres:sicut tũicæ ab annulis senatũ tantum

Militiã auspicantibus:militare incipientibus:inde sumptũ qđ ueteres nihil arduũ inauspicato ichoabant

Tribunatũ legionũ tribunatũ militaré:cuius ut Marcellus de re militari scripsit: & capitolinus in maximo demonstrat:erat milites in castris cõtinere eosdé ad exercitationé ꝓducere claues portarũ habere: uigilias circuire frumẽtationibus militũ interesse:frumentũ ꝓbare:mẽsuram fraudé cohercere: multa pro ptãte in castris corrigere: oĩaq; militũ desi

deria cognoscere: duo eorũ genera eé ex pediani sñia in cæsare ostẽ dimus. Præfecturã alarũ: alis equtum p̃fecit alæ eqtũ.i. ordines ab eo ut gallius docet dictæ qa dextra leuaq; ut alæ auiũ corporibus in acie locarẽt. Binos lati clauos:duos senatorii ordinis:erat latus clauus uestis qua soli senatores & patricii utebant:aliquãdo sacerdotibus ac põtificibus dabat:Sillius italicus sacrificã lato uestẽ distinguere clauo. Singulis alis: ut adhuc plures honoribus insigniréť. Trã suectiõis:trãsuehendorũ eqtũ mos iã inde ut Dio. scribit instítutus:ex quo aulus posthumius ad regillũ lacũ latinos ingenti ꝓlio uicit: Vale. a quito fabio q primus maximi cognomẽ in ea familia tulit aliaq; de cã trãsuehendi morẽ inductũ. Tradidit:trãsuectionis rõ ex alterutro petẽda:sed apud Dion y. largius explicať:equites.n.equo sedétes insigni uestẽ ꝓculti tota urbe uagabãtur. Detrahi:nũero eximi q; erat ignomiæ nota. Ex senio uel labe. subiicit cãs quibus detrahi solerẽt.

Insignibus:uel senio uel uitio aliquo corpis. Præmisso equo pompã seq iusso. Ad rñdẽdũ:iis quæ obiicerenť. Pedibus:nõ equo sedétes q ignominiæ rõ leuior oĩno fuit q̃ si equus fuisset in trãsuectiõe detractus. Maiorũ ánorũ ex antiquo seruii tulli instituto qui supra septimũ:&.xl.annũ:ut parũ rei militari idoneũ militẽ nõ allegit. Ad iutoribus:collegis. Ignominia:qđ

ta decernenda curauit liberis senatorum quo celerius.r.p. assuescerent:protinus uirilem togam latum clauum induc ere,& curiæ interesse permisit.militiamque auspicantibus non tribunatum modo legionum.sed etiã præfecturas alarum dedit. At ne qui exps castrorũ esset:binos plerũque lati clauos præposuit singulis aliis. Equitũ turmas frequẽter recognouit post longã ĩterca pedinem reducto more transuectiõis:sed neque detrahi quenq̃ in trãsuehẽdo ab accusatore passus est:qđ fieri solebat:& senio uel alia qua corpis labe insignibus pmisit præmisso ĩ ordíe equo ad respondẽdum quotiẽs citarentur pedibus uenire:mox reddendi eq gratiã fecit eis qui maiores annorum quinque et triginta retinere eum nollent.

De rõne uitæ exacta p eũ ab uno quoq; equite romão.

Mpetratisq; a senatu.x.adiutoribus unũquẽque eqtũ rationẽ uitæ reddere coegit.atque eximprobatis alios pœna:alios ignomĩa notauit:plures admonitiõe:sed uaria leuissimũ genus admonitionis fuit tradictio coram pugillariũ quos taciti et ibidem statim legerent. Notauitque aliquos qđ pecunias leuiõribus usuris mutati grauiore fœnore collocassent.

De quibusdã eius ordinatiõibus circa rempublicam

Omitiis tribunitiis si deessent candidati senatores ex equitibus Ro.creauit:ita ut potestate transacta in utro uellent ordine manerent. Q uum autẽ plæriq; equitum attrito bellis ciuilibus patrimõio spectare ludos e.xiiii.nõ auderent metu pœne theatralis: pronunciauit non teneri ea quibus ipsis parem tibusue equester census unq̃ fuisset Romãi populi cẽsũ uicatí egit. Ac ne plebs frumẽtationũ

esset militẽ ab ĩperatore ignomĩa notari supra oñdimus. Pugillarũ:libellorũ q oĩa quæ obiicerẽtur crĩa cõtinerẽt. Leuioribus usuris mutuati:sensus é ob eã ré notati sunt aliqd qđ pecuniã quã ipsi leuiore usura ab aliis mutuati eẽnt eandẽ lucri cupiditate aliis maiore fœnore locassent. Comitiis tribunitiis q̃bus tribuni creabant:pedianus duo ait fuisse tribunorũ militariũ genera:alios comitiatos.i. comitiis creatos de quibus nũc ad quẽ honorẽ auctor ꝓximo oñdit loco senatorũ filiis latũ clauũ.i.senatoriã uestẽ sumẽtibus augustum ultro admisisse. Senatores:eos q iã latũ clauũ sumpsissent. In utro:siue eqstri siue senatorio. Attrito:profligato:cõsumpto. E quattuordecim:gradibus Otho tribunus plebis legẽ tulit neqs nisi cui.cccc.essent sextertia e quattuor decí spectaret gradibus.lu.sic libitũ uano q nos distinxit othoni:Liui.& alii ipsius legis meminerũt. Pœnæ theatralis:q̃lis sedẽdi ordiné ĩ theatro turbãtibus seditionũq; auctoribus fuerat irrogata: pli.te suadẽte roscio theatralis seditiõis auctori leges ignouerũt:nisi forte alia alii crimini pœna ascripta eẽt

Quibus ipsis:qui ob inopiã iter eqtes spectare nõ auderẽt. Aut parentibus:plini.legis huius meminit hac inqt de cã cõstitutũ ne cui ius eius eẽt:nisi cui ingenuo ipsi patri auoq; paterno sextertia.cccc.cẽsus fuissent: & lege iulia theatrali in.xiiii.ordinibus sedẽdi. Equester cẽsus:quisqs uel ipse uel pr̃.cccc. sextertia q̃q; habuisset:qñ iniqtate tẽporũ is cẽsus ꝓfligari potuisset eẽt modo ingenuus ne spectãdi loco deiicereť. Vicatí p uicos. Frumẽtationũ:gracchus legẽ de frumẽto populo distribuẽdo tulerat:Sed.P. Clo.ut gratuitũ daretur frumentũ recentioré tulit legẽ:quũ antea sænis æris trientibus in modios ueniret:plutarchus auctor é

gratuitã

gratuitã frumẽtationẽ ducentis.I.supra mille talentis reipu.quotannis stare solitam. Ter in annum:quũ antea sæpius daret. Quaternorum mensium:quarto quoq; mense. Tesseras frumẽtarias sunt qui tesseram pro pua accipiũt mensura: sed ẽ tessera lignũ utrinq; cõplanatũ ĩ quo numeri describũtur qđ & talea dicitur.plautus suã uterq; tesserã hẽt.plini.frumẽti rõnẽ tesserulis oñdebat.Iu.quæ uilis tessera uenit ẽ & tessera bellicũ symbolũ qđ in pugnã exeuntibus dat. Ver.& belli tessera signũ.Liui.cæteris oĩbus tesserã dari iubet:est & instrumẽtũ lusoriũ.Mar.nõ mea magnanimo depugnat tessera talo:a tessera tesserula & tesella ẽ lapis mĩmus q̃dratæ figuræ ũde & tesellatũ opus quãq; nõ eo ĩficias & eburneũ & ligneũ tesselatũ dici posse tesserulis siue ligneis siue eburneis p̃ditũ. Vt sui quisq; mẽsis:sic.n.legas nõ cuiusq; ut qdã habent:ut si ordo concessit ut q̃sq; sui mensis tesserã accipet. Comitiorũ pristinũ ius nequid ãbitu in comitiis peccaretur ad quẽ cohercẽdũ fabiana lex:&pompeia latæ aut ius pristinũ quale fuit prius q̃ Cæsar dictator cũ populo comitia ptitus ẽ. Multiplici pœna:delinquẽtibus irrogata. Scaptiẽsibus & fabianis:scaptiæ tribus & fabiæ hoĩbus:singulæ tribus suũ hẽbant nomen:u. scaptia fabia: Quirinia sergia sabatina. Tribulibus:sic. n.legendũ est nõ tribubus ut oẽs trãqlliani habẽt codices: nã si tribubus ille scripsisset: scaptiæ & fabiæ dicturus fuisset: aut certe scaptiẽsi & fabianæ: scaptiensibus &. fabianis ne in soloecismi uitiũ ĩcideret dixisset nũq̃:Cæterum cũ duabus augustus insertus eẽ tribubus nõuideo nisi octauiæ gẽtis una:Iuliæ uero ĩquã familiã fuerat adoptatus altera fuisset. Singula millia:singulis tribubus. Asse p assem summa uiritim diuisa. Manumittẽdi:seruos libertate donandi: Tiberio. priuigno. Petẽti:ciuitatẽ. Tributario tributũ publice soluẽti. Ciuitatẽ: ius ciuitatis. Immunitatẽ obtulit: tributi remissionẽ despõdit. Fisco pediãus fisci inqt fiscinæ fiscellæ spartea sunt utẽlilia ad maioris summæ pecunias capiẽdas:& rursus uñ fiscus pecunia publica & cõfiscari dici solet. Difficultatibus: difficilibus decretis siue edictis: A libertate iusta:cõditiõe qua legitie manumitti potuissent. De numero:ut supra certũ numerũ ab uno manumitti nõ possent. Conditione ac differentia:ut non solum numero caueretur:sed & corporis & ingenii:uel pristinæ etiam fortunæ haberetur ratio. Ne iunctus:ut fugitiuus. Tortus:ut pfidus alteriusue flagitii cõscius. Habitũ: cultũ. Vllo libertatis genere:siue publice siue priuatim quæsitæ eẽt:tam redempta libertate q̃ gratis accepta. Pullatorũ togati.n.ciues spectare solebãt togæ plurimũ albæ erãt:quod togati spectarent lãpridius demõstrat:contra cõsuetudinẽ inquit penulatos spectare iussit nõ togatos ad munus cõuenire:qđ funebribus solebat:ipse in pullis uestimẽtis p̃sidens quibus uerbis apparet pullã uestem alienã ab usu spectãdi fuisse togam uero accõmodatã quẽ puersum in ciuibus morẽ augustus non tulit & idcirco quasi togã in illis desyderaret. Vergilianum illud iactauit.en.ro.rerũ dominos gentẽq; togatã. Regia gaza:regiis diuitiis. Nũmariæ rei.pecuniæ. Fœnore diminuto alterũ ex altero pendet:quũ pauciores ĩ nũmosa ciuitate egerent cæpit pecunia liuius locari. Gratuitũ usum:sine fœnore. Qui cauere ĩ duplum possent:q duplo plura possiderent q̃ mutuo accipent:aut certe datis p̃dibus cauerẽt ne pecũiæ sors fisco depiret. Indulsit: ĩdulgẽter cõcessit. Duo

causa frequentius a negociis auocaretur:ter in annũ quaternorum mensium tesseras dare destinauit:sed desiderãti consuetudinem ueterem cõcessit rursus ut sui cuiusque mẽsis acciperẽt. Comitiorum quoq; pristinũ ius reduxit ac multiplici pœna coercito ambitu fabianis & scaptiẽsib⁹ tribulibus suis die comitiorũ neqt a quoq̃ candidato desiderarẽt:singula milia nũmũ a se diuidebat. Magni præterea existimãs sincerum ab omni colluuiõe pegrini:ac seruulis sanguinis incorruptũ seruare populũ:& ciuitates romanas pcissime dedit:& manumittẽdi modũ terminauit. Tyberio ꝓ cliẽte:græco petẽti rescripsit nõ aliter se daturũ q̃ si p̃sens sibi psuasisset q̃ iustas petẽdi cãs hẽret. Et Liuiæ pro quodã tributario Gallo roganti ciuitatẽ negauit: ĩmunitatẽ optulit affirmans se facilius passurum fisco deberi aliqd q̃ ciuitatis rõanæ uulgari honorẽ. Seruos nõ cõtẽtus multis difficultatib⁹ a libertate iusta remouisse quũ & de numero & de conditione ac differentia eorũ qui manu tenerentur:curiose cauisset: hoc quoq; adiecit:nec uictus unq̃ tortusue quis ullo libertatis genere ciuitatẽ adipisceretur. Etiam habitum uestitũque pristinum reducere studuit. Ac uisa quõdam pro concione pullatorum turba indignabũdus& clamitãs.en ait rõanos rerũ dominos gentẽque togatam.negocium ædilibus dedit:ne quẽ post hac de cætero paterentur in foro circoue:nisi positis lacernis togatum consistere. De liberalitate eiusdem.

Iberalitatẽ oĩbus ordĩbus per occasiones frequẽter exibuit: nam & inuecta urbi Alexandrino triũpho regia gaza tantam copiã nũmariæ rei efficit:ut fœnore diminuto plurimũ agrorum pretiis accesserit. Et postea quotiens ex dãnatorũ bonis pecunia supflueret usum eius gratuitũ his:qui cauere induplũ possent ad certum tẽpus indulsit. Senatorũ censum ampliauit ac pro octingẽtorũ miliũ summa duodecies cẽcies sestertiũ taxauit: suppleuitq;

decies sextertium: sic omnes tranquilliani codices quos uidimus habent: sed minuere id fuisset cēsum nō augere: si ex octingētis millibus nūmum ad duodecies sextertiū cōtraxisset. Quare aut hæc nostra aut nulla qđ uideā alia quadrare poterit lectio: erit igitur duodecies uera lectio nō sextertiū: sed duodecies cēties sextertium ut ex parte tertia auctus sit cēsus quod quū octingētis millibus prius senatorius taxaretur cēsus q̄dringētis amplius taxari cœpit qđ idē ualet q̄ si dicas noluit augustus ut singuli senatores q octingēta possederāt sextertia: mille &.cc. possiderāt habuit. n. sextertiū mille nūmos ut alio ꝑspicue loco ostēdimus q̄q̄ plut. ī Antonio pluris taxauerit. Congiaria munera quæ a principe populo dātur: ut donatiua militibus: capitolinus cōgiarium populo dedit militibus donatiuū addidit. Tricenos: nūmos. s. ac uiritim datos intellige

Annonæ difficultatibus in ānonæ caritate. Admensus est: metiendo dedit. Intesserasq; mimmarias: pecuniaꝝ summā quā pro frumentaria tessera dabat duplicatā dedit. Salubrē: publicæ & priuatæ salutis studiosum. Quā ambitiosum: laudis cupidū. Scire: cognoscere intelligere posses. Genero suo agrippa: qui ꝑter cætera edilitatis sue opera duas nobilissimas aquas Martiā & uirginē hanc nouo ductu illā ueteri īstaurato urbi inuexit in plurimosq; lacus corriuauit urbanæ satis & grauiter populū admonuit satis prouisum ciuitati ne siti laboraret: si aquarū affatim adesset. Reposcenti: populo. Bonæ fidei: constantis & non uanæ. Non promissum: cōgiarium intellige. Flagitanti: impudēter nimis ac pertinaciter petenti. Exprobrauit probro dedit. Destinarat: dare proposuerat. Multos manumissos: libertate donatos ut libertorum multitudine maiorem facerent in congiario accipiendo lucrum. Insertos ciuiū numero inter ciues relatos.

Comperisset: resciuisset. Quibus promissum non esset: pronunciauit nō se daturum congiarium illis qui tum quum id destinasset non liberi sed serui essent: qua denunciatiōe excludebat omnes qui per eos dies fuerant manumissi: Siquidem nō seruis peregrinis ne congiarium dabatur sed ciuibus.

Venalitias mangonicas familias: Plinius Mangonicis uenalitiis pulchre nota: pueros scilicet q sub mangonibus uenales alebantur. Iu. non phryx aut lycius non a mangone petitus Mar. pro puero centū me māgo poposcit: Affranius quia hoīes in mercis appellationem haud uenire credidit Mangones nō mercatores sed uenalitiarios appellandos putauit. Lanistarum: gladiatorias intellige ut mangones uenales pueros alebant ita lanistæ gladiatores. Peregrinos: non ciues peregrinus olim hostis dictus ut Varro & Cicero docent. Seruitiorum: partem quorum opera ciues nō ita cōmode carere poterāt. Conualuit: ī pristinum rediit statū ubi caritas illa annonæ remisit: Pli. fames & sitis italiæ nā & hæc quoq; ab illo inter augusti in fortunia reponuntur. Frumentationes publicas: cōsuetudinem frumenti publicæ distribuendi. Per ambitionem ambitiosa principum gratificatione. Vt non minorem aratorum ac negociantiū: ut agros nō pauciores colerēt forisq; negociarētur q̄ populi exigeret magnitudo. Nō sufficerēt: sūptui pares eēnt.

non habentibus Cōgiaria populo frequenter dedit: sed diuersæ fere summæ modo quadragenos: mō tricenos: nō nūq̄ ducenos quinquagenosque nūmos: ac ne minores q dem pueros præteriit q̄uis non nisi ab undecīo ætatis anno accipere cōsuesset: frumētum quoq; in ānonæ difficultatibus sepæ leuissimo interdum nullo prætio uiritim admensus est tesserasq; nummarias duplicauit.

De seueritate eius in reprimēdis populi uoluptatibus indiscretis.

Ed ut salubrem magis q̄ ambitiosum principem scires: querentem de inopia. & caritate uini populum seuerissima coercuit oratione satis prouisum a genero suo Agrippa productis pluribus aquis ne hoīes sitirent. Eidē populo promissum qdem congiarium reposcēti bonæ fidei se esse respondit. Nō promissum aūt flagitanti turpitudinē & impudentiam edicto exprobrauit: affirmauitq; se non daturum q̄uis dare destinaret: Nec minore grauitate atq; cōstantia cū proposito congiario multos manumissos incertosq; ciuium numero cōperisset. negauit acceptu ros qbus promissum non eēt. Cæterisq; mīus quam promiserat dedit: ut destinata summa sufficeret. Magna uero quadā sterilitate ac difficili remedio cū uenalitias: & lanistarū familias peregrinosque oēs exceptis medicis & præceptoribus partēq; seruitiorū urbe expulisset: ut tandē annona cōualuit impetū se cepisse scribit frumētationes publicas in ꝑpetuū abolēdi: qđ earū fiducia cultura agrorū cesserat: neq; tamē ꝑseuerasse quia certū hēret posse per ambitionē quādoq; restitui. Atq; ita post hāc rē tēptauit: ut nō minorē aratorū ac negociantiū quā populi rōnē deduceret. De spectaculis uarii generis per eum editis.

Pectaculorū & assiduitate & uarietate & magnificētia oēs antecessit. Fecisse ludos se ait suo noīe quater pro aliis magistratibus qui aut abessent: aut nō sufficerent ter aut uicies: fecitque nonnunq̄ uicatim ac pluribus sænis per omnium linguarū histriones: nō in foro modo nec in

Amphi.

Amphitheatro statilii tauri: posse & Cæsaris intelligere si uera sunt q̃ Cornelius tradidit. In septis in cãpo martio: & si legere est apud quosdã septa seorsum a cãpo. Sedibus ut cõmodius athletarũ certamia spectarentur. Cæsarũ nemus qd̃ fuit in parte martii cãpi: Strabo de Mausoleo augusti a tergo aït lucus ẽ mira cõtinens ambulacra. Grassatoribus: latrõibus. Calaræ stirpis: nobiliũ puerorũ. In hoc ludicro: troia de quo iussu abunde in cæsare. Asprenatẽ: hircius siue oppius in cõmẽtariis quũ equitẽs inquit ex italia cũ asprenate ad: Cæsarẽ uenissent. Lapsu graui casu. Debilitatus: & ad animũ referri põt & ad corpus.

amphitheatro sed in circo & in septis: & aliquãdo nihil p̃ ter uænationem dedit. Athlætas extructis in campo Martio sedilibus ligneis: item nauale prælium circa tyberi cauato solo: in quo nũc Cæsarum uemus est. Quibus dieb⁹ custodes in urbe dispposuit: ne raritate remanentiũ grassatoribus obnoxia eẽt. In circo aurigas cursoresq3 & cõfestores ferarũ: & nõnunq̃ ex nobilissima iuuentute produxit: sed & troiæ ludũ edidit frequentissime magnorũ minorumue puerorũ delectu: prisci decorisq3 moris existimãs claræ stirpis indolẽ sic notescere. In hoc ludicro. C. Noniũ asprenatẽ lapsu debilitatum aureo torq3 dõauit: passusq3 est ipsum Asprenatẽ posteroq3 Torquati ferre cognomẽ. Mox finẽ fecit talia edendi Asinio Pollione oratore grauiter inuidioseq3 in curia questo Assernini nepotis sui casum: qui & ipse crus effregerat. Ad scænicas quoq3 & gladiatorias operas & eqtibus romanis aliquãdo usus est uerũ prius q̃ senatusc̃ consulto interdiceretur: postea nihil sane præterq̃ adolescentulum Luciũ honeste natũ exhibuit tantum ut ostenderet: qd̃ erat bipedali minor librarum septẽdecĩ ac uocis ĩmensæ. Quodam aũt muneris die parthorum obsides tunc primum missos per harenã mediã ad spectaculum induxit: superque se subsellio secũdo collocauit Solebat etiam citra spectaculorum dies si quando quid inusitatum dignumque cognitu aduectũ esset: id extra ordinem quolibet loco publicare: ut rhinocerotẽ apud septa: tygrim ĩ scæna: anguẽ q̃nquaginta cubitorũ pro comitio. Accidit uotiuis circẽsibus ut correptus ualitudĩe lectica cubãs thẽsas deduceret rursus cõmissiõe ludorũ q̃b⁹ theatrũ Marcelli dedicabat euẽit: ut laxaris sellæ currullis cõpagib⁹ caderet supius. Nepotũ quoque suorũ munere: quũ cõsternatũ ruinæ metu populũ retinere & cõfirmare nullo mõ posset: trãsiit e loco suo. atque ĩ ea pte cõsedit: q̃ suspecta maxĩe erat: Spectãdi cõfusissimũ atq3 solutissimũ

Torquati ferre cognomẽ: uetustum tamẽ inter ro. non recens ut alio est loco demõstratũ: Ouidius in fastis Liuius & gellius id testant̃.

Inuidiose: tã grauiter ut ex ea re augusto ĩuidia fieret. Asinio pollioẽ: de eo fabius pluribus locis & Ver. in bucc. Pollio & ipe facit noua carmĩa. Crus effregerat sic elegãter a maioribus usurpatũ: potius q̃ sibi fregerat: siquidẽ fregi pedem dixerũt fregi brachiũ. Exeqtibus ex honesto ordine ad gladiaturã & histrionicã admisit nõ sine ro. noĩs ignominia. Interdicere tur: quo minus ut antea admitterẽtur. Luciũ: qdã lyciũ hñt: sed nõ ꝓcedit ná romanũ hunc intelligas oportet: quũ sit sensus augustum post decretũ illd̃ patrũ abstinuisse a quoq̃ ro. sanguinis in arenã ꝓducendo aut in spectaculũ: p̃terq̃ ab adolescentulo uno q̃enormis fuit paruitatis. Oñderet: in cõspectũ daret. Bipedali: statura. s. Librarũ septẽdecim: ac p̃ hoc portentoso puitatis. Muneris: de gladiatorio spectaculo. Iu. munera nunc edũt. Per arenã: ĩmã theatri ptẽ ut magis cõspicui eẽnt. Subsellio secũdo: secũdo ab eo unde ipse spectabat aut qd̃ magis placet secũdo qa primus senatorio ordini uacaret. Citra spectaculorũ dies: legitimo spectaculorũ tpe nõ expectato. Rhinoceros põpeii ut Pli. scribit munificẽtia primũ romæ ẽ cõspectus ẽ illi ĩnare cornu: alter hic genitus hostis elephãto coloris buxei crura elephãtinis breuiora parlõgitudo color buxeus. Apud septa in cãpo. Tigrim in scæna: hircani & ĩdi ferũt id aĩal de cuius uelocitate & tremenda sæuitia idem auctor plura: Sed tũ maxĩe truculẽtũ quũ catuli ei adimunt̃. Iu. tũc orba tigride peior: papinius citius me tigris ab actis fœtibus orbatiq3 uelint audire leones. Pro comitio: in comitio loco ĩter palatiũ & capitoliũ celebri: a coeũdo dicto qd̃ eo ut plut. placet ro. & sabini ad sanciendã in ter se pacẽ coiuerint. Votiuis: quos ipse: ut supra oñdit: uouerat Ioui optimo si reipublicæ status post cladẽ in germania acceptã melior factus eẽt: ná circẽses & magni ludi iidẽ erãt.

Circẽsibus ludis nõ qa in circo tm̃ fierẽt dictis ná claudius in uaticano sæpius circẽses edidit sed ab eo qd̃ hinc ensibus dispositis inde ripa flumĩs obiecta: uelut clauso quodã ut seruius scribit loco cõmitterentur: q̃q̃ eodẽ auctore ab agitatorũ circũactu quidã dictos existimarint. Thẽsam: uehiculũ in quo sacra circẽsĩ põpa deferebant̃. Deduceret: religiose sequeret̃. Curulis sella: ro. magistratuũ insigne: ab eo ut quidã tradũt q̃ deferebant̃. Deduceret: religiose sequeret̃. Curulis sella: ro. magistratuũ insigne: ab eo ut quidã tradũt q̃ curru locata ueheretur: Plutarchus a pedum curuatione dictam existimauit. Nepotum. Caii & Lucii. Ruinæ: quã theatrũ minabat̃. Cõfirmare a metu & cõsternatiõe reuocare. Et parte theatri. Cõfusissimum ordinibus sexu & ætate indiscretis. Puteolis: Dicharchea olĩ puteoli dicti: Plinius est auctor: papinius celsa

dicharchei ſpeculatrix uilla profundi: puteoli inde dicti a puteorũ frequentia: uel a puteore ut Varro & ſtrabo ſcribunt: littorale id campaniæ oppidum. Celeberrimos: frequentiſſimo hominum conuectu æditos.

Nemo receptarat conſeſſum receperat quo noīe athenienſes a lacedemonum legatis increpiti dicunt: q quīi quendã grandẽ natu uirũ a nullo in publico ſpectaculo ad miſſum ad ſe recepiſſent: eſſetq; ob id illis ex tota cauea applauſum uos eo; unus inqt athenieſes qd ſit recte facere didiciſtis: ſed p̃ſtare minime. Vacaret: a nullo occupatus pateret. In orcheſtra: orcheſtra: ut Vitruuius ait: loca erãt ſenato; deſignata: Feſtus locũ in ſcæna eẽ tradidit: ſed locus erat eminẽtior: & ad ſpectãdũ conſtructus. Libertini generis: ad ingenuæ fortunæ differẽtiã. Secreuit: diuiſit. Maritis: plæbe plæbeis uxorẽ hñtibus: nam eqtibus: & pribus ſua utriſq; diſcreta erant loca.

Prætextatis: pueris p̃textã adhuc hñtibus: p̃texta qa purpura p̃texeret dicta: olī regũ ſũmorũq; magiſtratuũ iſigne: mox & pueris cõceſſum Tarqnius priſcus filiũ qa Sabino bello ſtrẽue ī hoſtẽ pugnaſſet: p̃texta & bulla iſigniuit: Macrobi. Diõyſius: & Pli ſunt auctores. Cuneũ: ſunt q cuneũ p multitudíe accipiãt: q nullo ordíe ſpectaret. Vitruuius uero locũ eẽ demõſtrat: cũ non minus ſemipede dicat extare oportere. Ver Hũc plauſũ hiantẽ p cuneos. lu. Cuneis an hũt ſpectacula totis: qd ſecurus ames. Pædagogis: puero; magiſtris: ſiue cuſtodib; απο του αγειν και παιδος ideſt a puero ducendo. Neqs pullatoro: qa ī togis q̃ plurimũ erãt albæ: ſpectaf moris fuit: ut ſupra oñdimus. Cauea: populi cõſeſſu: ut Seruio placet: ſiue locus uñ populus ſpectat. Ver. Raptas ſine more ſabinas: cõſeſſu caueæ. Pli. de ſcauri theatro cauea ipſa cœpit hominũ octogĩta millia Caſſiodorus: cauea illa ſaxis pẽdẽtibus abſidatis ita iũcturis. Promiſcue: a maris & fœmĩs promiſcue ſedẽtibus. Ex ſupiore loco: ex remotiſſima theatri pte: maxĩeq; ab arena remota. Solis fœiaq;. Virgínibus ueſtalibus: quæ ſex erant nũero de eaq; captura & miſterio: Gel. abũde multa. Athletaq; ſpectaculo: qa nudi fere certabãt: q̃q̃ cãpeſtria hñtes ab eo ſexu ſpectari noluit. Põtificalibus: quos p põtificatu maxĩo poſt Lepidi mortẽ recepto edidit. Pugilũ: athletaq;. Par: duo. n. ī pugnã cõmittebãt ſunt q pugiles p his ſolũ accipiãt q pugnis & ceſtu pugnabãt: ut pollux: Homerus: καζορα δ ἱππόδαμον καὶ πυξὰ γαιοπόλυδ ευκε Caſtorem equo; domitorẽ & pollucẽ bonũ pugnis. Poſtulatũ: par. ſ. gladiato;: ut ī arenã ītroduceret. Diſtulerit: ptraxerit. Edixerit: edicto denũciarit. Añ horã qntã: diei intelligẽ: ne pugilũ ſpectaculo ītereſſent. Cœnaculis: eminẽtioribus ædiũ partibus. Interdũ e puluinari ad quẽ locũ ut Feſtus docet: circẽſibus ludis deferebanf ſacra. Cõiuge: Liuia. Cõmẽdatis: ſtudio & fidei creditis Corollaria: a corollis e lamina ærea īaurata: aut argẽtata: ut pli. ſcribit. Varro corollariũ qd uocabulũ fictũ a corollis q; hæ cũ placuerant actores in ſcæna dari ſolitæ: ſignificat itaq; corollariũ quicquid additur: præter illud quod eſt debitum: nam præter promiſſas in ludis coronas: quũ actores maxime placuiſſent: aliæ quoq; his dari conſueuerunt. Auguſtus in alienis ludis & muneribus: & grandia: & crebra præter propoſita munera de ſuo ſæpe obtulit: quæ corollaria Tranquillus uocat. plini. Cleopatra id corollarium eſſe dixit: quaſi dicat ſupra cœnæ taxationem: quam ſe ſponſione interpoſita ſumptuoſiſſimam Antonio paraturã promiſerat. Alienis muneribus: gladiatoriis ſpectaculis alieno non ſuo nomine editis. Grandia: corollaria ſiue munera. Offerebat: proponebat.

morẽ correxit: ordinauitque motus iniuriã ſenatoris: quẽ puteolis p celeberrimos ludos cõſeſſu frequẽti nemo receperat. De ordine ſubſelliorum in ſpectaculis.

Acto igitur decreto patrũ: ut quotiẽs qd ſpectandi uſq; publice ederetur: primus ſubſelliorũ ordo uacaret ſenatoribus. Romæ legatos liberarũ ſociarũque gẽtium uetuit ī orcheſtra conſidere: cũ quoſdã etiã libertini generis mitti deprehẽdiſſet: militem ſecreuit a populo. Maritis e plæbe pprios ordines aſſignauit: p̃textatis cuneũ ſuũ & pximũ pædagogis. Sãxitque neqs pullatorum media caua ſederet: fœminis ne gladiatores quidẽ: quos pmiſcue ſpectari ſolẽne olim erat niſi ex ſupiore loco ſpectare conceſſit. Solis uirginib; ueſtalibus locũ ī theatro ſeparatim: & contra prætoris tribunal dedit. Athletarũ uero ſpectaculo muliebrem ſexum omnem adeo ſummouit: pontificalibus ludis pugillum par poſtulatum diſtulerit in ſequẽtis diei matutinum tempus: edixeritq; mulieres ante horam quintam uenire in theatrum non placere.

De locis unde ipſe ſpectacula cernebat & tempore.

Ipſe circenſes ex amicorum fere: libertorũ q; cœnaculis ſpectabat: interdum e puluinari. Et quidem cum cõiuge: ac liberis ſedẽs ſpectaculo plurimas horas aliquãdo totos dies aderat: petita uenia cõmendatiſq;: qui ſuam uicem præſidendo fungerentur: uerum quotiens adeſſet nihil prætereа agebat: ſeu uitandi rumoris cauſa: quo patrem Cæſarem uulgo reprehenſum cõmemorabat: quod inter ſpectandum epiſtolis: libelliſq; legẽdis: ac reſcribendis uacaret: ſeu ſtudio ſpectãdi: ac uoluptate qua teneri ſe: neq; diſſimulauit unquam: & ſæpe ingenue profeſſus eſt. Itaque corolaria: & præmia: alienis quoque muneribus: ac ludis: & crebra & grandia de ſuo offerebat: nullique

Græco certamini:gymnico:nudare.n.corpora ĩ certaminibus græcoꝝ antiqſſimũ é:q̃q̃ ſuccincti ob pudoré heroicis tpibus certarét:ut homerus teſtaf:ide totũ corpus ĩ ſtadio:ut Dionyſ.ait:Hacáthus lacedemonius primus nudauit. Thucidides quoq; de eiſdé Lacedemoniis: ἐγυμνώθησαν τε πρῶτοι καὶ ἐς τὸ φανερὸν ἀπολυντεῦ. Legitimos:arte & lege q̃dã certantes:aut legitime inſtitutus. Ordinarios:ex p̃ſcripto ordíe admiſſos. Cõmittere:cõferre. Cateruarios:cateruatim:quod hodie quoq; ĩ plæriſq; Italiæ locis ſeruaf:iter ſe certãtes. Temere:icõſulte:& magis ui q̃ arte. Cura ſua:ſua ĩdulgẽtia. Sine miſſiõe: niſi cõditiõe ꝓpoſita:ut ſi uictor extitiſſet:liber ſuiq; iuris eét:alioqn ĩ theatrũ ꝓduci uetuit. Coercioné:ut cũ libuiſſet ad exhibẽdã operã cohercere poſſent. Xiſticoꝝ:haſtili certãtiũ:erãt.n.xiſtici athletæ haſtilibus iter ſe certantes: ξυςον.n. græci haſtã appellãt:uel xiſtici ab eo quod olim athletæ hiberno tẽpore ĩ porticu exercebãt:quam xiſton appellari Vitruuius demonſtrat: Eſt & xiſtos locus arboribus cõſitus.Pli.ad Apollinaré:Xiſtus ĩqt occiſus in plurimas ſpecies:diſtinctuſq; buxo. Seueriſſime:ſeuerita te inexorabili::ſiqd quiſquã deliqſſet. Exegit:pugnæ rõnem pẽſitauit. Licẽtiã:licentioſam libidinẽ & petulãtiã. Togatariũ:togatarũ fabularũ actorẽ:togatarũ ſtatĩ ĩ principio Saty.lu.meminit. Circũtõſam:capillis uirilẽ ĩmodum tonſis. Matronã:fœminã mr̃imonio locatã:qd matrona ſit:qd mr̃familias alio é loco demonſtratũ. Trina theatra:Põpeii credo Marcelli: &Cor.Balbi:Strabo:ꝓximus huic alter adiacet cãpus:& ĩnumerabiles circũ circa porticuſ horti nemoroſi theatra tria. Pãtomimũ:hiſtrionẽ a multiplici & uaria imitatione dictũ ἀπὸ τοῦ πάντα δύνασθαι μιμεῖσθαι. Quærẽte:qõné exercẽte. Piladem:& ipſum pãtomimũ q cũ alii antea canerẽt atq; ſaltarẽt primus Romæ ſibi chorũ & fiſtulã p̃cinere ĩſtituit:Euſebius eſt auctor. Mõſtraſſet digito:p̃ter hiſtrionicã legé digito cõſpicuũ feciſſet. Duo de.xxx.ut optimi nauiũ gubernatores:q nõ ſolũ ea parte q̃ ſedẽt utilia ꝓcurãt:ſed cõſilio & tẽ

graeco certamini ĩterfuit:quo nõ ꝓ merito quẽque certãtiũ honorauerit.Spectauit ãt ſtudioſiſſime pugiles:& maxime latinos nõ legitimos:atque ordinarios mõ: quos ẽt cõmittere cũ græcis ſolebat:ſed & cateruarios oppidanos ĩter ãguſtias uicorũ pugnãtes temere:ac ſine arte. Vniuerſũ deniq; genus opas aliq̃s publico ſpectaculo præbẽtiũ ẽt cura ſua dignatꝰ ẽ. Athlætis & cõſeruauit priuilegia & ãpliauit:gladiatores ſine miſſione edi ꝓhibuit.Coercionẽ hiſtriones magiſtratibus in oĩ tpe & lõgo lege uetere pmiſſam ademit:præter q̃ ludos &ſcænã:nec tamẽ eo minꝰ aut xiſticorũ certatiões:aut gladiatorum pugnas ſeueriſſime ſemp exegit.Nã hiſtrionũ licentiã adeo cõpeſcuit:ut Stephanionẽ togatariũ:cũ ĩ puerilẽ habitũ circũ tonſam matronã miniſtraſſe cõpererat:p trina theatra urgis cæſum relegauerit.Hylã Pantomimũ quærente prætore in atrio domus ſuæ nemĩe excluſo flagellis uerberauit. Et Piladẽ urbe atque Italia ſummouerit:quod ſpectatorẽ a quo exibilabatur demonſtraſſet digito cõſpicũque feciſſet.

De ordinatione Italiæ facta per eum.

Dhũc modũ urbe urbaniſq; rebus adminiſtratis Italiã duo de.xxx.coloniarũ numero deductarũ refeꝛquẽtauit:pibuſque ac uectigalibus publicis plurifariã ĩſtruxit ẽt iure ac dignatiõe urbi quodã mõ ꝓ parte aliqua adæquauit:excogitato genere ſuffragiorũ: quæ de magiſtratibus urbicis decuriones:colonici in ſuam q̃ſq; coloniã ferrent: &ſub die comitiorũ aſſignata romã mitterẽt:ac necubi aut honeſtorum deficeret copia:aut multitudinis ſobole equeſtrem militiam petentes etiam ex cõmendatione publica cuiuſque oppidi ordinabat. At quie plæbe regiones ſibi reuiſenti filios filiaſue approbarent: ſingula nummorum milia per ſingulos diuidebat.

ſtiua ꝓuidẽtia quæcunq; ad ſalutẽ attinent:quaſi ubiq; ſint uno tẽpore ꝓſpiciunt:ita Auguſtus:q̃q̃ in ornãda ciuitate:uariiſq; ſpectaculis exhilarãda uehemẽter eſſet occupatus:haud tñ eorũ quæ foris eẽnt:& Italiæ ĩ primis ĩmemor paſſus eſt:eã in uaſtitate illa & ſolitudine diutius eé:quã ciuilia bella fecerant:ſed octo &.xx. coloniis paſſim deductis:ut longe frequẽtius coleret effecit. Vectigalibus:uectigal tã ex publico q̃ priuato capiẽ.Cicero:ego ex meo tenui uectigali:ſunt uectigalia fructus qui ex agris rebuſq;:ſiue priuatim: ſiue publice locatis p̃cipiunt. Inſtruxit:Italiã ipſam. De magiſtratibus urbicis:q ĩ urbe crearẽt:q Romæ ptãtẽ exercerẽt. Decuriones colonici:q in coloniis eẽnt:q iidẽ:ut alio loco diximus:erãt q & ſenatores Romæ. Pedianus:Erat aũt allocutus aricinorũ decuriones.Cicero:Recita.P.Sexti qd decreuerunt capuæ decuriones:fuerunt qui dicerent decuriones ab eo dictos q̃ decima pars eoꝝ:qui in nouã coloniã mitterentur ſolita eſſet cõſilii publici gratia cõſcribi:Tempanius apud Liuiũ primos ſingulaꝝ decuriarum decuriones eé ait. Feſtus q denis equitibus præſunt:ſed ueriſſima interpretatio:quæ primo é loco recitata. Obſignata:ſub ſigno clauſa ſuffragia. Ordinabat:ordini aſcribebat. Regiões:urbẽ regionatim Reuiſenti:luſtrãti:recognoſcenti. Approbarẽt:graui teſtimonio oſtẽderent eé ſibi filios:filiaſue ĩgenue ꝓcreatas. Pro ſingulis: ĩ ſingulorũ natorũ capita ſingula nũmorũ millia:ut ſuitamẽtũ:&illecebra quædã eẽt ad mr̃imonia celebrãda.

Validiores:maioris negocii & momẽti. Ipse ſuſcepit:adminiſtrãdas.ſ.quo factũ ẽ:ut ꝓuinciaꝫ aliæ populi:aliæ Cæſaris:ut Strabo ait:ſint dictæ:rurſuſq; populi:aliæ prætoriæ:aliæ cõſulares:populi ꝓnuncias: ꝓcõſules:& prætores ſortiebãt. Cæteras:quæ populi dicebãt. Nõnullas cõmutauit:ut q populi eẽnt ſibi aſciuerit:ſuaſq; populo reliquerit. Ex utroq; genere:ꝓuinciaꝫ. Fœderatas:amicas & ſocias. Ad exitiũ: ad excidiũ: & iteritũ. Licẽtia:apta ſeditiõe & tumultu. Libertate priuauit:libertaté ademit. Aere alieno: debito. Laborãtes:preſſas degrauatas. Leuauit:ſua munificẽtia iuuit. Aut terremotu ſubuerſas:ut trallis & coũ ea tẽpeſtate motu terræ cõcuſſas. Allegãtes:ĩ ſuæ calamitatis argumẽtũ adducẽtes. Latinitate uel ciuitate dõauit:ex his aptè datꝫ itelligi aliud eẽ iure latii aliud ciuitate dõari:de quo plura ĩ Cæſare. Inhibuerũt:ꝓhibuerũt. Quibus belli iure:quæ ui armoꝫ ſubiecerat. Præter pauca q retinuit.

Alienigẽis:nouis regibus. Neceſſitudĩbus: aĩcitiæ: & affinitatis uĩculis. Rectorẽ moderatorẽ:curatorẽ Mẽte lapſiſ:a mẽtibus &furioſis. Cũ ſuis:liberis. Inſtituit:ea d ẽdiſciplĩa ĩſtituẽdos curauit Prouĩciatĩ:ꝓ ꝓuĩcias. Miſeni:qd ĩ oracãpaniæ tyrrheno mari incubat.

Rauẽnæ:Rauẽna adriæ adiacet: ut ſupi maris oræ hæc illa uero ĩſe riꝓſidio eẽt. Callagurianorũ:Hiſpanorum:callaguritani citerioris Hiſpaniæ fœderati:ut Plinius ait.

Variana cladẽ:Quintilii uari: & legionũ q cũ eo pierãt ĩ germania ĩteritũ. Armigeros:q armis accincti eius latera ſtipare cõſueuerunt: q̃q armiger ẽt ſit dictus:q arma pugnãtibus ſuggerebat. Eaſq; ſine caſtris:ut ſparſim tabernacula haberẽt:qñ enim & ũbi primũ caſtra prætoriæ cohortes habuerint poſtea dicẽt. Stipẽdiorũ formã:q̃tenus & qua præmiorũ ſpe ſtipẽdia fierẽt. Pro gradu:dignitate. Tẽporibus militiæ:q̃ diu eẽt militãdũ

Cõmodis miſſionũ.i. miſſiõibus ſingulorũ deſideriis accõmodãdis.

Aut ætate: feroci adhuc rerũq; nouarũ cupida: Inopia:q̃ ꝓſſi uetarani nulli rei mius q̃ ocio ſtuderẽt ut totũ hoc ad cõmoda referas:illud uero ad ætatẽ. Tuẽdos:dũ circa ſigna eẽnt: Proſequẽdos:præmiis poſt miſſionẽ ornãdos. Sup peteret:ſufficeret. Aerariũ:militare ad militũ ſtipẽdia ꝓſoluẽda. Nouis uectigalibꝫ:ad alẽdos exercitus recẽter excogitatis. Per militareſ uias qbus ex caſtris ad urbẽ iretur uel militaribus ꝓſidiis & ſtatiõibuſ frequẽtes. Diſpoſuit: ꝓ iterualla poſuit. Qui a loco:ſiquidem Romã uſq; uecti rogari poterãt:utpote rerum caſtrenſium nõ ignari q ĩ militibus:quĩ litteras per manus acceptas ferrẽt euenire ñ poterat.

De ordinatione aliarum prouinciarum.

Rouincias ualidiores:& quas ãnuis magiſtratuũ ĩperiis regi:nec facile:nec tutũ erat:ipe ſuſcepit:cæteras ꝓ cõſulibus ſortito permiſit:& tamẽ nõnullas cõmutauit ĩterdũ:atq; ex utroq; genere plæraſq; ſæpius adiit: urbiũ quaſdã fœderatas:ſed ad exitiũ licẽtia præcipites libertate priuauit. Alias aut ære aliẽo laborãtes leuauit: aut terræmotu ſubuerſas denuo cõdidit:aut merita erga rẽpublicã allegantes latinitate uel ciuitate donauit:nõ ẽ (ut opinor) ꝓuĩcia excepta dũtaxat Aphrica & Sardinia:quã nõ adierit:in has fugato Sexto Pompeio traiicere ex Sicilia apparantem continuæ & immodicæ tempeſtates inhibuerunt:Nec mox occaſio aut cauſa traiiciendi fuit.

De ordinationẽ regnorum.

Egnorũ q̃bus belli iure potitus ẽ ꝑter pauca:aut iiſdẽ q̃bus ademerat reddidit:aut alieniginis cõtribuit. Reges ſocios ẽt ĩter ſemetipſos neceſſitudinibus:iũxit mutuis prõptiſſimus affinitatis cuiuſq;:atq; amicitiæ cõciliator & fautor. Nec aliter unuerſos q̃ mẽbra parteſq; imperii curæ habuit. Rectorẽ quoq; ſolitus apponere ætate paruis:aut mẽte lapſis:donec adoleſcerẽt:aut reſpicerent ac plurimorũ liberos:& educauit ſimul cum ſuis:& inſtituit.

De ordinatione legionum &militum.

X militaribus copiis legiones & auxilia prouinciatĩ diſtribuit:claſſem Miſeni:&alterã rauẽnæ ad tutelã ſuperi & inferi maris collocauit. Certum numerũ partim in urbis:partim in ſui cuſtodiam allegit:dimiſſa callaguri tanorũ manu:quã uſque ad deuictum Antoniũ:item germanorum:quam uſq; ad cladem uarianã inter armigeros circa ſe habuerat:neq; tamen unq̃ plures q̃ tres cohortes in urbe eſſe paſſus eſt:eaſq; ſine caſtris: reliquas in hiberna et æſtiua circa finitiua oppida dimittere aſſuerat. Quic quid autem ubiq; militum eſſet:ad certam ſtipendiorum præmiorũq; formulã aſtrinxit:definitis ꝓ gradu cuiuſq; et tẽporibus militiæ et cõmodis miſſionum:ne aut ætate: aut inopia poſt miſſionẽ ſollicitati ad res nouas poſſent: utq; ꝓpetuo:ac ſine difficultate ſumptus ad tuendos eos: ꝓſequẽdoſque ſuppeteret:ærariũ militare cũ uectigalibꝰ nouis cõſtituit:& quo celeriꝰ ac ſub manu ãnũciari cognoſcique poſſet qd ĩ ꝓuincia q̃que gereretur:iuuenes primo modicis interuallis ꝓ militares uias dehinc uehicula diſpoſuit. Cõmodius id uiſum eſt:ut qui a loco idẽ perferunt litteras interrogari quoque ſi quid res exigant poſſint.

Diplomatibus:codicillis:ut Seruio placet:siue tabellis:ut uero alii ĩterp̃tantur: duplicibus pugillaribus:uñ diplomata græca uoce dicta:diplon.n. græci duplũ dicũt. Ci. ad Appiũ:diploma stati nõ est datũ Anneus Seneca de augusto adeo inqt nõ odit ut dimississis:quo tutiores eẽnt diplomata daret. Signádis:sigillo munié dis:ueteres signare ꝓ eo ẽt quod est scribere & notare dixerunt. Sphinge:thebani monstri imagine celebrata:est phinx illa:quá Hortẽsius orator uerri ademit:unde urbanissimus ille Ciceronis ut Pli. & pedianus scribunt:in Hortensium extitit iocus:est phinx monstrosum æthiopiæ:aĩal e Simiarũ genere:fusco pilo:mãmis in pectore ad hominis speciẽ accedẽs poetæ facié habere uirginis fingunt:pénas auiũ:pedes leonis. Diodorus Sphinx belua biformis:thebas eo tẽpore uenisse tradit. Ausonius: Terruit aoniã uolucris leo uirgo triformis:phinx uolucris pénis pedibus fera frõte puella. Mox imaginé magni Alexãdri: Treuellius auctor é:creditos ĩ omni actu iuuari:q Alexandrũ aureo uel argento sculptũ gestarent: & iccireo in Matrinoꝝ familia:uiri & fœmie oĩ domestico cultu celatũ & intextũ habuere. Dioscoridis:Pli. quiꝯ dũ Augusti imaginé similẽ exp̃sit:qua postea prícipes signabant dioscorides. Momenta horaꝝ:ut nõ solũ quo die:q̃ hora sed quo ẽt momẽto datæ essent litteræ significaret. Ciuilitatis:ciuilis moderationis. Documẽta: exempla & demõstratiões: Diuersarũ partiũ:qui ꝓ hostibus aduersus se stetissent. Principé primũ.

De sigillis eius & datis qbus ĩ epistolis utebatur.

N diplomatibꝰ libellisq3 & epistolis signãdis initio sphinge usus ẽ:mox imagíe magni Alexãdri nouissime sua Dioscoris manu sculpta:qua signare insecuti quoq3 principes pseuerauerũt:ad epistolas oẽs horarũ quoq3 momẽta:nec diei mõ:sed & noctis qbus datæ significarentur:addebat.

De clæmẽtia & ciuilitate eiusdem.

Læmẽtiæ ciuilitatisq3 eius multa & magna documẽta sunt. Ne enumerẽ quot & quos diuersarũ partiũ uenia & incolumitate donatos principẽ ẽt ĩ ciuitate locum tenere passus sit: Iuniũ Nouatũ:& Cassium Patauinum e plæbe homines alterũ pecunia:alterũ leui exilio punire satis habuit. Q uũ ille Agrippæ iuuenis noíe asperrimã de eo epistolã ĩ uulgus edidisset: hic cõuuio pleno ꝓclamasset: neq3 uotũ sibi:neq3 aĩum deesse cõfodiẽdi eũ. Q uadã uero cognitiõe cũ Aemilio Eliano cordubẽsi inter cætera crimina:uel maxime obiiceretur:qđ male opinari de Cæsare solebat:cõuersus ad accusatorẽ:cõmotoq3 similis:uelim inquit hoc mihi probes faciã:sciat Elianꝰ:& me linguã habere:plura de eo enĩ loquar:nec qcq̃ ultra:aut statiꝫ:aut postea inquisiuit. Tiberio quoq3 de eadem re sedulo uolentius apud se per epistolam cõquerenti ita rescripsit: Aetati tuæ mi Tiberi noli in hac re indulgere: & nimiũ indignanti quẽq̃ esse qui de me loquatur male. Satis est enim si hoc habemus ne quis nobis male facere possit.

De honoribus ei collatis & spretis per eum.

Empla q̃uis sciret ẽt ꝓ cõsulibus decerni solere ĩ nulla tamẽ ꝓuincia nisi cõi suo:romæq3 noíe recepit. Nã ĩ urbe qdẽ ptinacissime abstinuit hoc honore:atq3 ẽt argẽteas statuas olí sibi positas cõflauit oẽs: ex qbus aureas cortunas Apollini palatino dedicauit dictaturã magna ui offe tẽte populo genu nixus ꝺiecta ab hũeris toga nudo pecto re deꝓcatꝰ ẽ.

De eodẽ & ciuilibus gestis eiusdem.

O mini appellationẽ ut maledictũ & opprobriũ sem p exhorruit. Q uũ spectãte eo ludos ꝓnũciatũ esset in mimo o dominũ æquũ & bonũ:& uniuersi:q̃si de ipo di

Plæbe homines:plæbeios. s. ac ꝓ hoc ignobiles:quo apparet qualis inhonestioris quoq3 fortune uiros fuerit. Agrippæ iuuenis:quẽ obsordidũ ingeniũ relegatum dixi mus. Eũ:Augustũ. Accusatorem:qui ea obiiciebat. Cõmoto. irato. Hoc:q emilius soleat ꝺ me male opinari. Et linguá me hr̃e. q.d. efficiã ut & ipse cõtra male audiat. Sic apꝺ homeꝝ: ΟΠΠΟΙΟΝ ΚΕΙ ΤΗΝ ΘΑ ΕΠΟΣΤΟΙΟΝ ΚΕΠΑΚΟΥΣ: uerbis. s. non ferro uulturũ aduersarii maledicta ꝓfessus ẽ: q̃si ex æquo:ñ ut princeps cũ priuato certaturus.

Inquisiuit:an uera eẽnt:quæ reo obiiceret. De eadẽ re:eiusmodi obtrectatione. Violẽtius:minus ciuiliter. Aetati tuæ:que annis ferox est:& adultioné ꝓna. Suo romæq3 nomine:ut urbis & Augusti genio iscriberet:nec id nouo exẽplo:nã & calcidẽses Tito Flaminio & geniis qbusdã tẽpla cõsecrarunt: ut Tito & Herculi:Tito & Apollini:plutarchus é auctor. Hoc honoꝝ:tẽploꝝ dedicatione. Cõflauit:lique fecit. Argenteas statuas:quidã primas statuas argenteas Augusto Romæ dicatas credidere:sed falso:nã ante Augusti tẽpora:quæ pharnacis & mitridatis fuerant:sunt in ea urbe cõspectæ:a põpeio mitridatico triũpho trãslatæ. Aureas cortinas:Seruius tripodes & pythonis coriũ in stratũ cortinã ait appellatã:ab eo qđ ibi coruatis teneret:uel quia ΚΟΥΡΗΤΕΙΝ. i. puellã extendit:sed quid cortina esset plinius apertius:factitauere inquit:& cortinas tripodum nomine delphicas:quoniã donis maxie Apollinis delphici dicabãt. Deꝓcatus:pcibus auersatus. Dñi appellationé:ut dũs uocaret. Maledictũ cõtumelioſũ:& execrabile. In mimo:

ridiculis ſcriptis:quid minus ſit:quid mimographus abunde alibi. Indecoras:turpis & ſeruiles. Blandi-tias:blandas & adulatorias appellationes. Inter ipſos:ne mutuo ſe qdē dños appellarēt. Niſi ueſperæ:Te rē.ueſperi dixit:uterq; tamē aduerbialiter:ut alterū primæ ſit declīatiōis:tertiæ alterq;.Liuius primo ueſpere & prima ueſpera dixit.Ouidi.quoq;:primoq; tenēt a ueſpere nomē. Officii cā:honoris cā obuiā ꝓdeundi. In cōſulatu:cū cōſul eēt. Pedibus:ut fieret credo oībus ptās ſui adeūdi. Ad opta:cōtecta. Promiſcuis: cōmixtis:īdiſcretis. Comitate:facilitate:benigno cōgreſſu. Deſideria quæ ab adeūtibus deſiderarēt. Io co:iocoſis & facetis uerbis Sic tam meticuloſe. Elephāto ſtipē:q; po pulus ſtipē elephāto daret.Pli:Argu-mēta inqt amoris gaudiū blādi-tiæ ſtipis:quā populus dediſſet ſer-uatæ meminit ioci huius:Macro-bius īſaturnalibus: Die ſenatus: quo die ſenatus habēdus erat. Ni ſi ī curia ſalutauit:ut publicæ ſaluta tiōis occaſio relinquereť:aut certe ne ꝓ ſalutatiōis cōgreſſum de publi cis negociis cū aliquo prius conſul taſſe uideret. Noīatim ſuo quēq; noīe. Nullo:nomēclator:aut alio noīa ſuggerēte ſatis ꝓbabili memo riæ argumēto:ſed longe ꝓbabilio re Cyneas pyrrhi regis legatus po ſtridie q̄ Romā uenerat ſenatui:& equeſtri ordini nomē reddidit: illa uero adhuc maiora q; Cyrus rex oīum q̄ ī exercitu ſuo erāt militum noīa tenuit.L.Scipio totius po.ro. anneus Seneca q; nō minus admi-ratiōis hēt: ꝓdidit ſe ætate florētē duo millia noīum eo ordīe quo re citata eēnt ex tēplo reddere ſolitū. Mutuo:ex æquo cū multis offi-cio certauit. Solēnes:natales dies &peculiares familiæ alicuius ferias Grādior natu:iā ſenio cōfectus. Spōſalioꝝ die.Seruius Sulpitius: Gel.auctore:qd ſpōſalia eēnt elegā ter:ut alio ē loco demōſtratū exp̄-ſit. Captū oculis:uiſu priuatum: Inedia:fame q; plæriq; alii feciſſe dicūť:& in his Silius italicus pli.ad Ruffum mō nūciatus ē Silius itali-cus ī neapolitano ſuo inedia finiſſe uitā. Deſtinātē:ſtatuētē. Cōſo lādo:tēpeſtiua cōſolatiōe adhibita. Reuocauit ad uitā:ut uiuere pſeue raret:ſi qdē oīs tēpeſtiua admoni-tio utilis ad pſuadēdum:ſed uiri au ctoritas:ut ē apud Euripidem:plus oīo ualet λογος γαρ inqt ἑκτα ξοντων ἰσον κακτάν ξοκουντων αὐτος ου ταὐτον ζενεῖ. Verba facienti:ſermonē ī curiā habēti. Nō ītellexi:nō ꝓcepi. Si locū haberē:ſi meus eēt dicēdæ ſniæ locus:qbus apparet:ut ī foro:ita ī curia ſe ī ordinē redigere ſolitū. Altercatiōes:ſenatorū iter ſe cōtētiōes. Proripiēti:irato aīo abeūti. Ingreſſerūt: ī abeūtē iactarunt. Triūuirum:q triūuir fuerat potius q̄ ad legendū ſenatū:nā id negociū duabus profliga-tum cōſtat electionibus:una qua uir uiq; legit:de qua nūc credo ītelligi oportere:altera Auguſti & Agrippæ arbitratu.Hoſtē oli eius:iā īde.n.a magiſterii eqtū petitiōe:qua Lepidus fuit auguſto prælatus ſimultas inter eos orta dr̄:īde.ante triūuiratū initū hoſtes aperte fuerāt nouiſſime Auguſtus ſuperbiēti illi legiōes ī Sicilia ademit. Interrogatus:Antiſtius q eū legerat. Ab eo:Auguſto. Libertas:liber loquēdi:Neſtor ille Home ricus:του σε χρη περι μεν φασθαι ἑπιοσ ηδε πακουσαι.Sēſit cōſultiſſimus ille ſenex ī publica cōſultatione: æque oēs & loq;& audīre oportere. Fraudi:uitio noxæ. Expauit:Extimuit. Redarguit refutauit:diluit. Sub aliēo noīe:ut Iunius nouatus:q Agrippæ iuuenis noīe aſperrimā de Auguſto epiſtolā ī uulgus edidit.

ctū exultantes cōprobaſſent ſtatī manu:uultuq; īdecoras adulationes repreſſit:& ī ſequēti die grauiſſime corripuit edicto:dominū q; ſe poſthac appellari:nec a liberis qdē: aut nepotibus ſuis:uel ſerio:uel ioco paſſus ē:atque huiuſ-modi blāditias ēt inter ipſos ꝓhibuit:nō temere urbe op pidoue ullo egreſſus:aut quo q̄ ī greſſus ē:niſi ueſpere:aut noctu:ne quē officii cā inquietaret.In cōſulatu pedibus fe re extra cōſulatū ſæpe adoperta ſella p publicum inceſſit. Promiſcuis ſaluationibus admittebat:& plæbē tāta comi-tate adeuntiū deſideria excipiēs:ut quēdā ioco corripue-rit:quod ſic ſibi libellū porrigere dubitaret: quaſi elephā to ſtipē.Die ſenatus nunq̄ patres:niſi ī curia ſalutauit:& q dē ſedentes:ac noīatim ſingulos nullo ſubmonēte:&diſce dens eo modo ſedentibus ſingulis uale dicebat.Officia cū multis mutuo exercuit:nec prius dies cuiuſq; ſolēnes frex quētare deſiit:q̄ grādi iā natu:& ī turba qnondā ſpōſalio rū die uexatus.Gallū tertium ſenatorē minus ſibi familia rem:ſed captum repente oculis:& ob id inediam mori de ſtinantem præſens conſolando reuocauit ad uitam.

De patientia eius in contradictores.

N ſenatu uerba facienti dictū ē nō ītellexi:& ab alio cōtradicerē tibi:ſi locū haberē:interdū ob īmodicas altercatiōes diſceptātiū e curia p̄ irā ſe proripienti: qdam ingeſſerunt licere oportere ſenatoribus de republica loq. Antiſtius Labeo ſenatus lectiōe quū triūuirū legeret.M. Lepidum hoſtē olim eius:& tunc exulantē legit: īterroga tuſq; ab eo an eēnt alii digniores:ſuū quēq; iudiciū habe re reſpōdit:nec iō libertas aut cōtumacia fraudi cui quam fuit.

De libellis famoſis contra eum factis.

Tiā ſparſos de ſe in curia famoſos libellos nec expa uit & magna cura redarguit:ac ne req̄ſitis qdē aucto ribus id modo cenſuit cognoſcēdū poſthac de his q̄ libel los aut carmina ad infamiā cuiuſpiā ſub alieno noīe edāt.

Inuidioſis:

Inuidiosis:inuidiã faciẽtibus. Petulãtibus:ꝓcaci mordacitate ĩcessentibus. Inhibẽda:cõprimẽda:quo minus liceret testatoribus qd cuiq; uellẽt legare. Sed magis illud placet qd in iure ẽ:ut famosorũ libellorũ auctoribus eiusq; flagitii cõuictis testãdi licẽtia adimeret:quo decreto patres ad deterrẽda eiusmodi hoĩum petulãtiã ĩtercessuri ab Augusto ꝓhibiti sunt. Intercessit:ĩterposita auctoritate effecit:neqd sup ea re decerneretur. Cũ cãdidatis suis:aut quos ipse ex Cæsaris ĩstituto dabat sicq; pristinũ suffragiorũ ius haud populo restitutũ ĩtelligas aut quũ necessariorũ aliqs peteret. Tribus:ituras ĩ suffragia. Supplicabat:suppliciter ac de more petebat. More solẽni:patritio ĩstituto. In tribubus:inter tribules suos. Interrogari:ut priuatũ ꝓ testimonio rogari. Refelli:a cõtradicẽtibus. Angustius:strictius:cõtractius minus ãplũ. Prætextaris:adhuc pueris. Assurrectũ q; ĩ theatrũ ueniẽtibus populus assurrexisset. Pari iure:æquo iure. Cic.ius & æqtas:quæ duo sunt uicula ciuitatis:cãm ueneficii diceret Pli.cuius ait ueneno asprenati reo Cassius Seuerus accusator obiiciebat.c.xxx cõuiuas iteremisse. Cassio seuero. Quintil.Cassius inqt se uerus si cæteris uirtutibus colorẽ & grauitatẽ oratiõis adiecisset:ponẽdus ĩter ꝓcipuos foret:nã & ĩgenii plurimũ ĩ eo ẽ & acerbitas mira sed plus stomacho q; cõsilio dedit Cor.tacitus plus uiriũ eũ q; sanguinis habuisse ait:nec pugnare uisum:sed rixari & ob id ĩter recẽtiores putat oratores reponendum.

De moderatione & ciuilitate eiusdem in agendo.

Ocis quoque quorũdã inuidiosis aut petulãtibus lacessit9 cõtradixit edicto:& tũ de inhibẽda testatorũ licẽtia:ne senatus qcq; cõstitueret ĩtercessit:quotiẽs magistratuũ comitiis ĩteresset:trib9 cũ cãdidatis suis circuibat:supplicabatq; more solẽni:ferebat & ipse suffragiũ ĩ trib9 ut un9 e populo:testẽ se ĩ iudiciis & ĩterrogari:& refelli æqssimo aĩo patiebatur. Forũ ãgusti9 fecit:nõ ausus extorquere possessorib9 ꝓximas domos. Nũq; filios suos populo cõmẽdauit:ut nõ adiiceret si merebũtur:eisdẽ ꝓtextatis adhuc assurrectũ ab uniuersis ĩ theatro & astãtibus plausum grauissime questus ẽ:amicos ita magnos & potẽtes ĩ ciuitate eẽ uoluit:ut tamẽ pari iure eẽnt:quo cæteri:legibusq; iudiciariis eque tenerẽtur. Q uũ Asprenas Nouius arctius eiiũctus cãm ueneficii accusante cassio seuero diceret:consuluit senatũ qd officii sui putaret:cũctari.n.se ne si supeẽt eriperet legibus reũ:sin deesset ds̃tituere:ac pdãnare amicũ æstimaretur. Et cõsentiẽtibus uniuersis sedit ĩ subselliis paliquot horas:uerũ tacitus:& ne laudatiõe qdẽ iudiciali data. Affuit & cliẽtibus:sicut scutario cuidã euocato quondã suo q postulabatur iniuriarũ:unũ oĩno ex reorũ nũero:ac ne eũ qdẽ:nisi pcibus eripuit ex orato corã iudicibus accusatore:castritiũ p quẽ d cõiuratiõe Murenæ cognouerat

De dilectione Romanorum ad eum.

Ro quibus meritis q̃topere dilectus sit:facile est æstimare. Omitto senatusconsulta: quæ possunt uideri uel necessitate expressa:uel uerecundia. Equites Romani natalem eius sponte:atque cõsensu biduo semper celebrarunt:oẽs ordines in lacũ Curtii quot annis ex uoto pro salute eius stipẽ iacebant. Itẽ calẽdis Ianuariis strenã ĩ capitolio ẽt absenti ex q̃ summa pcios̃sima deorum simulacra mercatus uicatim dedicebat:ut apollinem sandaliariũ:& Quid sui officii:quid a se fieri oporteret. Cũctari:hærere:dubitare. Supesset adeẽt nouiter:ut Gel.scribit:iualuit:ut plærique supesse ꝓ adesse dicerẽt:sed ab eruditoribus nõ facile receptũ. Prædãna re:q̃si manifesti criminis reũ destituere:& añ iudiciũ ꝓ dãnato hr̃e.

In subselliis subsellia sunt iudicũ:ut ex Pediani sn̄ia oñdimus:tribunalia uerũ magistratuũ. Laudatione iudiciali data:iudicũ electiõe:siue sortitiõe ñdũ ꝓbata:cuius cõtraria erat reiectio:de q̃ Ci.& Asconius sæpius. Affuit:& cliẽtibus.q.d.nõ solũ amicis:q clari nois eẽnt:sed cliẽtibus quoq;:quãq̃ ex ueteri ro.po.ĩstituto:primus ĩ officiis accipiẽdis locus post parẽtes pupillis sit datus ab eo ꝓximus cliẽtibus:mox hospitibus:ĩde cognatis & affinibus. Massiu.Sabinus hospitẽ cliẽti ptuli:.M.Cato pr̃onũ ꝓximũ nomẽ eẽ dixit a pr̃e:q̃si ꝓximũ sit pr̃onoꝝ icliẽtes officiũ ab eo qd ẽ parẽtũ ĩ liberos:cui opinioni Alicarnasseus Dionysius astipulat. Scutario:militi a scuto dicto:Paulus diaconus.x.rerũ Romanoꝝ:Valẽtianus inqt:quũ eẽt scutariorũ tribunus apud Niceã Augustus ẽ appellatus:põt & scutarius dici:scutorũ faber. Euocato:euocati dicebãt:ut Seruius ait:q ex diuersis locis collecti ĩ exercitiũ coibãt:neq; hi milites erãt:sed ꝓ militibus habebãt:qd significãter Crispus demõstrat. Postulabat iniuriarũ:iniuriarũ erat reus. Eripuit:iudicio detraxit. Exorato:pcibus uicto:ut præsenti actiõe desisteret. Castritiũ:reũ.

Vel necessitate:maiestatis & potentiæ metu. Verecũdia:rubore. Sponte:nõ iussi:nõ rogati. Oẽs ordines:patricius equester:& plæbeius. In lacũ curtii:locũ ĩter palatiũ & capitoliũ:de quo Liuius:Plutarchus:& Dionysius satis multa. Ex uoto:pro eius.s.salute suscepto. Stipẽ:pecuniã. Strenã:munus annuũ:& ut quidã ĩterprætãtur:q̃si strenuã. Absenti:si pcul ẽt abesset. Vicatim:ꝓuicos. Apollinẽ sandaliariũ:ad habitũ qdã id referũt. Ego potius ad locũ:ut a uico sandaliariis opificibus referto:ĩ quo statua dedicata sit:cognomen fuerit illi datũ:est sandalium calciamenti genus. Teren. V tinã uideãtibi cõmitigari sandalio caput:græci σανδαλιον soleam uocant:unde & sardinia quandoque ab illius forma sandaliotis:ut plinius ait:ẽ dicta.

Iouem tragœdum: ut illũ a loco: ita hunc ab habitu cognominatũ existimo: est enim tragœdus: q̃ tragœdiã agit quo habitu in scœna tragœdi uterẽt: suo loco dicet. Veterani: iã emeriti. Decuriæ: iudicũ scilicet. Tribus: quæ qnq; & triginta erant numero. Sigillatim: p se multi. Delibante: leuiter attingente: ne suoꝝ munificentiã omnino aspernari uideret. Aceruos: cumulos. Fastis oĩbus: Lucanus: Nõ oĩa fausta Nõ fictas læto uoces simulare tumultu. Ne suppliciũ: ne publice: aut priuatim q̃squã supplicio afficeret. Patris patriæ: togatorũ primus Cicero: Catone id censente: patris patriæ cognomen Catilinæ cõiuratiõe oppressa é assecutus. Pli. Salue primus oĩum parẽs patriæ appellatæ: primus ĩ toga triumphũ linguæq; laureã merite. Iu. Roma patrẽ patriæ Ciceronẽ libera dixit Liui. Plutar. & Appia. eiusdẽ sunt rei auctores.

Antiũ: littorale latii oppidũ quondã aphrodisiũ dictũ: ubi forte Augustus erat. Laureata: laureos gestãs ramos: aut laureas coronas habens. Decreto: Priius facto. Neq; acclamatiõe: tumultuaria appellatiõe: ut é apud lãpridiũ: acclamationes inquit senatus graues fuere: & mox paulo acclamationes ipsas ĩdidi: & sniam senatus cõsulti hosti patriæ honores detrahanẽt: paricidæ honores detrahãẽt paricida trahatur: & alia quæ sequũtur. Faustũ: plutar. q; fœlix é inqt & hilare Ro: faustũ appellãt. Ipsa augusti uerba. A Messala rlata. i. memoriæ p dita. Cõpos factus: q̃si uotoꝝ omniũ summa fuisset: ut pr patriæ merito q̃nq; appellari posset. Cõsensum: hoc uestrũ: hoc de me iudiciũ.

Antonio musæ: Antonio cognomẽto musæ medico ea tẽpestate il lustri. plinius: Diuus certe Augustus lactuca seruatus in egritudine fert prudentia Musæ medici. Signũ æsculapii: esculapii tẽplũ ĩ tiberina ĩsula fuit: Ouidius & Valerius auctores sunt. plutarchus tñ ĩ q̃stionibus: q̃rit qd sit qd æsculapio extra urbẽ ædes ponerẽt. Cauerũt testamẽto: cautũ uoluerũt. Præla to titulo: sacrificii cã titulo p̃lata.

Supstitẽ Augustũ: suscipiẽdi uotiratio fuit: si moriẽs augustũ supstitẽ reliqssent. Initiũ anni: ut dies ille annũ ĩcoharet: quo primũ Augustus sua esset mœnia ingressus.

Oppidatĩ: p oppida. Cæsareas urbes: Cæsaris nomĩe nũcupatas.

Cũcti: simul: cõi noĩe: q̃si cõiuncti: ut pedianus ĩterpretat. Iouis olympici: uel ab Olympia regione pisei agri parte: ubi tẽplũ Iouis fuit uel ut diodorus scribit: ab eo quod Iuppiter puer Aegypti rex a Dionyso cõstitutus: ab olympo quodã: quẽ ille præfecti noĩe puero dederat eruditus: & ad uirtutẽ ĩstitutus eẽt: olympius: siue olympicus ẽ dictus: qd olympii Iouis tẽplũ Athenis fuerit: Thucidides auctor é: hac ĩquit præcipue parte extructa delubra uisunt Iouis olympii telluris: quæ loca uidẽt idẽ auctor significare eẽ añ Thesei tẽpora ĩ uetustissima urbis parte fuisse cõstructa. Genio: deorũ filio: ut ausustius scripsit: & paręti hominũ: ex quo hoĩes gignũtur. Laberius: genius generis nr̃i parẽs alii oĩum rerũ gerẽdarũ: alii cuiusq; loci deũ autumant.

Iouem tragœdum aliaq; in restitutionẽ palatinæ domus incẽdio absumptæ ueterani: decuriæ tribus: atq; etiã sigillatim e certo genere hominũ libentes: ac pro facultate q̃squepecunias contulerunt: delibante tantũmodo eo summarũ aceruos: neque ex quoq̃ plus denario auferente. Reuertentẽm ex prouincia: nõ solum fastis omnibus sed & modulatis carminibus prosequebantur: obseruatum etiã est ne quotiẽs ĩtroiret urbẽ: suppliciũ de quoq̃ sumeretur.

De honore eidẽ collato p senatũ populũque romanũ.

Atris patriæ cognomẽ uniuersi repẽtino maximoque consensu detulerunt ei. Prima plebs legatione Antium missa deindeq; nõ recipiebat ineunti Romæ spectacula frequens & laureata: mox in curia senatus: neq; decreto: atq; acclamatione: sed per Valerium Messalã id mãdantibus cunctis: quod bonum inquit: faustũq; sit tibi domuique tuæ Cæsar Auguste: Sic enim (nos ꝑpetuã felicitatẽ reipu. & læta huic precari æstimamus) senatus te consentiens cũ populo Ro. cõsalutat patriæ patrẽ. Cui lachrymãs respõdit Augustus his uerbis. (Ipsa. n. sicut Messala apposui). Cõpos fact⁹ uotorũ meorũ patres cõscripti: qd habeo aliud deos ĩmortales p̃cari: q̃ ut hũc cõsensum uestrum ad ultimum uitæ finem mihi perferre liceat.

De honoribus eidẽ collatis p singulares ciues Romanos.

Edico Antonio musæ: cuius opera ex ãcipiti morbo conualuerat: statuam ære collato iuxta signum æsculapii statuerunt. Nõnulli patrũ familiariũ testamẽto cauerunt: ut ab hæredibus suis prælato uictimæ titulo in capitolĩũ ducerentur: uotũque ꝑ se solueretur: quod supstitem Augustũ reliquissent. quædã Italiæ ciuitates diẽ: quo primuꝫ ad se uenisset initium anni fecerunt: prouinciarũ plæræque super templa: & aras: ludos quoque quinquẽnales pene oppidatim constituerunt.

De honore ei collato per reges ac ciuitates.

Eges amici atque socii & singuli in suo quisque regno cæsareas urbes condiderunt: & cũcti simul ædẽ Iouis olimpici Athenis antiquitus incohatã perficere cõi sumptu destinauerunt: genioq; eius dedicare: ac sæpe regnis relictis: non Romæ modo: sed prouincias peragranti

mant. Peragranti:lustranti. Quottidiana officia:circa illũ officii cã quottidie uersati. Togati:ro.ciuili q; habitu:nõ regio culti. Insigni:sine purpura:& diademate. Quoniã:trãsitio ex epilogo & ꝓpositiõe constãs:a politica uitæ rõne ad oeconomicã. Egerit:uixerit. Matrẽ:aciã. Octauiã sororẽ:quæ.C.Marcello mox Antonio nupsit. Officia:Appia:auctor é:eius pietatis ĩ matrẽ:amoris aũt & officii ĩ sororẽ:Plutar. in Antonio. Claudiã:ex.P.Clodio & Fuluia genitã.plutar.ut Curioni antea nuptã ait Fuluiã ab Antonio acceptã q; diuerso loco Clodiã Fuluiæ filiã & Antonii priuignã dicat Cõcordiæ cã Augusto despõsatã:unde colligi põt Fuluiã primũ Clodio: mox Curioni nouissime Antonio nupsisse. Simultate:cõtẽtiõe:discordia. Appia. & plu. eiusmodi simultatis meminerunt. Nuptam duobus senatoribus:sunt q scriboniã ĩtelligãt:quæ.L. Scipioni q in aphrica a Cæsare dictatore uictus é nupsit:sed nõ aduertũt paꝛ tempoꝛ rõnẽ cõuenire:nisi Augustus admodũ iuuenis cõcordiæ cã ducere uoluerit fœminã grandẽ natu: fuit & alia Scribonia huius filia:cuius Trãql.in libro de grãmatis:& rhetoribus meminit:de qua libentius ĩtellexerĩ:sed qbus hæc uel mater duobus senatoribus nupserit põterq; liboni adhuc quæro. Pertesus:eius mores auersatus. Liuiam drusillam:tiberii & drusi matrem.

quottidiana officia togati:ac sine regio insigni more clientũ præstiterunt. De interiori & familiari uitæ.

Voniam qualis in ĩperiis:ac magistratibus:regenda q3 per terrarũ orbẽ pace: belloque republica fuerit expositi:referem nunc interiorem ac familiarem eius uitã: quibusque moribus atque fortuna domi:& inter suos egerit a iuuenta usq3 ad supremum uitæ diem. Matrem amisit in primo cõsulatu:sororem Octauiam quinquagesimũ & quartum agens ætatis annũ:utrique cũ præcipua officia uiuæ præstitisset etiã defunctæ honores maximos tribuit.

De sponsis & uxoribus eius.

Ponsam habuit adolescẽs. P. Seruilii Isaurici filiam: sed recõciliatus post primã discordiã Antonio expostulãtibꝰ utriusq3 militibꝰ:ut ex necessitudine aliq; iũgerẽtur:priuignã eius Claudiã Fuluiæ ex.P.Clodio filiã duxit uxorẽ:uix dũ nubilẽ:ac simultate cũ fuluia socru exorta dimisit intactã adhuc & uirginẽ:mox Scriboniã ĩ matrimoniũ accepit:nuptã ante duobus cõsularibusq3 & ex altero ẽt matrẽ. Cũ hac ẽt diuortiũ fecit ptesus:ut scribit:annorũ puersitatẽ eius:ac statĩ Liuiã Drusillã matrimonio Tiberii Neronis:& qdẽ prægnãtẽ abduxit:dilexitq3 & ꝓbauit unice ac pseueranter. De filia Iulia & matrimõiis eiꝰ.

X Scribonia Iuliã:ex Liuia nihil liberorũ tulit: cum maxime cuperet. Infans:q cõceptus erat:ĩmaturus ẽ editus. Iuliã primũ Marcello Octauiæ sororis suæ filio tantũque pueritia egresso:deinde ut is obiit. M. Agrippæ nuptui dedit:exorata sorore ut sibi genero cederet. Nã tunc Agrippa alterã Marcellarũ habebat & ex ea liberos: hoc quoq3 defuncto multis diu ẽt ex equestri ordine circũspectis cõditionibus Tiberiũ priuignum suũ elegit:coegitq3 pregnantẽ uxorẽ:& ex qua iã pater erat dimittere. M. Antonius scribit primũ eũ Antonio filio suo despondisse Iuliam:deinde Cotisoni Getarum regi quo tẽpore sibi quoque inuicem filiam regis in matrimonium petisset.

De nepotibus eius ex Iulia.

Epotes ex Agrippa & Iulia tres habuit. C.et.L.& Abduxit:abductã dixit quasi auctoritate magis q; uoluntate Tiberio Neroni:cui locata erat adeptã: in Tiberiꝰ Liuiã inqt Drusillã:& tunc grauidã:& iã ante apud se Tiberiũ enixã petẽti Augusto cõcessit:qbus uerbis apparet Liuiã non ui ademptã:cõtra in caligula: quũ ille Liuiã Horestillã Caio Pisoni locatã medio nuptiaꝝ officio domũ abduxisset gloriatus est Romuli & Augusti exẽplo quæsitã sibi uxorẽ quasi ui dicere uoluisset:qd' & Antonius ad Augustũ scribẽs ĩ epistolis exprobrare uidet'. Ex Scribonia cũ qua diuortiũ fecit. M. Marcello:qui ex.C.Marcello:ut diximus:& maiore Octauia est natus.

Exorata:præcibus uicta. Sibi genero cederet:generi possessiõe ut patereꝰ Agrippã facto cũ Marcella filia diuortio ex qua iã pꝛ erat: Iuliã suã Augusti dico filiã duceret uxorẽ. Alterã Marcellaꝝ:unã ex duabus octauiæ filiabus q̃s illa ex C. Marcello fuerat enixa. Hoc quoq;:Agrippa.s. Priuignũ:Liuiæ & tiberii neronis filiũ. Prægnãtẽ:grauidã. Vxorẽ:agrippinam:

Marco agrippa & põponii attici filia genitã:ex qua drusum filiũ tiberius tulerat:Anneus seneca nomẽ attici inqt perire Ciceronis epistolæ nõ sinũt:nihil illi ꝓfuisset gener agrippa:Tiberius ꝓgener:& drusus Cæsar ꝓnepos ĩter tã magna noĩa taceret' nisi Cicero reliq; ex eo reqre. Tiberius:neqs similitudine nominũ erret is dico q priuignus fuit augusti:ac post illũ rerũ potitus é:& fratrẽ drusum & filiũ quẽ ex scribonia tulit eiusdẽ noĩs habuit:Sed de utroq; alias:est ad hæc ipse ut pꝛ Tiberius nero appellatus:nã quũ tiberio neroni trãsllus ait liuiã Locatã d̃ pꝛe loqt' quũ iuliã tiberio post agrippæ mortẽ mrimonio iũctã d̃ filio q postea ut dixi ipator fuit. Antonio filio:qué ãtonius ex fuluia tulerat:Augustusq; Alexãdria captæ occidi iussit. Cotisõ-

cotisonis huius horatius meminit:occidit daci cotisonis agmẽ. Gethaȝ regi:gethæ supra hiſtrũ põtico mari adiacẽt:Pli. Ab eo oẽs ſcythaȝ gẽtes uariæ lr̃ñ littori appoſitæ tenuere alias gethæ daci a romanis dicti quibus Plinii uerbis dacos:& gethas eandẽ eẽ gẽté nõ miȝ igit ſi hic gethaȝ regẽ uocat quẽ flaccus daciũ dixit.

Germanico ſororis ſuæ nepoti:Germanicus druſi fratris tiberii & iunioris Antoniæ filius:Iunior ãtonia. M. Antonii triũuiri & octauiæ filia:Plutarchus ĩ Antonio é auctor. Per aſſem & libra emptio fiebat quũ adhibitis teſtibus:is q̃ empturus erat libra quã tenebat ille q̃ ĩ poſſeſſione mãcipii erat ære ꝓcuſſa ſe mancipiũ.i. ſeruũ aut aliud qđ ſub eius dño eẽt ut filiũ dicebat ea ſui emptiõe uẽdicare:Sed quũ tria eẽnt teſtamẽtorũ genera:quoȝ unũ Calatis Comitiis ĩ cõtiõe populi fieret. Alteȝ ĩ ꝓcinctu quũ milites ĩ aciẽ ꝓceſſuri eẽt:tertiũ furit qđ p familiæ emãcipationé fieri cõſueuit cui aes & libra:ut Gellius ait adhibebãt: Verũ non inepte q̃ri poſſet cur domi emptos dixerit: ſi publicæ alioqn id fieri conſueſſet:Cui occurras licet Calatis comitiis auctore gellio & execratiões & teſtaméta fieri ſolita quorũ unũ id genus erat qđ p æs & libra fiebat:Veȝ eadẽ calata comitia ꝓ collegio põtificũ hñi ſolita lælius fœlix tradidit põtifices coire oportuit ĩ pontificis maximi domo potius q̃ alibi: Auguſtus tũ põtifex maxĩus erat:ergo domi.i. ꝓ collegio põtificũ ad ſe accerſito: uel domi emptos.q.d.ñ extra familiã q̃ſitos:ſiqdẽ C.& luciũ nepotes auguſti Iulia filia gẽitos ꝓ domeſticis hr̃e potuit. Circa ꝓuiciã ad ꝓuiciarũ admĩſtratiões. Filiã:iuliã.

Neptes:Iuliæ & Agrippæ filias.

Vt ẽt. Lenificio aſſuefaceret: dixit q̃ſi parũ decorũ illuſtriori loco natis eẽt lanificiũ quod apud ouidiũ querula illa penelope affirmare uideť:Forſitã & narres inqt q̃ ſit tibi ruſtica cõiunx:quæ tm̃ lanas nõ ſinit eẽ rudes:hæc illa uerũ Tanaq̃l uel ob id ipm̃a ro.ſcriptoribus é maxĩe celebrata:Pli.lanã colo fuſo Tanaq̃lis quæ eadẽ Caia Cecilia uocata ẽ ĩ tẽplo Marci anci duraſſe ſe hæc ꝓdẽte auctor é Marcus uarro: plutarchus ĩ romulo eiſdẽ tanaq̃lis & lanificii eius meminit:Homerus heroidibus quoq; id opificiũ tribuit: ſic apud illũ hector andromachẽ alloquitur αλξειϛ οικον ιουϛατα σαυτηϛ εργα κομιζειϛον τηλακατη ὁ νε και αμφι πολοιϛ κελευε. Brutus quoq; ad bellum exiturus portiam uxorem:ut plutarchus ſcribit ad colũ & telã iterpellãtẽ remiſit:idẽ auctor:Caios & Caias uoces ĩ ſacris nuptialibus ĩ bonũ rei omẽ q̃a tanaq̃l. C.ſit dicta uſurpatas tradidit:q̃q̃ fabius aliter ĩterprætatus ſit. Pro palã:ĩ apto & oĩbus audiẽtibus. Diurnos cõmẽtarios:græci Ephemeridas dicũt.Iu.ĩ cuius manibus ceu pĩguia ſuccina tritas cernis ephemeridas.

Baias:littorale cãpaniæ oppidũ a baio ulixis ſocio dictũ.filius italicus Itacẽſia littorã bai. Nepotes.C.& Luciũ & agrippã:Iulia genitos. Per ſe:nullo externo ꝓceptore adhibito. Chirographũ ſuũ:ſum ſcribẽdi charactere. Cœnauit una eodẽ triclinio. In uno lecto:eodẽ quo ipſe accubaret. Fortuna:ſucceſſus. Oĩbus ꝓbris:oĩ flagitio & ĩfamia. C.& Luciũ:quos adoptauerat. In lycia:aſiæ regio ẽ lycia ĩter cariã & pãphiliã ſinũ:alyco pãdionis filio olĩ termile dicta.lxx.oppidis frequẽs ut Pli.ſcribit. Maſſiliæ:ĩſignæ id narbonẽſis galliæ oppidũ a phocẽſibus cõditũ:Strabo:Pli.& Lucanus ſunt auctores. Curiata lege:Calata comitia:de q̃bus ꝓxĩo loco diximus alia ut gellius ſcribit curiata erãt:alia cẽturiata:Cẽturiata ꝓ cornicẽ uocari: Curiata uero curiatĩ populũ ad cõcionẽ calari.i.ꝓ curias atq; id ipm̃ ꝓ lictoré nõ cornicinẽ fieri. Agrippã.C. & Lucii defunctorũ fratré ex iulia & Agrippa natũ. Sordidũ:fœdũ & ĩ uitia ꝓnũ. Abdicauit familia & bõis expulit eſtq; uiuẽtis adhuc abdicare exhæredare uero mortui. Surrẽtũ:oppidũ puteolano ſinui ꝓpinquũ:calicibus & uino nobile:ſed ſyrenũ ſede adhuc nobilius: paninius é ĩter notos ſyrenũ noĩe muros. Mar. Surrẽtina bibis nec myrrina picta nec aurũ ſume dabũt calices hæc tibi uina ſuos:Pli.retinet hãc nobilitatẽ:& aretiũ ĩ italia & calicũ tantũ ſurrentũ:& rurſus qđ adui nũ attinet idẽ auctor:Tiberius inqt Cæſar dicebat cõſenſiſſe medicos ut nobilitatẽ ſurrẽtino darẽt alioqn eẽ generoſum acetũ:Papinius. Quabromio dilectus ager colleſq; ꝓ altos uriť & p̃lis nõ ĩuidet uua phalernis. Dedecora:ĩfamiã. Nõ adeo:nõ multũ:nõ oĩno fractus.

Agrippam:neptes duas Iuliam & Agrippam. Iuliam.L. Paulo cenſoris filio: Agrippã Germanico ſororis ſuæ nepoti collocauit. Caium & Lucium adoptauit domi per aſſem & liberã emptos a patre Agrippa:teneroſque adhuc ad curã Reip. admouit:& cõſules deſignatos circũ ꝓuincias exercituſque dimiſit. Filiã & neptes ita inſtituit:ut ẽt lanificio aſſuefaceret:uetaretq; loqui aut agere quicq̃ niſi palã:& quod indiurnos comentarios referretur extraneorum quidẽ cœtu adeo prohibuit:ut. L. Tucinio claro decoroq; iuueni ſcripſerit:quondã parum modeſte feciſſe eũ: quod filiã ſuam Baias ſalutatũ ueniſſet. Nepotes & litteras & natare aliaq; rudimenta per ſe plerũq; docuit. Ac nihil æque elaborauit q̃ ut imitarentur chirographũ ſuũ: neq; cœnauit una niſi ut ĩ uno lecto aſſiderent: neque iter fecit niſi ut uehiculo anteirent:aut circa ad equitarent.

De infortunio eius circa ſobolem deſcendentium.

Ed lætum eũ atq; fidentẽ & ſobole & diſciplina domus fortuna deſtituit. Iulias filiã & neptẽ omnibus probris cõtaminatas relegauit. C.&. L. in duo de. xx. menſium ſpacio amiſit ambos. Caio in Lycia:Lucio Maſſiliæ defunctis. Tertiũ nepotẽ Agrippã ſimulq; priuignũ Tiberium adoptauit in foro lege curiata. Ex quibus Agrippã breui ob ĩgeniũ ſordidũ ac ferox abdicauit:ſepoſuitq; ſurrentũ Aliquanto autẽ patiẽtius mortẽ q̃ dedecora ſuorum tulit. Nã. C. Luciiq; caſu non adeo fractus:de filia ab

De filia:de filiæ adulterio. Per quæstorē:quæstores ærarii id p̄stabant ut publicas litteras recitarent: ut ē in eo libello qui fenestellæ noīe de romanis inscribit magistratibus. Cōgressu hominū:diu nulli sui adeūdi copiā fecit. Deliberauit:aīo agitauit. Ex cōsciis:adulteriorū ministris. Fœde: ꝑprium libertæ nomen. Se fœde patrē:optare ut eadē mens filiæ fuisset mortēq; sibi:ut fœda cōsciuisset. Vsum uini:uino ab initio romanæ mulieres decreto abstinue re:ná q uxorē occidit q; uinū e dolio bibisset a romulo absolutus dī: plini.est auctore natiū menetinū secutus:fabius pictor quia mulier loculū ubi claues erant cellæ uinariæ re signasset a suis inedia mori coactā tradidit:Cato iccirco ait ꝑpinquos domū reuersos osculū fœminis da re solitos ut cognoscerēt an olerēt temetū:Dionysius ꝑsuasum fuisse ait ab initio romanis corruptionis principiū eē ebrietatē:Insaniæ ue ro corruptionē. Cōsulto:cā prius ad se delata:is q ad illā traiecturus eēt. Anotis ac cicatricibus:ne credo moechorū q;squá ad eā sub aliena p̄sona nauigaret. Ex insula:ex qua nō dicit:sed potiā pádatariā & alias cōtra cápanū littus sitas īsulas hunc usum p̄cipibus ī suos seuiēti bus p̄stitisse cōstat. Exorari:p̄cibus uici. Tales filias &cōiuges:tā īpudicas q̄ ipse filiam & neptē effectus eēt ꝑ q̄bus tā ptinaciter iterce derēt. Agnosci uetuit:ī aptū referri:Sed cōtinuo extingui q̄si adulterio cōceptū. Trāsportauit:ex surrēto ī insulā trāsportari fecit. Sepsit:circūdedit neq; pateret effugium. Cauit:Cautū uoluit. Senatus cōsulto:publico decreto. Iulia rū:filiæ & neptis:οἱ θοφελεσ ταγοροσ τεμενοι αταμοσ ταπτολεαλαι:Sic hector ille homericus cōuiciabundus paridem alloquit: utinā nūq; eēs natus uel celebs mortuus eēs. Vomicas: apostemata seu fistulas ut alii iterpretant. Carcinomata: cancros græci καρκινον cancrū uocāt unde & το καρκινωμα morbus ipse:Plini. huiusmodi Augusti clades breuiter executus Incusatæ īqt liberoꝝ mortes luctusq; nō tm̄ orbitate tristes adulteriū filiæ & consilia paricidæ palā facta. Neq; facile admisit: Secutus credo sapientis illius solonis p̄ceptū ut est apud laertiū.τουσ φιλουσ μυ ταχυκτω amicos ne celeriter nimis acquiras qđ & Ciceroī lælio p̄cipit. Cornelīū gallū: is ē de quo Maro ī bucolico carmine pauca meo Gallo sed q̄ legat ipa lyquoris:&quē eusebius scribit primū oīum ægyptū ī formā ꝑuinciæ ab Augusto redactā administrasse.

sens ac libello ꝑ quæstorē recitato notū senatui fecit:absti nuitque congressu hominū:diu pire pudore ēt de necāda deliberauit. Certe quū sub idē tēpus una ex cōsciis liberta fedæ suspēdio uitā finisset:maluisse se ait sedes patrē fuisse Relegatæ usum uini oēmq; delicatiorē cultū ademit:neque adiri a quoq; libero seruoque nisi se cōsulto pmisit: & ita ut certior fieret qua is ætate:qua statura quo colore eēt ēt q̄bus corporis notis uel cicatricibus. Post qnquēniū demum ex insula īcōtinentē lenioribusque paulo cōditioni bus transtulit eā. Nā ut oīno reuocaret exorari nullo modo potuit:deprecanti sæpe populo Romano & ptinacius instanti:tales filias, talesque cōiuges ꝑ cōcione imprecatus. Ex nepte Iulia post dānationē editū īfantē agnosci alique uetuit. Agrippam nihilo tractabiliorem īmo in dies amentiorē in insulā transportauit sepsitque insup custodia militū. Cauit ēt senatus cōsulto ut eodē loco ī perpetuū cōtineretur:atque ad oēm & eius & Iuliatum mentionem ingemiscens proclamare etiam solebat.αι θοφελεσ ταγονοσ τεμενοι αγαμοσ τε οθολε θαι nec aliter eas appellare q̄ tres uomicas:aut tria carcinomata sua.

De receptione & cultu amicitiarum eius.

Micitias neq; facile admisit:& cōstātissime retinuit: & nō tātū uirtutē ac merita cuiusq; digne ꝑsecutus sed uitia quoq; et delicta dūtaxat modica ppessus. Neque enī temere ex oī numero ī amicitia eius afflicti repirētur: præter Saluideniū Ruffum:quē ad cōsulatū usque et Corneliū Gallū quē ad prefecturā ægypti ex īfima utrunque fortuna prouexerat. Q uorū alterū res nouas molientem dānandū senatui tradidit:alteri ob ingratū & maliuolum aīum domo et ꝑuinciis suis īterdixit Sed Gallo quoque et accusatorū denūciationibus:et senatus cōsultis ad necē cōpulso:laudauit qdē pietatē tātope ꝑ se īdignātiū. Cæterū et illachrymauit:et uicē suā cōquestus ē:qđ sibi soli nō liceret amicis q̄tenus uellet irasci. Reliq potētia atque opibus ad finē uitæ suæ cuiusque ordinis p̄cipes floruerunt: q̄q̄ et offensis īterueniētibus. Desiderauit. n. nōnūq; ne de pluribus referā & Marci Agrippæ patiētiā:et Mecœnatis taciturnitatē:quū ille ex leui rigoris suspitione & qđ Mar M. Agrippæ patientiā q rigore quodā animi potius q̄ iniuria mitylenas cōcessit Plinius pudēda inqt agrip-

Alterū:gallū. Alteri:saluideno. Maliuolū:sibi īfestū. Ad necē cōpulso:eusebius ē auctor gallū sibi mortē cōsciuisse. Pietatē:piū erga se patrū studiū. Vicē suā:paq; felicē sortē. Quatenus:q̄tū uellet.q d.maiora sunt eoꝝ scelera q̄ possit q;squá illis leuiter irasci & iccirco se īfelicē dicere cui ut ē apud Anneū senecā malū eē necesse eēt. Reliq:amici. Offensis īterueniētibus:q̄q̄ & ab illis q̄nq; offensus. Desiderauit:requisiuit.

pæ ablegatio q̃si ab augusto fuerit ille ablegatus nõ ultro ſeceſſerit niſi ad eius filiũ id potius referas. Terẽ tiæ uxori: Plinius: Arcanoꝝ ꝓditione ad mecœnatis credo leuitatẽ alludẽs: Anneus ſeneca eũ: ut mollem & uxoriũ taxat: celebre alioqn ipſius nomẽ flacci horatii: & Maronis carmie. Hæreditates: legata. Supma: ultima: extremã uoluntatẽ: nã uolũtas ex iudicio pẽdet. Moroſiſſime: nimis anxiæ & curioſe. Parcius: remiſſius. Citra honorẽ uerboꝝ an ſine honorifica præfatione de ſe ultimo uitæ tpe locuti eẽnt. Pupillari ætate: ut aliena ope & tutela ĩdigerẽt. Virilis togæ: quo die uirilẽ togã ſumpſiſſet. Aut nuptiarũ: aut quũ uxorẽ duxiſſet. Cũ ĩcremẽto: auctis ẽt rebus aut mũeribus ſupaddi tis. Patronus ĩ libertos. Dñs: ĩ ſeruos. Grauiſſime. peſſime. Diſpẽſatorẽ: diſpẽſo unde diſpẽſator a diſpẽdo ẽ: pẽdendi æris mos lõge antiqſſimus: nã quũ æs graue eẽt ĩ uſu appendi oportuit nõ nũerari q igit̃ patroni aut dñi æs diſpẽdebãt diſpẽſatores ab initio ſũt dicti. Fero apro: ſilueſtri. Per metũ: q dũ apri declinaret ĩ curſum irruẽti illi auguſtũ ꝓ ſe obiecit. Quã noxe: culpæ. Proculũ: ꝓculus dr̃ q pegri nãte pr̃e ẽ natus. Adulterar̃: adulteria cõmittere. Talbo a manu: q ſerui a manu eẽnt q a pedibus diximus. Pro epiſtola ꝓdita: qa ſecretiorem epiſtolã ꝓtio corruptus uoléti legẽdã ſubieciſſet aut certe recitaſſet. Caii: q lycia piit. Occaſionẽ: tpis oportunitatẽ. Valitudinis: morbi. Onerato graui põdere: grãdioribus ſaxis eius collo alligatis. Præcipitauit: ꝑcipitari fecit. Dedecoꝝ: ꝓbroꝝ. Sextus põ. magni põpeii filius: q ab eo poſtea nauali ẽ: ꝓlio uictus. Inſectatus: proſcidit. Auunculi: Cæſaris maior. n. auũculus auguſto Cæſar dictator fuit. Stupro: turpiſſimo corporis obſeqo. L. Antonius: qui circa puſiã ab eo fame domitus ẽ. Marci: Antonii. ſ. triũuiri. Delibatã: primo uiolatã. Aulo hircio q poſtea mutinẽſi bello piit. Subſtraueratabutẽda dederat. Nuce ardẽti: Plinius tingũt̃ cortice ea rũ lanæ: & ruffat̃ capillis: cæteꝝ huiuſmodi uſus nihil meminit. Incõtumeliã: incõtẽptũ. De gallo: dcibeles ſacerdote. Tympanizãte tympanũ pulſante. Mar. Area celeneos lugẽtia mr̃is amores: Eſuriẽs gallus uẽdere ſæpe ſolet. lu. aut reſupinati ceſſantia tympana galli: catullus miniſtras quoq; ipas deæ gallas appellauit rapidæ iquit ducẽ ſe quũt̃ gallæ præpopere pedem aut certe ad galloꝝ mollicié reſpiciẽs gallas catullus dixit ut ẽ illud apud Ver. o uere phrygiæ. Cynedus: mollis gallus: genitalibus náq; exectis molliſſimi habebãt̃. Orbẽ digito tẽperat quũ de gallo tympanũ pulſante eẽt a poeta dictũ populus ĩ auguſtũ uertit q molliſſimus ut galloꝝ unus orbem terraꝝ porrecto digito qđ ĩperãtiũ ẽ regeret. Feſtinatas: qñ prægnãtẽ ẽt abduxiſſet. Fœminã cõſularẽ: cõſulari uiro nucellus ſibi anteferetur: Mitylenas ſe relictis omnibus cõtuliſſet. & hic ſecretũ de cõperta Murenæ cõiuratione uxori Terentiæ ꝓdidiſſet. Exegit & ipſe inuitẽ a b amicis beniuolẽtiã mutuã tã a defunctis q̃ a uiuis. Nã q̃is minime appeteret hæreditates: ut q nunq̃ ex ignoti teſtamento capeq cq̃ ſuſtinuerit: amicorũ tamẽ ſuprema iudicia moroſiſſime pẽſitauit. neq; dolore diſſimulato ſi parci⁹ aut citra honorem uerborũ: neq; gaudio ſi grate pieq; qs ſe ꝓſecut⁹ fuiſſet. Legata uel partes hæreditatũ & a q buſcũq; parẽti b⁹ relicta ſibi aut ſtati libis eorũ cõcedere: aut ſi pupillari ætate eẽnt die uirilis togæ uel nuptiarũ cũ ĩcremẽto reſtituere cõſueuerat. De ſeueritate & clæmẽtia ei⁹ erga libtos

Atronus dominuſq; nõ mius ſeuerus q̃ facilis & clæmẽs multos libertorũ ĩ honore & uſu maxio habuit ut Liciniũ Enceladũ alioſq;. Coſiniũ ſeruũ grauiſſime đ ſe opinãtẽ nõ ultraq̃ cõpedib⁹ coercuit. Diomedẽ diſpẽſatorẽ a quo ſimul ãbulãte ĩcurrẽti fero apro p meũ obiect⁹ẽ: maluit timiditatiſ arguere q̃ noxe: rẽ q; nõ mĩmi piculi: qa tamẽ fraus aberat ĩ iocũ uertit. Itẽ ꝓculũ ex acceptiſſimis libtis mori coegit cõptũ adulterare matrõas. Gallo a mãu qđ ꝓ epiſtola ꝓdita denarios qngentos accepiſſet: crura effregit: Pædagogũ miniſtroſque Caii filii p occaſionẽ uaritudinis mortiſq; eius ſupbe auareque ĩ ꝓuincia graſſantes, oneratos graui põdere ceruicibus præcipitauit ĩ flumẽ

De infamia dedecorum primæ iuuentutis eius.

Rima iuuenta uariorũ dedecorũ ĩfamiã ſubiit Sex. Pompeius eũ ut effœminarũ inſectatus eſt. M. Antonius adoptionem auunculi ſtupro meritum. Itẽ. L. Martii frater quaſi pudicitiam delibatam a Cæſare. Aulo etiã Hircio ĩ Hiſpania trecẽtis milibus nũmum ſubſtrauerit: ſolituſque ſit crura ſuburere nuce ardenti: quo mollior pilus ſurgeret: ſed & populus quondam uniuerſus: ludorum die & accepit in cõtumeliã eius & aſſenſu maximo cõprobauit uerſum ſcœna ꝓnunciatũ de Gallo matris deũ tympanixante: Vides ne ut Cinædus orbem digito temperat.

De adulterio & libidine eiuſdem.

Dulteria quidem exercuiſſe ne amici quidẽ negant excuſantes ſane non libidine ſed rõne cõmiſſa: quo facilius cõſilia aduerſariorum per cuiuſque mulieres exqreret. M. Antonius in ſuper feſtinatas Liuiæ nuptias obiecit: & fœminã cõſularẽ e triclinio uiri corã ĩ cubiculũ addu-

ptā quo pacto ad liuiā id referri possit nō uideo Tyberius. n. nero nunq̄ quod legeri cōsul fuit. Rubētibus auriculis: qđ ī fœmina patratæ libidinis ē signū. lu. Vexataq; comas uultūq; aurēq; celetē. Dimissam scriboniā: obiecit itelligæ. Pellicis: quā marito p̄sente e triclinio ad stuprū abduxerat. Cōditiōe quæsitas: sic potius legēdū q̄ cōditiōes uñ nihil seqt̄: ut sit sensus Antoniū obiecisse Augusto p̄ter cætera flagitia fœminas quoq; p amicos illi cōditiōe quæsitas ut si nude placuissent iplius cōgressu dignæ iudicarēt. Thorannio māgone: q uenalia mācipia a mangonibus emebant diligētius inspicere cōsueuerūt neqd uitii inesset: q̄q̄ uitia q̄dā licet nō itellecta tāti haberi solita: ut seruus quēadmodum gellius scribit iure redhiberet eidē thoranio. M. antōius duos iuuenes quos mira similitudīe fratres ratus coemerat cū diuersitate linguæ, pditos redhibēdos putasset p̄tiū restituer coegisset nisi tēpestiuo illius sophismate fuisset delinitus. Reginam cleopatrā. Ineo: p cōiuge utor: inire p̄ter notū significatū coire ē: Plinius cōceptio uno initu pagit. Tu deinde. q. d. tu q uis me unius octauiæ cōcubitu uti qa sit uxor. Solā drusillā: solā liuiā q̄ drusilla cognominata est quæ eadē tibi ē & uxor.

Tertullā: noīa illustriū fœminaq; qbꝫ augustus cōgredi solebat. An ne refert: an multū differre putas. Vbi: domi an foris. In qua: ī uxore an aliena fœmina p̄interrogatione hæc legēda sed quæ felle nō careat. Secretior cœna: secretiore loco īstructa. Δωδεκάθεοι: duodeci deoꝝ. Pro apolline: apollinis habitu. Singuloꝝ: q cœne af fuerunt. Amarissime: amara ex probratiōe. Sine auctore: auctoris noīe suppresso. Istoꝝ: q, pdiis deabusq; discūbebāt. Choragū: χορηγοσ choreæ prīceps & offi cii suppeditator ēt expēsæ traduci turq; latinæ choragus: ē & choragiū īstrumētū scænicū ut festo placet: sed metri rō nō recipit. Mallia: p loco accipiūt qdā ī quo sit discubitū: sed cœpit potius q̄ uidit dixisset q̄re libētius p, pprio mulieris acceperī p quā oīa sint ī uulgusædita. Impia: deos lædētia qa ī re tur pi eos affingerēt. Cæsar: octauius.

Mēdacia: emētitas partes. Ludit: p lusum affingit. Cœnat: cœnādo repsentat. A terris: ubi ea

---

ctā: rursus ī cōuiuio rubētibus auriculis incōptiore capillo reductā: & dimissam Scriboniā: qa liberius doluisset nimi am potentiā pellicis: & cōditiōes quæsitas p amicos q ma tressamilias & adultas ætate uirgīes denudarēt: atq; p̄spi cerēt tanq̄ Thoranio māgone uēdēte. Scribit ēt ad ipsum hoc familiariter adhuc nec du; plane inimicus aut hostis. Q uid te mutauit: quod reginā ineo: uxor mea ē. Nunc cepi: an ab hinc annos nouē: tu deinde solā Drusillā inis: Ita ualeas uti tu hāc epistolā quū leges: nō inieris Tertullam: aut Terentillam: aut Drusillam: aut Saluiam Citisceniam aut omnes: An ne refert ubi & in qua arrigas.

De cœna eius & discūbentiū in apparatu deorū.

Oena quoque eius secretior in fabulis fuit. Q uæ uulgo Δωδεκάθεοι uocabatur: ī qua deorū dearūq; habitu discubuisse cōuiuas: & ipsum pro Apolline ornatum nō Antonii modo: e pistolæ singulorū nomīa amarissime annūerātes exprobrāt: si; & sine auctore notissimi uersus.

Q uum primum istorum conduxit mensa choragum.
Sexque deos uidit mallia sexque deas:
Impia dum phœbi Cæsar mendatia ludit:
Dum noua diuorum cœnat adulteria:
O mnia se a terris tunc numina declinarunt.
Fugit & auratos Iuppiter ipse thronos.

Auxit cœnæ rumorē summa tunc in ciuitate penuria ac fames. Acclamatūq; est postridie frumentū omne deos comediss: & Cæsarē plane eē Apollinē: sed & tortorē quo cognomine is deus quadam in parte urbis colebatur.

De nota præcioſæ supellectilis: & aleæ lusu.

Otatus ē: & ut præcioſæ supellectilis corinthiorūq; præcupidus: & aleæ indulgēs. Nā & ꝓscriptiōis tēpore ad statuā eius ascriptū est. Pater argentarius: ego corinthiarius: quū existimaretur quosdam propter uasa Corinthia inter proscriptos curasse referendos: & deīde bel/

---

scelera patrarēt. Declinarūt: oculos auerterūt. Auratos thronos: & ad sacras iouis sedes id referri pōt & ad locū cōuiuii q auratis eēt sedibus īstructus. Deos comediss: obliq̄ exprobratio qđ p diis cœnassent. Sed tortorē: qa fame populū torqret: Pli. de augusti ifortuniis pestilētiæ urbis fames sitisq; italiæ. In q̄dā pte urbis: ī ea uide licet q̄ uēalia tortoꝝ flagella pēdebāt: Mar. ubi pēdēt flagella tortorū: siue uicū ītelligas quē tortores īcolerēt: lu. sūt q̄ tortoribus ānua p̄stēt. Corithioꝝ uasoꝝ: sunt q a materia putēt dicta q̄ corītho achaiæ urbe a romāis īcēla ex uariis sit metallis cōflata: Pli. hoc casus miscuit corītho quū caperet īcēsa: sed idē auctor certa tēpoꝝ cōputatiōe oñdit opifices nobiles corithioꝝ uasoꝝ aut certe ad quos nobiliora referebāt opa corithi excidiū p̄cessisse qđ si sic ē aut ī materiæ iudicio aut opis ē a maioribus erratū: Corinthioꝝ p̄tiū supra modū tēporū ābitiōe ē auctū: pli. Mirū quū ad ifinitū operū p̄tia hæc creuerint auctoritas artis extīcta sit: papinius: Aeraq; & isthmiaus auro potiora metallis. Aleæ: lusui. Tpe ꝓscriptiōis: quū, pscriptionē exercēret: quo tpe p̄cipua flagrauit iuidia. P̄ meus: illius p̄sona cuius erat statua loqt̄. Argētarius: cāpsor trapezeta: ut qdā uolūt: ut alii ī qbus ē acron q auctiōi p̄elt seu q erat & auctor ē dictus. Corithiarius: corithio

rum uasorum studiosus sed iscriptiõis auctor ad metallorũ noia alluſit. Victus: octauius. Ludit aleã: ludo alea & aleã dicimus ĩ alea sunt talus tessera alueolus & breui oĩa quæ lusus esse dicunt: ẽ enĩ alea ipse casus siue euẽtus ludi Mar. alea parua nuces & nõ dãnosa uidet. Impudicitiæ: qua ĩfamia adolescens nõ caruit. Castitate: uitæ ĩtegritate oĩ ex parte seruata quũ pleriq; alii ætate puecti nõ fecerint sed pati pseuerarĩt. Lauti tiarum inuidiam: illud respicit quod corinthiarius est appellatus corinthiorum uasorum studiosus. Murrhinum: a murrha: est enim murrha humor sub terra concretus unde precioſissima uasa quæ ex oriente ad nos ut scribit Plinius deferuntur: lu. Maxima rursus murrhina: Lucanus non auro murrhaque bibunt. Mar. si calidũ bibis ardẽti murrha phalerno. Instrumento regio: regia suppellectule. Conflauerit: liquefecerit in massam redegerit.

Circa libidines: circa mulierum cõgressus: ná quod impudicitiæ ĩfamiã declinatã dixit illud ad augusti corpus refertur: ĩpudicus. n. est qui & pathicus aut fellator. lu. non filius ante pudicus. Ab uxore: liuia. Rumoré: infamiã. Expauit: reueritus est. Simpliciter: sine fraude: aut arte ulla. Decembri mense: quo saturnalibus uulgo ludebat: Macrobius & Marcialis diez licentiã explicant. Festis: solẽnibus & diis ut Macrobius ait dicatis lãpridius Calẽ. inquit Ianuariis hilariis matris deũ ludis apollinaribꝰ iouis epulo saturnalibus & eiusmodi festis diebus. Profestis: nõ festis hominibus. s. ob administrandã rẽ priuatã publicãq; cõcessis. Antographa: ipsius manu scripta ex αυτου και γραφω potest & antigrapha legi ut quidã habẽt αντι γραφω. n. scribo ẽ και αντι γραφον exemplar. Siluius pater: ex quo apparet duos tũ filios fuisse augusti familiares patrẽ de quo nunc: & filium. Geronticos: seniliter ἐπιῤῥηματικῶς ab eo quod πρῶι senex est. Talis: Talus ossis genus est in articulo pedis uentre eminens concaua inuertabra quadratum forma altera parte concauum altera uero planũ ĩposteriori est suffragine dũtaxat nunq; ĩ prioribus pedibus nec homini aut animalibus solidos ungues habẽtibus sed bisulcis tantum græci ὀστράγαλον uocant eo osse senes & pueri ludere consueuerunt unde illud a lysandro lacedemonio frequenter usurpatum pueros astragalis. uiros iureiurando fallere. Canẽ aut senione tali latera suũ singula numerũ faciebant latus quod unitatẽ habuit canis siue canicula appellabatur & quia minimus is numerus iccirco damnosus: Ouidius quid ualeant tali quo possis plurima iactu: figere damnosas effugiasq; canes: persius dãnosa canicula q̃tum raderet: latus huic oppositum uenus dicebatur siue cous senariũ continens q omniũ maximus sex lucri faciebat nũmos reliqua duo chius & senio dicta ternarium ille hic quaternariũ continens chius tris nũmos senio quattuor Lucrantes: binarius aut quinarius in talo non erat numerus: De talo Martialis non mea magnanimo depugnat tessara talo: Senio nec nostrum cum cane quassat ebur: & rursus cum uultu nunquam steterit tibi talus eodem Munera medices magna dedisse tibi. Qui uenerem: ut sit sensus qui senionem & canem iecerat in singulos talos singulos conferebat denarios quos in medium collatos qui uenerem punctum iecisset ut uictor tollebat. Quinquatris: lu. quinquatribus dixit erant dies quinque ut Ouidius ait in honorem palladis celebritate consecrati: una inquit dies media est & fiunt sacra mineruæ nominaque a iunctis quinq; diebus habent: Varro unum non quinque fuisse ait ac per errorem factum ut quinque celebrarentur fuitque ille dies celeber ad. xv. calen. aprilis is quia sextus esset ab idibus ac quintus ab atro quinquatrus dictus Macrobius est auctor cui festus gellius & Varro in nominis iuterpretatione astipulantur. Aleatorium: sic libentius legerim q̃ aleatorum quod plures habẽt ut urbane locũ aleatorũ frequentia refertũ aleatoriũ appellauerit fox. Calefecimus: multitudine & frequentia caloré induximus. Frater tuus: drusus potius q̃ agrippa q cũ Tyberio adoptatus nõ multo post fuerat sepositus. Rẽ gessit: lusit. Detrimẽtis: ex ingenti pecunia quam amiserat. Retractus: paulatĩ uincendo dãnum resarsit. Quas manus: pecuniarum grumos in aleam coniectos. Remisi: condonaui. Exegissem: mihi persolui

lo Sicilienſi epigramma uulgatum est. Postquã bis classe uictus naues pdidit: Aliquãdo ut uĩcat ludit assidue aleã. Ex q bus siue criminibus: siue maledictis ĩfamiã ĩpudicitiæ facillime refutauit: & præsentis & posteræ uitæ castitate. Itẽ lautitiarũ inuidiã: quũ & Alexãdria capta nihil sibi pter unũ myrrhinũ calicẽ ex ĩstrumento regio retinuerit & mox uasa aurea assiduissimi usus cõflauerit oĩa. Circa libidines hæsit: postea quoq; ut ferũt ad uiciãdas uirgines promptior: quæ sibi undiq; ẽt ab uxore cõqrerẽtur. Aleæ rumorẽ nullo modo expauit. Lusitque simpliciter & palã oblectamenti causa etiam senex: ac preter q̃ decembri mẽse aliis quoque festis profestique diebus: nec id dubium ẽ: antigrapha quadam epistola: cœnauĩ (ait) mi Tiberi quũ iidem accesserunt cõuiuiæ: Vinitius & Siluius pater inter cœnã lusimus geronticos & heri & hodie: talis enim iactatis ut quinque canẽ: aut senionem miserat ĩ singulos talos singulos denarios in mediu; conferebat: quos tolebat uni uersos: qui uenerem iecerat. Et rursus aliis litteris: non mi Tiberi, quinquatris satis iucunde egimus: lusimus enim p omnes dies: forũq; aleatoriũ calefecimus: frater tuus magnis clamoribus rem gessit ad summam tamen perdidit non multum: sed ex magnis detrimentis preter spẽ paulatim retractus est. Ego perdidi uiginti milia nummum meo nomine: sed quum effuse in lusu liberalis fuissem: ut

uoluissem. Aut retinuisse:aut nõ exactaꝫ loco uicẽtibus nõ reddidissem: aut certe exactas ne cui dedissem: Quinq̃ginta millia:nũmũ. Sed hoc:me.l.in oẽs munificũ fuisse. Filiã iuliã:añ eius dãnationẽ id factũ ĩtelligẽ. Par & ĩpar:qđ nucibus & digitis solet fieri. Ad scalas ãnularias:locũ sic ĩ urbe ab ãnulariis credo officinis siue pẽdẽtibus ãnulis dictũ. Calui oratoris:Fabius iueni q post Ciceronẽ caluũ p̃ferrẽt oĩbus. In palatio:palatii regiõe. Hortẽsianis:q̃ hortẽsii oratoris Cicerõis emuli fuerãt:De hortẽsio:Fabius tacitus & gellius plura. Albanaꝫ columnaꝫ:ex uicino quæsitaꝫ & iccirco uilioris p̃tii. Cõclauia:secretiora ædium loca qbus aut uiri colloq aut mulieꝛs confabulari solent dicta quod habeant clauem unam communem domesticis omnibus:Cicero triclinium conclaue appellauit:Quint. de crãonei Scopæ cõuiuio uix eo inqt Limẽ egresso triclinĩũ illud supra cõuiuas corruit de quo Cic.interea ait: Cõclaue illud cecidit: uñ suspicari possis Triclinĩũ a nr̃is recte cõclaue appellari. Syracusas: nomẽ a re fictũ απο του συρω trahο:και ακη το επιρρημα.i.qete & cũ silẽtio:uel συρω και του ακουσιου qa inuitũ traheret. i.ad aĩ labores:hic syra usias potius legẽdũ: uel απο του συρπου cũiculo και ακη:sunt alioqn syracusæ ĩ Sycilia urbs clarissima & oĩno notior q̃ de ea lõgior suscipiaꝫ sermo. Techno phiõ:& hoc quoq; fictũ τεχνη ars a græcis dicit φυω pduco. Suburbanũ:uillã aut p̃diũ urbi p̃ximum.

Ex secessibus:ex locis quæ in secessu frequẽtabat. Insulas cãpaniæ:cãpano littori adiectas ut capreas enarimẽ:pchitã. Lauiniũ: ab ænæa in latio cõditũ appiãus a diomede dixit. Prænestẽ:urbẽ ĩ montibus sitã a ποτων πριγων.i. ilicibus quibus locus abũdat ut seruio placet dictã. Tybur:hoc quoq; ĩ latio urbiq; ppinquũ Strabo Tusculũ pnestẽ:Tybur in cõspectu romæ sunt:de tyburis conditoribus alibi. Herculis tẽpli:Mar. Itur ad herculei gelidas qua tyburis arces: Strabo tybur qdẽ herculeũ ẽ:papinius qđ ĩ tẽpla daret alias tyrithia sortes. Prætoria: ædificia sũptuosiora. Grauabaꝫ:grauiter ferebat de iuidioso iuliæ ĩ ædificãdo apparatu & loco ab Augusto rõæ euerso satis supra. Xistis:porticibus ut uitruuio placet: sed melius hoc loco p̃ambulacris:& locis cõsitis arboribus ut plinius in epistolis docet.

Nemoribus:arboribus in nemorũ speciẽ cõsitis papinius ĩ surrẽtina pollii uilla ubi nũc nẽora ardua cernis hic nec terra fuit. Excoluit:ornauit. Notabilibus:ĩsignibus. Gigãtũ ossa dicũt: dicũt dixit q̃si minime credendũ:ueꝫ gabinius & plut.mira q̃dã de antei ossibus tradiderũt: pli.in creta motu terræ abrupto mõte stupẽdæ magnitudinis cadauer repertũ p̃didit. Residuis:durãtibus.

Priuatæ i.humilis & nõ publicæ. Nõ temere:nõ alia fere. Quã domestica:a domesticis cõfecta uetustatoq; heroicum fuit ut uestibus muliebri domesticoq; operẽ factis summi uiri uterentur: Valerius flaccus de castore & polluce:Illis thenareo pariter tremit ignea fuco purpura:quod gemina mater spectabile tela duxit opus bis taygetõ siluasq; comãtes Struxerat. Ver. Tyrioq; ardebat murice lena demissa ex hũeris diues quæ

soleo plerunq;:nam siquas manus remisi:cuiquẽ exegissem:aut retinuissem quod cuiq; donaui: uicissem uel quinquagĩta milia:sed hoc malo. Benignitas enim mea me ad cælestem gloriam effert. Scribit ad filiã:nisi tibi denarios ducentos quinquaginta:quos singulis conuiuis dederam: si uellẽt ĩter se interq̃ cœnã uel talis:uel par uel ĩpar ludere.

De continentia:et habitationibus eiusdem.

IN partibus cæteris uitæ cõtinentissimum fuisse constat:ac sine suspicioẽ ullius uicii. Habitauit p̃mo iuxta Romanũ forũ supra scalas ãnularias ĩ domo quæ calui oratoris fuerat:postea ĩ palatio: sq; nihilomin⁹ ædibus modicis hortẽsianis:& neq; laxitate:neq; cultu.conspicuis:ut in quibus porticus breues essent albanarum columnarũ: & sine marmore ullo:aut insigni pauimento cõclauia Ac per annos amplius.xl.eodẽ cubiculo hieme & æstate mansit:quamuis parum salubrem ualitudini suæ urbẽ hyeme experiretur:assidueq; in urbe hyemaret. Si quando quid secrete:aut sine interpellatioẽ agere proposuisset: erat illi locus in edito singularis:quem Syracusas:& Techophiõ uocabat:huc transibat:aut in alicuius libertinorum suburbanum. Ager autẽ in domo Mecœnatis cubabat: ex secessibus p̃cipue frequẽtauit maritimam:ĩsulasq; campaniæ: aut proxima urbi oppida:Lauiniũ: Preneste: Tybur:ubi etiam in porticibus Herculis tẽpli persepe ius dixit. Amplа & operosa prætoria grauabatur & neptis quidem suæ Iuliæ profuse ab ea extructa etiam diruit ad solũ: Sua uero qs modica nõ tã statuarũ tabularũq; pictarũ ornatu q̃ xistis:& nemoribus excoluit rebusq; uetustate:ac raritate notabilib⁹:qualia sunt capreis ĩmaniũ bæluarũ: ferarũq; mẽbra p̃grãdia.quæ dicũtur gigãtũ ossa & arma heroum.

De parsimonia:supellectilibus:& uestimentis eius.

INstrumenti eius:& supellectilis parsimonia apparet etiam nunc residuis lectis atq; mensis: quorum pleraq; uix priuatæ elegantiæ sunt:ne toro quidem cubuisse aiunt nisi humili:& modice instrato. Veste nõ temere alia q̃ domestica usus est: ab uxore et sorore et filia neptibusq; confecta:togis neq; restrictis neq; fusis:clauo

Priuatæ i.humilis & nõ publicæ. Nõ temere:nõ alia fere. Quã domestica:a domesticis cõfecta uetustatoq; heroicum fuit ut uestibus muliebri domesticoq; operẽ factis summi uiri uterentur: Valerius flaccus de castore & polluce:Illis thenareo pariter tremit ignea fuco purpura:quod gemina mater spectabile tela duxit opus bis taygetõ siluasq; comãtes Struxerat. Ver. Tyrioq; ardebat murice lena demissa ex hũeris diues quæ

munera dido fecerat:& tenui telas discreuerat auro:& andromache apud eūdem phrygias clamidem:quam dono dedit ascanio monumenta suaꝝ manuū esse uoluit:Pli.de Caia cecilia auctor est inquit Mar. Varro factam ab ea togā regiam undulatā. Nec lato clauo:siquidē clauus quū latior erat latus clauus dicebaſ: augustus igitur nec lato nec angusto utebaſ:sed mediocri proportione. Forensia:ut sit nomē enuntiatū multitudinis numero & neutro genere:Apuleius sumpsit palliū forensia domi reliquit:idē uero alibi aliter sorensi inquit toga indutus accumbebat.Forensia aūt dixere quia in foro uel qđ magis placet foris.i.extra domum eiusmodi siue toga siue aliis ad cultū corporis quæsitis uterenť: Recta:cœna.ſ.qua sublata sportula dari cœpit. Libertinoꝝ:& ad ordinē ipsum & ad hoiem referri pōt.

Mena:sic codices quidā hñt:alii uero metia:sed si appiani lectio uera est utrūq; médose:ille Menodorū non menā aut metiā scribit qui magna pōpeii seruus fuerat is siciliensi bello cū nauibus qbus p̄erat a sexto pompeio ad augustū trāsiugit:Menodoꝝ inqt ille ad se profectū liberū.i.ingenuū ex liberto declarauit & iis quas adduxisset nauibus p̄esse uoluit:uideo tñ fieri potuisse ut ex menodoro postq̄ ad ingenuitatē est assertus Menas sit dictus sed id auctoritate caret. Spiculator: minister carnifex spiculo accintus:spiculū telū ad similitudinē sagitte a quo spiculor cōfigo:q̄ dā exēplaria speculator hēnt a qua lectiōe nō abhorreo ut belloꝝ tpe augustus illius opa ad explorādos hostiū motus fuerit usus. Serius: postq̄ alii oēs accubuissent. Maturius:celerius. Senis ferculis:sex ciborū generibus:q̄si id quoq; i tāta seculi luxuria pce fieret: Sed Satyrus dānat qđ septē fercula recentiores cœnitarēt:pli.ut pniciosam ēt dānat ciboꝝ uarietatē Acerua/tio inqt saporū pestifera & condimēta pniciosiora: sic & disarius apud Macrobiū affirmat:sed cōtra eius opinionē plura apud eundē eustachius. Comitate:māsuetudine:suauitate facilitate. Ad cōmunionē:ut secretū etiā sermonē secū cōmunicarent. Acroamata:ad auriū delectationē cōparata:παρα το ακροασθαι audio Macrob.delectatus erat iter cœnā symphoniacis Turonii flacci māgonis atq; eos frumēto donauerat:quū in alia acroamata nūmis liberalis fuisset. Triuiales:& iccirco rudes ac minus accuratos. Excirco:aut ex cirēsium forma aut qđ magis placet post circēses. Ludios:histriones sed ne bis idē dixisse uideaſ ludos qđ plericq; hñt libētius legerim. Interponebat:iter cœnādū iferebat. Aretalogos:uerborū cōpositores ὀποτ lic αρετησ και του λογου.lu. Mouerat ut mēdax aretalogus. Profusissime:largius ac sumptuosius. loculariter:oīferiam iocis adhibitis.

Oīs notæ:oīs formæ:pli.signatū ē nota pecudū uñ & pecūia appellata.Fabius Quīt.utēdūq; plane sermōe ut nūmo cui publica forma ē. Veteres regios:ut philippeos oli:nūc multorū regu. Ac pegrinos:miror pegrinos adiecisse q̄si regios nūmos romāos mōstrare potuisset quū nūmos plurimū aureos argēteos ut itelligamus ut bigatos q̄drigatos uictoriatos: Cōsetq; ut tymeus tradidit a Seruio tullo tūc æs signatūq; argētūq; rōæ ut pli.ait āno ab urbe cōdita qngētesimo atq; octogesimo signari cœpit auꝝ uero anno sexagesimo scdo post argētū nisi forte pegrios itelligere maluerimus,pcul italia signatos:regiosq; ueteres nō ad rōanos reges sed ad porsenā &alios q̄ i terra italia regnauerūt referre:si æreos accipias duoꝝ nouissimoꝝ regū repsentari potuerūt. Cilicia:cilicia uela de pilis ut pediāus ait i castroꝝ usum texta. Spōgias:Mar.hæc tibi sorte dat tergēdis spō ia mēsis. Rutrabulū:a rutro est:rutrū a pruendo ut uarro docet:istrumentū ad pruendā prunam:Arenā:pulueré:aut qd simile:Cato i re rustica fiscellā farinariā unā forcipes duas rutabulū unū: Ambiguis:paꝝ notis. Inæqualissimaꝝ reꝝ sortes: sortes reꝝ diuersi p̄tii cuius uenditiōis rationē hāc fuisse crediderim ut cōiiceret i urnā diuersaꝝ reꝝ uenaliū noīa:in alteꝝ tot uarii prætii sortes quot res uenales erāt atq; ita fieret ut qui aderāt sortito mercarenť rei uenalis prius sorte educta:mox ex altera urna summa siue p̄tio:quo euenire solebat ut quæ nullius ferme ualoris eēnt magno starēt pretio q̄ uero multi p̄tii minimo.

nec lato:nec angusto:calciamentis altiusculis.ut procerior q̄ erat uideretur.& forēsia autem et calceos nunq̄ nō intra cubiculum habuit:adsubitos repentinosq; casus parata.

De conuiuiis:et cœnis eiusdem.

Onuiuabatur et assidue:nec unq̄ nisi recta: non sine magne ordinū hominumq; delectu. Valeriꝰ Messala tradit neminē unq̄ libertinorū adhibitū ab eo cœne excepto Metia:sed asserto in ingenuitatē post pditā Sexti pōpeii classem:ipse scribit inuitasse se quēdā:in cuius uilla maneret:qui spiculator suus olim fuisset.Conuiuia nonnunq̄ et serius inibat:et maturius relinquebat:quum conuiuæ et cœnare inciperent:priusq̄ ille discumberet:et pmanerent digresso eo.Cœnam ternis ferculis:aut quum abundantissime senis præbebat:ut non nimio sumptu ita summa comitate:nā et ad cōmunē sermonis tacentes: ēt summissim fabulantes prouocabat:et aut acroamata et histriones:aut etiā triuiales ex circo ludios interponebat: aut frequētissime aretalogos. De celebratōe festorū et solēniū dierū.

Estos et solemnes dies profusissime. nonnunquā ioculariter tantum celebrabat.Saturnalibus et siquando alias libuisset modo munera diuidebat uestem et aurum & argentū modo nummos omnis notæ.etiam ueteres regios ac peregrinos.interdum nihil præter cilicia et spōgias et rutabula et forpices:atq; alia id genus titulis obscuris et ambiguis Solebat et inæqualissimarū rerū sortes

Auersas:

Auersas:auersa picture facie:ut fortuna magis q̃ iudicium ualeret. Incerto casu:dubio euentu. Singulos lectos:cõmuni noie oium uno lecto siue thoro accũbentiũ. Licitatio:p̃tii oblatio. Cõmunicaret:ut iactura siue lucrũ cõmune iter unius lecti cõuiuas esset. Vulgaris:haud exquisiti. Secundariũ pané: uulgarẽ q̃si secũdi panificii seu ordinis:Pli.secũdarii panis qnas selibras totidẽ cibarii:lãpridius panis inqt mundi pondo triginta panis sequẽtis ad donandũ pondo qnquaginta. Virides biferas:sunt inqt idẽ auctor biferæ seroti næ & p̃coces alba ac nigra cũ messe uindemiaq; maturescẽtes:Macro.& ipse in trãscursu biferaꝝ meminit.

& aduersas tabularum picturas in conuiuio uenditare in certoque casu spem mercantium uel frustrari uel explere. ita ut per singulos lectos licitatio fieret.& seu iactura seu lucrum communicaretur.

De cibis eius & horis edendis

Ibi:nam ne hoc quidem omiserim:minimi erat atq; uulgaris fere:secũdariũ panẽ:& piscículos minutos: & caseum bubulum manu pressum:& ficos uirides biferas maxime appetebat. Vescebaturq; ante cœnam quocũq; tempore & loco quod stomachus desiderasset:uerba ipsius ex epistolis sunt. Nos inuescendo panẽ & palmulas gustauimus:& iterũ dũ lectica ex regia domum redeo:panis unciã cũ paucis acinis uuæ duracinæ comedi:& rursus: Ne iudæus qdẽ mi Tiberi tam diligenter sabbatis ieiuniũ seruat q̃ ego hodie seruaui:qui in balneo demũ post horam primam noctis duas bucceas manducaui priusq̃ ungi inciperem.Ex hac obseruantia nonnunq̃ uel ante initum: uel post dimissum cõuiuiũ sol⁹ cœnitabat quũ pleno cõuiuio nihil tangeret.

De parsimonia eius in potu.

Ini quoq; natura parcissimus erat.nõ amplius ter bibere eum solitum super cœnam in castris apud Mutinam Cornelius nepos tradit.Postea quotiens largissimæ se inuitaret senos sextantes nõ excessit: aut si excessisset reiiciebat:& maxime delectatus est rhetico: neq; temere interdiu bibit.Pro potione sumebat perfusum aqua frigida panem: aut cucumeris frustum: uel lactucularum thyrsum:aut recens aridumue pomum succi uinosioris.

De his quæ gerebat post cibum.

Ost cibum meridianũ ita ut uestitus calciatusq; erat retectis pedibus paulisper conquiescebat opposita ad oculos manu A cœna in lecticulam se lucubratoriã recipiebat:ibi donec residua diurni actus: aut omnia: aut ex maxima parte cõficeret ad multam noctem permanebat. In lectum inde trãsgressus nõ amplius quum plurimũ q̃ vii. horas dormiebat ac ne eas quidẽ cõtinuas: sed ut i illo tpis spatio ter aut q̃ter expgisceretur: si ĩterruptũ somnũ recuperare(ut euenit)nõ posset:lectoribus:aut fabulatoribus accersitis resumebat:producebatq; ultra primam sæpe lucem:nec i tenebris uigilauit unq̃ nisi assidẽte aliquo.

Essedo:curru. Palmulas:palmas qbus auctore plinio iudæa iclita ẽ: sed quæ Cariotæ dicũt maxime celebrant& cibo qdẽ & succo uberrimæ. Ex regia:sacroꝝ regis domo:hoc magis placet:q̃ q; ex basilica ĩtelligas:fuit regia ipsa ut Asconius docet in sacra uia:i sacra inqt uia tradit pugna cõmissa in qua est regia. Duracinæ.duracinæ uuæ i qt Pli.ex uitibus nascunt quæ sinæ pedaméto sunt sempq; pastinatæ niti similibus herbaꝝ mõ uaganti bus nõ aliunde uua gratior calle ut ide possit iueniſſe nomẽ duracina q̃si duri acini. Sabbatis ieiunium seruat.omnes q; iudaica sabbata & apud hũc & alios auctores ĩterpretant ita accipiũt:q̃si iudæi sabbata p ieiuniũ trãsigere sint soliti:ac certe sic est:ut ipsi aiunt qd ex diuinis quoq; litteris dat ĩtelligi:uerꝝ lõge aliter q̃ uulgus opinatur cõstat.n. unũ illos statũ hére diẽ qué sanctissima sabbatorũ sabbata appellent hũc unũ p ieiuniũ decalciati quotãnis religiose seruãt quũ reliqs sabbatis neq; cibo oĩno abstineant neq; nudis pedibus: ut ẽ apud satyrũ ĩcedãt. Bucceas:frustula:buccea a bucca ẽ edulii frustulũ q̃ntũ bucca cõmode capit.M.Buccellas quoq; pnunciauit. Largissime:large & pfuse se iuitaret. Senos:ad mẽsuram ne an ad põdus referas in dubium uenire põt:sed melius ad mẽsurã ut sit sextãs mẽsuræ genus ut qncũx.Mar.Quincũces puto post decem pactos. Reiiciebat:uomebat. Rhetico:Marco rhetica uina post falernũ celebrat: quo inqt te carmíe dicã:Rhetica nec cellis: ideo contẽde falernis : rhetia lpiũ ĩcolæ fuere hetrusca gens a rheto duce dicta:Pli.ẽ auctor.Mar.de eodem uĩo pota sti testa rhetica uina mea. Cucumeris frustũ:de cucumeribus Pli.abũde multa. Lactucæ tyrsum: refrigerãtis naturæ ut cucumis lactuca ẽ:cõstatq; lactucæ usu augustũ ab Antõio cognomẽto musa grauissimo morbo seruatũ. Acidũ:pomoꝝ ut Pli.ait nõ unus sapor sed dulcis suauis pinguis amarus austerus acer acutus acerbus acidus. Retectis:nudatis sed retractis melius q̃ cõtractis:qdã codices reiectis hñt nõnulli etiã rectis. Lucubratoria:ad lucubrandũ.i.uigilandũ aptã aut ad lucernã operandũ:lucubrare.n.est ad lucernam seu lumen uigilare. Residua:q̃ agẽda superãt. Diurni actus:officii aut actus illius diei. Fabulatoribus:fabulas recitãtibus

Matutina uigilia: si tempestiuius uigilare cœpisset. Officii: si domesticis cuiusq; sacris feriis ne aut: sponsalibus honoris gratia esset interfuturus. Vel sacri: quia pōtifex maximus. Cœnaculo: superiore ædiū pte ne cogeretur sublucem uigilare. Venustissima ualde elegāti amabili decora. Lenocinii: accurationis ornatus. Eoq; ipso tpe: dū tonderet. Inter suos: populares ac ꝓinde barbaros. Eo: uultus serenitate. Remolitū: retardatū. In trāsitu alpiū: quū per alpes iter faceret. Nitidos: nitore p̄ditos. Diuini uigoris. i. diuinū quendā uigorē hére. Acrius: intentius. Contuēti: spectanti: Pli. diuo inquit augusto oculi equorū modo glauci fuere supraq; hoiem albicantis magnitudinis quam ob cām diligētius spectari eos iracunde ferebat: adeo diuersa uel in iis q̄ oculis admota fuerāt auctores tradiderūt. Raros dentes dentiū raritatē aristoteles breuioris uitæ in hoīe argumentum credidit. Scabros: aspos. Sufflauū: semiflauū: flauus color ut gellius scribit ex uiridi & albo cōstat numeraturq; inter rubros colores: homerus ξανθὸσ ὁ μενέλαοσ. id ē flauus menelaus sic ἐρυθρὸσ ruber sic πυρρὸσ fuluus: φοινικος puniceus. Supercilia coniuncta: indistincta. Deductiorē: demissiorē. Aquilum: fuscū. Dodrantis: unciarū nouē i. digitorū duodecim: hēt. n. uncia digitū & eius tertiā partē fuit igit augusti statura senū pedum quarta unius pedis pte adepta. Equitate mēbrorū ita iter se membris quadrātibus. Maculoso: maculis sparso. Genitiuis: generādi ui habētibus: uñ genitiuū semen hominis appellamus qa generandi ui hēat. Cœlestis ursæ: utrius non dicit: quū duæ sint quarū mior. vii. stellis: maior ut higinius monstrat xv. figuraſ. Callis: cute haud uno loco densiore facta. Strigilis: instrumēti ad stringēdū. i. detergendū corpus quæsiti. lu. Mar. & pli. sunt auctores. Impetiginis modū quattuor ut Celsus ait sunt ipetiginū species quaꝝ secūda figuras habet. Coxēdice: uertebro græci. ιοχιον uocāt: uñ ischiacus morbus cui mederi tibiarū incētiones gellius tradidit. Arundinū: cato i re rustica luxū: qđ est inqt hac cantione sanum fiet: arundinē prēde tibi uiridē. p. tribus aut quinq; longā mediā diffinde: & duo hoīes teneant ad coxēdices & alia q̄ sequūtur qbus uerbis apparet cātatione remediū qsitū nisi forte diuersum ex eadē materia ille sibi usū expeti uerit. Salutarē: ex qnq; māus digitis crassissimū ueteres pollicē dixere: alterꝝ ab eo salutarē: Treuellius martius ĩqt carra neniētia salutari digito reppullit dixerūt & ab īdicādo ut fabio placet īdicē: mediū īfamē: qppe q quū lōgitudīe cæteros p̄stet: paꝝ sine alterius adminiculo ualet: & iccirco ī ignauiæ exprobrationē mōstrari a maioribus solitū crediderī: unll lud. lu. & mediū oñderet ungué. M. Et mediū porrigito digitū: Scio ego solere subnecti aliā turpitudinis cām quā pudoris gratia p̄tereo penultimū in ordine medicū: Pli. muscæ impari numero īfricate medico digito: ultimus eodem auctore minimus est dictus. Supplemento: adminiculo. Calculis: lapillis uesicæ innatis.

Matutina uigilia offendebatur ac si uel officii uel sacri causa maturius uigilandū eēt: ne id contra cōmodū faceret: in ꝓximo cuiuscūq; domesticorum cœnaculo manebat. Sic quoq; sæpe indigens somni: & dum per uicos deportaretur & deposita lectica inter aliquas moras cōdormiebat.

De statura corporis & membrorum eius.

Forma fuit eximia & p oēs ætatis gradꝰ uenustissimā: quāq; & oīs lenocinii negligēs: & ī capite comēdo tā īcuriosus: ut raptim cōpluribus simul tōsoribus operā daret: ac modo tōderet: mō raderet barbā. Eoq; ipso tpe aut legeret aliqd: aut ēt scriberet: uultu ērat uel in sermōe uel tacitus adeo trāqllo sermōeq; ut qdā e primoribus gallia rū cōfessus sit ĩter suos eo se inhibitū ac remolitū: quo minus (ut destinauerat in trāsitu alpiū p̄ simulationē colloqui propius admissus) in præcipitiū ꝓpelleret. Oculos habuit claros ac nitidos: qbus ēt existimari uolebat ī eē qdā diuini uigoris: gaudebatq; si q̄ sibi acriꝰ cōtuēti q̄si ad fulgorē solis uultū sūmitteret: sꝛ ī senecta siniſtro minus uidit: dētes raros: & exiguos: et scabros. Capillū leuiter īflexū et suſflauū: supcilia cōiuncta: mediocres aures: nasum & a sūmo eminentiorē: et ab imo deductiorē. Colorē ĩter aquilū candidūq; statura breuē quā tamē Iulius Marathus libertus etiā ī memoriā eius. v. pedū et dodrātis fuisse tradit: sed q̄ cōmoditate et equitate membrorū occuleretur: ut nō nisi ex cōparatione astantis alicuius ꝓcerioris intelligi posset.

De maculis corporis eius et inualidis membris.

Corpore traditur maculoso dispersis p pectus atq; alauum genitiuis notis in modū et ordinem ac numerū stellarū cælestis ursæ. Sed et callis q̄busdā ex prurigīe corporis: assiduoq; et uæhementi strigilis usu plurifariam cō tractis ad impetiginis formā coxēdice et fē more et crure siniſtro nō perinde ualebat: ut sæpe etiam īde claudicaret: sed remedio arenarū atq; arundinum cōfirmabatur. Dextræ quoq; manus digitū salutarē tam imbecillū interdum sentiebat: ut torpentē cōtractumque frigore uix cornei circuli supplemēto scripturæ admoueret. Q uestus est et de uesica: cuiꝰ dolore calculis demū p urinā electis leuabatur.

Distillationibus

Distillationibus:celsus Cornelius triplicem esse ait distillationem ad nares unã eãq; oĩno malã:ad fauces alteram longe peiorẽ ad iocinora,reliquã eãq; ipsam pessimã. Frigidis:lactucarũ usu ut diximus ab Antonio musa curatus est augustus. Anniuersarias:Statis singulorũ annorũ diebus redeuntes. Natalẽ suum: quẽ ad nonũ calñ.octobris celebrabat. Præcordiorũ:plinius exta homini ab inferiore uiscerum parte separantur mẽbranis quæ præcordia appellant:quia cordi prætendunt̃ græci τραφρενας dicunt. Austrinis tẽpestatibus:austro flante. Grauedine:distat celso auctore is morbus nõ multũ a distilatione clauditq; nares uocẽ obtundit: sonãt aures:uenæ mouent̃ ĩ capite:turbida urina est.

De infirmitatibus eiusdem.

Raues & periculosas ualitudines per oẽm uitam aliquot expertus est:præcipue cantabria domita: quũ etiam distillationibus iecinore uiciato ad desperationẽ redactus,contrariam & ancipitẽ rationẽ medẽdi necessario subiit:quia calida fomenta nõ ꝓderant:frigidis curari coactus auctore Antonio Musa. Quasdã & anniuersarias ac tpe certo recurrẽtes experiebatur. Nã sub natalẽ suũ plærũq; languebat:& initio ueris præcordiorũ inflatione tentabatur:austrinis autem tempestatibus grauedine. Quare q̃ssato corpore neq; frigora neq; æstus facile tolerabat

De cultu corporis eius in uia & in itinere.

yeme quaternis cũ pingui toga tunicis:& subuculæ thorace laneo:&fœminalibus:et tibialibus munieba tur. Aestate apertis cubiculi foribus: ac sæpe in peristylo saliente aqua atq; ẽt uentilante aliquo cubabat. Solis uero ne hyberni quidem patiens domi quoq; nõ nisi petasatus sub dio spaciabatur. Itinera lectica et noctib⁹ fere:eaq; lenta ac ĩminuta faciebat:ut preneste uel tybur biduo procederet:ac si quo peruenire mari posset potius nauigabat. Verum tantam infirmitatẽ magna cura tuebatur ĩ primis lauandi raritate ungebatur.n.sæpius sudabat,ad flãmã deĩ de pfundebatur e gelida aqua uel sole multo calefacta. At quotiẽs neruorũ cã marinis albulisque calidis utendũ eẽt cõtẽtus hoc erat:ut insidens ligneo solio:quod ipse hyspanico uerbo duretã uocabat man⁹ac pedes alternis iactaret

De aliis exercitiis eiusdem.

Xercitatiões cãpestres equorũ et armorũ statĩ post ciuilia bella omisit:et ad piã primo folliculũque trãsiit:mox nihil aliud q̃ uectabatur:et deãbulabat: ita ut ĩ extremis spatiis subsultũ decurreret sestertio uel lodicula,ĩuolutus Animi laxãdi cã modo piscabatur hamo: modo talis aut ocellatis nucibus ludebat cũ pueris minutis quos facie et garrulitate amabiles undique cõqrebat: præcipue

Quassato:cõcusso. Pingui:crassa toga.i.crassi pãni Mar. quod ad ipsum uerbũ attinet & pingues tunicas serra secare põt. Subucula: uestimẽti genus dictũ ut uarro ait qa ea subter induamur ut supus qa supra idẽ auctor ẽ ut nonius rẽfert postea q̃ binas tunicas hẽre cœperunt ĩstituisse ueteres uocare subuculã:& ĩ tusiũ. Thorace:pectoris munimine:θωραξ pectus.lu.uiridẽ thoraca iubebit afferri:qđ & loricã significet notũ est sunt q̃ p arctissimo corpis tegumẽto accipiant qđ sub uestibus hodie uulgo usurpamus. Fœminalibus:fœminũ tegminibus:& q̃si cãpestribus:sunt fœmina posteriores fœmoꝝ partes: Li.succisis fœminibus poplitibusq; inuenerũt. Tibialibus:laneis calceamentis tibiis aptis. Peristilio: loco circũ circa colũnis fulto a porticu haud multũ dissimili:dicto:q̃si circũ columnio περι.n. circũ significat:ς columna. Saliente:scatente aqua sonitũq; assultu faciẽte.

Petasatus:petasi tenuissima uela qbus ĩ theatris ex lino æstiuo tẽpore utebant̃:a qbus ii q̃ utunt̃ petasati dicunt̃:sunt & petasi alæ qbus mercurii talaria nectebant̃:sed hi nihil ad rẽ. Albulis:albulæ aquæ sulphureæ in tyburtino agro Strabo ĩ hac ait planitie anio fluit & q̃s nuncupãt albulas aq̃s multis e fontibus edẽtes uarios ad morbos salutares.Mar.Itur ad herculei gelidas q̃ tyburis arces hic ubi sulphureis albula fumat aq̃s. Solio:uase quo sedẽtes lauãt̃ soliũ itẽ armariũ e ligno factũ quo reges ob corporis tutelã sedebãt interdũ uas in quo defuncti sepeliunt̃:plin. multi fictilibus solis cõdi maluere. Alternis per uices. Folliculũ:tenuẽ follẽ pilam spũ intentã.Mar.Folle decet pueros ludere:folle senes. Subsultim: lentiore saltu ac sæpius iterato. Sextertio uel ad curruẽdi rõnem id referas necesse ẽ:ut post duos saltus tertiũ dimidiaret:uel quod magis placet:ad uelum quo erat inuolutus:q̃q̃ sextertium in hunc significatum non memini me legisse ut sit ex eo nomen factum quia ex triplici licio haud oĩno textura constaret sed hæc cõiectura est. Lodicula:parua lodice linteolo:nec me pterit quosdã arbitrari lodicẽ esse q̃quid lectis sterneret̃:alios lodice totum lecti apparatũ contegi solitũ putarũt.lu.mõ sub lodice relicta.M. nudo stragula ne thoro paterent iuncte nos tibi uenimus sorores. Ocellatis nucibus:ocello præditis quales sunt auellanæ nuces quæ in summo uelut paruũ oculũ figuratũ hñt:q̃q̃ pli.licet mõ barbatã modo põticã appellet:ocellatã uero neq; hanc neq; aliã uocet unq̃:posses ad hæc per ocellatã amygdalã nucẽ interptari cuius testa minutissimis.foraminibus quasi ocellis perforata est dicit̃ eadẽ græca nux dr̃ & thasia potuit quando cõiectura

agitur ocellatas quoq; appellare amygdalas ipſas teſtis excuſſas q̃bus ex una parte uno ex altera duobus oculis figuratis pueri ludere ſolebamus: Sunt;q ocellatas pforatas nō bonas interpretent: quod nullo mō placet haud.n.trahi potuiſſet luſus deprahēſa fraude fuiſſetq; pueros alienare potiuſq; allicere: quare meo iudicio oīum pbatiſſima erit ſnīa quæ primo fuit loco a me relata. Garrulitate: feſtiuo garritu. Pumilios: nanos. Mar. Tertio declinatu pnunciauit: parma tibi ſcutū pumilionis erat idē de pumilio ſi ſolū ſpecies hominis caput hectora credas ſi ſtanté uideas aſtianacta putes: Pli. eodē inqt auguſto præſide minimus homo duos pedes & palmū conopas noīe indeliis iuliæ neptis eius fuit & mulier andromeda liberta iuliæ auguſtæ.

Mali oīs: omīoſi aſpectus. Declamaſſe: fictas cauſas ad exercitationé egiſſe: eſt.n. declamatio ut fabius ait foréſium actionū meditatio. Ad ſubita: ſiqd ex tépore agé dum fuiſſet. Proprio: qualis in humano ore eſſe debet. Phonaſco: uocis moderatori ἀπροτης φώνης i.a uoce ldē alibi ut cōſeruandæ uocis gratia neq; milites unq̃ niſi abſens aut alio uerba pnunciante appellaret neq; qcq̃ ioco ſerioue egerit niſi aſtāte phonaſco q moneret pceret arteriis ac ſudariū ad os applicaret: Quinti. ita uoces bona cura & negligētia uel iſcitia minuuntur: ſed cura nō eadē oratoribus q̃ & phōaſcis. Reſcripta bruto: ad ea quæ brutus de catone auunculo ſcripſerat. Cantabrico bello tenus: ad cantabricū uſq; bellū qđ in Hiſpania geſſit. Siciliaquia res ī ſicilia a ſe geſtas eo cōplexus eſſet: aut certę iſulæ deſcriptionē. Magno īpetu: uehementi ſtili ardore.

Quærētibus amicis: a Lucio tragœdiaꝫ ſcriptoꝝ grauiſſimo rogatū fuiſſe auguſtū qd ipſius aiax ageret: Macrob. ait. Aiax ea.n.erat tragœdiæ inſcriptio. Inſpongiā. Incubuiſſe: urbane qdē: & facete dixit alludēs ad aiacis exitū quē gladio incubuiſſe conſtat: ut eſt apud ſophoclem αἰας ὁλυμπιν αρτιος νεοσφαγτυς: κεῖται κρυφιῳ φασγανῳ περιπτησ. Inſpongiam: quia ſpongia ſcripta delebantur. Mar. Vtilis hec quotiēs ſcripta nouare uoles. Fœtoribus & illud nō iſulſe dictū: q̃ſi nimis abſtruſa uerba ſitū ſapiant grauiterq; ob id olent. Obturbaret: confunderet.

Præpoſitiones uerbis addere: ut pote uim: & pſpicuitatem ſermōi ablaturas. Cacozelos: græce dixit malos & ineptos imitatoꝝs. Antiq̃rios: obſole totū uerboꝫ & carminū affectatores. Iu. ignotoſq; mihi tenet antiquaria uerſus: q̃q̃ antiq̃rius in bonā quoq; ptē accipi poſſit. i. ueteꝫ poematū & hiſtoriaꝫ pitus ſiue ſtudioſus. Diuerſo genere uitioſos nā ut Ci. & fabius docent decet uetuſtioribus uerbis q̃nq; uti: ſed uitioſum putant illa inculcare aut

mauros & ſyros. Nā pumilios atq; diſtortos: & omnis generis eiuſdem ut ludibria naturæ: maliq; ominis abhorrebat.

De eloquentia eius & arte oratoria.

Loquentiā ſtudiaq; liberalia ab ætate prima cupide & laborioſiſſime exercuit. Mutinenſi bello in tanta mole rerū & legiſſe & deſcripſiſſe & declamaſſe quottidie traditur. Nam deinceps neq; ī ſenatu: neq; apud populū neq; apud milites locutus eſt unq̃ niſi meditata & cōpoſita oratione: q̃uis nō deficeret ad ſubita ex tēporali facultate. Ac ne periculū memoriæ adiret: aut in ediſcendo tempus abſumeret: inſtituit recitare oīa. Sermones quoq; cū ſingulis atq; etiam cum Liuia ſua grauiores non niſi ſcriptis: & e libello habebat: ne plus minuſue loqueretur ex tēpore. Pronunciabat dulci & proprio quodā oris ſono: dabatq; aſſidue Phonaſco operam: ſed nōnunq̃ infirmatis faucibus præconis uoce ad populum concionatus eſt.

De libris et opuſculis per eum editis.

Vlta uarii generis proſa oratione compoſuit: ex quibus nōnulla in cœtu familiarium uelut in auditorio recitauit: ſicut reſcripta Bruto de Catōe: q̃ uolumina quū iā ſenior ex magna parte legiſſet: fatigatus Tyberio tradidit plegenda. Item hortatiōes ad philoſophiam: et aliqua de uita ſua: quā tredecim libris cantabrico tenus bello: nec ultra expoſuit. Poeticā ſummatim attigit: unuſq; liber extat ſcriptus ab eo hexamatris uerſibus: cuius et argumētū et titulus eſt: Sicilia. Extat alter æque modicus epigramatū: quæ fere tempore balnei meditabatur. Nam tragœdiam magno impetu exorſus non ſuccedēte ſtilo aboleuit: quærentibuſq; amicis quidnam Aiax ageret: reſpondit Aiacem ſuum in ſpongiam incubuiſſe.

De ſtillo et genere loquendi eiuſdem.

Enus eloquēdi ſecutus eſt elegans: et tēperatū: uitatis ſnīarum ineptiis: atq; inconcinnitate: et recondi torū uerborū: ut ipſe dicit fœtoribus: præcipuamq; curam duxit: ſenſum animi q̃ apertiſſime exprimere quod quo facilius efficeret: aut necubi lectorem: uel auditorē obturbaret ac moraretur: neq; præpoſitiones uerbis addere: neq; coniunctiōes ſæpius iterare dubitauit: q̃ detractæ afferūt aliquid obſcuritatis: et ſi gratiam augent. Cacozelos: et antiquarios ut diuerſo genere uicioſos pari faſtidio ſpreuit. Exagitabat nonnunq̃ in primis Mecœnatem ſuum: cuius.

prorsus obsoleta repetere. Myrobrechis: accusandi casus est & numerus multitudinis. i. unguento delibutos: uerba. s. ficatiora απο του μυρου ungento: και βρεχω perfundo. Cicinnos: capillos calamistro inflexos. lu. quare hic cincinnus. Exoletas: abolitas. Inconstans qui modo romanos modo asianos secutus sit. Plutarchus utebatur aũt genere dicendi quod appellant asianũ maxime tẽporibus illis florente plurimã q̃ cũ Antonii moribus similitudinẽ habente: erat. n. turgens atq̃ lasciuũ & inani quadã iactãtia plenũ: Quintilianus: Antiqua quidẽ illa diuisio inter atticos & asianos fuit: quũ hi pressi & integri cõtra inflati illi & inanes haberentur. Ex originibus catonis: leneus grãmaticus in eruditissimum furẽ uerboꝝ catonis crispum appellauit. Agrippinæ. M. Agrippa & Iulia genitæ. Ne moleste: suboscure nimis & affectatæ.

Myrobrechis: ut ait: cincinnos usquequaq̃ persequtur: & imitando per ioctũ irridet. Sed nec Tiberio parcit: & exoletas interdũ & recõditas uoces aucupanti. M. quidẽ Antonium ut insanũ increpat quasi ea scribentẽ quæ mirentur potius homines q̃ intelligant: deinde ludẽs malũ: & inconstans in eligendo genere dicendi ingeniũ eius addidit hæc. Tuq̃ dubitas cimber ne Anneus an ueranius Flaccus imitandi sint tibi ita quod uerbis quæ Crispus Sallusti us excerpsit: ex originibus Catonis utaris: an potius asiaticorũ oratorum inanibus sententiis: uerborum uolubilitas in nostrum sermonem transferenda. Et quadã epistola Agrippinæ neptis ingeniũ collaudans: sed opus est inquit dare te operam ne molestе scribas & loquaris.

De usurpatione quorũdam sermonum eius.

Vottidiano sermone q̃dã frequentius & notabiliter usurpasse eũ litterę ipsius antigraphæ ostẽtãt: ĩ qbus idẽtidẽ quũ aliquos nũq̃ soluturos significare uult: ad calẽdas græcas soluturos ait. Et quũ hortatur ferẽda esse p̃sentia q̃liacũq̃ sint: cõtẽti simus hoc Catone: & ad exprimendã festinatæ rei uelocitatẽ: uelocius q̃ asparagi coquantur. Ponit assidue & ꝑ stulto: baceolũ: & ꝑ pullo pulleiaceũ: & ꝑ cerito uacerosum: & uapide se hẽre: ꝑ male: & betizare ꝑ lãguere: qđ uulgo lachanizare dicitur. Itẽ simus ꝑ sumus: & domos genitiuo casu singulari ꝑ domus: nec unq̃ aliter hæc duo ne qs mẽdã magis q̃ cõsuetudinem putet. Notaui et in chirographo eius illa p̃cipue nõ diuidere uerba: nec ab extrema parte uersuum abundantes litteras in alterum transfert: sed ibidem statim subiicit circũducitq̃.

De orthographia et modo scribendi eiusdem.

Rthographiã idest formulam: rationẽque scribendi a grãmaticis institutam nõ adeo custodiit: ac uidetur eorũ sequi potius opinionẽ: qui perinde scribendũ ac loquendũ existiment. Nã quod sæpe non litteras mõ: sed syllabas aut ꝑmutat. aut ꝑteriit: cõmunis hominũ error ẽ: nec ego id notarẽ: nisi mihi mirũ uideretur tradidisse aliquos: legato eũ consulari successorem dedisse: ut rudi et ĩdocto: cui⁹ manu ixi ꝑ ipsi scriptũ animaduerterit. Q uotiens autẽ per notã scribit. b. pro. a. c. pro. b. ac deinceps ea

Autographæ: ꝑpria ipsius mãu notatæ. Ad calẽ. græcas: q̃ utiq̃ nullæ erãt: calẽ. græci non hñt sed ΝΕΟΜΗΝΙΟΙ ut herodotus ait primũ mẽsis diẽ uocãt. Hoc catone: ad catonis uidelicet cõstãtiã alludens: Catones aũt duo olim clarissimi cẽsorius & uticẽsis: hinc satyrus tertius e cœlo cecidit Cato: catũ unde catonũ noĩa ueteres astutum dixere: siue cautũ Cicero: sed homo catus nunq̃ terminat nec magnitudinis: nec diuturnitatis modũ. Asparagi: ab eo edicti ut uarro ait qa ex asperis legant̃ locis: uel qa græci ασπαραγον dicunt: siluester asparagus corruda Plinio auctor̃ dicit. Bacceolũ: nõ memini me id uerbũ adhuc legisse: sed uid̃ ne bacheolũ a baccho υποροϱικως dixerit: abiectaq̃ librariorũ inscitia aspiratiõe: bacceolũ scribi sit cœptũ: ꝑ baccheolũ. Pullo: ꝑ nigro ne an gallinaceo an eq̃ filio ĩ dubiũ uenire põt. Vapide: si a uappa: duplex. p. habeat necesse é: é uappa ut Pli. docet uinũ corruptũ: Pli. uitiũq̃ musto qbusdã ĩ locis iterum feruẽt: q̃ calamitate quũ deferbuit deperit sapor: uappæq̃ nomẽ accipit: ꝑ prosum ét homini quũ degenerauit animus. nisi uapide ꝑ calide potius: ac perĩde febriculose dixerit: psuis: Astutã uapido seruas sub pector̃ uulpẽ. Pro cerrito: cerritũ ꝑ furioso ueteres posuere: Nonius & Seruius: sunt auctores: Plautus: tu certe laruatus es: aut cerritus. Vacerrosum: uecordẽ & demẽtẽ ueteres ut festus docet uacerrã dixere: uñ uacerrosus. Betizare: a betaꝝ lãguore: uel hebeti potius stupidoq̃ sapore id factũ uideri potest: unde &: Mar. Fatuas eas appellat: ut sapiant fatuæ fabrorũ

prãdia betæ. Lachanizare: græci holus appellant. Domos pro domus: antiqui o pro u usi sunt: & fabius & uetera epigrammata testantur. Illa: sed ulla uerius legeris ut sit ullam non ideſt nulla: nisi ad ea quæ dixi id referas: quod absurdum fuisset id in duobus tãtum: tribus ue ad summum uerbis: nec pluribus sere ure. Circunducit: super habundantes scilicet litteras. Notarem: obseruarem. Legato consulari: aut qui sub consule erat aut quod magis placet: qui consularem prouinciam uicario nomine administrabat.

Decimo pro duplex:aa ut si uertex scribi oportuisset:hæc litteraꝝ structura sequebat:x f s t f a a. Apollodoro pgameno:Quintilianus:Apollodorus pgamenus:q præceptor Apolloniæ Cæsaris augusti fuit. Sperarei:arei:nō sperarei rhetoris nō philosophi eodē loco meminit fabius. Vertendū:ex latino græcū faciē dum. Comœdia ueteri:cuius Aristophanes:cratinus & Eupolis auctores:ut fabius scribit fuere:fuitq; satyræ quā romani hodie celebrāt:haud multū dissimilis:mira in eo genere scribendi licentia. Exhibuit:agendā dedit. Publice uel priuati ad publicū uel priuatū usum attinentia. Libros totos:eiusmodi exēplis refertos. Qu. Metelli:is cēsor ut gellius tradit enixe operā dedit:ut populo cōnubia persuaderet. Rutilii: huius credo Cicero in Lælio non uno meminit loco.a pstantissimis: ab clarissimo & peritissimo quoq; secutus forte magni Alexādri exēplum:qui ut Cicero scribit:ab apelle potissimū pingi uoluit:fingi uero ab uno Lisyppo:utroq; in suo genere eminentissimo. Cōmissionibus:ne illud temere cōmendando: credendoq; ineptissimo cuiq; labe factari paterentur:est.n.cōmittere credere:seu cōmendare Terētius: Quem lupo cōmisisti:&rursus:nec satis digna:cui primo partu cōmittas mulierem:uel cōmissionibus.i. poetaꝝ certamibus:qbus ad ostendendā ingenii celeritatē:multa inepte dicunt:Cōmittere enī præter significatū iā dictū ē & incertamen duos pluresue cōiicere nec é cur de magistratuū mādatis itelligas:quādo parū latine dictū uideri posset: nec huiusmōi mādata sunt:que alii quod in celebrādo noīe momenti facere potissent:sed hoc quoq; loco coniectura:magis q̄ auctoritate agimus. Pellē uitulī marini: Plinius auctorē:uitulum marinū:nunq; fulmine percussum iccirco ipsius belluæ pellē aduersus eiusmodi casus gestari id remediū lauro quoq; inesse traditur:quia ea arbor nūq; sit e cœlo icta. Abditū & cōcameratū locum:idē Plinius persuasum esse ait:fulgura haud altius quinq; pedibus terram subire:ideo a pauidis altiores specus tutiores putari.

Neq; aliena:quæ aliis per quietē obuersata essent. Amici:sed medici potius legendū:nā ut ualerius & plutarchus scribūt: a terii medici somnio Augustus philippensi bello seruatus est. Aedē tonāti Ioui: quā cātabrico uouerat bello:Pli.io uéq; illū tonantē in capitolio ante cuncta laudabilem. Tonantem: ædem tonantis. Pro ianitore:ianuæ custodē. Tintinabulis:æneis instrumētis:a campano ære haud dissimilibus.lu.tot tintinabula dicas pulsari:quod ait fastigium templi tintinabulis ornatū:ad illud refertur:quod p ianitore dixerat todem ratione sequentes litteras ponit pro.x.aūt duplex.a.

De peritia eius & usu græcarum litterarum & benigna audientia aliorum.

E græcarum q̄dē disciplinarū leuiore studio tenebatur:ī q bus & ipsis pstabat largiter:magistro dicendi usus Apollodoro pgameno:quē iā grādē natu Apolloniam quoq; secū ab urbe iuuenis adhuc eduxerat:deindē ēt eruditōe uaria repletus Sperarei philosophi filiorūq; eiꝰ Dionysii & Nicanoris cōtuberniū iniit:nō tamē ut aut loq̄retur expedite:aut cōponere aliq̄d auderet. Nā & si quid res exigeret latine formabat:uertēdūq; alii dabat:sed plane poematū quoq; nō īperitus delectabatur ēt comœdia ueteri:& sæpe eā exhibuit publicis spectaculis. In euoluendis utriusque linguæ auctoribus nihil æque sectabatur q̄ exēpla & p̄cepta publice uel priuatī salubria:eaq; ad uerbū excerpta:aut ad domesticos:aut ad exercituū ,puinciarūque rectores:aut ad urbis magistratus:plærūque mittebat:,put qq; monitōe īdigerēt. Etiā libros totos & senatui recitauit:& populo notos p edictū sæpe fecit:ut oratiōes. Q. Metelli de ,ple augēda:& Rutilii d mō ædificiorum: quo magis psuaderet utrāq; rē nō a se p̄mo aīaduersam: sed antiqs iā tūc curæ fuisse. Ingenia sæculi sui oībus modis fouit. Recitātes & bēigne & patiēter audiuit. Nec tātū carmina & historias:sed& oratiōes & dialogos. Cōponi tamē aliq̄d de se nisi et serio et a pstātissimis offendebatur: admonebatque p̄tores ne paterētur nomē suū cōmissioni bus obsolefieri.

De obseruatione religionum.

Irca religiōes talē accepim⁹:tonitrua et fulgura paulo īfirmius expauescebat:ut semp et ubique pellē uituli marini circūferret ,p remedio:atque ad oēm maioris tēpestatis suspicionē ī abditū:et cōcameratū locū se recipēret. Cōsternatus olī p nocturnū iter trāscursu fulguris: ut supra diximus.

De obseruatione somniorū:

Omnia neq; sua neq; aliena d̄ se negligebat. Philippēsi acie q̄uis statuisset nō egredi tabernaculū pp uaritudinē:egressus ē tamē amici somnio monitus:cessitque res ,pspere quādo captis castris lectica eius:q̄si ibi cubans remānsisset cōcursu hostiū confossa atque lacerata ē. Ipse p oē uer plurima et formidolosissima et uana et irrita uidebat:reliquo tpe rariora et minus uana. Q uū dedicatā ī capitolio ædē tonāti Ioui assidue frequētaret: somniauit q̄ri capitolinū iouē cultores sibi abduci seque respondisse tonantē pro ianitore ei appositū. Ideoque mox tintinabulis

mantem appositū:affranius:tintinnire ianitoris ipedimenta audio. Fastigiū: partē ædis eminentissimam. Redimiuit:excoluit:ornauit. Nocturno uisu:in somnio. Stipē:pecuniā. Die certo:stato die. Cauam curuā qualis médicantis eē solet. Auspicia:futuroꝝ denūciationes auspiciis cōceptæ:sunt aūt auspicia ab auium ispectiōe dicta:& ut marcello placet auguriis minus generalia. Omia:mētis sunt & uocis: Tibullus linguis animisq; fauete:sed linguis alii ꝓ linguaꝝ silentio capiunt. Perperā puersæ: Terētius: Vexꝝ istoc de nomine eo pperā oli dixit. Vt diꝝ auspiciū.s. Roraſſet:leniter pluisset. Ostētis:ostētū labeo esse dixit:omne quod ē cōtra naturā factū genitūue: Festus q̄si ostentatū dictū putat. In cōpluuiū: Cōpluuiū:& ipluuiū a pluo sunt:est ipluuiū ut Asconio placet locus sine tecto ī ædibus quo ipluere iber in domū possit. Deoꝝ penatiū:de diis penatibus Macrobius abunde mul a:Sed qđ ad eorū sedē:& formam attinet al carnasseus Dionysius plura:ait ille romæ fuisse tēplū:haud ꝓcul foro ualde tenebrosum:ī quo duos adolescentes uidisset pila tenēres uetēris artis opa:qbus inscriptio esset: dii penates. Capreas:īsulā cāpano littori ꝓpinquā: Plinius: Mox a surrento.viii.millibus passuū distantes tyberii principis arce nobiles capreæ:Strabo duō capreaꝝ antiqtus fuere oppidula: Nunc uero unū:qđ neapolitani occupauere.ii. amissas bello pithecusas recepere denu Augusto Cæsare illis donante:is capreas magnificētissimis ibi structis ædificiis peculiaꝝ sibi fecit receptaculū. Cōualuisset:reuiruisse. Enaria:īsula:& ipsa in puteolano sinu quā Homerus ut pliniꝰ refert:enariā ē appellauit: græci pithecusam nō a simiaꝝ multitudīe: ut aliq existimauere:sed a figulinis doliariꝝ. πιθον enī græci dolium appellāt. Postridie nūdinas: Macrobius auctor ē:oēs postridianos dies atros à ro. iudicatos infelices omninosos:postridianos dixere:q idus:nonas:calē. ꝓxime sequerēt: at postridie nūdinas dixit:ut omni nosam uocē potius augustus auersatus dici possit:q̄ euentū aliquē:uidetur enim cōuertor ē:uel qñ coniectura agēdum sit nunc Δεῖα id est nunc grauia ille interpretatus est: Euripides:ὦ Δεῖνα πάσχουσα:Nonis:in his quoq;: Δισφημίαν secutus:hoc est nō inis nā & uxor cauneas ficos uēdētiū. M. crasso omen quū in parthos iret fecisse dr̄. q. moneret cauere ne iret:Plinius ē auctor. Δυσφημίαν:infamiā.i.famē & omninosam uocē: Euripides:ἡ μὲν δυσφημία μοι κατα. Omnis:oīnosæ uocis. Initiatus:eluſinæ cereris mysteriis ībutus:sacra ipsa initia dicta:uñ uerbū initiari: græci τελεσφορια appellant. Aristophānes:τὰ μεγάλα μυστήρια appellasse mihi uidet:eius in pluto carmen est: μυστηρίοισ δὲ τοῖσ μεγάλοισ οὐχ οὑμὸσ ἐστὶ θεσμὸσ οὐδὲ τῆσ ἄλλησ Atticæ cereris:cuius erant initia. Secretiora:ꝓphanis non reuelanda. Corōa:soluta:dimissaq; cōcione. Solus:qa initiatus. Apin:bouē ꝓcipua ī ægypto ueneratiōe:de eius forma Pli.& Herodotus plura de ritu sacroꝝ:Macrobius & idē Herodotus nō pauca. Nō supplicasset:rē diuinā nō fecisset:nullā uenerationē ī partiisset. Sed augustus pīæ stultitiæ adiectus:quū demōibus seruiret nefas putauit:deo optīo maxīo supplicare. Tactā đ cælo:icta fulmīe. Velitrini:

faſtigium ædis redimiuit:quod ea fere ianuis depēdebāt: ex nocturno uiſu ēt ſtipem quot annis die certo emēdicabat a populo cauā manum aſſes porrigentibus præbens.

De obſeruatione auſpiciorum.

Vſpicia oīa q̄dā ꝓ certiſſimis obſeruabat. Si māe ī bi calceus pperā ac ſiniſter ꝓ dextero īduceretur:ut dirū. Si terra mariue īgrediēte ſe lōginq̄ ꝓfectionē forte roraſſet:ut lætū:maturique & ꝓſperi redit⁹: ſed & oſtētis ꝓcipue mouebatur. Enatā īter iūcturas lapidū ante domū ſuā palmā ī cōpluuiū deorū penatiū trāſtulit:utque coaleſceret magnope curauit. Apud īſulā capreas ueterriæ iliicis dimiſſos iā ad tertā lāgūēteſq; ramos cōualuiſſe aduētu ſuo adeo lætat⁹ ē. ut eas cū rep. neapolitanorū pmutaueritt ænaria data. Obſeruabat & dies quoſdā: ne aut poſtridie nūdinas quoq; ꝓficiſceretur: aut noīs qcq̄ rei ſeriæ ī cohaeret nihil ī hoc qdē aliđ deuitās ut ad Tiberiū ſcribit q̄ Δισφημίαν oīs. De obſeruatiōe pegrinarū cærimōiarū

Eregrinarū cærimoniarū ſicut ueteres: aut ꝓceptas reuerentiſſime coluit:ita cæteras cōtemptui habuit Nāq; athenis initiatus quū poſtea Romæ ꝓ tribunali de priuilegio ſacerdotū atticæ cereris cognoſcere:& quædaꝝ ſecretiora ꝓponerentur dimiſſo cōcilio:& corona circunſtantiū ſolus adiit diſceptātes. At cōtra nō modo in pera grandi ægypto paulo deflectere ad uiſendum Apin ſupſedit:ſed & Caium nepotem:quod iudæam præteruehens apud hieroſolymam non ſupplicaſſet collaudauit.

De.xvii. præſagiis per quæ magna eius felicitas prenoſci potuit.

Tquoniā ad hoc uentū eſt: nō ab rē fuerit ſubtexere:quæ ei priuſquā naſceretur:& ipſo natali die:ac deinceps euenerint:q bus futura magnitudo eius & ꝓpetua felicitas ſperari:aīaduertiq; poſſet. Velitris antiqtus tacta de cælo parte muri reſpōſum ē eius oppidi ciuē quādoq; rerū potiturū:qua fiducia Velitrini:& tunc ſtatī:& poſtea ſæpius pene ad exitū ſui cū po.ro. belligerauerāt. Sero tā

uelíterni:& uelítrini:a uelítris dicti. digerit ſignificationem. Exterritum percuſſum. Ad ærarium:ſi quidem tabulæ:quibus leges ſcriptæ eſſent in ærarium reponi conſueuere:eoq; delatis nulli inte:rũ erat amplius in eis quicq̃ mutare:prius uero uel ambitione uel auctoritate itum eſt quandoq; obuiam. Theologumenõ:diuinarum diſſertationum:ſiue diſputationum. Acciam:auguſti matrem. Draconem:bene draconem:quia in templo. Vergilius: Delubra ad ſumma dracones:ſimilia fere de Aphricani conceptu tradit Gellius. Quaſi a cõcubitu mariti:ac ſi cũ marito cõcubuiſſet. Purificaſſe:luſtraſſe ſe:quibus intelligi põt a concubitu.niſi purificatis intereſſe ſacris: non licuiſſe. Tibullus: Quidue pie dũ ſacra colis pureq; lauari: Te memini & puro ſecubuiſſe thoro. Publicis balneis:priuatis ergo iã inde uſam intelligas. Natũ menſe decimo:qui a conceptu legitimus fuit. Mulieres enĩ legitimæ decimo menſe pariunt: auctores ſunt Pli. Gellius:& lactantius Ariſtotelem ſecuti:pariunt nõnunq̃ alienis mẽſibus:ſed euenturus atio ex illorũ lectione cognoſcenda. Pater octauius:Octauii Auguſti pater. Iubar ſolis:quod ad Apollinis concubitũ refert. Puerperiũ: partum.

P.Nigidium qué pithagoricæ diſciplinæ peritũ magũq; fuiſſe:Euſebius tradit.Gellius:ſecundũ uarronẽ togatorum oĩum peritiſſimũ fuiſſe affirmat. Horã partus:Horoſcopum:ut græci aiunt: Gellius auctor eſt:oẽm genethliacorũ diſciplinam diligenti diſſertatione a Phauorino ſubuerſam. Accius: Nihil inquit credo auguribus:qui aures uerbis diuitant alienas: ſuas ut auro locupletent domos. Barbara cerimonia barbaro ſacroq; ritu.

Cũ fulmíe:qđ iouis ſigne uetuſtas fabulata é. Radiata corona: radiis ſignita. Laureatum currũ lauro pditũ:ſed uide ne deauratũ potius ſit legendũ. Appianus deauratum fuiſſe ait triũphantiũ currũ qué cádidi eq traherẽt. Solis ortũ id quoq; ad eius cõceptum attinet.

Coaxare:id ranaꝝ pprie é uox factícia:ut balare oues dñr hínire eq:elephãti barrire:uñ & ipi barriri dicti. In nemoꝛ:ad aricinũ nemus referri nõ põt:qa ad q̃rtũ lapidem dixit:aricia.x.millibus diſtat:ſimpliciter ergo p quo uis loco arboriba denſo capias oportet:niſi forte ad q̃rtũ decimũ lapidẽ legas: nã ultra aricíã hodie quoq; oppidũ é qđ nemus ueteri appellatiõe in colæ uocant. Delapſa reddidit:idẽ pene oſtẽtũ Targnio priſco romam migráti:futuꝝ regnũ portẽdit:illi pileus ab aqla adẽptus:ultroq; ab eadẽ álite reſtitutus.Liuius é auctor. Secreuiſſe:ſeorſum a reliquo cœ Prodigium:ſeruius pdigium id eſſe putat quod in longũ tempus ſuam dem documẽtis apparuit oſtẽtum illud Auguſti potentiã portẽdiſſe. Auctor ẽ Iulius Marathus:ante paucos q̃ naſceretur mẽſes,pdigiũ Romæ factũ publice:quo denũciabatur regẽ po.ro.naturã pturire.Senatũ exterritũ cẽſuiſſe ne qs illo anno genit⁹ educaretur. Eos q grauidas uxores haberẽt:quo ad ſe q̃ſq; ſpem traheret curaſſe ne ſenatuſcõſultũ ad ærariũ deferretur. In aſclepiadis mẽdetis theologumenon libris lego acciã:cũ ad ſolẽne apollinis ſacrũ media nocte ueniſſet:poſita ĩ tẽplo lectica:dũ cæteræ matronæ dormirẽt obdormiſſe:dracone repẽte irrepſiſſe ad eã:pauloq; poſt egreſſum:illã expgefactã q̃ſi a concubitu mariti purificaſſe ſe:& ſtatí ĩ corpore eius extitiſſe maculã uelut depicti dracõis:nec potuiſſe unq̃ eximi adeo ut mox publicis balneis ppetuo abſtinuerit.auguſtũ natũ menſe decimo:& ob hæc apollinis filiũ exiſtimatũ.Eadem accia priuſq̃ pareret ſomniauit ĩteſtina ſua ferri ad ſidera:explicariq; p oẽm terrarũ & cæli ambitum.Somniauit & pater octauius utero acci e iubar ſolis exortũ. Quo natus é die cũ de Catilinæ cõiuratiõe ageretur ĩ curia:& Octauius ob uxoris puerperium ſerius affuiſſet:nota ac uulgata res eſt. P.Nigidiũ cõperta moræ cã ut horã quoq; partus accepe rit:affirmaſſe dominũ terrarũ orbinatũ. Octauio poſtea cũ p ſecreta Thraciæ exercitũ duceret ĩ Liberi patris luco barbara cerimonia de filio cõſulẽti idẽ affirmatũ ẽ a ſacerdotibus:quod infuſo ſup altaria mero tãtũ flãmæ emicuiſſet:ut ſupergreſſa faſtigiũ templi ad cælum uſq; ferretur. Vniq; olim omnino magno Alexandro apud eaſdẽ aras ſacrificanti ſimile ,pueniſſet oſtẽtum:atq; ẽt ſequenti nocte ſtatim uidere uiſus eſt filium mortali ſpeciẽ ampliorẽ cum fulmine:& ſceptro exuuiiſque Iouis optimi maximi:ac radiata corona ſuper laureatũ currũ biſſenis eqs cãdore eximio trahentibus. Infans adhuc:ut ſcriptũ apud C.Druſum extat:repoſitus ueſpere in cunas a nutricula loco plano:poſtea luce nõ cõparuit:&diu queſitus tandẽ ĩ altiſſima turri repertus eſt iacens contra ſolis exortũ. Quũ primum fari cœpiſſet in auito ſuburbano obſtrepẽtes forte ranas ſilere iuſſit:atque ex eo negantur ibi ranæ coaxare. Ad quartum lapidem campanæ uiæ in nemore pranidenti ex improuiſo aquila panẽ ei e manu rapuit:& cũ aluſſime uolaſſet rurſus ex improuiſo leniter delapſa reddidit.Q .Catulus poſt dedicatũ capitoliũ duabus cõtinuis noctibus ſomniauit:prima louẽ optimũ maximũ ptextatis cõpluribus circa ará ludẽtibus unũ ſecreuiſſe:atq; ĩ eã

tu statuisse. Signum reipu. aquilã. Dionysius: Recuperaui aquilã: legionariũ ducẽ seruaui. Prohibitũ: Catulũ. Contuitus: fixo obtutu contẽplatus. Osculum: ut eo signo ducẽ pretextatis a lone demonstratũ itel ligas. Delibatũ leniter tactum. Facie liberali. Ingenua indole. Flagellum: ad delinquentiũ terrorẽ & ultionẽ quæsitũ. Auunculus. C. Cæsar: qui maior auunculus illi erat. Resuta: repente soluta. Is ordo: senatorius. Matricẽ: matrẽ altricẽq; arborem. In omẽ: rei nunc: sed & animi alioqn & oris est palmæ natura ut Plinius & Gellius scribunt inuicta: quippe quæ impositum nitatur pondus atq; ob id præmiũ inde uictoribus datum. Colũbaꝝ nidis: ad iuliã ꝓgeniem id attinet quæ a Venere fuit est utiq; uolucris ipsa Veneri sacra. Ver. maternas agnoscit aues. Marti. Ne uiolẽt teneras præduro dẽte columbas. tradita si gnidiæ sunt tibi sacra deæ. In secessu apolloniæ: quũ apolloniã secessisset uel auũculũ ꝑcessisset potius.

Mathematici astroꝝ periti τα μαθηματ ꝓ græci disciplĩas appellãt: ut musicã: arithmeticã: geometriã & astrologiã. Pergulã: ꝓgula locus ubi ꝑceptores discipulos erudire solebãt: ubi itẽ opifices aliqd operari aut opera exponebãt: Lucillius: Credunt lignis cor inesse alienis pergula putoꝝ Appelles ut plinius ait ĩ ꝓgula absoluta opa uelut populi iudicio subiiciens ꝓponebat: & rursus. L. furius argẽtarius cũ corona rosacea e ꝓgula sua in foꝝ ꝓspexisse dictus: atq; ob id ex auctoritate senatus in carcerẽ ductus Tranquillus ipse alibi inde inquit in ꝓgula docuit. lu. Cui cedere dbeat ois ꝓgula doctoris tripheri.

Cunctãter: nõ sine mora & dubitatione. Exiliuit theogenes. Stẽma: hoc loco ꝓ genesi alibi ꝓgradu siue ordine alicuius familiæ ramis ac lineis qbusdã gentẽ familiãq; distinguentibus. Persius: Stẽmate quod tuscoramũ millesime ducis. Trãquillus ipse ĩ galba suũ stẽma in atrio ꝓposuit: quo paternã originẽ ad Iouẽ maternã ad Pasiphæa referebat. græci το ϛεμμα coronã appellant. Homerus de Chryse ϛεμματα ἐχών. Nummũ argenteũ Romani añ Pyrrhũ uictũ signato argẽto: ut pli. ait nõ sunt usi eiusq; nota ab initio bige & quadrigæ fuere. Capricorni: ĩ octaua parte cuius signi fit brumale solsticiũ de ui syderis Pli. & Macrobius plura.

Circulus: Plinius: Cernit inqt & circa solis orbẽ ceu specie coronæ & uersicoloris: circuli qualiter Augusto Cæsare in prima inuẽta urbẽ intrãte post obitũ patris ad nomẽ igẽs capessendũ. Iuliæ filiæ: q̃ ĩ cãpo martio tumulata ẽ. Xii. uultures tot enĩ Plutarcho Liuio & Dionysio auctoribus. Romulo auguriũ fecere. Immolanti Au-

sinum signũ reipub. quod manu gestaret reposuisset: atq; in sequẽti animaduertisse se in gremio capitolini Iouis eũ dẽ puerũ: quem quũ de trahi iussisset prohibitum monitu dei tanq; is ad tutelã reipublicæ educaretur. Ac die proximo obuiũ sibi Augustum: quum incognitũ alias haberet nõ sine admiratiõe cõtuitus simillimũ dixit puero de quo somniasset. Q uidã prius somniũ Catuli aliter exponunt quasi Iuppiter cõplurĩbus prætextatis tutorem a se poscẽtibus unum exeis demõstrasset ad quẽ oĩa desideria sua referrent: eiusq; osculum delibatum digitis ad os suus retulisset. M. Cicero. C. Cæsarẽ in capitoliũ prosecutus: somnium pristinæ noctis familiaribus forte narrabat: puerum facie liberali demissum cælo cathena aurea ad fores capitolii constitisse: eiq; Iouẽ flagellũ tradidisse: deinde repẽte Augusto uiso: quem ignotũ plærisq; adhuc auunculus Cæsar ad sacrificandũ acciuerat: affirmauit ipsum eẽ: cuiꝰ imago secundum quietẽ sibi obuersata sit. Sumenti uirilẽ togam tunica lati claui resuta ex utraq; parte ad pedes decidit: fuerunt qui interpretarentur non aliud significare q̃ is ordo: cuiꝰ ĩsigne id esset quãdoq; ei subiiceretur. Apud mundã diuus Iulius castris locũ capiens: quũ siluam cæderet arborem palmæ repertã: cõseruari ut oẽm uictoriæ iussit. Ex ea continuo nata soboles adeo in paucis diebus adoleuit: ut nõ æquipararet modo matricẽ: uerũetiam obtegeret: frequentaretur que columbarũ nidis: q̃is id auiũ genus duram & asperã frondem maxime uiteret: Illo. & præcipue ostento motum Cæsarẽ ferunt: ne quem aliũ sibi succedere qui sororis nepotem uellet. In secessu Apolloniæ Theogenis mathematici pergulã comite Agrippa ascenderat: quũ Agrippæ qui prior consulebat magna & pene incredibilia prædicerentur: reticere ipse genesurã suã: nec uelle edere perseuerabat metu ac pudore ne minor inueniretur. Q ua tamẽ post multas adhortationes uix & cunctãter edita exiliuit Theogenes: adorauitq; eũ: tantã mox fiduciã fati augustꝰ habuit: ut thema suũ uulgauerit: nũmũq; argẽteũ nota syderis capricorni: quo natus ẽ ꝑcusserit.

De ꝓdigiis quæ post necẽ Cæsaris euenerũt eidẽ.

Ost necẽ Cæsaris reuerso ab Apollonia & ingrediẽte eo urbẽ repẽte a liqdo ac puro sereno circulus ad speciẽ cælestis arcus orbẽ solis ambiit: ac subinde Iulie Cæsaris filiæ monumentũ fulmine ictum est. Primo autẽ consulatu ei auguriũ capienti duodecim se uultures ut Romulo ostenderunt: & ĩmolati oĩum uictimarũ iecinora repli

gusto:ubi autē aut qñ nō dicit: sed Plinius id docet. Diuo inqt Augusto spoleti sacrificanti primo potestatis sue die sex uictimaꝝ iocinora replicata ītrinsecus ab ima fibra repta sunt responsum duplicatuꝝ intra annū īperium. Triūuiroꝝ: Antonii lepidi & Augusti. Aqla: ꝑ aquilā Augustū interpretati sunt in cuius tabernaculo ales sederat: ꝑ coruos Lepidū & Ant. Exitum præsagientē:discordiæ finē ex eo augurio exercitu colligēte. Philippo:aut philippus legēdū ē:ut sit ordo Philippus thessalus quidam: aut quod magis placet aduerbialiter philippis .q.d. apud Philippos eā macedoniæ urbem eē supra docuimus. Auctore eius nuncii persuasore,īpulsore. Auio.deuio. Exta rapta cū omni sacroꝝ apparatu sublata. Asinario:qui asinos agebat. Euthycus:ευθυκοσ fortunatus νικον αποτου νικαω unico.

In templo Marti & neptūno sacro. Agrippæ: cuius noīs prima littera ē per quā Augustū īterpræ tari placuit. Nūcupare: declarare. Nō eēt soluturus:q̄si certo sciret se ante proximū lustrū uita decessurū. Effluxit:excidit abolita ē.

C.littera:quæ prima ē ī Cæsare.

Interpellatores: interruptores: ut pediani uerbo utar:est ut ille ait īterpellare mediā alterius orationē īterrūpere:uel se actiōi alterius interponere. Si oīa morarent̄:si oīa in mora eēnt. Asturā insulā in antiate tractu latio adiacentem ē & flu.eiusdē noīs. Cāpanie ora: littorali cāpaniæ parte. Secessui: Seruius secreti orē sinuū secessum īterpretat̄ secutus illud Vergilii:ē in secessu lōgo locus.Iu.Nō tā ꝓ reposto loco q̄ amœno & digno in quē uoluptatis gr̄a plures cōfluant lanua baiaꝝ ē &gratū littus amœni:Secessus nisi forte & ipse quoq; ad ꝓximū sinū alluserit:sed Plinius ad Gallū laurētinū suū secessum appellat:decē inqt &.vii.milibus pas. ab urbe secessit & ad Ruffū qn te ī alio isto pinguiq; secessu studiis asseris:q̄q̄ ad totū ad ociū potiꝰ q̄ ad locū referat̄.Papinius ad Pollium: Meq; nō tā ī patriā,q̄ ad te secedere. Præteruehēti:quū p̄teruehere t̄. Vectores:q uehūt & quehūtur:ut hoc loco. Appulerat:ꝓ appulsa erat.Ver.Quis te nostris deus appulit horis.Ci. Nec tuas unq̄ ratiōes ad eos scopulos appulisses

cata intrinsecus ab ima fibra patuerūt.Nemine peritorū aliter coniectante q̄ læta per hæc & magna portendi.

De prodigiis per quæ præsensit euentū bellorū suorum.

Vin & bellorū oīum euentus ante præsensit.cōtractis ad bononiā triūuirorū copiis:aqla tētorio eiꝰ supersedēs duos coruos hinc & inde infestātes afflixit:& ad terrā dedit:notante omni exercitu futuram quādoq; īter collegas discordiā talē qualis secuta est ac exitum presagiente ī Philippis Thessalus quidam de futura uictoria nūciauit.auctore diuo Cæsare:cuius sibi species itinere auio occurrisset.Circa perusiam sacrificio nō litante: quū augeri hostias impasset:a subita eruptōe hostē oēm rei diuinæ apparatū abstulissent:cōstitit inter aruspices:quæ periculosa & aduersa sacrificandi denunciata eēnt cuncta in ipos recasura qui exta haberent:neq; aliter euenit.Pridie q̄ siciliensem pugnā classe cōmitteret deābulanti in littore piscis e mari exiluit:& ad pedes iacuit.Apud Actiū descendēti ī aciē asellus cū asinario occurrit. hoī Euthycus:bestiæ nicon erat nomen.Vtriusq; simulachrū æneū uictor posuit in tēplo:in quod castrorum suorum locum uertit.

De ostentis prænunciantibus mortem eius.

Ors quoq; eius de qua dehinc dicā diuinitasq; post mortē euidētissimis ostētis præcognita ē.Quū lustrū in cāpo Martio magna populi frequētia cōderet aqla eum sæpius circūuolauit:transgressaque in uicinā ædē sup nomen Agrippæ ad primā litterā sedit:quo animaduerso uota quæ in proximū lustrum suscipi mos est: collegam suū Tiberium nuncupate iussit.Nā se quāquam cōscriptis paratisque iam tabulis negauit suscepturum quæ nō esset soluturus:Sub idē tempus ictu fulminis ex inscriptione statuæ eius prima noīs littera effluxit. Respōsumque ē centum solos dies post hac uicturū:queꝫ numerū.e. littera notaret:futurūque ut īter deos referretur:qd cæsar idest reliqua pars e Cæsaris nomine:hetrusca lingua deus uocaretur. Tiberium igitur in illyricum dimissurus:& beneuentum usque prosecuturus:quū īterpellatores aliis atque aliis causis in iure dicēdo detinerēt exclamauit: quod & ipsum mox inter omnia relatum est:non si omnia morarentur amplius se post hac Romæ futurum.Atque itinere inchoato Asturam perrexit:& inde præter consuetudinem de nocte ad occasionem auræ euectus est.

De causis infirmitatis eius:& gestis in eadē.

Ausam ualitudīs cōtraxit ex ꝓfluuio alui:tūc cāpaniæ ora ꝓximisq; īsulis circuitis: caprearū quoq; secessui q̄triduū īpēdit: remisissimo ad ociū &ad oēm comitatē aīo.Forte puteolanū sinum præteruehenti nectores nautæq; de naui Alexādrina:quæ tūc qdē appulerat cādidati coronatiq; & thura libātes fausta ānia:& eximias lau

Comitibus:

des congesserant per illum se uiuere: per illum nauigare: libertate atq3 fortunis per illum frui. Q ua re admodum exhilaratus quadragenos aureos comitibus diuisit: iusq3 iurandum & cautionem exegit a singulis non alio datam summam q̃ in emptionem alexandrinarũ merciũ absumpturos: sed & cæteros continuos dies inter uaria munuscula togas insuper ac pallia distribuit: lege proposita ut Romani græco: græci Romão habitu & sermone uterentur. Spectauit assidue & exercentes ephebos: quorum aliqua adhuc copia ex uetere instituto capreis erat: iisdem etiam epulum in conspectu suo præbuit permissa: immo exacta iocandi licentia diripiendiq3 pomorum & obsoniorum rerumq3 missilium. Nullo deniq3 genere hilaritatis abstinuit. Vicinam capreis insulam apragopolim appellabat: a desidia secedenti ũ illuc e comitatu suo: sed ex dilectis unũ Masgabam nomine quasi conditorem insule ΚΤΙΣΤΗΝ uocare consueuerat. Huius Masgabæ ante annum defuncti tumulum quum ex triclinio animaduertisset magna turba: multisq3 luminibus frequentari uersum compositum ex tempore clare pronunciauit ΚΤΙΣΟΥ ΛΕ ΤΥΜΒΟΝ ΕΙΣΟΡΩ ΠΥΡΟΥ ΜΕΙΟΝ: conuersusque ad Thrasylum Tiberii comitem contra accubantem: & ignarum rei interrogauit cuiusnam poetæ putaret esse: quo hesitante subiecit alium ΟΡΑΣ ΦΑΕΣΙ ΜΑΣΘΑΒΑΝ ΘΙΜΩΜΕΝΟΝ. de hoc quoque consuluit. Q uum ille nihil aliud responderet q̃ cuiuscunque essent optimos esse: chachinnum sustulit: atque in iocos transfusus est mox Neapolim traiecit: q̃q̃ & tum infirmis intestinis morbo uariã te tamen & quinquennale certamen gymnicum honori suo ĩstitutum perspectauit: & cũ Tiberio ad destinatum locum contendit. Sed in rede ũdo aggrauata ualitudine tandem nolæ succubuit: reuocatumque ex itinere Tiberium diu secreto sermone detinuit neque post ulli maiori negocio animum accommodauit.

De morte eius: et gestis tunc per eundem.

Vpremo die idẽtidem exquirẽs an iam de se tumultus foris esset petito speculo camillũ sibi comi ac malas labẽtes corrigi præcepit: et amicos admissos pcũctatus et quid his uideretur nimiũ uitæ cõmodæ trãsegisse: adiecit et clausulã

Oĩbus deĩde dimissis: dum adueniẽtes aburbe De drusi filia ægra interrogabat: repẽte in osculis Liuiæ et ĩ hac uoce defecit. Liuia nostri cõiugii memor uiue ac uale: sortitus exitũ facilẽ: et qualẽ semp optauerat. nã fere quotiẽs audisset cito ac nullo cruciatu defunctũ quem piam sibi et suis ΕΥΘΑΝΑΣΙΑΝ similem (hoc enim et uerbo primi a lapsu. ΔΟΤΕ ΚΡΟΙΟΝ ΚΑΝΤΕΣΟ ΥΠΕΙΣΟ ΜΕΤΑ ΧΑΡΑΣ ΕΙΣΟΙ ΣΙΘΟΙ: date plausum & omnes uos cum gaudio id facite. Drusi filia: liuilla ex Druso & minore Antonia genita. ΕΥΘΑΝΑΣΙΑΝ: facilem mortem.

Comitibus: ex suo comitatu hoĩbus. Iusiurãdũ & cautionẽ: iureiurãdo sibi cautũ uoluit. Nõ alio: nõ ĩ aliã mercedẽ. Regi alexãdrina rũ q̃s alexãdria nauis uixisset: atq3 ita ẽ nautis gratificatus. Togas: q̃ peculiares romanorũ sunt. Pallia: q̃ pegrinarũ gentiũ & græcorũ ĩprimis. Vt romãi græco: græci rõano ĩde credo quæsitus lusus: ut quũ neq3 græci romãe neq3 romãi græce: saris expedite loq̃rent: ueri quũ utriq3 alieno cultu ĩstructi eẽnt: ut Ro. græci: illi Ro. putarent: ĩfantissimi prĩo congressu oẽs augusti comites rei ignaris uiderent. Ex uetere ĩstituto: Strabo quũ de neapoli loqueret: Gymnasia ĩqt puberi: ad usum credo gymnicotũ certa. q̃ qnto quoq3 ãno illic celebrabant ephebi exercebãt de gymnicis eius loci certamibus. Papinius: Huc mepost prĩi letũ qnqnnia lustri: cũ sta dio iã pigra qes canusq3 sederet: puluis ad ambracias conuersa gymnade frondẽ. Diripiẽdi pomorũ: parũ usitate dixit: q̃q̃ Liui. me dixerit uestri adhortãdi cã loq exĩstimet: & Plautus noĩandi tibi istorũ: magis q̃ edũdi cã. Apragopolim: ΑΠΟ ΤΛΙΣ ΑΠΡΑΓΙΑΣ desidia: ΚΑΙ ΠΟΛΕΩΣ. i. desidiæ urbẽ. ΚΤΙΣΤΗΝ: ædificatorẽ: ΠΑΡΑΘΕΜΕΝΟΣ fabrico ΚΤΙΣΟΥ ΔΕ ΤΙΜΒΟΝ ΕΙΣΟΡΩ ΠΥΡΟΙ ΜΕΝΟΝ: cõditoris tumulũ uideo ĩcensũ. Thrasylũ: mathematicũ Iu. Murus ĩuocata Thrasyli: sed de hoc nõ multo post. Hesitãte: dubitãte nihil rndente. ΟΡΑΣ ΤΑΣΙ ΜΑΣΓΑΒΑΝ ΤΙΜΩΜΕΝΟΝ uides Iuminibus masgabã honoratũ. Cachinnũ: solutũ risũ. Quĩquẽnale certamẽ: qntoq3 ãno celebratũ: ad illud ferri debet: qđ pleræq3 italie ciuitates sup tẽpla & aras ludosq3 qnquẽnales ei augusto cõstituerãt. Strabo tñ iubẽte oraculo Neapoli agonem celebratũ tradit: & rursus apud eos ait: qnquẽnalis sacer ille musicus & gymnicus cõplures dies celebrat agon: illis emulus q per græciã clarissima celebritate gerũtur. Beneuentum: olim maleuentum appellatum: ut Festus ait: sed omen recentioris fuit noĩs causa.

Nole: nola picentinorum urbs mediterranea Succubuit: morbi magnitudine est uictus. Speculo: quo se intueretur. Malas labentes: morbo solutas. Corrigi: com

Præsagium:præcognitio eorum quæ futura erant. Extulerunt:in apertum humeris deportarunt. De curiones:qd decuriões in municipiis & coloniis essent qd municipiũ:qd coloniã:abũde supra ex Gellii & Festi sñia oñdimus. Bouillas:locũ ut Asconius demõstrat ĩter urbẽ & ariciã:ubi Clodius a Milone est occisus. Mar.Et cũ currere debeas bouillas ĩter iũgere quæris ad camœnas. In uestibulo:uestibulũ qcqd spacii relin quit ante ianuã & ab eo qd ianuã uestiat dictũ ut quidã ĩterpretant:sed de eo Gellius: Varro: Nonius & Macrobius plura. Triumphali porta:per quã triũphantes urbẽ ĩgredi cõsueuere ea media fuisse uidẽt inter flumẽtanã portã & catulariã. Victoria:Victoriæ signo. Canentibus ueniã: credita defuncti diuinitate ueniã precari.Liuius Romulũ deũ deoq; natũ saluere iubent uniuersi pacẽq; exposcunt. Sed uæniã ueri or lectio:est.n.carmẽ ut Festo placet qd ad tibiã ĩ funere laudãdi gra cãtat de rõne uocis:idẽ auctor plura. Ponẽdos aureos annulos:qd nisi ĩ summo luctu tristicia q haud fieri cõsueuit: sed raro id accidisse legimus.plinius: Quo facto tãta se natus ĩ dignitate exarsit ut ãnulos ab eis abiectos fuisse ĩ antiqssimis repiatur ãnalibus:sed alii a tota nobilitate depositos tradidere:quũ. GN.Flauius siue.M.Fuluius ille fuit ut Macro.scribit edilis mox Triple.ẽ factus: qa prius oĩum fastos publicasset. Ferreosq; sumẽdos. ferreis ãnulis ab initio usos Romanos pli. testat:at regum tpibus ne ferrei qdẽ ãnuli usus ullus fuisse uidet:qd Romuli & aliorũ regũ statuæ sine eo ĩsigni eẽnt. sed de ãnulorũ usu ldem auctor abũde multa.

Sũmorũ collegiorũ:de sacris nũc & nõ pphãis collegiis ĩtelligẽ ac si dixerit pfũmos urbis sacerdotes.

Sæculũ Augustũ. ut sex &.lxx.annorũ eẽt: Varro cẽtũ ãnorũ seculũ diffinit qd id spaciũ satis ad senescẽdũ crederet:posuit & alterũ breuius.xxx.ãnorũ. In fastos:ĩ fastorũ libros. Pro rostris ueteribus:ubi uetera rostra fuissẽt pediãi uerba demõstrãt:erãt inqt tũc rostra nõ eo loco quo nũc sunt: sed ad comitiũ: ppe iũcta curiæ eo olĩ uictis antiatibus ex captiuarũ nauiũ rostris ut Liu.ait sunt primũ cõstructa:pli.& Varro Liuio astipulãt. Tũicati & discincti.q.d.hũili habitu ac uenerabundi. Mausoleo: sepulchro amplissimo:ab eo qd Artemesia mausolo uiro defũcto ĩ caria cõstruxit ĩsignia huiusmõi monumẽta Mausolea sunt dcã.De memoratissimo illo Mar.pẽdẽtia mausolea:& propertius:Nec mausolei diues fortuna sepulchri.De recẽtiore ab augusto erecto Strabo cõmemoratiõe: dignissimũ ẽ qd mausoleũ appellãt excelsis fundamẽtis:hæc ille & plura quibus totã molem pgit significanter exprimere. uti solebat) præcabatur. Vnde omnino ante afflatam animam signum alienatæ mentis ostendit:quod subito pauefactus a.xl.se iuuenibus abripi questus est:id quoq; magis præsagium quam mentis deminutio fuit.Siquidem totidem milites prætoriani extulerunt eum in publicum.

De die mortis:& ætate:& exequiis eiusdem.

Biit in cubiculo eodẽ:quo pater Octauius duobus sextis Põpeio & Apuleio cõsulib⁹.xiiii.calẽ.septẽbre. hora diei nona. lxx.& sexto ætatis ãno:dieb⁹.v.&.xxx.minus Corpus decuriões municipiorũ & coloniarum a nola bouillas usq; deportarũt noctibus propter ãni tẽpus:quũ interdiu in basilica cuiusq; oppidi uel ĩ æde sacrarũ maxima reponeretur. A bouillis eq̃ster ordo suscepit:urbiq; intulit:atq; uestibulo dom⁹ collocauit.Senat⁹ & in funere ornando:& in memoria honorãda eo studio certati progressus est:ut inter alia cõplura cẽsuerint quidã funus triumphali porta ducendũ præcedẽte uictoria: quæ est in curia canẽtibus nenia prĩcipũ liberis utriusq; sexus. Alii exequarum die ponẽdos annulos aureos:ferreosq; sumẽdos: nõ nulli legẽda ossa per sacerdotes summorũ collegiorũ. Fuit & qui suaderet appellationẽ mensis augusti in septembrẽ trasferendã:qd hoc genitus Augustus illo defunctus eẽt:alius ut oẽ tps a primo die natalis usq; ad exitũ eius sæculũ Augustũ appellaretur: & ita ĩ fastos referetur. Verũ adhibito honoribus modo bifariã laudat⁹ est pro æde diui Iulii a Tiberio:& pro rostris ueteribus a Druso Tiberii filio:ac senatorũ humeris delatus in campum crematusq;: nec defuit uir prætorius qui se effigiem cremati euntem in cælũ uidisse iuraret. Reliqas legerũt prĩores equestris ordinis tunicati & discincti pedibusq; nudis:ac in mausoleo condiderũt.Id opus inter flamineam uiam:ripamq; tyberis sexto suo consulatu extruxerat: circuniectasq; siluas & ambulationes & in usum populi tunc iam publicarat.

De testamento & suprema uoluntate eiusdem.

Estamentum.L.Planco.C.Silio cõsulibus.iii. nonas apriles ante annũ:&.iiii.mẽses q̃ decederet factũ ab eo:ac duobus codicibus partim ipsius:ptim libertorũ Polybii & Hilariõis mãu scriptũ: depositũq; apud sex uirgines uestales cũ tribus signatis æque uoluminibus protulerunt:quæ oĩa in senatu aperta atq; recitata sunt: hæredes instituit primos Tiberiũ ex pte dimidia & sextante:Liuiã

Tribus signatis uoluminibus. diuersis ĩtellige a testamento:

mento:alioquin non procederet:sed quæ illa fuerint continuo subiiciet. Ex parte dimidia & sextãte: ex besse siue ut aptius dicã ex duabus tertiis partibus. Quos Tiberiũ & Liuiã. Nomẽ suũ:nomẽ familiæ: quãquã Liuia Augustæ etiã cognomẽ recepit. Secũdos hæredes. Ex triẽte:ex tertia parte. Tres uirilis sexus:Neronem Drusum & Caiũ:q Caligula cognoiatus est uirilis sexus adiecit:qa & filias habuit Agrippinã Drusillã & Liuillã:quæ diuersa fuit ab ea quã Druso & minore Antõia,pximo loco genitã oñdimus. Tertio gradu: idest tertios hæredes.de secũdis & tertiis hæredibus ex Appiani sñia plura ĩ Cæsare Quadringẽties:sestertiũ.s. Tribubus externis & nõ urbanis quæ idẽ sunt qđ & populis: cui quadringẽties sextertiũ legatũ dixit. Prætorianis: prætorianæ cohortis singulis singula nũmorũ millia. Cohortibus urbanis:quæ ad urbis pfidiũ Rome cõmorabantur. Quingenos & qngẽtenos: utrũq; n.ueteres dixerẽt ut dimidio plus ptorianis q̃ urbanas cohortium militibus legatũ ĩtelligas. Legionariis militibus subaudi q in legionibus erãt ad,puinciarũ pfidiũ.

ex parte tertia:quos &ferre nomen suum iussit.Secundos Drusum Tiberii filium ex triente:& ex partibus reliquis Germanicũ liberosque eius tres sexus uirilis. Tertio gradu propinquos amicosque complures. Legauit populo Romano quadringenties:tribubus tricies q̃nquies sestertium: prætorianis militibus singula millia nummorum. Cohortibus urbanis quingenos:legionariis trecenos nũmos:quam summã repræsentari iussit:nam & confiscata3 semper repositamque habuerat.Reliqua legata uarie dedit: produxitque quædam ad uicena sestertia:quibus soluendis annuum diem finiit excusata rei familiaris mediocritate:nec plus peruenturum ad hæredes suos q̃ milies & quingenties professus:quanuis.xx.proximis annis quaterdecies milies ex testamentis amicorum percepisset:quod pene omne cum duobus paternis patrimoniis: cæteris q3 hereditatibus in rempublicam assum pfisset. Iulias filiam. neptemque si quid is accidisset:uetuit sepulchro suo inferri. De tribus uoluminibus uno mandata de funere suo cõplexus est: altero ĩdicem rerũ a se gestarum: quem uellet incidi in æneis tabulis:quæ ante mausoleũ statuerẽtur:tertio breuiarium totius imperii quãtum militum sub signis ubiq3 essent quantum pecuniæ in ærario: & fiscis: & uectigaliorum residuas:adiecit & libertorum seruorumque nomina.a quibus ratio exigi posset.

Trecenos: trecẽtenos. Repræsentari:depositã paratãq; eẽ monstrari. Produxit:,ptraxit amplius uit. Quædã legata. Annuũ diẽ: annuã pẽsionẽ: sic Vulpiãus ãnuã binã trinã diẽ pro duabus tribusq; pẽsionibus scripsit. Excusata:ĩ excusationẽ adducta. Duobus pñis pñimoniis:Octauii & cæsaris dictatoris. Accidisset si mori contigisset. De tribus uoluminibus:quæ æque obsignata dixerat. Indicẽ: breuẽ demonstrationẽ. Breuiariũ:summariũ Anneus Seneca:sed uide ne plus p̃tutura sit rõ ordinaria q̃ hæc q̃ nũc uulgo breuiarium dr̃ oli quũ latine loqueremur summariũ dicebaf. Totius impii:regnoĩum q̃ Romão cõtineréẽ impio.

C. SVETONII TRANQ VILLI LIBER TETIVS. TIBERIVS CAESAR.

Atritia gẽs claudia(fuit enim & alia plebeia :nec potẽtia minor nec dignitate) orta ẽ ex regillis oppido:Dionysius regillo dixit:auctor gẽtis ut ipse tradidit. T.Claudius ut publius Clausus q postea Claudius ẽ dictus:is sub id tps quo ad regillũ lacũ ingẽti plio est ab Aulo posthumio pugnatũ cũ numerosa clientũ & amicorũ manu

Sub signis:circa signa. Erario & fiscis.erariũ locũ intelligas ĩ quo publicũ aurũ argẽtũ uasa pcios tabulæ æneæ ĩ qbus leges erãt ĩcisæ, asseruabanf. Fiscus ĩ quo impatorũ pecunia. Spartiãus tñ bona inqt dãnatorum in fiscũ priuatum redigi uetuit:priuatum addidit quasi publicum quoq; dici posse fiscum intelligat. estq; fiscus uas ut Pediano placet ex sparto factum ad maioris summe pecunias capiendas. Vectigaliorum: dicitur & uectigalium sed illud auctoritate:hoc analogiæ ratione defenditur.

MARCI ANTONII Sabellici ad Augustinum Barbadicum serenissimum Venetiarum principem Paraphraseos in Tranquillum parenæsis tertia.

Atricia gens Claudia:Si talẽ se Tiberius ĩ suæ administratõis recessu pñtitisset Augustíe dux ĩclytæ q̃lẽ ab initio,pmiserat merito ĩter optimos eorũq; post C.Cæsaré sunt Rõæ reꝝ potiti héri putuisset.sed nemo diu psoná ferre potuit alienã:cito.n.functa ĩ suã recidũt naturã:ægre qdẽ frugi moderatũq; principẽ tãtisp carni fex natura illa egit:dũ p quæ tutius sæuire liceret scœna cõparat. Sed ea diu male dissimulata crudelitas:libido:& auaritia:tres grauissimi uitæ affectus ĩ hũani generis pniciẽ ex ĩprouiso erupe. Quæ plãe uitia quo mĩus ex ficta illius psona fuerãt expectata:eo maioré oibus gẽtibus stuporẽ ĩtulere: nec tm mala illa ĩ sua tpa sæuiere:sed pessimo exẽplo detestabili prĩcipũ carnificinæ fores apuerũt:hic.n.Caligulæ:Nerões:Dõitiani:Cõmodi:Seueri:aliæq; Romãi impi pestes extitere. Sed prĩcipatus tuus dux sereníssime oĩno ab illo diuersus:qppe q ĩ libertatis gremio collocatus:clemẽtiæ ẽ & popularitatis plenus:nũc ad trãquillum redeo:q ad plæbelæ differentiã patriciã gentẽ Claudiã dixit. Siquidẽ duæ fuerũt Claudiæ familiæ ut Asconius ait Marcellorũ una quæ eadẽ & plæbeia:pulchroq; altera patricia. Ex regillis oppido:Dionysius regillo dixit:auctor gẽtis ut ipse tradidit. T.Claudius ut publius Clausus q postea Claudius ẽ dictus:is sub id tps quo ad regillũ lacũ ingẽti plio est ab Aulo posthumio pugnatũ cũ numerosa clientũ & amicorũ manu

se Romam contulit: quare & in urbe ad ædificandū area & ultra amenē agro donatus in pfitios cooptatus est. Sabinoꝝ: sabini umbroꝝ finibus: tyberi: latio: & marsis iclusi: ut Troezenius zenodotus tradidit ab umbris oriūdi: mutatoq; cū sedibus noīe ꝓ umbris sabinos diu cōtigit: ex Sabino Sangi diui gētilis. Pli. a deorū cultu Sabinos q̄si seuinos appellatos ait. Recens cōditā: recēs dixit pro recenter: sic Maro: sole recēs orto. Liuius & Dionysius post exactos reges: eū ueniſſe scribūt: ꝓ id tēpus quo ad regillū lacū aduersus latinos ē pugnatū anno circiter qnquagesimo supra ducēteſimū ab urbe condita. Trans anienē: ex duobus & q̄draginta fluminibus q̄ tyberim augent nar & anio præcipui: ut Pli. sentit: oriē anio in trebanoꝝ mōtibus triſq; lacus nobiles ī tyberī defert plutar. in eo ope qđ περι πολλήλων scripſit parentiū olim fluuiū ipſum ait appellatū mox ab anio hetruſcoꝝ rege q se id flumē a Nusa filia p̄cipi tauit anienē dictū: Propertius anienū ſecūdi declinatus ꝓtulit Papinius illis ipſe antris anienis forte relicto ubi ego anienus libentius legerim: ut ſit anio anien: & anienus in nominandi caſu: quod ſi aliis accedas quattuor modis recta uox uarianda eſt. Duo de triginta: octo & uiginti. Duas ouationes: qd triumphus ab ouatione diſtet ex gellii auctoritate oñdimus: cæteꝝ Diōyſius decorati ſunt īqt triūphis & ſenatu utriq; Menēius maioꝝ & p̄cioſoꝝ curuli ſella uectō poſthumius mīore & īferioꝝ quā ouationē uocāt: & rurſ̄ differt ait hic ab altero: primū qdē qđ pedes īgrediē cū exercitu ꝓductus q ouatim triūphū ducit nec ī curru ſicut ille deinde: qa non picta neq; aurei claui ueſte īduiē nec ornaē trabea quæ peculiaris ē cōſulū ducūq; amictus: corōa aūt poniē ei laurea: Inferior eſt altero in geſtatiōe ſceptri alias hēns oīa hactenus Dionyſius q oīno aliqd uideē mihi uariaē a latinis in ouatiōis apparatu deſcribēdo. Sed ſi quis legitimam triumphi formā requirit uideat Appianum.

Præditis eo: id p̄nomē hñtibus.

Extāt: apparēt. Appius cæcus huius ē uox illa quā poſtea Ennius ē carmīe cōplexus. Quo uobis mētes recte q ſtare ſolebant añ hac demēti ſeſe flexere ruina. Diſſuaſit: immo ſuaſit ne fieret ut Cic. in Catone maiore meminit. Claudius Caudex: huius ductu Roma primum freto ſiculo ſupato Mamertinis opē tulere tēpeſtiuoq; eorū acceſſu carthaginēſiū p̄ſidiū ex mamertinoꝝ arce eſt deiectū: Polibius eſt auctor: Anneus Seneca cognomē ait illi factū: qa codex lit. tabularū congeries ſiue cōpactio. iſq; primus in naues cōſcendere romanis oñdiſſet. Claudius nero: q ad me tauꝝ flu. Haſdrubalē uicit: Liui. & Plut. ſunt auctores. Appius regillanus: de nefario Claudii decēuiri amore deq; uirginiæ cæde & plebis ſeceſſione Li. locupletiſſimus ē auctor. Claudius druſus: Druſus ī ea familia primus a drauſo hoſtiū duce cominus trucidato ē cognoīatus. Ad forū apii: Horatius aricia digreſſum ſe foꝝ Apii ueniſſe ait: inde foꝝ apii differtū nautis cauponibus atq; malignis. Pli. Fregellani forappii forētani gabini q̄bus daē intelligi id oppidū in latio fuiſſe. Cum diademate: quod regiū fuiſſe inſigne oſtēdimus Claudius pulcher is ut Polybius prodidit ad drepanū in ſicilia tres & nonaginta naues amiſit: & quia cōtra auſpicia pugnaſſet Romam reuocatus multis eſt contumeliis affectus: Demum in iudicio ut idem auctor ait cōcidit. Liuius poſt ciadem illam ludos prætextatum ſpectaſſe prodidit. Non paſcentibus: paſci nolentibus nam eſce tripudium ex uatiſſimo illo auſpicādi inſtituto lætitiā & fœlicitatē portēdebat: qđ illis ex cibo abſtinētibus fieri nō poterat.

pido ſabinorum. Inde Romam recens cōditam cum magna clientum manu commigrauit. auctore Tito Tatio cōſorte Romuli uel quod magis conſtat. T. Claudio gentis principe. poſt reges exactos ſexto fere anno a patribus in patritios cooptata. Agrum inſuper trans anienem clientibus locumq; ſibi ad ſepulturam ſub capitolio publice accepit. Deinceps procedente tempore duo de. xxx. conſulatus: dictaturas quinq;: cēſuras. vii. triumphos. vi. duas ouationes adepta eſt. Quū prænominibus cognominibuſq; uariis diſtingueretur Lucii prænomen conſenſu repudiauit: poſt quam e duobus gētilibus præditis eo. alter latrocinii: cædis alter coniunctus eſt. Inter cognomina autem & Neronis aſſumpſit: quod ſignificatur lingua ſabina fortis ac ſtrenuus. De gente Claudiorum et eorū geſtis.

Vlta multorum Claudiorum egregia merita: multa etiam ſecus admiſſa in rempublicam extant: ſed ut præcipua commemorem: Appius cæcus ſocietatem cum rege Pyrrho ut parum ſalubrem iniri diſſuaſit. Claudius Caudex primus freto claſſe tranſiecto pœnos ſicilia expulit. Tiberius Nero aduenientem ex hiſpania cum ingentibus copiis Aſdrubalem priuſquam Hannibali fratri coniungeretur oppreſſit. Contra Claudius Appius regillanus decemuir legibus ſcribendis uirginem īgenuam per uim libidinis gratia in ſeruitutē. aſſerere conatus: cauſa fuit plebi ſecedendi rurſum a patribus. Claudius Druſus ſtatua ſibi cum diademate ad appi forum poſita Italiā p clientelas occupare tentauit. Claudius pulcher apud ſiciliam non paſcentibus in auſpicando pullis: ac per cōtemptum religionis mari demerſis quaſi biberēt quando eſſe nollēt prælīū nauale iniit: ſupatuſq; quū dictatorē dicere a ſenatu iuberetur: uelut iterū illudens diſcrimini publico

Iliciam uiatorem: sic hñt plura exemplaria: ut ab eo uideri possit factũ qđ uiatores in liciũ dicebañ uocare populũ: quũ illũ ad concionẽ uocabãt: sed Liuius. C. Glãcia ait ab eo dictatorẽ dictũ. Et quæ nauẽ: de mris deũ nauí q̃ tyberino uado hæserat a Claudia uestali aduerso tyberi tracta Valerii & Ouidii aliorũq; testimõium extat locupletissimũ. Nouo more: qa eius sexus nulla ad id tẽpus maiestatis fuisset auersita. Itẽq; classem amitteret: dirũ uotũ & execrabile: ac dignũ qđ populus oĩbus suffragiis multaret. Natu minori: qđ raro alioq; fuerat pmissum: ne cuiq̃ fraus fieret: id Gellius docet. Cic. in ea orõne quã habuit ad põtifices factus es inqt filius cõtra fas cuius p̃ætatem p̃ esse potuisti: & rursus adoptauit natus. xx. ãnos quo iur̃: quo more: quo exẽplo. P. Fõteio plebeio hoĩ se in adoptionẽ Clodius dedit: ut plebeius factus: tribunus plebis fieret: nã p̃ricii sanguinis uiris magistratus nõ dabañ. Idẽ Cice. Fonteius es inqt neq; patris hæres neq; amissis sacris p̃nis ĩ hæc adoptiua uenisti. De ĩtempestiua adoptiõe idẽ sexta inqt diei hora quæstus sum in iudicio quũ. C. Ant. col legã meũ defenderẽ qdã de repu. quæ uisa sunt mihi ad illius miseri cãm ptinere: hæc hoĩes ĩprobi ad quosdam uiros fortes aliterq̃ a me dicta erãt detulerũt: hora nona illo ipso die tu es adoptatus. Si qđ in cæteris legibus trinũdinũ eẽ oportet: id ĩ adoptiõe satis ẽ triũ horarũ reph̃endo: Sed ego hæc de Clodio eo libẽtius hoc loco ꝓlixius rettuli: qa ĩ Cæsare dictatoꝛ de eius adoptiõe ieiune nimis dixerãus. Mutare uestẽ aut depręcari: Liuius p̃terq̃ quod neq; uestẽ mutauit neq; qcq̃ ex ea cõsueta aspitate orõis remisit adeo cõtumaci uultu ad iudiciũ uenit: ut pars magna plæbis nõ minus illũ reũ timeret q̃ cõsulẽ timuisset. Nõnulli: de eodem puto Appio diu q ĩ lectoriũ Agrariæ legis auctorẽ ꝓ cõcione iuectus ĩgentẽ certaminis exciuit ꝓcellã. Virgo uestalis: claudia. Insertus: ĩmixtus ĩteriectus. Vale. de discordi Liuii salinatoris & Claudii Nerõis cẽsura scribẽs: si qs ĩqt cælestiũ significasset futuꝝ ut eoꝝ sanguis illustriũ ĩaginũ serie deductus in ortũ salutaris p̃cipis nostri cõflueret.

Octo cõsulatibus: octo ex ea familia cõsulibus. Duabus cẽsuris: duobus cẽsoribus: sic reliq honoꝛs ad illos q functi sunt referãt. Salinatoꝛ: Liuio salinatoris cognomẽ to p̃dito: is ex salaria ãnona uectigal statuit ĩ cẽsura quã cũ Claudio

Iliciam uiatorem suum dixit. Extant & fœminarum exempla diuersa æque siqdem gẽtis eiusdẽ utraq; Claudia fuit: & quæ nauẽ cũ sacris matris deũ idææ obhærentẽ tyberino uado extraxit. precata propalam: ut ita demũ sequeretur: si sibi pudicitia constaret. Et quæ nouo more iudicium maiestatis apud populũ mulier subiit: qđ in cõferta multitudine ægre ꝓcedente: carpento palã optauerit: ut frater suꝰ pulcher reuiuisceret. atq; iterũ classem amitteret. quo minor turba Rõæ foret. Præterea notissimũ est Claudios omnes excepto dũtaxat. P. Clodio: qui ob expellendũ urbe Ciceronẽ plebeio homini: atq; etiã natu minori in adoptionẽ se dedit: optimates assertoresq; unicos dignitatis ac potentiæ patritiorum semper fuisse: atq; aduersus plebem adeo uiolentos & contumaces: ut ne capitis quidem quisquã reus apud populum mutare uestem: aut depręcari sustinuerit: nõnulli in altercatiõe & iurgio tribunos plebis pulsauerint. Etiã uirgo uestalis fratrẽ ĩ iussu populi triũphantẽ: ascẽso simul curru usq; in capitoliũ prosecuta est: ne uetare aut intercedere fas cuiq̃ tribunorum esset.

De qua stirpe Tiberius genus traxit.

X hac stirpe Tiberius Cæsar genus trahit: & quidẽ utrunq; paternum a Tiberio Nerõe: maternum ab Appio pulchro: qui ambo Appii cæci filii fuerũt: insertus est & Liuiorũ familiæ adoptato in eã materno auo: quæ familia quãquã plebeia tamẽ & ipsa admodum floruit octo consulatibus: censuris duabus: triumphis tribus: dictatura etiam ac magisterio equitum honorata: clara & ĩsignibus uiris ac maxime Salinatore Drusisq;. Salinator uniuersas tribus in cẽsura notauit leuitatis nomine. Quod quum sepost priorem cõsulatum mulcta irrogata condemnassent Cõsulem iterum censoremq; fecissent. Drusus hostiũ duce Drauso cominꝰ trucidato sibi: posteriq; suis cognomẽ inuenit. Traditur etiã pro prætore ex prouincia gallia rettulisse aurum Senonibus olim in obsidiõe capitolii datũ: nec (ut fama est) extortum a Camillo. Eiꝰ abnepos ob eximiam aduersus gracchos operam patronus senatꝰ dictus filiũ reliq̃t: quẽ in simili dissensione multa uarie molientẽ

gessit uñ illi cognomẽ ĩditũ: Liu. & ĩ p̃cio salis oneratas tribus quaꝝ opa dãnatus erat credebãt ĩde salinatori Liuio ĩditũ cognomẽ ĩ hũc quoq; extat iocus ille Fabii Maximi i catõe maiore. a. M. T. quũ gloriaret Fabiũ maximũ sua opa. Tarẽtũ ĩcessisse: certe ĩqt ille sic hẽt ná nisi tu p̃us amisisses nullo mõ recepisse. Vniuersas tribus: Li. quoq; oẽs ait p̃ter unã metiã: sũt q & addãt ẽt neq; eũ cõdẽnasset: neq; dãnatũ postea creasset cõsulẽ: quo noĩe tribus reliq ab eo notate sũt. Senõibus: miror tuisse q traderẽt auꝝ a druso ĩlatũ si uera sũt q̃ Li. scribit: is dũ aurũ gallis pẽderet Camillũ interuenisse ait cõtinuoq; inter ipsas urbis ruinas pugnã contractã: postridieq; uia gabina ad octauũ lapidẽ iteꝝ pugnatũ gallosq; occidiõe occisos ita ut ne nuncius quidẽ tantæ

cladis non modo auri aſportator ſit relictus. Inter apenninũ & alpes extremi gallorum omnium ad adriam littoralé orã ſenones incoluere de feritate gẽtis & reliquo uiuẽdi ritu polibius accurate multa. Liuius Druſus: Appiãus Liuiũ Druſum ad alterã tribunatũ ut gracchi legibus obſiſteret hortatus é: Cic. ad. Qu. fratrem: Druſiq; tribunatus, p ſenatus auctoritate ſuſceptus. Diuerſa factio: iteremit: Druſus Li. filius ut Appiãus ſcribit tribunus plebis. in deãbulatorio pcuſſus cũ clamore cõcidit culterq; ſutorius in eius fœmore affixit eſt repertus Quod aũt uarie molienté dixit ad illud referri oportet: qđ quũ ſenatui & equeſtri ordini placere ſtuduiſſet neutrius ordinis odiũ decli nauit. Alexãdrino bello. quo Cæſar aduerſus Ptolemæũ circa alexãdriã geſſit. Põtifex: põtifex maximus itelligi nõ põt: quũ. C. Cæſar pontificatũ maximũ niſi cũ morte nõ depoſuerit: ſed erant alii põtifices octo numero: q̃quam ab initio quattuor a Numa rege iſtituti fuiſſent. De eorã poteſtate plut. in Numa & Alicarnaſſeus Diõyſius plura. P. Scipiõis q eſt a. C. Cæſare in africa uictus Appiãus & plut. ſunt auctores i qbus in numero quarã.

Narbo: uñ galliarã una cognominata emporiũ ut Strabo ait illuſtre ad oſtiũ rhodani. Arelatæ: & hoc quoq; eiuſdẽ terræ emporium & ipſum rhodano ut idẽ auctor tradidit adiacẽs. De p̃miis tyrãnicidarum: Appiãus cõſultatiõis illius auctor eſt: qua nõ defuerũt q cæſaris pcuſſoribus p̃mia publice cõſtituẽda ut tyrãnicidis cẽſerẽt: Atheniẽſes ut Pli. opiari uidet primi oĩum Harmodio & ariſtogitoni qa tyrãnum occidiſſent ſtatuas poſuere: ſed illi ñ hippiã tyrãnũ ut Thucidides demõſtrat uerã. Hipparchũ tyranni fratré occiderũt: quẽ uulgo erroré ſcriptorũ ignauia inoluiſſe idé auctor teſtat: ut illi p tyrãnicidis a recẽtioribus falſo celebrent hinc clariſſimi auctoris uox illa ου τωσ αταλαιπωροσ τοισ πολλοισ κλειτησιν τλιοσ αλλα λαρχοσ. L. Antoniũ: Antonii triumuiri fratré Auguſti inimicũ Pli. in ſumma inqt deus ille quũ de auguſto interim loqueret cœlumq; neſcio adeptus magis an meritus: hæ rede hoſtis ſui filio exceſſit: ſui enĩ cõtẽderim eé legẽdũ nõ ſuæ ut pliniani codices quos uidimus hẽnt. nõ. n. Liuia Tiberii mater fuit Auguſti hoſtis: ĩmo illius amãtiſſima. ſed pater qĩ partibus aduerſus eũ ptinaciſſime mãſit. In partibus: in ſtudio diuerſarã partiũ. Ad pileũ: ad libertatẽ. Sexti põpeii: q tũ ſiciliã obtinebat. Faſciũ uſu phibitũ: ne faſtes & ptoria iſignia præ ſe ferret. In achaiã: ĩ patẽ græciæ abiſthmo ſe pelopõneſo inſinuantẽ. Inter eos: Auguſtũ. ſ. & Antõios. Cõceſſit: ut facto cũ ea diuortio in uxorẽ ducere. Tiberio: is ante diuortiũ apud patrẽ natus fuerat. Druſo: quẽ poſt Liuiã Auguſto cõceſſam naſci cõtigit. Fundis oppido: reiectoris latii finibus ĩcluſo: uel in ipſo potius cõfinio. In palatio: in regiõe palatii.

Poſt bellũ philippẽſe: ab Antonio & Auguſto aduerſus Brutũ & Caſſiũ in philippis geſtũ. Hircii & panſæ: qui mutinenſi pierunt bello. Antecedẽte anno: qui philippenſe bellũ præceſſit. Partim: quidam alii. Inſequente: qui ipſum bellum eſt proxime ſecutus. conſtat igitur eo triẽnio natũ: ſed quo anno parũ inter auctores cõuenit. Luxurioſam: magnis incremẽtis p̃ditã. Exercitatã: qa ĩfans & puer p̃næ fugæ comes.

diuerſa factio per fraudem interemit.

De patre Tiberii.

Ater uero Tiberii quæſtor. C. Cæſaris Alexãdrino bello claſſi oppoſitus plurimum ad uictoriam contulit. Quare et pontifex in locum. P. Scipiõis ſubſtitutus: et ad deducẽdas in galliam colonias in qbus Narbo et Arelatæ erant miſſus eſt. tamẽ Cæſare occiſo cunctis turbarũ metu abolitionẽ facti decernentibus: etiam de præmiis tyrannicidarũ referendum cenſuit. Prætura deinde functus quũ exitu anni diſcordia inter triumuiros exorta eſſet: retentis ultra iuſtum tempus inſignibus. L. Antonium cõſulem triumuiri fratrem ad Peruſiam ſecutus: deditiõe a cæteris facta ſolus permãſit in partibus. Ac primo preneſte: inde neapolim euaſit: ſeruiſque ad pileum fruſtra uocatis in ſiciliam profugit: ſed indigne ferens: nec ſtatim ſe in cõſpectum ſexti Pompeii admiſſum: et faſcium uſu prohibitum ad. M. Antonium traiecit in achaiam: cum quo breui retonciliata inter omnes pace Romam rediit: uxoremque Liuiam Druſillam: et tunc grauidam et ante iam apud ſe Tiberium enixam petenti Auguſto conceſſit: nec multo poſt diem obiit utroq; liberorum ſuperſtite tiberio: Druſoque Neronibus.

De loco et tempore natiuitatis Tiberii.

Iberi ũ quidã fundis natũ exiſtimauerũt ſecuti leuẽ cõiecturã: quod materna eius auia fundana fuerit: et qđ mox ſimulacrũ fœlicitatis. S. C. publicatũ ibi ſit: ſed ut plures certioreſq; tradũt: natus eſt Romæ in palatio. xvi. calen. decembribus. M. Aemilio Lepido iterũ: et Munatio Planco conſulibus poſt bellum philippenſe: ſic enim in faſtis actaq; in publica relatum eſt: nec tamẽ deſunt qui tum antecedẽte ãno Hircii ac pãſæ partim inſequẽte Seruilii Hiſaurici antoniiq; conſulatu genitum eum ſcribant.

De infantia et pueritia Tiberii.

Nfantiã pueritiãq; habuit luxurioſam: et exercitatã comes uſq; quaq; parẽtum fugæ: quos q̃dem apud

Irruptionem

Irruptionem hostis:hostibus subito irrumpentibus. Onere:pueri gestandi. In tutela clientela. Donatus est Tiberius puer.sic & Vergiliaus ille:Ascaius ab Andromache clamyde est donatus. Fibula: tegumẽti genus ab umbilico ad genua ad uelãda pudibũda:eo citharœdi quoq; & comœdi utebãt nõ ad obscenas solũ partes tegẽdas:sed ad cohibendã etiã libidinẽ:ne rauescerẽt in quã uelut denegatã quũ pniores eẽnt fœminæ sui tẽporis lepidissime in eaꝫ intẽperiẽ iocat. Martia. Dic mihi simpliciter inqt comœdis & citharœdis fibula qd p̃stet:nota sunt reliqua. Bullæ aureæ:ĩsigne & illud teneræ ætatis de eius usu pueris cõcessõ:Macrobius: plutar.& Dionysius. plura. Hæreditate adita:& si se hæredẽ pfessus eẽt. Noie abstinuit: nomẽ nõ recepit. Nouẽ narus annos ñ sua credas oportet:qa p̃æta tẽ fieri nõ potuisset: sed aliena usũ orõne. Patrẽ:Neronẽ defunctũ.

Funali equo: funalẽ equũ eũ eẽ crediderim:q q̃ pxime currui iũgeret atq; a fune dictũ. Papinius: Funaléq; thoũ. Dexteriore:equo funali. Præsedit:p̃fuit. Actiacis ludis:de his ĩ Augusto plura:illud obiter admonebo eũ q ludis p̃sset nõ solũ p̃sidere:sed iterdũ se moderatoré rectoréq; gerẽdæ rei miscere cõsueſſe plu.antõius positis iqt magistratus ĩsignibus ludis p̃fuit:& assumptis adolescentibus una cũ illis saltauit. Troiãis circẽsibus:Troia lusus circẽsibꝰ miscerí cõsueuit: sic ĩ Cæsaris dictatoris :sic ĩ Augusti spectaculis seruatũ. Trãsegit:pegit. Vulpiãus ea q̃ dubia eẽnt & incerta nec adhuc finita transigi dici oportere existimauit. Paulus iure cõsultus nõ solum de q̃bus controuersia fuisset:sed q̃ ẽt sine cõtrouersia sint possessa. In amphitheatro statilii tauri id unũ qd sciã tũ romæ fuit. Errat meo iudicio Cassiodorus q Titũ Vespasiãi filiũ primũ Romæ amphiteatꝝ statuisse tradidit. Rudiariis:gladiatoribus iã emeritis:& rude donatis. lu. rude accepta ĩcipiet ueiẽto uideri:Horat. Dõatũ rude q̃ris mecenas iteꝝ antiquo me ĩcludere ludo. Reuocatis ad ferꝝ.s. Auctoramẽto:obligatione p̃cio:ẽ.n. autoramentum obligatio ut dixi siue stipẽdiũ siue p̃cium militiæ pugnæ:ut hoc loco: actionis ue. Impẽsa mris: Liuiæ.

Victrici:Augusti. Nepté Attici ex attici filia & Agrippa genitã:se neca nomẽ attici pire cicerõis epistolæ nõ sinũt nihil illi pfuisset gener Agrippa tyberius p gener:drusus Cæsar p nepos ĩter eã magna noĩa taceret Agrippinã igr̃ prio uxorẽ duxit Tyberius:mox Marcellaꝫ alterã nouissẽ iuliã, Augusti filiã attici cognomẽ ille ex græcia r̃portauit Ci.teq; ñ cognomẽ solũ athẽis deportasse sed humãitatẽ & prudẽtiã dr̃ ad hæc acticus & atticꝰ ut illd ab acteõe sit:hoc ab attide cranai filia strabo ẽ auctor. Sublato:suscepto & a tollo ẽ qd nũc educo nũc suscipio seu capio atq; ĩ utroq; significatu sullatũ facit Ouí. p educo nõ ego tollẽdi cã sed ille fuit interdũ & pbo significat iterdũ in altũ tollo uñ illud in neronẽ Quis neget æneæ natũ de gẽte neronẽ sustulit hic mrem sustulit ille patrẽ. Bene conuenientẽ cõcordi cõnubio mutuoq; amore secũ uiuẽté. Angore ægritudine. Sui:appetentẽ sui cõgressus cupidã ac fata gentẽ. Prioꝛ marito: Agrippa. Vulgo existiãbat:ab ea Tiberiũ amari. Abegisse,a se remouisse. Cõtẽtis defixis.

Custoditū custodia cautū. Dissedit: Dissidio alienatus ē. Secubaret: diuerso ab ea lecto cubaret. Inter cepto: extincto. Rudimentis: primis forensium & ciuiliū officioꝝ exercitamētis. Archelaū: cappadociæ regē is ꝑ Antonio aduersus augustū actraci belli tēporibus militauit fuit & archelaus q herodi successit ob cuius in populos insolentiam in tēplo apollinis palatini ut iosephus tradit apud augustū cām dixit Eusebius ait Archelaū ab Augusto uienā galliæ relegatū. Trallianes: a trallibus urbe romæ ab arginis cōdita thraci bus qbusdā admixtis uñ & nomē urbis inditū strabo ꝑdidit. Thessalis Thessalia ad macedoniam attinet thessalo herculis filio dicta. Laodicenis: cariæ urbs laodicea ad lycōi amnē ut Pli. & ptolemæus scribūt. Thyathyrenis a thyathyra magnesiæ oppido Chiis a chio insula sed chois nō chii legēdū Eusebius choū insulā nō chiū augusti tēporibus terremotu concussam scribit.

Fanniū cæpionē. de iis q i augustū diuerso tēpore cōspirarunt sic breuiter seneca seueritate nihil ad huc: ꝑfeciſti saluidenū lepidus secutus ē: lepidū Murena: murenā cæpio: cepionē: Egnatius. Reū fecit accusauit: reū facere ē ut pedianus ait apud prætorē legibus reū iterrogare: ut Cicero cū uerrē reū facit apud prætorē aio inqt te sicu los spoliasse Quod si ille tacuisset æstimata ei lis erat uerū eo negante petitū ē tēpus ab inqrēda crimina. Cōdēnauit: ut cōdēnaret effecit. Annonæ: curā subaudi. Ergastuloꝝ: de ergastuloꝝ recognitiōe reqre i Augusto. Sacramēti metus ne militare cogerent: quū ad detractādū ꝑ tēpore sacramentū ultro ergastuloꝝ latebras petiissent ibi fraude oppressi seruilē in modū iūcti torquerēt. Regnū armeniæ: cui sibi uēdicandæ parthi imminebāt. Signa quæ. M. Crasso q atrocē cladē ro. ductu & auspiciis Crassi i parthiā accepissent appianus & Plutarchus scribūt. Comatā galliā galliaꝝ diuisio pspicue in augusto relata ē cœteroꝝ comata de qua nūc iuba a gebēna pireneisq̄ mōtibus rursus oceano & rheno cōtinet. Rhetico & uindelico: utriusq̄ belli rō affiati supra exposita ē. Brēnos: brēnos i pānonia ueteres scriptoꝝ qd sciā posuit nemo sed librariorū reor incuria factū ut brēnos ꝑ breucos trāglliani codices hēant brenci. n. i iferiore pānoniā a: plinio & ptolæmeo referunt. Dedititioꝝ: eoꝝ q p deditionē i ro. ptātē uenerāt. Ouās & curru. q. d. ꝑter patriū istitutum ouās curru ē iuectus qd legitimū tātū triūphū adeptis fuerat ad id tēpus cōcessum posset & diuiso sensu ita accipiut diuerso tempore ouans sit urbem ingressus rursusq̄ legitimū triumphū egerit: sed prior sententia ut uerior ita probabilior nam ita esse ea quæ continuo sequuntur facile declarāt nouo inquit nec cuiquā tributo genere honoræ. quod ad cunctū referas necesse est ii ad triūphalia ornamēta uelis nō procedet &. n. supra trigita fuerāt ab Augusto eo honoris genera ornati. Iūctū cōtinuatis honoribus. Vxoris iuliæ

custodium sit ne unquam in conspectum eius posthac ueniret: cum Iulia primo concorditer & amore mutuo uixit: mox dissedit & aliquanto grauius: ut etiam perpetuo secubaret. Intercepto cōmunis filii pignore: qui aqleiæ natus ifans extinctus est. Drusum fratrē in germāia amisit: cuius corpus pedib⁹ toto itinere ꝑgrediēs Romā usq3 peruexit.

De ciuilibus officiis eius.

Iuilium officiorum rudimentis regem Archelaū tralianos: & thessalos. uaria quoq3 de causa Augusto. cognoscente defendit: pro laodicenis thiatirenis: chois terræmotu afflictis: opemq3 implorātibus senatum deprecatus est Fanniū Cepionem qui cum Varrone Murena in Augustum conspirauerat: reū maiestatis apud iudices fecit: & condemnauit. Interq3 hæc duplicem curā administrauit: annonæ: quæ arctior inciderat: & repurgandorum tota italia ergastulorum: quorum domini inuidiā uenerāt. quasi exceptos supprimerēt nō solū uiatores sed & quos sacramēti metus ad huiusmōi latebras cōpulisset.

De militia eius: & bellis per eum gestis. & honoribus administratis.

Tipendia prima expeditiōe cātabrica tribunus militum fecit deinde ducto ad orientē exercitu regnū armeniæ Tigrani restituit: ac ꝑ tribunali diadema i posuit recepit & signa quæ. M. Crasso ademerant pthi. Post hæc comatam galliam anno fere rexit: & barbarorum incursiones & principum discordiā iquietam: exhinc rheticum: uindelicum q3 bellū: inde pannonicū: inde germanicū gessit rhetico atq3 uindelico gentes alpinas: pānonico breucos & dalmatas subegit: germāico. xl. milia dedititiorū traiecit in galliā: iuxtaque ripā rheni sedibus assignatis collocauit. Quas ob res & ouans: & curru urbem ingressus est: primus ut quidā putant triumphalibus ornamentis ornatus: nouo nec antea cuiquā tributo genere honoris: Magistratus & maturius inchoauit: & pene iunctim percurrit quæsturam: picturā: consulatū: interposito que tēpore consul iterū: etiā tribunitiā potestatē in quinquennū accepit.

De secessu eius ab urbe & causis.

Ot prosperis cōfluentibus integra ætate: ac ualitudine statuit repētē secedere: seq3 e medio q̄ lōgissime ammouere. Dubium uxoris ne tedio: quam neque

criminari: aut dimittere auderet: neq3 ultra pferre posset: an ut uitato assiduitatis fastidio auctoritatem absentia tueretur: atq3 etiam augeret: siquando indiguisset sui respublica. Quidam existimant adultis iam Augusti liberis: loco quasi & possessione usurpati a se diu secūdi gradus: spōte cessisse exemplo. M. Agrippæ: qui. M. Marcello ad munera publica admoto Mitylēas abierit: ne aut obstare aut obtrectare aliquid præsens uideretur: quam causam & ipse sed postea reddidit. Tunc autem honorum satietatem ac requiem laborum prætendens Commeatū petiit neq3 aut matri simpliciter precanti: aut Vitrico deseri se etiam in senatu cōquerenti ueniam dedit: quin & pertinacius retinentibus cibo pe quatriduum abstinuit. Facta tandē abeunti potestate relictis Rome uxore & filio: confestim hostiam descendit: nec uerbo quidem cuiq̄ prosequentium reddito: paucosq3 admodum indigressu exosculatus.

De mora eius apud rhodum: & gestis ibidem.

Bhostia ora campaniæ legens imbecillitate Augusti nunciata paululum substitit: sed & increbescente rumore quasi ad occasionem maioris spei commoraretur: tantum non aduersis tempestatibus rhodum enauigauit: amœnitate & salubritate insulæ iam inde captus quum ad eam ab armenia rediens appulisset. Hic modicis cōtentus ædibus: nec multo laxiore suburbano genus uitæ ciuile admodum instituit: sine lictore aut uiatore gymnasio interdum ob ambulans mutuaq3 cum græculis officia usurpās prope ex æquo quondam in disponendo die mane prædixerat quicquid ægrorum ī ciuitate esset usitare se uelle. Id a proximis aliter exceptum: iussiq3 sunt omnes ægri in publicam porticum deferri: ac per ualitudinū genera disponi: perculsus ergo in opinata re diu quid ageret īcertus: tamen singulos circuit excusans factū etiam tenuissimo cuique & ignoto: unum hoc tantū modo: neq3 præterea quicquam notatum est: in quo exercuisse ius tribunitiæ potestatis uisus sit Quum circa scholas & auditoria professorum assiduus esset noto inter antisophistas grauiore iurgio nō defuit: q eū interuenientē & q̄si studiosiorē patris alterius cōuicio incesseret. Sēsim itaq3 regressus domū repēte cū apparitoribus ꝓdiit: citatūq3 ꝓ tribunali uoce p̄conis cōuiciatorē rapi iussit in carcerē. Cōperit deīde Iuliā uxorē ob libidines: atq3 adulteria dānatā: repudiūq3 ei suo noīe ex auctoritate Augusti remissum: & q̄q̄ letus nūcio tamē officii duxit quantū ī se eēt exorare filiæ patrē frequētibus litteris: & uel utrūq3 meritæ qcqd unq̄ dono dedisset cōcedere trāsacto āt tribunitiæ ptātis tpe cōfessus tādē nihil aliud secessu deuitasse se q̄ æmulatōis cū. C. Lucioq3 suspicionē: petiit ut sibi securo iā ab hac parte corroboratis his: & scdm locū facile tutātib⁹ pmitteretur reuiscere necessitu-

Criminari: ne Augustum illius patrem offenderet quum ea multis alioquin flagraret probris. Assiduitatis fastidio: qđ assidua præsentia fastidium pareret. Liberis. C. & Lucio Iuliæ filiis quos Augustus optarat. Vsurpati: obtenti. Secundi gradus: secundi in repu. administranda loci. Obtrectare se illis obtrectando obiicere quidā obstare legunt quod non multum erit diuersum. q. d. ne illorum splēdori & incrementis sua phama obstare uideretur. Prætēdens: præse ferens. Commeatum missionem ut secedere liceret. Matri. Liuiæ. Præcanti ne abiret. Victrico Augusto. Veniam dedit: obsequi uoluit: aut indulsit. Abstinuit: ut in edia se cōficeret. Vxore: Iulia. Filio: druso. Substitit: coeptura iter tenuit. Increbescente rumore: phama in ualescente. Tm̄ non aduersis tempestatibus quātum per uentos & mare licuit. Ciuile genus uitæ: remissioris ac pene priuatæ uitæ rationem iniit. Lictore: a ligādo lictor uel ut quidam gellio auctore uoluere a licio quo succinctus esset. Gymnasio exercitationis loco αποτου γυμηου nudi. n. exphisi in eo exercebatur uel quia τηυ γυμηασιαν exercitationem appellant. Mutua officia citro ultroq3 præstita & accepta. Disponendo die. i. præsentis diei officiis. Aliter exceptū q̄si nō domesticatim esset singulos aditurus sed unū in locū delatos suis oculis subiectum iri petiisset perculsus cōmotus ac cōsternato similis. Excusans factū: qđ nō suo id consilio accidisset sed illoꝝ potius culpa qui male siue eēnt officium interp̄tati. Antisophistas: rhetoris sapiētes se obscuris q̄stionibus īcessentes. Cū apparitoribus: ministris. Cōuiciatorē q se cōuitio īcesserat. Repudiū remissum cōperit subaudi. Suo nomine: qui ipsius absentis nomine augusti iussu iuliæ adulterii damnatæ repudium denūtiaret. Officii duxit: ad sed attinere. Exorare patrem filiæ exoratum: & placabiliorē reddere. Vel concedere pmittere eā habere quæ a p̄re quenq3 dono accepisset: nā omnē delicatio illi cultū ab initio ademptū dixerat. Seruo nihil amplius sollicito. Secundum locū secūdas dignitatis ptes. Necessitudīes: necessarios ipsos

dines: quarum desiderio teneretur: sed neq3 impetrauit: ultroq3 etiam admonitus est dimittere omnē curam suorum: quos tam cupide reliquisset.

Item de gestis apud rhodum.

Emansit ergo rhodi cōtra uolūtatem uix per matrē cōsecutus: ut ad uelandam ignominiā quasi legatus ab Augusto abesset: enimuero tūc non priuatū modo sed etiam obnoxium & trepidū egit mediterraneis agris abditus: uitansq3 præter nauigantiū officia: quibus frequētabatur assidue nemine cum imperio. aut magistratu tendente quoq̄ quin diuerteret rhodum: & accesserūt maioris sollicitudinis causæ: nanq3 priuignum Caium orienti præpositum quū uisendi gratia traiecisset samum: alieniorem sibi sensit ex criminatiōibus. M. Lolii comitis & rectoris eius. Venit etiā in suspicionem per quosdam beneficii sui cēturiones a commeatu castra repetentes mandata ad complures dedisse ambigua: & quæ tētare singulorū aīos ad nouas res uiderentur: de qua suspitione certior ab Augusto factus non cessauit efflagitare aliquem cuiuslibet ordinis custodem factis atque dictis suis.

De eodem & reditu ad urbem.

Qui quoq3 & armorum solitas exercitatiōes omisit redegitq3 se deposito primo habitu ad palliū & crepidas: atq3 in tali statu biennio fere permāsit contemptior in dies & īuisior: adeo ut imagines eius & statuas nemausēses subuerterint: ac familiari quodā cōuiuio mentione eius orta extiterit: q Caio polliceretur: cōfestī se si iuberet rhodum nauigaturū: caputq3 exulis (sic. n. appellabatur) relaturum: quo præcipue nō iā metu: sed discrimine coactus est tā suis q̄ matris impensissimis precibus reditū expostulare: imperauitq3 adiutus aliquantum etiā casu: destinatū Augusto erat nihil sup ea re nisi ex uoluntate maioris filii statueret. Is forte tūc. M. Lolio offensior facilis exorabilisque in uitricū fuit: pmittēte ergo Caio reuocatus est: uerū sub conditione neq̄ partē curamue reipublicæ attingeret.

De præsagus futuri principatus eius.

Ediit octauo post secessum anno magna nec incerta spe futurorū: quā et ostētis et prædictionibus ab initio ætatis cōceperat. Prægnās enim Liuia quum an marē editura esset uariis captaret ominibus ouū incubāti galliæ subductum: nūc sua: nunc ministratū manu peruices usq3 eo fouit: quoad usq3 pullus īsigniter cristatus exclusus est ac de īfante Scribōius mathematicus præclara spopondit etiā regnaturū quādoq3: sed sine regio insigni: ignota scilicet tunc adhuc Cæsarū potestate: et ingresso primā expeditionem: ac p macedoniā ducente exercitū in siriam: accidit ut apud philippos sacratæ olī uictricū legienū aræ spōte subductis collucerēt ignibus: mox quū illyricum petēs

Iuxta

Ignominiā ignominiosam relegationē. Per matrē mr̄is ītercessionē. Cōsecutus īpetrauit Aduelandā regendā. Obnoxiū egit piculo & īcuriæ subiectū. Mediterraneis nō maritimis sed a littor̄ remotioribus. Priuignū: caiū iuliæ & agrippe filiū. Traiecisset Tyberius. Sanū īsulā in ioniæ ora pthenia olim dictam ut plinius tradit.

M. Iolii huic postea īfamato īterdicta ē Caii amicitia qa ignominiā offensus uenenū hausit: Plini. hoc fuit q̄re. M. Loliꝰ ī famatus regnū muneribus ī toto oriēte īterdicta amicitia a Caio Cæsare Augusti filio uenenū bibit. Beneficii sui cēturiōes quos ipse ad eā dignitatē pmouerat quū exercitibus p̄fuit. A cōmeatu: quū ex urbe ī castra redirent Cicero ut ad diē cōmeatus adesset. Ad cōplures amicoꝝ q ī castris eēnt. Ambigua mādata quæ quorsum tēderēt haud recte ītellige possit. Ad nouas res ad nouaꝝ reꝝ motū. Ab augusto: augusti lr̄is

Cuiuslibet ordinis. q. d. æquo aīo ferā uel ab humillimo quoq3 obseruari. Pr̄io hītu romāo. Ad pallium & crepidas: q̄ græcoꝝ sunt gellius crepidas calciamēti ait esse genus ac græcoꝝ peculiare psius nō hic q ī crepidas gracoꝝ ludere gestit. Nemausenses: sic legēdū cōtēderī nō remausenses ut plæraq3 exēplaria hn̄t ē nemausus narbonensis galliæ oppidū areconustoꝝ metropolis ad centū stadia ut strabo ait a rhodāo distās. Caio priuigno. Casu bona ipsius fortūa: qa a. M. Lolio q Tyberio aduersabat̄ iā aliēatus erat. Maioris filii Caii q maior natu erat lucio. Offensior ob ea scilicet q̄ ex plinii uerbis proximo loco recitauimus. In uitricum Tyberium. Cōditiōe: ab augusto an a priuigno an ab utroq3 potius nō dicit. Predictiōibus: diuinationibus oraculis. Ominibus auguriis. Incubanti: fouenti

Subductū subtractū adēptū Plin. qd uerisimilius ē modo Liuiā mōnutricē uicissim eū fouisse refert.

Insigniter cristatus ī signi crista p̄ditus. Sine regio ī signi: siue diademate a cuius usu ro. impatores abstinere ob regiū nomē romanæ ciuitati ī iusū. Ignota Cæsaꝝ ptāte: īpandi rōne successiōeq3 Cæsaꝝ n̄dū nota. Victricū legionū aræ legionū ītellige q̄ p̄spe aduersus brutū & cassiū in philippis pugnarāt.

Iuxta patauium:celebre id in uenetis oppidū a troianis duce Antenore conditum numero fuisse qui a Padi uicinitate dictū existimarēt quū plura millia passuū a pado distet:uerisimilius a ποτοῦ πετιᾶ qui quod ser uius ait ut a præpetis auis uolatu sit nomē illi datū q̄q̄ nec id ipsum ita pbo ut nō adhuc pbabilius putē crede re a patāio oppido in finibus paphlagonæ appellatū:fuit id circa amastrim & cromnā uñ heneti Antenoris comites uenere:ut hi nō solū gēti sed noue etiā urbi nomē dederint. Gerīōis oraculū:cuius gerionis id oraculū esset nō memini adhuc me legisse:ueꝝ qa licet cōiectura agere in iis q̄ uetustas ob soleuit: suspicari libet

iuxta patauium adiisset Gerionis oraculū sorte tracta:qua monebatur ut de consultatiōibus in Aponi fontem talos aureos iaceret euenit:ut summum numerū iacti ab eo ostē derent hodieq3 sub aqua uisuntur hi tali Ante paucos ue ro quam reuocaretur dies aquila nunq̄ antea Rhodi con specta in culmine domus eius assedit. Et pridie q̄ de reditu certior fieret: uestimenta mutanti tunica ardere uisa est. Thrasyllum quoq3 mathematicum quē ut sapientiæ pro fessorem contubernio admouerat tunc maxime expertus est:affirmantem naue prouisa gaudium afferri:quum quidem illum durius & contra prædicta cadentibus rebus ut falsum & secretorum temere conscium eo ipso momento dum spaciatur una præcipitare in mare destinasset.

De adoptione de eo facta ab Augusto.

Omam reuersus deducto in forū filio Druso statim e carinis ac pōpeiana domo esquilias in hortos mæ cenatianos transmigrauit:totumq3 se ad quietem contulit priuata modo officia obiens:ac publicorum numerū exps Caio & Lucio intra triennium defunctis:adoptatur ab Au gusto simul cum fratre eorum. M. Agrippa coactus prius ipsa Germanicum fratris sui filium adoptare:nec quicquā postea pro patre familias egit aut ius quod adoptione ami serat ex ulla parte retinuit. Nam neq3 donauit:neq3 manu misit:ne hæreditatem quidem aut legata percepit ulla alis ter quam ut peculio referret accepta: nihil ex eo tempore pretermissum est ad maiestatem eius augēdam: ac multo magis postquam Agrippa abdicato atq3 sepositō certum erat uni spem successionis incumbere.

De Illyrico per eum domito.

Ata rursus potestas tribunitia in quinquenniū dele gatus pacādæ germaniæ status: parthorū legati mā datis Augu. Romæ redditis:eum quoq3 adire in prouin ciā iussi:sed nunciata illirici defectione transiit ad curā no ui belli:quod grauissimū omniū externorū bellorū post punica per. xv. legiones: paremq3 auxiliorū copiā triēnio gessit in magnis omniū rerum difficultatibus:summaque frugū inopia. Et quāquā sæpius reuocaretur:tamē perseue rauit:metuēs ne uicinus & prævalens hostis instaret ultro

id in ea terra ab euganeis q̄ ex her culis comitatu fuere ab initio cōsti tutum:ut tale oraculi genus sit illis seruatū aduersus gerionē pugnatu ris aut ab hoie eius gētis aut gerio ne ipso olī inuētū qđ postea ab ex tremis terris herculis socii ex ea ui ctoria reuersi in hanc usq3 terrā de portarīt:sed hæc ut dixi cōiectura est posset adhuc ab loco dictū uide ri nam id quoq3 accidere potuisset ut Euganei ī his locis qbus postea aponū fuit ī ppetuū clarissimæ uictoriæ monumētū locū aliquē a se cōmūitū gerionē appellarīt cuius uestigia uetustate iterciderīt. Sorte fracta:ducta. In aponi fontem aponū locus in patauino agro ubi hodie balnea. Mar. Cēsetur apona Liuio suo tellus. Sūmū nūeꝝ uenerē seu coū. Reuocaret ex rhodo. s. romā. Nūq̄ antea nisi rhodi pygargus inqt pli. sola aqlarum in cāpis & ī oppidis uersat. Pro uisa, pcul uisa. Gaudiū afferri:læta per eā nuntiari. Durius:tristius.

Cadentibus: alter q̄ ille dixisset fluentibus. Temere:nō rōne sed casu & fortuna. Eo ipso momēto quo natis appulsa esset si lætos per eā nūtios nō accepisset. Destinas set:, pposuisset. Deducto ī foꝝ filio druso:ad forrensia officia uirili toga illi īducta adhibito. Hortos mœcenatianos:q ī exqliis fere ex qliæ secūde regianis urbis ab regis excubiis ut qdā credideī ut alii qa a tullo rege excultæ fuisēt Varro est auctor. Priuata officia:ad pu blicoꝝ muneꝝ dr̄iam:uel q̄lia pri uatæ fortunæ ciues obire solent.

Eoꝝ. C. & L. q defuncti erāt tres nāq3 agrippæ & iuliæ uirilis sexpis filii fuere Caius Lucius: & Agrippa. Fr̄is sui drusi ex druso Tyberii fr̄e & minore Antonia germāi cus erat hortus. Pro pr̄e familias ut pater familias qa ī mācipio eius a quo fuerat adoptatꝰ eēt Ci. īclodiū q̄ se. P. Fonteio ī adoptionē derat ut ī te īqt. P. Fōteius uitæ ne

tisq3 ptātē hr̄et ut ī filio. Neq3 donauit:neq3 māumisit:q̄ patrū familias sūt nō filioꝝ q̄ ī mācipio pr̄is adhuc sint. Pre ut peculio referret accepta q̄ ut peculii noie cōcessa uideri uellet:ē. n. peculiū ut celsus scribit qđ ser uus dn̄i pmissu separatū a dn̄icis rōnibus hēt Vulpiāus pr̄ familias inqt peculiū hr̄e nō pōt quēadmodū nec seruus bona aut ille q̄ ī alterius ē mācipio. Maiestatē ad Tyberii obsequm id referas. Prouiciā germaniā. Patrēq3 auxilioꝝ copiā ut. xxx. sit legionibus ab eo, puincia administrata. Frugū regꝝ oium qbus ipsi com

meatus constant. Grande pretiũ tulit: multũ pseuerando adeptus é.

Intra italiã regnũq; noricũ eisdẽ quoq; finibus appianus illyricũ cõplexus é: longitudinéq; eius terræ. xv. dieꝝ itinere cõstare tradidit latitudiné quoq; romã scriptores sex millium stadioꝝ lõgitudiné ipsam posuere mille &. cc. latitudinem.

Cui gloriæ cui domiti illyrici laudi. Cumulus accessit cumulata laus. Quintilius uarus: Varianæ cladis mẽtio in augusto reqrenda est.

Pãnoniis tũ populi ro. hostibus qui appiani & tranqlli descriptiõe illiricis cõtinebant finibus. Debellatũ bello superatũ. Intercessit auctor extitit quo minus cognomen aliquod ei deferretur. Repromittens representaturũ, pmittens. Ipse distulit: differre uoluit.

Prætextatus qđ triũphátis erat ĩ signe. Positũ: ad tps instrutũ. In septis: ĩ cãpo martio: Nihil nõ oĩa

De cõsilii sñia cõsensu eoꝝ q sibi aderãt. Sui arbitrii: fuit. ſ. Se uno sui unius cõsilio. Exactiorẽ attentioré. Astrictũ ne nimis honustũ traheret exercitũ. Incespite nudo cambises apud xenophõtem & filiũ cyrum iturũ ad bellũ monet frigus & æstũ & labores ĩprimis ĩpatorẽ p ferre oporteꝛ. Cibũ capet ob ea q̃ dicũt militari cibo tñ cõtẽtũ fuisse crediderim q ex larido caseo & postea cõstabat ut spartiãus ait. Sine tẽtorio sine tabernaculo Lucanus: cogit tãtos tolerare labores summa ducis uirtus: q nuda fusus arena excubat. Per libellos notata. ſ. neqs postea aliqd nõ dictum aut ñ pceptũ cauillari posset. Se ĩterprete sua ĩterpretatõe. Exegit reqsiuit. Aĩaduersionũ pũitionũ Ignominiaꝝ ignominiosaꝝ missionũ. Generibus exẽplis. Ex antiqtate ex ueteris disciplinæ rigare.

Legato legiõis q legioni uicario noĩe perat. Ignõinia notato ignominiose ex auctorato aut cũ ignominiã dimisso. Fortunæ casibus: q̃is cũctãtius plia iniret nec multũ fortũæ crederet. Aliqto cõstãtius fortius pseuerãtius. Decidérit lumẽ si fortuitus lumis casus sibi oñtũ. fecisset. In oĩ ducatu quotiẽs exercito sui maiores ductassẽt

Rhuteno rhuteni aqtaniæ populi ut pli. ait lucanus soluuntur flaui lõga statiõe rhuteni. Trepidatiõe pido in constantu motu corporis. Expssa cruciatibus extorta. cedentibus: ac perseuerantiæ grandẽ pretiũ tulit: toto illyrico quod intra italiam. regnumq; noricum: & thraciã: & macedoniam: interq; danubiũ flumen: & sinum maris adriatici pater perdomito: & in dicionem redacto.

De honoribus eidem a senatu decretis & eodẽ.

Vi gloriæ amplior adhuc exopportunitate cumulus accessit. Nam sub id fere tempus Quintilius Varus cum tribus legionibus in germãia periit nemine dubitãte qn uictores germãi iuncturi se pãnonis fuerint. nisi debellatum prius illyricum esset. Quas ob res triumphus ei decretus est: multi & magni honores. Censuerunt etiam quidam ut pãnonicus: alii ut inuictus: nonnulli ut Pius cognominaretur: sed de cognoĩe ĩtercessit. Augustꝰ eo cõtentũ repromittẽs: qđ se defuncto susceptur⁹ esset. Triumphũ ipse distulit mœsta ciuitate clade uariana: nihilominus urbẽ ptextatus: & laurea coronatus ĩtrauit: positũq; inseptis tribunal senatu astãte cõscedit: ac mediꝰ ĩter duos cõsules cũ. Augusto simul sedit: unde populo cõsalutato circũ tẽpla deductus est. De gestis eius in germania.

Roximo anno repetita germania quum animaduerteret uarianam cladẽ temeritate: & negligẽtia ducis accidisse: nihil non de consilii sententia egit: semp alias sui arbitrii: contentusq; se uno tunc præter cõsuetudinem cũ pluribus de ratione belli cõmunicauit: curã quoq; solito exactiorẽ præstitit. Traiecturus rhenũ cõmeatũ oẽm ad certã formulã astrictũ non ante transmisit quã consistens apud ripã explorasset uehiculorũ onera: ne qua deponerẽtur nisi concessa aut necessaria. Trans rhenũ uero eũ uitæ ordinẽ tenuit: ut sedens in cespite nudo cibũ capet sæpe sine tẽtorio pnoctaret: pcepta sequẽtis diei ĩoĩa: & si qd subiti muneris iniũgendũ eẽt p libellos daret addita monitione: ut de quo qsq; dubitaret: se nec alio ĩterprete quacũq; uel noctis hora uteretur. De disciplĩa eius in re militari.

Isciplinã accerrime exegit animaduersionũ: et ignominiarũ generibus ex antiquitate repetitis: atq; etiã legate legiõis quod paucos milites cũ liberto suo trãs ripã uenatũ misisset ignominia notato. Prælia quãuis minimũ fortunæ casibus q; pmitteret: aliquãto constantius inibat quotiens lucubrante se subito: ac nullo propellẽte: decidérit lumen et extingueretur: confidens: ut aiebat: ostento sibi a maioribus suis in oĩ ducatu expertissimo. Sed re prospere gesta non multum abfuit: quin ab Rhuteno quodã occideretur: cui inter proximos uersanti et trepidatiõe recto tormentis expressa confessio est cogitati facinoris.

De triumpho illyrico et aliis gestis eius.

Germania in urbem post biennium regressus triũphum quem distulerat egit: pro sequentibus etiam legatis quibus triumphalia ornamenta Impe-

trarat:

Impetrarat ab augusto & senatu Presidenti patri augusto. Transtulit traduxit ex pannonia ne transtule rit an ex urbe Rauénam traductum domum dimiserit indubiũ uenire poteſt. Mille mensis quibus popu/lus accubuit. Cõgiariũ donũ quod populo datur. Concordiæ ædẽ appianus auctor est ædẽ concordiæ post cædẽ grachoꝝ decreto patꝝ ĩ foro romano ab opimio cõsule cõstitutã Aurelius Augustus ædẽ cõcor die testẽ cædis & supplicii grachorũ cõcionãtibus apponẽdam putarunt: Ouidius a liuia angusta constitutã iminere uidet hanc tua cõstituit genitrix & rebus & ara tẽplaq; fecisti quæ colis ipse dee quare fateri opor/tet aut antiquum concordiæ tem plum alibi conditum aut a liuia nõ a fundamentis erectum: Sed ĩstau ratum. Castoris & pollucis: hos Iæde filios homerus & poetæ oẽs testãt: & eoꝝ ædes in foro fuit ut alio est loco demonstratũ. Cõ/muniter: cõmuni imperio. Affe ctũ morbo degrauatũ. Secreto re motis arbitris. Per cubicularios: per cubiculi ministros. Lẽtis ma xillis erit: ut ad illud referat quod tacitus Cornelius scribit tiberium uerba expendere solitũ ac ualidis sensibus cõsulto ambiguũ. Duri tatẽ tristiores mores & ab omni comitate alienos pli. nius cur ster nutamentis salutamus quod ẽt ty/berium cæsarem tristissimũ ut cõ stat hominum in uehiculo exegis/se tradunt. Temissiores citra cu ras oẽs habitos. Hilariores ur/baniores. Abrũperet: quas hoĩs seueritatẽ ueritus. Sed expugna tũ siqdẽ paꝝ prudenter Augustus fecisse uideri potuisset quod eũ cu ius mores nõ ꝓbaret sibi succesſo rẽ destinasset iccirco: ut oẽs teme/ritatis aut ambitionisue suspitio/nẽ a circunspecto in tegerrimoq; alioqn principe remoueat causas subiicit trãqllus qbus adductus ui/deri possit ut tiberiũ potius q̃ aliũ sibi ĩperii succesſorẽ consti tuerit.

trarat: ac priusquam in capitolium flecteret: descendit e curru: seque præsidenti patri ad genua summisit. Batio/nem pannoniũ ducẽ ingentibus donatũ præmiis Rauen nã transtulit gratiã referens: quod se quondã cũ exercitu iniquitate loci circunclusuꝫ passus est euadere Prandium de hinc populo mille nen: sis: & cõgiariũ tricenos nũmos uiritim dedit: dedicauit & Concordiæ ædẽ. Itẽ Pollucis & castoris suo fratrisq; nomine de manubiis.

De gestis eiꝰ: ac testimõii Augusti: & de prĩcipatu eiusdẽ.

Cnõ multo post lege ꝑ cõsules lata ut ꝓuincias cuꝫ Augusto cõiter administraret: simulque cẽsum age ret: cõdito Lustro in illyricũ profectus est. Et statĩ ex itine re reuocatus: iã quidẽ affectũ: sed tamen spirantem adhuc Augustũ repperit: fuitque una secreto ꝑ totũ diẽ. Scio uul go persuasum quasi egresſo post secretũ sermonẽ Tibe/rio uox Augusti ꝑ cubicularios excepta sit: miserũ populũ ro. qui sub tã lentis maxillis erit. Nec illud quidẽ ignoro aliquos tradidisse Augustũ palã nec dissimulanter morũ eius duritatẽ adeo ĩprobasse: ut nõnũ quã remissiores hila rioresque sermones superueniente eo abrũperet: sed ex/pugnatũ precibus uxoris adoptionẽ nõ abnuisse: uel etiaꝫ ambitione tractũ: ut tali succesſore desiderabilior ipe quã doque fieret: adduci tamẽ nequeo quin existimẽ circũspe ctissimũ & prudentissimũ principẽ in tanto præsertim ne gocio nihil temere feciſſe: sed uitius uirtutibusq; Tiberii ꝑpensis potiores duxisse uirtutes: præsertim quũ & Reip. causa adopare se eũ pro concione iurauerit: & epistolis ali quot ut peritissimũ rei militaris: utq; unicũ. P. R. præsidiũ prosequatur. Ex quibus in exemplũ pauca hinc inde sub/iecĩ. Vale iucũdissime Tiberi: & rẽ gere feliciter

Iucũdissime & ita sum fœlix uir for tissime: & dux ΝΟΜΙΖΟΘΑΘΕ Vale et ordinẽ æstiuorum tuo rum: Ego uero mi Tiberi et inter tot difficultates non

non potuisse quẽq; prudentius gerere se q̃ tu gesseris existimo. Hi quo q; q tecũ fuerunt oẽs cõfitẽtur uersum illũ ĩ te posse dici:

Vxoris liuiæ. Ambitione lau dis cupiditate. Circũspectissimũ cõsideratissimũ oĩa accuratissime cõsideranté est circũspectus ambi gui sen sus ut intus Vector & alia quædã quæ tã actiue q̃ passiue acci piũt. Intãto negocio ĩ noui ꝑfu turi prĩcipis electiõe. Nihil teme re incõsiderate. Potiores duxisse uirtutes: eas Virtutes. I. q̃ ĩ tiberio eẽnt eas credere quæ cũ uitiis non solũ equilibriũ facerent sed prepõ derarẽt ẽt quod & in colenda ami citia seruãdũ Cicero preclare do/cet. Reipubli. causa ad usum reipub. ΕΜΟΙ ΚΑΙ ΤΟΙΣΔΕ ΣΟΙΣ ΣΡΑΤΗΓΟΝ mihi & tuis imperatorem agens: quod autem ΤΟΙΣΔΕ fœminino genere dixit ad liuiam matrem & iuliam non dum repudiatam referri opor tet quædam exemplaria habent. ΚΑΙ ΤΟΙΣΔΕ ΜΟΥΣΑΝΔΕ tãq; mihi & musis dixisset qđ nõ admodũ ꝓbo. Dux ΝΟΜΙΖΙΟΤΑΤΕ dux cõpositissime regulatissime ΑΠΟΤΟΥ ΝΟΜΙΜΟΥ legitimo. Vale æstiuorũ tuoꝝ ut or/do est Ὁ ΝΟΜΙΖΙΟΤΑΤΕ tuoꝝ estiuorum uale. i. o regulatissime oĩum qui te in tuis sunt æstiuis alioquin imp/fecta eẽt periodus qđ autẽ sint æstiua quid hiberna diximus: laudatur tiberius a lege & disciplina militari in æstiuis seruata. ΚΑΙ ΤΟΣΟΝΔΕ ΤΗΝ ΡΑΘΥΜΙΑΝ ΣΤΡΑΤΕΙΑΝ ΟΥΔΕΝΟΣ & tantam desidiam militans sed subaudi inter quæ particula repetenda est: ut sit sensus inter tot difficultates & tantam militum desidiam uersatus.

Vnus homo nobis: ex ennii officina id carmē est primo depromptū mox a Vergilio & Naſone uſurpatū quāq̄ parū integra figura: quod auguſto quoq̄ accidit qui uigilādo dixit quū ille cunctādo ſcripſiſſet: &c. n. fabium cunctatorem ait ennius rē romanā reſtituiſſe qui hānibale ex italia eiecto qa illius ferociſſimus conatus tēpeſtiua cūctatione fregiſſet ſenatus populiq̄ ro. ac totius italie cōſenſu graminea donatus ē corona pli nius ē auctor ſiue quid ſtomachor ſiue cōſultatione opus ſit ſiue ſtomachari oporteat tuā deſidero præſenti am. ΤΗΝ ΔΑΙ ΤΟ ΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΕΚΤΥΡΟΣ ΑΙΝΟ ΜΕΝΙΟ ΑΜΦΩ ΝΟΣΗΣΟ ΑΙΗΠΕΙ ΠΕΡΙ ΟΛΙΕΝΟΗΛΑ hoc ſeqnte ab igne ardēti ambo ſuertemur qm̄ ualde nouit itelligere. Imperii ſui picli tet: iperii ſui diſcrimē & periculū adeat. Peroſi ſunt. i. ualde oderit Ver. lucēq̄ poſi plauto ſimpliciter ptulit inimicos ſemp oſa ob tueri er ptulit, & uerbale in cōtinentē i gt atq̄ oſoré uxoris ſuæ: priſciano odioſus ut noui notus ex quo poſus & exoſus. Exceſſum morté.

Palā fecit: patefecit: nec palā unq̄ ad pſonā ptinet ut paperinus i analogia refert corā uero ſæpius: non n. palam ſcipiōe policēte Aemelio ſed corā dicimus. Agrippa iuuene cū quo fuerat ab auguſto adoptatus. Codicillis: litteris. Subduce ret tolleret. Liuia: q̄ ut mī canē uoluiſſet filii iperio. Neq̄ iperaſ ſe ſe ex q̄ ifficiatiōe ſupior dubitatio orta ē. Inuidiam odiū. Rē agrippæ cædē. Oblitterauit ſilē tio & obliuiōi dedit. Iure tribunitiæ ptātis: ná eā ptāté i aliud qnq̄n niū ſuſcepat uarro ad opianū ſcribēs dictatorē cōſules: ptores: tribunū ple. iter regē & pfectū urbis ius cogēdi ſenatus habuiſſe ait: ac præter hos extraordiario iure tribūos militares cōſulari ptāte. X. uiros q bus cōſulare fuiſſet iperiū & triūuiros cōſtituēdæ reipu. cā creatos.

Impat nō ſufficiēs. Librū i quo erant ea q̄ ad pres erat relaturus.

Signatoribus q teſtamētū ſigna rāt ſignare oli ſubſcribere fuit cæteris qbus nō licebat curiā igredi.

Signa agnoſcētibus ſua qſq̄ ſigna aut ſuā qſq̄ manū ſpectātis. Per libertū ſuū: an Auguſti ñ dicit. Ex dimidia pte & ſextāte ex duabus tertiis ptibus. Quo & ipo q̄ ét pfatiōe. Cōfeſti cōtinuo poſt auguſti exceſſū. Agere ſe pricipis dignitatē uſurpare. Statione militū: militis pſidio circa ſe cōſtituto.

Impudētiſſimo aio oi pudore abiecto. Quāta belua q̄ difficilis & ardua. Impiū: ipii cura & admiſtratio. Ambiguis reſpōſis: uariis & obſcuris & qbus haud facile itelligi poterat accepturus eſſet necne.

Callida: aſtuta. Cūctatiōe mora & heſitatiōe. Patiētiā rūperēt. i. ſtomachū illius ambitioſæ cauillatiōis q̄ patienter tulerāt prūperēt.

Vnus homo nobis uigilādo reſtituit rē: ſiue inqt qd incidit de quo ſit cogitandū diligētius: ſiue qd ſtomachor ual de medius fidius Tiberiū meū diſidero: ſuccurritq̄ uer ſus ille Hometicus ΕΟΥΤ ΥΛΑΙΝΟ ΜΕΝΟΟ ΚΑΙ ΕΚΤΥΡΟΣ ΑΙ ΘΟΜΕΝΟΙΟ ΑΜΦΩΝΟΣΗΣΑΙ ΠΗΝΕΠΙ ΠΕΡΙΝΟΙΛΕΝΟΗΛΕ attēnuatū te eē cōtinuatione laborum: quū audio & lego: dii me perdant niſi cohorreſcit corpus meū teque rogo: ut parcas tibi: ne ſi te lāguere audierimus: & ego & mater tua expiremus: & de ſumma imperii ſui populus Romanus peri clitetur. Nihil intereſt ualeam ipſe necne: ſi tu ualebis. de os obſecro ut te nobis conſeruent & ualere nunc & ſemp patiantur ſi non populo Romano peroſi ſunt.

De Agrippa iuuene occiſo: & aliis geſtis.

Xceſſum Auguſti non prius palaꝫ fecit q̄ Agrippa iuuene interempto. Hunc tribunus militum cuſtos appoſitus occidit lectis codicillis: quibus ut id faceret iubebatur. Quos codicillos dubium fuit Auguſtus ne moriēs reliquiſſet: quo materiaꝫ tumultus poſt ſe ſubduceret: an nomine Auguſti Liuia & ea conciſio Tiberio: an ignaro dictaſſet. Tiberius renuncianti tribuno factum eſſe quod imperaſſet: neque imperaſſe ſe: & redditurum eum ſenatui rationem reſpondit: inuidiam ſcilicet in præſentia uitans: nam mox ſilentiorem oblitterauit.

De gemitu eius & teſtamento auguſti in ſenatu recitato.

Vre autē tribunitiæ poteſtatis coacto ſenatu: ſchoataq̄ allocutione de Rep. uelut impar dolori congemuit utque nō ſolum uox: ſed ut et ſpiritus deficeret optauit ac per legendū librū Druſo filio tradidit: Illatum dein de Auguſti teſtamentū nō admiſſis ſignatoribꝰ niſi ſenatorii ordinis: cæteris extra curiā ſigna agnoſcentibus recitauit p libertū. Teſtamēti initiū fuit. Quoniā ſiniſtra fortuna caiū & Lucrū filios mihi eripuit: Tiberius cæſar mihi ex parte dimidia. & ſextāte hæres eſto: quo & ipo aucta ē ſuſpitio opinātium ſucceſſorē aſcitum eū neceſſitate magis quam iudicio: quando ita præfari non abſtinuerit.

De acceptione principatus ad preces ſenatus quaſi coacta

Rīcipatū q̄uis neq̄ occupare apte cōfeſti neq̄ agere dubitaſſet. & ſtatione militū hoc ē ui & ſpecie dominationis aſumpta: diu tamē recuſauit ipudētiſſimo aio adhortātes nūc amicos increpās: ut ignaros quanta belua eēt iperiū. nūc pcantē ſenatū & pcumbentem ſibi ad genua ambiguis reſponſis. & calida cūctatiōe ſuſpēdēs. ut q dam patientiā rumperet. atq̄ unus in tumultu pclamaret

Aut

Aut agat aut apte agat prīcipē. Aut desinat agere prīcipē q̄ luere agit: nā ut dixi cōtinuo augusto defūcto cœperat ī multis prīcipis pſonā usurpare. Quod p̄stet tarde pollueri: satis urbane & si nō sine felle dictum q̄si diceret: quū alii sero p̄stare soleāt q̄ ꝓmiserint hic q̄ p̄stet: nā dudū re ipsa se principē agebat cūctā: er pol luet. Cūctādi: ut delatū ī perīū cūctāter adiret. Lupū auribus: puerbiū ab aīalis natura sumptū cōstat. n. lu pū capite & dētibus maxime polluere cōtra quū postremis eē partibus elūbē: sed quū sit minime auritus ue re q eū auribus tenet ī discrimine ē. Manū armatoꝝ agmē. L. Scribonius libo: ob scriboniā sororē credo aut matrē ut alii aiūt cui repudiate augustus liuiā tiberii matrē supdu xit uxorē. Extra ordinē p̄ter legi timū stipēdiū. Stipēdio p̄toriā q romæ erāt idē acciperēt stipendiū q̄d & illi q sub germāico militabāt.

aut agat. aut desistat. alter coram exprobraret. cæteros q̄d polliciti sint tarde præstare. seipsum quod præstet tarde polliceri. Tandem q̄si coactus. & querēs miserā & onero sam iniūgi sibi seruitutē recepit ī perium: nec tamē aliter q̄ ut depositurū se quandoque spem facetet. Ipsius uerba sunt: dum ueniam ad id tempus: quo uobis æquum possit uideri uos dare aliquam senectuti meæ requiem.

De causis pp quas prīcipatū recusauerat: & aliis gestis ei⁹

Vnctandi cā erat metus undiq3 īminētiū discrimi num: ut sæpe lupū se auribus tenere diceret. Nā & seruus Agrippæ Clæmens noīe nō cōtēnendā manū ī ul tionē domini cōpararat: &. L. Scribonius Libo uir nobilis res nouas clā moliebatur: & duplex seditio militū ī illyri co. & in germania exorta ē: flagitabāt ambo exercitus mul ta extra ordinē: ante oīa ut æquarentur stipendio prætō riani germanicianiſ. Q uidā ēt principem detrectabāt nō a se datū: summaq3 ui Germanicū: qui tū is præerat ad ca pescendā Remp. perurgebāt: q̄q̄ offirmate resistentē: quē maxime casum timēs partes sibi quas senatui liberet tuē das in Repu. d̄ poposcit: quando uniuersæ sufficere solus nemo posset: nisi cū altero uelēt cum pluribus. Simulauit et ualitudinē quo æquiore animo Germanicus celerē suc cessionē: uel certe societatē principatus opperiretur. Com positis seditionibus clæmentē quoq3 fraude deceptū re degit ī potestatē: Libonē ne q̄d ī nouitate accerbius fieret secūdo demū anno ī senatu coarguit: medio tantū tēporis spacio cauere cōtētus. Nā et inter pontifices sacrificanti si mul ꝓ seceſpita plumbeū cultrū subiiciē dum curauit: et se cretum petēti nō nisi adhibito Druso filio dedit: dextrāq3 obambulantis ueluti ícumbēs quoad pageretur sermo: cō tinuit. De ciuilibus gestis eius ī initio principatus.

Erum libera tum metu ciuilē admodū inter initia: ac paulominus q̄ priuatū egit. Ex plurimis maximisq3 honoribus p̄ter paucos & medicos nō recepit: natalē suu3 plebeis incurrentē circensibus uix unius bigæ adiectione honorari passus ē. Tēpla: flamines: sacerdotes decerni si bi prohibuit: etiam statuas atque imagines nisi permittē te se poni: permisitq3 ea sola conditione ne ītra simulacra deorum: sed intra ornamenta ædium ponerentur. Inter cessit & quo minus in acta sua iuraretur: & ne mēsis septē ber Tiberius: October Liui⁹ uocarētur: prænomē quoq3 imperatoris: cognomen quoque patris patriæ. Ciuicam in uestibulo coronam recusauit: ac ne Augusti quidē nomen

Detrectabāt recusabāt. Sūma ui sūma cōtētiōe Perurgebāt ægra uabāt sollicitū reddebāt. Tuēdas defendēdas. Præsidio: obtenen das. Cū altero cum collega uno. Valitudinē aduersā subaudi No uitate noua. Imperii adminiſtra tione. Secūdo demū anno: q̄d an tea nō ausus erat facere. Medio tm̄ tpis dū ob impii nouitatē coar guer nō ē ausus. Sacrificāti libōi: Pro seceſpita seceſpitā ut festo do cet alii securi alii dolabrā eneā alii cultellū putāt ueꝝ culter erat fer reus oblōgus manubrio eburneo iūcto ad capulū argēto auroq3 fixo clauis eneis quo flamines pōtificeſ q3 ad sacrificiū utebāt dictaq3 ē se ceſpita a secūdo. Secretū secretio rē cōgressum. Ciuilē: ut priuatū ci uē & ī ordinē redactū. Honori bus publico decreto delatis. Ple biis circēsibus sic ualerius plebeis ī q̄t ludis q̄dā p̄ familias & cōtinuo ī eodē capite p̄sultorē ludis circēsi bus quū de eisdē interi ludis loque reſ: sed q̄d de ludoꝝ uarietate liui us & Dionysius senserint alio loco diximus. Intercurreret ut eodē tēpore quo ludi ipsi ipsius natalis celebrareſ. Vnius bigæ adiectio ne Focas ī are ut excubiæ īq̄t ma nubie primitiæ ita bigæ trigæ & q̄drigæ multitudinis tm̄ numero īflectūt trāq̄llus tm̄ unius dixit: sen sus ē una tm̄ biga ob eius natalē ul tra prescriptū ē adhibita: sed p bi gam cursum unū bigaꝝ nō absur de itelligas. Intra simulachra deo rum non in sacris edibus. In acta sua iuraretur ne senatus populus ue se iuramento obligaret fore ut ipsius acta inuiolata esset seruatu rus. Tyberius a suo noīe. Liuius a liuia matre. Ciuicā coronā pli nius hīc ciuicæ coronæ militū uir tutis īsigne clariſſimū iā pridē ue ro & clemētiæ īperatorū postq̄ ci uiliū bellorū pro phamatiōe me tū cœpit uideri ciuē nō occidere.

Dinastas officii nomen quũ alio quin δυνάστης dominumi signifi cet regno potentem. Satisfaciẽ tem ueniam petentem. Ita suf fugerit: se se illi subtraxerit Cade ret supinus: tyberius scilicet. Cõ mutaret: ut suaserem ꝑ auctore la borioſas pro sacris diceꝛ coegisset.

Conuicit probrosa uerba. la ctabat idẽtidem dicebat. Nõ tã tum ocii habemus: a publicis cu ris. Si hanc feneſtram: hunc ad ca lumniam aditum. Omnium ini micitiæ ut alii alios qui inter se ini mici sint deferant. Q. aterio fuit is promptus: & popularis orator ut Eusebius scribit. Sicut senator: quem dicere oportet quæ sentiat ad rempu. pertinere. habui domi nos: & habeo apertæ confessione se in ordinem redegit. Speciem similitudinem. Monopoliis mo nopolium uno uerbo latine expri mi non potest locus unicus in ciui tate constitutus ad aliquid uenden dum πολεῶ græce uendo μονον unum dicunt. Exauctorando mi litaria insignia adimẽdo si ad igno miniam id referas: alioqn militiæ: legibus soluendo. Præfectum alæ: cuius ordinis alæ præferri cõ sueſſent in Augusto diximus.

quãquam hæreditarium ullis nisi ad reges ac dinastas epi stolis addidit: nec amplius q̃ omnino tres consulatus unũ paucis diebus: alterum tribus mensibus: tertium absens us que in idus maias gessit.

De adulationibus per eum spretis: & prohibitis.

Dulatiões adeo auersatus ẽ: ut neminẽ senatorũ aut officii aut negocii cã ad lectică suã admiserit. Cõsula rẽ uero satisfacientẽ sibi ac ꝑ genua orare conantẽ ita suffu gerit: ut caderet supinus: atque ẽt siqd ĩ sermone uel in cõ tinua oratiõe blãdius de se diceretur: nõ dubitaret ĩterpel lare ac reprehẽdere: & cõmutare cõtinuo. Dominꝰ appella tus a quodã denũciauit: ne se amplius cõtumeliæ cã nomi naret. Alium dicentem sacras eius occupationes: & rursus alium auctore eo senatum se adiisse uerba mutare: & ꝑ au ctore suasorem: pro sacris laborioſas dicere coegerit.

De patientia eius aduersus conuicia & maledicta.

Ed aduersus cõuicia: maloſque rumores: & famosa d se ac suis carmina firmus ac patiẽs: subinde iactabat ĩ ciuitate libera linguã mẽtẽq3 liberas eẽ debere. Et quon dã senatu cognitionẽ de eiusmodi criminibus ac reis flagi tãte: nõ tãtum inquit: ocii habemus ut implicare nos pluri bus negociis debeamus: si hanc feneſtrã aparueritis nhil aliud agi sinetis: oĩum inimicitiæ hoc protextu ad uos de ferentur: Extat & sermo eius in senatu perciuilis. Siquidẽ locutus aliter fuerit: dabo operã ut rationem factorũ meo rum dictorũque reddam: si perseuerauerit ĩuicẽ eũ odero.

De ueneratione eius ad senatum.

Tq3 hæc eo notabiliora erãt quod ipse ĩ appellãdis uenerãdisque singulis & uniuersis prope excesserat humanitatis modũ diffentiẽs ĩ curia a. Q. Haterio agno scas inqt: rogo: siqd aduersus te liberius sicut senator dixe ro: Et deinde oẽs alloquẽs dixit nũc & sæpe alias. P. C. bo nũ et salutarẽ principẽ quẽ uos tãta et tã libera ptãte ĩstru xistis senatui seruire dbere et uniuersis ciuibꝰ sæpe et plæ rũque etiã singulis neque dixisse me pœnitet: et bonos & æquos et fauentes uos habui dominos: et adhuc habeo. Itẽ de eodẽ et de pristina autoritate senatus ꝑ eũ seruata.

Vinetiã spẽm libertatis quãdã ĩduxit cõseruatis se natui: ac magistratibus & maiestate pristina & ptãte neq3 tã paruũ qcq̃: neq3 magnũ publici priuatiq3 negocii fuit: de quo nõ ad. P. C. referretur. De uectigalibꝰ ac mo nopoliis: de ĩstruẽdis reficiẽdisue operibus: ẽt de legẽdo uel auctorando milite: ac legionũ et auxiliorũ descriptio ne: denique quibus imperium prorogari: aut extraordina ria bella mandari: quid et quam formam legum litteris re scribi placeret: præfectum alæ de ui et rapinis reorum cãm in senatu dicere coegit. Nunquam curiam nisi solus intra uit: lectica quondã intro latus æger comites a se remouit.

Destinatos

De patientia eius contra obtrectatores.

Vædam aduersus sententiam suam decerni ne que stus quidem est: negante eo destinatos magistratibus adesse oportere: ut præsentes honori acqescerēt: prætor designatus liberam legationem impetrauit: Iterum censente ut trebianis legatam in opus noui theatri pecuniam ad munitionem uiæ transferre concederetur: optinere non potuit: quin rata uoluntas legatoris esset. Quum senatusconsultum per discessionem forte fieret transeuntez eum in alteram partem in qua pauciores erant: secutus est nemo. Cetera quoque non nisi per magistratus & iure ordinario agebantur: tanta consulum auctoritate: ut legati ex affrica adierint eos querentes thrai se a Cæsare ad quem missi forent: nec mirum cum palam esset ipsum quoqz eisdem assurgere: & decedere uia.

De ciuilibus urbanis & gestis eius.

Orripuit cōsulares exercitibus præpositos: quod nō de rebus gestis senatui scriberēt: quodqz de tribuēdis quibusdam militaribus donis ad se referrent: quasi nō omnium tribuendorum ipse ius haberet. Prætorem collaudauit: quod honore inito consuetudinem antiquam retulisset de maioribus suis pro concione memorādi. Quorundam illustrium exequias usque ad rogum frequentauit. Patrem moderationem minoribusque personis & rebus exhibuit: quum rhodiorum magistratus: quod litteras publicas sine suscriptione ad se dederat: euocasset ne uerbo quidem insectatus: ac tantummodo iussos subscribere remisit. Diogenes grammaticus disputare sabbatis rhodi solitus uenientem: ut se extra ordinem audiret non admiserat: ac per seruulum suum in septimum diem distulerat hunc Romæ salutandi sui causa pro foribus astantem nihil amplius: quam ut post septimum annum rediret admonuit. Præsidibus onerandas tributo prouincias suadētibus: rescripsit: Boni pastoris esse tondere pecus: non deglubere.

Item de eodem & aliis gestis eius.

Aulatim principem exercuit: præstititque: & si uarium diu commodiorem tamen sæpius et ad utilitates publicas proniorem. ac primo eatenus interueniebat ne quid perperam fieret. Itaque et constitutiones quosdā senatus rescidit et magistratibus pro tribunali cognoscētibus plærunque se offerebat consiliarium assidebatqz mixtim uel ex aduerso in parte primori. Et si quem reorum elabi gratia rumor esset. subitus aderat. iudicesque aut e plano. aut e quæstoris tribunali legū. et religiōis. et noxæ de qua cognoscerent admonebat atqz et si qua in publicis desidia. aut mala cōsuetudine laberēt corrigēda suscepit.

Destinatos magistratibus: qbus se natus aut populus magistratū destinasset. Trebianis: trebiáis melius a treba latii oppido cuiꝰ: Ptolomæus meminit: Plī. trebani: tusculani. Verulái. In opus noui theatri: ut nouū ex legata pecunia theatrū cōstitueret. Ad mūitionē: uiæ uti īpublice uiæ lapidibus sternēdæ sūptū pecūia trāsferret. Legatoris: eiꝰ q pecūiā legarat. Per discessionē fieret q rō eēt sēatuscōsulti p discessionē faciūdi q ité p sniaꝫ rogationē gelliꝰ docet. Assurgeret: cōsulibus ueniētibus. Decedere uia: qđ officii cā dignioribus pstat. De maioribus suis de suoꝫ maioꝫ laudibus p cōciōe disseruisset. Vsqz ad rogū: nō cōtentus funeris pōpā duxisse nisi cadauer ét rogo īpositū spectasset. Moderationē: mā suetudinē: & eqtaté fuissét hæc qs ñ uidet diuini pricipis officia ni certe assimulata eēnt: qđ euétꝰ postea declarauit. Subscriptiōe: qđ apparebat negligentia potius: q̄ fraude factum. Euocasset: accerssiuisset.

Sabbatis rhodī: sabbatoꝫ diebꝰ.

In septimū diē: q đ die ī diē p seruū trahēdo ī septimū: q disputationis erat illius ad se aditū distulerat: ut publicæ credo disputatiōi īteresset ī q̄ licebat artē oñtare uel certe septio post die redire iussus é nā & græculo romæ rñsum é ut post septimū ánū ad Tiberiū uéiret. De glubere: excoriare: nudat: Cato salictū suo tpe cedito glubito arcteqz alligato: libꝰ conseruato: Catullus nūc ī q̄driuiis & angiportis glubit magnanimos: remi nepotes Varro q̄ eo folliculo deglubet granū.

Principē exercuit: pricipis maiestate. Et si uariū benignū nūc & clæmētē: nūc sæuū & imitē. Cōmodioré: magis q̄ sæuū: aut īportunū. Eatenus: eo usqz ī tm̄. Perperā puerse: & iniqꝫ. Rescidit: irritas fecit. Cognoscētibus: reꝫ cognitiōibus itēris. Cōsiliariū: tā q̄ cōsiliariū. Ver. exultat amazō. Ex aduerso: cōtra illoꝫ tribunal. Parte primori: supiore loco. Elabi: euadere. Grā: iudicū ambitiōe. E plano ex æquo loco. Quæstoris qppe q capitalia ut alio loco mōstrauimꝰ crimia exeqbāt. Legū & religiōis: ordo é admōebat iudices religiōis & noxæ ut méores eént iurisiurādi: cui se đ seruāda lege astrīxerat: nec ñ & sceleris: de quo iudicaturi essent. In publicis moribus: ī patriis institutis. Mala cōsuetudīe: ab usu. Labarent: ī firma essent.

Corripuit:cõtraxit. Scænicorum:eorũ qui in scæna operã pstarent capitolinus auctor est Antoniũ principe præmia scenicoꝝ aureis taxisse ita ne:summa aureoꝝ decẽ trãscederet. Trescꝫ mullos:Multi ab Asinio celere emptũ octo millibus nummũ Pli.ait:Feneſtella credidit illi nomẽ a mulleoꝝ calciamentoꝝ colore datũ magnitudo pisci ut idẽ auctor scribit:modica:binasꝫ libras põdere raro admodũ exuperat: Mutianus.lxxx.libraꝝ i mari rubro captũ pdidit:Cicero & Varro barbatũ esse mullũ tradiderũt. Plinius rubẽtiũ inqt squamaꝝ multiplici mutatiõe pallescẽte spectari pceres gulæ narrãt:quã sane spẽm hodie in eo pisce agnoscimus qué uulgo barbonem ueneti uocãt. Supellectili modũ: ut ad corinthioꝝ prætiũ id referas: Macelli uero annonam ad mullos xxx.millibus emptos. Ganeas:uinoléta loca ac libidinibus apta: uñ & ganeo: Varro hoc interest iter epicurrũ & ganeones nostros Cicero qs Ganeo qs adulter quæ mulier infamis uetexꝝ qdam:& ganeũ ut festus ait dixere locũ abditũ: & uelut subterraneũ:terẽtius ubi illũ quærã credo abditũ iganeũ. Opera pistoria ientacula:mellitosꝫ panes.M.Surgite iã pueri nẽdit ientacula pistor:Plinius e siligine laudatissimus panis pistrinarũꝫ opa laudatissima:erãt.n.dulciarii pistores:de quibus rursus urbãissimus poeta:Mille tibi dulces operũ manus ista figuras: Estruit huic Vni parca laborat apis. Solẽnibus: natalitiis aliisꝫ sacroꝝ cã religioneue paratis. Pridiana:pridie illius dei apposita. Semesa:semi cõsumpta.

Dimidiatũ:aprũ i duas æquales partes diuisum nõ itegrũ ꝗlis apponi i conuiuiis & lautioribus cœnis consueuerat.lu.ꝗta é gula quæ sibi totos ponit aprosanimal ꝓpter cõuiuia natũ:Seruilius rullus primus ut Pli.scribit itegrũ aprũ i cõuiuio apposuit. Oía eadẽ:qcqd.n.i una dimidiati apri erit parte:erit & i altera: tantundem enim utraꝫ sibi uendicat:uerum eadem dixit quoniam sapores in apro q̃ plurimos esse constat:Pli.est auctor. Quotidiana oscula:ne q quottidie sibi obuii essent:mutuo ut moris fuit se oscularentur.quia parum pudice a multis id fieret:d quottidiana osculãdi rõne Martialis quũ tot offendunt basiationes. Strenarum comertium: excipiendæ strenæ reddendæꝫ consuetudinem:& enim absenti Augusto populum strenam in capitolio dare solitũ satis constat. Quadruplã:ꝗdruplo maioré q̃ accepisset. Interpellari:ipediri a rebus gerẽdis auerti. Die festo:quo strenam dedisset. Vltra non reddidit:aut reddere perseuerauit. Prostratæ:dissectæ: amissæ:perditæ. Accusator publicus:qui publicæ:& ex legis prescripto accusaret. Maiorum more:Dionysius:cognati inquit simul cum uiro de iis iudicabant:inquibus erat corporis corruptio. In stupro gener: quam generi constuprasset. Dimitteret:diuortium cũ ea faceret. Famosæ:infames:probris coopertæ.

Legũ:iuliæ.s & aliarum adulteria similiaꝫ flagitia uindicantium. Lenociniũ profiteri:quæstuarias ancillas habere:lenas ut Vulpianus ait eas dixere:quæ quæstuarias puellas prostituerent. Iure ac dignitate matronali:si.n.ut matrone flagitii coniunctæ essent:lege multabãtur:ius matronale id intelligitur:quo usus stolæ honestioriscꝫ cultus:erat pudicis mulieribus cõcessus:famosæ nõ stolatæ in mediũ sed togatæ procedere cogebãt. Mar. Vis dare q̃ meruit munera mitte togã:cæteꝝ matres familiæ:ut idẽ auctor auit:omnesꝫ honeste uiuerẽt:cõi appellatione dicebant:mores.n.non fortuna id fecit discrimen:nec nupta ne eẽt an uidua ingenua:a libertinæ cõditionis multũ interesse uita spectabat nõ diuitiæ:nõ forma: nõ natales. Vtriusꝫ ordis.s.patritii & equestris. Profligatissimus pditissimus:uitaꝫ deploratissimæ senatuscõsulto:quo.is scæna descẽdere ꝓhibebant:ad scænicas dixerat:& gladiatorias ex eqtibus romanis usus est priusquã senatuscõsulto itercederet. Famosi iudicii notã.q.d.de iudustria aliquid patrabãt:quo dignitate caderẽt:eẽntꝫ ob id mius legibus obnoxii. Eos easꝫ:tã mares iqt q̃ fœmias eiusmõi fraudẽ secutos. Latũ clauũ:usũ lati clau

De ipensis ludorũ ac munerum taxatis & aliis gestis eius.

Vdorũ ac munerũ ipẽsas corripuit mercedibus scænicorũ rescissis:paribusq3 gladiatorũ ad certũ nũerũ redactatis. Corinthiorũ uasorũ ꝑcia i imensum exarsisse:tresq3 mullos.xxx.milibus nũmũ uæniſſe grauiter cõquestus:adhibẽdũ supellectili modũ cẽsuit. Annonãque macelli senatus arbitratu quot ãnis tẽperãdã dato ædilib⁹ negocio popinas:ganeasq3 usq3 eo ihibẽdi ut ne opa qdẽ pistoria ꝓponi uænalia sinerent:& ut p simoniã publicam exẽplo quoq3 iuuaret:solẽnibus ipse cœnis pridiana sæpe: ac semesa obsonia apposuit: dimidiatũq3 aprũ affirmans oía eadẽ habere quæ totuꝫ. Quottidiana oscula ꝓhibuit edicto: Itẽ strenarũ cõmerciũ ne ultra calẽ.ianuarias exerceretur Cõsuerat quadruplã strenaꝫ & de manu reddere: sed offensus interpellari se toto mense ab his qui potestatem sui die festo non habuissent:ultra non tulit.

De quibusdam bene gestis per eum.

Atronasq3 ꝓstratæ pudicitiæ.q bus accusator publicus deesset: ꝓpinqui maiorũ more de cõi snia coercerẽt:auctor fuit. Equiti Romano iurisiurãdi gratiã fecit. uxorẽ i stupro generi cõptã dimitteret:quã se nunq̃ repudiaturũ ante iurauerat. Fœminæ famosæ ut ad euitãdas legũ pœnas iure ac dignitate matronali exoluerentur: lenocinii ꝓfiteri cæperant:& ex iuuẽtute utriusq3 ordinis ꝓfligatissimus quisq3 quo minus in opera scænæ arenæque edẽda senatuscõsulto tenerentur:famosam iudicii notam sponte subibant:eos easq3 omnes ne refugium in tali fraude cuiq̃ eẽt:exilio affecit. Senatori latũ clauũ ademit: quũ

Post illum diem: sub id. n. tempus magna pars ciuitatis ī uillas & suburbana loca migrabat domusq; proide uilius exonerata ciuitate locari solitas credideri quę sordidū quæstū secutus ille dignus creditus est: q ea ignominia notaret. li. n. locū, pbro datū accipias: fuisset tyberius eodē crimine notādus q rhodo reuersus in Mecœnatiāos hortos migrauit. E quæstura: quæstorio munere priuauit. Sortitiōe: e pluribus unā duxisset tā æqua cōditiōe: ut cōnubii fortunā sorti pmittere nō dubitasset: quo haūd dubie apparet in cōstantia: & leuitate tā cito facti pœnituisse: aut certe nubēti sibi fœmine illudere uoluisse.

cognouisset sub calē. iulii demigrasse in hortos quo: uilius post diē ædes in urbe conduceret: Aliū & quæstura remouit: qd uxorē pridie sortiōe ductam postridie repudiasset.

De exteris cerimoniis & ritibus per eum prohibitis.

Xternas cerimonias ægyptios iudaicosq; ritus compescuit: coactis q superstitione ea tenebantur religiosas uestas cum uestimēto omni comburere. Iudæorum iuuentutem per speciem sacramēti in prouincias grauioris cæli distribuit: reliquo gentis eiusdem uel similia sectantes urbe summouit sub pœna perpetuæ seruitutis nisi obtemperassent. Expulit & mathematicos: sed deprecantibus: ac se artem desituros promittentibus ueniam dedit.

De quibusdam bene gestis per eum tā Romæ q extra.

N primis tuendæ pacis a grassaturis ac latrociniis seditionumq; licētia curam habuit: stationes militum per italiam solito frequentiore disposuit. Romæ castra cōstituit: quibus prætorianæ cohortes uagæ ante id tēpus & per hospitia dispsæ cōtinerētur. Populares tumultus exortos grauissime coercuit: et ne orirentur sedulo cauit. Cæde in theatro per discordiam admissa capita factionum et histriones: ꝓpter quos dissidebatur relegauit: nec ut reuocaret unq; ullis populi præcibus potuit euinci. Q uū pollētina plebs funus cuiusdā primipilaris nō prius ex foro misisset q extorta pecunia per uim hæredibus ad gladiatorū munus cohortē ab urbe: et aliā cottii regno dissimulata itineris cā detectis repēte armis: cōueniē ubusq; singulis per diuersas portas ī oppidū īmisit: ac ptem maiorē plebis: ac decurionū ī perpetua uincula cōiecit: aboleuit et uim: mo

Cōpescuit: ihibuit. Ea supstitiōe: supstitionē ueri dei cultū appellat: sed Lucis Tranqllus: & ueritatis expers: idcirco nō mig: Iosephus diuersa a Tranqllo uidet mihi tradere: qd Tyberius ob paulinā nobilē fœminā saturnini cōiugē in tēplo isidis sacerdotum fraude a Mundo quodā equestris ordinis cōstupratā isiacos sacerdotes in crucē subla tos tēplū funditus euersum: statuā isidis ī tyberim deiici iussam Iudæos uero ob pecuniā religiōis noie cuidā suluiæ a falsis qbusdā mosaicæ legis interpretibus exp̄ssam iussos populariter ob id flagitiū urbe excedere: q̄ttuor millia eius iuuētutis militātes a cōsulibus in sardiniā missos é. n. sardinia ꝓ grauioris cæli īsula ut Liuius docet. Religiosas uestes: sic habēt oīa: quidimus exēplaria: sed uestas legē dū esse cōtenderim: ut uestas, ꝓ sacris locis: si ue foculis: qbus sacra fiebāt accipias: Dionysius unicuiq; triginta curiaꝝ uesta collocata ubi sacrificabant curiæ: & rursus Numa suscepto impio nequaq; mouit curiarū uestas: siqdē uesta ἀποτησ ὲσιασ: i. a foco ī quo ignis alit ē dicta: quū ita sit igit uestas dixeris. i. focos si ue īstrumēta ad sacrificandū apta: cū oī īstrumēto i. uelꝝ appatu: at q; sacrificulꝝ amictu: si. n. uestes cū oī uestimēto legas: nō aliud certe sit dicere q̄ uestes cū uestibus: ut nō minus facete aliqs in Tranqllo id rideat: q̄ Euripides apud Aristophanē comicꝝ facetissimū illud Eschyli Χρησονσυμακτραν ἐπὶ βουλει καρδοπον ἀεcōmoda tu mactrā: uel si uis arcā panariā: quare merito & illud: λίσ τουτον νυν ειπεν οσοφοσ αισχυλοσ bis idē nobis dixit sapiēs Eschylus. Per speciē sacramēti: legitime militiæ prætextu. Grauioris: pestilētioris: in sardiniā. s. ut Iosephus scribit. Reliquos: iudaici ritus: siue ægyptiaci studiosos. Sūmouit: deiecit. Mathematicos: astrologos: & si mathematicæ artes nō solū astrologos cōtineāt: sed & arithmetricæ: musicæ: & geometriæ rōnē ueꝝ syderalī sciētia freti multi futura prædicebāt. Romæ castra cōstituit: quæ ad eā diē nulla fuerāt: sed prætorianæ cohortes uagæ ñ uno habere loco statiua solebāt.

Propter quos: ex his apparer histriones suas factiōes uelut aurigas habuisse. Polētina plæbs: polentia urbs: iuxta alpes: pli. hispāia nigri uelleris sed præcipuas hēt polētia iuxta alpes: uñ illud nigriq; ferax polētia ulli: sint licet q alterā in hispania eē dicāt: de ea nūc quæ uicina est alpibus ītelligi oportet. Primipilaris: primi pilares milites erāt q signa circūstabāt: q mutata militiæ rōne pilani sunt dicti: primipilus cēturio q nō modo aquilæ p̄erat: sed quattuor centurias etiā in prima acie gubernabat. Misisset: mitti passa esset ī deferri. Extorta: ui expressa. Ad munus gladiatoriū: ut ex ea gladiatoriū munus in defuncti credo memoriā ederēt: sed inuitis hæredibus id factū hinc ultio secuta. Ab urbe: roma. A cottii regno: Nero cottio defuncto eius regnū in alpibus in puinciæ formā redegit: parebat tū cottius ro. impio aut certe socius erat: est & cottiū in eisdē alpibus oppidū non obscuri nominis: Strabo p uocontios & cottiū usq; gernū: & rursus: puocōtioꝝ fines ad cottiū: pli. finitimi cētrones cottianæ ciuitates. In oppidū: polentiā. Decurionū: hi ut sæpius dixius: ī municipiis & colōiis senatores erāt: qd in alpibus eēnt loca municipali iuræ p̄dita pl. docet: Ad.

iectæ sunt inqt cottianæ ciuitates. xii. quæ nō fuerant hostiles: sed attributæ municipiis lege pōpeia. Asylo: locoꝝ inuiolabiliū: unde ad pena extrahi nemo poterat quale Romulus in capitolii intermontio inter duo querceta: ut Dionysius ꝓdidit: & ante illū heraclide athenis cōstituere. Cyzicenis: cyzicus Milesioꝝ: ut plinius ait oppidū in ꝓpontide: Ouidius uero hinc ꝓpontiacis inqt hærentē cyzicon oris: Cyzicō hemoniæ nobilæ gētis opus. Mitridatico bello: qđ lucullus magna exparte cōfecit: Pōpeius absoluit. Infestos: cōtumaces & rebelles. Extractos: illecebris: & pollicitationibus pellectos. Nō remisit: abire nō est passus.

Trasipolū thracē: thraciæ regē: fuit & Trasipolus alius antiqor: de quo Lucānus: & gelidæ dominū trasipolon oræ. Archelaū cappadocē: Eusebius auctor ē Tyberiū Archelai regnū in ꝓuinciæ formā redegisse. Pedē porta n extulit: urbe nō est egressus é nāq; porta urbiū siue oppidorum ut domoꝝ ianua: Pli. Vrbē tris portas hntē Romulus reliqt. Antio tenus: antiū usq;: est nāq; antiū latii oppidū ītra Tiberia ostia & circeos olī aphrodisium dictū. Cōprehēsis: paratis curribus siue iūctis. Vota: ut publice & priuatī se ꝓ ipsius itu & reditu uoris obligarēt. Galli pedes: gallinacei galli pedes hēns: q ne cubiti qdem mētura ꝓcurrit: iunt & galli pedes populi in īdia: & ipi ob tardū īcessum fortasse dicti. Germānicus: de huius obitu suo loco dicetur. Terracinā: lingua uolsca anxur: ut Pli. ꝓdidit appellatum: Horatius masculio genere cādidus anxur ꝓtulit: Strabo trachinā antea ab asperitate dictū tradidit idē auctor & ptolemæus cōtiuo post circeios ī littorali ora latii cōstituūt.

In cœnāte citus uel subter cœnāte. Capitoliū tēplū an aliud potius ædificiū: ī dubiū uenire pōt nec absurdū id ab eo qđ rōæ ē notatū credere. Tēplū augusti: ob id credo Nolæ augusto tēplū erectū: qa ibi uita decesserit q̄q & uiuo illinō ignoremus huiusmōi honores exhibitos. Capas: a surrēto cāpaniæ octo millibus passuū distantē. Pli. a surrēto inqt. viii. M. passuū distātes tyberii pricipis arce nobiles capreæ circuitu. lx. milliū pass. Papinius ī surrētino hercule: ipe fodit ditis capæ uirides; resultāt Taurubulæ: Strabo duo antiqssima ī ea īsula ait fuisse oppida: sua uero tēpestate unū magnificisq; ab Augusto pricipe ædificiis īsulā extructā. Assidua obtestatiōe: assiduis pcibus: & adiuratiōe: ut donatus ĩterpretat'.

Fidēis: ultra anienē flu. oppidū uetustissimū ab albāis ut Diōysius tradidit ꝺditū tres inq ille colōias uno tpe ex alba deductas Crustimeriā Nometanā & fidenatē: ac triū fratrum pricipū coloniaꝝ maximū natu fidenas cōdidisse. Ruina: subito casu. Adeūtes: tam officii: q̄ negocii causa

rēq; asylorū quæ usq; erāt. Cyzicēis in ciues Ro. uiolētius quædā ausis publice libertatē ademit: quam mithridatico bello meruerūt. Hostiles motus nulla postea expeditiōe suscepta per legatos cōpescuit: nec p eos qdē nisi cūctāter & necessario Reges īfestos suspectosq; cōminatiōib⁹ magis & querelis: q̄ ui repssit. Quosdā p blāditias atq; promissa extractos ad se nō remisit: ut Marabodū germanū: Thrasypolum thracem: Archelaum cappadocem: cuius etiam regnum in formam prouinciæ redegit.

De mora eius in urbe: qđ prouincias non uisitauerit.

Iennio cōtinuo post adeptū imperiū pedē porta nō extulit: sequenti tēpore præter quā ī propinqua oppida: & quū lōgissime: Antio tenus nusquā abfuit. Idq; p raros & paucos dies q̄uis ꝓuincias quoq; & exercitus reuisurū se sæpe pronunciasset: et prope quot annis profectionem præpararet uehiculis cōprehēsis cōmeatibus p municipia & colōias dispositis. Ad extremū uota ꝓ itu & reditu suo suscipi pass⁹ ut uulgo iā p iocū Gallipedes uocaretur: quē cursitate ac necubitiq; mēsurā ꝓgredi ꝓuerbio græco notatū ē. De morte filiorū ei⁹: & successu suo ī cāpaniā.

Ed orbatus utroq; filio: quorū Germānicus in syria: Drusus Rome obierat: secessum cāpāiæ petit: cōstāti & opiniōe & sermōe pene oīum q̄si neq; reditur⁹ unq̄: & cito mortē ēt obitur⁹: qđ paulo min⁹ utrūq; euenit. Nā neq; Romā ampli⁹ rediit: s; & paucos post dies iuxta terracinā ī ptorio: cui spelūcæ nomē erat ī cœnāte ea cōplura & īgentia saxa fortuito supne dilapsa sunt: multisq; conuiuarum & ministrorum elisis præter spem euasit.

De secessu caprensi: & aliis gestis eius.

Eragrata cāpania: quū Capuæ capitoliū: nolæ tēplū: Augusti: quā causam profectionis prætēderat dedicasset: cāpas se cōtulit: ꝑcipue delectatus īsula: qđ uno paruoq;. littore adiretur septa undiq; ꝓruptis īmēsæ altitudinis rupib⁹ & ꝓfundo maris: statiq; reuocāte assidua obtestatiōe populo pp cladē: q̄ apud fidenas supra uigiti hominū milia gladiatorio munere āphiteatri ruīa pierāt: trāsiit in cōtinentē: ptātēq; oībus adeūdi sui fecit: tāto magis quo ab urbe egrediēs ne qs se ĩterpellaret edixerat: ac toto itiere adeūtes sūmouerat. De abiecta cura Reipu. p eū.

Egressus in insulam Reipublicæ quidem curā usq; adeo abiecit: ut postea nō decurias equitum unquā

causa adire uolentes. Suppleret in demortuorum locum quem q̃ allegaret. Prouinciarum: præsides Martianus credidit sub p̃sidis appellatiõe ꝓconsules cõtineri legatos Cæsaris & oés ꝓuincias administrantes modo senatorii essent ordinis. Armeniã: qua parthi Augusto sibi uẽdicanti cesserãt. Mesiã: pãnoniæ a tergo Mesia hæret: cũ danubio ut pli. tradit in pontũ usq; decurrẽs. A sarmatis: sarmatæ supra meotidẽ spacio qn decim dierũ oceanũ uersus ĩcolũt regio arboribus uacua Herodotus ẽ auctor græci fauromatas uocãt. Secreti licẽtia: nũc ad domestica uitia trãsit: & ad id tẽpus uaria arte dissimulata: sed recte seneca de ficta tyberii

suppelleret nõ tribunos militũ: p̃fectosq; nõ ꝓuinciarum p̃sides ullos mutauerit. Hispaniã & Syriã ꝑ aliquot ãnos sine cõsularibus legatis habuerit: Armeniã a pthis occupari Mesiam a dacis sarmatisq; gallias a germanis uastari neglexerit magno dedecore ĩpii: nec minori discrimĩe.

De uitiis eius & potu ac commessationibus.

Aeterũ secreti licẽtiam nact⁹: et quasi a ciuitatis oculis remotus cuncta simul uitia male diu dissimulata: tandẽ profudit: de quibus sigillatim ab exordio referã: In castris tyro etiã quũ propter nimiã uini auiditatẽ pro Tiberio biberius. pro Claudio caldius, ꝑ Nerone mero uocabatur postea prĩces ĩ ipsa publicorũ morũ correctiõe cum Põponio Flacco. et. L. pisõe noctẽ cõtinuũq; biduũ epuiãdo potando q; cõsumpsit. quorũ alteri Syriã prouinciã alteri præfecturã urbis cõfestim detulit codicillisq; iucõdissimos et oĩum horarũ amicos professus. Sex. Claudio libidinoso ac prodigo seni olĩ ab Augusto ignominia notato et a se ãte paucos dies apd̃ senatũ ĩcrepito cœnã ea lege cõdixit. ne quid ex consuetudine immutaret aut demeret. ut que nudis puellis ministrantibus cœnaretur. Ignotissimũ quæsturæ cãdidatum nobilissimis ante posuit ob epotam in conuiuio propinante se uini amphoram Asellio sabino sestertia ducenta donauit pro dialogo in quo boleti et ficedulæ et ostreæ et turdi certamẽ induxerat: nouum denique officium instituit a uoluptatibus proposito equite Ro. et Cænsorio Prisco.

De luxuria et libidine eius.

Ecessu uero caprẽsi etiã sellariam excogitauit sedẽ arcanarum libidinum: in quam undique conquisiti puellarũ et exoletorũ greges: mõstrosiq; cõcubitus repertores quos spintrias appellabat triplici serie cõnexi

fierũt: ut Festus ait dicũt & pstituti ut apd̃ quosdã usurpatũ repio. Mõstruosi cõcubitus: & fœdi & mõstrusi aspectus. Spintrias: spiter armillæ genus: sed id nom̃ aliũde factũ uideri põt: græci τον σπιθηρα scitillã uocãt: και σπιθηριζειν scitillare: ut spithrias q̃si spithras littere trãsmutatõe hoc ẽ libidinis scitillas & fomẽtã q̃dã iterp̃tari possis. lãpridius libidinũ genera q̃dã iuenit: ut spinthrias uetex; malox; uinceret. Cõnexi:

pona: Nemo inqt põt diu pona ferre fictã: ficta cito ĩ suã naturã recidũt. Male: ægre: difficulter: uel male ualde diu ut ẽ apud Terẽtiũ: illud rus nulla alia cã tã male odi: & Cicero credebat scriptores illos tã male multatos: ut robiq;. n. male ꝑ ualde accipiẽ. Pro tyberio biberius: dignitas iter annoiationis ptes relata. Caldius: caldã & calidã ueteres dixere. Iu gelidæ calidæq; minister. Mar. iam defeciss̃e portãtes calda ministros: Vrbane igr̃ qdã ꝑ Tyberio Claudio Nerõe: biberiũ caldiũ Meronẽ dixere: sic illũ bibacitatis faceta litteraꝝ mutatiõe arguẽtes. Publicoꝝ mozꝝ correctione: iterim dũ publicos corrigit mores. Alteri syriam: flacco. Alteri. L. Pisoni qd̃ Piso fuerit urbis p̃fectus Iosephus declarat cũq; inqt ad pisonẽ duceret: q tũc custos erat ciuitatis: nec is fuit q ĩ syriã ueneno germanicũ sustulit: ille. n. Gneus piso nõ Lucius ẽ dictus idẽ auctor altera inqt epistola ad pisonẽ tũc tpis custodẽ ciuitatis. Codicilli: litteris. Prodigo: sua bona prodigẽti.

Cœnã cõdixit: se cũ illo cœnaturũ denũciauit: cõdicer̃ ut ustiniãus iure cõsultus ĩterpretaf̃ apud ueteres denunciare fuit: uñ & cõditio.

Ignotissimũ: humilis & obscuræ cõditiõis hoiem. Propinãte se: poculã se illi surgerẽte. Amphorã: ẽ amphora ut priscianus scribit mẽsurũ pene maxia: pl. torquatũ medio lanẽsem celebrat qd̃ tris uini cõgios uno hausto biberet: uñ tricõgius sit dictus. Pro dialogo: discepta tiõe. Boleti: e fungoꝝ generibus optimi maximeq; celebrati poetarũ carminibus Mar. Boletũ q̃lẽ Claudius edit edas. Iu. Boletũ dño & ex sed de eo ĩ Claudio plura. Ficedulæ: auis optimi saporis Mar. patulo ficedula lũbo: Quũ tibi sorte dat̃ si sapis adde pip. Iu. Mergere ficedulas a fico: quo cibo p̃cipuæ piguescit nomẽ adepta ẽ. Ma. cũ me ficus alat & pascar dulcibus uuis: Cur nomẽ potius nõ dedit uua mihi. Ostreæ: pli. Mar. & Iu. locupletissimi sunt testes ĩ q̃to p̃tio ostreæ apud maiores fuerint.

Turdi: notissima auis: saporisq; laudatissimi. Mar. Texta rosis fortasset: ibi uel diuite nardo: at mihi de turdis facta corõa placet: & rursus: iter aues tardus siqs me iudice certet: Inter q̃drupedes gloria prĩa lepus: sed nõ sapore tm̃ uex; uoce ẽt ĩ delitiis habitus plistius Agrippina cõiũx Claudii Cæsaris turdũ habuit ꝑ nũq; añ sermões hoĩum imitãtẽ. Certam̃: de saporis p̃stãtia. A uoluptatibus: ꝑ uoluptatibus: Ci. in bruto: a senatu inqt & cã bonox; steterit. i. ꝑ senatu & bonoꝝ cã Liui. uñ ius stabat ei uictoriã dedit. Sellariã sedẽ: sellaria loca: inqbus dispõi sedes solebãt: pli. & ĩ sellariis domus aureæ disposita. Exoletoꝝ: iuuenũ q iã adolescere desierũt: ut Festus ait dicũt & pstituti ut apd̃ quosdã usurpatũ repio. Mõstruosi cõcubitus: & fœdi & mõstrusi aspectus. Spintrias: spiter armillæ genus: sed id nom̃ aliũde factũ uideri põt: græci τον σπιθηρα scitillã uocãt: και σπιθηριζειν scitillare: ut spithrias q̃si spithras littere trãsmutatõe hoc ẽ libidinis scitillas & fomẽtã q̃dã iterp̃tari possis. lãpridius libidinũ genera q̃dã iuenit: ut spinthrias uetex; malox; uinceret. Cõnexi:

nefario complexu iuncti. Incestarent: lasciuo se motu & agitatiõe constuprarent. Ver. Ausus lectum incestareno uercæ Anthemolus. Deficiétes libidines: ut in corpe iã ánis effeto. Tabellis: picturis. Sigillis: paruis q̃busdã signis. Librisq̃ elephãtidis: p̃ceptis ab elephãtide traditis: aut simpliciter libris ĩtellige uñ sumi possẽt uariaꝝ libidinũ exépla: Scripsit ãt elephãtis de uariis & mõstrosis cõcubituũ generibus. Ver. ĩ obscœno carmĩe Ducés elephãtidos libellos: Oui. Et q̃ cõcubĩtus nõ tacuere suos Impetratæ scænæ: fœdi spectacu li: ut sit cõtinens ꝓ cõtẽto ꝓ ĩnde ac si diceret: ne deesset exéplar & rõ fœdæ libidinis oculis subiiciẽdæ. Ve-

neriosꝰ: ad usum ueneris. Cõmentus: noua ĩuentiõe adeptus. Prostãtes: ꝓstitutos. Vtriusq̃ sexus: pueros & puellas. Panisco ꝝ: panisci & ægipanes ĩter satyros referũtur: Iginius: terroré hostibus iniecit q̃ panisc9 dr̃. Nymphaꝝ: siluestriũ deaꝝ ut sunt driades: & in mõtibus oreades. Caprineũ: a libidinũ fœtore uel qđ magis placet ad ĩsule nomẽ allusit q̃ id primũ dixit uel ἀπὸ τοῦ καπράω: qđ est ad luxuriã cõcito. Infamia: pditæ libidinis. Inter fœmia: interiores ptes ac p̃pinguiores fœmoꝝ. Liui. qdã iacẽtes uiuos succisis fœminibus politibusq̃ iuenerũt. Appetẽtes: illius ĩtellige genitalia. Nõ dũ lactæ depulsos: adhuc lactẽtes.

Ad id genus libidinis ad irrumationẽ ſubaudi. Natuta: ad irrũationẽ ꝓna. Aetate: ſimiliũ illecebraꝝ ĩdiga Mar. Nemo thais é senex ad irrumãdũ. Parrhasĩt: parrhasius Ephesius pictor ſua ætate illustris & Leusis æmulus: plini. p̃ter alia multa archigallum ab eo ait pictũ: q̃ tabulã Tiberio. lx. talẽtis mercatus est. Meleagro: oenei filio.

Ataláta qđ atalãta amata fuerit a meleagro hiſtoria notior é q̃ longiores it sermõe explicãda. Ouidi. arsĩt & oenides ĩ menalĩa atalãta.

Ore morigerabaꝫ. obseq̃baꝫ: se se illi irrumãdũ dabat. Sub cõditione: certa pactiõe. Argumẽto: cõcubitus figuratõe q̃s uulgo ĩnotuisset ipsum tiberiũ irrũatiõe delectari cõditio ea fuit ut nisi illi placuisset nõ solũ mittẽti ñ daret q̃cq̃ sed decies ẽt sestertiũ accipet. Prætulit p̃ cunctis q̃s ad id tps mercatus eẽt ꝓbauit. Dedicauit: ꝓpetuo eẽ dedit: statuit. Sacrificãdo: quũ sacra faceret. Facie: forma. Acerrã: turibulũ ut Acrõ ĩterpretaꝫ: ut Festus arã quæ añ mortuũ poni soleret: ĩ q̃ odores ĩcẽdebanꝫ: ut alii dixere arcã turariã: Hora. Quid uelĩt flores & acerrathuris. Tibicinẽ: tibia canẽtẽ. Mutuo: uterq̃ alteri. Flagitiũ: stupraꝫ ab eo illatũ. Exprobrabãt: ꝓbri loco obiiciebãt. Capitibus: capitibus dixit a ĩ nefariũ irrumationis uitiũ alludẽs: Illudere: petulãter ĩcessere: cõtumelioseq̃ ĩsultare. Maloniæ sic hũt codices fermẽ oẽs quos uidimus: sed milõiæ libẽtius legerĩ. Perductã: ad eius cõcubitũ ductã. Amplius pati: q̃ legitimũ coitũ

Delatoribus: accusatoribus: q eã ĩpudicitiæ alterius ut flagitii accusarẽt. Reã: cãm dicentẽ. Interpellare ĩteragendũ cõpellare identidẽq̃ rogitare. Ecqd pœniteret: an pœnitẽtia duceretꝫ qđ sibi nõ eẽt morigerata. Ferroq̃ trãsegit: gladio traiecit. Obscœnitate oris: detestabili irrumatiõis fœditate. aut fellatiõis potius: qđ ex iis q̃ sequũtꝫ datꝫ ĩtelligi. Olido: male oléti. Attellãico: atellanæ fabulæ ab atella oscoꝝ urbe: uñ origo sumpta é: ĩ his ridiculæ ꝓsonæ ĩducebanꝫ. Exodio: uidetꝫ exodiũ ꝓprie atellanaꝝ eẽ: siqs Liuiũ attentius audiat: iuuẽtus inqt illa histriõibus fabellaꝝ actu relicto ipsi ĩter se more antiquo ridicula ĩtexta uersibus

facitare

inuicẽ incestarẽt se corã ipso: ut aspectu deficiẽtes libidines excitaret. Cubicula plurifariã dispositа tabellis ac sigillis lasciuissimarum picturarum & figurarum adornauit: librisq̃ elephãtidis instruxit: ne cui in opera edenda exemplar impetratæ scænæ deesset. In siluis quoq̃ ac nemoribus passim uenereos locos cõmentus est: ꝓstantesq̃ per antra & cauas rupes ex utriusq̃ sexus pube phaniscotũ & nympharũ habitu: palãq̃ iam & uulgato noĩe insulæ abutentes caprineũ dictitabãt. De ĩeffabili abusu luxuriæ eiꝰ

Aiore adhuc et turpiore infamia flagrauit: uix ut referri audiriue nedum credi fas sit: quasi pueros priæ teneritudinis quos piscículos uocabat instituereꝰ: ut natãti sibi ĩter fœmina uersarẽtur ac luderẽt: lingua moruq̃ sensim appetẽtes: atque ẽ: q̃si ĩfantes firmiores nedũ tamẽlacte depulsos ĩguini ceu papillæ admoueret: ꝓnior sane ad id genꝰ libidinis & natura & ætatæ. Quare Parrhasii quoque tabulã ĩ qua Meleagro Atalãta morigeratur legatãsi bi sub cõditione ut si argumẽto offenderetur decies ꝓ ea sestertiũ accipet: nõ mõ ꝓtulit: sed & ĩ cubiculo dedicauit Fertur ẽt in sacrificãdo quõdã captus facie ministri acerrã pferẽtis nequisse abstineret: qn pene uixdũ re diuina pacta ibidem statim seductum constupraret: simulque fratrem eius Tibicinẽ: atque utrique mox quod mutuo flagitium exprobrabant: crura fregisse.

De illusionibus eius ad fœminas.

Oeminarum quoque et quidem illustriũ capitibus quãtopere solitus sit illudere euidẽtissime apparuit. Malioniæ cuiusdam exitu. quam perductam nec quicquã amplius pati constantissime recusantem: delatoribus obiecit. Ac neream quidem interpellare desiit: ecquid peniteret: donec ea relicto iudicio domum se arripuit: ferroq̃ transegit: obscœnitate oris hirsuto atq̃ olido seni clare: exprobrata: unde nota in athellanico exodio proximis ludis

factitare cœpit: quæ exodia postea appellata: consertaq; fabellis potissimum atellanis. Iu. Vrbicus exodio risum mouet atellãæ: & Trãqllus atellãico eo exodio: Festus finẽ exodiũ ĩterpretat̃ dicit̃ ac ἐξώ extra καὶ τὴν ὠδὴν cãtu. Assensu maximo: ingẽti spectantiũ plausu. Percrebuit: uulgata est. Hircũ uetulũ: uerba sunt ex fabula ꝓnũciata: sed obliqua ĩterp̃tatiõe in Tyberiũ senẽ fœminaꝝ ĩguina fellatiõe appetentẽ deflexa. Liguriæ: uorare: sed lingere dicere uoluit. Pecuniæ: trãsitio a fœdissimo libidinũ uitio ad auariciã & rapacitatẽ: quæ in prĩcipe uitia eo sũt magis detestabilia: quo & pluribus ꝑnitiosa Peregrinationũ itineꝝ ꝑegre suscepto

assensu maximo excepta percrebuit: hircũ uetulũ capreis naturam lingurire. De auaritia & tenacitate eius.

Ecuniæ ꝑcus ac tenax comites peregrinationũ expeditionumq; nunq̃ salario cibariis tãtum sustentauit Vnam modo liberalitatem ex indulgẽtia uictrici prosecutus: cũ trib⁹ classibus factis ꝓ dignitate cuiusq; primæ sex cẽtena sestertia: secũdæ quadringẽta distribuit: ducẽta tertiæ q̃ nõ amicorũ: s; græcorũ appellabat. De opibus publicis ꝑ eũ: & spectaculis nõ factis: & ꝑcitate alimoniarũ.

Rinceps neq; opera ulla magnifica fecit: Nã & quæ sola susceperat idest augusti templũ: restitutionẽq; Põpeiani theatri insecta post tot annos reliquit: neq; spectacula omnino edidit: & his quæ ab aliquo ederẽtur rarissime ĩterfuit: ne quid exposcerent utiq; postq̃ comœdum Actium coactus est manumittere. Paucorum senatorũ inopia sustentata ne pluribus opẽ ferret: negauit se aliis subuenturum nisi senatui iustas necessitatũ causas probasset quo peracto plærosq; modestia & pudore deterruit: ĩ quibus Orralum. Q. Hortẽsii oratoris nepotem: qui permodica re familiari auctore Augusto q̃ttuor liberos tulerat.

De auaritia & parcitate & aliis gestis eius.

Vplice munificẽtiam bis omnino exhibuit: ꝓposito miles sestertio gratuito in triẽnii tẽpus: rursus quibusdam dominis ĩsularumq; in monte cœlio deflagrauerant precio restituto: quorum alterum magna difficultate nummaria populo auxilium flagitãte coactus ẽ facere: cũ per senatusconsultum sanxisset. ut fœneratores duas patrimonii partes ĩsolo collocarẽt: debitores totidẽ æris alieni statim soluerẽt: nec res expediretur: alterũ ad mitigãdam tẽporũ atrocitatẽ: qd̃ tamẽ beneficiũ tãti æstimauit: ut mõtẽ celiũ appellatiõe mutata uocari Augustũ iusserit. Militi post duplicata ex Augusti testamẽto legata nihil unq̃ largitus ẽ: præter q̃ singula milia denariorũ p̃torianis. qd̃ Seiano se non accomodassent: & quædam munera syriacis legionibus: quod solæ nullã Seiani imaginẽ ĩter signa coluissent: atq; ẽt missiões ueteranorũ rarissimas fecit ex senio mortẽ: ex morte cõpẽdium captãs: neq; prouincias quidẽ ulla liberalitate subleuauit excepta asia disiectis terræmotu ciuitatibus. De rapinis & cõcussionibus eius.

Rocedẽte mox tempore etiam ad rapinas conuertit animum. Sat cõstat. Cn. Lentulum augurem: cui cen-

rũ. Tribus classibus. i. ordinibus in classiũ speciẽ: ex oĩ suo comitatu cõstitutis. Primæ: p̃cipua dignitate p̃ditæ. Tertiæ: Infimæ. Sed græcoꝝ: uel græci generis: uel quia Augusti exẽplo pallio totã classem ornauit: græceq; loq iusserat. Augusti tẽplũ: romæ ĩcohaꝝ. Neqd exposceret̃: ne siqd populus corã petiisset p̃ pudore p̃stare cogeret̃.

Quo pacto: q̃ re seruata: uel potius q̃ denũtiatiõe. Hortẽsii: oĩum suæ ætatis oratoꝝ. M. Tullio dũtaxat excepto clarissimi. Augusto auctore. Augusto hortãte: iubente ut uxorẽ duceret. Tulerat: habuerat in eodẽ significatu: alibi sustulit dixit. Milies sestertio gratuito: mille sestertiis: sine fœnor̃ ciuibus cõcessis. Cœlio monte: uno & septẽ urbis collibus a cœlio iubẽno tusco duce q cũ sua mãu romulo ut Varro ait auxilio uenisse dr̃. Deflagrauerãt: incẽdio cõsumptæ fuerant. Alteꝝ: gratuitã pecuniã mutuo cõcedere. Difficultate numaria: nũmoꝝ ĩopia. Fœneratores: q pecuniã in fœnus locatã hẽbant. In solo collocarẽt: ĩ coemẽdis p̃diis locatã hẽrẽt. Totidẽ in duas æris alieni ꝑtes quo plane ĩtelligit̃ decretũ illud fuisse ĩ cã cur rõæ sit ꝑ id tp̃s re nũmaria laboratũ. Res aliẽi æris dissolutio. Expedir̃t̃: pecũiaꝝ ĩopia expediri posset Alteꝝ p̃tii r̃stitutionẽ iis quoꝝ ædes ĩ cœlio deflagrarãt. Duplicata publicata potiꝯ ex testam̃to. n. augusti mille nũmi p̃toriãis militibus: cohortibus urbãis qngeni: legiõariis treceni rep̃sentati sunt sine duplicatiõis ullius mentõe. Seião: qd̃ hælii seiani ꝑtes ñ eẽnt secuti sed de seiãi op p̃ssiõe ñ multo post. Syriacis: quæ sub. C. primũ mox germãico ĩ syria fuerãt. Quod solæ: quũ reliq̃ aliter fecissent. Imaginẽ coluisset: ĩter publica signa ĩperatoꝝ quoq; ĩagines ro. ĩ castris hr̃e cõsueuerũt ut Modestꝯ tradidit. Missiões: ex auctoram̃ta. Ex senio mortẽ: ut senio cõfecti diẽ ĩ castris obirẽt. Ex morte cõpẽdiũ: ex eoꝝ obitu lucꝝ castrẽsi peculio potitus. Disiectis terremotu ciuitatibus: Eusebius auctor ẽ Tyberio prĩcipe tredecĩ asiæ urbes terremotu cõcussas & ĩ his ephesum. Augurẽ: augures tres ab ini

tio creati:ut Dionysius ait:mox unus adiectus:nouissime alii quinq; ita ut nouem essent numero:unde & qui bus demonũ pstigiis augurádi disciplina ad romãos fluxerit Dionysius & põponius lætus pceptor nr̃ i eo li bro:qué de sacerdotiis ad.M.Páthagatũ scripsit pspicue demõstrant. Lágore:angore potius legẽdũ. Ne quo:nullo alio. Hærede:bonoq; successore. In gratiã qrini:ut qrino gratificaret. Prædiuitis & orbi:alter utrius rei captatoribus apprime popularis &.n.nõ solũ hæreditatis spes aderat:sed ampli etiã pr̃imonii:q̃si neutrũ sine altero gratiã,pmereri potuisset. Dimissam eã.i.diuortio cũ ea facto. Arguebat:crimini dabat

Cõfiscatos:cõstat subaudi. Im pudens:Impudéter excogitatam. Partem rei familiaris:domestici census. In pecunia:& nõ in p̃diis. Et priuatis priuatæ fortũæ uiris. Voconem:quidé nomoné hñt. Ingẽtiq; gaza multa ui auri: rectaq; gazã parthicas opes dixit:ad persas quorũ id uerbũ peculiare é quiq; p̃his ipsis pene finitimi sunt alludẽs. Antiochiam:phœniciæ urbé. Perfidia:pditõe. Necessi tudines:'necessarios & ppinquos: qbus natura mortale arctiore quo dã caritatis uinculo deuinxit. Pro dita epistolæ:i apertũ relata. Con stitutiõe patris:ut Augustus pater cõstituerat. Domoq; egredi.q.d. nõ cõtẽtus moenibus oppidi iclusam a pr̃e:uetuit:ét domo exire oi hoium adépta cõsuetudíe. Sed & peculio:tenui pecũia:seu suppellectili:ceu peculio quodã permissa. Præbitis ánuis:pecũiis i ánuã alimoniam & usum exhiberi solitis. Fraudauit:maligne p̃buit:uel po tius priuauit. Testamẽto cauisset: q̃si reddi Augustus noluisset:q̃ ipse testamẽto nõ legasset. Grauatus: grauiter ferẽs. Partes æq̃s:æquá i administrando impio auctoritaté. Védicáté ad se trahété. Cõgressum:colloqũ cõsuetudiné. Regi i strui gubernari. Actũ: decretum. Actis suis:q̃ publicãda eẽnt. Maioribꝰ:q̃ fœmia tuto sustiere posset. Nec cõueniẽtibus:paꝛ muliebri admístratõe dignis. Præcipue:ue hemẽtius q̃ alias admõuit. Ad si multatẽ: iurgiũ & contentionẽ:ut Donatus interpretatur: Teré.age mitto impium nõ simultaté meam uereri:Festus simultaté odium eé ait:atq; ex cõtrario sensu nomé factum qa minime sint simul q eam exercent:q̃q̃ & a simulatione non negat nomen factum uideri posse. Allegaret:ascisceret. Albo i quo iudicũ noia referebanť. Extortũ id sibi a mr̃e:sed iuito id datũ. In tolerantia:itolerabili & difficili natura. Eius:Tyberii. E sacrario ex sacroꝛ repositorio ac p̃hoc sactio re secretioreq; loco:sed qdã secretario hñt a quo analogiæ rõ nõ abhorret. Custoditos i p̃ntẽ usum asseruatos. Exprobratos:pbri loco recitatos. Tã ifeste:inimico animo

sus maximus fuerit metu & langorem ad fastidiũ uitæ ab eo actũ & ut ne quo nisi ipso hærede moreretur Cõdenna tam & generosissimã fœminã Lepidã gratiã. Q uirini con sularis prædiuitis & orbi: qui dimissam eã e matrimonio post uicesimũ annũ ueneni olim a se comparati arguebat: Præterea galliarũ et Hispaniarũ Syriæq; et Græciæ prin cipes cõfiscatos ob tã leue ac tã impudẽs calũniarũ genus: ut qbusdã nõ aliud sit obiectũ:q̃ qd partẽ rei familiaris in pecunia hẽrẽt. Plurimis etiã ciuitatibus:et priuatis îmuni tates:et ius metallorũ ac uectigaliũ adẽpta:sed et Voconẽ regẽ parthorũ:q pulsus a suis quasi in fidẽ. P.R.cũ ingẽti gaza Antiochiam receperat: spoliatũ perfida et occisum.

De odio eius contra consanguineos et coniunctos.

Dium aduersus necessitudines in druso primum fra tre direxit: prodita eius epistola qua secum de cogen do ad restituẽdam libertatem Augusto agebat.deinde et in reliquis. Iuliæ tãtum uxori abfuit:ut relegatæ quod mi nimũ est officiis aut humanitatis aliquit ĩpartiret:ut ex cõ stitutiõe patris uno oppido clausam:domo quoq; egredi: et cõmercio hominũ frui uetuerit:sed et peculio cõcesso a patre:prebitisq; ánuis fraudauit per speciem publici iuris: qd nihil de his Augustus testamẽto cauisset: Matrẽ Liui am grauatus uelut partes sibi æquas potẽtiæ uendicantem et cõgressum eius assiduũ uitauit:et lõgiores secretioresq; sermões:ne cõsiliis quibus tamẽ interdum et ægre uti sole bat:regi uideretur. Tulit ẽt pindigne actũ a senatu ut titu lis suis quasi Augusti:et ita Liuiæ filius adiiceretur. Q ua re nõ parentem patriæ appellari nõnullũ insignem hono rem recipere publice passus est:sed et frequẽter admonuit qd nõ maioribus nec fœminæ cõuenientibus negociis ab stineret:præcipuæ ut animaduertit incendio iuxta ædem Vestæ:et ipsam ĩteruenisse:populũque et milites: quo eni xius opem ferrent adhortatã:sicut sub merito solita esset.

Item de odio & crudelitate eius in matrem.

E hinc ad simultatẽ usq;,pcessit hac ut ferũt de cau sa instãti sæpius ut ciuitate donatũ ĩ decurias allega ret:negauit alia se cõditõe allecturũ q̃ si pateretur abscri bi albo extortũ id sibi a matre.at illa cõmota ueteres quos dã ad se augusti codicillos de acerbitate &ĩ tolerãtia morũ ei⁹e sacrario,ptulit atq; recitauit. Hos ut custoditos tãdiu & exprobratos tã ifeste adeo grauiter tulit:ut qdã putẽt in

Secessus:

Secessus:quod tã diu ab urbe abfuisset. Aegræ:lãguẽti:ĩfirmæ:grauiter affectæ. Aduẽtus sui:sui ad urbẽ reditus:q̃si eius exeqis affuturi. Tabido:tabe ĩfecto:ac corrupto Cõsecrari:ullis sacrorꝫ cerimoniis ĩsignari:ut neqꝫ tẽpla:neqꝫ aræ:neqꝫ flamẽ:neqꝫ aliud qcq̃ ĩ defunctæ memoriã cõstitueret. Id:post mortẽ cõsecrari Amicitias & familiaritates:amicos & familiares. Afflixit:ignominia ac clade affecit. Antiliã:insulã credo:sed ubi legeri memoria puto lapsus nõ teneo Tu uide ne anticyrã sit potius legẽdũ. Herodotus:athilã urbẽ ĩ ægypto celebrat Pli.uero Antissam Lesbo ĩsula ait auulsam. Naturalẽ:drusum ad germanici differentiã quẽ ĩ filium adoptauerat.

ter cãs secessus hanc ei uel præcipuã fuisse. Toto q̃dẽ triẽnio quo uiuẽte matre abfuit:semel oĩno eã nec ãplius quã uno die pauciſſimis uidit horis. Ac mox neq3 ægræ adesse curauit:defunctãque & dũ aduentus sui spem facit complurium q3 dierum mora:corrupto demũ:& tabido corpore funeratam prohibuit obsecrari:quasi id ipsa mãdasset: testamẽtũque eius pro irrito habuit: omnesq3 amicitias & familiaritates:etiam quibus ea funeri sui curam moriẽs demandarat:intra breue tempus afflixit:uno ex his equestris ordinis uiro & in Antiliẽ condemnato.

De crudelitate & odio eius contra filios.

Iliorum neq3 naturalẽ Drusum:neq3 adoptiuũ Germanicũ patria charitate dilexit: alterius uiciis infensus. Nã Drusus animi fluxioris remissioriq3 uitæ erat Itaque ne mortuo q̃dẽ pinde affectus ẽ:sed tamẽ nõ stati a funere ad negociorũ cõsuetudinẽ rediit:iusticio lõgiorẽ ĩhibito:qn & Ilienſium legatis paulo ferius cõsolantibus q̃si oblitterata iã doloris memoria irridẽs:se quoq3 respõdit uicẽ eorũ dolere:q̃d egregiũ ciuẽ Hectorẽ amisissẽt. Germanico usque adeo obtrectauit:ut ẽt præclara facta eius,p superuacuis elueret:& glorioſiſſimas uictorias:ceu dãnosas.R.P.increparet:q̃d uero Alexandriã pp ĩmensam & repẽtinã famẽ:incõsulto se adisset questus ẽ ĩ senatu:ẽt cã mortis fuisse ei p.Cn.Pisonẽ legatũ Syriæ creditur:quem mox huius criminis reũ putant:quidã mandata,platurũ: nisi ea secreta obstarent:p quæ multifariã increpitũ:& per noctes creberrime acclamatũ ẽ:redde Germanicũ:quam suspicionem confirmauit ipse postea:coniuge ẽt ac liberis Germanici crudelem in modum afflictis.

De crudelitate & odio eius contra nurum.

Vrũ Agrippinã post mortẽ mariti liberius q̃dã que stã manu apprehẽdit græcoque uersu si nõ dominaris:inqt filiola iniuriã te accipere æstimas:nec ullo mox sermõe dignatus ẽ.Quondã uero ĩter cœnã porrecta a se poma gustare nõ ausã ẽt uocare desiit:simulãs ueneni se crie accersitã:quũ pstructũ utrũq3 cõsulto eẽt:ut & ipse tẽtãdi gratia offerret:& illa q̃si certiſſimũ exitũ caueret. Nouiſſime calũniat9 mõ ad statuã augusti:mõ ad exercit9 cõfugere uelle pãdatariã relegauit.cõuiciãtiq3 oculũ p cẽturionẽ uerberib9 excussit.Rursus mori inedia destinãti p uĩ ore

Naturalẽ:drusum ad germanici differentiã quẽ ĩ filium adoptauerat.

Animi fluxioris iuitia ,pnioris:ac p hoc luxurioſi & ĩmoderati Ver. Exerce ĩperia & ramos compesce fluẽtis.i.luxuriãtes. Remissioris:q̃d p sũmã corpis ĩhertiã uoluptati &ocio eẽt deditꝰ ut magis cũ plinio cõueniat q Apitiũ scribit Druso ñ sine pris ĩdignatiõe ganeæ p̃ceptis bladitũ Ci.,p pisõe cũ remissis iucũde cũ senibus grauiter. Per ĩde multũ. Affectus:dolori succubuit. Sed tm̃ nõ stati.q.d.ĩ eo tẽperauit:q̃d ñ ab illius funere reuersus cõtinuo cõuerterit se ad publica negocia obeũda. Iusticio ĩhibito:q̃d ĩ huiusmõi casibus ad publicũ meroré testãdũ ĩdici consueuit.

Iliẽsiũ legatis: exilio ad hoc ipm missis:ut illi doloré:qué publice & priuati iliẽses cœpisset q̃d filio uni co priuatus eẽt corã testaréť:d recẽtioris illi sede strabo q̃dẽ multa.

Oblĩata:obliuiõi data. Quod hectoré amisissent:satis urbane ĩtẽpestiuũ iliẽsiũ redarguit officiũ. Supuacuis:paꝫ cõducibilibus. Elueret:ĩ nihilũ redigeret. Alexãdriã:q̃d &syria ĩ ægyptũ ptẽdisset. In cõsulto se:se ñ prius auctore facto.

Per.Cn.Pisonẽ:pisonis mĩsterio.

Huius crimĩs:Pli.extat ait oratio uitelii q̃ reũ Pisonẽ eius sceleris arguit hoc usus argumẽto:palãqꝫ testatus nõ potuisse ob uenenũ cor Germanici Cæsaris cremari. Mãdata:q̃ a Tiberio accepisset d̃ morte germãici. Prolatuꝫ ĩ aptũ relatuꝫ. Ea secreta:nisi illa obstaret difficultas q̃d id sibi mandatũ ,pbare nõ posset:uel qa secreta principis ,pferre nõ liceret. Acclamatũ nocturnis clamoribus inquietatũ

Redde germanicũ:restitue populo qué fraude sustulisti. Nuꝫ agrippinã adoptiui filii cõiugẽ.M. Agrippa:& Iulia genitã. Liberius: audacius. Græcoqꝫ uersu:Carmẽ neqꝫ apud Euripidẽ:neqꝫ sophoclẽ neqꝫ homeꝛ:neqꝫ alioꝛ quépiã:nisi me tumultuaria inqsitio fefellit reperio. Crimĩe ueneni:q̃si uenenо nuꝫ petiisset. Præstructũ:cõsulto factũ. Vtrũqꝫ ut is uenenũ si ,pcederet illi daret illa ut uenenũ tãq̃ certũ exitiũ caueret. Calũniatus: falsa criminatiõe infectatus. Ad exercitus:qbus germanicus p̃fuerat:hicqꝫ fuit calũniæ p̃textus pãdatariã: ĩsulã q̃ ĩ puteolão ut scribit Pl.iacet sinu. Cõuitiãti:cõuitiũ illi faciẽti. Per cẽturionẽ:cẽturiõis mĩsterio.

Verberibus:ex iis ẽ:q̃a gignẽdi casũ ut focas ait sumũt declinationis exordiũ:ut uerberis frõdis remigis.

Diducto:ui adaperto. Infulciri:ingeri:inculcari:nõ ut uiueret uerum ut diutius torqueret:sed acerbissima ẽ crudelitas ut Anneus seneca ait:Quæ trahit pœnã estq; interdũ misericordiæ genus cito occidẽ. Ita absumptã:inedia extinctã. Inter nefastos:si nefastos ut Macrobius accipit exponas iter festos dixeris referri uoluisse:qa nefastus sit idẽ q & festus:sed hoc loco nefastũ ꝓ infausto & nefario q̃les erãt postridiani dies rectius iterpretabere i quẽ plane sensum Acron quoq; horatianũ illud:itactũ nefasti linq mus accepit:Nefastos dies.n.lĩa notari solitos Festus ꝓdidit. Imputauit:suæ clemẽtiæ datũ uoluit. In gemonias:scalas.s. quo dãnati unco tracti abiicebãt.

Diẽ utriusq; tirocinii quo primũ ifoꝝ sunt deducti. Ineũte anno: initio anni. Pro eoꝝ quoq; salute i.nõ ꝓ se tm̃.sed pro illis ẽt uota suscepta. Publice:publico nomine. Egit cũ senatu:petiit. Expertis: uirtute aut merito aliquo ꝓbatis. Animi sui nota:itestini odii iudicio. Omniũ criminatiõibus:omnibus criminari uolentibus. Obnoxios:calũniæ & criminatiõibus subiectos. Ad cõuitia:ut sibi quo quomodo cõuiciarent:reiq; fierẽt maiestatis. Accusauit:ut maiestatis reos ad se natũ ꝑ litteras detulit. Cõgestis ẽt ꝓbris:eoꝝ flagitiis & sceleribus enumeratis. Vulpianus ꝓbrũ ꝓ infamia accipit:sed & flagitiũ significat. Põtia ĩsula:q̃ auctore Plinio cõtra formianũ iacet littus. Ad uolũtariã mortẽ:mortẽ sibi ultro cõscisc̃dã. Tomẽtũ culcitræ:farcimẽ. αποτου τευξ/ριο:qcqd.n.cõciditur ad culcitram farciendã tomentũ ueteres dixere Mar.Tomentũ cõcisa paulus circẽse uocat. & rursus de tomẽto lingonico:Vellera lingonicis accipe rasa sagis.Eusebius Drusum uenено ait non fame periisse. Culcitra ab inculcãdo:Varro:postea q̃ trãsierũt ad culcitras:qđ i ea sagus aut tomentũ aliud ue qd inculcabant: ab inculcãdo culcitra dicta. Principũ:q primi senatorii ordis erãt: cædis huius senatoriæ:& equestris ordinis.Eusebius meminit. Perculit cõcussit:metu defixit. Lucanus:tum sæuus pculit horror mẽbra ducis. Aeliũ Seianũ:Eusebius Seianus Tiberii præfectus:q apud eũplurimũ poterat. sed lu. multo plura. Nepotẽq; suũ: Tiberium Drusi filiũ adulterio natũ. Cõuictores:cõmessatores:aut certe una cũ eo domi agẽtes. Quibus:quorũ cõsuetudini colloquio consiliis. Exquisitius: accuratius. Dialectos:loquẽdi idoma:ẽ enĩ dialectos linguæ proprietas:quadrifariãque a græcis diuisa ratio:est enim αρκλιο διαλεκτοσ actica lingua:siue loquẽdi ꝓprietas ẽ & δωριο:ιας: και αιολιο:dorica:ionica:& æolica. Strabo plane demõstrat ionicã ab actica illa prisca olim fluxisse: doricãque ab æolica:iones nãq; acticã inc oluere:ĩmo ipi accolæ oli iones dicti & q extra isthmũ græciã habitarũt præter Athenienses:Megarẽses:& ipsos parnali incolas dorienses:æoles uno nomine dicti sunt:quo apparet duas ab initio fuisse linguas:priscam:acticã:& æolicam:a quibus totidem postea fluxerunt:ionica & dorica.

diducto infulciri cibũ iussit:sed & pseuerantẽ:atq; ita absumptã criminosissime infectatus ẽ quũ diẽ quoq; natalis eius inter nefastos referendũ suasisset. Imputauit ẽt quod nõ laqueo strãgulatã in gemonias abiecerit: proq; tali clæmentia interponi decretum passus est quo sibi gratiæ agerentur & capitolino Ioui domum ex auro sacraretur.

De crudelitate & odio eius contra nepotes.

Vum ex Germanico tres nepotes. Neronẽ &. Drusum & Caiũ:ex druso unũ Tiberium haberet: destitutus morte liberorũ maxĩos natu de Germanici filiis Neronem & drusum. P.C.cõmendauit:diẽq; utriusque tyrocinii cõgiario plebi dato celebrauit:sed ut comperit ineũte anno per eorũ quoq; salute publice uota suscepta ægit cum senatu nõ debere talia premia tribui nisi expertis et ætate prouectis:atque ex eo patefacta interiore animi sui nota omnium criminationibus obnoxios reddidit:uariaque fraude inductos ut & concitarentur ad cõuitia:& concitati perderentur:accusauit per litteras amarissime cõgestis ẽt probris & iudicatos hostes fame necauit. Neronem in insula põtia drusum in ima parte palatii:putant Neronem ad uoluntariam mortẽ coactũ:quũ ei carnifex quasi ex senatus auctoritate missus laqueos:& uncos ostẽtaret. druso autem adeo alimenta subducta ut tomẽtum e culcitra tentauerit mandere. Amborum sic reliquias dispersas:ut uix quandoque colligi possent.

De eius crudelitate contra amicos.

Vp ueteres amicos ac familiares. xx. sibi e numero principũ ciuitatis depoposcerat:uelut cõsiliarios in negocus publicis. Horũ oĩum uix duos aut tres ĩcolumes præstitit:cæteroſq; aliũ alia dẽ cã pculit. In quos quũ plurimorũ clade Eliũ Seianũ:quẽ ad summã potentiã nõ tã beniuolẽtia prouexerat:q̃ ut eẽt cuius ministerio ac fraudibus liberos Germanici circũueniret: nepotemque suum ex druso filiũ naturalẽ ad successionem ĩperii cõfirmaret. De crudelitate &sæuicia eiꝰ cõtra grãmaticos &magistros

Ihilo lenior ĩ cõuictores græculos: qbꝰ uel maxĩe acqescebat zenonẽ quẽdã exq̃sitꝰ sermocinãtẽ. quũ ĩterrogasset q̃nã illa tã molesta dialectos eẽt. Et ille rẽ sp̃odisset.

Doridem:dialecton ad rhodum scilicet alludens:ubi dorice loquebantur. Cynaram:unã ex cycladibus inter sycinum & gyarum. Veterẽ secessum:rhodiacum:in quo relegato similis diu inuitus fuit. Ex lectione quotidiana:quã diebus singulis tractaret. A cõtubernio:domestica cõsuetudine. In puero:puerili & tenera ætate:Quintilianus ait Tiberium nõ pueri operam dedisse Theodoro gadareo:sed rhodiaci secessus tempore. Theodorus gadareus:qui & rhodius est dictus:idẽ Fabius:Theodorus inquit gadareus:qui se dici maluit rhodium Assimilare optima usus similitudine. πηλου αιματι συμπεφυρμενον: lutum sanguine maceratum. Ingeniũ lentum: sẽ tam fouens sæuiciam. Eluxit: iuuito eo se prodidit. Scurram:dicacẽ hominem:ridiculisq; uerbis icessentem.Estq; proprie scurra qui risum ab audiẽtibus captat:haud sat ua persone dignitate. Nõ reddi:a Tiberio. Legata:quæ Augustus testamẽto legasset. Recipere debitũ:quod sibi deberi diceret. Patri suo:Augusto. Iudicia maiestatis:in eos qui maiestatis essent accersiti. Alterius:quem eo genere honoris ornare destinarat. Calũniæ: criminationis. Capitalia essent:capitis periculum importarent.Vulpianus: Capitalem iquit fraudem admittere: est tale aliqd delinquere propter quod capite qui fecerit puniendus sit. Mutasse uestem: quod reorum propriũ fuit. Latrinæ aut lupanari:ut hoc ad nummos:illam uero ad annulos referas. Naturæ obtemperans:suum secutus ingenium. Exprobrarent:probro darent. Asper & immitis:es itellige:id enim uerbum Gellio: Macrobio: & seruio auctoribus potest sine sensus detrimento reticeri q̃q̃ & uocãdi casus esse possit. Mater:Liuia: ac per hoc ne alii quidem: argumentum a maiori. Non sunt tibi milia cẽtum:quum legitimus eius ordinis census quadringẽtorum millium esset. Omnia:tuas omnes erũnas & miserias. Rhodos exilium: exilii sedes:& non secessus. Aurea sæcula:quæ sub Augusto fuerant. Ver. Iam redit & uirgo redeunt saturnia regna:& rursus: toto surget gens aurea mundo. Ferrea:sæua & crudelia.Hesiodus etatum omnium primam atque eandem optimam auream appellauit. Postremam uero ferream: Χρυσεον μεν πρωτα γενος μεροπων ανθρωπων: nec multo post ζειδεπατηρ τριτον αλλο γενος μεροπων ανθρωπων Χαλκεον ποιησε: magnam inuita intelligi uoluit mutationem Tiberii uitiis essefactam ut quæ aurea modo fuissent secula: ferrea essent facta.

Doridem:relegauit Cinariã existimãs exprobratũ sibi uterẽ secessũ qd Dorice Rhodii loquãtur.Itẽ quũ soleret ex lectiõe quotidiana questiões sup cœnã ꝓponere.Et cõ perisset Seleucũ grãmaticũ a ministris suis pquirere:quos quoq; tpe tractaret auctores atque ita præparatũ uenire primũ a cõtubernio remouit:deinde ẽt ad mortẽ cõpulit.

De crudelitate eius in iuuentute.

Aeua ac lenta natura ne ĩ puero qdem latuit: quam Theodorus gadareus rhetoricæ ꝓceptor:& ꝓsperxisse prĩus sagaciter & assimulasse aptissime uisus ẽ subĩde in obiurgando appellãs eũ: πηλον αιματι συμπεφυρμενον. i. lutum a sanguine maceratũ:sed aliquanto magis in principe eluxit ẽt inter initia quũ adhuc fauorem moderationis assimilationẽ captaret.Scurrã:q̃ prætereunte funere clare mortuo mãdarat:ut nunciaret Augusto nondum reddi legata:quæ plebeis reliquisset ad tractatũ ad se recipere debitum ducique ad suppliciũ ĩpauit:& patri suo uerũ referre.Nec multo post ĩ senatu Põpeio cuidã eqti romano qddã pneganti dũ uincula minatur. Affirmauit ut ex Pompeio pompeianus fieret acerba cauillatione simul hominis nomen incessens ueteremque partiũ fortunam.

De crimine læsæ maiestatis atrociter acto.

Vbidẽ tps cõsulẽte prætore an iudicia maiestatis cogi iuberet:exercẽdas eẽ leges respõdit &atrocissime exercuit.Statuæ qdã Augusti caput depresserat:ut alteri? ĩponeret: Acta res ĩ senatu.Et qa ãbigebatur p tormẽta q̃sita ẽ.Dãnato reo paulati hoc gẽus calũniæ eo ꝓcessit: ut hæc quoq; capitalia eẽnt circa augusti simulacrũ seruũ cecidisse:uestẽ mutasse:nũmo uel ãnulo effigiẽ ĩpressã: latrinæ aut lupanari ĩtulisse.dictũ illũ factũue ei? existimatiõe aliq̃ læsisse:periit denique & is q honorẽ ĩ Colonia sua eo die decerni sibi passus ẽ:quo decreti & Augusto olĩ erant.

De atrociter gestis per eum sub specie grauitatis.

Vlta prætera specie grauitatis ac morum corrigendorum:sed & magis naturæ obtemperãs ita sæue & atrociter factitauit:ut nõnulli uersiculis quoque & præsentia exprobrarent:& futura denuncient mala.

Asper & immitis breuiter uis omnia dicam.
Dispeream si te mater amare potest.
Non es eques:quare non sunt tibi milia centum.
Omnia si quæras:et rhodus exilium est.
Aurea mutasti Saturni secula Cæsar.
Incolumi nam te ferrea semper erunt.

Faſtidit uinũ:cuius ab initio appetẽtiſſimus fuit:unde illud:Caldius biberius mero. Felicẽ ſcyllam:aureæ ſtatuæ quæ Scyllæ ꝑ roſtris locata ẽ:cornelio Scyllæ iperatori fortunato ẽ ut Appianus tradit aſcriptũ ipſe quoq; liberos duos Fauſtũ & Fauſtã appellauit:quã uocẽ fœlicẽ & hilarẽ apud romanos ſignificare Plutarchus tradit. Aſpice,ĩqt ſcyllã fœlicẽ:ſed ſibi fœlicẽ nõ patriæ ut illũ:ſiqdẽ Scylla quũ ꝑpetuã induiſſet dictaturã pacato rei publicæ ſtatu eã ultro depoſuit:Sed cur Scyllã Tiberiũ dixerit ĩ dubiũ uenire põt:ueꝝ Scylla & ipſe q̃ſi ab exilio ex mitridatico bello ad rẽpu.capeſendã rediit.Plutar.& Appianus ſunt auctores. Romulæ:romãe.ꝑſius:an romulæ ceues.

Catul.at uobis mala multa di deæ q;dẽt opprobria Romuli Remiq;. Reducẽ:nõ q̃lis fuit cũ cĩbros teutonas & ambrones uicit:ſed cũ dirus & patriæ ꝑnitoſus ab exilio rediit. Appianus Plutarchus & Anneus Lucanus eius ſæuitiã longiore ſunt ſermone executi. Antoni:q & ipſe hoſtis iudicatus:reuerſus ꝑſcriptionẽ crudeliſſimã cum Auguſto & Lepido exercuit. Ciuilia bella mouẽtis:nã ſub initium primi belli ciuilis:quod ad Mutinã geſſit hoſtis iudicatus ẽ. Nõ ſemel infectas:ſæpius figurate dixit:præter mutinẽſe bellũ ciuile : geſſit & philippẽſe actiacũ:nouiſſimeq; alexãdrinũ. Dic:dicere potes. Quiſqs uenit ab exilio:qđ ita ſane eſſe Scyllæ:Marii:& Antonii:redditus ad urbẽ antea demõſtrauit:hac uero tẽpeſtate tuus o tiberi:multi.n. nõ.ſeceſſum illũ rhodiacũ:ſex exilium ſunt ĩterpretati. Ab ĩpatiẽtibus romæ dñi:ab iis q dominũ Romæ pati non poſſent. Ex animi ſnĩa:qđ ita illi de ſe ſentirent ut ſcriberẽt. Oderint dũ ꝓbent:nemo ea quæ odit ꝓbauit unquã niſi iuitus:a quo ſenſu hæc nõ abhorrẽt: ut dixerit habeant me odio dũ palã ꝓbare cogantur:tantũdẽq; erit ac illud oderint dũ metuãt:ſed ꝓbalius ẽ:ferãt præ ſe odiũ obtrectationibus:& famoſis libellis:modo nos certo animi iudicio ꝓbẽt. Secretũ agẽti:curãti corpus:aut circa qd'aliud remotis arbitris occupato. Mulũ:piſcẽ. Erepſiſſet: ob repẽdo ĩ ſummũ euaſiſſet. Gratulãti fœliciter ſibi ceſſiſſe dicẽti. Locuſtã qppe quæ cruſta nõ ſquamis conſtat Pli. Locuſtæ cruſta fragili muniũt:& rurſus:fluitant locuſtæ reptãtiũ modo recto meatu cornibuſq; ſunt rotũditate præpilata ad latera porrectis. Viridario:loco herbis plãtiſq; uirentibus predito.

Primo mĩris:breuis epilogus eoꝝ q̃ crudeliter ĩ mẽm & neceſſarios ꝓ ſcelus patrauit. Cõmẽtario quẽ:ſic Gellius ẽ adeo ꝓbi grãmatici cõmẽtarius alterius generis auctoritas frequẽtior:ĩ numero ẽt multitudĩs cõmẽtarios & cõmẽtaria ĩdifferenter ueteres ꝓtulerunt:eſt cõmẽtariũ ut Seneca tradit:ĩ quo nudæ res ponũt. Cicero:nõ ẽ oratio:ſed capita rerũ & orationis cõmẽtariũ paulo plenius. Quoꝝ alterꝝ:Neronẽ. Suſpecto:Seiano. Alterꝝ:Druſũ:qbꝫ falſa fuiſſe appareꝫ:q de Seiani morte in cõmẽtariis tradidit. Exẽplaria:ab exẽplari & exẽplario eẽ põt. Pli. uerba hæc omiſit in hoc tractatu:niſi exẽplarium uitioſum eſt. Cicero:Illa oratio fuit mihi exẽplar bene dicendi.

Faſtidit uinum:quia iam ſitit iſte cruorem.
Tam bibit hunc auide:quam bibit ante merum.
Aſpice fœlicem ſibi non tibi Romulæ Scyllam.
Et Marium ſi uis aſpice:ſed reducem.
Necnon Antonii ciuilia bella mouentis.
Non ſemel infectas aſpice cæde manus.
Et dic Roma perit:regnabit ſanguine multo.
Ad regnum quiſquis uenit ab exilio.

Quæ primo quaſi ab impatiẽtibus Romæ dominii:ac nõ tam ex animi ſententia quam bile & ſtomacho fingerẽtur: uolebat accipi:dicebatque idẽtidem oderint dum probẽt: deinde uera plane certaque eſſe ipſe fecit fidem.

De pœnis grauiſſimis immeritis propter modica commiſſa irrogatis.

N paucis diebus quã capreas attigit piſcatori q ſibi ſecretũ agenti grandẽ mulũ inopinãter obtulerat:pfricari eodẽ piſce faciẽ iuſſit:territus quod is a tergo ĩſulæ paſpera & deuia erepſiſſet ad ſe. Gratulãti aũt inter pœnã quod nõ & locuſtam.quam per grandem ceperat obtuliſſet:locuſta quoque lacerari os imperauit. Militem prætorianum ob ſurreptum e uiridario pauonem capite puniuit In quodam itinere lectica qua uehebatur ueribus impedita exploratorem uiæ primarum cohortium centurionẽ ſtratum humi pene ad necem uerberauit.

Itẽ de ſæuitia & omni genere crudelitatis eiuſdẽ.

Ox in omne genus crudelitatis erupit: nũquã deficiente materia:quum primo matris dein nepotũ & nurus:poſtremo Seiani familiares:atque etiã notos perſequeretur. Poſt cuius interitum uel ſæuiſſimus extitit : quo maxime apparuit nõ tam ipſum a Seiano concitari ſolitũ: quam Seianum quærenti occaſiones ſumminiſtraſſe. Et ſi cõmentario quem de uita ſua ſummatim. breuiterque cõpoſuit:auſus eſt ſcribere Seianũ ſe puniſſe quod comperiſſet furẽ aduerſus Germanici liberos filii ſui:quorum ipſe alterum ſuſpecto iam:alterum oppreſſo demum Seiano interemit. Sigillatim crudeliter facta eius exeq longũ eẽt. Genera uelut exẽplaria ſæuitiæ enumerata ſat erat:nullus

A pœna

a pœna hoſtium ceſſauit dies: ne religioſus quidē ac ſacer. Animaduerſum in quoſdā ineūte anno nouo accuſati dā natiq3 multi cū liberis atq3 ēt uxorib9 ſuis. Inter dictū ne capite dānatos ꝓpinq lugerent: decreta accuſatoribus p̄cipua p̄mia: nonnunq̄ & teſtibus: nemini delatorum fides abrogata. Omne crimen pro capitali receptū eſt: etiā pau corum ſimpliciūq3 uerborū. Obiectū eſt poetæ qđ in tragœdia Agāmēnonē laceſſiſſet: obiectū & hiſtorico: quod Brutum Caſſiūq3 ultimos Romanorum dixiſſet: animad uerſum ſtatim in auctores ſcriptaq3 abolita: quāuis ꝓbarentur etiā aliquot ante ānos Auguſto audiente recitatā: quibuſdā cuſtodia traditis nō modo ſtudēdi ſolatiū adēptum: ſed etiā ſermonis & colloquii uſus. Citati ad cām dicendā partim ſe domi uulnerauerunt certi dānationis ſed ad uexationē ignominiāq3 uitandā: partim in media curia uenenum hauſerunt: & tamē colligatis uulneribus ac ſenianimes: palpitāteſq3 in carcerē recepti. Nemo punitorum nō in gemonias abiectus uncoq3 tractus. Vigīti uno die abiecti inter eos pueri & fœminæ īmaturæ puellæ: qa more tradito nefas eſſet uirgines ſtrāgulari: uiciatæ prius a carnifice deinſtrangulate. mori uolentibus uis adhibita uitandi. Nā mortem adeo leue ſuppliciū putabat: ut quum audiſſet unū ex eis Carnulium noſe anticipaſſe eā: exclamauit. Carnulius me euaſit. Et in recognoſcēdis cuſtodiis: præcanti cuidā pœnæ maturitatē: reſpondit nōdum tecū in gratiā redii. Annalibus ſuis uir conſularis inſeruit frequēti quondā conuiuio cui & ipſe affuerit interrogatū eū ſubito & clare a quodā nano aſtāte mēſe inter capreas cur Pauconius maieſtatis reus tādiu uiueret: ſtatim quidā petulantiā linguæ obiurgaſſe. Cæterū poſt paucos dies ſcripſiſſe ſenatui: ut de pœna Pauconii quā primum ſtatueret

Itē de crudelitate & ſæuitia eiuſdem auctis.

Vxit intēditq3 ſæuiciā exacerbatus indicio de morte fili ſui Druſi: quē quū morbo & intēperātia periiſſe exiſtimaret: ut tandē interēptū fraude Liuiæ uxoris at q3 Seiani cognouit: neq3 tormētis: neq3 ſupplicio cuiuſq̄ pepercit: ſoli huic cognitioni adeo p totos dies deditus & intentus: ut rhodienſem hoſpitē: quē familiaribus litteris Romā euocabat adueniſſe ſibi nunciatū torqueri ſine mora iuſſerit: quaſi aliquis ex neceſſariis queſtiōi adeſſet. deī de errore detecto: & occidi ne uulgaret iniuriam: Carnificinæ eius oſtenditur locus capreis unde dānatos per longa & exquiſita tormenta præcipitari coram ſe in mare iubebat: excipiētē claſſiariorū mānu: & cōtis atq3 remis elidēte cadauera: ne cui reſidui ſpirit9 cuiq̄ ineſſet. Excogitauerat āt īter genera cruciatus: ēt ut larga meri potiōe per fallaciā

A pœna hominum: quo nō aliqs pœna afficeret Religioſus: Feſtus religioſos dies eē ait: q faciēda & uitāda diſcernerēt: qđ & Maro ſenſiſſe uī: cuius illud ē: riuos deducere nulla religio uetuit: religioſi ad hæc dies īfames atq3 īfauſti dicunt. Sacer: diuino cultui datus Trebatius ī libro de religionibus ſacrū eē dixit qcqd deoꝝ haberet.

Lugerēt: luctu & ſquallore ſuum teſtarēt doloré. Obiectū fraudi datū. Agāmēnonē: græcoꝝ ad troiā īperatorē: ſed nō tā nomen aut genus q̄ patriā ſecutū credideris: ſiqdē lacedæmōn: ac tota achaia ī ueteri claudiorum cliētela fuit.

Vltimos romāos: q uere romāi dici poſſent qa tyrānis īfeſti. Scripta abolita: concremata: aut alia ui abſūpta. Auguſto audiēte: quo ī telligi pōt q̄to æquor Auguſtus q̄ Tiberius fuiſſet. Vulnerauerunt: ſibi manū ītulerūt lōgiores cruciatus & ignominiā horrētes. Media curia corā prīcipe & patribus.

Nemo nō: oīs unuſqſq̄. Immaturæ: uiro. ſ. maturus ſpōſæ & matura uiro dicimus. Papinius: donec & hic ſpōſæ maturus: & illa marito

More tradito: a maioribus acceptō. A carnifice: ab ipſo carnificii mīſtro. Deiſtrāgulatæ: ut patrio more īcolumi poſt uirginitatē adēptā factū uideret. Vi adhibita: ut uel iuiti uiuerēt. Anticipaſſe uenenū p̄guſtaſſe: aut p̄cipitaſſe ſe ferroue īcubuiſſe. Me euaſit: cēſuit ſanguinaria natura: ne ſupplicio q̄dē affectū: quē lōgiore cruciatu nō torſiſſet. Cuſtodiis: cōtinēs p cōtēto reis. ſ. q ī cuſtodia erāt. Penæ maturitatē: celeritatem ſupplicii.

Tecū ī gratiā redii: nōdū tibi placatus ſū īauditæ ſæuitiæ argumentū q̄ celeriter occidere quēq̄ ne inimici qđē aī duceret: ſed ſic certe ē ut Anneus ait Seneca: Clemētis uideri aī: q oīo periturus ſit cōfeſtim occidere. Annalibus: qd annales ab hiſtoria diſtēt Gellius abūde explicat. Ob ītēperātiā: luxurioſam & īmoderatā uitā. Liuillæ uxoris: ex Germanico & Agrippina genitæ quæ Druſo Tiberii filio nupſit.

Cognitiōi: quæſtiōi de morte filii. Torquæri: quæſtioni adhiberi

Ex neceſſariis: domeſticis: arctiq̄ uinculo iūctis. Carnificinæ: cædis & ſupplicioꝝ officinæ. Claſſiariorum manu: remigum multitudine ſociorūq̄ naualiū: q claſſem præidio circa capreas obtinebāt: Leucadii ut Strabo ait: qué ex ſumma rupe in ſubiectū mare præcipitaſſent: nauibus cōtino excipiebāt: ut ſeruatū extra fines mitterēt hic ne euaderet exceptū necabat. Cōtis lōgioribus haſtis: ut Nonius ait & robuſtis.

Oneratos:repletos. Veretris: genitalibus. Fidiculaꝝ:inhibita arctiſſimo fidiculaꝝ nexu mitturi tione. Diſtenderet:ualde imple ret:ac per hoc maiore cruciatu tor queret. Idem alibi nunquã e triclinio abſceſſit niſi diſtẽtus ac madẽs Ver. Referũt diſtẽta capellæ. Spe lõgioris uitæ:longiore uitæ ſpacio ex aſtroꝝ rõne ꝓmiſſo. Nã totus ut Dion. ait ex Traſylli diſciplina: Tiberius pẽdebat. Cõſulto:ne in plures ſæuiret. Nepotibus: Caligulæ:& Tiberio Druſi filio. Superſtes oĩum ſuoꝝ:nõ oĩum:nã Hecube:Heleo:Polidoro:Caſſandra:& Polixena ſupſtitibus periit: ſed ad illud Vergilianũ alluſit:troiã icenſam & ꝓlapſa uidẽte ꝑgama. Iuuẽa Oĩa uidit euerſa & flammis aſiã ferroq; cadẽtẽ. Prænestinarũ ſortiũ: Strabo habet ĩquit prænestæ fortunæ tẽplũ unde certa edũtur oracula. Colebat ibi fortũa ſub imagie duaꝝ ſororũ. Papinius. Quod ni tẽpla darẽt alias thyrĩtia ſortes: Et prænestinæ poterãt migrare ſoores. Aelius lampridius ĩ alexandro huic ait ĩ tẽplo prænestinæ ueſtæ talis ſors extitit: Si qua fata aſpa rũpas tu Marcellus eris: qbus uerbis datur ĩtelligi qualis eſſet prænestinarũ ſortiũ ratio. Obſignatis: obſignata archa. Per legatos: circa ꝓuincias ſcilicet miſſos. Nurum: Agrippinã. Nepotes Druſum & Neronem. Obſuta: clauſa: obſuto uelo adoperta. Seianũ res nouas: fuerat is ut Dion. tradidit. M. Appitii pathicus: ſed ſimilitudine morũ ita Tiberio ĩſinuatus et ab eo ad id potẽtiæ euectus: ut iam pares illi & Tiberio honores deferrẽt ꝑ Sertoriũ macronẽ Romã miſſum ſenatui dãnãdũ tradidit: damnatũq; crudeliter necauit. Iu. Ex facie toto orbe ſecunda fiũt urceoli: & rurſus ardet adoratu populo caput & crepat ĩgens Seianus: Ioſephus auctor ẽ. Antoniã Germanici matrẽ ꝑ codicillos palláti ſeruo ſuo ad Tiberium datos Seiani cõiurationẽ prĩcipi ſignificaſſe. Spe affinitatis: ut ex neptibus illi unã mr̃imõio locaret. Pudẽda: tali ut illic merito eũ pudere potuiſſet. Perduceret: ex capĩs Romã. Iu. Verboſa epiſtola uẽit a capreis Tumultũ: motũ ĩ Seiano opprimẽdo. Druſũ: quẽ poſtea fame in ima palatii parte necauit. Meditabat̃: mẽte & cõſilio agitabat. Speculabũdus: ſpeculationi oneratos repẽnte ueretris deligatis fidicularum ſimul uri næque tormento diſtenderet: quod & niſi mors præueniſſet: & Thraſyllus conſulto (ut aiunt) differre quædã ſpe longioris uitæ compuliſſet: plures aliquãto necaturus. Ac ne reliquis quidẽ nepotibus parſurus creditur: quũ & Cauium ſuſpectum haberet: & Tiberium ut ex adulterio conceptum aſpernaretur: nec abhorret a uero: nãq; idẽtidem fœlicẽ Priamũ uocabat: qđ ſupſtẽs oĩum ſuorũ extitiſſet.

De ſuſpicione in qua uixit inter facinora.

Vam uero inter hæc nõ modo ĩuiſus: ac deteſtabilis: ſed prætrepidus quoq; atq; ẽt cõtumeliis obnoxius uixerit: multa indicia ſunt: aruſpices ſecreto ac ſine teſtibꝰ cõſuli uetuit: uicina uero urbi oracula diſſicere conatus ẽ: ſed maieſtate prænestinarum ſortiũ territus deſtitit: quũ obſignatas deuectaſque Romam non reperiſſet in arca niſi relatas rurſus ad templum: unum & alterum conſulares oblatis prouinciis non auſus a ſe dimittere uſque adeo detinuit: donec ſucceſſores poſt aliquot annos pſentibus daret: quũ interim manẽte officii titulo ẽt delegaret plurima Aſſiduæq; illi ꝑ legatos & adiutores ſuos exequẽda curarẽt.

De ſuſpicione nurus & nepotum damnatorum.

Vrum ac nepotes nunquam aliter poſt damnationem: quam cathenatos: obſutaque lectica loco mouit: prohibitis per militem obuiis ac uiatoribus reſpicere uſquam uel conſiſtere.

Idem de diffidentia & ſuſpicione eiuſdem.

Eianũ res nouas molientẽ: q̃uis iã & natalẽ eius publice celebrari: & imagines aureas coli paſſim uideret uix tandẽ & aſtu magis ac dolo: quã principali auctoritate ſubuertit. Nã primo ut a ſe per ſpeciẽ honoris dimitteret collegã ſibi aſſumpſit in quinto conſulatu: quẽ longo interuallo abſens obtinuerat. Deinde ſpe affinitatis ac tribuniciæ poteſtatis deceptũ inopinantẽ crimi natus eſt pudenda miſerandaq; oratione: quum inter alia P. C. præcaretur: mitterent alterum e conſulibus: qui ſenẽ ſe & ſolũ in cõſpectum eorũ cũ aliquo militari præſidio ꝑduceret. Sic quoque diffidens tumultũque metuens Druſum nepotẽ quem uinculis adhuc romæ cõtinebat ſolui ires poſceret: ducemq; conſtitui preceperat. Aptatis etiã nauibus ad quaſcunque legiones meditabatur fugam: ſpeculabundus ex altiſſima rupe idẽtidem ſigna: quæ ne nuncii morarentur: rolli procul: ut quicquid foret ſentiret: madauerat. Verum & oppreſſa cõiuratione Seiani nihilo ſecurior aut conſtantior: per nouem proximos menſes non egreſſus eſt uilla: quæ uocatur Iouis.

De conuitiis & libellis contra eum editis.

Rebant inſuper anxiam mentem uaria undique cõuicia nullo non damnatorum probri genus corã uel uehemen ter

uehementer intentus. Vrebāt:dolore & ira ex agitabant. In orcheſtra:unde nobiliſſimi quiq; ſpectabant. Ingeréte:obiiciéte. Ignota & celata:ignorari uellet & occultari:q̄ obiecta eént. Vltro:ſpōte proderet. Artabái parthoꝝ regis:Ioſephus mittit ét inqt Tiberius ad uiteliū litteras ei iubés ut amicitiā cū Artabáo partoꝝ ipatore cōficeret:terrebat.n.eū qđ inimicus extaret & armeniā iuaſiſſet. Parricidia:ꝑpíquoꝝ. Cædes:ciuiū aut cædes p miniſtros:pricidia pipm patrata accipias. Ignauiā:deſidiā & ſertiā. Luxuriā:nefariā libidiné. Perteſus:ualde odio hūs. Talis epiſtolæ:q̄lis prīcipiū ſ frōte alterius capitis occurrit. Tm̄ non ſummā: ſed parté oīno nō partā.

per libellos in orcheſtra poſitos ingerēte:quibus quidem diuerſiſſime afficiebatur:mō ut præ pudore ignora & cela ta cūcta cuperet:nōnunq̄ eadē contineret & ꝓferret ultro ac uulgaret. Quin & Arthabāi parthorū regis laceratus eſt litteris:parricidia:& cædes:& ignauiā:& luxuriā obiiciē tis:monētiſq3 ut uolūtaria morte maxīo iuſtiſſimoq3 ciui um odio q̄ primū ſatiſfaceret. Poſtrēo ſemetipe pteſ9 talis epiſtolæ prīcipio tātū nō ſūmā malorū ſuorū ꝓfeſſus eſt. De epiſtola ei9 ad ſenatū & orōne factū ſuū ꝓnūciātibus.

Vid ſcribā uobis. P.C. aut quo modo ſcribā: aut qđ omnino non ſcribā hoc tēpore. Dii me deæq3 peius perdāt: quem quotidie perire ſentio. Scio: Exiſtimant qui dam præſciſſe hoc cū peritia futurorū ac multo ante quā ta ſe quandoq3 acerbitas & infamia maneret proſpexiſſe. Ideoq3 ut imperium iniret:& patris patriæ appellatiōem: & ne in acta ſua iuraretur obſtinatiſſime recuſaſſe:ne mox maiore dedecore impar tātis honoribus inueniretur. Q đ ſane et ex oratiōe ei9:quam de utraq3 re habuit colligi po teſt uel quum ait ſimilem ſe ſemper ſui futurū: nec unquā mutaturū mores ſuos: quādiu mentis ſanæ fuiſſet:ſed exē pli cā cauendū ne ſe ſenatus in acta cuiuſq̄ obligaret: quia aliquo caſu mutari poſſet:et rurſus ſi quando aūt inqt:de moribus meis dēuotoq3 uobis aīo dubitaueritis:qđ pri9 q̄ eueniat opto:ut me ſupremus dies huic mutatæ ueſtræ de me opinioni eripiat:nihil honoris adiiciet mihi patris ap pellatio:uobis aūt exprobrabit:aut temeritatē delati mihi eius cognominis:aut incōſtantiā cōtrarii de me iudicii.

De ſtatura:& membris & ualitudine et inceſſu.

Orpore fuit amplo. atq3 robuſto: ſtatura q̄ iuſtā ex cederet:lat9 ab humeris et pectore cæteriſq3 mēbris uſq3 imos pedes æqualis et congruens. ſiniſtra manu agili ore ac ualidiore articulis ira firmis ut recens integrū malū digito terebraret. Caput pueri uel etiā adoleſcentis talitro uulneraret colore erat candido:capillo pone occipiriū ſub miſſiore:ut ceruicē etiā obtegeret:qđ gētile in illo uideba tur:facie honeſta ī qua tamē crebri et ſubtiles tumores cū pgrandibus oculis:et q qđ mirū eſſet noctu etiam in tene bris uideret:ſed ad breue et cū primū e ſomno patuiſſent demū rurſum hebeſcebāt. Incedebat ceruice rigida et ob ſtipa abducto fere uultu plærūq3 tacit9 nullo aut rariſſimo

Quid ſcribā: prima ꝓdus ad ar gumētū attinet. Quo mō:altera ad formā & rōné ſcribédi. Quid oīno nō ſcribā. reliq̄ hæc ad delibe rationē. Qué quotidie pire ſen tio:hoc fuit qđ dixerat tm̄ non illū ſuoꝝ maloꝝ ſūmā ꝓfeſſum. Peri tia futuroꝝ: ut pote q mathemati cæ eét diſciplíæ addictus. De utra q3 re:de obligatione ſenatus in ſua acta:& prīs prīæ appellatōe. Mo res ſuos: eā uitæ modeſtiā:q̄ ad id tps ſeruaſſet. Aliquo caſu:ad pſen tē uitæ mutationē: quā antea ꝓui derat id ꝓtinet. Exprobabit:ꝓbri loco obiiciet. Temeritatē:qđ te mer eū ī honorē de tuleritis. Aut incōſtantiā:qa iudiciū mutaueritis.

Agiliore:magis ad oīa tractāda fa cili & idōea. Articulis:digitoꝝ iū cturis. Terebraret:pforaret. Ta litro a talo talitꝝ eē haud īepte ali qs dixerit. Sed talus é oſſis genus ī articulo pedis uētre eminēs cōca ua in uertabra ſolidiſſimis neruis li gatū q̄dratū forma:nec eſt hoī aut aīali digitos hēnti:ſolidiſq3 ungulis p̄dito:a loci credo ſimilitudīe: aut ab ipſa ꝓminētia. Latini talū qñq3 appellāt eā parté q̄ humano pede utrinq3 ꝓpe calcē extuberat:græci σφυρον uocāt:uñ talaris tunica di cta qa ad talos uſq3 deſcēdat:& ut ta lus ī pede a ſimilitudīe ut dixīus ꝑt uideri dictus:ita talitꝝ extuberatio nē articulorū īcuruæ aut cōtractæ manus ꝓminētiū:q̄ſi talū alteꝝ ue teres dixiſſe credideri:qbus ſingu lis ita tiberius polleŕt:ut cuiuſlibet eoꝝ ictu pueri & qđ plus fuit adole ſcētis caput uulneraret. Sūmiſſior: ſūmiſſo & extenſo. Gētile:ꝓpriū gētis & familiæ. Dimittere ab occi pitio capillū. Noctu ét:& in tene bris Tiberio Cæſari ait pl. aliā q̄ ge nitoꝝ mortaliū fuiſſe naturā ut ex pgefactus noctu pauliſp: haud alio mō q̄ luce clara cōtueret oīa paula tī tenebris ſeſe obducētibus:res pe ne īcredibilis dictu:ſed q̄ in qbuſdā uerior uero ſit:ut oculis repente a ſomno patefactis uel mediis tene bris oīa circa lectū: & q̄ toto cubi culo ſunt ut ī diurna luce ſpectēt:qđ & nobis:deū optimū maximū teſtor:ſæpiꝫ accidiſſe ſcio:& ſi lux illa bre uis admodū & q̄ cōtinuo obductis tenebris euaneſcat. Rigida:obſtipa & īmobili. Abducto: cōtractiore

mento:& in ceruicem reiecto. Cū proximis:proxime deambulantibus. Digitoꝝ geſticulatione:crebro digitoꝝ motu:qđ in Hortēſio reꝑhenſum ſcribit Gellius. Ingrata:uulgo iuiſa. Trigeſimo ætatis anno:a trigeſimo ide potiuſq̄ ad trigeſimū uſqꝫ. Addictus:deditus. Cūcta fato regi:certo ſyderū curſu. Seruius:fato inquit cui nonaginta āni:hoc eſt tres Saturni curſus exitiū creant:Sed ratio hæc ſideralis ueteribus auctoribus haud oīno uidet cōſtitiſſe Epigenes.c.&.xx.annos negauit īpleri poſſe:Beroſus cētū ſeptēdecim excedi: Petoſyris & necepſos triū ſignoꝝ proportiōe quā trimoriō appellarūt:cōſtare arbitrati ſunt:q̄ rōne.c.xxvi. ānos poſſe humanæ uitæ cōtingere colligebant. Treuellius a mathematicoꝝ pitiſſimis affirmari tradidit centū &.xx.ānos hoī cōceſſos. Veꝝ Moyſen diuīa q̄dā ꝓuidētia quinqꝫ &.xx.ſupra cētū uixiſſe:nō defuere q negarēt quēquā nonaginta partiū exortiuaꝝ mēſurā qđ anaphoras uocant:tranſgredi atqꝫ īpas maleficioꝝ ſydeꝝ radiis īcidi. Eſculapius quoqꝫ ſtatuta uitæ ſpacia a ſtellis accipi tradidit. Ci.& ipe uitā fato cōſtare arbitratus uidet. Sed ut ſi qd īqt hūanitus accidiſſet multa āt īpēdere uidēt ꝑter naturā ēt ꝑterqꝫ fatū. Ver. Nā qa nec fato merita nec morte ꝓbat: quibus uerbis appet aliud eē uiolēta morte aliud fato extīgui. Homerus: ΜΗ ΚΑΙ ΥΠΕΡ ΜΟΙΡΑΝ ΔΟΜΟΝ ΑΪΔΟΣ ΕΙΣΑΦΙΚΗΤΑΙ. Itē Demoſthenes: ΟΜΩΣ ΤΟΙΣΓΟΝΕΥΣΙ ΝΟΜΙΖΩΝ ΜΟΝΟΝ ΓΕ ΓΕΝΗΣΘΑΙ ΤΟΝ ΤΙΣΕΙ ΠΑΡΩΜΗΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΥΤΟΜΑΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥΣ ΡΙΨΕΝΕΙ. Celebrārūt hi oēs fatū:exitū dico quēdā naturalē ſiue fatalē: qui nulla alia ꝑterq̄ ſydeꝝ:aut ui & neceſſitate hoīs uitā abſumat. Contra tñ mathematicā diſciplinā:ſyderaleqꝫ ſciētiā accuratiſſima phauorini philoſophi extat diſertatio. Plin. quoqꝫ mathematicen dānat:ſed cū magica diſciplīa dūtaxat cōiunctā.

Coronā laureā:Pl.laurus qđē manifeſto abdicat ignē:& rurſus:Tiberiū prīcipē tonāte cœlo coronari ea ſolitū ferūt cōtra fulminū metū.

Vtriuſqꝫ:græci & latini generis.

Coruinū Meſſalā:Quīt. Meſſala nitidus & candidus ac quodā mō ꝑſe ferēs nobilitatē ſuā. Obſeruarat:& ad ſtilū & dignitatē referri pōt. Affectatiōe:nimio quodā ad alterius uirtutes emulandas:aut ad ſua excolēda ſtudio & cōatu. Moroſitate: tarda:ut Acrōi placet deliberatiōe uel qa a more nō a mora ē nimis exacta & q̄ſi faſtidioſa uerboꝝ rerūqꝫ pēſitatiōe. Obſcurabat ſtilū:q ī Meſſala Fabii teſtimōio cādidus fuit. Carmē lyricū:lyricū carmē apud græcos plures ſcripſerūt:ſed oīum Pīdarus lōge prīceps ut fabius ꝓdidit:eū nemini imitabilē credidit Flaccus:Horatius. Euphorionē:fuit hic calcidicus ad cuius carmē Ver. alludēs:ibo īqt & calcidico:q̄ ſunt mihi cōdita uerſu:Carmīa paſtoris ſiculi meditabor auēa:Fabius Quid Euphorionē fruſtra trāſibius: quē niſi ꝓbaſſet. Verīdē nunq̄ certe cōditoꝝ calcidico uerſu carminū feciſſe ī bucolicis mētionē. Hiſtoriæ fabularis:fabuloſis poetaꝝ narratiōibus īſerte. Ad īeptias:ad īeptā uſqꝫ ptractionē aut certe cōquiſitionē. Quæ mī hecube: ſic apud Satyꝝ leges nihil ab his diuerſæ grāmaticæ artis ꝓfeſſoribus ꝓſcribunt. Dicat īngt nuricē Anchiſæ nomē patriāqꝫ nouercæ Anchemoli dicat q Aceſtes uixerit annos. Quot ſiculus phrygibus:uini donauerit urnas. Didimus:Cuius Fabius & Anneus Seneca meminerūt:laborioſā ī huiuſmōi qſtiōibus ſoluēdis operā īpendiſſe dī. Victorinus ī arte īter grāmatici officia enarrationē eoꝝ oīum q poetaꝝ carminibus cōtinent reꝓſuit:ſed talia ab eo aut qa a nullo unq̄ fuiſſent tradita:aut certe qa iuentu difficillima putaret ꝓponi cōſueuere:fuit āt hecube Priami uxor & Dimātis filia. Home.& Oui. ſunt auctores Ver. Ciſſei filiā dixit: Euripidē credo ut Enni.& pacui. ſecutus ΕΚΑΒΗΣ īqt ille ΠΑΙΣ ΤΕΤΑΣΤΗΣ ΚΙΣΣΗΣ. Achilli īter uirgīes:qa muliebri hītu ī ſchyro latuit:puellare quoqꝫ nomē ferre oportuit. Sed qđ illud fuerit īgenue fateor me nūq̄ legiſſe:

etiam cū proximis ſermone eoqꝫ tardiſſimo nec ſine molli quadam digitorum ueſtibulatione. Quæ omnia ingrata atqꝫ arrogantie plena:& animaduertit Auguſtus in eo: & excuſare tentauit ſæpe apud ſenatum ac populum profeſſus naturæ uitia eſſe nō animi. Valitudine proſperrima uſus eſt tempore quidem principatus pene toto prope illæſa:quanuis trigeſimo ætatis anno arbitratu eam ſuo rexerit ſine adiumento conſilioue medicorum.

De obſeruatione religionum.

Irca deos ac religiones negligētior quippe addictus mathematicæ plenuſque ꝓſuaſionis cuncta fato agi tonitrua tamen præter modum expaueſcebat: & turbatio re cœlo nunquam non coronam lauream ceruice geſtauit: fulmine afflari negatur id genus frondis.

De artibus & diſciplina eius.

Rtes liberales utriuſque generis ſtudioſiſſime coluit. In orōne latina ſecut⁹ eſt Coruinū Meſſalā:quem ſenē adoleſcens obſeruauerat: ſed affectiōe & moroſitate nimia obſcurabat ſtilū:ut aliquāto ex tpe:q̄ a cura præſtātior hēretur. Cōpoſuit & carmē liricū: cuius eſt titulus cō queſtio de. L. Cæſaris morte:fecit & græca poemata imitatus Euphorionē & arrianū & Partheniū:quibus poetis ad modū delectatus ſcripta eorū & imagines publicis bibliothecis inter ueteres & præcipuos auctores dedicauit:& ob hoc plæriqꝫ eruditorū certatī ad eum multa de his edidērūt Maxīe tamē curauit noticiā hiſtoriæ fabularis uſqꝫ ad īeptias atque deriſū. Nā & grāmaticos: qđ genus hoīum ꝑcipue:ut diximus:appetebat:eiuſmōi fere q̄ſtiōibus expiebatur. Quæ mater Hecubæ:qđ Achilli nomē īter uir

non magis q̄ quæ Hecubes mater fuisset. Quid sirenes: de sirenibus uaria est opinio: alii Acheloi & calliopes filias dixere: alii pter sicores: nec de numero oīno cōuenit: qdā q̄ttuor tradidere: nō nulli q̄ntā. Aristoteles tres tm̄ pdidit: leucosam: lygiā & pthenopē: qdā eas expirasse tradiderūt: quū Vlysse ad se cātu trahere nequissent. Orpheus tm̄ suo cātu supatas interiisse ait: illius hæc sunt in argonauticis σφεας quū de sirenibus cātu iterim a seuictis loquerē: σφεας απο ρωτας κρησ ξυβουκ̄ισκευσ αναλισ ηοιο λαλαθησ πειραισ θηλαξαντο θελγεσ μορφηθυπερ απλον: quod si sic ē ut argonaui illaq̄ scopulos p̄tereūte cantu uictæ pierint ipsi q hæc tradidere ūt uideāt si possunt quo pacto euenire potuerit: ut Vlysse quēadmodū Homer ī. xii. odisseæ scribit ita allocutæ sint: δευρα γιον πολυαιν οδυσευ μετακυ δσ αχαιων: υηα καταςησον. Canere: iā & hoc qd̄ dixīus ad eius cātū pti net: huc age ue niens īclyte Vlysses argiuoq̄ decus statue nauē: q̄ Cice. breuiter admodū & cōcise ita iter p̄tatus ē: O decus argolicū qn pupim flectis Vlysse. Minois exēplo uide ne maioq̄ potius sit legendū. Oui. Mox ego q̄uis alioq̄ numina placē: Iane tibi primū thura merūq̄ fero. Trāllus Augustū scribit instituisse: ut pres curiā īgressi priusq̄ sederēt thure & mero sacrificarēt. Thur̄ qdē & uino: ita.n. ut dixi Augustus statuerat ut senatores curiā īgressi priusq̄ sederēt thure & mero apud arā eius dei ī cuius tēplum coirēt supplicaret: sed ipsa sacrificādi rō ut Oui. īnuit oīno uetustior.

Peregrio: græco nō latio de rōne eius nois alio loco dixīus. εμβλημα: id quoq̄ est απορουν εμβαλλω īpono: hīc quoq̄ ut Seruio placet: Signa īpressa emblemata dicūtur. Nr̄ātē: uocē subaudi: romanā s. Toto seccessus tpe: quādiu cāpis fuit. Proxīos naumachiæ hortos: naumachia sub iāiculo fuit ī uaticāi pte: sed qa hortos dixit: ad sua tpa uidēt Trāllus respexisse siqdē Nerōis horti in eodē tractu fuere: nec eo inficias & in parte martii campi circa tyberim a Cesare dictatore & ab Augusto nauale prœliū editum. item hortosq̄ in eodē tractu fuisse Strabonis uerba demōstrāt. Via: quæ per bouillas & Ariciā perq̄ latiū secus marē ī cāpaniā ducit. Sed prospectis: pcul uisis Cæsar quoq̄ post pompeiū italia depulsum: quū Romā p App iā peterethinc quoq̄ uidēt urbē intuitus Lucanus: Quaq̄ iter est latiis ad summā fascibus albā: Excelsa de rupe procul iā cōspicit urbē. Primo: quū tyberi subuectus est: postea cū ad septimū usq̄ lapidem peruenit. Serpens draco: qd̄ dracones mansuescerent hērenturq̄ in delitiis. Mar. Sic gelidum collo nectit flaccilla draconem: quod alati sint Herodotus est auctor. est inquit arabiæ locus ad urbem butim fere positus ad quem me contuli: quod audirē illic uolucres esse serpentes. Vim multitudinis: per formicarū incursum prouisam. Asturæ: astura insula inter antium & circeios est: item & flu. eiusdem nominis Plinius est auctor. Castrensibus ludis: sic in Claudio: anniuersarium inquit munus in castris prætorianis dedit siue uenatione & apparatu. Latere conuulso: infracto uehementi motu labefactato: Plinius: ad rupta & conuulsa. Aestuarat: æstu & labore affectus cōtabuerat. Aura: tenui uēto. Misenum: promontoriū: ut Strabo & pli. aiunt: cumis proximū a miseno Aeneæ comite illic sepulto. Ver. Mōte sub aerio qui nunc misenus ab illo Dicitur. Papinius: phrigioq̄ e uertice graias: Adiscis misene tubas.

gines fuisset: quid sirenes cantare sint solite: et quo primū die post excessum Augusti curiā trauit: q̄si pietati simul ac religioni satisfacturus Minois exēplo: thure qdē ac uino: uerū sine tibicine supplicauit: ut ille olim in morte filii.

De pitia sermonis græci: et abstinētia pnunciatus eius.

Ermone græco quāquā alias prōptus et facilis nō tamen usquē quaque usus est: abstinuitque maxime in senatu adeo quidem ut monopolium nominaturus prius ueniam postularet: quod sibi uerbo peregrino utendū esset: atq̄ etiam in quodam decreto patrū quum εμβλημα recitaretur commutandam censuit uocem: et pro peregrina nostratē reqrendā: aut si nō reperiretur uel pluribꝰ et p ambitū uerborū rē enunciandā militem quoque græce testimonium interrogatū nisi latine respondere uetuit.

De infirmitate eius: et quod ad urbē rediēs retrocessit.

Is omnino toto secessus tempore Romam redire conatꝰ: semel triremi usque ad proximos naumachiæ hortos subuectus est: dispositā statione per ripas Tyberis quæ obuiam prodeuntes summoueret. Item Appia usque ad septimū lapidem: sed prospectis modo nec aditis urbis mœnibus rediit. primo incertum qua de causa postea ostento territus. Erat ei in oblectamentis serpens draco: quem ex consuetudine manu sua cibaturus quum consumptum a formicis inuenisset monitus est: ut uim multitudinis caueret. Rediens ergo prope campaniam Asturæ in languorem incidit: quo paulum leuatus circeios pertendit. Ac ne quam suspicionem infirmitatis daret: castrēsibus ludis non interfuit solum: sed etiam missum in arenā aprum iaculis desuper petiit: statimque latere conuulso: et ut æstuarat afflatus aura in grauiorem recidit morbū. Sustentauit autem aliquandiu: quanuis Misenū usque deuectus nihil ex ordine quotidiāo prætermitteret: ne cōuiuia quidē ac cæteras uoluptares partim intēperantia: partim

Dissimulatione:morbi occultatione. Quod commeatu:ab eundi uenia impetrata. Venas:Gellius reprehēsum medicū affirmat:ut īperitū a Tauro philosopho qđ uenā pro arteria dixisset:cuius pulsum medici obseruent nō uenā:qm̄ illa suo pulsu habitū & motū febrium demonstret:uena aūt natura immobilis sit idē Gellius & plinius plane demōstrāt:qđ uena ab arteria distet:ut hæc plus spiritus habeat:illa uero sanguinis.

Appellaret:noīatim salutaret. In actis senatus:Ad eum ex urbe delatis. Strictim breuiter & concise. Quā noīatos ab indice:noīa tm̄ ad se per indicē delata. Ausurus:in patres potius q̄ in reos. Tēpestatibus:q̄bus īpedientibus ex cōtinēti in īsulā traiicere nō poterat. In uilla lucullana:q̄ luculli fuerat. Plutar. magnifica & sumptuosa opera a lucullo ait circa neapolī extructa:atq; a stupēdis opibus Xerxem togatū a Tuberone appellatū. Lentū & tabificū:nullo pene sensu uitā corrumpēs. Alti:quo apparet ne tūc qdē cū uita decessit satis cōstitisse q̄ fuerit ui cōsumptus. Remissione: quū febris remisisset. Puluinū iniectū:ori appositū:ut spiritu īterclusо necaret. Reqsisset:ānulū adeptū. Defectiōe domesticoꝝ fuga: īsuetaq; circa se solitudine. Annulū:ē.n.prīcipis ānulus uolūtatis index. Sinistra manu uel q̄ erat ānulus:uel qa sinistra plus ut diximus q̄ dextera pollebat. Apollinē temenitē:αποτου τευεγο Τσ.credo.i. luco:siue loco numini sacro dictū: sunt q tenitē legēdū putēt: qa tenitæ deæ sortiū crederent: sed nullo mō placet. Noui tēpli: pli.ī bibliotheca templi Augusti fuisse ait apollonis colossū pedū qnq̄gīta dubiū ære mirabiliorē an pulchritudine: Sed eū pli.ī Italia cōflatū uidet īnuere:qđ āt ad tēplū attinet: constat tēplū in memoriā Augusti a Tiberio rōæ excitatū:sed īpfectū ab eo relictū. Turris phari:q̄ capis fuit:de q̄ Papinius:trepidis ubi dulcia nautis:Lumīa noctiuagæ tollit pharus emula lunæ:Pharus īsula ī ægypto ubi turrī iuxta alexādriā ad dexterā ut Strabo ait ptolemæi īpēsa sostratus gnidius architectus erexit: q̄ nocturno lumīe ex alto nauigātibus tutā rectāq; nauigationē exhibebat:ad eius igr̄ imitationē pluribus locis circa mar̄ turr̄s ī hūc usū erectas pharos dixere.Iu.Thyrenāq; pharō dixit.Trāqllus ip̄e alibi in hostiēsi portu turrī ait a claudio er̄ctā ad alexandrini phari exēplū:ad cuiꝰ nocturnos ignes naute cursū dirigerēt. Ac misēi ꝓximis diebus q̄bus obiit id ꝓdigiū factum ītellige. Etiam diu frigidus exarsit:qđ ad ea quæ in eius morte euenerūt ꝑtinuit. Tiberiū ī tiberim:eiiciat.s.qđ Cæsare ī curia occiso fuit ī aīo cōiuratis facere. Deos manes:Acron bonos deos:manes dictos credidit:unde sit & mane:Alii genios quos ī uita sortiremur ad bonū & malū:Alii aīas corpibus exutas:quo significatu uidet mihi Li.usurpasse:Instare īqt tribuni Claudio ut collegæ deos manes fraude liberaret:Nō defuerūt q īfernos eē deos dicerēt:quos illi secuti deos manes orabāt: ut ei nisi īter

impios

dissimulatione. Nam Caridem medicum quod commeatu affuturos e conuiuio egrediens manum sibi osculandi causa apprehendisset: existimās tētatas ab eo uenas remanere ac recumbere hortatus est:cœnamq; porraxit:nec abstinuit consuetudine quin tunc quoque instans in medio triclinio astāte lictore singulos ualere dicētes appellaret.

De loco & tempore mortis eius

Nterim quū in actis senatus legisset: dimissos ac ne Auditos quidē quosdā reos:de q̄bus strictim:& nihil aliud q̄ noīatos ab indice scripserat pro contēpto se habitum fremens repetere capreas quoquo modo destinauit:non temere quicq̄ nisi ex tuto ausurus: sed & tēpestatibus & īgrauescēte ui morbi retētus: paulopost obiit in uilla lucullana octauo & septuagesimo ætatis anno: tertio & uigesimo imperii.xvii.cal.apriles.Cn.Acerrōio proculo. C.Portio Nigro cōsulibus.Sunt qui putēt uenenū ei a Caio datū lētū atq; tabificū. Alii in remissiōe fortuitæ febris cibū desiderāti negatū.Nōnulli puluinū iniectū:quū extractū sibi deficiēti annulū mox respiciēs requisisset. Sæneca eum scribit intellecta defectione exemptū annulum: quasi alicui traditurum parumper tenuisse.dein rursus aptasse digito & cōpressa sinistra manu iacuisse diu īmobilē subito uocatis ministris:ac nemine respondente cōsurrexisse:nec procul a lectulō deficientibus uiribus concidisse.

De signis præcedentibus mortem eius.

Vpremo natali suo Apollinem Temenitem & amplitudinis.& artis eximiæ aduectū Siracusis: ut in bibliotheca noui tēpli poneretur:uiderat per quietē affirmātem sibi nō posse se ab ipso dedicari:& ante paucos q̄ obiret dies:turris phari terræmotu capreis concidit:ac miseni cinis fauilla & carbo ad calefaciēdum triclinium illatus extinctus: & iam diu frigidus exarsit.Repente prima uespera:atque in multam noctem pertinaciter luxit.

De leticia Romanorum in morte eius & gestis per eos.

Orte eius ita lætatus est popul⁹:ut ad primū nunciū discurrētes:pars Tiberiū in tyberī clamitarēt:ꝑs terrā matrē deosq; māes orarēt:ne mortuo sedē ullā nisi īter impios darēt. Alii uncum & gemonias cadaueri minarentur:exacerbati super memoriā pristinæ crudelitatis etiam

impios nullam ſedem darent. Recenti atrocitate: nouo crudelitatis exẽplo a miniſtris edito. De Tiberio: de tyberii obitu. Fidẽ: opẽ: & patrociniũ. Qui adiri: cõſuli: rogari ue poſſet. Cõſtitutũ: præſcriptũ ſuppli cii tps. Tyrãni: ad iratoꝝ: appellationẽ nõ ad Trãqllũ id referas. Atellã potius: hoc é nõ mõ non romã de portãdũ: ſed cadauer ipſum aliq̃to ẽt lõgius ablegandũ: ſunt. n. Atellæ oppidũ in cãpaniæ finibus ut Ptolemæ us ait. Semiuſtulandũ: ne legitimo qdẽ rogo funerandũ: ſiqdẽ quo amplior pyra eo honoratior qd' Home rus in patrocli funere demõſtrat. Lucanus quoq; in põpeiano rogo queriť ſummo uiro pyræ materiã defuiſ ſe. Duplex: duplici manu notatũ.

recenti atrocitate. Nã cũ ſenatuſcõſulto actũ eẽt ut pœna dánatorũ í decimũ ſẽp diẽ differetur: forte accidit ut quo rundã ſupplicii dies is eẽt quo nunciatũ de Tiberio erat: hos íplorãtes hoíum fidẽ: qa abſente adhuc Caio nemo a ſtabat q adiri íterpellariq3 poſſet: cuſtodes ne q̃d aduerſ⁹ cõſtitutũ facerẽt: ſtrãgulauerũt: abiecerũtq3 in gemonias. creuit igitur íuidia q̃ſi ẽt poſt mortẽ tyrãni ſæuitia pmanẽ te corp⁹ ut moueri a Miſeno cœpit: cõclamãtibus plæriſq3 Atellã potius defferẽdũ & in ãphitheatro ſemiuſtuládũ Romã p milites deportatũ ẽ crematũq3 publico funere.

De teſtamento & ultima diſpoſitione eiuſdem.

Eſtamentũ duplex ante bienniũ fecerat. alterũ ſua al terũ liberti manu ſed eodẽ exẽplo. obſignaueratq3 ẽt humillimorũ ſignis. Eo teſtamento hæredes æquis par tibus reliqt Caium ex Germanico. & Tiberium ex Druſo nepotes ſubſtituitq3 inuicem. dedit & legata pleriſq3 íter quos uirginibus ueſtalibus ac militibus uniuerſis: plæbiq3 Romanæ uiritim atq3 ẽt ſeparatim uicorũ magiſtris.

De Germanico patre Caii & geſtis eius.

Ermanicus. C. Cæſaris pater Druſi: & iunioris An toniæ filius a Tiberio patruo adoptatus: quæſturã q̃nquẽniũ ante q̃ p leges liceret & poſt eã cõſulatũ ſtatim geſſit: miſſuſq3 ad exercitũ í Germaniã exceſſu Au guſti nũciatio legiones uniuerſas impatorẽ Tiberiũ ptina ciſſime recuſantes: & ſibi ſummã Reipu. deferentes incer tum cõſtãtia an pietate maiore cõpeſcuit. atq3 hoſte mox deuicto triũphauit. Cõſul deíde iterũ creat⁹: ac prius q̃ ho norẽ iniret. ad cõponẽdũ oriẽtis ſtatũ expulſ⁹: quũ arme niæ regẽ deuiciſſet: Cappadociã í puinciæ formã redegiſ ſet: ãnũ ætatis agẽs q̃rtũ & trigeſimũ diurno morbo An tiochiæ obiit: nõ ſine ueneni ſuſpitiõe. Nã p̃ter liuiores: q

Humillimoꝝ: humillimæ fortu næ ſignatoribus adhibitis. Aeqs partibus: utrũq; ex ſe miſſe. i. dimi dia bonoꝝ parte. Caiũ: ex germa nico & agrippina natũ. Nepotes: qa uterq; hic ex adoptiuo filio erat ex naturali ille genitꝰ. Subſtituitq; ſibi íuicé: ut uterq; alteri ſuccederẽt.

MARCI ANTONII SABELLI CI AD AVGVSTINVM BAR BADICVM. SERENIS. VENE TIARVM PRINCIPEM PA RAPHRASEOS IN CALIGV LAM PARAENESIS QuAR TA.

Ermanicus ex oibus q̃ in cæſaré familiã p ado ptionẽ uenere: Germa nicus cæſar ob ingẽtes aĩ uirtutes doteſq; corporis præci pua meo iudicio fuit laude dignus: ſoleoq; ꝓpea poſt alia multa quæ í Trãqllo mirari cõtingit hoc nõ in extremis hére Seréiſſime Príceps: qd̃ tãti uiri memoriã licet ad impe riũ nõ puenerit nõ ſit paſſus íteriť: qn uídicauerit potius illã ab oí ob liuiõis iniuria: uindícauit. n. quantũ in ſe fuit: q̃q̃ Oui. Naſo huic faſtoꝝ libros in ſcripſit: & Fabius Quint. dũ ab ingenio & eloquẽtia Domi tianũ ſub germanici appellatõe lau dare contendit ad illius de quo lo quor: uirtutes alluſiſſe uideri põt: ſed redeo ad hũc noſtrũ q nõ mino artificioſe q̃ elegãter optimi patris peſſimo filio uitã p̃texuit: ut appa reret nõuſq; adeo ueꝝ eẽ illud euri pidis ΑΡΟΙ ΤΕΚΟΝΤΕΣ ΔΙΟΦΡΟΥΣ ΙΝ ſed q̃d ſequtur longe uerius ΝΤΡΟ ΦΟΙ &. n. nõ patris natura caligulæ obfuit cuius nihil in uita retulit: ſed carnificina illa auita: in explebilis auaritia: portentoſæq; cãpenſis ſeceſſus libidines: q̃ peſtẽ illã humãi generis aluere: funeſtoq; príci patui oĩum ſcelerꝝ ſemía fométaq; turpiſſima p̃bue rũt. Nũc ne lõgius euagemur enarratiõis rõ admonet. Druſi & minoris Antõiæ filius: Druſus Tiberii fra ter ex duabus. Mar. An. & octauiæ filiabus minorẽ natu duxit uxorẽ: Maíor natu Domitio ænobarbo nu pſit: plutar. é auctor. Añ q̃ p leges liceret: lege ánaria cautũ erat quo eo q̃ſq; uitæ áno ſingulos gradatí hono res capet. Pietate: pio í adoptiuũ patré Tiberiũ amore & obſeruãtia. Ex hoſte: ex Germáis uictis: Euſebius de pthis qd̃ miror eũ triũphaſſe ſcribit nec eo íficias armẽiæ regẽ ab eo deuictũ: ſed poſt uictoriã romã reuer ſum nõ repio. Oriẽtis ſtatũ: Antiocho comagenæ rege defuncto orta inter Plæbẽ & nobilitaté diſcordia plæbeis regnũ ut antea deſiderãtibus: p̃ſidiariã adminiſtrationẽ nobilibus: ab utriſq; legati ſunt: Romã miſſi utraq; legatõe Rõæ ſuſcepta decreto patꝝ Germáicus mittiť cũcta ſyriæ negocia correcturus: Ioſephus é au ctor. Ex pulſus: ablegatus ad ſuſpecta Tiberii cõſilia oía referas. Armeniæ regẽ orodẽ credo quẽ Arteba nus p̃ nõ multo añ Armẽniæ regẽ cõſtituerat. Cappadociã: Archelaũ cappadociæ regẽ: Tyberius Romæ penes ſe retinuit: regnũq; ipſum in p̃uinciæ formã redegit: Euſebius é auctor. Diutino: lõgo. q. d. diu mor bo cõflictatus qdã diuino legũt cardiaco. n. cõſtat extinctũ. Antiochiæ: antiochia metropolis ſyriæ ut ſtra

bo ait' & ab Antiocho epiphāe dicta a quo nouissime ĩstaurata & aucta ẽ: Epiphāeis quoq; olim cognoīata: ut Pli. scribit uterq; eā ad orōtem fluuiū posuit. Et spumas: ut tā spuma q̄ liuor ueneni scelus argueret. Cor ĩ corruptū: nihil igne consumptum qđ nō solū in iis: qui ueneno sed qui etiā cardiaco morbo perierint eueni re constat: quo argumēto Pli. ait pisonē in iudicio defensum. Aut patrē Tyberiū qui eū adoptarat. Aegrū morbo implicitū ut ad illud referatur qđ diutino dixit morbo piisse. Capitis damnatus est: Pli. scribit a Vi tellio pisonē accusatum inde hæc subicit genere morbi defensus est piso defensus dixit quasi dānatus nō fue rit: nisi intelligas morbi genus in pi sonis defensionē allatū q̄q̄ ne argu mentū quidē ipsum ꝓfuerit: qđ pi sonis opa Germanicus pierit Iose phus quoq; testat': nā in ptes inquit ueniēs oriētis: & in melius cuncta disponēs a pisone ueneno pimitur.

Formā & fortitudinē: pulchritu dinē & robur corporis ut tota laus sit a bōis corporis: nisi fortitudinē inibi aī uirtutē accipias. Ingeniū: facilitas & acumē. In utroq; elo quētiæ genere: Romānæ & græcæ: & ut prior illa a corpe laus: ita hæc ab aīo quæ lōge uerior & certior ē.

Promeréda: cōciliāda: ut neq; ho minū fauorē illi defuisse: neq; stu dia ītelligas. Formæ minus con gruebat: ut sit ueriſſimū illud hora tii: nihil ē ab oī pte beatū. Hostē cominus: qđ fortis est & strenui ui ri. Triūphalis: uel post q̄ triūphū egit cās orauit: ut sit sensus nō solū ab initio sed ubi etiā triūphū egit ne necessitudines ī piculo destitue ret causas orauit: uel triūphalis cās cōiunctim legito: q̄si dixerit nō ma gni sed maximi pōderis cās egit: nā in triūpho decernēdo sæpius gra uis ĩcidit pribus dubitatio: & apud Valeriū caput unū de iure triūphā di iscribit'. Græcas: græcæ scri ptas. Ciuilis: quæ ī ciuē potius q̄ ī principē solet cadere. Fœderata: fœdere po. ro. astricta. Sine licto ribus: sine ministris: & hoc ñ paruū ciuilitatis argumētū. Inferias exe quas: ut seruius ītērp̄tat'. Clade ua riana: q̄ in Germāia ut dixius acce pta ē: tribus inibi legiōibus amissis.

Qualescūq; cuiuscūq; ordinis & fortunæ. Quantacūque: de cā uel leui uel graui. Innoxius: nihil no cēs. Pisoni: cuius opa postea ut cre ditur sublatus ē. Rescindēti: irrita faciēti. Cliēthelas cliētes suos. De uotōibus magicis execratōibus: qđ uel absēs magicis carminibus q̄s̄q̄ deuoueri possit poetarum testimo nia declarant: Ouidius deuouet ab sentes simulacraque cærea fingit. Ver. magicis sanos auertere sacris experiar sensus: sed hæc ad amorē attinent: ueꝝ quæ sequuntur ad uitā & quāuis fecerit oīs: stella senē medios herbis abrūpimus ānos ita Lu canus: q̄bus apparet uitā quoque magicis adimi posse carminibus. More maiorū: ueteri instituto. Vltio nem: ut suam, mortem ulciscerent'. Si quid: accideret si illius fraude periclitari accidisset. Adoptandum tyberio: ut si nō sibi: Tyberio saltem succederet. Fauorabilis: cōciliādis, pmerendisque fauoribus habilis.

toto corpore erat: & spumas quæ per eos fluebāt: cremati quoq; cor ĩter ossa incorruptum repertum est: cuius ea na tura existimatur: ut tinctum ueneno igne confici nequeat.

De morte Germanici.

Biit autē ut opinio fuit fraude Tiberii ministerio & opera Cn. Pisonis: qui sub idem tēpus Syriæ præ positus: nec dissimulans offendendum sibi aut patrem aut filium: quasi plane ita necesse esset etiam ægrum germani cum grauissimis uerborum ac rerum acerbitatib⁹ nullo ad hibito modo affecit: propter quæ ut romam rediit: pene di scerptus a populo: a senatu capitis damnatus est.

De uirtutibus animi & corporis germanici.

Mnes germanico corporis aq; uirtutes: & q̄ntas ne mini cuiq̄ contigisse satis constat: formā & fortitudi nem egregiam: ingenium in utroq; eloquētiæ doctrinæq; genere præcellēs: beniuolentiā singularē cōciliādæq; ho minum gratiæ ac promerendi amoris mirum & efficax stu dium: formæ minus congruebat gracilitas crurum: sed ea quoq; paulatim repleta assidua equiuectione post cibum. hostem comminus sæpe percussit: orauit causas etiam tri umphales: atq; ĩter cætera studiorū monumenta reliquit & comœdias græcas: domi foriſq; ciuilis: libera ac federa ta oppida sine lictoribⁿ adibat. Sicubi clarorū uirorum se pulchra cognoscēret: inferias manibus dabat. Cæsorū cla de uariana ueteres ac dispersas reliquias uno tumulo hu maturus colligere sua manu & comportare primus agres surus est: obtrectatoribus etiam qualescunq; & q̄tacunq; de causa nactus esset: lenis adeo & innoxius: ut Pisoni de creta sua rescindenti. clientelas diu uexanti: non prius suc censere in animum induxerit: q̄ ueneficiis quoq; & deuo tionibus ī pugnari: se cōperisset. Ac ne tunc qđē ultra pro gressus: q̄ ut amicitiam ei more maiorū renūciaret: manda retq; domesticis ultionem si quid sibi accideret.

De fauore & dilectione omnium ad eum.

Varū uirtutū fructū uberrimū tulit: sic probatus: & dilectus a suis: ut Augustⁿ (omitto .n. necessitudies reliquas) diu cūctat⁹. an sibi successorē destīaret: adoptā dū Tiberio dederit: sic uulgo fauorabilis ut plurimi tradāt quotiēs aliquo adueniret: uel sicūde discederet: ꝑ turba oc

Prosequentium:

Prosequentiũ:hoc ad digressum referas:occurentiũ uero ad accessum. Discrimẽ:periculũ:ne præ nimia multitudine elideret. Cõpressam:seditionẽ militatẽ ab iis ortã qui Tiberiũ Principẽ recusabãt. Sexũ:pmiscue mares & fœmias. Aetatẽ:pueros adultos:& senes. Ordinẽ:patritiũ:equæstrẽ plæbeiũ. Iudicia:publicæ & priuatæ erga eũ beniuolẽtiæ. Lapidata tẽpla:lapidibus pcussa. Apuleius saxoꝝ iaculationibus uindicaret:uel dilapidata uastata atq; i deoꝝ inuidiã subuersa. Subuersæ aræ dissectæ:qñ nihil uota nihil põces nihil deniq; sacrificia ipsa profuissent. Lares familiares:q domestice colebant:q̃q̃ & publice i cõpitis fierent illis sacra. In publicũ in aptũ: p q̃ dolor ingẽs exprimit q uiq; ad impietatẽ processerit. Partus cõiugũ:infantes recenter nati. Expositi:abiecti:Terẽ.erat hic corinthia anus haud ipura ei dedi exponendã. Ad inducias:ad pacẽ ut Dõatus interpretat:sũt.n. inducĩæ quasi færiæ quædã ut Gellius ait qbus indictis ab iniuria & armis cessat.

Barbã posuisse apud quosdã barbam deponere tã luctuosum fuit q̃ hodie apud nos alere: Argiui uicti a lacedemõnis Tirearũq; possessione deiectũ legẽ ut herodotus tradit sanxere:neq; prius aleret capillũ aut barbã q̃ Tireas recuperassent.

Capita rasisse:cartaginẽses ut Appianus scribit tertio bello punico capillos mulieribꝰ ademere sed ad usum belli nõ ad luctũ:qd & i carnis aqleienses recentiorꝰ exemplo cæteꝝ eandẽ necessitatẽ secuti fecisse dicuntur:sed quid attinet uetera referre:mos adhuc tenet in sabinis ac toto latio ut in summo luctu mulieres sibi capillos adimant.

Regũ Regẽ:Pli.ut hodieq; ẽt in magna parte gentium prævaleat. &in oriente regũ Regibus iperet: sine dubio illic orta i pside a zoroastre ut iter auctores cõuenit: qbus uerbis apparet:eũ qui late regnũ i persas optineret Regũ Regẽ esse appellatũ:herodotus non defuisse ait ex psaꝝ regibus q se Regũ regẽ appellarit: Treuellius Pollio rex regũ inqt Sapri persaꝝ regi scripsit: qbus treuelli uerbis apparet regũ regem diuersum a persaꝝ regem fuisse ut recte suspicari possis alios aliisq; regnis se regum reges diuerso tempore appellasse. Megastinũ:supra Arthabanum parthorũ regẽ dixerat p litteras Tiberio cõuiciatum:sed potuit regni mutatio in tiberii incidisse principatum.

Iusticii loco:non uenari & cõuiuia non celebrare. Incertis auctoribus ideſt rumoribus incerto auctore dissipatis. Percrebruisset:inualuisset uulgata esset. In capitolium:ut ioui sacrificarent. Nequid:ne ipedimẽtũ ullum. Gestientes:letitiã & festinationẽ præ se ferentes. Moraret:i mora eẽt. Solatiis ullis:a Tiberio itellige adhibitis ad defuncti desideriũ tollendũ. Festos decẽbris dies:saturnalitios de saturnalioꝝ rõne abũde alibi. Atrocitas:crudelissima tiberii administratio q̃ germanici obitũ secuta ẽ. Ac metu:ne si eo uiuo i aptã sæuitiã erupisset:iperio sibi abrogato ille oĩum cõsensu Princeps crearet. Puerascẽs:ex infantia pueritiã igressus. Festiuitate:facili blandaq; ut Donato placet uerboꝝ hilaritate. Effigiẽ:simulacrum imaginem ad illius similitudinem figuratam ipsi puero.C.Prenomen fuit.

Agrippina::q̄ nupſit Domitio Neroni:íde claudio príncipi. Liuilla & druſilla:tres numero ſorores a Caligula cõſtupratæ dicũt:Druſillam tñ uirginẽ ꝓtextatus uitiauit:quaq; rex potitus legitimæ cõiugis loco habuit. Pridie calẽ.ſeptẽ. ultimo Auguſti die. Pre ſuo:Germanico.

C.Fõteio.lu.fõteio cõſule natus: ſed de hoc an alio ſatyrus loquaẽ í certũ habeo. Getulicus:hoc quo que í dubiũ uenire põt ſit ne hic an alius ille cuius. Martialis in præmio operis meminit ſic inqt catullus ſic inarſus ſic pedo ſic Getulicus. In treueris:treueri Belgicæ galliæ populi Germaniæ uicini hodie coloniẽſis ſunt dioceſis:& ut locoꝝ peritiſ affirmãt Germanica nõ Gallica utũt lingua. Vico ambitarino: Ambiatío potius plinius & ſtrabo auctores ſunt ambianos affines treueris eẽ. Puerperiũ:partũ plinius editis geminis rarã eẽ aut puerpæ aut puerperio præterq̄ alteri uitã: de aris ipſis totũ locũ a plinio quæras licet. Hibernas legiones: in his locis quibus ro.hibernabant legiones. Omen.proſperũ auſpicium. Ver. Omine confirmans animum ſic incipit ipſa. Iuuenis:caligulæ. Glorioſi: gloriæ cupidi.

Herculi ſacra:hercules Tiburi religioſe colebatur Mar.ltur ad herculei gelidas qua Tiburis arces: papinius iuuat & ipſum Alcidẽ dictũque lyra maiore catillũ: Audentius:audacius. Pliniũ:qui auctor ẽ Caligulã in Gallia natũ. Ratio:ordo cõputatio. Agrippinã neptẽ: Iuliæ & Marci Arippæ filiã. Tũc ſuperat alter.n.cui.Cn.prenomen fuit cuius quoq; effigiẽ Auguſtus í cubiculo dicarat: uita deceſſerat.

Cum eo:caio. Retineret:ualeẽ ſoſpes ualida incolumis. Ibi:í gallia. Bimulus:duos annos natus

Eleuant:tollunt leuioré reddũt.

Anterior:Getulici opinio prius celebrata. Quã natale ſolũ:Quã terram qua natus eſſet. Caſtrenſi:loco in caſtris. Manipulario habitu: caliga ſatyrus offendere tot caligatos millia clauorum erat enĩ caliga militaris habitus clauis confixus.ibẽ rurſus & in digito clauus mihi militis hæret: plinius ſquamis conſpicui crebris atque preacutis clauorum caligarium effigie. dicauit. Auguſtus in cubiculo ſuo poſitam quotienſcunq; introiret exoſculabatur. Cæteri ſuperſtites patri fuerunt. Tres ſexus fœminini Agrippina:Druſilla:Liuio:cõtinuo triennio natæ:totidem mares Nero:& druſus:&.C.Cæſar Neronem & Cruſum ſenatus Tiberio criminante hoſtes iudicauit.

De loco & tempore natiuitatis.C.Cæſaris.

Aius Cæſar natus eſt pridie calendas ſeptẽbres: patre ſuo:&.C.Fonteio Capitone conſulibus:ubi natus ſit incertum diuerſitas tradentium facit. Cn. Lentulus Gætulicus tiburi genitum ſcribit. Plinius Secundus í treueris uico ambitarino ſupra confluentes. Addit etiam pro argumento aras ibi oſtendi íſcriptas ob Agrippinæ puerperium Verſiculi imperante mox eo diuulgati apud hibernas legiõnes procreatum indicant.

In caſtris natus:patriis nutritus in armis.

Iam deſignati principis omen erat.

Ego in actis Antii inuenio editũ. Gætulicũ refellit Plinius q̄ ſi mentitũ per adulationẽ ut ad laudes iuuenis glorioſique principis aliqd ẽt ex urbe Herculi ſacra ſumeret. abuſumque audẽtius mẽdacio:quod ante annũ fere natus Germanico filius tiburi fuerit appellatus & ipſe.C. Cæſar: de cuius amabili pueritia: ímaturoque obitu ſupra diximus. Plinium arguit rõ temporũ. Nã q res Auguſti memoriæ mandarunt. Germanicũ exacto cõſulatu in galliã miſſum cõſentiunt iã nato Caio:nec Plinii opinionẽ íſcriptio aræ qcq̄ adiuuerit:quũ Agrippina í ea regione filias enixa ſit. Et qualiſcunque partus ſine ullo ſexus diſcrimine puerperiũ uocetur:quod antiqui ẽt puellas pueras:ſicut & pueros puellos dictarent. Extat & auguſti epiſtola ante paucos q̄ obieret menſes ad agrippinã neptem ita ſcripta: de Caio hæc(Neque.n.qſquã iã alius infans noíe pari tunc ſupererat) puerũ Caiũ.xv.calẽ.iunii(ſi dii uolẽt) ut ducerẽt Talarius & Aſellius hericum his cõſtitui. Mitto præterea cũ eo ex ſeruis meis medicum:quẽ ſcripſi Germanico:ſi uelet ut retineret:ualebis mea Agrippía:& dabis operam ut ualens peruenias ad Germanicum tuũ. abũde arbitror patere nõ potuiſſe ibi naſci Caium:quo prope bimulus demum perductus ab urbe ſit. Verſiculorũ quoque fidẽ eadem hæc eleuant:et eo facilius quod ſine auctore ſunt Sequenda igitur ẽ(C quæ ſola actorũ reſtat) et publici íſtrumenti auctoritas. Præſertim cũ Caius antium oĩbus ſemp locis:atque ſeceſſibus prælatum non aliter q̄ natale ſolum dilexerit. Tradaturque etiam ſedem ac domicilium imperii tedio urbis tranſferre eo deſtinaſſe.

De cognomine Caii:et ubi primo fuerit educat⁹.

Aligulæ cognomen caſtrenſi loco traxit:quia manipulario hítu íter milites educabatur:apud quos quã

Solus:

Solus:caligula. Conſpectu ſuo:ſua p̄ſentia. Deſtiterũt:tumultuari deſierũt. Ablegari:alio mitti neqd mali puero ī ea ſeditione accideret. Vehiculo curru quo uehebaſ. Inuidiã odiũ qđ ex ea ablegatiõe erãt ī curſuri. Dep̄cati ſunt:a ſe p̄cibus depulere. Syriaca expeditione:quũ ī ſyriã Germanicus miſſus ẽ ad cõponẽdũ oriẽtis ſtatũ:quo tp̃e uita deceſſit:ſyria ut Plutarchus ait a ſyro apollinis & ſynopis aſotidis filio dicta ẽ.

Matris:Agrippinæ. Proauiæ:Liuiæ patris ſui auiæ Liuia Druſum genuit:Druſus Germanicũ: Germanicus caligulã. Prætextatus:puer adhuc. Ad Antoniã auiã:minorẽ Antoniã ītellige ex q̃ & Druſo Germanicus ẽ ortus. Vnde uiceſſimo:decimo nono uitæ ãno. Sine ullo honore:quũ utrunq; ciuilis uitæ actum romani patrio celebrarẽt īſtituto. Oĩbus īſidiis Tiberii ſ.q ad explorãdũ iuuenis ī ſe aĩum uariæ iſtigãdũ dederat. Nullã unq̃ occaſionẽ:nullã ad ſe deferendũ cãm. Perinde ita. Oblr̃ato:obliuioni dato. Suorũ parẽtũ matris & duoꝝ fratrũ. Ac:tanq̃. Quæ ipſe pateref:iniurias q̃bus afficeretur. In auũ:Tiberiũ. Et q iuxta erãt:q apud illũ gr̃a & auctoritate florebãt. Obſeqi ſtudii & obſeruãtiæ. Melioré ſeruũ:nullũ mius cõtumaciter ſeruiuiſſe. Deteriorẽ dñm:mius bonũ:ut ſeruio placet.

Probroſam ī flagitia & ſcelera p̄nã. Inhibere p̄hibere:cõtinere. Ganeas:turpia loca ad potatiões & libidines q̃ſita. Capillamẽto:galericulo.lu.nocturnus adulter tempora ſãnonico uelas adopta cucullo:ad p̄ſonã nãq; diſſimuladã:adopto capite noctu adulter uagabaſ. Scænicas:ad uſum ſcænæ q̃ſitas. Sagaciſſimus:callidiſſimus p̄ſagiorũ peritiſſimus. Exitio ſuo:ad ſuũ exitiũ:cladẽ:interitũ. Natricẽ:natrices dñtur ut Nonio placet ãgues natãtes:cicero ſicut.n.uos uultis tã tã uĩ natricum uiperarũq; fecerit.

Faetontẽ:īcẽdiũ pli.ſed p utraſq; agrippinas maxĩæ quã Caiũ & Domitiũ Neronẽ prĩcipes genuere totidẽ faces generis hũani. Deſtinatus:deſignatus. Augur:augurãdi pitia a Caldæis ad græcos defluxit:a græcis ad Hetruſcos:ab his nouiſſime ī latiũ penetrauit de Augurũ numero alio loco. Inaugurareſ:ī auctoraref:ſiue initiareſ. Ad põtificatũ nec põtificẽ maximum creatũ putes:ſed ex aliis unũ nam ſi ſic eẽt maximũ addidiſſet. Inſigni teſtimonio:pietate iuuẽis & ídole p hũc modũ abauo p̄bata. Reliqs ſubſidiis:reliqs maſculæ ſtirpis ſublatis. Ad ſpem ſucceſſionis:ut ī familiã & īperiũ ſuccederet:Ioſephus certiſſimo oraculo Tiberiũ cognouiſſe ait fore ut caligula poſt ſe imperaturus eſſet. Quã:ſucceſſiõis ſpem. Amiſſa:Iunia extícta. De que ea:ut eam in uxorem duceret.

tũ præterea p hãc nutrimẽtorũ cõſuetudinẽ amore & gratia ualuerit:maxime cognitũ ẽ:cũ poſt exceſſuꝫ Auguſti: tumultuãtes & ĩ furorẽ uſque præcipites:ſolus haud dubie cõſpectu ſuo flexit. Nõ.n.prius deſtiterunt:q̃ ablegari eũ ob ſeditionis periculũ:& ĩ p̄ximã ciuitatẽ demãdari aĩad uertiſſent. Tũc demũ ad pœnitẽtia uerſi repreſſo ac retẽto uehiculo inuidiam quæ ſibi fieret:deprecati ſunt.

De loco & apud quos ſecundo fuerit educatus.

Ominatus eſt patrem:& ſyriaca expeditione: unde reuerſus primum ĩ matris:deĩde ea relegata ĩ Liuiæ Auguſtæ p̄auiæ ſuæ cõtubernio mãſit:quã defunctã pretextatus ẽt & p̄ roſtris laudauit. Tranſiitque ad Antoniã auiã:& ĩde uiceſimo ætatis anno accitus capreas a tiberio: uno atque eodẽ die togã ſumpſit:barbãq; poſuit ſine ullo honore q̃lis cõtigerat tyrocinio fratrũ eius:hĩc oĩbus ĩſidiis tẽtatus eliciẽtiũ Cogẽtiũ q; ſe ad q̃relas:nullã unq̃ occaſionẽ dedit. Perĩde oblitterato ſuorũ caſu:ac ſi nihil cui q̃ accidiſſet:q̃ uero ipe pateretur ĩcredibili diſſimulatiõe tráſnutãs tãtique ĩ auũ & q iuxta erãt obſequii:ut nõ ĩmerito ſit dictum:nec ſeruum meliorem ullum:nec deteriorẽ dominum fuiſſe.

De ſignis ſæuiciæ eius in iuuentute.

Aturam tamen ſæuã atque probroſam nec tunc q̃dẽ inhibere poterat:quin et animaduerſionibus pœniſque ad ſuppliciũ datorũ cupidiſſime intereſſet:et ganeas atque adulteria capillamento celatus:et ueſte longa noctibus ambiret:ac ſcænicas ſaltandi canendique artes ſtudioſiſſime appeteret:facile id ſane Tiberio patiente ſi per has manſuefieri poſſet ferũ eius ingeniũ:qđ ſagaciſſimus ſenex ita prorſus p̄ſpexerat:ut aliquotiens prædicaret exitio ſuo oĩumque Caium uiuere:et ſe natricem (ſerpentis id genus) P.R. Phætontem orbi terrarum educare.

De uxore eius et ſuſpitione ueneficii in Tiberiũ.

On ita multo poſt Iuliã Claudillã. M. Syllani nobiliſſimi uiri filiã duxit uxorẽ. De de augur ĩ locũ fratris ſui druſi deſtinatus:priꝰq̃ inauguraretur:ad põtificatũ tra ductus ẽ:ĩſigni teſtimonio pietatis atq; ídolis quũ deſerta deſolataq; reliqs ſubſidiis aula:Seiãno hoſpite ſuſpecto mox & oppreſſo ad ſpem ſucceſſionis paulatim admoueretur. Q uã quo magis cõfirmaret amiſſa Iunia ex ptu. Enniã Neuiã Macronis uxorẽ qui tũ p̄torianis cohortibus p̄erat:ſolicitauit ad ſtuprũ:pollicitus & matrimoniũ ſuũ ſi potitus impio fuiſſet:deq; ea re & iureiurãdo & chirogra-

Cauit:cautū uoluit ipſi enniæ. Per hāc:enniā. Inſinuatus:amicus & familiaris factus. Macroni: q ut idē auctor ſcribit ſeiano ſublato prætorii p̄fectus a tiberio eſt cōſtitutus. Agreſſus ē:tiberiū ueneno petiit. Suſpitionē retinētis:q̄ſi ſentiret ſibi adimi ob idq; manū cōtraheret:quo minus detrahi poſſet. Oppreſſit: cōpreſſis ꝓpria manu faucibus ſtrāgulauit. Incrucē acto:cruci affixo ſupplicii genere fortunæ hominis ac cōmodato. Nō de p̄fecto:patrato parricidio. Pietate:ī parētes & fratres nā Germanicus & ipſe Tiberii fraude perierat. Miſericordia:ſenis Tiberii. Inqrere ſup ea re queſtionē hr̄e. Exeq:ulciſci. Voti cōpote:cōpotē dixit quū ad genus referat q̄re īde cōpote potius ſcriptū reliq̄rit:ut ſit ab eo qđ ueteres hic & hæc potis & hoc pote dixere. Ver. Nec potis ionios fluctus equare ſequēdo:nec me fugit hodie rectū huius uerbi caſum eē cōpos ac cōi genere ꝓferri q̄re cōpotē figurate dictū uideri p̄t ut illud lis eſt de paupe regno. Germanici p̄ris q gratiſſimus fuerat Ciuitati: loſephus q ēt populo honorabilis erat & carus pp germanici patris ſui uirtutē. Afflictæ domus:multis clādibus diſiectæ. Altaria ꝓ eius ſucceſſu diis ad tēpus extructa. Victimas:circa aras cæſas. Fauſta: fœlicia bn̄ p̄cantia. Sydus:ſalubre magis q̄ ſplēdēs intellige. Pullū pupū:blandiētiū noīa teneræq; ætati accomodata: Veteres pupos & pupas pueros:& puellas dixere. Mar. Dicit ſe pupā gellia quum ſit anus: Perſius Nēpe quod & ueneri donatæ a uirgine pupæ. Alumnū:ad illud referri debet quod ī caſtris dixerat educatū. Turbe: multitudīs cōſenſu. Alterū:nepotē druſi filium. Ac ne totis:ne integris qdē.

In ꝓximas cāpaniæ inſulas:nauigationis cām nō multo poſt ſubiiciet:Sed ī eo mirū ciuitatis ſtudium extitit qđ ꝓ tā parua minimeq; laborioſa nauigatione ſint ꝓ eo uota ſuſcepta. Circa palatiū:qua parte habitabat. Depugnaturos ſe armis:ut ſuā aut alterius animam diis manibus: p caligula ex uoto ſolueret. Titulo ꝓpoſito:uoto ī publicū relato fore ut ſi ille morbo ſeruato eēt ſe īmolādū traderet. Præ ſe ferēs:p̄tendēs. Legati cōſularis:qui cōſulis uicē in ꝓuincia gerebat. Euphratem q capadociam & minorē armeniā ab aſſyria diuidit orituq; in carantide Armeniæ prefectura ut plinius ait ut domitius Corbulo in monte aga ut Licinius mutianus ad radices capotis montis. Veneratus eſt:Lucanus magnus adorato ſubmittat Cæſare ſigna. Popularitatis regiminis populo grati.

Pādateriā:quæ ī puteolano ſinu eſt:ubi Agrippina mater extincta eſt. Pontias:inſulā quæ Plinio Auctore contra formianū iacet littus.

pho cauit: p hanc inſinuatus Macroni ueneno Tiberium aggreſſus eſt:ut quidā opinātur:ſpirātique adhuc detrahi annulū:& quoniā ſuſpitionē retinētis dabat: puluinū iuſſit iniici:atque ēt fauces māu ſua oppreſſit liberto q ob attro citatē facinoris exclamauerat cōfeſtim ī crucem acto. Nec abhorret a ueritate:quū ſint quidā auctores:ipſum poſtea & ſi nō de perfecto:at certe de cogitato quōdā parricidio profeſſum:gloriatū.n.aſſidue:& ī cōmemoranda ſuapietate ad ulciſcēdā necē matris & fratrū introiſſe ſecū pugione cubiculū tiberii dormiētis:& miſericordia correctū abiecto ferro receſſiſſe:nec illū:q̄q̄ ſenſiſſet:aut inqrere qcq̄ aut exeq̄ auſum.

De imperio caio Caligulæ Cæſaris.

Ic imperiū adeptus. P. R. uel (ut ita dicā) hominum genus:uoti cōpotē fecit:exoptatiſſimus princeps maximæ p̄ti ꝓuincialiū ac militū q infantē plærique cognouerant:ſed & uniuerſæ plæbi urbanæ ob memoriā Germanici patris:miſerationēque ꝓpe afflictæ domus. Itaque ut Miſeno mouit q̄uis lugentis habitu:& funus Tiberii proſequens tamē inter altaria & uictimas ardenteſque tædas denſiſſimo: & latiſſimo obuiorū agmine īceſſit ſuper fauſta nomina:ſydus:& pupum:& alumnum appellantium.

De geſtis in initio principatus eius.

Ngreſſoque urbē ſtatim cōſenſu ſenatus:et irrupentis in curiā turbæ irrita tiberii uolūtate: q teſtamēto alterū nepotē ſuū pretextatū adhuc coheredē ei dederat ius arbitriūque oīum rerū illi p̄miſſum ē tāta publica lætitia:ut tribus ꝓximis mēſibus (ac ne totis quidē) ſupra cētū. lx. milia uictimarū cæſa tradātur. Q uū deīde paucos poſt dies ī ꝓximas cāpaniæ īſulas traieciſſet:uota ꝓ reditu ſuſcepta ſunt:ne minimā quidē occaſionē quoq; mittēte ī teſtificāda ſolicitudine et cura de īcolumitate eius. Vt uero ī aduerſam ualitudinē īcidit p̄noctantibus cunctis circa palatiū nō defuerunt:q depugnaturos ſe armis ꝓ ſalute ægri: qq; capita ſua titulo ꝓpoſito uouerēt. Acceſſit ad īmenſum ciuiū amorē notabilis ēt externorum fauor. Nā que Arthabanus partarū rex odiū ſemper contētumque Tiberii præferens amicitiā eius ultro petiit: uenitque ad colloquiū legati cōſularis:et tranſgreſſus euphratem aquilas et ſigna Romana:Cæſarumque imagines adorauit.

De p̄iis et ciuilibus geſtis per eū in initio p̄cipatus.

Ncēdebat et ipe ſtudia hoīum oī genere popularitatis. tiberio cū plurīs lachrymis ꝓ cōciōe laudato fūeratoque āpliſſime:cōfeſtī pādateriā & pōtias ad trāſferēdos matris

Fratris:Neronis q põtiis perierat. Venerabũdus uehemẽter ueneratus. Perſemet:ſuo ipſius miſterio nec alterius. Minore ſcæna: ſpectaculo:Biremis q̃ uehebaſ. Subuectos:cineres põt & ſubuectus legi ut ad calugulã referaſ. Forulis capſulis ut alio loco diximus ſiue pluteolis. Per ſplẽdidiſſimũ quẽq; ſubuectos po tius q̃ mauſoleo illatos ĩtelligas:ut quos illi aduerſo tyberi ſubuexerint:ipſe ſepulchro religioſe ĩtulerit. Mau ſoleo:illi.ſ.qđ ĩ Martio cãpo Auguſtus erexerat. Inferias exeqas. Annua religiõe ſacrorum ritu & ĩſtituto quot annis ſeruato. Matri maternæ memoriæ. Circẽſes ludos. Carpẽtũ:uehiculũ.thẽſam. Quo ĩ põpa qđ legẽdũ potius ut ad carpẽtũ re ferat niſi quo ꝓ ĩ quo ſicq; qđ mini me placet ſimulacrũ aut quid aliud ſubĩtelligi oportebit:nec quo ipſe ueheret dixerĩ:quũ diuoꝝ effigies & reliq̃ ſacra curribus ipſis ĩ circẽ ſi põpa traduceréť. Septẽbrẽ ger manicũ Mar. Germãicaꝝ magna lux calẽdaꝝ ſed Vrbaniſſimus poe ta ad ſua tpa reſpexit domitianus. n. Germãici cognomẽ abiũpto ſe ptẽbrẽ mẽſem & octobrẽ Germãi cũ & domitianũ ex appellatiõibus ſuis noſauit. Antoniæ: patris ſui germanici mr̃i. Vno ſenatuſcõſul to uno dixit ne alii alio tpe decre ti uideréť. Patruũ claudiũ:germa nici fratrẽ. Die uirilis ogæ quo il le uirilẽ togã ſumpſit. Oĩbus ſa cramentis:qbus ſenatus populuſq; ſe ꝓ ſua ſalute aſtrixiſſet. Afficere tur:eodẽ religiõis affectu cõſecra réť ut & ipſe iuiolabiles eẽnt. Ne que me neq; liberos ſacramẽti for mula ĩ quã iurare populus adactus ẽ. Sorores eius Liuillã:Druſillã: & agrippinã. Rælatiõibus cõſulũ quũ cõſules de republica dicturi eſ ſent tali ĩtellige p̃fatiõe uſos:Popu laritate:grato oĩbus decreto. Re ſtituit:ĩ priſtinũ ſtatum reuocauit.

fratriſq; cineres feſtĩauit tẽpeſtate turbida:quo magis pie tas emĩeret adiitq; uenerabũdus:ac pſemet ĩ urnas cõdi dit.nec mĩore ſcæna hoſtiã p̃fixo ĩ biremis puppe uexillo & ĩde Romã tiberi ſubuectos p ſplẽdidiſſimũ quẽq; eq̃ ſtris ordĩs medio:ac frequẽti die duob⁹ ferculis mauſoleo ĩtulit. Inferiaſq; his ãnua religiõe publice ĩſtituit:& eo am pli⁹ matri circẽſes:carpẽtũq; quo ĩ põpa traduceretur. at ĩ memoriã patris ſeptẽbrẽ mẽſẽ germãicũ appellauit. Poſt hæc Antõiæ auiæ:qcqd unq̃ liuia Auguſta honorũ cepiſ ſet:uno ſenatuſcõſulto cõgeſſit. Patruũ Claudiũ eqtẽ Ro manũ ad id tp̃s collegã ſibi ĩ cõſulatu aſſumpſit. Fratrẽ ti beriũ die uirilis togæ adoptauit. appellauitq; prĩcipẽ iuuẽ tutis. De ſororib⁹ auctor fuit ut oĩbus ſacramẽtis afficerẽ tur. Neq; me liberoſq; mẽos cariores:quã caiũ habeo & ſorores eius. Itẽ relatiõibus cõſulũ:qđ bonũ felixq; ſit. C. Cæſari ſororibuſq; eius:pari popularitate dãnatos: relega toſq; reſtituit. Criminũq; ſi q̃ reſidua ex priore tpe mane bãt oĩum gratiã fecit. Cõmẽtarios ad matris fratrũq; ſuo rũ cauſas ptinentes:ne cui poſt modũ delatori aut teſti ma neret ullus metus:cõuectos ĩ forũ:& ante clare obteſtatus deos:ne q; legiſſe neq; attigiſſe qcquã cõcremauit. Libel lũ de ſalute ſua oblatũ nõ recepit:cõtẽdẽs nihil ſibi admiſ ſum:cur cuiq̃ inuiſus eſſet. negauitq; ſe delatoribus aures habere. De ciuilibus geſtis & moderatione eius.

Pĩtrias mõſtroſarũ libidinũ ægre ne ꝓfũdo merge ret exorat⁹ urbe ſũmouit. Titi labiẽi Cordii Cremu tu:Caſſii ſeueri ſcripta ſenatuſcõſultis abolita reqri:& eẽ ĩ mãib⁹:lectitariq; pmiſſit:qũ maxĩe ſua ĩtereẽt ut facta q̃ q; poſteris tradãtur:Rõnes ĩpii ab Auguſto ꝓpõi ſolitas ſed a Tiberio ĩtermiſſas publicauit. Magiſtratibus liberã iuriſdictionẽ:& ſine ſui appellatiõe cõceſſit. Eqtes Roma nos ſeuere curioſeq; necſine moderatiõe recognouit. Pa lã adẽpto equo:qb⁹ aut ꝓbri aliqd aut ignominiæ ĩeſſet: eorũ q; mĩore culpa teneréťur:noĩbus mõ ĩ recitatione p̃te ritis:ut leuior labor iudicãtibus foret. Ad q̃ttuor priores

Criminũ q̃ ad ſe delata eẽt:aut ul tro alicui ĩtẽta. Reſidua:de qbus nulla adhuc ſecuta eẽnt dãnatõ aut ludiciũ. Oĩum gr̃am fecit:oblr̃a ta oĩum memoria pœnã remiſit.

Cõmẽtarios codicillos. Teſti q̃ aduerſus illos teſtimoniũ dixiſſet.

Vllus metus:ulla future ultionis ſollicitudo. Cõuectos:aut a cãpis mari aduectos aut cõi ectos potius: hoc ẽ ĩ cõſpectũ populi medio fo ro ꝓiectos. Añ prius q̃ cremaret.

De ſalute ſua de iis q̃ ad ſalutẽ ſuã attinerẽt. Cõtẽdẽs affirmãs. Spĩ trias:portẽtoſaꝝ libidinũ reptoreſ ſeu artifices. Exoratus p̃cibus ui

ctus. Caſſii ſeueri hũc ſabius ĩter illuſtres q Romæ fuerũt reponit oratores:de eo quoq; Cornelius plura. Cordi cremutii de cremutio Trãqllus alibi. Cordus ĩqt cremutius ſcribit ne admiſſũ qdẽ ullũ. Abolita ſub lata:extĩcta. Sua ad ſuã ptinerẽt laudẽ. Rõnes ĩpii:ĩ auguſto rõnariũ appellauit:Cõmẽtariũ đ ĩpii rõnibus cõ ſcriptũ. Propõi:ĩ aptũ referri. Sine ſui appellatione:ut ab illis ad ſe nulla eẽt ꝓuocatio liberam igiť dicere uoluit. Seuere nõ gr̃æ nõ odii rõne habita. Curioſe diligẽti cura. Moderatiõe:moderata animaduer ſione. Probi:flagitii. Aut ignominiæ:notæ alicuius cẽſoriæ:ex auctorationis ue ignominioſe: Cicero cẽ ſoris ĩqt iudiciũ nihil fert dãnatũ niſi ruborẽ:ita ut omnis ea iudicatio uerſeť ſolum ĩ homine: animaduer ſio illa ignominia eſt:Lucilius qui te antiquis nõ ſinet delitiis maculam atque ignominiam imponere. No minibus p̃teritis:ſuppreſſis:nec recitatiõe relatis qđ ipm leuioris fuit notæ q̃ ſi apte equus fuiſſet adẽptus.

Quintã decuriã: Pli. aliã affert cãm q̃ ut leuior eẽt iudicãtibus labor postea iqt gregatĩ id ĩsigne appeti cœptũ: ꝓpterq̃ hæc discrimina. C. Princeps decuriã qntã adiecit. Comitioꝝ more: Veteri comitioꝝ ratiõe: quã Cæsar dictato tut ſuo ostẽdimus loco partitus cũ populo comitia primus inuerterat. Legata tiberii: q̃ Tiberius testamẽto legarat. Quãq̃ abolito: testamẽto qđ cõfestim eo defuncto ꝑ irrito publico decreto est habitũ. Sed & Liuiæ legata. Sine calũnia: sine cauillatiõe. Ducẽtesimã: uectigalis siue tributi genus ut quadragesima qnquagesima centesima & alia exactionũ genera publicanoꝝ fraude ut Cornelii utar uerbis excogitata: manet inqt ille abolitio q̃ dragesimæ quinquagesimæq̃: & q̃ alia ex auctionibus illicitis nomĩa publicani inuenerũt: plinius quoq̃ ĩ panegyrico adhadrianũ & ipe uicesimæ meminit. Incendiorũ dãna eoꝝ preciũ: quæ ĩcẽdio cõsumpta eẽnt. Regna restituit: quæ a Tiberio fuerãt pleriſq̃ adẽpta: Affecit: adiũxit: addidit: Medii tẽporis quo ille regni possessione caruisset. Antiocho comageno: aliũ ĩtelligas oportet & ab eo diuersũ q ut Iosephus scribit Tiberii principatu piit post cuius obitũ ob discordiam plæbis & nobiliũ Germanicus ĩ orientẽ fuerat missus: comagena aũt regio ẽ euphrati ꝓxia: ut Pli. refert cui Strabo astipulat: deĩde Euphrates ĩqt ad austrũ flexo cõfiniis iũgit Cappadociã: quæ ad dexterã relinqt ad sinistrã comagenoꝝ cõfinia.

Cõfiscatũ: fisco illatũ. Nullius ñ: oĩum. Clipeus aureus: ab eo ut ait seruius qđ ueteres clepe furari dixere: qa celet & occultet totũ corpus: Pli. ab eo affirmat dictũ qđ sculptũ sit imaginibus q̃libus armis pugnatũ sit ad Troiã. Palilia: q̃ ad. xii. calẽ. Maii celebrabant: Plut. pridie illius diei quo Roma cõdita sit palilia celebrata tradidit. Duos nouissimos: cõsulatus. Negligẽtia: qđ patriũ morẽ negligeret. Resciſſe: quũ ꝑcul abesset tã cito collegã extinctũ cognoscere nõ potuit: qppe q sub ipsum calendarũ diẽ quo magistratus erat ineundus decessisset.

Trecenos sextertios: cõgiarii rationẽ expressit sed trecenos uiritĩ datos accipe. Vtrorũq̃: senatorii & equestris ordinis. Foréſia: togã ad forẽsem usũ uel ut alii existimãt q̃ foris extra domũ dico utebãtur.

Fascias purpuræ: qđ ex cõchilio aut purpura fasciæ fierẽt: Iulius capitolinus demõstrat: purpurea iqt matris fascia ẽ illigatus qđ trinæ itẽ lanæ donarẽt: Mar. ĩ apophoretis docet: Nos lacædemoniæ pastor donauit amicæ Deterior læde purpura matris erat: nec eo inficias & fascias donari solitas idẽ auctor: fascia crescẽtes dominæ cõpesce pupillas: sed purpureæ ne ille eẽnt ĩdubiũ uenit. Diẽ saturnalibus: unus ab initio fuit saturnaliorum dies: ĩde ĩ triduũ sacra ꝓpagata ob dies huic mẽsi a Cæsare adiectos: deĩde augusti edicto triũ dieꝝ feriæ sunt saturnalibus tributæ: ita ut ĩ septimũ diẽ ꝓgarent: uno' nouissime a caligula die addito octo dieꝝ eẽ cœperũt: cætera ad ipsos dies attinẽtia Macrobius abunde explicat. Iuuenalẽ: in iuuenũ credo gratiã ut longius adhuc ea ætas lasciuiret. Inseruit cateruas: cateruarios pugiles ĩmiscuit cateruarioꝝ pugilum quintã decuriã addidit. Tẽtauit & comitiorũ more reuocato suffragia populo reddere. Legata ex testamento Tiberii q̃q̃ abolito: sed & Iuliæ Augustæ qđ Tiberius supplesserat: cũ fide ac sine calũnia reꝑsentata ꝓsoluit. Ducentesimã auctionũ Italiæ remisit. Multis ĩcẽdiorũ dãna suppleuit: ac si q bus regnũ restituit: affecit & fructũ oẽm uectigaliorũ: & reditũ medii tpis ut antiocho comageno sestertiũ milies cõfiscatũ. Q uoq3 magis nullius nõ boni exẽpli fautor uideretur. muliebri libertinæ octoginta dõauit: qđ ex cruciata grauissimis tormẽtis de scelere patrõi reticuisset. Q uas ob res ĩter reliquos honores decretus ẽ ei clypeus aureus: quẽ quot annis certo die collegia sacerdotũ ĩ capitoliũ ferrẽt senatu ꝓsequente: nobilibusq3 pueris: ac puellis carmine modulato laudes uirtutũ eius canentib9. Decretum autem ut dies quo cepisset imperiũ palilia uocaretur: uelut argumentum rursus conditæ urbis.

De cõsulatib9 ꝑ eũ gestis: & de liberalitate eius ad populũ

Onsulatus q̃ttuor gessit: primũ ex calẽdis ianuarii ꝑ duos mẽses: secũdũ ex calẽdis ianuarii ꝑ triginta dies: tertiũ usque in idus ianuarii. quarũ usq3. vii. idus easdẽ. Ex oĩbus duos nouissimos cõiunxit. tertiũ autem lugduni iniit solus. nõ ut quidã opinantur superbia negligentiaue. sed quod defunctum sub calendis diẽ collegã resciſſe absens nõ potuerat. Congiarium populo bis dedit trecenos sestertios. totiens abundantissimũ epulũ senatui equestri que ordini ẽt coniugibus ac liberis utrorũque. Posteriore epulo ex forensia insup uiris: pueris: ac fœminis fasces purpuræ: ac conchilii distribuit. Et ut læticiã: publicam ĩppetuum quoque augeret: adiecit diẽ saturnalibus: appellauit que Iuuenalẽ. De spectaculis per eum editis.

Vnera gladiatoria partim ĩ amphitheatro tauri: partim in septis aliquot edidit: q̃bus inseruit cateruas afrorũ campanorũq3 pugilũ ex utraque regiõe electissimorũ. Neque ex spectaculis semp ipse præsedit: sed interdũ aut magistratib9 aut amicis præsidẽdi munus iniũxit. Scænicos ludos: & assidue: & uarii generis. multifariã fecit quõdam & nocturnos accensis tota urbe luminibus. Sparsit

pugilum ſpectacula eorum .ſ.qui cateruatim pugnabant. Miſſilia:munuſcula quæ in uulgus ſpargebantur qualis eoꝝ eſſet ratio.C.iure cõſultus ſignificanter ſcribit:miſſilia inqt illi iactant in uulgus trãſferunt rei proprietatem:ignorant enim qd horum quiſq; excepturum ſit:Dapinius largis gratuitum cadit rapinis &rurſus q̃lis per cuneos hiens latinos plæbem grandine concutit Serena:erant proprie miſſilia munera: quæ a principibus ſpargebantur populo:ut uelaria linea: odores unguenta: & alia huiuſmodi. Panaria: papinius hi panaria: candidaſque inappas: ſubuectant epulaſque lautiores: quibus urbis datur intelligi panaria cum obſoniis dari ſolita:ſunt enim panaria uaſa ad ferendas dapes ex uiminibus facta:ſabini hodie quoq; minores ciſtas panaria & panariola appellãt. Obſonio:carne:caſeo:piſcibus:aliis ue eſculentis: ad prãdium ſiue cœnã ultra panis uſum iſtruẽdam. Partes ſuas:obſoniũ ſibi deſtinatũ. Ob eãdẽ cãm: qa auidius hilariuſq; ueſceret. Extra ordinẽ: extraordinario iure. Africanaq; uenatiõe:hoc magis placet q̃ ſi africanoꝝ: aut Aſrorũ ut qdam hẽnt legas q̃q̃ id genus hoĩum ad uenatiões iplas nõ ihabile Pli.pugnauerũt in circo.xx.elephãtes aut ut alii qdam dicũt.xvii.getulis ex aduerſo iaculãtibus:Lucanus aut aliter poſt ictũ ſenior urſa quũ iaculũ pua lybs amentauit hẽna:itẽ Tranqllus alibi afros uenatõibus adhibitos niſi forte eũ quoq; locũ mendoſe legi arbitremur:cæteꝝ Africanæ pãtheræ dicũt:ab eo credo qđ ut ſcribit pli. plurimũ i Africa capiãt q̃q̃ & i Syria ut idẽ ait naſcuntur eas ut idẽ auctor docet uarias ite & pardos q mares ſunt appellãt quod Africanæ ſint dicte uetus ſenatus conſultũ ab eodẽ plinio relatum pſpicue demonſtrat:ſenatus inqt cõſultũ fuit uetus ne liceret africanas in Italiã aduehere q̃q̃ non eo inficias poſſe in uniuerſum de oĩbus feris: quæ ex Africa aduherentur id dictũ uideri:ſed pro pantheris tantũ Africanas libentius acceperim. Quoſdã præcipuos:ludos ſ. Minio:miniũ in argẽtariis ut:pli.ſcribit concreſcit a Callia Athenienſe primo inuenctũ ſperãte augꝝ poſſe ex coq arena rubente in metallis argenti:apud.ro.olim ut Verrius tradidit: ſacræ etiã religionis fuit quod iouis facies diebus feſtis eo illini cõſueſſet:nec nõ & triumphantium corpora:Camillũ affirmans ita triumphaſſe. Chryſocolla:conſtrato circo plinius ait a Nerone id factũ:uiſum eſt inqt:iam neronis principis ſpectaculis arenã circi chryſocolla ſterni:quũ ipſe concolori panno aurigatus eẽt:eſt chryſocolla nil aliud q̃ uena putris ĩ puteis per auri uenam defluens:nomen ipſum a glutinãdo auro factũ pli.exiſtimat. Aurigantibus: bigas quadrigaſue agitãtibus. Subitos:ludos potius quã gladiatores ut ꝓcipuos illos maiore apparatu:hos tumultuoſe editos accipias. Lege louiana:alii luciana hñt ordo erit edidit & ſubitos quũ pauci ex ꝓximis minianis louiana lege id Carum poſtulaſſent circi apparatum proſpicientem:qualis eſſet ea lex aut quo lata parum ad huc compertum habeo:quãquã ſi legem cum apparatu iungas:non defuturos ad quos coniectura legem referre poſſis:ſiquidem.L.Claudius.L.cinna.L.murena alii alia ratione ludorum & ſcæue apparatum uariarunt:ſed quia de circenſibus nunc agitur.L.Tarquinius eos ludos magnificentius opulentius quam cæteri reges inſtruxit & circum deſignauit:ſed ſuſpicari libet legem omnino recentiorem fuiſſe. Et proximis: circo accubantibus. Menianis: meniana edificia ex tabulis compacta in podiorum ſpeciem: immo eadem quæ & ſublimiora podia:& enim quæ ueneti podiola dicunt:Romani meniana uulgo appellant:Feſtus a menio conditore Craſſi collega rei nomen datum credidit:Valerius.C. Licinius macer uir prætorius calui pater repetundarum reus dum ſententiæ dicerentur menianum aſcendit: meretrices meniano proxime quæſtum faciebant:Mar.raraque ſub menii fornice rima patet: & alibi ſubmenianæ quæſtuarie puelle ab eodem dicuntur. Poſtulaſſent:ipſum caligulam circi apparatum proſpicientem ut ſubitarios ludos ederet. Baiarum interuallum:quod.ccc.ſtadiis conſtat ut loſephus ſcribit:ſed quadraginta circiter ſtadia patet ea intercapedo id tranquillus demonſtrat ſenſus eſt Lucrini ſinus interuallum qui medius eſt inter baias & puteolos ponte iunxit:Auernus ut Strabo perſpicuæ docet intra lucrinum ideſt introrſum eſt repoſitus: baiæ a baio Vliſſis ſocio dicte ſilius ſedes itaceſia baii. Ad anchoras:ad anchoram alligationem & tenacitatem. Appie uiæ:bene appiæ formam dixit & non alterius quum pleræq; etiam illuſtres uiæ ab urbe procul ducerẽt ut latina:Valeria:Flaminia:Aemilia:ſed appia ſecus maĩ eo tactũ fuit ut Strabo ait:quaſi diceret continuata mediis aquis uiæ rectitudine ac forma quæ alioquin Lucrini lacus interuentu ad lenam in flecte

batur. Phalerato:phaleris ornato. Insigni:magnitudine scilicet aut præcipuo decore. Quercica:dicitur & querna:a quercu quæ eadē & ciuica ē. Cetra:scuto: est enim cetra ut Marcellus ītерpretatur scuti genus Varronē secutus:quē ita scripsisse ait q rotundā facere cetrā queat:apud Liuiū quoq; cetrati milites legūtur. Quadrigario habitu:quali quadrigaꝝ agitatores uti cōsueuere. Biugi:bigas habēti. Famosoꝝ:illustriū in bonā partē accipias necesse ē:nisi puicaciū & calcitronū ītelligas:quo stultū fuisset iūgere in tā discrimino sa aurigatiōe posset non inepte & formosoꝝ legi a qua sane lectiōe nō abhorreo. Præ se ferens:alio ne cur ru:an eodē ante se locatū dicit:an potiꝰ darei effigiē psona & habitu imitatus dubiū uenire pōt. Prætorianoꝝ agmīe:ptorianis militibus cōpolito agmine comitātibus. In essedo:uehiculo: Verg. belgica uel molli melius feret eēda collo. Cohorte amicoꝝ:q illum Roma proficiscentē officii gra fuerant secuti.

Angustioré hellespontū: Herodotus ait Xerxē sestū abydo iunxisse:qua maris angustiæ septē pateāt stadia nec amplius. Quibus imine bat:quas bello agressurus erat. Interioribus aulicis:secrtiora aulæ tenentibus. Thrasyllus:Tyberii familiaris. Anxio:sollicito. Veꝝ nepotē:tyberiū Druso tyberii filio genitū:ueꝝ dixit ad Caliculæ differentiā q ex Germanico adoptiuo filio fuerat natus. Discursuꝝ: tāq; ab īpossibili argumētatus illum nō magis impatuꝝ dixit quam p altos fluctus equo uehi potuisset:ad qd p sagiū diluendū equo trāsuectus est.

Atticos ludos:alii hasticos hēnt: ego actiacos potius lego: quoꝝ origo & celebritas ī augusto exposita ē:si hasticos legas:nō uideo qd sibi cū nouo uerbo Tranquillū uelit:nisi sit ab hasta factum sed ipe ut alibi Xysticos duxisset:& ἐκ τοῦ ciuitas si uero atticos notū ē q̄ttuor ī græcia celebrari solita certamia olympica Isthmia:Pythia & nemea:attica nemo qd sciā tradidit. Lugduni mi scellos:lugdunū in gallia circa cōfluentē araris & rhodā Trebatius cō didit fuerūt ibi aræ duæ sacratæ:q̄rum Pli.& Strabo meminerūt: ludoꝝ rōnem.lu.p trāsitū attigit sic: palleat ut nudis:pstit q calcibus angue:Aut lugdunēsem rhetor dictus ad arā.Eorūdēq; laudes:ut maior clades uictū sequeret: pmia ē iussus uictoribus dare:sed illud oīno amarius qd & laudes quoq; eoꝝ quos odisse uictus cogeret scribere. Scripta sua spōgia:spōgia scripta deleri solita:uel Adagiū illud Augusti pspicue docet:rogatus ille a.Lucio tragœdiaꝝ ut Macrob.ait scriptore clarissimo qd suus ageret aiax eo.n.noīe Tragœdiā scribere fuerat exorsus rndisse dr:Aiacē suū spōgiæ īcubuisse. Ferulis:noto uirgulti genere:quo olī pueri pulsabant: lu.& nos ergo manū ferulæ subduximus:Mar.iuisæ nimiū pueris gratæq; magistris cara,pmetheo mūere ligna sumus. Tēplū augusti qd īter palatiū & capitoliū fuerat illi erectū. Theatrū pōpei:Tyberius id īstaurare cœperat.. Regiōe tyburti:qua parte tybur sedet. Alteꝝ pactū:anienis deriuiū regiōe tyburti. Alteꝝ omissum:amphitheatꝝ īseptis. Syracusis:urbs siciliæ nobilissima syracusæ q̄ ut strabo tradidit muroꝝ ambitus.c.& octogīta habuit stadia:archias corīthius urbē ipsam cōdidit. Polycratis regiā:polycrates samius ut Herodotus & Pli.scrbūt oīum tyrānoꝝ q unquā ī græcia fuerūt fœlicitate & magnificētia sane priceps sed exitus īfœliciss̄imus:qppe q̄ suspēdio necatus ē huius fuit memoratissimus ānulus ille cū sardonice a pisce fortunæ īsidiātis manu ut Pli.ait dno restitutus. Mileti:miletus ioniæ urbs cretēses prio iuxta mare cōdiderūt:mox a sarpedōe ī locū ubi recētior urbs fuit colōi a ueteri mileto deducti:nouissime neleus eā cōdidit:strabo ē auctor. Didymeū:

continēti primo die phalerato equo insigniq3 quercica corona & cīctura & gladio:aureaq3 chlāyde. Postridie quadrigario habitu curriculoq3 biiugi famosorū equorū præ se ferens Dareū puerum ex parthorū obsidibus:comitāte prætorianorū agmine:& ī essedo cohorte amicorum. Scio plæroſq3 existimasse talē a Caio:pontē excogitatū æmulatione Xerxis:q non sine admiratione aliquāto angustiorē hellespontū cōtabulauerit. Alios ut germaniā & Britāni am quibus īminebat alicuius īmēsi operis fama territaret. Sed auū meum narrātem puer audiebā causam operis ab īterioribus aulicis proditā quod Thrasyllus mathematicus:anxio de successore Tiberio:& in uerum nepotē proniori affirmasset & non magis Caium imperatūrū: q̄ per baianum sinum equis discursurum.

De spectaculis per eum peregre factis.

Didit & pegre spectacula ī Sicilia.Siracusis: actiacos Ludos:et ī gallia luduni miscellos:ſ3 hoc certamē & græcæ latinæq3 facundiæ:quo certamine ferūt uictoribus præmia uictos cōtuliſſe: eorundem & laudes componere coactos:eos autem qui maxime displicuissent: scripta sua spōgia linguaue delere iussos:nisi ferulis obiurgari:aut flumine proximo mergi maluissent.

De operibus publicis per eum editis & peractis.

Pera sub Tiberio semiperfecta templum Augusti: theatrumque Pompeii absoluit. Inchoauit autem aquæ ductum regione tyburti: & amphitheatrum iuxta septa. Quorum operum a successore eius Claudio: Alterum peractum omissum alterum est. Syracusis collapsa uetustate mœnia:deorum ædes refectæ: destinauerat & sami Polycratis regiam restituere: Mileti dindymeum peragere:In iugo alpium urbem condere:sed ante omnia

Didymeæ

Dindimeæ matris id est cibeles templum. Isthmum perfodere id opus tã ab eo q̃ a plerisq; aliis ducibus infœliciter tentatũ scribit Pli. Quasi de principe:id est principe digna:breuissimaq; ut assolet utiq; trãsitione.

Sup cœnã quũ cœnaret εἰσ κοιρανοσ εἷς βασιλευσ ex prio iliados sumptũ:unus sit impator:unus rex. Diadema:regiũ ĩsigne. Fastigiũ:celsitudinẽ:sublimitatẽ. Diuinã maiestatẽ:diuinos honores. Asserere:uẽdicare. Dato negocio:data puincia curaq; iniũcta. Religiõe & arte:nõ ope solũ sed p̃sentia creditinuminis celebria. Olympici iouis:olympiũ iouẽ phidias athen̄.carmini filius ebore & auro figurauit:

Isthmum in Achaia perfodere: Miseratq; iam ad dimetiendum opus primipilarem Caium.

De uanagloria & elatione eiusdem.

Actenus quasi de principe:reliqua ut de mõstro narranda sunt. Compluribus cognominibus assumptis. (Nam & pius:& castrorum filiꝰ:et pater exercituũ:et optimus maximꝰ Cæsar uocabatur ꝫ quũ audirẽt forte reges: qui officii causa in urbem aduenerant cõcertantes apud se sup cœna de nobilitate generis: exclamauit. εἰσ κοιρανοσ εἷς βασιλευσ:ideſt unus dominus sit unus rex. Nec multum abfuit quin statim diadema sumeret:speciemque principatus in regni formam conuerteret Verũ admonitus et principum et regum se excessisse fastigium: diuinã maiestatem ex eo asserere sibi cœpit. datoq; negocio ut simulacra numinũ religiõe et arte preclara:inter quæ olympici Iouis apportarẽtur egregia:qbꝰ capite dẽpto suũ ĩponeretur. partem palatii ad forũ usq; ꝓmouit.atq; ædẽ Castoris et pollucis in uestibulũ trãsfiguratq; cõsistẽs sæpe iter fratres deos mediũ adorãdũ se adeũtibus exhibebat: et quidem eum latialem Iouem consalutauerũt. Templũ etiam numini suo propriũ et sacerdotes: et excogitatissimas hostias instituit. In templo simulacrum stabat aureũ iconium. Amiciebaturq; quottidie uestequali ipse uteretur. Magisteria sacerdotii ditissimus quisq; et ambitione: et licitatione maxima uicibus comparabant. Hostiæ erant phœnicopteri pauones tetrones numidicæ meleagrides phasianæ:quæ generatim per singulos dies immolarẽtur: & noctibus quidem plenam fulgentẽq; lunam inuitabat assidue in amplexus:atq; cõcubitũ. Interdiu uero cum capitolio Ioue secreto fabulabatur:mõ ĩsusurrãs: ac præbẽs iuicẽ aures:mõ clariꝰ:nec sina iurgiis. Nã uox cõminantis

Rogatusq; apam dadeno qd̃ nã ad exẽplar iouis statuã facturus eẽt respõdisse dr̃:ad homeri imaginem: poetæ carmina:ut sunt apud Stabonẽ in latinũ uersa subiiciẽda duximus ne cognoscere uolẽtibus alibi unde petẽda eẽnt: Atq; supciliis Saturnius annuit atris Ambrosiæ fluxere comæ de uertice regis æterni aſt nutu magnũ concussit olympũ.

Palati:qd̃ foro iminebat. Aede castoris & pollucis: de æde ipsa in Cæsare dictatore abũde diximus.

Trãsfigurata ĩ uestibuli figuram uersa. Fratres deos:castores. Latialẽ iouẽ: quasi urbi ac latio p̃sideret eo.n.noĩe Iuppiter albæ colebatur. Lucanus & residẽs celsa latialis Iuppiter alba. Propriũ:haud cũ numine aliquo cõmune. Excogitatissimã: exquisitissimã ac lõge elegantiores q̃ reliqs diis ĩmolarent. Iconiũ:ad eius effigiẽ deliniatum. Amiciebaꝫ:iduebaꝫ:simulachꝝ.s. Magisteria sacerdotii:ut magistri & tanq̃ sacrorꝫ Põtifices eẽnt. Ditissimus qsq;:q diutiis maxime polleret. Ambitiõe:licitatiõe:licitando:plura pollicẽdo. Vicibus:quo appetid sacerdotiũ annuũ nõ ppetuũ fuisse. Phœnicopteri auis cuius linguã optimi eẽ saporis apitio docuit nepotũ ut pli.ait altissimus gurges: De phœnicoptero: Mar. dat mihi pẽna rubẽs nomẽ sed lingua gulosis nr̃a sapit qd̃ si garrula lingua foret: lu.& phœnicopterus ĩgens. Pauones:pauo auis notissima de cuius natura & caudæ decore plura pli.Mar.miraris quotiens gẽmãtes explicat alas & potes hũc sæuo tradere dure coquo. Erythrotaones:anserꝫ genus pli. Erythrotaonas suus nitor absolutaq; nigritia & supciliis cocci rubor:unde & nomen factũ uideri põt:Græci ερυθρον coccinũ uocãt. Numidicæ meleagrides: coniũctim legas: Varro in re rustica gallinæ inqt africãæ sunt grãdes uarie gibberæ quas meleagrides appellant Græci: hæ nouissimæ &c. Pli. simili mõ pugnãt meleagrides ĩ boetia africæ hoc ẽ gallinarꝫ genus sibberũ uariis sparsum plumis:nouissime sunt pegrinarũ auiũ ĩmẽsas receptæ pp ingratũ uirus id urbanissimus poeta districho mõstrare uoluit Anſere inqt romão quãquã satur Hãnibal eẽ:ipse suas nuquã barbarus edit aues:ad illud certe allusit qd̃ secũ di belli punici tẽporibus nõ dũ eius auis usus ullus ĩ terra Italia fuit: Oratius afrã auẽ appellauit: nõ afra inqt auis quã porphirius numidicã gallinã iterpretaꝫ. Phassianæ:aues a phasi colchorũ flu. unde aduectæ sunt: Mar. Argoa primũ sum trãsportata Carina:ante mihi natus nil nisi phasis erat pli. phasianæ in colchis geminas ex'pluma aures submittũt. Generatim:p sua cuiusq; diei genera ut itelligas singulis diebus singula fuisse genera ascripta. Cõcubitũ:suũ. Interdiu:clara luce & nõ noctu sicuti cũ luna. Fabulabaꝫ:colloquebaꝫ mutuũ sermonẽ & colloqum assimulabat. Clariũ:altius. Non sine iurgiis:non sine obiurgatione & cõuicio. Cõminantis:Caligulæ:εἰσ γαιαν λαναιν περι σε in græcorum terrã trãsferã te:non ad simulachrum id referas sed ad natalem terram quasi diceret ablegabo te hinc in eam terrã unde aduectus es Calimachus in

hymnis auctor est iouem secundum quosdā in creta natū alii in archadia dixere ζεῦ inquit σεῦεν ἰλαῖε σὺν ἐν ουρεσί φασι γενέσθαι ζῆν σε λέγν αρκαδία ποτέροι πατέρ ἐψεύσαι τοκρῆτες αἰεί ψεῦσται Te iuppiter in idæis montibus quidā genitum ferunt te quoq; & in arcadia utri igit̄ mentiti sunt: Cretēses inquit mēdaces &c. Exoratus:precibus uictus. In contuberniū:cōem habitationem. Inuitatus:caligula a ioue. Palatiū capitoliumq; cōiunxit:ex duabus diuersis sedibus puio pōtis usu unā effecit quū palatiū ipse:iuppiter capitoliū teneret. Propior:uicinior areaq; tēplo adiecta erat. Fundamenta iecit:fundare cœpit. Agrippæ: Marci agrippe suo magis q̄ ꝓgenitorū splendore clari Agrippæ dicti qui ī pedes nascūtur quasi ægre nati pli. īpedes procedere nascentem cōtra naturā ē. quo argumēto eos agrippas appellauere ut ægre ptos qualiter. M. Agrippā ferūt genitū unico ꝓpe fœlicitatis exēplo omnibus ad hūc modū natis. Imaginibus:claris noībus domestico nestēmate. Matrē suā: Agrippinā q̄: Marci agrippæ & Iuliæ silia credita esset. Insectatiōe: criminatione & īfamia. Actiacas: & siculas quibus Antonius & sextus Pompeius uicti sunt:sed uerior lectio actiacam & siculā uictorias:ut numerus multitudinis ad utrunq; referatur: ac siquis dicat Scipionē & lælium uiros optimos audio ueræ amicitiæ cultores fuisse:Ci. qd duo ꝓpugnacula belli punici. Gn. & P. Scipiōes.

audita est:εἰσ γαῖαν λαναυη πῶρῶσε. i. ad terrā græcorū trāfferam te donec exoratus ut referebat:& in cōtuberniū ultro inuitatus. super tēplū diui Augusti pōte transmisso palatium capitoliūq; coniunxit. Mox quo propior esset in area capitolina nouæ domus fundamenta iecit.

De eodē & de detractiōe & sæuicia ei⁹ cōtra ꝓpinquos

Grippæ se nepotē neq; credi: neq; dici ob ignobilitatē eius uolebat: succēsebatq; si qui uel oratione uel carmine imaginibus eū Cæsarū insererent. Prædicabat ātē matrē suam ex incesto: qd̄ augustus cum iulia filia admisisset procreatā. Ac nō cōtentus hac Augusti insectatiōe: Actiacas singulasq; uictorias ut funestas populi romani: & calamitosas uetuit solēnibus feriis celebrari. Liuiā Augustam ꝓauiam Vlyssem stolatū idētidem appellās: etiā ignobilitatis quadā ad senatū epistola arguere ausus ē: q̄si materno auo decuriōe fundāo ortam: quū publicis monumētis certū sit Aufidium Lirgonē Romæ honoribus functū. Auiæ Antoniæ secretū petēti denegauit nisi ut interueniret Macro p̄fectus. Ac per istiusmodi indignitates & tedia cā extitit mortis dato tamen. ut quidā putāt: & ueneno. Nec defunctæ ullū honorē habuit: ꝓsp̄exitq; e triclinio ardentē rogū. Fratrē Tiberiū inopinantē repente immisso tribuno militū īteremit. Syllanū itē socerū ad necē secādasq; nouacula fauces cōpulit. Causatus in utroq; qd̄ hic ingressum se turbatius mare nō esset secutus: ac spe occupādi urbē si qd sibi per tēpestates accideret: remāsisset Ille antidotū aboleuisset: quasi ad precauenda uenena sua sumptū. Quū & Syllanus impatientiā nauseæ uitasset: & molestiā nauigādi: & Tiberius ꝓp assiduā & ingraueſcētē tussim medicamento usus est. Nā successorē impū Claudium patruum nō nisi in ludibriū reseruauit.

Cum

Funestas exitiales. Vetuit celebrari: dies. s. quibus ille ad actiū & circa Siciliā nauali ꝓlio hostes uicisset. Liuiā ꝓauiā: patris sui Germāi auiā: Liuia nāq; drusum genuit: drusus Germānicū: Germānicus Caligulā. Vlixē Stolatū: nafrā & astutā ut fuit inter græcos ulixes: stolatā uero fœminā dixit qppe q̄ stola amiciret erat id apd̄ romāos pudicarū matronarū īsignē: Mar. stolatū pudorē appellat: ē quæ stola græcum uerbū ꝙ illud sophoclis demōstrat σκεῖ σωσολα: Ignobilitatis: humilis & obscuri generis: Decurione: qd decuriones in mūicipiis & coloniis eēnt diximus publicis monumētis: publicorū actuū testimonio Calligulæ cauilliū resellit. Aufidiū lingonē: liuiæ auum. Romæ & nō in municipiis. Auiæ Antoniæ: auiæ paternæ. Secretū: secretius colloquiū. Macro p̄fectus: ꝓtoriis s. per quē ut diximus Tyberiū oppsserat. Indignitates: cōtumelias. Dato ueneno: nō solū cōtumeliis affecerit. sed uenenū ēt ut celerius obiret parauerit. Fratrē tyberiū: cohæredē suum ex druso tyberii filio ut supra oñdimus natū. Syllanū socerū. M. syllanū cuius filiā ad huc admodū iuuenis duxit uxorē. Nouacula: rasorio cultro: Mar. ī lalagē noc salamādra notet uel seua nouacula nudet. Causatus: cām & p̄textū afferēs.

Turbatius mare: cōcitatius ac ꝓhoc tractatu difficilius. Antidotū: remediū cōtra uenena: quasi ex aduerso sumptum siue datum: sunt fere antidota & ipsa uenena sed cōtra uenenū quæsita: in quibus symphatia illa a græcis celebrata & a pli. nō uno loco repetita p̄cipue deprædēditur ab antidoto fit antidotarius liber quo Antidotorū continētur p̄cepta: quale illud ex mitridatis scrinio depromptū fuisse cōstat: ex duabus uicibus siccis totidēq; ficis & foliis rutæ. xx. cum grano salis contritis aduersus præsentis diei uenenum quæsitum.

Aboluisset: ad suspitionem occultā antidoti sumpti odorem sustulisset: ut sit oboleo pro aboleo: quemadmodum obsideo assideo: & obeo pro adeo aut quod magis placet oboluisset: sic enim quidam codices habēt antidotum olens anima: eum aduersus uenenū sumpti coarguisset. Sua: a se parata. Nauseæ: stomachi fluctuationem. Nam successorem: tacite occurrens antipophoræ cām explicat. cur & claudium nō occiderit.

Cum omnibus ſororibus:agrippīa Liuilla & Druſilla. Stupri conſuetudine.q.d. non contentus ſtuprū intuliſſe:ſed in nefario etiā congreſſu pſeuerauit. Infra ſe:inferiore loco. Vxore: cæſonia aut alia ab ea diuerſa plures.n.habuit uxores. Virginē:intactā. Pretextus:adhuc puer. Collocatā:matrimonio iun ctam.Abduxit::ademit. Iuſtæ: legitimæ tam apte q̄ ſolet ſi legitima fuiſſet uxor. Hæredē.druſillam dico. Aeger infirmus morbo īplicitus. In quo:quo iuſticio tenēte. Riſiſſe:ſi qs ridere eſſet auſus. Capitale fuit:capitali crimini datum. Tranſcurriſſet:celeri quodam & in requieto pene tranſcurſu euaſiſſet.

De libidine eius cum omnibus ſororibus.

Vmoſibus ſororibus ſuis ſtupri cōſuetudinem fecit: plenoq3 cōuiuio ſingulas īfra ſe uiciſſim collocabat uxore ſupra cubāte.Ex his Druſillā uiciaſſe uirgine3 prætextatus adhuc creditur. Atq3 ēt in cōcubitu eius quō dā dephēſus ab auia Antonia apd quā ſimul educebātur. Mox Lucio Caſſio Lōgīo cōſulari collocatā abduxit:& in modū iuſtæ uxoris,ppalā habuit. Hæredē quoq3 bonorū atq3 īperii æger īſtituit.eadē defūcta iuſticiū īdixit:ī quo riſiſſe:lauiſſe:cœnaſſe cū parētibus aut cōiuge:liberiſue capitale fuit:ac mœroris īpatiēs:quū repēte noctuq3 ,pfugiſſet ab urbe:trāſcurriſſetque Cāpaniā Syracuſas petiit. rurſuſque īde ,ppere rediit.barba capilloq3 ,pmiſſo:nec unq̄ poſtea:quātiſcūq3 de rebus:ne ,p cōcione qdē populi:aut apud milites:niſi per nomē Druſillæ deierauit. Reliquas ſorores nec cupiditate tāta:nec dignatione dilexit:ut quas ſæpe exoletis ſuis ,pſtrauit:quo facilius eas in cā Aemilii Lepidi condemnauit quaſi adulteras:& inſidiarū aduerſus ſe conſcias:nec ſolū chirographa omniū requiſita fraude ac ſtupro diuulgauit:ſed & tres gladios in nece ſua præparatos marti ultori addito elogio conſecrauit.

De matrimoniis & uxoribus eius.

Atrimonia cōtraxerit turpius:an dimiſerit:an tenuerit non eſt facile diſcernere Liuiā Horeſtillam Caio piſoni nubentē quū ad officiu3 & ipſe ueniſſet: ad ſe deduci ī perauit:ītraq3 paucos dies repudiatā biēnio poſt relegauit:quod repetiſſe uſum prioris mariti tpre medio uidebatur. Alii tradūt adhibitū cœnæ nuptiali mandaſſe ad Piſonem cōtra accumbentē: noli uxorē meā premere. ſtatimq3 cōuiuio abduxiſſe eam ſecū:& ,pximo die edixiſſe matrimoniū ſibi repertū exemplo Romuli & Auguſti. Loliam Paulinam Caii Mēmii cōſulariſ exercitus regentis nuptā:facta mētione auiæ eius ut quondā pulcherrime ſubito ex prouincia euocauit:ac perductam a marito conīunxit ſibi:breuiq3 miſſam fecit interdicto cuiuſquā in perpetuum coitu. Ceſoniā neque facie inſigni:neque ætate integra:matrēque iam ex alio uiro trium filiarū:ſed luxuriæ ac laſciuiæ pditæ:& ardētius & conſtantius amauit ut ſæpe clamyde peltaque & galea ornatam & iuxta adequitantē

Quātiſcunq3 de rebus:de rebus q̄tū uis ampli pōderis. Deierauit iurare pſeuerauit. Reliq̄s ſorores:Liuillā & Agrippinā. Dignatōne:hōore:dignitate. Proſtrauerit ſtuprādis ſubiecerit. Quo:q̄ pp.

In cā æmilii lepidi:q in caligulā cū pluribus coniurarat: Ioſephus hiſpano genere ortū æmiliū lepidū ſignificare uī de eius cōiuratione apud eundē plura. Chirographa:libellos ,ppria manu notatos.

Reqſita:dubiū q̄ caligula ſororibus fraude extorſerit:an ille potiꝰ ſtupri cōſuetudine a cōiurationis cōſciis reqſiuerit:qbus uulgatis nō ſolū cōſpiratio patefacta:ſed & illa rū ēt adulteria īnotuere. Diuulgauit:in aptū rettulit. Elogio:teſtificatione. Cōtraxerit:queſiuerit. Turpius:īpudētius:ac minus honeſte. An dimiſerit:ſoluerit:repudiarit. An tenuerit: retinere p ſeuerauerit. Ad officiū:ad nuptias celebrandas. Ad ſe:domum ſuā. Repetiſſe uſum: cōgreſſum. Prioris mariti:piſonis. Tēpore medio:biēnio.ſ. Adhibitū admotū:uocatū.Mādaſſe:piſoni iuſſiſſe.

Vxorē meā:quā mihi uxorē deſtinaui. Præmere:illi hærere:īuiti:iminere. Edixiſſe:edicto denūciaſſe. Romuli:q herſiliā rapuit: fuit.n.ea una ex Sabinis:q̄ raptæ fuerāt Trigīta numero fuiſſe qdā tradiderūt: Valerius antias qngentas uigīti ſeptē:Iubas ſexcētas nūero treſq3 & octogīta.Plures herſiliā Romulo ceſſiſſe affirmant:qdā tñ in qbus Lenodotus fuiſſe uī nō Romulo ſed hoſtilio claro īter romanos uiro nupſiſſe prodiderunt.

Auguſti:ſiqdē ille feſtinatās Liuice nuptias ſuſpectiores reddidit.

Loliā paulinā:Plinio loliā paulinā q̄ fuit.C.principis matrona. Nuptā:memio locatā:Euſebio auctor eſt memiūa Caligula impulſum ut Scribere t uxorē ſuā eē ſibi filiā.

Auiæ eius:loliæ. Quōdā: quū forma.ſ.& ætate floreret. Ex prouincia:quo maritū fuerat ſecuta. Productam: a marito abductā.

Cæſoniam:Pomponii orphiti ut Plinius ſcribit & ueſtilie filiam octauo menſe:quod raro accidit: natam: creditur Caligula ab ea amatorio poculo communi ſenſu alienatus.Iu.cui totam tremuli frontem cæſonia pulli infudit. Neque ætate integra:ſed florenti illius parte exacta. Predite:affrenatæ. Clamidæ:militari

ueste pallio pene aduersa: Plautus puer cape clamyde & da pallium. Pelta: scuto: Ver. ducit amazonidum lunatis agmina peltis. Nudam: ostenderit. Quā enixam partu solutā. Vxorio nomine: uxoris appellatione dignatus est. Vno eodēque die: eadem luce se & puerperæ maritū & puellæ patrē professus est: quo intelligi potest nō prius eam pro uxore habuisse q̄ ex illa Pater sit factus. Suis seminis: a se genitam. Feritatis: quia paterna feritate esset prædita. Illi drusille. Infestis: uiolentis & ad iniuriam propēsis. Incesseret: infestaret. Leue & frigidū: minore detestatione dignū: siquis maiora eius attendat scelera. Consobrinū: minor Antonia Antonii & octauiæ filia: ex druso Germanicū Genuit: Germanicus Caligulam Antonii ꝓnepotē cōtra: helenæ eiusdem triumuiri filia quæ ex cleopatra orta ē iubæ nupsit: iuba Ptolomæum ut Tranquillus ait genuit: Ptolomæus ergo nepos fuit nō ꝓnepos: quod si ita est qua ratiōe cōsobrini dici possint: quū ne in gradu qdem sanguinis cōueniāt. Tranquillus uiderit: uide tamē ne cū idē inquit erat is Antonii ex helenæ filia nepos: feciss̄etq; interim Ptolomæi & iube patris mentionē iubā Antonii nepotē non Ptolomæū dixerit nā ꝓnomē illud ad utrūq; referri potest: ut iubas ptolomæi pater fuerit: helenes & iubæ filius: sic Antonii nepos ptolomæus uero ex secundo iuba ortus ꝓnepos: sed quod duo fuerīt iubæ post illū q a. C. Cæsare uictus sibi morte cōsciuit nō reperio: spartianus Traianum adriani cōsobrinum appellat cū nō multo añ Aelii patris ipsius adriani cōsobrinum dixisset: illud adiiciam plutarchum cleopatræ & Antonii filiā quæ iube nupsit non helenem ut Tranquillus prodidit: sed cleopatram ait appellatā. De ptolemæi cæde plinius Romana inquit arma primū Claudio principe in mauritaniā bellauere ptolemeum regem a. C. Cæsare īterem ptū ulciscēte liberto Aedemone.

Enniā per quā fuerat Macroni insinuatus. Cruenta mors: non ueneno aut citra cruorem sed ferro illata. Quosdā: senatorii ordinis. Ad esedium: ad currū. Ad pluteum plutei crates erant corio crudo intextæ: q apponi solebant militibus ostenderit: amicis uero etiā nudam Quam enixam uxorio nomine dignatus est: uno atq; eode3 die professus & maritum se eius & patrem infantis ex ea natæ. Infantem autem Iuliam Drusillam appellatā per oīum deorum templa circūferens Mineruæ gremio imposuit: alendamq; & instituendam cōmendauit. Nec ullo firmiore iudicio sui seminis esse credebat: quā feritatis que illi quoq; tanta iam tūc erat: ut infestis digitis ora & oculos simul ludentium infantium incesseret.

De crudelitate eius cōtra propinquos & cæteros.

Eue ac frigidū sit his addere quo propiquos amicos q; pacto tractauit. Ptolemæum regis Iubæ filium cōsobrinu3 suum erat C. n. & is. M. Antonii ex Helene filia nepos) & in primis ipsum Macronem ipsam Ennia3 adiutores iperii quibus oibus pro necessitudinis iure: proque meritorū gratia cruenta mors persoluta est Nihilo reuerentior leuiorue erga senatū: quosdā sūmis honoribus fūctos ad esedū sibi occurrere togatos p aliquot passū milia & cœnāti mō ad pluteū mō ad pedes stare succinctos liteo passus ē Alios cum clā īteremisset citare nihilomin9 ut uiuos pseuerauerit: paucos post dies uoluntaria morte periisse mentitus. Consulibus oblitis de natali suo edicere abrogauit magistratū: fuitq; p triduū sine sūma potestate resp. Questorem suū in cōiuratione noiatum flagellauit ueste detracta subiectaq; militū pedibus: quo firme uerberaturi isisterent. Simili superbia uiolētiaq; cæteros tractauit ordīes. Inquietatus fremitu gratuita in circo loca de media nocte occupantiū oēs fustibus abegit. elisi per eu3 tumulū uiginti amplius equites romani: totidem matronæ super numera3 turbā cæteram. Scænicis ludis iter plebem & equitem cām discordiarū ferens decima maturius dabat: ut equestres ab īfirmo quoq; occuparentur. Cladia militibus opus faciētibus Tabulæ ad hæc quibus aliqd præsepitur plutei sunt dicti: lu. & iubet archetipos pluteum seruare cleantas: de loco igitur tabulis circa triclinares toros septo ītelligi credo oportere. Ad pedes: infra se. Succintos: ministerii cā expeditos. Volūtaria morte: quā sibi ipsis ultro cōsciuissent. Edicere: edicto significare ut natalis illius dies celebraret. Abrogauit: ademit. Sine summa potestate: sine consulibus.

Coniuratiōe: æmiliana credo. Inquietatus: quietis hora molestatus. Fremitu: discursu & clamore loca in circo p noctē occupantiū subiacet. n. Circus palatio. Gratuita loca: quæ prio adeuntibus uacabāt utpote oībus cōia. Tumultū: subitā fugientibus trepidationē. Elisi: nocturno cōpressu enecti. Decimas: congiarii id genus fuisse crediderim quū sit decima alioquin cuiusq; rei portio. quā ueteres diis offerre solebant Maturius: tēpestiuius q̄ dari consuessent: erāt & decimæ tributi genus siue uectigalis: Cice. neq; ex portu neq; ex decimis neq; ex scriptura uectigal seruari pōt. Equestres: loca unde equites spectabāt: quæ & equestria sunt dicta: Anneus Seneca equestria oīum equitū romanorū sunt: & rursus quū in theatrū ueni si plena sunt equestria: lu. & de puluino surgat equestri. Ab infimo quoq; q accipiēdæ decimæ cupiditate cōfuso ordine: aut equestria occupare ut propius adesset: aut certe per illa nō dum equitum multitudine referta teme

re

re tuerent: neutrum enim sine ordinis iniuria indignationeq; fieri poterãt: Iosephus in ludis qui in honore C. cæsaris in palatio celebrabãtur id accidisse significare uidetur. Reductis: cõplicatis. Velis quibus theatrum flagranti die inumbrabat: Mar. & pompeiano uela negata noto: ad quos casus sæpe. n. uentorũ ui uela ipsa intendi nõ poterant umbellis uti cõsueuere: Martialis accipe quæ miniosu incant umbracula soles: sit licet & uentus te tua uela tegẽt: publica igitur uela caligula æstuanti die ut populũ incomodo afficeret medio spectaculo obstructis theatri exitibus nequis abire posset repẽte complicari iubebat: dignus ipse qui si qua su

torio munere reductis interdu; flagrantissimo sole uelis emitti quẽq; uetabat: Remotoq; ordinario appatu rabidis feris uilissimos senio confectos gladiatores quoque pegmares: patres familiarũ notos: sed insignes debilitate aliqua corporis subiiciebat: Ac nõnũq; horreis põclusis populo famẽ induxit. Itẽ de sæuicia & crudelitate eiusdẽ.

Aeniciã ingenii per hæc maxime ostẽdit: quũ ad saginã ferarum muneri præparatarum carius pecudes comparararentur: ex noxiis laniãdos adnotauit: & custodiarum seriem recognoscens nullius inspecto elogio stans tantũmodo intra porticum mediam a caluo ad caluum duci imperauit. Votũ exegit ab eo: qui pro salute sua gladiatoriã opam ꝓmisserat: spectau tq; ferro dimicãtẽ: nec dimisit nisi uictorẽ: & post multas põces: alterũ q se piturũ ea de cã uouerat: cõstãtẽ pueris tradidit uerberatũ: infulatum uotum reposcentes per uicos agerent: quoad ꝓcipitarentur: ex aggere. Multos honesti ordinis deformatos prius stigmatum motis ad metella & munitiones uiarum: aut ad bestias condemnauit aut bestiarum more quadrupedes cauea coercuit: aut medios ferra dissecuit. Nec omnes grauibus ex causis uerum male de munere perfuisset illi populo maiorũ indoles subito in cursu incrucẽ sublatus nõ solũ per æstum & cõtumeliam eminẽtissima theatri parte torqueretur: sed caucaseis etiã rupibus religatus ut de ꝓmetheo uetustas fabulata est rediuiuis uisceribus aquilas & uultures pauisset. Emitti uetabat: ut ad unum oẽs æstu cõficeret: Ordinario apparatu: reliqua spectaculorũ pompa. Vilissimos: abiectissimũ quẽque. Gladiatores pegmares: ad pegmata huc & illuc moliẽda seruatos: erãt pegmata ligneæ & sublimes machinæ quæ ad spectaculorũ pompã in theatrũ deportabãtur: Anneus Seneca his annumeres licet eorũ machinatores qui pegmata ꝑ se surgẽtia excogitabant & tabulata tacite in sublime crescẽtia & quia pegmata ut dixi portabant: quod Iosephus clare demonstrat: pro quorũ inquit magnitudine timẽdum uiribus portãtium occurrẽtes timebãt: pegmares gladiatores eos dictos crediderim: qui parte aliqua corporis ferro debilitata: quia gladiature iam minus idonei eẽnt pegmatibus de

ferendis adhibebãtur: quidã pegniatas legũt: uelut ab eo sint dicti quod græci πηγνύω ludibria appellãt.

Horreis: quibus publica asseruabatur annona: unũ tantũ laude dignũ Caligula suo principatu gessisse: iosephus ait: quod circa regium & Syriã frumẽti horrea cõstituisset. Per hæc: quæ. s. dicam. Ad saginam i. cibum Plinius de orca ante tiberina ostia oppugnata & dum inquit saginam prosequitur in littus fluctibus impulsa. lu. propera stomachum laxare saginis. Muneri: uenationi. Lactantius & primitus quidem uenationes quæ uocantur munera. Pecudos: in cibum dandæ: lu. & multa pascendum carne leonem. Laniandos: laniatui obiiciendos. Adnotauit: ascripsit destinauit. Custodiarum: locorum quibus sortes asseruãtur. Non inspecto elogio: utroq; uersum id uerbum potest accipi siquidem & criminationem intelligere potes & defensionem. Intra porticum: qua custodias recognoscebat & quo fontes ad eius trahebãtur præsentiam. A caluo ad caluum: a caluo custodiarum præfecto ad caluum. q. d. redeat unde uenit uel unde delatus est deferatur: hanc ille identidem uocem usurpare solitum crediderim: nisi id loci nomen fuisse dicat aliquis: quod non probo: suo ego solere hic non nullos segniter hærere quasi profunda locus indagatione delioq; indigeat natatore: sed si quid ipsi melius aliquando fuerint commenti non grauare illorum sententiæ accedam. Exegit: requisiuit. Nec dimisit: missum fecit sed tam diu gladiaturæ habuit obnoxium quoad uictor pugna euasisset: nec sic quoq; nisi multis precibus fatigatus ut impudentissimam hominis ingratitudinem facile agnoscas. Eadem de causa: pro ipsius egrotantis salute. Cunctantem: segnius uotum exoluẽtem. Verberatum: uerberibus cæsum. Infulatum in uictimæ speciem infulam habentem: est enim infula ut seruio placuit fassia immodum diadematis a qua uictæ utrinque pendent. Per uicos: urbicos qui mille & amplius numero Romæ fuerunt. Votum: solutionem uoti. Præcipitaretur: præceps ageretur. Ex aggere: agger tarquinii fuit circa uiminalem collem ubi & porta uiminalis eius aggeris Strabo &: Plinius meminere: ut sit sensus quoad ex urbe præceps eieceretur ea uidelicet parte qua tarquinii fuit aggere munita posset aliquis haud omnino absurde & de tarpeia rupe unde sceleris conuicti præcipitari sunt soliti suspicari.

Honesti ordinis: equestris credo: potiusq; senatorii. Deformatos: deformi stigmate iniustos. Ad metalla: ad metallorum effossiones. Munitiones uiarum: ad publicas uias sternendas: ut ad id opus seruilẽ nauarent operam. Ad bestias: ut bestiis laniandi obiicerentur: aut ut in uenatione cum bestiis summo uitæ periculo decertarent. Quadrupedes: tam humili cauea clausit ut bestiarum more pedibus manibusq; consisterent. Serra: ferreo instrumento ad robora non homines secandos a dedalo ut Plinius ait repto.

Suo munere:gladiatorio:scilicet aut certe uenatione ipsa. Male opinatos:haud magnifice locutos alterum enim ex altero pendet ex opinatione iudicium sequitur. Per genium suũ:quasi non tãti duxissent ut per eum uelut numen quoddam deierarẽt. Excusanti:in excusationẽ adducenti se per aduersam ualitudinem adesse non posse. Lecticam misit:ut ad tam inuisum spectaculũ deferretur. Alium:qui filii supplicio affuerat. Curatorẽ:quẽ muneribus suis & uenationibus instruendis præfecerat. Odore: fœtore. Atellanæ:fabulæ. Ambigui loci:ancipitis ac dubii uel quod magis placet se oblique carpentis. A uetere exilio: a Tyberio iã antea irrogato. Vniuersos:exules:Eusebius auctor ẽ ipsius iussu exules omnes ĩterfectos.

Subornauit: instruxit. Cæteri: senatoribus. Cõgesta:in unũ collecta Διατρα Χειαυ p asperã. Oĩa in oẽs.q.d. nõ in alios tm̃: sed in te quoq; quũ libuerit sæuire. Antidorũ remediũ. Aduersus cæsarẽ: parari.s.oportuit cũ interrogatiõe & ira legenda:Cicero reticentiã id locutiõis genus appellat:celsus obticentiã:alii auctore Fabio interruptõnẽ. Ver.me ne ĩcepto desistere uictam.q.d. oportuit: huic simile illud est. Quos ego:& alibi:me me adsum:& Terẽtius quẽ ego si sensero qdã grãmaticorũ græco uerbo aposiopesim appellãt. Insulas: in q̃s damnatus relegare posset. Sed & gladios:qbus eas obtrũcaret.

Anticiræ:anticira ĩsula duplex: altera ad sinũ mallia cũ & oetã mõtẽ iuxta crissam:altera non ꝓcula delphis ĩ ea q̃ supior ẽ helleboꝝ nascitur:ĩ altera præparat̃ ut tuto sumi possit:& qa duæ sint iccirco flaccus si tribus anticiris caput insanabile nũq̃ tonsori licino:cõmiseris:ꝑsius quoq; Anticiras melior sorber̃ meracas: Ouidius qcqd & in magna nascit̃ anticira:ciparissis olĩ ĩsula dicta:mox ab anticero herculis socio nomẽ mutauit. Propagari cõmeatum:ut aliquãto diutius illic eẽ liceret. Sanguĩs missionẽ: amarissima cauillatiõe iugulari oportere ĩnuit: q tã diu se ĩuito:abesse contẽderet ad illud alludẽs:qd̃ nõ helleboro solũ sed haustu quoq; sanguĩs purgaretur ĩsania.Iu. Medici mediã pertundite uenã. Subscribẽs:sub notans:aliter Asconius obliq; inqt Cicero remouere conat̃ ceciliũ etiã a subscribẽdi spe.i.a subscriptoris officio erãt.n. subscriptores causidici qui accusatorẽ adiuuabant:quo uerbo Cicero in diuinatione utitur.

Gallo græcia quod nomẽ a duaꝝ gentium nominibus in unum coaluit notissima asiæ prouincia. Subegisse:securi subiecisse:non bello domuisse:urbana quidẽ locutio ẽ: q̃q̃ in re sæua & atroci. Crebris minutisq; ictibus:ut longiores essent cruciatus. Perpetuo notoq; p̃cepto:quo sẽp ad carnifices sit usus. Ita fieri:ita supplicio dãnatos affici.

suo opinatos:uel quod nunq̃ per genium suũ deierassent: parẽtes supplicio filiorũ interesse cogebat:quorũ uni ualitudinẽ excusãti lecticã misit. Aliũ e spectaculo pœnæ epulis statim adhibuit:atque omni comitate ad hilaritatem & iocos prouocauit. Curatorem munerũ ac uenationũ p cõtinuos dies ĩ cõspectu suo cathenis uerberatũ nõ prius occidit:q̃ offensus putrefacti cerebri odore. Athelanicæ poetã ob ambigui loci uersiculum media amphitheatri arena igni cremauit. Eqtem romanũ obiectũ feris quũ se ĩnocentẽ ꝓclamasset:reduxit abscissaque lingua rursus induxit.

De sæuicia eius contra suos exules & senatorem.

Euocatũ quẽdã a uetere exilio sciscitatus qdnã ibi facere cõsuesset:respõdẽte eo p adulationẽ deos semꝑ oraui:ut(qd̃ euenit)ꝑiret Tiberius:& tu ĩperares: opinãs sibi quoq; exules suos mortem imprecari:misit circũ insulas:qui uniuersos trucidarent. Quum discerpi senatorem cõcupisset:subornauit qui ingredientem curiam repente hostem publicum appellantes inuaderent:graphiisq; confossum lacerandum cæteris traderent. Nec ante satiatus est:q̃ membra & artus & uiscera hominis tracta per uicos: atq; ante se congesta uidisset.

De atrocibus dictis eius.

Mmanissima facta augebat atrocitate uerborũ nihil magis in natura sua laudare se:ac probare dicebat:q̃ (ut ipsius uerbo utar)αΔιατρεσναυ hoc est inuerecũdiã Monenti antoniæ auiæ tanq̃ parũ esset nõ obedire:memẽto ait oĩa mihi & herois licere. Trucidatur⁹ fratrẽ:quẽ metu uenenorũ p̃muniri medicamentis suspicabatur:antidotũ inqt aduersus Cæsarẽ Relegatis sororibus nõ solũ insulas habere se:sed ẽt gladios minabatur. Prætoriũ uirũ ex secessu anticyræ:quã ualitudinis cã petierat:ꝓpagari sibi cõmeatũ sæpi⁹ desiderantẽ:quũ mãdasset ĩterimi:adiecit necessariũ esse sanguinis missionem:quũ tam diu nõ prodesset helleborum. Decimo quoque die numerum puniẽdorum ex custodia subscribens rationem se purgare dicebat. Gallis Græcisque aliquot uno tempore condemnatis gloriabatur gallo græciam se subegisse.

De atrocibus & diris factis eius.

On temere in quẽq̃ nisi erebris:& minutis ictib⁹ animaduerti passus ẽ:perpetuo notoque iã præcepto ita fieri:

Vt se mori sentiāt: hoc erat crudelissimū illud p̄ceptū Seneca nō mors sed supplicii pœna grauis. Ipsum quoq; se ip̄m q̄nq; tam segniter errasset. Paria: supplicia: q̄bus ille aut certe qualia patereť: q̄d ita turpiter esset elusus. Oderint dum metuāt: uox superbissimæ tyrānidis plena: & a cæsare dictatore nō nūq; usurpata. Seiani clientis: seiani partibus addictos ac per hoc sibi infestos. Matris: Agrippinæ. Fratr̄ Neronis & drusi: Delatores ap̄d tybertū Criminatores. Prolatis: in apertū relatis. Crematos: cōbustos ut ab initio sui principatus se factu r̄ iureiurādo affirmarat. Defensa: ut pote necessaria ob criminantiū multitudinē.

ut se mori sentiat: Punito per errorē noīs alio quā quē destinauerat: ipsum quoq; paria meruisse dixit: Tragicū illd subinde iactabat: oderint: dū metuāt: sæpe in cūctos pariter senatores: ut Seiani clientes: matris: ac fratrū suorū delatores. inuectus eū ,platis sibellis. quos crematos simulauerat defensaq; Tiberii sæuicia quasi necessaria: cū tot criminātibus credēdū esset. equestrē ordinē ut scænæ arenæ q; deuotū assidue proscidit. In sensus turbæ fauēti aduersus studiū suū exclamauit. Vtinā popul⁹ romanus unum ceruicē hēret: quūq; Tetrinus latro postularetur: & q̄ postularēt tetrinos eē ait. Retiarii tunicati q̄nq; numero gregatī dimicātes sine certamine ullo totidē secutoribus succubuerāt quū occidi iuberētur unus resumpta fuscina oēs uictores interemit: hāc ut crudelissimā cædē & defluit edicto: & eos qui spectare sustinuissent: execratus est.

Scænæ arenæq; deuotū: spectaculis Addictū ac p̄ hoc inerte & de fidē. Prosidit: meledictis infectatus est. Turbe fauēti diuersæ auriga r̄ ab ea cui ipse fauebat factiōi studiose plaudēti. Vnā ceruicem haberet unā dixit quasi securi subiectā uno fuisset ictu amputaturus

De querela eius cōtra suorū temporum fœlicitatem.

Veri etiā palā de cōditione tēporum suorū solebat: q̄d nullis calamitatibus publicis insignirētur. Augusti principatū clade uariana: Tiberii ruina spectaculorū apud fidenas memorabile factū: sui obliuione īmine re prosperitate rerū: atq; identidē exercituū cædes: famē: pestilentiā: incendia: hiatum aliquem terræ optabat.

Postularet: accusaret uel latrocinii reus eēt. Qui postularēt accusarent. Tetrinis similes: hoc ē latrones: scribit lāpridius Alexandrū principē nihil æquæ ac fures iudices odisse. Retiarii qui retia aduersus secutores iaciebāt: hēbāt hi piscē in galea quē se petere retiarius dictitabat. lu. uicit & hoc mō strū. tunicati fuscia gracchi & rursus cū graccho iussus pugnare secutor. Dimicātes aduersus secutores pugnātes. Succubuerāt: supari cō tigerat. Vnus ex retiariis. Resumpta fuscina: q̄ abiecerat aut ui aliqua excussam amiserat. Oēs uictores: secutores ipsos qui uictores crediti fuerāt. Execratus: diris execrationibus infectatus. Insignirent: nobilitarent. Iminere: instare. Prosperitate tēpor̄ ocio & fœlicitate. Hiatū aliquē terræ ut terra alicubi subsideret græci χασμα καλουσιν uocant. Aīum remittenti: ab curarū ītentione ad uoluptatē reuocāti. Seriæ q̄nes: quæstionibus de reseria adhibiti corā torquebant. Decolládi artifex: ceruicis amputādæ pitus. Quibus cūq; q.d. indifferēter custodia eductus. Præcipitauit: in subiectos fluctus deiecit Gubernacula: nautica instra ad nauis regimē quæsita. Detrusit: depressit. Publico epulo q̄d publice dabat. Argēteā laminā: Plinius lectos uero iā pridē totos opiri argēto & triclinia q̄dam: quibus argentum Caruillius Pollio eques primus addidisse traditur. Præcedente titulo: prelato flagitii elogio. Mirmillonem: qui aduersus retiarium pugnabat. lu. aut mirmillonis explicat īfans.

De crudelitate eius etiam in cœnis ludis spectaculis & sacris.

Nimū quoq; remittenti: ludoq; & epulis dedito ea dē dictorū factorūq; sæuicia aderat. Sæpe in conspectu prādentis uel cōmessantis seriæ q̄nes p̄ tormēta habeātur. Miles decolládi artifex q̄buscūq; e custodia capita amputabat. Puteolis dedicatione p̄tis: quē excogitatū ab eo significauimus: quū multos e littore ī uitasset ad se: repēte oēs præcipitauit. Quosdam gubernacula apprehendentes cōtis: remisq; detrusit in mare. Rome publico epulo seruū ob detractā lectis argēteā laminā carnifici cōfestim tradit: ut manibus absciss: atq; ante pectus e collo pendentibus præcedente titulo: qui cām pœnæ indicaret per cœtus epulantium circunduceretur. Mirmilonem e ludo rudibus secum batuentem: & sponte prostratum cō fodit ferrea sica: ac more uictorum cum palma discurrit.

Eludo: ex ludi cōsuetudīe ubi exercitii causa ad gladiaturā iuuenes exercebantur. Secum: aduersus se. Rudibus: uirgis consueuerūt ut Lāpridius tradidit & in arena rudibus ut constat commodum principem in harena rudibus inter gladiatores pugnasse. Batuentem: ferientem pulsantem: Plinius ita ut batuerentur ante ictum ulcera. Confodit: traiecit. Ferrea sica: uero telo & non ficto quo per lusum utebantur: Cum palma: quasi ueræ nō simulate

uictoriæ cõpos: Succinctus: Caligula expeditus ne alio q̃ uellet: habitu ipeditus ictum detorsisse uideretur. Cultrarium: cultrũ sacrificanti subiicere solitum: aut certe qui hostiæ iugulo cultrum admouebat. Effusus solutus. Vno meo nutu me tñ inuente. Varios iocos: iocosos: sermones. Assistens astãs. Apellẽ tragœdũ: tragœdiaꝝ actorẽ. Vter ipse an Iuppiter. Cũctanter: hæsitãtẽ tardius respõdentẽ. Discidit: lacerauit. Sub inde idẽtidẽ sæpius. Prædulcẽ: dulcẽ & ut i tragœdiaꝝ actu modulatã. Amicule amicarũ cuiuspiã. Tã bona: suauis. Simul ac: statim quod. Exquisituꝝ: questioné habituꝝ. Fidiculis: questione & suppliciis a fide fidicula ẽ quo genere uinculi mẽbris colligatis acerba exercebaẽ quæstio. Tãtopere diligeret: quasi se ñ natura sed magica arte amare irelligeret. Minore liuore: inuidia. Omne genus hoium: oís generis hoies. Grassatus: uiolenter & pniciose inuectus.

Admota altaribus uictima succinctus pomparum habitu: elato altemalleo cultrarium mactauit: lautiore conuiuio effusus subito in cachinnos: consulibus qui iuxta cubabant qdnã rideret blãde quærentibus: quid nisi uno meo nutu iugulari utrunque uestrum statim posse.

De appelle per eum flagellato: & aliis gestis eius.

Nter uarios iocos: quũ assistẽs simulacro Iouis: Appellem tragœdum consuluisset uter illi maior uideretur: cunctantem flagellis discidit: collaudans subinde uocem deprecantis: quasi etiam in gemitu prædulcẽ. Quotiens uxoris uel amiculæ collũ exoscularetur addebat: tã bona ceruix simul ac iussero demetur: quin & subinde iactabat exquisiturum semel fidiculis de Cesonia sua cur tãtopere diligeret.

De malignitate & superbia eius contra omnes.

Ec minore liuore ac malignitate: quam superbia sæuiciaque pene aduersus omne genus hominuꝫ grassatus est. Statuas uirorum illustrium ab Augusto ex capitolina area propter angustias in martium cãpum collatas ita subuertit atque diiecit: ut restitui saluis titulis nõ ualuerint. Vetuit posthac uiuentium cuiq̃ usquam statuam aut imaginem nisi se consulto & auctore poni. Cogitauit ẽt de Homeri carminibus abolendis: cur. n. sibi nõ licere dicẽs quod platoni licuisset: qui cum e ciuitate quã constituebat eiecerit. Sed et Vergilii & Titi Liuii scripta & imagines paulum abfuit: quin ex omnibus bibliothecis amouerit. Quorum alterum ut nullius ingenii minimæque doctrinæ. alterum ut uerbosum in historia negligentemque carpebat. De iuris quoque consultis quasi scientiæ eorũ omnem usum aboliturus sæpe iactauit: se mehercle effecturũ ne quid respondere possint præter equum.

Item de eodem & de inuidia eius contra omnes.

Etera familarũ insignia nobilissimo cuique ademit. Torquato torquẽ: Cincinnato crimẽ. Cn. Põpeio stirpis antiquæ: magni cognomẽ: Ptolemæũ de quo rettuli & accersitũ e regno: & exceptũ honorifice nõ alia cã repente

Nter uarios iocos: quũ assistẽs simulacro Iouis: Appellem tragœdum consuluisset uter illi maior uideretur: cunctantem flagellis discidit: collaudans subinde uocem deprecantis: quasi etiam in gemitu prædulcẽ. Quotiens uxoris uel amiculæ collũ exoscularetur addebat: tã bona ceruix simul ac iussero demetur: quin & subinde iactabat exquisiturum semel fidiculis de Cesonia sua cur tãtopere diligeret.

De malignitate & superbia eius contra omnes.

Ec minore liuore ac malignitate: quam superbia sæuiciaque pene aduersus omne genus hominuꝫ grassatus est. Statuas uirorum illustrium ab Augusto ex capitolina area propter angustias in martium cãpum collatas ita subuertit atque diiecit: ut restitui saluis titulis nõ ualuerint. Vetuit posthac uiuentium cuiq̃ usquam statuam aut imaginem nisi se consulto & auctore poni. Cogitauit ẽt de Homeri carminibus abolendis: cur. n. sibi nõ licere dicẽs quod platoni licuisset: qui cum e ciuitate quã constituebat eiecerit. Sed et Vergilii & Titi Liuii scripta & imagines paulum abfuit: quin ex omnibus bibliothecis amouerit. Quorum alterum ut nullius ingenii minimæque doctrinæ. alterum ut uerbosum in historia negligentemque carpebat. De iuris quoque consultis quasi scientiæ eorũ omnem usum aboliturus sæpe iactauit: se mehercle effecturũ ne quid respondere possint præter equum.

Item de eodem & de inuidia eius contra omnes.

Etera familarũ insignia nobilissimo cuique ademit. Torquato torquẽ: Cincinnato crimẽ. Cn. Põpeio stirpis antiquæ: magni cognomẽ: Ptolemæũ de quo rettuli & accersitũ e regno: & exceptũ honorifice nõ alia cã repente

miliæ nõ dicit: nã & a torque gallo hosti adempto torquati cognomen uictori primum: mox & familiæ usurpatũ: Liuius: & Ouidius id pdiderunt: Cæteꝝ. C. nomium asprenatẽ ab Augusto aureo torq̃ donatũ plane cõstat datũq̃ ut ipse & posteri torquati cognomẽ ferrent: i dubium igitur uenire põt asprenatũ an mallioruũ uni sit ipsum insigne adeptum. Cincinnato: cui gẽtile erat cõcinnatũ capillũ ferre. Stirpis: antiquæ: a Magno põpeio deductæ. Cognomẽ: magni ne magni cognomẽ ferret: eã appellationẽ ex clarissima illa oriẽtis uictoria pompeio quæsitam: Appianus innuere uidetur: qui pharnace sub primum accessum superato ait cæsarem exclamasse hi sunt qui te magnum fecere pompei: Plutarchus eum admodum iuuenem ad syllã cũ exercitu uenientẽ ab eo magnũ appellatũ tradidit: plures ex africa ab eo magni appellationẽ relatũ dicũt.

Percussit: occidit. Munus: gladiatorũ ſpectaculũ. Fulgore: ſplẽdore. Abollæ: ueſtis ſenatoriæ ut Feſto placet quaſi abullæ quod ſit undiq; bullata: Nonius Varronẽ ſecutus militarẽ ueſtẽ abollã ĩterpretat: Varro toga detracta ẽ abolla data. Occipitio: poſteriore parte capitis: Perſius occipiti cœco poſticæ occurrite ſan næ occiput dicimus & occipiciũ. E ſuis ꝓculus: & hic quoq; locus mẽdoſæ meo iudicio legẽ oĩa. n. quæ ui dimus tráqlli exẽplaria e ſuis habẽt quaſi duæ ſint partes oratiõis qđ ne elegãter quidẽ diceret: ex qua lectio ne nullus ſegẽ ſenſus q̃re Eſius nomẽ melius accipies ut ſit Eſius ꝓculus ſiue Elius: coloſſeros. q. maior qdã co loſſus. E ſpectaculo e cauea ſpectantiũ ĩ ſubiectum theatri locum.

percuſſit: q̃ quod edente ſe munus ingreſſum ſpectacula cõuertiſſe hominũ oculos fulgore purpureæ abolæ anima uerunt pulchros & conatos quotiens ſibi occurrerent occi pitio raſo deturpabat. Erat e ſuis proculus patre primipila ri ob egregiam corporis amplitudinem & ſpeciem coloſſe ros dictus Hunc e ſpectaculis: detractum repente & in arẽ nam deductum trahi: & mox oplomacho cõparuit: biſque uictorem conſtringi ſine mora iuſſit: & pannis obſitum ui catim circunduci: ac mulieribus oſtendi: deinde iugulari. nullus denique tã abiectæ conditionis: tãq; extremæ ſor tis fuit: cuius nõ cõmodis obtrectaret. Nemorenſi regi qđ multos iã annos potiretur ſacerdotio ualidiorẽ aduerſariũ ſubornauit: quũ quondã die muneris eſedario porio ob ꝓſperã pugnã ſeruum ſuũ manumittenti ſtudioſius plauſuq; eẽt: ita ſe ꝓripuit e ſpectaculis. ut calcata lacinia togæ præ ceps per gradus iret indignabundus et clamitãs dominũ gentium populum ex re leuiſſima plus honoris gladiato ri tribuentem q̃ conſecratis principibus aut præſenti ſibi.

De luxuria et libidine eiuſdem.

Vdicitiæ neque ſue neque alienæ peperit. Mar. Le pidum. M. Neſtorẽ Pãtomimum: quoſdã obſides di lexiſſe fertur cõmercio mutui ſtupri. Valerius Catulus cõ ſulari familia iuuenis ſtupratum a ſe ac latera ſibi cõtuber nio eius defeſſa etiam uociferatus eſt. Super ſororũ ince ſta: et notiſſimum proſtitutæ Pyrallidis amorem non te mere ulla illuſtriore fœmina abſtinuit. quas plærũque cũ maritis ad cœnam uocatis: præterque pedes ſuos tráſeun tes diligẽter ac lẽte mercantiũ more cõſiderabat: ẽt faciẽ manu alleuans ſi qua pudore ſummitterent. Quotiẽs dei de libuiſſet egreſſus triclinio: quum maxime placitam ſe uocaſſet: paulo poſt recentibus adhuc laſciuiæ notis reuer ſus uel laudabat palã: uel uituperabat ſingula numerãs bõa

Thraci retiario: Seneca ſithrax eſ ſem fuſius eẽ. Mox oplomacho: oplomachus gladiator qui ſcuto & ferro ĩ ſpẽm iuſtæ pugnæ dimicat ΤΟΠΛΟΝ græci ſcutũ uocãt μαχο μαι. pugno q̃q̃ καὶ τὰ ὅπλα græci arma καὶ ὁπλίτην armigerũ dicũt. Cõparauit: cõmiſit. Bis uicto rẽ thrace & oplomacho uictis. Ob ſitũ: ſordidis ueſtibus & ſqualore cooptũ. Mulieribus oſtẽdi: q̃bus ob elegãtẽ formã gratiſſimũ ſuiſſe ſenſerat. Obtrectaret: detrahe ret malediceret. Nemorẽſi Regi: aricinæ diãæ ſacerdoti: ariciæ ipm quoq; ſacerdotiũ regnũ dicebatur Ouidius regna tenẽt fortes manibus pedibuſq; fugaces: & perit exẽplo poſtmodo q̃ſq; ſuo: ſiqđẽ quot annis ferro decertare cogebat̃ qui ſi uictor fuiſſet uictũ ꝓ hoſtia numi ni dabat: ſi uictus is q uiciſſet ſacerdotiũ optinebat: Sed huius feri ritus: ꝓter Ouidiũ: Pli. Strabo Lucanus & alii plærique meminerunt.

Multos annos q̃ſi raro alias cõtigiſſet ut tã diu q̃ſquã ſupſtes fuiſſet: quũ circumacto fere anno ſagi na grauis & deſeſ ferociſſimo hoſti & morti deuoto obiiceret̃. Ualidiorẽ: potẽtiorẽ: Aduerſariũ hoſtẽ cõcertatorẽ. Subornauit ſubſtruxit iſtigauit. Eſedario porio: laniſtæ qđ ĩ claudio aptius oſtẽdit̃.

Manumittẽti: libertatẽ donãti.

Seruũ ſuũ: unũ ex familia ex iis ui delicet q ad gladiaturã ſub: eo iſtituebant̃. Ob ꝓſperã pugnã: quia idẽ gladiator ĩ munere ꝓſpere pugnaſſet. Studioſius maiore quo dã ſtudio & fauore uelut ei q grate & nõ auare feciſſet ut hũc q ꝓſpere pugnaſſet & ſi ĩ ſeruitute retinere liceret libertate rñ donaſſet. Prorupuit: cũ ĩpetu & ĩdignatiõe ſe ſpectaculo ſubtraxit. Calcata: pedibus preſſa. Lacinia: extremæ ueſtis ſciſſura ſunt. n. laciniæ ſciſſuræ ĩ extrema parte ueſtiũ ornatus gratia factæ: uñ laciniate ueſtes a lacero id nomen: hic laceſſo qđ ẽ lacerãdo ꝓuoco ſeu irrito: Apuleius ſæpiſſime laciniã ꝓ ueſte accipit. Præceps p̃cipitãter ruens. Gladiatori: q ob ꝓſperã pugnã manumiſſus eẽt. Neq; ſuæ. q. d. ne ſuæ qđẽ pudicitiæ nõ modo alie næ rationẽ habuit. Commertio: nefaria conſuetudine. Stupratum: caligulã. Cõtuberni o: domeſtico uſu. Defeſſa latera: ſtupri aſſiduitate. lu. nec queritur quod & lateri parcas: & rurſus quantum erat ex hauſti lumbos donare clientis. Vociferatus: clara & alta uoce teſtatus. Super ſororum inceſta: ſupra nefarios ſororum cõcubitus. Notiſſimũ amorẽ: præter repete: quod perdite proſtitutã amauerat ancillã. Læn te: cunctanter ocioſe. Mercantium more: tanq̃ aliquid mercaturus. Faciem: ipſarum mulierum. Alle uans: attollens erigens. Summitterent faciem: eſt enim muliebris decori uultum coram uiris demittere. Ver. Tum breuiter dido uultum demiſſa profatur: contra petulantis & impudicæ attollere. lu. cunq; paludatis ducibus preſente marito ipſa loqui recta facie ſtrictiſq; mamillis. Laſciuiæ notis: patratæ libidinis ſignis.

Mala:uitia quæ laterent. Concubitus: coeundi rationem quã in fœmina obseruasset. Quibusdã: matronis.s. Referri in acta:ut publicæ cõstaret capitolinus auctor é apud præfectum ærarii notari solita quæ publicis actis maiores inferri noluisset. Nepotinis:luxuriosis:nepotes luxuriosæ:ut Festo placet:uite homines quod tã is suæ res curæ sint q̃ iis quibus pater auusq; inuunt:Pli.apitiũ altissimũ appellat nepotũ gurgitẽ ide nepotatus ꝑ luxuria & uoracitate:Affranius scurilitate & nepotatu nobilis:Inde & nepotinus. Portentosissima noua & in sueta ut portentoꝝ loco haberi possent:Scæneca.C.Cæsar Augustus qué mihi uidetur reꝝ natura edidisse ut ostẽderet qd summa uitia ĩ summa fortuna possent centies sextertio cenauit uno die. Aceto liquefactas:qã cleopatra quoq; in luxuriosis & in tẽpestiuis Antonii cœnis fecisse dicitur quæ unionẽ ea tẽpestate maximũ liquefactũ hausit ꝑfessa grãdi sponsione se cẽties sextertiũ una cœna absumpturã:Pli.& Macrobius sunt auctores. Obsonia: quæ cũ pane apponũt. Aut cæsarem: eũ qui osa posset:uel cui præ cunctis sumptuosissima cõuiuia parare liceret. Basilicæ iuliæ:de ea ĩ Augusto abunde diximus. Cedris p̃cios̃a cedri materia:Plini.cedri duo genera quæ floret fructum nõ fert fructifera nõ floret:nec multo post materiæ inqt ipsi eternitas itaq; & simulacra deoꝝ ex ea factitarunt: ĩ syria ea arbor ꝓuenit. Versicoloribus:coloꝝ uarietate p̃ditis. Magna thermarũ laxitate: laxioribus thermis porticibus & triclinijs. Feraꝝ arboꝝ:his quoq; nauim exculta fuisse subaudi. Choros: canentiũ cœtus. Symphonias cõcẽtus.

In extructionibus: ædificationibus. Prætorioꝝ:cãpestriũ ædificioꝝ. Omni rõne:omni ædificã di lege seu præcepto a maioribus tradito. Iactæ:fundatæ. Infesto semp æstuanti. Durissimi silicis. Ver.Quã stet dura silex quo durior fuisset uena eo difficiliũs eẽt excisa. Aggere:aggeratiõe fossuris mõtiũ mõtibus effosis Pli. ꝓmõtoria aperiũt mari & reꝝ natura agit ĩ planũ. Culpa more siqd operantiũ culpa minus celeriter fuisset cõfectũ. Capite lueret:capitale eẽt.

Totũ illd tyberii:totã uĩ illã pecuniaꝝ a tyberio relictã. Non toto uertẽte anno ãno nõdũ circũacto.

Negabat ciuitatẽ:hæc una calumniaꝝ fuit q̃s ad exprimendas ciuibus & populis pecuniã est caligula cõmẽtus. Neq; posteros:calũniæ rõ q̃si posteri q̃bus ciuitas fuerat a maioribus ĩpetrata nõ ĩtelligerẽt nisi filii que praua ĩterpretatio publicũ bñficiũ pluribus adimebat. Diplomata:qd diplomata eẽnt alio é loco demonstratũ. Vt uetera & obsoleta:ac p hoc illis minime stãdũ. Arguebat fraudi dabat. Editos:a ciuibus relatos. Primipilariũ:primipilares milites erãt q̃ signa circunstabant:hi postea rei militaris ratiõe mutata pilani diu cœperũt dicti. Rescidit:pro irritis habuit. Destinasse:animo constituisse. Abignotis:a q̃busdam q̃ minus noti erant.

malaue corporis atq; cõcubit⁹.Q uibusdã absentiũ mari torũ nomine repudium ipse misit.iussitq; in acta referri.

De luxuria eiusdẽ ĩ cœnis:balneis:ædificiis:& aliis opibus

Epotinis sumptib⁹ oĩum ꝓdigiorũ ingenia supauit: cõment⁹ nouũ balnearũ usum: portẽtosissima genera ciborũ atque cœnarũ ut callidis frigidisque unguẽtis laueretur:precios̃issimas margaritas aceto liquefactas sorberet:cõuiuiis ex auro panes & obsonia apponeret aut frugi hominẽ eẽ oportere dictitans:aut Cæsarẽ quĩ & nummos nõ mediocris summæ e fastigio basilicæ Iuliæ p aliquot dies sparsit in plæbẽ:fabricauit & de cedris liburnicas:gẽmatis puppibus uersicoloribus uelis:magna thermarũ & porticuũ & triclinioꝝ laxitate:magnaq; ẽt uitiũ pomiferarũ arborũ uarietate:quibus discũbens de die inter choros ac symphonias littora campaniæ peragraret.In extructionibus prætoriorũ atque uillarũ omni ratione posthabita: nihil tã efficere cõcupiscebat:q̃ quod posse effici negaretur: & iactæ itaque moles ĩfesto ac ꝓfundo mari:excisæ rupes durissimi silicis & cãpi montibus aggere æquati:& cõplanata fossuris montiũ iuga incredibili quidẽ celeritate quũ more culpa capite lueretur:ac ne singula enumerẽ immensas opes:totũque illud. T.Cæsaris uicies ac septies milies sestertium non toto uertente anno absumpsit.

De rapinis et extorsionibus eiusdem.

Xhaustus igitur atque egẽs ad rapinas cõuertit animũ:uario et exq̃sitissimo calũniarũ:et auctionum:et uectigaliũ genere.Negabat iure ciuitatẽ Romanã usurpare eos:quorũ maiores sibi posteriq; eã ĩpetrassẽt nisi filii eẽnt:neq; n. ĩtelligi debere posteros ultra hũc gradũ ꝓlataq; diuorũ Iulii et Augusti diplomata ut uetera et obsoleta deflebat.Arguebat et perẽ editos census:quib⁹ posstea quacunque de causa quicq̃ incrementi accessisset. Testamẽta primipilarium:qui ab initio principatus Tiberii neque illũ neque se hæredem reliquissent:ut ingrata rescidit.Itẽ cæterorũ ut irrita et uana quoscunque quis diceret hærede Cæsare mori destinasse.Quo metu iniecto quuz iã et ab ignotis ĩter familiares:et a parẽtibus inter liberos palam hæres nũcuparetur: derisores uocabat: quod post nũcupationem uiuere perseuerarẽt: et multis uenenatas

Macteas uenenatas:iuncta obsonia ueneno illita. Mar. neutro genere protulit te mattea sola iuuāt quidam a uerbo græco ματτω ob lino nomen factū existimāt:sunt qui απο του μασσασθαι mādere siue comesse id dictum putēt Aristophanes grāmaticus dulcius nihil est mihi Mattya dixit. Cōsideret: cōcessum iret aut secretum quæreret. Reos:iudiciis obnoxios. Quantū egisset:quantū operatus esset. Meridiaret:meridianis horis quiescēret:sed meridiare est tam cibum q̄ quieté circa meridiem capere. Auctione:uenali hasta in auctionario foro cōstituta. Reliquias spectaculorū quicquid ex numerū ludorum ne apparatu superfuisset.

macteas misit. Cognoscebat autem de talibus causis taxato prius modo summæ ad quem conficiendum cōsideret: confecto demū excitabatur:ac ne paululum quidem morę patiens super quadraginta reos quondam ex diuersis criminibus uana sententia cōdemnauit:gloriatusq3 est expergefactæ somno Cæsoniæ quātum egisset dum ea meridiaret. Auctione proposita reliquias omnium spectaculorum subiecit & uenditauit exquirēs per se precia: & usque eo extendens:ut quidam immenso coacti quæda3 emere: ac bonis exuti uenas sibi inciderent. Notares est: Aponio saturnino inter subsellia dormitāte monitum a Caio prætonem ne prætorium uirum crebro capitis motu nutante3 sibi præteriret:nec dicendi finem factum quo ad tredecim gladiatores sestertium nonagies ignoranti addicerentur.

Item de eodem & de turpibus lucris eius.

Ngallia quoq3 quum damnatarum sororum ornamenta & supellectilē:& seruos atq3 etiam liberos:immensis preciis uēdidisset:iuitatus lucro quicqd istrumēti ueteris aulæ erat:ab urbe repetiit:comprehensis ad deportandū meritoriis quoq3 uehiculis:& pistrinensibus iumentis:adeo ut panis Romæ sæpe deficeret:& litigatorum plæriq3 quod occurrere absentes ad uadimoniū non possent:causa caderent:cui instrumento distrahēdo nihil non fraudis ac lenocinii adhibuit:modo auaritiæ singulos increpans:& quod non puderet eos locupletiores eē q̄ se: pœnitentiam simulans:quod pricipalium rerum priuatis copiā faceret:Cōpereat prouincialem locupletem ducēta sestertie numerasse uocatoribus:ut per fallaciam cōuiuio interponeretur:nec molestę tam magno æstimari honorē cœnæ suæ:huic postero die sedenti in auctiōe misit:qui nescio quid friuoli ducentis milibus traderet:diceretq3 cœnaturum apud Cæsarem uocatu ipsius.

De nouis uectigalibus & tribunis & sordidis questibus.

Ectigalia noua atq3 in audita primū per publicanos: deinde quia lucrum exuberabat per centuriones tribunosq3 prætorianos exercuit. Nullo rerum aut hominum genere omisso:cui non tributi aliquid imponeret pro eduliis:quæ tota urbe uænirent: certū statumq3 exigebatur. Pro litibus atque iudiciis ubicunque conceptis quadragesima summæ de qua litigaretur nec sine pœna: si quis composuisse uel donasse negocium conuincerētur:

Subiecit:auctioni siue hastæ. Exquirens per se præcia:ipse suo arbitrio preciū rebus ascribens. Extēdens:augens. Bonis propriis fortunis. Inciderent: resectis uenis uitam abiicerent. Preconem qui auctioni instabat. Nutātem: dormitantem atq3 ob id quasi nutu licitātem. Sibi:quando sua interesset.

Preteriret:ne illum elabi pateret quin aliquid ex auctiōe homini annuenti addiceret. Tredecim gladiatores:qui ex ipso munere reliq fuerant. Addicerētur pro uenditis ascriberentur. Dānatorum sororum:Liuillæ & Agrippinæ quas dānauerat. Inuitatus lucro: quod ex diuēdita sororum supellectile fecerat. Instrumēti:Apparatus. Veteris Aulæ:ab Augusto & tyberio instructæ. Comprehensis: currui iūctis. Meritoriis:mercede locari solitis. Pistrinēsibus:ad pistrini usū q̄sitis. Panis deficeret:quū iumentorū defectu pistoria opa cessarēt.

Pleriq3:litigatorū pleriq3 litigātiū

Occurrere:tēpestiue adesse curruū defectu. Vadimoniū uadimoniū:spōsio ad certū diē sistendi se in iudicio.i.cōparendi p se aut paduocatos Quintilianus nisi ad uadimonium legate uenisses non multorū dierū cōmeatum habebamus. Causa caderēt:actiōe causæ. Instrumēto:aulico apparatui. Distrahendo: alienādo. Lenocinii:uerboꝝ illecebre. Principaliū:q̄ Augusti & tyberii principū fuissēt id unū illecebre genus. Priuatis: priuatæ fortunæ uiris. Copiā:emēdi facultatē. Vocatoribus iis qbus datū erat id negociū ut ad Cœnā pricipis cōuiuas uocarēt. Per fallaciā suppositā alterius loco psona. Interponeret:cœnæ adhiberet. Huic puinciali. Sædenti in auctiōe: ubi uenalia hastæ subiecta erāt. Friuoli:minimi ualoris. Ducētis millibus: ducētoꝝ milliū taxatiōe ipsi rei ascripta. Vocatu ipsius:ipo cæsare nō ministro ad cœnam uocāte ut pridie acciderat.

Per publicanos: publicanis ea cōducētibꝫ. Exuberabat:redūdabat. Pro eduliis esculētis. Statutū: ipositum uectigal. Quadragesima: de uectigalis rōne alias. Cōposuisse:

priusq̄ de eo esset iudicatū. Donasse remisisse. Negociū litem. Gerulorū:græci τουσπραξονικας uocāt. Capturis.quæstibus. Prostitutarū questū corpore facientiū. Mereret:uno cōcubitu caperet. Ad caput legis:ad eā legē que uno cōplexa erat capite ut insignior adhuc esset. Tenerent: legi obnoxii essent. Et quæ meret riciū:corpore pecuniā mererēt. Et quæ lenociniū:quæ penes se quæstuarias habuissent ancillas. Matrimonia:matrimonio locatæ essent modo turpiter quæstū facerēt. Indictis:denūciatis. Neq; ꝓpositis: in publicū relatis ut qualis esset ratio intelligi posset. Minutissimis: quo minus plegi possent. Angustissimo: & ob id minus frequēti. Manubiarū:pecuniaꝝ quasi ex præda q̄ dam prīcipi quæsitaꝝ nam qd alio quin manubiæ sint diximus. Pro loci dignitate pro cōditiōe hoc uel illo loco ꝓstituēdaꝝ. Matronæ: ad ancillarum differentiā quasi ingenuæ dicere uoluisset: nā & quæ nondū nupserant & uiduas ꝑmiscue ac nuptas ꝓstitutas crediderī.

Ingenui adolescētes hoc quoq; cōditionē respicit. Circū fora:p loca uidelicet celebratiora. Nomēculatores:q noīatum ciues uocarent:qd nomenclator eē in Augusto significauimus. Fœnebris: cū fœnore & nō gratuita. Adiuuantiū:palatinū lupanar frequētātiū. Et lusu:ludēdi studio. Aleæ. lu.alea qñ hos aīos. Cōpendiū: lucrū. Mēdatio falládoq; colluso res. Periurio:peieratione. Collusori ex coludētibus uni. Vice sua:ut uicariā pro se uicē gereret.

In atriū in apertā domus partē & quæ sub diuo est. Corripi raptos in custodiam duci. Confiscari illoꝝ bōa fisco ascribi. Alea tesserarū iactu. Imperatoria onera quæ.s.ex īperii administratione sustineret. Prīa:qa pr̄ ex cesonia factus esset. Collatiōes pecunia sponte potius q̄ tributi noīe oblatas. Edixit edicto denunciauit:de strena abūde supra. Cupidine:cupiditate: sed fœminino genere. Ver. Quæ lucis miseris tādira cupido:sunt q cupidinē maius qdam cupiditate significare dicāt:Illud Iulii secuti cupiditas ex homīe: sed cupido ex stulto nunq̄ tollit̄. Spatiatus:citro ultroq; euagatus. Ex destīato:ꝓposito certo ue cōsilio.

Flumen clitanni:Tráquillus circa menaniā esse clitūnum significare uidetur:est.n. mebania imbriæ oppidū de quo:plinius & Strabo: gerulorū diurnis quæstibus pars octaua ex capturis ꝓstitutarū quantū queq; uno concubitu mereret. Additum que ad caput legis ut tenerētur publico & quæ meretriciū quiue lenociniū feciſſent:necnon & matrimonia obnoxia essent.

Item de eodem.

Viusmodi uectigalibus indictis neq; propositis:quū p ignorantiā scripturæ multa cōmissa fierēt:tandē flagitante populo ꝓposuit quidē legē: sed et minutissimis litteris & angustissimo loco uti ne cui describere liceret. Ac ne qd nō manubiarū genus expediretur. lupanar in palatio cōstituit:destructisq; & īstructis pro loci dignitate cōpluribus cellis:in q̄bus matronæ īgenuiq; starent Misit circū forā & basilicas nomēculatores ad iuitādos in libidinē iuuenes seneſq; præbita adueniētibus pecunia fœnebris apposititiq; qui noīa palam subnotarent quasi adiuuantiuꝫ Cæsaris redditus. Ac ne ex luxu quidem aleæ cōpendium spernens plus mēdacio atque ēt periurio lucrabatur. Et quondā proximo collusori demādata uice sua ꝓgressus in atriū domus cū prætereūtes duos equites Romanos locupletes sine mora corripi confiscarique iussisset exultans rediit glorianſque nunq̄ se prospiore alea usum.

De dote pronata filia & strenis p eū petitis & receptis.

Ilia uero nata paupertatē neciā īperatoriam mō:sed et patria cōquerens onera collationes in alimoniam atque dotē puelle recepit:dixit et strenas ineunte anno se recepturum:stetitque in uestibulo ædiuꝫ calendis ianuarii ad captādas stipes: quas plenis ante eum manibus ac sinu omnis generis turba fundebat. Nouissime cōtrectādæ pecuniæ cupidine incēsus super īmensos aureorum aceruos patentissimo diffusos loco:et nudis pedibus spaciatus: et toto corpore aliquandiu uolutatus est.

De expeditione eius germanica.

Ilitiā resque bellicas semel attigit neq; ex destinato sed quū ad uisendum nemus flumenque clitūni meuaniā ꝓcessisset admonitus de supplēdo nūero batauorū

Verum q; ad flumen attinet:Plinius infaliscis aperte clitūnum retulit in phaliſco inquit clitunni amnis aqua potata candidos boues facit. Ouidius colla rudes operum præbent ferienda magistro Quos aluit campis herba phaliſca suis. Ver. hinc albi clitunne greges & maxima taurus uictima sæpe tuo perfusi flumine sacro Romanos ad templa deum traxere triumphos. optimi inde ut ex his apparet ad usum sacrorum tauri romam accersebantur sed silius italicus menaniæ quoq; campis optimo.s. in hunc usum tauros nutriri ait Et sedet ingentes pascens menaunia tauros Dona ioui: Dion clitunnum ait fontem esse umbriæ que scriptorū uariatio efficit ut intelligi non possit ubi sit clitunnus apud phaliscos in etruria:an in umbria apud menaniā ut Tranquillus sentire uidetur nisi quis dicat primo illum in hetruria clitunum uidisse mox in umbriam trāsgressus menaniam usq; processisse. Batauorum batauī in chatis prius fuere mox ut tacitus ait seditione

pulsi

pulsi ad extrema gallicæ oræ cultoribus uacua insulaq; occuparūt que a fronte oceanum habet a tergo & lateribus rheno flumine alluitur. Lucanus penultimā huius nominis corripit rangiones batauiq; truces. Iu. produxit hic petit eufratē iuuenis domitiq; batani. Auxiliis externis. Modo iterdum. Ita: hoc est iumētis signa portātibus. Octophoro:lectica octo ceruicibus gestata. Mar.octophoro sanus portatur auite Philippus:hunc tu si sanū credis auitæ furis:cōspergi aqua ꝓfunda ne puluere offenderet quo ipso manifesta laborum induce arguitur impatiētia:sed apud xenophōtem campises cyrum filiū instituit frigus æstum & labores in primis oportere īperatorē perpeti. Maturis ætate ꝓuectis sed libētius emeritis quā maturis legerim.q.d.legitima militia defūctis quod ex his q̄ sequunt pōt ītelligi. Anteq̄ cōsumaturi: ad militiæ exitum puenturi. Primos pilos.i.primi pili cēturionatū primū pilū.pria cēturia uocabat q̄ graui armatura īstructa circa aquilā excubabat in q̄ iter cætera armor̄ genera hastile erat pedum qnq; & semis qd pilū ro.noīabāt:huius ordinis cēturio cæteris centurionibus dignitate p̄stabat: minor tñ prīos pilos trāqllū dixisse quū primū Pilū neutro genere alioqn ꝓnūciari soleat:ad ordines credo alluſit nec me fugit primipilos dictos cēturiones ipsos priæ cēturie:Liuius cēturio erat que primipilū nūc uocant ad aliud certe ē primos pilos:aliud primipilos dicere q̄q̄ ne hoc quoq; recte diceret:nisi forte nōnullis q primipili eēnt:primipilos ademptos dictū uideri uelles qd nil aliud eēt dicere tribunū tribūo aut cēturionē cēturioni ademit quū ipse interī aperte de adēpta dignitate loquat. Commoda:militibus ob emeritā militiam reddēda. Resci dit:sustulit nec reddēda cēsuit. Insula britānia. Latoribus: tabellariis. Vehiculo uecti. In æde martis:quo p̄es uocarent. De custodia:de his qui ad eius corpis custodiā Potius q̄ castrorū lecti erant. Traiici:ī aduersam rheni ripā deuehi. Proripuit:celeriter ex suorū cōspectu abiit. Ad lumina uel ut difficili negocio nox īteruenisset. Comites:q illū secuti fuerāt. Ac noīe nouo. Destinctas solis & lunæ ē hoc nouū illud genus formæ:sed ad expeditiōis illiꝰ euētu coronarū formā accomodasse uideri potest quippe quæ diei noctuq; fuit ꝓticipes. Exploratorias:ad illud referat quod nō solum forma sed nouo ēt noīe coronas ab eo datas dixit. Obsides: quos a regulis & populis ad eorum fidē

quos circa se habebat expeditionis germanicæ impetū cepit:neq; distulit:sed legionibus & auxiliis undiq; excitis: delectibus undiq; acerbissime actis:cōtracto & oīs generis cōmeatu:q̄tos nunq̄ ante alter īgressus ē:cōfecitq; mōtā festināter & rapide:ut ꝓtorianæ cohortes cōtra morē signa iumētis īponere:ut ita subseq̄ cogerētur:īterdū adeo segniter & delicate ut octophoro ueheretur.atq; a ꝓpinq̄rum urbium plæbe uerri sibi uias & cōspergi propter puluerem exigeret. De gestis per eum in castris.

Ostq̄ castra attigit:ut se acrem & seuerum ducē ostēderet:legatos qui auxilia serius ex diuersis locis adduxerant:cum ignominia dimisit. At in exercitu recensendo pleriscq; centurionum maturis iam:& nonnullis ante pauciss̄imos q̄ consumaturi essent dies primos pilos ademit: causatus senium cuiusq; & imbecillitatem: cæterorum īcrepita cupiditate cōmoda emeritæ militiæ ad sex centorū milium summā rescidit Nihil aūt amplius q̄. Ad mimocīo Bellini britānorū regis filio:q pulsus a patre cū exigua manu trāsfugerat in deditionē recepto:quasi uniuersa tradita īsula magnificas Romā litteras misit: monitis sæpe latorib⁹ut uehiculo ad forū usq; &curiā ptēderēt: nec nisi in æde Martis:ac frequēter senatu consulibus traderent. De eodem & de silua per eum truncata & militibus donatis:& aliis gestis eius.

Ox deficiente belli materia paucos de custodia germanos traiici occuliq; trans Rhenum iussit: ac sibi post prandium q̄tu multuosiss̄ime adesse hostem nūciari. Quo facto proripuit se cum amicis & parte equitum prætorianorū in proximam siluam: trūcatisq; arboribus & in modū trophæorū adornatis ad lumīa reuersus: eorū qdē q nō secuti eēnt timiditatē & ignauiā corripuit: comites aūt & ꝓcipes uictoriæ nouo genere ac noīe coronatū donauit:quas distinctas solis ac lunæ siderūq; specie exploratorias appellauit.rursus obsides quosdā abductos e litterario ludo:clāq; ꝓmissos:deserto repente cōuiuio cū eqtatu īsecutus ueluti ꝓfugos ac reꝑhensos in cathenis reduxit.In hoc quoq; mīmo ꝓter modū īteperans repetita cœna renūciātes coactū agmē sicut erāt loricatos ad discū bēdū adhortatus est.Monuit ēt notissimo Vergilii uersu.

sibi oppignerandam acceperat. E litterario ludo:quem obsides frequentabant. Adductos:quos adduci fecerat. Reprehensos:ex fuga receptos. In hoc quoq; nimio sed ut minio legi posset negocio. ſ.subintellecto:alioquī nīmio cum sequētibus iungas. Coactū agmē quod eēt q agmen cogerent & quasi subsidio sequeretur id perspicue Liuius demonstrat Magonem inqt inde iubet cū expeditis numidis cogere agmen

Durarent: Ver. durate & uos met rebus ſeruate ſecundis: Obiurgauit: caſtigauit. Perpetraturus: pro fligaturus ad exitum perducturus. Baliſtis machinis: bellicis inſtrumentis. Nemine gnaro: nullo quidem percipiente. Conchas: inanes conchas intellige oceani æſtu in littus deiectas. Legerent: colligerēt. Debita: conſecratione digna. Indicium: monumentum. Excitauit: erexit. Vt pharo: ut ex alta turri quæ iuxta mare. Alexādriæ præiacet. Donatiuo: munere quod ab imperatore militibus ut dixi dabatur. Quaſi omne exemplum: quum Cæſar dictator & Alii imperatores eo nomine multo plura dediſſent. Trāſfugas: obſides ex fuga receptos. αχι οφριαμβευτον: triūpho dignum ſi ue idoneum. Rutilare: cura & ſtudio flauos reddere. Sūmittere: alere ut Germani crederentur aduerſus quos bellum a ſe motum uideri uoluit. Nomina barbarica: germanica. Ferre: habere. Procuratoribus: iis qui res ipſius abſentis domi procurabāt eratq; penes eos auctoritas non parua. Quam minima ſumma: minima fiſci impēſa.

Sed quantus: q̄ magnicus & ſumptuoſus. Nunq̄ alius: triūphus. ſ. Bona ius haberent: in omnium fortunas graſſandi facultatem. Exceſſum: obitū Auguſti. Seditionē olim mouerant: bis in Tyberio & rurſus in Caligula militaris ſeditionis ſub Germanico factæ meminit. Obſediſſent: quaſi uim allaturi circūſtetiſſent de recentiore igitur illa intelligit qua puer ipſe a militibus retentus eſt ſed officioſe non uiolenter. Decimare: decimum quemq; ſupplicio afficeret. Pleroſq; : ex iis quibus res ſuſpecta erat. Dilabi: clamdeſtine ab ire. Profugit: e concionis ſe repēte ſurripuit. Deflexa: a militibus in patres. Animaduertendos: ſic habent quæcunq; Tranquilli uidimus exemplaria ſed ad auertendos legendum eſſe contēderim. i. diſcutiendos. Iuſto triūpho qui ſibi decretus non fuiſſet. Aditus: præuētus. A legatis: ab iis qui officii gratia publice obuiam miſſi fuerant.

Capulū: gladii manubrium eſt & capulus quo mortui afferūtur: ſed utrumq; a Capio ut feſto placet.

Durarēt ſecūdiſq; ſe rebus ſeruaret. Atq; ĩter hæc abſentem ſenatū populūq; grauiſſimo obiurgauit edicto: quod Cæſare præliante & tātis diſcriminibus obiecto in tēpeſtiua cōuiuia circū & theatra & amœnos ſeceſſus celebrarēt.

De apparatu exercitus cōtra oceanū & geſtis aliis eius.

Oſtremo quaſi ppetraturus bellū directa acie ĩ littore oceāi ac baliſtis machiniſq; diſpoſitis nemīe gnaro ac opināte qdnā cepturus eēt: repēte ut cōchas legerēt: galeaſq; & ſinus replerēt: ĩperauit: ſpolia oceani uocans capitolio palatioq; debita. Et in ĩdiciū uictoriæ altiſſimā turrē excitauit: ex qua ut ex Pharo noctibus ad regendos nauiū curſus: ignes emicarēt: pronūciatoq; militi donatino centenis uiritī denariis quaſi oē exēplū liberalitatis ſupergreſſus abite inquit læti: abite locupletes.

De cura triumphi & aliis geſtis eius.

Onuerſus hīc ad curā triūphi pter captiuos ac trāſfugas barbaros galliarū quoq; ,pceriſſimū quēq; & ut ipſe dicebat αλιοφριαμβευτον ac nonnullos ex prīcipibus legit: ac ſepoſuit ad pompā: coegitq; non tantū rutilare & ſūmittere comā: ſed & ſermonē germanicū adiſcere: & noīa barbarica ferre. Præcepit etiam tiremes quibus ĩtroiuerat oceanū magna ex parte itinere terreſtri Romā deuehi. Scripſit & procuratoribus triumphū apparārent q̄ minima ſumma: ſed quātus nunq̄ fuiſſet: quando in omnium hominum bona ius haberent.

De nefario conſilio trucidandi legiones.

Riius q̄ ,puīcia decederet: cōſiliū iniit nefandæ atrocitatis legiones: quæ poſt exceſſum Auguſti ſeditionē olī mouerāt cōtrucidādi: qd' & patrē ſuū Germanicū ducē: & ſe ĩfantē tūc obſediſſent: uixque a tā p̄cipiti cogitatione reuocatus ĩhiberi nullo potuit mō: q̄n decimare uelle pſeueraret. Vocatos itaque ad cōcionē īermes: atque ēt gladiis diſpoſitis equitatu armato circūſedit. Sed eū uideret ſuſpectare plæroſque dilabi ad reſumenda ſiqua uis fieret arma ,pfugit cōcionē: cōfeſtīque urbē petiit deflexa oīa acerbitate in ſenatū: cui ad auertēdos tātorū dedecorū rumores palā minabatur: quærens ĩter cætera fraudatū ſe iuſto triūpho: quū ipſe paulo ante ne qd de honorib⁹ ſuis ageretur: etiam ſub mortis pœna denunciaſſet.

De reditu ei⁹ ad urbē: & de malo ,ppoſito: et uenenis reptis

Ditus ergo in itinere a legatis āpliſſimi ordīs: ut maturaret orātibus q̄ maxima uoce ueniam inquit: ueniā: et hic mecū capulū gladii cerebro uerberās: quo

Optarent:se.s.reuersurum. Equestri ordini & populo:quasi dicat non senatui. Neq; ciuem neq; principem.hostem ergo potius q̄ hospitem innuere uoluit. Facinora:hic in malam partem:est.n.medium alioqn uerbū. Vtriusq; ordis:patritii & Equestris.Index īscriptio. A claudio:q illi successit. Exitio:pnicie īteritu: Enormi gracilitate:tanta corporis gracilitate præditus ut modū excederet: sed maxima cruicis & crurū Torua:terrifica. Cætera:cæteris corporis partibus. Quare:ob quod ipsum quia caluitio īsignitus eēt. & totus hirsutus. Horridum:horrore præditum. Tetrum:fœdum terribilem. Ex industria:dedita opera. Efferabat:exquisita feritate deformabat. Componens:aptans.

cinctus erat:edixit & reuerti se:sed his tātū q optarent:equestri ordini & populo Nā se neq3 ciuē:neq3 principē senatui amplius fore. Vetuit ēt quēq3 senatorū sibi occurrere atq3 omisso uel dilato triūpho ouans urbē natali suo īgressus est.Intraq3 q̄rtū mēsem periit īgētia facinora ausus & aliquāto maiora moliens.Siqdē ꝓposuerit Antiū: deīde alexandriā cōmigrare:īterēpto prius utriusq3 ordinis electissimo quoq3:qd' ne cui dubiū uideatur in secretis eiꝰ reperti sūt:duo libelli diuerso titulo:alteri gladius: alteri pugio īdex erat. Ambo notas & noīa cōtinebāt morti destinatorū:Inuēta & arca īgens uariorū uenenorū plena:quibus mox a Claudio demersis:īfecta maria tradūtur:non sine pisciū exitio:quos enectos æstus ī proxīa littora eiecit.

De statura corporis & ualitudine eius:

Tatura fuit eminēti:pallido colore:corpore enormi: gracilitate maxīa cruicis & crurū:& oculis & tēporibus cōcauis:fronte lata & torua:capillo raro:ac circa uerticem nullo:hirsutus cætera.Quare transeunte eo prospicere ex superiore parte aut omnino quacūq3 de causa cauē prā noīare criminosum & exitiabile habebatur. Vultum uero natura horridum ac tetrum etiam ex industria effere bat cōponens ad speculum in omnem terrorē ac formidinem. Valitudo ei neq3 corporis neq3 animi cōstitit:Puer comitiali morbo uexatus in adolescentia ita patiens laborū erat:ut tamē nōnunquā subita defectione ingredi: stare colligere semet:ac sufferre uix posset:mētis ualitudinē & ipse senserat:ac subinde de secessu:deq3 purgādo cerebro cogitauit:Creditur potionatus a Cæsonia uxore amatorio q̄dē medicamēto:sed q̄d' in furorē uerterit.Incitabatur in somnio maxīe:neq3.n.plusq̄ tribus nocturnis horis q̄escebat:ac ne his q̄dē placida q̄ete.sed pauida miris rerū imaginibus.ut qui ī ter cæteras pelagii quondam speciem colloquentem secum uidere uisus sit.Ideoque magna parte noctis uigiliæ cubātique tedio nunc toro residens nunc prelongissima porticus uagus inuocare identidem atque expectare lucem consueuerat.

Ītē de ualitudine mētis & cōtēptu deorū:& aliis gestis eiꝰ.

On īmerito mētis ualitudini attribuerī diuersissima ī eodē uitia sūmā cōfidētiā & cōtra nimiū metū.Nā q deos tātopere contēnerēt:ad mīma tonitrua & fulgura cōuiuere:caput obuoluere. Ad uero maiora ꝓripere se e strato:sub lectūque cōdere solebat.Peregrinatione q dem sicilienſi irrisis multorū locorum miraculis: repente

Neq; corporis neq; animi: & iccirco omnis fœlicitatis expers: luorandum est ut sit mensana in corpore sano. Comitiali morbo:quē maiorem etiam appellatū Cornelius ait:eum uulgo caducum uocāt: & comitialem ut Quintus:Seruius ait ab eo quod aliquo cadēte comitia soluerentur. De sectione:subito corporis affectu ex improuisa ui grassantis morbi. Mentis ualitudinem:alienationem. Subinde.idē tidem sæpius. De secessu:Anticyrano credo. Potionatus: medicato poculo a communi mente alienatus. A cæsonia uxore:lu.cui totam tremuli fronte Cæsonia pulli: Infudit:quæ non faciet quod Principis uxor:ardebat cuncta & fracta compage ruebant:non aliter q̄ si fecisset luno maritum insanum. Iosephus hoc nomine ait cæsoniam a coniuratis interfectam:quia aliena nata potionibus principis mente omnium malorum fuisset cā. In somnio græci ΕΝΥΠΝΙΟΝ uocāt: fit quotiēs cura oppressi animi uel corporis uel fortunæ qualis uigilantē fatigauerit:talem se ingerit dormienti quare apte Tranquillus ad in Caligula ut tyrāno & undiq; odiis circūuento posuit: sunt & aliæ species quattuor somnium uisionem oraculum & uisum græci ΟΝΕΙΡΟΝ ΟΡΑΜΑ ΑΡΗΜΑΤΙΣΜΟΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ uocāt quorum rationem Macrobius diligenti disertatiōe explicat. Inter cæteras: imaginatiōes scilicet Diuersissima:nam quid magis diuersum a metu esse potest q̄ cōfidentia. Tantopere cōtenderet:ut & ioui obstreperet:seq; inter Castorem & pollucem adorandū daret. Cōniuere:oculos Perstrige occludere quod timoris est indicium. Caput obuoluere:strangulis:ne fulgetra & tonitru offenderetur. Ad maiora:tonitrua. Sicilienſi:quum in siciliā est ꝓfectus.

Ex messana:urbe etnæ ꝓpīq̄. Etnæi uerticis:ætnæ īcēdia notiora oīo sūt q̄ lōgior de his sermo sit habēdꝰ Pli. Strabo Polybius:solinus:Mellaq; & poete q̄ plurimi eius rei meminerūt. Minacissimus:minarū plenus. Angustiora:loca. Essedo uehiculo. Stipatos refertos. Per manꝰ:subleuātiū. Sup capita:eoꝝ q̄ ī tāta trepidatiōe ad decedēdū illi se se expedire tā cito nō poterāt. Rebellionē:germaniā rebellasse. Trāsmarinas: q̄si Italie rebus minus fidere cœpisset. Victores:Germani. Cībri:q.a Cayo Mario uicti circa alpes ad unū īterīere:Plutarchus ē auctor. Senones quōdā:bellū senonicū quo urbs. Ro. capta ē qđ Heraclitus pōticus futurū aliquā to antea ꝑdixerat:Liuiꝰ id bellū abūde explicat:polybius & Plutarchus & ipsi de eo plura. Ex mētiēdi:milites mēdacio fallendi. Manꝰ ītulisse:sibi morte ꝓsciuisse. Ac deniq; nō hūano. q.d. nō cōtētus ꝑ patrio cultu pegrinū usurpasse ꝑ ciuili militarē ꝑ uirili muliebrē sed ne diuino quidem abstinuit manuelatas a mulieribus ut alio loco oñdimꝰ usurpari solitas:nec nisi a mollibus uiris ī usū receptas. Cycladatus:lu. hæ sunt quæ tenuit sudāt in cyclade: Lāpridius cyclade quæ sexunciis auri plus non haberent. Increpidis uel coturnis: alterum granorum est ut Persius ait:poetarum alterum: Ver. sola siphocleo tua carmina digna coturno. Caligula:quæ militaris ē. Socco:muliebri calciamento q̄q̄ & comici eo sint usi. Fulmē iouis insigne ut fuscinā neptūni ut caduceū Mercurii Veneris:habitu qui alius alibi figurabaē:nā & barbata apud quosdā culta é:colebaē. Cōditorio qđ Alexādriæ fuit. Attēdit:animum adiecit. Irato:q; magis ēt mirū est cū ira una & animū & oīoné fere īpediat:q̄q̄ Marcus Tullius pipathe ticorū snīa oratoré nō mō accusantē sed ne defendētē qđ ꝑ bari dicat sinæ iracūdiæ aculeis uñ appet non solū nō obesse sed necessario ēt ad agēdū reqri. Peroraturus:ad calcē oīonis puenturus. Telū specu lū hoc é uulnificā uim dicēdi. Cōmissiones meras:sine glutinio ac ꝑ hoc male cōpactā & cōnexā oīonē Arenā sine calce:quæ cōrescere nō pōt q̄ de senecæ scriptis eruditiore sæculo fuerīt iudicia:Fabius & Gellius plane demōstrāt. Tū maxīe placētē:hoc quoq; noīe Fabius praua sui tēporis accusat. iudicia qđ illius scripta potioribus ꝑferrēt nec mirū uideri oportet Caligulā:hæc de anneo Seneca sensisse quū ille sub Herone maxīe floruerit q̄ post claudiū regnauit:siqdē ultro ipse fateē potuisse se Ciceronē cognoscere si fato nō ferro piisset quo appet caligulæ tēporibus fuisse senecam iam ætate, puectum ac grandem natu.

a messana noctu ꝑfugit:ætnæi uerticis fumo ac murmure pauefactus. Aduersus barbaros quoq; minacissimus:quū trans rhenū ī ter angustias deꝑssum q; agmē ī ter essedo faceret:dicēte quodā nō mediocrē fore cōsternationē sicun de hostis appeat:equū ilico cōscendit ac ꝑpere uersus ad pōtes:ut eos calonibus & īpedimētis stiparos reperit:impatiens moræ p manus:ac sup capita hominū trāslatus est Mox ēt audita rebellione germaniæ fugā:& subsidia fugæ clases apparabat uno solatio acqescens trans marinas sibi supfuturas ꝑuīcias si uictores alpiū iuga ut cībri uel ēt urbē ut senones quōdā occuparent:unde credo ꝑcussoribus eius:postea cōsiliū natū apud tumultuātes milites emētiē di ipsum sili manus ītulisse nūcio malæ pugne ꝑterritus.

De uestibus & cætero habitu eius.

Estitu calciatuq; et cætero habitu:neq; patrio: neq; ciuili:ac ne uirili qdē:ac deniq; hūano ſp usus ē. Sæpe depictas gēmataſq; īdutꝰ penulas: manuleatꝰ:& armillatꝰ ī publicū ꝓcessit:aliqū sericatꝰ & cycladatꝰ:ac mō increpidis:uel cothurnis:mō ī speculatoria caliga:nōnūq; socco muliebri. Plærūq; uero aurea barba fulmē tenēs:aut fuscinā:aut caduceū deorū īsignia:atque ēt Veneris cultu cō spectus ē. Triū phalē qdē ornatū ēt ante expeditionē assī due gestauit. Interdū & magni Alexādri thoracē repetitū e cōditorio ciꝰ. De eloquētia eius & arte oratoria.

X disciplinis liberalibus minimū eruditiōi eloquentiæ plurimū attēdit:quātūuis facūdus & prōptus utiq; si porādū uel ī aliquē ēēt irato & uerba & snīe sup petebāt. Pronūciatio quoque & uox ut neque eodē loci ꝑ ardore cōsisteret & exaudiretur a ꝓcul stātibꝰ Peroraturꝰ stricturū se lucubratiōis suæ telū mīabatur. lenius cōptiusque scribēdū, gēus adeo cōtēnēs:ut Senecā tū maxīe placētē cōmissiōes meras cōponere:et arenā eē sine calce diceret. Solebat ēt ꝑsperis oratorum actiōibus rescribere et magnorū in senatu reorū accusationes defensiōesque meditari. Aut (pro ut stilus cesserat) uel onerare snīa sua quēque uel subleuare:eq̄ stri quoque ordine ad audiēdum īuitato ꝑdicta. De arte cantandi saltādi et aurigandi.

Ed et aliorū generū artes studiosissime et diuersissimas exercuit. Thrax et auriga. i. cantator atq; salta

Rescribere scripto respondere. Meditari:tempestiua meditatione ꝑparare. Stilus cesserat:dicēdi ratio successerat siqdē stilū nō cām secutus eo detorqbat īpetū quo uis dicēdi facilius īclinasset. Studiosissime:magnū é plures artes exercere sed studiosissime oēs lōge ma

ius. Batuebat:pugnabat quũ thracẽ ageret. Puguatoriis armis:qbꝫ reliq; ĩ pugna tm̃ utunt̃. Efferebat̃:ita studio accedebat̃ Pronũciãti agẽti. Cõcineret:accomodaret. Gestũ histriõis:gesticulationẽ & motũ. Palã:oĩbus spectantibus. Peruigiliũ:ut nox q̃ diẽ cædis,pxime secutura erat puigilio agerẽt̃:puigiliũ dr̃ quũ tota nox uigilat̃: Mar.nã uigilare leue ẽ puigilare graue Pli.gladiatorũ corpa puigilio firmari dixit. Initiũ:principiũ. In scœnã,pdeundi:scœnicã operã nauandi. Licẽtiã tẽporis:nocturnis tenebris. Auspicaret̃:icoharet. Extrema:ultima mala & supplicia. Sup pulpitũ:altiorẽ loco. Cũ palla:muliebri ueste & ad uestigia usq; ut Seruius tradit deducta: Ver.pro lõge tegmĩe pallæ Tigridis eximiæ p dorsũ a uertice pẽdẽt. Tunicaq; talari:q̃ sub palla gestabat̃ Marcellꝰ palla ẽ honeste mulieris uestimẽtũ hoc ẽ tunicæ palliũ: Iosephus stolã quoq; aliqñ ĩduisse refert. Ad insaniã fauit:ĩsano & ĩmoderato fauore. Eo:nestore. Detrahi:spectaculo. Sua:,ppria mãu. Tumultuãti: tumultuosius spectãti:ĩterim dũ nestor Caneret. Hostiã:oppidũ ĩ ripa tyberis nõ,pcul a fluminis ostio Mar.Ancus q̃rtus romãoꝝ rex cõdidit auctores sũt Strabo & Liui.

Ad ptolemæũ regẽ: cõsanguineũ suũ cuius supra meminimus. Codicillos:lĩras. Thraces:retiarios. Rescidit:sustulit. Ex eo:qa colũbũ mirmillonẽ eo pdidisset. Colũbinũ:uenenũ subaudi. Prasine factioni:factiões circẽsiũ ludoꝝ diuersæ erãt & a pãni:noĩbus nũcupatæ:qđ ex iis q̃ ĩ Domitiãо scribũt̃ dat̃ ĩtelligi duas ĩqt græcoꝝ factiões circẽsibus purpurei auratiq; pãni ad q̃ttuor pristinas addidit: cassidorus colores explicat:ludi ait theatrales & circẽses ĩ urbe ad huc fiebãt colors aũt iuicẽ tẽpoꝝ q̃drifariã diuisione fundunt̃:prasinus uirẽti ueri: roseus flammeæ æstati:uenetus nubilæ hyemi:albus pruinoso autũno dicatus:qbus factiõibus p colores distinctis uniuersus populus suo qsq; studio ductus p partes fauebat:nec alii tm̃ sed & Cæsares ipsi nã pter hæc q̃ de Caligula dicunt̃ idẽ auctor tradit uitelliũ ob id ipm quosdã ĩteremisse qa apte uenetæ factiõi male dixerãt:Mar.si ueneto prasino ue faues q coccina summis ne fias ista trãsfuga sorte uide:Capitolinus uenetiãos dixit multas ĩqt a uenetianis passus ẽ ĩiurias qđ turpissime cõtra eos faueret:nã & uolucri æquo prasino aureũ simulachꝝ fecerat pli. nius nunc fauẽt panno pannũ amant & si in ipso cursu nõ mediocri certamine hic color illuc:ille huc transferatur studiũ fauorq; trãsibit & repente agitatores illos equos illos quos procul noscitãt quorũ clamitant nomina: tãta gratia:tãta auctoritas in una uilissima tunica:nec illud obiter tetigisse grauabimur quemadmodũ aurigaꝝ sic & histrionũ factiões ĩ theatro uarias fuisse:Cornelius fautores ĩqt histrionũ uelut ĩ plia cõuertit ĩpunitate & pmiis. Prasinæ:igr̃ factiõi uiridi pãno ĩsignite uiride.n.græci πρασίνου dicũt. In stabulo:quo q̃drigæ asseruabãt̃. Agitatori:aurigæ ipsi. Cythico:sed euticho melius qđ aurigæ nom̃ ẽ apud.Mar. Apophoretis.i.eoꝝ mũeꝝ celebratõe:Apophoreta ἀποτου ἀποφοξείν q; referr̃ ẽ dcã:Mar.nouissimũ opis librũ apophoreta ĩscripsit. Incitato equo:Mar.đ scorpo fuerit & ĩcitato qbus uerbis.Mar.aurigã ĩcitatũ ñ e quũ fuisse inuer̃ uidet̃ & rursꝰ cocco mulio fulget ĩcitatꝰ q̃re uiđ ne icitati equo uerior sit lectioq; ĩcitato equo

Pridie circẽses:pridie illiꝰ diei quo cursurꝰ erat. Inqetaret̃:strepitu & clamor̃ uicinoꝝ uexaret̃. Indicere:sollẽdi denũciatõe p̃cipe. Eqle:locũ quo eq; stabulant̃. Et p̃sepe:ĩ quo pabula illis apponunt̃. Domum:familiã ut maius ad huc studiũ p̃se ferre:oiaq; desideria ipsi equo & eius agitatori tempestiue adhiberentur.

tor: batuebat pugnatoriis armis. aurigabat extructo pluri fariam circo: canendi ac saltãdi uoluptate ita efferebatur: ut ne publicis quidem spectaculis temperaret: quo minus & tragœdo pronuncianti et concineret: et gestum histrionis quasi laudans uel corrigens palã effingeret: nec alia de causa uideretur eo die quo petiit peruigiliũ indixisse: q̃ ut initium in scænam prodeundi licentia temporis auspicaretur. Saltabat autem nõnũquã etiam noctu: et quondã tres consulares secunda uigilia in palatium accitos multaque et extrema metuentes super pulpitum collocauit: deinde repente magno tibiarum et scabellorum crepitu cum palla tunicaque talari prosiluit: ac desaltato cantico abiit: atque hic tam docilis ad cætera: natare nesciit.

De studio ei⁹ et fauore ad plaudẽtes: et odio ad ĩpediẽtes.

Vorũuero studio teneretur: oĩbus ad insaniam fauit:

M. Nestorẽ pãtomimũ ẽt ĩter cætera spectacula osculabatur: ac siqs saltãte eo leuiter obstreperet. detrahi iussum manu sua flagellabat. Eqti Romano tumultuãti p centurionẽ denũciauit: ut abiret sine mora hostiã: pferretque ad Ptolemeũ regẽ in mauritaniã codicillos suos. Quorũ exẽplũ erat: ei quẽ istuc misi neque boni qcq̃: neq; mali feceris. Thraces quosdã germanis corporis custodibus præposuit. Mirmilonũ armaturas rescidit: Columbo uictori: leuiter tamẽ sauicio uenenum in plagam addidit: quod ex eo columbinũ appellauit. Sic certe ĩter alia uenena scriptũ ab eo repertum est Prasinæ factiõi ita addictus et deditus ut cœnaret in stabulo: assidue et maneret. Agitatori cythico comessatiõe quadã in apophoretis uicies sestertiũ cõtulit. Incitato: cuius eq cã pridie circẽses ne inqetaretur uicinia silentiũ p milites ĩdicere solebat: præter eqlẽ marmoreum: & præsepe eburneũ: præterque purpurea tegumẽta ac monile e gemmis domum etiam familiam et supellecti

Consulatum agitatori incitato: unde datur intelligi potest incitato equo mendose ut proxime ostendimus legi. Bacchantem: insanientē. Grassantem: dire sænientem. Plærisq; adoriri: quod plærisq; dixit nō uacat nam haud semel in eo coniuratum ē: primo ab emilio mox a minutiāo: cherea sabino & aliis. Libertorum. ipsius caligulæ & in iis calistinum fuisse Iosephus inuere uidetur. Præfectorum: qui pretoianis cohortibus prætorio ue perant: Iosephus clementē qui militiæ præerat: papinium qui custodibus & cheream mollē tribunum primum cōspirasse ait: mox Sabinum Minutianum: Lupum Asprenatem inde & alios adhibitos.

Seductis: i secretū adductis. Magnam fecit inuidiā: magnā eis inuidiam cōflauit uel se illis iuisum reddidit. Cōmittere: odiis decertare.

Palatinis ludis spectaculo: si ludi spectaculo legas erit sub dura lectio ordoq; talis quū placuisset palatinis ministris. s. coniuratis spectaculo ludi, p ludosq;: qđ nullo modo placet: sed uerior lectio erit quū palatinis ludis spectaculo id ē dū palatini ludi spectarent licuisset coniuratis eū iuadere: erāt. n. palatini ludi ut Iosephus scribit q; i honorē Cæsaris dictatoris i palatio triduo celebrabātur circa tēplū illi eodē loco erectū.

Senioré: chereā. Probro: iniuria contumelia: Iosephus chereas Caii obprobria ferre nō poterat. Signū: petēti tessará: Simbolū qđ excubātibus ad oportunos casus dari consueuit: ité ad pugnā exeuntibus aut nocturnā stationē circa castra hēntibus: Ver. it bello tessara signū Pli. auctor ē Palamedē troiāo bello tessaras & uigilias iueniſſe. Priapū aut uenerē: p q̄ libidinosā senectutē chereæ exprobrabat. Agēti: chereæ. In obscenū modū: i surrecti gēitalis formā. Machinis: q̄ admotæ erāt ad simulachrū soluendum.

Capiotlium capuæ: de loco dixi mus i Tyberio. Atrienſis: quæ in atrio erat. A custodibus in atrio enī domus milites excubabāt. Eo dē die: idibus martiis quo die Cæsar dictator i Senatu occisus é. Fortunæ antiāæ: Mar. seu tua uiridice discūt respōsa sorores Macrob. auctor ē fortunā sub duaq; sorōq; imagine antii cultā id tēplū opulētū fuisse scribit Porphirio. Cassiū lōginū: cui drusillā matrīmonio locatā ademit. Delegauerat: mādauerat.

Phœnicopteri sanguine: asprenatē cōiuratoq; unū sanguine uictiæ respsum fuisse ait: Iosephus: fuisseq; illi augurio qa ipe quoq; eo die occisus ē philippus Alexādri pater q a Pausania ē occisus. Valerius & plu. Sunt auctores: Miror Iosephū tradidisse philippū: eius dico imaginē eo spectaculo ad finem usq; ab sociorum uno sustineri solitā. Laureolo mīmo: lu. Laureolum uelox bene lentulus egit neuius in carcere laureolum fabulam scripsit.

lem dedit: quo lautius nomine eius inuitati acciperentur: consulatum quoque traditur destinasse.

De coniuratione & conspiratione contra eum facta.

Ta bacchantem atq; grassantē nō defuit plerisque animus adoriri. Sed una & altera conspiratione detecta. Aliis, per inopiam occasionis cunctantibus duo consilium communicauerunt: perfeceruntq;: non sine conscientia potentissimorū libertorum: præfectorumque prætorii: qđ ipsi quoque & si falso in quendam coniuratione quasi participes nominati suspectos tamen se & inuisos sentiebant. Nam & statim seductis magnam fecit inuidiam: destricto gladio affirmans sponte se periturum: si & illis mortē dignus uideretur. Nec cessauit ex eo criminari alterū alteri: atque inter se omnes cōmitere. Q uum placuisset palatinis ludis spectaculo egressum meridie aggredi: primas sibi partes Cassius Chærea tribun⁹ cohortis prætoriæ depoposcit: quem. C. Seniorem iam et mollem et effœminatum denotare omni probro cōsueuerat: et modo signum petēti Priapū aut uenerē dare mō ex aliq̄ cā agēti gratias oscu landā manū offerre: formā cōmotāq; in obscœnū modū.

De prodigiis futuræ cædis eius.

Vturæ cædis multa prodigia extiterunt: olympiæ simulacrum Iouis: quod dissolui trasferriq; Romam placuerat tantum cachinnum repente edidit. ut machinis labefactis opifices diffugerint. Superuenitq; ilico quidam Cassius quoq; nomine uisum se somnio affirmans immolare taurum Ioui. Capitolium capuæ idibus martii de cælo tactum est. Item Romæ cella palatina atriēsis: nec defuerunt qui coniectarent altero ostento periculum a custodibus domino portendi: altero cædem rursus insignem qualis eodem die facta quondam fuisset. Consulenti quoque de genitura sua Sulla Mathematicus certissimam necem appropinquare affirmauit. Monuerunt & fortunæ antiatinæ ut a cassio caueret: qua causa ille Cassium Longinum asiæ tum proconsulē occidendum delegauerat im memor Chæream Cassium nominari. Pridie quā piret somniauit cōsistere se in cœlo iuxta solium Iouis: impulsumq; ab eo dextri petri pedis pollice: & in terras præcipitatum. Prodigiorū loco habita sunt ēt: quæ forte illo ipso die paulo prius: acciderāt: sacrificans respsus ē Phœnicopteri sanguine. Et Pantomimus minister tragœdiam saltauit: quam olim Neoptolēus tragœdus ludis: q bus rex macedonū Philippus occisus ē: egerat: Et quū i laureato mīmo: i quo auctor

Proripiés se ruina:ex argumēto fabulæ:id erat ut auctor se ruinæ subtrahés sanguinē uomeret:iosephus sanguis ait inimica arte diffusus & circa iudicē crucifixū & circa cimarā atq; mirrham:nam cinaram & mirrhā filiam pantominū saltasse ait:& iudicē deprehēsum crucifixū: ita ut de lauerolo dictū suspicari possis. Mar. & ficta pendens in cruce laureolus. Plures secunda rū:qui secūdas erant sortiti partes. Experimētum artis: ut exemplū primi actoris secuti ad experientiā artis ipsi quoq; sanguinē uomerēt. Argumenta representationes. Per ægyptios & ethiopas:ob coloré maxime rei accomodatos. Marcescēte:crudo adhuc:ac cibūq; fastidiēte. Crypta:subterrāeo loco aut certe cōcauo Græci κρυπτην uocāt ea occultius ait iosephus cauum in balnea cōcessurum fuisse:simul & pueros qui ex asia uenerant contemplaturū qui eorum ad hymnos:qui item ad pirrhicam in theatris apti essent. Príceps grægis:caput & dux cætus. Algere se:se algore affectū:celebrabātur enim hi ludi circa idus martias. Cæsim:ex acie nō pūctim. Liuius pūctim ac cæsim. Hoc age:uox a preione ut plutarchus ait in sacris usurpata ut animus sacrificio adhiberēt:sed hic aliter accipiēda ut uel signū inuadē di fuerit paulo post coniuratorū signum fuisse ait repete aut certe uique instarēt caligulā aliud curantē aduertere hostiliter & uiolente iussit. Ex aduerso a frōte. Sabinum: Cornelium.s. Cōscios:cōiurationis pticipes. Accipe ratū:certū ac firmū signū subintellige sed ad uulnus allusit uel certe militaré ē morē secutus a nullo qđ adhuc seiā traditū ut q signū acciperēt ratum dicerēt. Signū erat:ppetrande cædis. Repēte:uulnus itera. Clamitantē:fūt q scribāt in qbus est iosephus nullā emisisse uocē sed q̄si primo uulnere dissimulato tētasse inaptum euadere. Lecticarii:q lecticā gestabāt. Quū asseribus:lu.duro ferit asse re lūbū: Et pcussoribus:cōiuratis. Innoxios:cōiuratiōis & cædis expertes & in his Anteium senatorē. Hortos lamianos:lamia gēs clara & illustris haud unius poetæ testimōio.lu.lamiaq; cadena dēti Hora. Hæli uetusto nobilis ab lamo a lamo q Caietæ regnauit gens:ipsa orta dicit:Silius italicus & regnata lamo caietæ Ouidi. atq; lamo uetere lestrigōis. Tumultuario:tumultuose istructo. Erutū:refossū. Id fieret:ut legitime tumularet. Vmbris:mānibus. In q̄ occubuerat:obtrūcatus erat:filia ex Cæsōia & Caligula genita quā drusillā noiārāt. Illisa:afflicta. Cōditionē:formidolosam terrificūq; tēpoꝝ statū Eo pacto:uulgata fama. In assereda:iudicāda. Quia Iulia:abominati Iuliæ gētis nomē. Cōuocarēt: Senatū. Abolēdā:obliuiōi dandā.

proripiens se ruina sanguinem uomuit:ut plures secundarum certatim experimentū artis darēt:cruore scæna abundauit. Parabatur & in noctem spectaculum quo argumenta inferorū per ægyptios & æthiopes explicarentur.

De cæde & morte eius.

Ono calendas februarii. hora quasi septima cunctatus an ad prandium surgeret marcescente adhuc stomacho pridiani cibi onere tandē suadētibus amicis egressus est:Quum in crypta per quam trāseundum erat:pueri nobiles ex asia ad edēndas in scæna opas euocati præpararētur:ut eos inspiceret. hortareturque: restitit:ac nisi príceps gregis algere se diceret:redire ac repsentare spectaculum uoluit. Duplex dehīc fama est. alii tradunt alloquēti pueros a tergo Chæream ceruicem gladio cæsim grauiter percussisse præmissa uoce hoc age:dehinc Cornelium Sabinū alterū e cōiuratis tribunū ex aduerso traiecisse pectus:alii Sabinum summota p conscios cēturiones turba signū more militiæ petisse:& Caio Iouē dante Chæreā exclamasse accipe ratū:respiciētique maxillā ictu descidisse: iacentēque contractisque mēbris clamitantē se uiuere cæteri uulneribus. xxx. cōfecerunt. Nā signū erat omniū repete:qdā ēt p obscœna ferrū adegerūt. Ad primū tumultum lecticarii cum asseribus in auxilium accurrerūt. Mox germani corporis custodes ac nōnullos ex percussoribus: quosdam etiam senatores innoxios interemerēt.

De funere Caii & morte uxoris et filiæ eius.

Ixit annis. xxix. ī petrauit triēnio et decē mēsibus die busque octo:cadauer ei⁹ clā ī hortos lamiāos asportatū et tumultuario rogo semiābustū leui cespite obruptū ē. Postea p sorores ab exilio reuersas erutū et sepultū crematūque satis cōstat pri⁹ q̄ id fieret hortorū custodes umbris īquietatos. In ea quoque domo ī q̄ occubuerit nullā noctē sine aliquo errore trāsactā donec dom⁹ icēdio cōsumpta sit. Periit una et uxor Cesonia gladio a cēturione cōfossa:et filia parieti illisa. De gestis per senatū post mortē eius.

Onditionē tēporū illorū etiā per hæc æstimare quis possit. Nā neque cæde uulgata statim creditū ē:fuitque suspicio a ipso Caio famā cædis simulatā et emissam: uteo pacto erga se hominum mentes deprehenderet:neque coniurati cuiq̄ imperium destinauerunt. Et senatus in asserenda libertate adeo consensit:ut consules primo non in curia:qa Iulia uocabatur:sed in capitolium cōuocarent. Quidā uero sententiæ loco abolēdā Cæsarū memoriā ac

Diruenda:templa illorum geniis erecta. C.prenomen fuisset: qui id prenomen tulissent in ea familia. Qui cinnanis temporibus:appianus. C. inquit & Lucius Iulius inuia deprehensi trucidantur: Cæterũ satis cõstat ab una gente Iulia neq; ulla Romanarũ alia Cæsaris cognomen receptum.

MARCI ANTONII SABELLICI AD AVGVSTINVM BARBADICVM SERENISSI. VENEtiarum Principem Paraphraseos in Claudium paræneſis quinta.

Atrem Claudii Cæsaris: fortuna cledo. Ro. populi potiusq; hominũ cõsilia Claudium ad imperii fastigium pduxit iucũdissime princeps: nam tantũ ab est ut obscure in priuata fortuna præse tulerit qualis futurus esset imperator quod quũ soror eius audisset fore ut qñq; rerũ potiturus esset: palã tã iniquã. ro. po. fortẽ sit detestata: & Antonia mater portentũ hoĩs eũ appellare sit solita: nec absolutũ a natura sed tm inchoatũ: ac si quẽ socordie argueret stultioré filio suo Claudio esse diceret: Augusti pterea ad Liuiam epistolæ haud obscure demõstrãt nihil eo adolescẽte amẽtius fuisse: sed factũ ut dixi cui hũana rõne occurri non põt ita euenire uoluit ut populus ille oium gentium uictor uniusuiri socordiæ tã turpiter seruiret q̃ oĩbus oli gentibus glorioſe impasset: magnũ fortunæ ludibriũ & quo res humane suæ fragilitatis ualeãt admoneri: sed ea cladesnihil ad tuũ principatũ Dux inclytæ eteni optimã administratio nis formã a maioribus traditã nõ solũ ad hũc diẽ incorruptã seruasti: sed uariis etiã clementiæ & æqetatis exẽplis auxisti plurimũ ut unde meritocõsecutus es: ut nemo sit q te in optimorũ principũ nũero apta pdicatõe nõ cẽsent reponẽdũ sed iã qualẽ Claudius principẽ egerit: ex his q̃ sequũt cognosce uetereq; alieni iperii fortunã tecũ miserare. Intra mẽsem tertiũ: ab eo. s. quo augusto nupsit: elegãterq; intra dixit: referẽ. n. & ad numerũ & ad spatiũ ut intra. xx. dies ĩtra muros: ĩtra ad dignitatẽ & locũ ut infra philosophi officiũ infra tectũ. Victrico: Augusto. Cõsuetudinẽ: qd ãte cõciliatas nuptias liuiæ cõsuetudĩe teneret: id triũuir Antonius illi p epistolas idq; græcũ carmẽ incerto auctore illi exprobrauit. τοις ευτυχουσι κῆρ ἀρι ω livα παιδια fœliciter agẽtibus & filii trimestres. Oceanum septẽtrionalẽ: Germanicũ intelligas nam gallicũ prius Cæsar dictator nauigarat. Sermõe latino: qd ipm quoq; ad pdigiũ attinet.

diruenda templa censueret. Obseruatum autem notatũq; est in primis Cæsares oẽs quibus Caii prænomẽ fuit ferro periisse iam inde ab eo qui cinnanis tẽporibus fit occisus.

C. SVETONII TRANQVILLI LIBER QVINTVS DIVVS CLAVDIVS CAESAR.

De patre Claudii & gestis eius.

Atrem Claudii Cæsaris Drusum olim decimũ mox Neronem prænomine Liuia quum Augusto grauida nupsisset: intra mẽsem tertiũ peperit: fuitq; suspicio ex Victrico per adulterii cõsuetudinem procreatũ: statim certe uulgatus est uersus οἰς ὀφυλουσι και ρωμην πτολιεθρον Is Drusus in questuræ præturæque honore dux rhetici: deinde germanici belli oceanũ septẽtrionalem primus romanorũ ducũ nauigauit trans rhenũ fossas noui & immẽsi opis effecit: quæ nũc adhuc Drusine uocãtur. Hostẽ etiã frequẽter cæsum: ac penitus in intimas solitudines actũ nõ prius destitit insequi: q̃ species barbaræ mulieris humana amplior uictorẽ tẽdere ultra sermone latino, phibuisset. Quas ob res ouãdi ius: & triũphalia ornamẽta pcepit. Ac post prætura cõfestim into cõsulatu: atq; expeditiõe repetita supremũ diẽ morbo obiit in æstiuis castris: quæ exeo appellata sunt scelerata. Corpus eius municipiorũ coloniarũq; primores suscipiẽtibus obuiis scribarũ decuriis ad urbẽ deuectũ sepultũq; ẽ in martio cãpo. Cæterũ exercitus honorariũ ei tumulũ exciauit: circa quẽ deinceps statuto die quot ãnis miles decurreret: galliarũq; ciuitates publice supplicarent. Præterea senatus inter alia cõplura marmoreũ arcũ cũ tropheis uia appia decreuit: & germanici cognomẽ ipsi posterisq; eius. Fuisse aũt creditur nõ minus glorioſi q̃ ciuilis aĩ. Nã ex hoste sup uictorias opima quoq; spolia captasse: sũmoq; sæpius discremĩe duces germanorũ tota acie ĩsectat?: nec dissimulasse unq̃ pristinũ se reip. statũ qñcũq; posset restituturũ. Vnde existio nõnullos tradere ausos suspectũ eũ augusto reuocatũq; ex puĩcia: & qa cũctaretur ĩterẽptũ uenẽno. Quod eqdẽ magis ne ptermitterẽ retulit: q̃ qa uerũ aut ueriſimile putẽ. Quũ Augu. tãtope & uiuũ dilexerit ut coheredẽ sp filiis ĩstituerit sicut quõdã ĩ sẽatu, pfess?ẽ: & defũcto ita, pcioẽ laudauit: ut deos pcat? sic ſimiles ei cæsares

Aestiuis castris: ad hibernorũ driam. Honorariũ: Cenotaphion honoris nõ usus gratia excitatũ. Sibi & posteris: ut germanici cognomẽ ferrẽt. Glorioſi: gloriæ cupidi. Opima spolia q̃ a Romulo primũ mox a cornelio cosso: nouissimæ a marcello sũt relata. Dissimulasse: celatũ hũisse. Pristinũ reip. statũ q̃is añ Cæsarẽ dictatorẽ fuisset de q̃ re datas ab eo ad Tyberũ ĩrãs atq; Augusto pditas alio Tráquillus loco significauit.

Suos

Suos Cæsares:quos in familiã adoptasset. Germanicũ:caligulæ patrẽ. Liuillam: hæc illa est de qua ægra Augustus sub ipsum uitæ exitum eos qui ex urbe uenerãt rogasse dicitur:Claudiũ de cuius uita iam hinc pget auctor dicere. Lugdũ:unde comatæ galliæ pars nũcupata est. Ara augusto dedicata est: Strabo auctor est ad araris & Rhodã confluẽtem templũ ait ab uniuersis gallis cõmuni designatũ impẽsa ibique arã præcipuæ dignitatis titulo.lx.gentium inscriptam. Fratre maiore:germanico. Adoptato:a tyberio Augusti iussu. Hebetato imbecilliore facto. Progressa ætate:ætate iam adulta. Post tutelam recepta: postq̃ sub tutore esse desiit. Pedagogo:ductore custode moderatore. Barbarum:& iccirco in humanum & intractabilem. Iumentarium: qui iumenta egisset. Eandem ualitudinem corporis & animi imbecillitatẽ. Palliolatus: palliolo amictus ut parum mentis compos erat enim pallium nõ patrius sed peregrinus habitus. Nouo more: nouo exemplo quũ nemo antea tali habitu ludis presedisset. Solẽni:legitimo & consueto:experimenta noua opuscula. Publicauit:in apertũ rettulit edidit. Nec sequidem:q̃q̃ uariarum disciplinarum præ se ferret cognitionem. Dignitatis:in re publica administranda. Portẽtum hominis: portẽtosum hominem. Socordiæ:ignauiæ. Auia augusta: liuia drusi mater. Audiuisset:ex mathematico aliquo seu aruspice seu conrectore. Detestata: aduersata. Auunculus maior: siquidẽ minor Antonia claudii mater:ex Antonio triũuiro & octauia Augusti sorore nata est: ergo Augustus maior auunculus quia maternæ auiæ frater. In utrãq; partem bonam: scilicet & malam. Cum tyberio filio tuo. Nepoti tyberio: claudio nã tyberius claudius drusus ab initio nominatus est. Cõsentit uter q; nostrum: ambobus conuenit. In illo:claudiò αρτιοσ inter ολο κληροσ totus perfectus. Articulos:temporum momenta & oportunitates. Teren.uide ut in ipso articulo opꝑsit ελαττώσθαι minui. Eum & sic enim legendum non eum etiam ut cæteri habent aliter enim ordo non procedit βεβλαφθαι και εισ την του σώματοσ και εισ την του σωματοσ αρεῖ οτητα ideſt offensus est circaanimi & corporis integritatẽ

suos facerent:sibique tam honestum quandoque exitum darent q̃ illi dedissent:nec contentus elogium tumulo eius uersibus compositis a se exculpsisse:etiam uitæ memoriã prosa oratione composuit.Ex Antonia minore complures qdem liberos tulit:uerum tres omnino reliquit: Germanicum:Liuillam: Claudium.

De natiuitate Claudii & eius infantia.

Laudius natus ẽ Iulio Antonio Fabio Affricano cõsulib⁹ calẽdis Augusti ludũi eo ipso die:quo primũ ara ibi augusto dedicata ẽ appellatusq; tiberi⁹ claudi⁹ drusus mox fratre maiore in Iuliã familiã adoptato:Germanicũ cognomẽ assũpsit.ifans ãt relictus a patre:ac poẽ ferre pueritiæ atq; adolescẽtiæ tps uariis & tenacib⁹ morbis cõflictatus ẽ:adeo ut aĩo simul & corpe hebetato:ne pgressa qdẽ ætate ulli publico priuatoq; muneri habilis existimaretur.Diu ẽt atq; post tutelã receptã alieni arbitrii.& sub pedagogo fuit:quẽ barbarũ & oli sup iumẽtariũ exindustria sibi appositũ:ut se q buscũq; de causis q̃ sæuissime coerceret ipse quodã libello cõqueritur.Ob hãc eandẽ ualitudinẽ & gladiatorio munere:qd simul cũ fratre memoriæ patris edebat:palliolatus nouo more præsedit:& togæ uirilis die circa mediã noctẽ sine solẽni officio lectica in capitoliũ latus est. Dẽ opa ei⁹ circa liberales disciplinas.

Isciplinis tũ liberalibus ab ætate p̃ma nõ mediocrẽ operã dedit:ac sæpe expimẽta cuiusq; ẽt publicauit: uerũ ne sic qdẽ q̃cq̃ dignitatis assequ aut spẽ de se cõmodiorẽ in posterũ facere potuit.Mater antonia portẽtũ eũ hoĩs dictitabat:nec absolutũ a natura:sed tãtũ ĩchoatũ ac si quẽ socordiæ argueret:stultiorẽ aiebat filio suo Claudio. Auia augusta p despectissimo sp habuit. nõ affari nisi rarissime:nõ monere nisi acerbo & breui scripto: aut p ĩternũcios solita.Soror Liuilla quũ audissẽt q̃q; ĩperatorũ:tã iniquã tã ĩdignaq; sortẽ populi Romani palã & clare detestata ẽ Nã & auũculus maior Augustus qd de eo in utrãq; ptẽ opinat⁹ sit:quo certi⁹ cognoscat capita ex ip⁹ epistolis posuit.Epistolæ augusti ad liuiã d testimonio claudii.

Ollocut⁹ sũ cũ Tiberio ut mãdasti mea Liuia:qd nepoti tuo Tiberio faciũdũ eẽt ludis martialib⁹. Cõsẽtit ãt uterq; nostrũ semel nobis eẽ statuẽdũ qd cõsiliũ ĩ illo seq̃mur.Nã siẽ αρτιοσ(ut ita dicã)ολοκληροσ qd est qd dubitemus:qn peosdẽ articulos et gradus pducẽdus sit: p quos frater eius pductus sit Sin aũt ελαττωσθαι sentimus eum etiam βεβλαφθαι και εισ την του σώματοσ και εισ

hæc cauillari: & ridere consuetis. Estuabimus: solliciti & anxii erimus: & ptæ pudore feruebimus. Articulis temporum quotiens aliquid erit agen-

dum ΜΗΤΡΟΥΤΟΚΕΙ ΜΕΝΟ ΗΜΕΙΝ præsubiectum & nobis. Posse arbitremur: totius cõsultationis ratio utrũ quem talẽ haberẽt putãdum esset: posse nec ne gerere honores. Cõsulis: petis ame cõsilium: Ludis martialibus quos credo Augustus in dedicatiõe templi Martis ultoris celebrauit. Ab siluani filio: syllani potius legerim nam &. M. Syllani filia Claudilla dicta est quod nomen arguit syllane familiæ & Claudiæ affinitatem.

Puluinari: quid puluinar esset diximis. Imprima fronte: unde ab omnibus possit cõspici. Latinarũ diebus: latinis feriis. Cur nõ præficitur urbi: sensus est si talis habẽdus est: ut sine maiore nostro rubore cum fratre albam sacrorũ causa uenire possit: nõ uideo qua ratione nõ etiam ciuitati eum pficere possimus: absentibus enĩ magistratibus qui ciuitati per eos dies preesset creabat. Pomponius iure cõsultus quotiens inqt reipubli. magistratus profiscũtur unus relinquit qui ius dicat q præfectus olim constituebatur: postea latinarũ feriarũ causa introductus est: & quot annis obseruatur. De tota re: de tota claudii uita & institutione. Fluctuemus in motu & sollicitudine simus. Antoniæ quoq; nostræ claudii matri ΜΕΤΕΙΟΡΟΣ suspensus. Misellus claudius: ΑΤΗ ΨΣΙΕΝΤΟΙΣ ΟΙΣΟΥΛΟΙΟΙΣ ΟΙΑΣ ΛΙΑΝ infeliciter ita ualde inter studiosos Aiax omnino insanus intellige ut ille ΗΤΗΣ ΨΥΛΗΣ ΑΥΤΟΥ ΞΥΤΗΝ ita animæ eiꝰ generositas. Tertiis litteris: ad eãdem liuiam. Tyberiũ claudiũ subaudi ΑΣΑΦΩΣ perplexe & obscure ΣΑΦΩΣ pspicue. Cõstituerit. q. d. illum nullo maiore præditum honore reliquere. Inter tertios: qui secũdis heredibus substituebãtur: quippe qbus nulla pene spes erat hæreditatẽ aliquãdo adeundi.

Parte sexta: solo sextãte q ex duodecim bonorũ ptibus duas habet.

Patruus: drusi qui claudiũ genuit frater. Legitimos honores: ñ imaginarios ut erat triumphalia dedisse ornamenta: sed publica munera obeunda. Id solum: ad ea. s. quæ petebantur: munuscula se mittere ut puero & huic qui adhuc parum saperet: rescripsit. In saturnalia ad saturnaliorum luxum. Et sigillaria: quæ saturnalibus dono mittebãtur spartianus saturnialicia & sigillaricia frequenter amici inopinãtibus misit dabatur autem in primis pueris quod idem auctor alibi demonstrat quæ a parẽtibus sigillariorum gratia acceperat id uel clientibus: uel magistris sponte donauit: erant itaq; sigillaria paruæ imagines fictilibus descriptæ a signis dicta. Mar. in apophoretis gloria tã parui non est obscura sigilli & rursus sum fragilis: sed tu moneo ne sperne sigillum. Modo domo: usitatius domi. Superueterem notam: segnitiæ & ignauiæ infamia. Aleæ lusus

ΤΗΝ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΑΡΕΙΟΤΗΤΟΥ præbenda materia deridẽ di & illũ: & nos & nõ est hoibus ΤΑΤΟΙΑΥΤΑ ΣΚΩΠΤΕΙΝ ΚΑΙΜΙ ΚΤΗΡΞΕΙΝ ΕΙ ΘΘΟΣΙΝ. Nã semper æstuabimus: si de singulis articulis tẽporũ deliberabimus:

posse arbitremur eũ gerere honores nec ne. In præsentia tamẽ qbus de rebus cõsulis curare eũ ludis martialibꝰ tricliniũ sacerdotũ nõ displicet nobis: si est passurus se ab siluani filio hoie sibi affini admoueri ne qd faciat: qd conspici & derideri possit: spectare eũ circa circẽses ex puluinari nõ placet nobis Expositus. n. ĩ prima frõte spectaculorũ cõspicetur. In albanũ mõtẽ ire eũ non placet nobis: aut eẽ Romæ latĩarũ diebus Cur. n. nõ pficitur urbi si põt fratrẽ suũ seq in mõtẽ. Habes nostras mea Liuia snĩas: qbus placet semel de tota re aliqd cõstituisse: ne semp ĩter spem & metũ fluctuemus. Licebit aũt si uoles. Antoniæ quoque nostræ des hãc ptẽ epistole huius legẽdã: rursus alteris litteris Tiberiũ adolescẽtẽ: ego uero dũ tu aberis quottidie inuitabo ad cœnã ne solus cœnet cũ suo Sulpitio & Athenodoro: q uellẽ diligẽtius & minus ΜΕΤΕΩΡΟΣ deligeret sibi aliquẽ: cuius motũ & habitũ & incessum imitaretur miscellus ubi nõ aberrauit eius aĩus satis apparet

Item tertiis litteris Tiberium nepote tũum placere mihi declamãtẽ potuisse pereã nisi mea Liuia admiror. Nã qui tã σαφος loq̃tur: q possit quũ declamat ασα ΩΣ dicere: quæ dicẽda sunt nõ uideo. Nec dubiũ est qd post hæc Augustus cõstituerit & reliq̃rit eũ nullo pter auguralis sacerdotii honore ĩpartitũ: ac ne heredẽ nisi inter tertios ac pene extraneos: ne parte sexta nuncuparet legatoq; non amplius q̃ octingentorum sestertiorum prosecutus.

De honore cõsulatus eidẽ p Tiberiũ negato & secessu eiꝰ

Iberius patruus petenti honores cõsularia ornamenta detulit: sed ĩstãtius legitimos flagitanti id solũ codicillis rescripsit quadragĩta aureos in saturnalia & sigillaria misisset ei. Tunc demum abiecta spe dignitatis ad ocium cõcessit modo in hortis & suburbano: modo domo modo in campaniæ secessu delitescens: atq; ex contubernio sordidissimorum hominum super ueterem segnitiæ notam ebrietatis & aleæ quoq; infamiam subiit.

De gratia & fauore eius apud homines.

Vm ĩterĩ (q̃q̃ hoc mõ agẽti) nunq̃ aut officiũ hoiuꝰ: aut reuerentia: publica defuit. Equester ordo bis patronum eũ perferẽdæ pro se legationis elegit: semel cum

deportād ū romā corpus Augustis humeris suis a consuli bus exposcerēt. Iterū cū post oppressum Seianū apud eos dē gratularētur: q n & spectaculis aduenīēti assurgere: & la cernas deponere solebāt: senatus quoq3 ut ad numerū so daliū augustaliū sorte ductorū extra ordinē addiceretur cēsuit. Et mox ut domus ei quā incēdio amiserat publica ī pensa restitueretur: dicēdæq3 ī ter cōsulares sniæ ius esset Q uod decretū abolitū est excusante Tiberio ī becilitatē eius ac dānū liberalitate sua resarturū pollicēte: qui tamē moriens & in tertiis heredibus eū ex pte tertia nūcupatū legato ēt circa sestertiū uices ,p secut9: cōmēdauit ī sup ex/ ercitibus senatui: populoque romano ī ter cæteras necessi/ tudines noīatim.

De cōsulatibus eius & gestis per eū.

Vb Caio demū fratris filio secūdā existimationem circa initia ī perii oībus lenociniis colligēte: honores auspicatus: cōsulatū gessit una p duos mē ses. euenitq3 ut primitus ī gredīēti cū falcibus forū p̄teruolans aq la dexte riore humero cōsideret. Sortitus ē & de altero cōsulatu in q̄rtū annū p̄sedit q3 nōnunq̄ spectaculis in Cai uicē. accela māte populo feliciter ptī patruo ī peratoris parti Germa nici frātri. De cōtumeliis eidēm per ludum illatis.

Ex eo minus contumeliis obnoxius uixit. Nam & si paulo serius ad predictam cœnæ horam occurrisset nō nisi ægre & circuitu demū triclinio recipiebatur. Et quo tiens post cibum addormisceret (quod ei fere accidebat) olearum ac palmularum ossibus incessebatur. ītērdum se rula flagroue: uelut per ludum excitabatur capreis. solebāt & manibus stertentis socci induci. ut repente expergefa ctus faciem sibi confricaret.

De discriminibus quæ passus est.

Ed ne discriminibus quidem caruit. primum in ipso consulatu. quod Neronis & Drusi fratrum Cæsaris statuas segnius locādasque curasset. pene honore summo tus est. Deinde extraneo. uel etiam domesticorum aliquo deferente assidue uarieque inquietatus. Q uum uero de tecta esset Lepidi & Getulici coniuratio: missus in germa niam inter legatos ad gratulandum etiam uitæ periculum adiit. Indignante ac fremente Caio patruum potissimum ad se missum quasi ad puerum regendum: adeo ut non de fuerint qui traderent præcipitatum quoque in flumen si/ cut uestitus aduenerat: Atque ex eo nunq̄ nō in senatu no uissimus consularium sententiam dixit: ignominæ causa post omnes interrogatus Etiam cognitio falsi testamenti recepta est in quo & ipse significauerat. Postremo etiam se stertium octogies pro introitu noui sacerdotii coactus im pēdere ad eas rei familiaris angustias decidit: ut quū obli gatā ærario fidē liberare nō posset. ī uacuū lege p̄diatoria

Patronum: ut suam ad consules causam ageret. Oppressum seia num gratularentur: sic Liuius ut uictoriam philippus ipsi populoq3 ro mano gratularetur. Spectaculis inter spectandum. Aduenienti: theatrum ingrediendi: Lacernas deponerent: aut qua transiturus es set sustinerent: aut certe ut nunc aperto capite superiorem aliqui of ficii gratia excipimus ita illi positis lacernis: sed neutrum quod sciam legere est: Quidam lucernas degūt sed quid sibi uelint non uideo. So dalium Augustalium si: flamines so dales & templa. sunt cæsarum qbus dam post mortem decreta: capito/ linus unde inquit ei templum con/ structum dati sacerdotes Antonia ni & sodales & flamines & omnia quæ de sacratis decreuit antiquitas

Damnum: cladem illam parum sanæ mentis cōcussiq3 morbo cor/ poris aut certe ignominiam quod auctor eius decreti abolendi fuisset

Res arturum: suppletarū. Ne cessitudines: necessarios, Nomina/ tim claudii nomini expresso. Se/ cundam existimationem, benigni/ tatis & clæmentiæ opinionē. Om nibus lenociniis: blandimētis. Col ligente: captante. Auspicatus: ri/ te occœpit. Ad dexteram: quod adhuc auspicatius fuit. Partim pa truo: modo imperatoris Patruum modo germanici fratrem appellā/ do. Contumeliis: iniuriis. Re/ cipiebatur: a conuiuarum aliquo lo co cedebatur. Obdormisceret: dormire inciperet. Fere: semper ossibus digitorum cōpressu excu/ sis per contemptum petebatur. Acapreis: īpudicis & prostitutis sic supra hircum uetulum capreis na/ tura ligurie. Socci socci calciamē ti genus qui & clauis suffixi clauati dicebantur. Locandas opificibus decernendas. Ponendas: publico loco erigendas. Deferente accu sante falsis crimibus in eum apud caligulam grassante Iosephus: Pol/ lucem seruum. ait caligula annuen te falsis at capitalibus criminationi bus claudium incessere aliquandiu perseuerasse. Gratulandum: ut publice ei nomine gratularetur.

Ad puerum: ad se uelut puerum

Recepta: ut cognosceretur. Si/ gnauerat ex signatoribus unus fu/ erat pro introitu noui sacerdotii quum augurale sacerdotiū adiisset.

In uacuum lege prædiatoria sic

Cicero pro cornelio & enim ſi. Qu. Sceuola ille augur quum de iure prediatorio conſuleretur homo iuris peritiſſimus conſultores ſuos nonnunq̄ ad furium & caſſellū prædiatores reiicebat: hæc cicero: queſiui ego a iuriſciæ peritiſſimo quodam quid eſſet prædiatoria lege in uacuum pendere quod tranquillus preſſe admodum & obſcure poſſuiſſet: tum ille Veterem ait oberatorum ingnominiam tangit ſiquidem iure conſultus in digeſtis demonſtrat eos qui non eſſent ſoluēdo ſublimiore loco altero tm̄ pede & manibus ſubnixos pendere ſolitos per quod argueretur nihil prædiorum aut fortunarum ſupereſſe illis amplius: ne ſoli quidē tm̄ ut in eo plātis cōſiſtere poſſent ſed ego poſtea digeſtorū uolumia ſcrutatus locum non reperio ſi lectionis inſolentia non me fefellit.

Venalis alioquin uenalis. q. d. ni ſi ea ignominia debitoris nomen declinaſſet ab ærarii prefectis ueniſſet ut ærario illud octogies ſex tertium recuparetur. Pepēderit ſic alibi reos qui ante quinquenniū proximum apud ærarium pependiſſent. Inſidiatoribus: iis qui in Caium conſpirabant: Ioſephus auctor eſt claudium & municianum præceſſiſſe nō nihil Caium ex ſpectaculo exeuntem: ſed quum ille in concauum locū ubi occiſus eſt q̄ſi in balnea iturus repente deflexiſſet factum eſſe ut ille a ſequētium multitudine ſit adeo excluſus. Eo deſiderāte: caligula in diætam coenaculum in quo æſtate coenaſ ad umbram: hieme ad ſolem quod & coenatio dicitur quāuis a græco q dam id nomen deducant. Varro ita appellatam exiſtimat quod i ea die edatur: in hortis dicta fere ædificari ſolebat: hinc & diætarii dicti qui furandi gratia in aliena ſe ingererēt cænacula ē & diæta unius dieibus Hermæū: Greciꝓuaion refugium theſſaurum uocāt. Ad ſolarium horologium nunc in quo horæ umbrarum aſpectu notabaſ: plinius princeps romanis ſolarium horologium ſtatuiſſe ante. xii. annos q̄ cū pyrrho bellatū eſt ad ædē quirini. L. papyrius curſor: ad proximum igitur ſolarium quod proximo erat. loco: niſi ſolarium accipias ſimpliciter pro eminentiore loco nam Ioſephus de eius latebra ita refert ſtabat inquit in quodam loco ſuper paucos gradus obſcuritate cælatos. Foribus. ſolarii. ſ. Genua accedentē: genua miſericordiæ ueteres cōſecrarūt: iccirco ſuppliciter præcaturi ad illa obuoluti iacuere. Quia ſerui: ſic. n. legendū non ſui ut alii hñt quod ne latinæ qdē diceret. Succollātibus: ceruicē oneri ſubiicientibus Ioſephus uehiculo ait in caſtra peruectū. In caſtra: prætoria quæ circa urbē appia uia fuere: plinius ad extrema uero tectorū cū caſtris prætoriis: ceperūt ea tyberii principatu Romæ eē quū antea prætorianæ cohortes uage per urbē ſparſa haberent tabernacula. Aliquāto minori ſpe q̄ fiducia: ut minus oīno ſpei adeſſet q̄ fiduciæ. Cohortibus urbanis: q̄ in urbe erāt Ad principis præſidiū. Aſſerturi: uindicaturi. per tribunū plæbis cui uocādi ſenatus ueteri iſtituto ius erat ſentiū ſaturninū hūc fuiſſe credideri quē ioſephus de liberate cōtinuo poſt mortem claudii concionatum ſcribit. Nominatim: nomine claudium depoſcentes. In nomen ſuum ſuo nomine nouo ſe ſacramento aſtringere. Præmio pigneratus primus qui precio imperium mercatus eſt. Antiquius utilius. Id biduum acta illius bidui. i. conſultationes patrum & quæcunq̄ ad aſſerendam libertatē uarie in curia aut alibi dicta eſſent: Memoriæ eximere abolere: præſtitit ſeruauit. Exempli ſimul cauſa ut illorum poena aliis documento eſſet. Quā ſuam quoq̄ eædem quod ſe quoq̄ ad cædem requiſiuiſſent.

uenalis pependerit ſub edicto præfectorum.

De initio imperii Claudii.

Er hæc ac talia maxima ætatis parte trāſacta quinq̄geſimo anno imperium cœpit. quantumais mirabili caſu. Excluſus iter cæteros ab inſidiatoribus Caii: quū q̄ſi ſecretū eo deſiderāte turbā ſūmouerēt: dietā eui nomē eſt Hermeū receſſerat. Neq3 multū p⁹ rumore cædis exterritus: prorepſit ad ſolariū ꝓximū iterq3 prætenta forib⁹ uela ſe abdidit: latētē diſcurrēs forte gregari⁹ miles aī aduerſis pedibus e ſtudio ſciſcitandi q̄ſnā eēt agnouit: extractū q3 & præ metu ad genua ſibi accidētē: īperatorē ſalutauit. Hīc ad alios cōmilitiōes fluctuātes nec qcq̄ adhuc fremētes pduxit: ab his lecticæ īpoſitus: & qa ſui diffugerāt uiciſſim ſuccolātibus in caſtra delatus ē: triſtis ac trepidus miſerāte obuiā turba q̄ſi ad pœnā rapetur īſons. Receptus in tra uallū iter excubias militū ꝓnoctauit aliquāto minore ſpe q̄ fiducia. Nā cōſules cō ſenatu & cohortibus urbanis forū capitoliūq3 occuparāt: aſſerturi cōmunē libertatem: Accituſq3 & ipſe p tribunū plebis in curia ad ſuadenda: q̄ uideretur uiſe & neceſſitate teneri rūdit. Poſtero uero die ſenatu ſegniore in exequēdis conatibus p tediū ac diſſenſionem diuerſa cēſenſium: & multitudine quæ circūſtabat unū rectorē iam & noīatim expoſcente: armatos pro concione iurare in nomen ſuū paſſus eſt: promiſitq3 ſingulis quinadena ſeſtertia: primus Cæſarum fidem militis etiam premio pigneratus. De geſtis p eū in initio prīcipatus.

Mperio ſtabilito nihil antiqs duxit: q̄ id biduū: quo d mutādo Reipublicæ ſtatu hæſitatū erat memoriæ eximere. Oīum ita factorū dictorū ī eo ueniā & obliuionē in ꝑpetuū ſanxit ac ꝑſtitit. Tribunis mō ac centurionibus paucis e cōiuratorū in Caiū numero īteremptis: exempli

cheream

cheream & lupum ad supplicium tractos Iosephus scribit Sabinum uero sibi mortē cōsciuisse. Auiæ Liuiæ: drusi patris sui matri. Diuinos honores: quos defunctæ decerni Tyberius nō permiserat. Currum elephā torum: qui iunctos haberet elephantes Iulius Capitolinus elephantorum quadrigas ait Gordiano Principi de cretas quibus ille more persico: triumpharet quo apparet elephantes currui admoueri solitos. Augustino qui augusto fuerat decretus. Decernenda: neutro genere decernēda dixit non uocem sed sensum secutus quum currum & honores decernendos curasset. Fratris germanici. Græcam grecæ scriptam. Neapolē tano certamine: ludorum rationē suo loco explicauimus. Docuit sic Platonius ille de comoediarum dif ferētiis ὁτι μὲν γοῦν τὸν εὐπολιν ἐπὶ πολλὰ ἀναλαμβάνει τοῦ ῥαυτ ας. simus eupolim quoniam si ca ptas fabulam docuerit. Corona uit: qui maxime placuisset. Mar cū qdē Antoniū: traiectio sed cor eliana illa adhuc durior has res ad te scriptas luci misimus eli. Aui materni Antonii triumuiri qui ex octauia Augusti sorore Antoniam Claudii matrem genuit. Tyberio: patruo q drusi patris sui fuerat fra ter. Inter fastos referri: quasi ma iorem duxerit caianæ cædis & lu ctus ex ea accepti q̄ propriæ letitiæ ex adepto principatu rationem ha bendā. Sponsalia filiæ: cuius dicat in dubiū uenire pōt Claudiā. n. An toniam & Octauiam filias habuit Claudiā ut ex adulterio genitam ad matris lanuam exposuit Antonia pompeio magno deide fausto Syl læ nobilissimis iuuenibus nupsit. Octauia Syllano prius mox Nero ni priuigno desponsata est. Resti tuit ab exilio reuocauit. In curiā: cæsaris dictatoris exitu admōitus cū patribus egit ut cū tribunis & p fecto prætorii sibi curiā īgredi lice ret. Ius nūdinarū ut nūdinæ in p diis q̄ priuato possiderent celebrari possent. Vt unus ex cōsiliariis: & nō ut īperator excusauit in excusa tionem adduxit: Incessere insecta ri. In rostra: in forum ubi rostra erant. Per factionem: plurium cō spirationem. Eplæbæ homo: hoc est quod a singulis dixit. Cū do lone. Verg. seuosq̄ gerunt in bella dolones seruius flagellum esse pu tat in cuius uirgis lateant pugiōes Varro contum cum ferro breuissi mo satis constat a dolo nomen rei datum quia aliud facie sit: re ipsa aliud cornelius Nonium equitem romanum ait ferro accinctum in cœtu salutantiū deprehensum nul lis cruciatibus cogi potuisse ut con scium quempiam nominaret. Ve natorio cultro. Mar. si deiecta ge res longo uenabula rostro hic bre uis in grandem cominus ibit aprū. Gallus asinius: pollionis nepos.

simul causa: & quod suam quoq; cædem depoposcisse co gnouerat. Conuersus hinc ad officia pietatis iusiurandum neque sanctius sibi: neque crebrius instituit q̄ per Augu stum. Auiæ Liuiæ diuinos honores: & circensi pompa cur rum elephantorum Augustino similē decernendū cura uit: Parentibus inferias publicas: & hoc amplius patri cir censes annuos natalis die: matri carpentē quod circūduce retur & cognomē Augustæ: ab Auia recusatū. Ad fratris memoriā p oē; occasionē celebratā. Comœdiā quoq; græ cā neapolitano certamīe docuit: ac de sua iudiciū corona uit. Ne marcū qdē Antoniū honoratū ac sine grata men tione trāsmisit testatus quōdā p dictū táto īpēsius pete re se ut natalē patris Drusi celebrarēt: qd' idē eēt & aui sui Antonio. Tiberio marmoreū arcū iuxta Pōpeii theatrū decretū qdē olī a senatu uerū omissum pegit. Caii quoq; & si acta oia rescidit. diem tamē necis: q̄uis exordiū prīci patus sui uetuit inter fastos referri.

De honoribus p eū spretis & aliis ciuilibus gestis eius.

C in semet augēdo pcus atq; ciuilis: prænoīe īperatoris abstinuit: nimios honores recusauit: Spōsalia fi liæ: natalēq; geniti nepotis silētio: ac tātū domestica reli gione trāsegit. Neminē exulū nisi ex senatus auctoritate restituit: ut sibi in curiā pfectū ptorii tribunosq; militū se cū īducere liceret: utq; rata eēnt: q̄ pturatores sui in iudi cādo statuerēt pcario exegit. Ius nūdinarū in priuata præ dia a cōsulibus petiit: cognitiōibus magistratuū ut unus ex cōsiliariis frequēter īterfuit. Eosdē spectacula edētes sur gēs & ipse cū cætera turba uoce ac manu ueneratus ē. Tri bu. ple. adeūtib⁹ se p tribunali excusauit: qd' pp angustias nō posset audire eos nisi stantes. Quare in breui spacio tā tū amoris fauoribus collegit: ut cū pfectū eū ostiā periisse ex insidiis nūciatū eēt: magna consternatione populus: & militē q̄si pditorē: & senatū q̄si patricidā diris execratiōi bus īcessere nō añ destiterit q̄ un⁹ atq; alter & mox plures a magistratib⁹ īrostra pducti saluū: & appropinq̄re cōfir marēt. De insidiis & coniurationibus contra eū factis.

Ec tamen expers īsidiarū usquequaq; pmānsit: sed & a singulis & p factionē: & deniq; ciuili bello īfestat⁹ est. E plebe homo nocte media iuxta cubiculum eius cum pugione deprehensus est. Repti & equestris ordīs duo in publico cū dolone ac uenatorio cultro: præstolantes alter ut egressu; theatro: alter ut sacrificantē apud Martis ædē adoriretur. Cōspirauerāt aūt ad res nouas Gall⁹ asinius et

Statilius coruinius:hic quoq; nepos coruini Messale de quo & pollione fabius in decimo: Cornelius Tacitus in historiis & rursus in libro quem de oratoribus scribit. Furius camillus:camillus scriboniani pater ait Cornelius arma perdalmatiam mouerat. Sacramentū:siquidem in nomen claudii prius iurauerant. Ad nouum imperatorem camillum. Neq; aquila:quæ erat in publicis signis. Conuelli:refigi idq; ostentū religionem & metum militibus iniecit. Nouo circa principem exemplo: quia principes imperatores dico ad id tēpus inde mortui cōsulis locū suffici non cōsuessent. Præscriptā legū:quæ legibus sancita aut scita eēnt.

Ex bono & æquo ex æquo ius dicitur quū exuero cōiq; utilitate iudicatur. Afficeretur: pacatus ifestus ue eēt causæ. Priuatos:priuatas cās cognituros. Restituit actionem exequēdæ causæ qua decideret facultatē idulsit. Ad bestias:bestiis ad laniatū itheatro obiiciēdos.

Decernēdo:decreta interponendo. Circūspectus: prudens cōsulte agēs. Sagax:acute sentiens. Inconsultus ac præceps:temere & precipitanter agens. Decurias iudicum. Rerum actu rerum gerendarū cura.i.iudicandi munere. Expungeret:amoueret ex albo tolleret:sed tu quorundam nomina ex decuriis expuncta accipias:& quasi ex albo sublata defunctorum.s.nec non eorum qui uel morbo uel ætate:domesticis ne curis astricti uacationem haberent. Eum.unum ex iudicibus. Dissimulata:cælata suppressa. Vacatione: immunitate.

Beneficio liberorum: filiorum meritis ait quod magis placet triū natorum iure concessa. Respondera nominatim.n.in recognoscēdis decuriis citabantur sed hic quū uacationē haberet ambitioseq; adhuc in iudicum numero esse uellet obeamq; rem ad nomen respōdisset. Dimisit:ingnominiose præteriit missumq; fecit. Alium:e numero iudicum. Interpellatum ad monitum:accersitum. De ꝓpria: causa,quæ ad eum ipsum & aduersarios attinebat. Rem:de qua eēt ab aduersariis interpellatus. Cognitionis:negantem.s.talem eē ut tunc cognosci posset seu deberet sed alio aut loco aut tēpore. Ordinarii iuris:alterius cognitōis & magis ordinarie coegit claudius. Datuq; eū:q;p iudice sederet. Documentū exemplū. In alieno: si in ꝓpria causa boni consuleret. Iuuenis:que se agnoscere dissimulabat.

Secūdū presentes:proiis q iudicio adessent. Nullo delectu:nullo delicti discrimine. Nequi:sed siquis uerior lectio:ut sit ordo:siquis cæsasset non sponte sed necessitate compulsus. Falsario: qui testamentum aut quid aliud falso signarat:Falsarius lege cornelia intelligebatur non solum qui falsum testamentum scripsisset sed qui etiam signasset: recitasset:subiecisset uel adulterinum signum fecisset aut sculpisset pœna in seruos ultimum supplicium in liberos deportatio:deportari dicebatur qui in ꝓpetuū relegaret relegatio certo tēpore finiebat hæc iurecōsultus. Cū machæra:græca uox est latineq; sica dicitur:dī & culter ad scidēdū simul & uulnerādū.Iu. amesuictū nomēq; machæræ:hinc & Machærophori sicarii dicunt. Mensa lanionia:q; ceruices & dānatoꝝ mēbra ꝓciduntur a laniando dicta:nec eo ificias lanioniā mēsam posse ēt dici:q; lanii bestiaꝝ carnes dissecant:siquidem utrūq; a lanio uerbo est. Peregrinitatis reū:qui peregrinitatis arguebatur:quum pro ciue se gessisset Togatum:

Statilius Coruinius Pollionis ac Messallæ oratorū nepotes assumptis cōpluribus libertis ipsius:atq; seruis. Bellū ciuile mouit Furius Camillus Scriboninus dalmatiæ legatus. Verū ītra.qntū diē oppressus ē Legiōibus q̄ sacramētū mutauerā ī pœnitētiā religiōe cōuersis: postq̄ denunciato ad nouū imperatorē itinere casu quodam: ac diuinitus:neque aquila ornari:neq; signa conuelli moueri que potuerunt.

De consulatibus eius & gestis in eis:

Onsolatus sup pristinū.iiii.gessit exqb⁹ duos prīos iūcti sequētes p̄ iteruallū:q̄rto quēq; āno semestrē nouissimū:bimestres cæteros. Tertiū āt nouo circa principē exēplo ī locū de mortui suffect⁹. Ius & cōsul & extra honorē laboriosissime dixit:ēt suis suorūq; die⁹ solēnib⁹ nō nūq̄ festis quoq; āuiqtus & religiosis. Nec semp ꝑscriptā legū secutus duritiā lenitatē ue multarū ex bono & æquo pīde ut afficeretur moderat⁹ē. Nā & his q apd priuatos iudices plus petēdo formula excidissent:restituit actiōes: & ī maiore fraude cōuictos legitimā pœnā supgressus ad bestias cōdēnauī.

De uarietate ei⁹ī cognoscēdo & ſnīando.

N cognoscēdo āt ac decernēdo mira uarietate aī fuit mō circūspectus & sagax:īterdū īcōsultus ac ꝑceps: nōnūq̄ friuolus amētiq; similis. Q uū decurias rerū actu exp̄ūgeret:eū q dissimulata uacatiōe.quā beneficio liberorū hēbat:resp̄derat:ut cupidū iudicādi dimisit. Aliū īterpellat ū ab aduersariis de ꝓpria lite negātēq; cognitionis rē sed ordinarii iuris eē agere cā; cōfestī apud se coegit: ꝓprio negocio documētum daturū q̄ equus iudex in alieno negocio futurus eēt. Fœminā nō agnoscētē filiū suū dubia utriq; argumētorū fide ad cōfessionē cōpulit:īdicto matrimonio iuuenis. Absentibus secūdū præsentes dabat facillīe delatu culpæ ne quis in aliqua necessitate cessasset. Proclamante quodam præcidēdas falsario manus carnifice statim acciri cu; machæra mēsaque lanionia flagitauit. Peregrinitatis reum orta īter aduocatos leui contentione

togatũ ne an palliatũ dicere cusam oporteret: quasi eqtatẽ integrã ostẽtans mutare hĩtũ sæpius: & prout accusaretur defenderetur que iussit. De quodã negocio & ita ex tabella ꝓnunciasse creditur scd̃m eos se sentire: q uera ꝓposuissent Propter q̃ usque eo euiluit ut passim ac ꝓpalam contemptui esset. Excusans quidam testem e prouincia ab eo uocatũ negauit præsto eẽ posse dissimulata diu cã: ac post lõgas demũ interrogationes mortuus est: inq̃t puto licuit. Alius gratia agẽs: qd̃ reũ defendi pateretur: adiecit & tamen fieri solet. Illud quoque a maioribus natu audiebam adeo causidicos patiẽtia eius solitos abuti: ut descendẽtẽ e tribunali nõ solũ uoce reuocarẽt. sed & lacinia togæ retẽta interdũ pede apprehẽso retinerẽt: ac ne cui hæc mira sint litigatori græculo uox in altercatione excidit καὶ συ ἐρῶν ει κιαι αυωρος & tu senex & stultus es. Equitem quidem Ro. obscœnitatis in fœminas reũ. sed falso & ab ĩpotẽtib⁹ inimicis cõficto crimine satis constat: quũ scorta meritoria citari aduersus se et audiri pro testimonio uideret: graphium et libellos: quos tenebat in manu ita cum magne stultiæ et sæuiciæ exprobratiõe iecisse in faciem eius: ut in genam non leuiter perstrinxerit.

De officio censuræ: & gestis per eum.

Essit & censuram intermissam diu post Paulum Plãcunque censores: sed hanc quoque inæqualiter uario que & animo & euentu: Recognitione equitum iuuenem plenum probri: sed quem pater probatissimum sibi affirmabat sine ignomina dimisit: habere dicens censorẽ suũ Alium corruptelis adulteriisque famosum nihil amplius q̃ monuit: ut aut parcius ætaculæ indulgeret: aut certe cautius addiditque Quare. n. ego scio quã amicam habeas & quum orantibus familiaribus dempsisset cuidam appositam notam: littura tamen inquit: extet. Splendidum uiruꝫ græciæqꝫ ꝓuĩciæ prĩcipẽ: uerũ latini sermonis ignarũ non modo albo iudicum erasit: sed etiam in peregrinitatem redegit: nec quẽq̃ nisi sua uoce utcunqꝫ quis posset ac sine patrono rationẽ uitæ passus est reddere. Notauit que multos & quosdam inopinantes & ex causa noui generis qd̃ se inscio ac sine commeatu italia excessissent. Quendam uero & quod comes regis in ꝓuincia fuisset referens maiorum temporibus. Rabirio Posthumo Ptolemæum alexandriam crediti seruandi causa secuto crimen maiestatis apud iudices motum. Plures notare conatus magna inquisitorum negligentia: sed suo maiore dedecore innoxios fere rep perit. quibuscunque cælibatum: aut orbitatem: aut egestatem obiiceret maritos: patres opulentos se probantibus. Eo quidem qui sibimet uim ferro intulisse arguebatur illesum corpus ueste deposita ostentante. Fuerunt & illa in censura eius notabilia: quod esedum argenteũ sum

Togatum: ut ciuem. An palliatum: pallio amictum ut peregrinũ. Ex tabella ex: scripto ut iam stultum iudicium adhuc nobilius eẽt. Euiluit: uilis oĩbus factus. Negauit præsto esse posse: nihil in tempestiuius leuiusqꝫ pronunciari potuit. Puto licuit & hoc omnino minus stultum. Lacinia toge: qd lacinia sit diximus. καὶ συ τερῶν ει καὶ μῶρος & tu senex es & stultus. Obscœnitatis in fœminas. quod obscœno cõgressu illis abuteretur. Impotentibus: ualde potentibus. In faciem: claudii. Prestrinxerit: impegerit nunc alioqn perstringere percurrere radere ẽ. Intermissam censuram. Vario inconstanti nec eodem circa crimina affectu. Probri: criminis infamiæ. Censorem: patrẽ. s. qui ꝓ censore illi esset. Etatulæ teneræ ætati. Cur scio quã amicam: admonere id certe fuit ut cautius adulteria sectaretur. Notam: ignominiã. Littura extet ut monumẽtum ignominæ esset irrogate: sed præcario remissæ. Ex albo iudicum: ĩ albo ut diximus iudicum: nomina conscribebantur. In peregrinitatem redegit. ciuitate adempta pro peregrino habuit. Causa noui generis: noua quadam de causa: & ob quã nemo unq̃ antea notatus eẽt. Quod se inscio: & hæc causarum una. Quod comes regis: quod regem comitatus eẽt: sed quem regem non dicit. Rabirio posthumo: pro quo bis Cicero orauit. Motum crimen crimini datum. Inquisitorum eorum qui negligenti inquisitione temere quorũdam crimina detulissent. Cœlibatum coelibem uitam & connubii expertem. Orbitatem: quod certe ineptius fuit quum illud consilio: hoc casu euenire possit: nisi orbitatẽ simpliciter accipias pro sterilitate quadam cõnubiue detrectatione. Obiiceret: probro & crimini daret. Maritos pr̃es opulẽtos: singula singulis referẽda eodẽ ordine quo crimina intentata. Esedũ:

uehiculum. Ad ſigillaria: gellius quum inſigillariis ſederemus. Bene dolia picarentur: quaſi uero priuati cõmodi ciues publico edicto ad monendi eſſent: quod dolia picarentur Plinii uerba demonſtrãt doliis dũ taxat inquit uaſiſq; cæteros utilis lentore ab alia pice differens cato ante uindimiam uaſa lauentur corbulæ ſarciantur picentur dolia. Taxi arboris ſuccum: neq; hoc minus ridiculum medicinæ præcepta per edictũ populo demonſtrare: aut certe quia titulus ipſi arbori ut plinius ait ineſt ſuccus ex baccis eſt precipuum uenenum: ſunt qui uenena inde toxica pu tent dicta quaſi taxica in Arcadia tam præſentis eſt ueneni ut ſiqui dormiant ſub ea cibum ue capiant moriantur & uaſa uinis ex ea arbore facta mortifera fuiſſe in gallia compertum eſt græci ut ſeſius ait eam ſimilacem uocant potuit quod ad ædictum attĩet claudius ſimpathiã aliquã ſecutus uideri: namut cõtraria contrariis ſic ſimilia ſimilibus curantur. Maieſtate principali: q̃ prĩcipis maieſtatem diceret. Trãſfugas: Adminio cinum bellini regis filium: qui cum multis ad caligulam tranſfugerat. Vehementi circio eſt is uentus narbonẽſi galiæ clariſſimus: nec ullo ut plinius ait uiolentia inferior oſtiam plerũq; recto liguſtico mari per ferẽs. Stœchadas inſulas: ſunt hæ ante rhodani oſtia tres numero prote: Meſſe & thipe: ab ipſo ordine quo iacent dicte: Plinius eſt auctor. A maſſilia: Strabo iſthmum eſſe ait. q a narbonẽſi mari oceanum ſubmoueat tribus millibus ſtad. arctioré. Geſoriacum: Plinius cerſiacum Pagum appellat Morinis propinquum quos Maro ad oceanum poſuit extremiq; hominum morini. Hoſtilia ſpolia quæ in aperto ſuſpenderat. Naualẽ coronã: cuius formam in Auguſto expreſſimus. Iuxta ciuicam: cuius perpetuo habende uſus iam antea fuerat ĩperatoribus cõceſſus: Plinius dedit hãc Auguſtus coronã Agrippæ ſed ciuicam a genere humano accepit ipſe: & rurſus ciuicæ coronæ militũ uirtutis inſigne clariſſimum iã pridem uero & clementiæ imperatorum poſtq̃ ciuilium bellorum profanatione meritum cœpit uideri ciuem non occidere. Meſſalina ex qua octauiam & filium quem germanicum primo mox britãnicum appellauit. Iu. oſtenditq; tuum generoſe britannicæ uentrem. Craſſus frugi frugi cognomen eſt ſic in galba Piſonem inquit frugi liciniauum cuius gentis craſſum fuiſſe ſuſpicari libet: nam craſſi in licinia familia fuere credo fuit piſonis pater & quem poſtea Nero ut Cornelius ait occidit. In ueſte palmata: triumphalæ toga qua triumhantes utebantur eratq; ea picta & togæ iouis ſimilis ab eo palmata ſiue palmaris dicta: quod ea utebantur qui palmam. i. uictoriam meruiſſent. Emiliana: Aequi meliana potius edificia. ſcilicet æquimelio circumiecta fuit equimelium in parte urbis ad buſta gallica quo ſcilicet gallorum qui in urbe perierunt oſſa ſunt in unũ collata eius loci Liuius & Varro meminerũt: æq meliana igitur aut certe ædificia deflagraſſe accipias qua urbs in æmiliã mittit qd nõ pbo. Diribitorio: multũ diuq; elaboraui qd diribitoriũ eét ĩtelligere: nec ex uaria lectione ad hunc diẽ cõtigit id diſcere tradet fortaſſe id alius: uerũ ne oĩno ĩtractũ locũ præteream libet ut in pleriſq; aliis ſuſpicari quãdo neq; noſtri neq; græci auctores: quos uidimus id tradant librariorum in curia deprauatam eſſe dictionem: ut uno alteroq; clemẽto ob ſoni uicinitatem inuerſo pro diriuatorio diribitorium ſcripſerint latinæ. n. Tranquillus diriuatoriũ appellare potuit: ædificium in aque ductibus quod caſtellũ alii uocant: unde aq in diuerſas urbis partes corriuabãtur: ut uulpianus & iabolenus iure cõſulti

ptuoſe fabricatum ac uenale ad ſigillaria redimi: concidique coram imperauit: quodque uno die. xx. edicta propoſuit: interq; duo quorum altero admonebat ut uberi uinearum prouentu bene dolia picarentur: altero nihil æque facere ad uiperæ morſum q̃ taxi arboris ſuccum.

De expeditione eius britannica & triumpho.

Xpeditionem una; omnino ſuſcepit: eamq; modicã quum decretis ſibi a ſenatu ornamentis triumphalibus leuiorem maieſtati principali titulum arbitraretur: uel letque iuſti triumphi decus: unde acquireret britanniam potiſſimum elegit: neque de predatam ulli poſt diuum. Iulium & tunc tumultuãtem non ob reditos trãſfugas. Huc cum ab oſtia nauigaret: uæhementi circio bis pene demerſus eſt prope lyguriam: iuxtaq; ſtœchadas inſulas. Quare a maſſilia geſſoriacum uſque pedeſtri itinere confecto: inde tranſmiſit: ac ſine ullo prælio aut ſanguine inter pauciſſimos dies parte inſulæ in deditionem recepta ſexto q̃ profectus erat menſe. Romam rediit: triũphauitq; maximo apparatu. ad cuius ſpectaculum cõmeare in urbem nõ ſolum præſidibus prouinciarum permiſit: uerũ etiã exulibus quibuſdã atq; iter hoſtilia ſpolia naualem coronam faſtigio palatinæ domus iuxta ciuicã fixit: traiecti & quaſi domiti oceani inſigne. Currum eius Meſſalina uox carpẽto ſecuta eſt: ſecuti & triumphalia ornamenta eodẽ bello adepti: ſed cæteri pedibus & in pretexta. Craſſus frugi equo phalerato & in ueſte palmata qd' eũ honorem iterauerat.

De cura urbis & annonæ.

Rbis ãnonæq; curã ſolicitiſſime ſemper egit. Quũ Aemiliana pertinacius arderent in diribitorio duabus noctibus manſit ac deficiente militum: ac familiarum

re consulti aperte demonstrant:quibus pli.& frontinus astipulant ut sit sensus spectauit claudius icendiū ex diriuatorio.i.castellorū uno qppe quæ erāt ad.c.triginta nūero ac cōplura cultu magnifica & operibus altisq; locis sita ut frōtinus aīt adeo ut ī palatio quoq; fuisse colligere possis:unde suo arbitrio uno pluribusue locis laborāti p'biduū urbi aquas subministrari iuberet:sunt scio q prodomus pte accipiāt sed qualis ea fuerit unde dicta nō expediūt:Apuleius diriuitores inqt plusculi splēdide amicti fercula copiosa scitulæ subministrata:quibus uerbis apparet locum diriuitoriū eē potuisse ubi cōuiuia pararenutr:sed id nomen ut dixi non memini apud quempiam me adhuc legisse.

turba auxilio plebem per magistratus ex omnibus uicis conuocauit:ac positis ante se cum pecunia fiscis ad subue niendum hortatus est representaturus pro opera dignam cuiq; mercedem. Arctiore autem ānona ob assiduas steri litates detentus quondam medio foro a turba:conuiciisq; ac simul fragminibus panis ita īstratus:ut ægre nec nisi po stico euadere in palatium ualuerit nihil nō ex eo cogitauit ad inuehēdos etiam in tempore hiberno commeatus. Nā et negociatoribus certa lucra proposuit suscepto ī se dam no:si cui quid per tempestates accidisset:et naues mercatu ræ causa fabricantibus magna commoda.

De uacationibus per eum cessis.

Onstituit pro cōditione cuiusq; ciuis uacatione mle gis Papiæ:Pompeiæ:latīæ ius quiritum fœminis ius quattuor liberorum quæ constituta hodie seruantur.

De operibus publicis per eum factis.

Pera magna potī? q̄ necessaria q̄ multa perfecit:sed uel præcipua aquæ ductum a Caio inchoatum. Item emissariūm fucini lacus:portumq; hostiensem. quamquā sciret ex his alterum ab augusto præcantibus assidue mar sis negatū:alterū a diuo Iulio sæpius destinatū: ac pp̄ difficultatē omissum. Claudiæ aquæ gelidos et uberes fontes: quorū alteri ceruleo:alteri curtio et albudio,nomē ē:simul que riuū anienis nouo lapideo ope in urbē perduxit:diuisitq; ī plurimos et ornatissimos lacus:fucinū aggressus est nō minus compendii spe quā gloriæ:quū quidam priuato

Arctiore:angustiore:cariore.

Conutiis:pbrosis uerbis. Fragminibus:frustis. Instratus:coopertus. Postico:hostio posterio re parte ædium:posticum ueteres dixere posticam & posticulā:Apuleius per quandam breuem postículam. Inuehendos:deportandos. Magna cōmoda:hæc cū iis quæ sunt ī frōte alterius capitis ordinant aliter nō pcedet. Vacatio né legis:papiæ:lex papia qualis eēt Lactātii uerba declarāt qd est inqt q̄ apd̄ poetas salacissimus luppiter desierit liberos tollere utrū sexagenarius ē factus & illi lex papia tabulam iposuit:Ausonius:iuris cōsulto cui uiuit adultera cōiunx papia lex placuit:lulia displicit. Pōpeiæ latinæ.i.de iur̄ latii ad alterius legis pōpeiæ differentiā quā de quæstorū creatiōe magnus Pōpeius tulit:pōpeius strabo trāspadāis ius latii dedit ius uidelicet petendi ī urbe magistratū ut Ascōius īterpretat̄:sed qd aliis sēserint suo loco significauimus. Ius qritū:pōpeia.s.lege cōcessum. Ius quattuor:natorum. Mar.rumpit̄ inuidia tribuit quod Cæsar uterq;:ius mihi natorū plura quidem cōmoda id ius habentibus erant constituta. Aquæ ductum:ædificium ad aquas ī urbem perducendam. Incohatum:quem caligula inchoarat. Regione tiburti qua tibur ad montes sedet emissariū ostium per quod emitteret. Fucini lacus:is ī marsis est ut Pli.& strabo scribunt ubi pugnam naualem claudius spectandam dedit Mar.fulcinius & pigri taceantur stagna neronis. Alterum fucini emissarium. Sæpius:destinatum hostiensem portum intelligas necesse est:sed in Cæsare dictatore dixerat eū emittere destinasse quo apparet non recte bis alterum legi:rectius igitur secundo loco:Ceterum pro alterum dixeris ut sit sensus emissionem lacus ab Augusto marsis sæpius denegatam destinatā uero a Iulio Cæsare sed operis difficultatem omissam. Alterum a diuo Iulio:non est cur hostiensis portus opus ad Cæsarem referas q̄ is nunq̄ si Tranquillo credimus sed fucini emissionem destinauit & idcirco Cæterum tutior ueriorq; erit lectio. Alter cæruleo alteri curtio:plinius uicit antecedentes aquarum ductus nouissimum impendiū operis inchoati a.C.Cæsare & peracti a claudio quippe a lapide sexagesimo ad eam celsitatem ut in omnes urbis montes leuarentur influxere curtius atq; ceruleus fontes erogata in id opus sestertia quingēta.lv.milia. Albudino:sextus ruffus unde uiginti aquæ ductus enumerat meminitque ceruleæ aquæ cuius modo plinius sed albudinum neuter celebrat.ne Frontinus quidem ruffo antiquioris octo tātum aquæ ductus memorat:posset tamen uideri ex anienis corriuatione nomen factum:quod albunea cuius Varro & Lactātius meminerunt in ripa ipsius fluminis sit tiburi culta eiusq; simulachrum postea in flumine repertum fuit albunea sibyllarum una:nec me latet quid plinius de ea scripserit:Maro ad hæc lucosque subalta consulit albunea ubi Seruius fons est ait & silua eius nominis:quo apparet ab anienis corriuatione uel ab albunea tiburti regione ducta nomē esse fonti inditum:legerimq; libentius albuniū quam albudinū quasi albuneium sed cō iectura hæc non ratio est. Nouo lapideo:ope:ad recentē anienis corriuationē alluit fuit.n.& anio uetus.

Effosso monte: per quē emissus est De ueteri fucini lacus ītundatione strabo non nihil in transcursu. Gellianus pdidit alchippē marsorū oppidum a marsia lydorū rege conditū lacus mundatione absorptū. Ad introitū: portus. s. ostiensis. Profundo iā solo: posset nō absurde & falo legi. Nauē ante demersit: eā p plures ānos asseruatā tradit Pli. nā obelistus ingēs fuerat in illa ex ægypto delatus tū uero puteolāi puluerīs turribus sup eā extructis: a Claudio portus gra mari demersam. Obeliscus: ē obeliscus lapis in figurā metæ sensim ad pceritatē cōsurgens excelsam Pli. trabes ex eo lapide fecere reges quodā certamine obeliscos uocātes sōlis numini sacratos radiorū eius argumētū ī efficie ē. Cōgestisq; pilis: grādioribus saxis ad molē sustinendā: Festus pila inqt quæ parietē sustētat ab opponendo dicta. Mar. Nulla catenati pcincta ē pila, lagēis Horatius nulla taberna meos hēat neq; pila libellos. In spem alexādrini fari: sic & ruffus Auiēus Romuleiq; fari fauces illæsa relinquat. Iu. Tyrrhenāq; faron dixit fœminīo genere. Cōmētitia: nouiter iuenta

Mediā caueā: mediū cōsensum. Pl. de Scauri Theatro caueā ipa cœpit hoium. lxxx. p quo theatri loco fit caueā accipiēda uideo diuersum trahi: sunt q ptes altiores uñ sedēs populus spectat Caueā appellatam existimēt: alii aream ipsam ī medio theatri qđ Ver. Carmē significare uidet hic totū caueæ cōfessum igētis & ora pria patrū &c. caueā poeta dixit quā non multo antea: circū appellauit: circus erat quo se multis cū millibus heros cōsessu mediū tulit extructoq; resedit: seruius caueā simpliciter cōsessū populi appellat.

Sedētibus: nec illi assurgentibus.

Silētibus: nullo plausu & fauoī excipiētibus quū soleret alioqn populus Cæsarē ueniētē plausu & fauore excipe. Mar. quotq; sonāt pleno uocesq; manusq; theatro Quum subiti populus cæsaris ora uidet idq; ptinax silentiū in cā fuisse uidetur qđ ille ex tribunali ludos nō ex scæna cōmiserit aliquanto maiore populi cui iratus erat icōmodo. Anticipatos: ante legitimū tēpus repetitos secularīū ludoq; rō satis supq; alio est loco expressa. Ad ludos: quos claudius erat editurus. Nec spectasset: q si q spectare potuisset si ueteri īstituto cēteſimo quoq; āno eos celebrari cōtigisset. Producti oli: q Augusti tpibus scœnicā opam secularibus ludis exhibuerāt. In uaticano: ubi nūc ultra tyberim pōtificia domus sita ē uaticanū ueteres dixere: quo apparet nō a loco ut alibi dixi mus eē ludos dictos. Per qnos mēses: īsuetū certe & īgratū diuturnitate sua spectaculū: q re uerius qnos missione editā sic alibi circēsiū die quo facilius cētū missus pagerent. Carceribus: uñ æq ī cursum prūpūt. Meta urbē. Iu. & īgentiū uiolarēt marmora tophū: Papinius cotto puluere sordidoq; topho. Promiscue spectare solitis: quo pacto promiscue quum Augustus senatoriis iniuria motus quē nemo puteolis frequēti spectaculo receperat: iussisset ubicūq; quod spectandū esset semp primus subsellioru ordo uacaret senatoribus: sed his ita occurrendum q q primus ordo senatoribus uacaret contigui tamē & pene immixti scilicet æquitibus illi erant qui secundum ordinem obtinebant: at claudii indulgentia ex podio senatores spectare cœpisse crediderim: sicq; maioré imodum ordines utrūq; ab altero fuisse discretos. Iu. & oibus ad podiū spectātibus:

sumptu emissuros se repromitterent si sibi siccati agri concederentur. Per tria autem passuum milia partum effosso mōte: passim exciso carnalem absoluit: ægre & post undecim annos q̄uis continuis. xxx. hominum milibus sine ītermissione operantibus: portum ostiæ extruxit: circūducto dextra: siniſtraq; brachio: & ad introitum profundo iā solo mole obiecta: quam quo stabilius fundaret: nauem ante demersit: q̄ magnus obelisc⁹ ex ægypto fuerat aduectus: congestisq; pilis suppposuit altissimam turrim in exemplū alexandrini phari: ut ad nocturnos ignes cursum nauigia dirigerent. Congiaria populo sæpius distribuit.

De spectaculis per eum editis.

Pectacula quoq; complura magnificaq; edidit: non usitata modo ac solitis locis: sed & commētitia & ex antiquitate repetita: & ubi prætere a nemo ante eū: ludos dedicarionis pompeiani theatri: quod ambustum restituerat: e tribunali posito in orchestra commisit: quum prius apud superiores ædes supplicasset perq; mediā caueam sedentibus: ac silentibus cunctis descendisset: fecit & sæcularis quasi anticipatos ab Augusto: nec legitimo tempori reseruatos: q̄uis ipse in historiis suis prodat intermissos eos. Augustum multo post diligentissime annorū ratione subducta in ordinem redegisse. Quare uox precōis irrisa est inuitātis more solemni ad ludos: quos nec spectasset quisq̄ nec spectaturus esset: quum supereſſent adhuc qui spectauerant & quidam histrionum producti olim tunc quoque producerentur. Circenses frequenter etiam in uaticano commisit: nonnunq̄ interiecta per quos missus uenatione: circo uero maximo marmoreis carceribus auratisq; metis q̄ utraq; & tophina ac lignea antea fuerant exculta propria senatoribus constituit loca promiscue spectare solitis ac super quadrigarium certamina troiæ lusum. exhibuit &

Africanas:

Africanas:pantheras siue pardos plinius de pantheris nunc inquit uarias nunc pardos qui mares sunt appellat in eo oi genere creberrimo in africa syriaq; qdā ab his pātheras solo cādore discernūt nec ad huc aliā differentiā iueniri:senatus cōsultū fuit ne liceret africanas in italiā ad uehere:qbus uerbis colligit pantheras: pardos uarias & Africanas dici. Ducibus tribunis:militaribus. Ipsoq; pfecto:prætorii.s.hoc est tribunis & pfecto ptorii ductātibus equitū turmas. Thessalos æqtes:Pli. Thessalorū gētis inuentū est equo iuxta qdrupedāte cornu itorta ceruice tauros necare. Feros:idomitos minaces & hæc sunt illa noua spectaculoꝝ genera. Anniuersariū:oibus ānis. Iustū atq; legitimū:munus.i.cū uenatiōe & reliquo apparatu. Cōdictāq;:ut iter priuatos solet cōmuniter simulq; cōstitutā ac determinatā:condicere.n.simul determinare est:uñ &cōdictū qsi i cōmuni dictū.

affricanas cōficiēte turma equitū ptorianorū ducibus tribunis.ipsoq; pfecto. Præterea thessalos eqtes:q feros tauros p spacia circi agūt:īsiliūtq; defessos & ad terrā cornibus detrahūt. Gladiatoria mūera plurifariā ac multiplicia exhibuit. Anniuersariū i castris ptoriāis sine uenatōe apparatuq; iustū atq; legitimū: i septis ibidē extraordiariū & breue dierūq; paucorū:qdq; appellare cœpit sportulā qa primū daturū se dixerat uelut ad subitā cōditā cœnulā ſuitare se populū.nec ullo spectaculi genere cōmunior aut remissior erat adeo ut oblatos uictoribꝰ aureos,plata sinistra piter cū uuglo uoce: digitisque nūeraret:ac sæpe hortādo rogādoque ad hilaritatē hoies,puocaret domīos idē tidē appellās i mixtis iterdū frigidis & accersitis iocis q̄lis ē:ut quū palūbū postulātibꝰ daturū se,pmisit:si captꝰ eēt. illud quoque plāe q̄tūuis salubriter & i tpe quū esedario: p quo q̄ttuor filii depcabātur magno oīum fauore īdulsisset rudē tabulā ilico misit admonēs populū q̄tope liberos suscipe deberet:quos uideret:& gladiatori pfidio gratieque eē. Edidit & i martio cāpo expugnationē direptionēque oppidi ad imaginē bellicā & deditionē britānię regū: pseditque paludatus. Quin & emissurus fucinū lacū naumachiā ante cōmisit:sed quū,pclamātibus naumachiariis: Aue impator morituri te salutāt:respōdisset át nō: neque post hāc uocē q̄si uenia data qsq̄ dimicare uellet:diu cūctatus omnes igni ferroque absumeret: Tandē e sede sua prosiluit ac p ambitum lacus non sine fœda uacillatiōe discurrens partim minando:partim ad hortando ad pugnā compulit hoc spectaculo classis sicula & rhodia concurrerunt: duo denarum triremiū singulæ exciente bucinam tritone argenteo:qui e medio lacu per machinam emerserat.

De institutione correctione & ordinatione quorūdam morum & actuum.

Vædam circa cerimonias ciuilēque & militarē morē itē circa oīum ordinū statū domi forisque aut correxit:aut exoleta reuocauit:aut ēt noua īstituit. In cooptādis p collegia sacerdotibus neminē nisi iuratus noīauit:obseruauitque sedulo ut quotiens terra in urbe mouisset ferias aduocata cōcione prætor indiceret:utque dira aut in urbe aut in capitolio uisa obsecratio hēretur:eáque ipse iure maximi pōtificis cōmonito pro rostris populo præiret:summotaq; operariorum seruorumque turba rerum actuum diuisum antea in hybernos æstiuosque menses cōiunxit.

Cōmunior:ciuilior. Prolata sinistra:qua aureos dinumeraret. Dominos:ambitiosa nimis appellatōe quos ciues aut qrites debuit:domi nos uocabat. Palūbū:gladiatoris id nomē fuisse accipias. Indulsisset rudē:ferri uacationē concessisset:q̄ p rudē significat.lu.accepta rude incipiet uelecto uideri Horatius donatū rude quæris. Fabulā:argumēto rei notatā figuratā nō dixerim quæ cōtinuo missa é. Paludatus: paludamēto ornatus tāq̄ ueræ pugnæ pfidens. Naumachiariis:naualē pugnā pugnaturis. Morituri: naumachiarii.q.d.q paulo post pugnādo moriēt. A uete uos: resalutatos intelligē:sed illi q quasi uiuite Claudius dixisset remissam sibi pugnādi necessitatē iterprætati sunt.

Neq; post eā uocē anete.s. Quasi data uenia:q̄si uenia sibi datā interpretantes. Cūctatus:anceps & deliberabūdus. Per ambitū:extremitatē. Fœda:turpi & īdecora. Vacillatiōe:trepidatiōe. Tritone:neptūni filio & ministro: Ver. Cimo doce simul & trinō ānixus acuto: Detrudūt naues scopulo: Papinius stat celer obseqo iussa ad neptūnia tritō Seruius neptūni &salacie filiū dixit. Argēteo:sq̄mosis piscibus & uitreis aqs cōcolori. Per machinā: īstrumētū ad hoc ipsū artificiose patū. Exoleta:abolita Nisi iuratus:iure iurādo affirmasset se optimū q̄n q; ac maxīe idōeū noiatuꝝ. Mouisset mota eēt. Prætor:urbanus.s.

Dira,pdigia:deoꝝ irā portēdentia:obsecratio uenia a diis petereē.n.obsecrare depcari & q̄si sacra facere ut ueniā īpetrēt. Iure maximis pōtificis pōtificia ptāte. Præiret:uota siue pces nūcuparet:cæteriq; sequereē. Sūmota:sublata ne a seruili misterio & ope auersi rebus agēdis itereſſe cogerenē. Actus: actus & acta,p priuatis officiis usurpato a maioribus obseruare é: sūt enim acta priuatarū rerum minorum ac familiarium q̄q̄ acta & actus senatus & populi dicuntur:Lampridiu

actibus publicis post multam operam dabat & rursus actus publicos seu bellicos seu ciuiles ipse Tranquillus alibi tam senatus q̃ populi diurna acta. Iu. cupiẽt & i acta referri Cicero in eundẽ sensum utraq; est uoce usus: Lucáus ingẽtes obruperit actus: Papinius solidos nouus exultabis in actus: ubi Papinius actũ pro forẽsi actione uidet accipe: & si Laurẽtius Valla actũ. comœdiaꝝ esse uelit actionẽ causaꝝ quod & Pli. una ad Corneliũ epistola id sæpissime usurpat i quẽ autẽ sensum nũc tráquillus utatur plane oñdit: nõ. n. comœdiaꝝ spectacula sed ciuium officia a Claudio cõiuncta significare uoluit. Iurisdictionem: munus dicundi iuris. Fidei cõmissis: quæ fidei commissa dicantur notissimũ est. Im perpetuum: quũ ãnum antea fuisset id munus. Papiæ: legis de liberis. s. procreãdis. Edicto: edito & non edicto legendũ: ut sit ordo: capiti papiæ legis edito a tyberio. Quasi sexagenarii: legis ratio hæc fuit: ne ultra sexagesimum ãnum q̃si homo amplius generaꝛ nõ posset q̃q̃ uxorẽ ducere teneret. Abrogauit: uim oém ademit ac sustulit: est. n. abrogare prorsus tollere uñ abrogatio: siqdem credidit claudius ea quoq; ætate ut res habet uiros esse ad procreationem aptos. Extra ordinẽ: quando & quos illis usum esset dari oportet. Prouiciæ iterdicerẽt: ñ qbus puincia aliqua esset iterdictum urbe quoq; & italia excluſi intelligerent. Nouo exẽplo: nouo quidem si quũ sontes procul urbe relegari cõsuessent ipe ita relegaꝛt ut pculurbe abscedere prohiberet. Cõmeatus: a ciuibus nũc peti solitos. itellige ñ a militibus. Sui bñficii: a se peti & ipetrari uoluit. Procuratoribus: procurator ut Vulpianus ait est q aliena negocia mãdato dñi admiſtrat. Ducẽariis: q ducentesimã ex auctiõibus exigebant nã ducẽteni & duceni dicimus ducẽtesimã auctionũ caligula ab initio sui pricipatus italiæ remisit q claudius nõ fecit. Abnepoté: q abauũ ciué romanũ habuisset. q. d. cuius nõ solũ pr̃ ciuis romãus fuisset sed q̃ longe plus é ét abauus. Pro ſtratura uiaꝝ: p ſternẽdaꝝ uiaꝝ mũere: ut q̃stoꝝ ãtea fuisse itelligas publicas uias cõire. Gladiatoꝝ munus ut munus ipm: gladiatoriũ dico quot annis illoꝝ q q̃stores eẽnt pecũia i ſtruereꝛ publio dolobella cõsule id cẽsente: cornelius auctor. Hostiẽ si & gallia: duabus puinciis illoꝝ curæ adẽptis & si qdã nõ detracta sed decreta hẽant: sicq; diuersus erit sẽsus. Aerarii saturni: q̃ cura ab Augusto ad p̃tores ptorioſq; uiros fuerat delata: cur i Saturni tẽplo fuerit ærariũ constitutũ Macrob. docet. Cõmunis: cõmuni noie data. Latus: texit: ouãtis lateri hæsit. Caucis gente germanica: Pli. & ptolemæus de caucis gente germanica Tranquillo accedunt. Cornelius corbulonem ait in caucos mouisse: cæterum bello Claudii litteris auersum insignibusq; nihilominus triũphalibus donatũ. Post cohorté: cohortis præfecturã. Halã: præfecturam alæ. Imaginariæ:

De institutis et sanctionibus eius.

Vrisdictionem de fidei commissis quot annis et tantum in urbe delegati magistratibus solitam in perpetuum: atq; etiam per prouincias potestatibus demandauit Capiti papiæ põpeiæ legis a Tiberio Cæsare quasi sexagenarii generare non possent edito: abrogauit. Sanxit ut pupillis extra ordinem tutores a consulibus darentur: ut his q bus a magistratibus prouinciæ interdicerẽtur: urbe quoq; et italia summouerẽtur. Ipse quosdam nouo exemplo relegauit: ut ultra lapidem tertium uetaret egredi ab urbe. De maiore negocio acturus in curia medius iter consulum sellas tribunitio subsellio sedebat. Commeatus a senatu peti solitos beneficii sui fecit.

De indulgentia et liberalitate eius.

Rnamenta consularia etiam procuratoribus ducenariis indulsit. Senatoriam dignitatem recusantibus equestrem quoq; ademit. Latũ clauũ q̃is initio affirmasset non lecturum se senatorem nisi ciuis Ro. abnepoté etiã libertini filio tribuit: sed sub conditione si prius ab equite Romano adoptatus esset: ac sic quoq; reprehensionem ueritus etiam appium cæcum censorẽ generis sui proauctorẽ libertinorum filios in senatum allegisse docuit: ignarus tẽporibus Appi: et deinceps aliquãdiu libertinos dictos nõ ipsos qui manumitterẽtur: sed ingenuos ex his procreatos Collegio quæstorũ pro ſtratura uiarũ gladiatorũ munus iunxit: decretaq; hostiẽsi et gallica prouicia: curam ærarii Saturni reddidit: quam medio tẽpore prætores: aut utiq; tunc prætura functi sustinerant. Triumphalia ornamẽta Syllano filiæ suæ sponso nondũ puberi dedit. Maioribus uero natu tã multis: tamq; facile ut epistola cõmunis legionum nomine extiterit potentium ut legatis cõsularibus simul cum exercitu et triumphalia darentur: ne causam quo quo modo belli quærerent. Aulo Plautio etiam ouationẽ decreuit: ingressoq; urbẽ obuiã ꝓgressus: et i capitoliũ eũti: et ide rursus reuertẽti latus texit: Gabio scdo caucis gente germanica supatis cognomẽ cauciũ usurpare concessit. Item de quibusdam ciuilibus gestis: et ordinatiõibus eius.

Q uestris militias ita ordinauit: ut post cohortẽ: alã: post alã tribunatũ legiõis daret: stipẽdiaq; istituit et

Imaginariæ:nõ ueræ ſed rei imaginem præ ſe ferentis. Etiam patrum decreto:partibus etiam id decre to phibẽtibus. Publicauit:ipublicũ cũ bonis redegit. Ingratos:q in patronos i grati eẽnt:imemoreſq; acce pti ab eis beneficii qđ libertate donati eẽnt. Aduocatis eoꝝ libertoꝝ cauſæ fauẽtibus: eoꝝ dico aduerſus quos ingratitudinis agerẽt. Aduerſus libertos ipſorũ qñ uidelicet idigni eẽnt q eo iure ſubleuarenꝰ qđ nup oppugnaſſent. Affecta:morbo ppemodum cõſumpta. In iſula eſculapii:in tyberina inſula ubi eſculapii templũ:Valerius & Ouidius in faſtis ſunt auctores:mos uetus & a græcis ſumptus ſi curandi gra eo delatis ſũt:

imaginariæ militiæ genus:quod uocatur ſuper numerum: quo abſentes & titulo tenus fungerentur. Milites domus ſenatorias ſalutandi cauſa ingredi etiam patrum decreto prohibuit.libertinos qui ſe pro equitibus Romanis age/ rent publicauit ingratos:& de quibus patroni quererẽtur: reuocauit in ſeruitutem:aduocatiſq; eorum negauit ſe ad/ uerſus libertos ipſorũ ius dicturum. Q uũ quidam ægra & affecta mancipia in inſula æſculapii tedio medendi ex/ ponerent.liberos eſſe ſanxit:nec redire in ditionem domi ni ſi conualuiſſent:qđ ſi qs necare mallet quẽq; exponere cædis crimĩe teneri:uiatores nec per italiæ oppida niſi aut pedibus aut ſela aut lectica trãſirent:monuit edicto. Puteo lis & hoſtiæ ſiugulas cohortes ad arcendos incendiorum caſus collocauit. Peregrinæ cõditiõis homines uetuit uſur pare Romana nomina duntaxat gentilia. Ciuitatẽ roma/ nam uſurpantes in cãpo æſquilino ſecuri pcuſſit. Prouinci as achaiã & macedoniam:quas Tiberius ad curam ſuam tranſtulerat:ſenatui reddidit. Lyciis ob exitiabiles ĩter ſe diſcordias libertatem ademit. Rhodiis ob pœnitentiam ueterum delictorum reddidit. Ilienſibus quaſi Romanæ gentis auctoribus tributa in perpetuũ remiſit: recitata ue tere epiſtola græca Sena. populuſq; Ro. Seleuco regi ami citiam & ſocietatem ita demum pollicenti ſi conſanguine/ os ſuos ilienſes ab omni onere immunes præſtitiſſet. Iude os impulſore Chreſto aſſidue tumultuantes Roma expu/ lit. Germanorum legatis in orcheſtra ſedere permiſit ſim plicitate eorũ & fiducias motꝰ:quod in populariã deducti quũ aĩaduertiſſent parthos & armenios ſedẽtes ĩ ſenatu ad eadẽ loca ſpõte trãſierãt:nihilo deteriorẽ uirtutẽ: aut cõdi tionẽ ſua pdicantes Dryudarũ religionẽ apud gallos di/ træ ĩmanitatis & tantũ ciuibus ſub Auguſto interdictam penitus aboleuit. Contra ſacra Eleuſina etiam trãſferre ex attica Romã conatus eſt. Templũ quoq; ĩ ſicilia Veneris

Ariſtophães ησαν δε τινες καλ λοι δεδεμενοι τουτεου ſic carion ille heræ ſuæ de iis q in eſculapii tẽ plo erant:ſed hi ut mendicarẽt ex poſiti uidenꝰ ob idq; in dominoꝝ inuidiã principis decreto libertate donati. Cædis crimĩe teneri:quo maior dñis curãdi neceſſitas ĩpone reꝰ aut ſi curare nollẽt manumittẽ di. Viatores:peregre trãſeuntes Ver. Carpe uiator iter: Horatius tandem feſſus dormire uiator inci pit:de hoc melius q̃ de publico mi niſtro intelligas:q ex agris utiq; ſe/ natores accerſere ſolebãt: non aũt italiæ urbes peruagari. Aut ſella aut lectica:ſeqꝰ ut neq; rheda neq; equo ſedenti liceret: ſed cur magis ſella q̃ equo:aut lectica magis quã rheda licere uoluerit nõ uideo ui/ de tñ ne ſit negatiuæ nõ diſiuncti uæ legẽdũ.i.pedibus nõ aũt lectica non ſella:capitolinus huic opinio/ ni noſtræ aſtipulatur:Marcus inqt uetuit ſederi in ciuitatibus in eqs ſi ue uehiculis. Dũ taxat gẽtilia hæc ſũt q̃ uſurpari noluit:ne temerariã nũcupatione ſe corneliæ: luliæ Ly ciniæ:alteriue familiæ inſereret.

Vſurpãtes:nũc ĩ malã partẽ & q̃ ſi fraude uẽdicãtes. Achaiã & Ma cedoniã: puinciaꝝ aliæ ut Strabo ait Cæſaris:aliæ populi dicebãtur.

Lyciis:lycia regio minoris aſiæ ĩ ter Cariã & Pamphiliã a Lyco pan dionis filio. Rhodiis reddidit: pli nius pulcherrima & libera rhodis: lyciæ ea præiacet eſtq; cicladũ pri/ ma. Seleuco:fuit is Syriæ Rex & Antiochi pater qui uxorẽ propriã ut Appianus ait filio conceſſit cum illius amore deperire ſenſiſſet. Ili enſes:a quibus romani auctore Ae nea oriundi. Impulſore: chriſto ſeu ut alii habent chreſto utrunq; nomen uiri proprium hoc ab eo quod χρη ſος bonus ſeu utilis dicitur illud παρα το χριω ungo. In po/ pularia:quod popularia in theatro eſſent diximus. In ſenatu:in orcheſtra ſeu podio. Sponte:non accer ſiti. Dryudarum:bardi ut Strabo ait uaties & dryude apud gallos in honore erant quorum bardi lauda/ omnibus & poeticis rebus ſtudebant uaties naturalibus cauſis:dryudæ non naturæ ſolum rebus ſed & mo/ ribus hi hominem diuinationi deſtinatũ in tergo ferientes ex ipſo impatientiæ afflictandiq; mõ uaticinium capiebant plinius. Gn. Cornelio lentulo & P. licinio Craſſo. conſ. ſenatus conſultum factum ne homo immo laretur:palamq; in tempus ſiluit ſacri prodigioſi celebratio gallias utiq; poſſedit & quidem ad noſtram ætã/ tem nanque Tyberii Cæſaris principatus ſuſtulit Dryudas eorum & hoc genus uatum quod niſi locus men doſus eſt a Tyberio non Claudio dryudæ ſublati ſunt: De dryudis & peruerſo ſacrorum ritu Lucanus & uos barbaricos ritus moremque ſiniſtrum ſacrorum Dyrudæ poſitis repetiſtis ab armis. Sacra eleuſina: cereris initia ab eleuſi oppido ut Plinius ait atticæ regionis ubi ſacra ipſa celebrabantur.

Eryciniæ:eryx mons & oppidum ſiciliæ Polybius erycem ait poſt ætnam omnium ſiciliæ montium maximũ eéq; ĩ eius uertice tẽplũ ueneris opulentiſſimũ. Porca cæſa:quæ qm̃ fœde icta lapide cederet Varro fœdus dictũ exiſtimauit. Fecialiũ:ſacerdotũ de fecialibus apud Dionyſiũ Liuiũ:plutarchum:& Seruiũ lõges plura. Præfactiõe:q̃li feciales p̃fatiõe uterent:Liui.explicat. Auguſti pneptẽ:ex Iulia Auguſti neptæ quæ Agrippæ & Iuliæ fuit filia &.L. paulo æmilio cẽſoris filio genitã. Medullinã:apud.Iu.ĩpudicæ id fœminæ eſt nomẽ:ipſa medullinæ fictũ criſſantis adorat, Dictatoris:Camilli q.ſenones gallos urbe roma deiectos gabina uia ad unũ cecidit eius uicto

riæ Li.& plu.auctores. Parẽtes:qa pr̃ Lucius paulus ĩ Auguſtũ cõiurarat:Mater Iulia adulterii dãnata ab Auguſto relegata ẽ. Poſteriorẽ: medullinã. Triũphali:patre q triũ phũ egerat. Ob libidinũ pbra:nã cũ botere claudii liberto coĩuerat quo adulterio Claudiã ferũt cõceptã. Meſſalæ cõſobrini ſui:Antonia Claudii mr̃ unã habuit ſororẽ ex Antõio triũuiro & Octauia Auguſti ſorore genitã q̃ domitio æno barbo nupſit quũ ipſa druſo nupſiſſet habuit ex eadẽ matr̃ &.M.Marcello gẽitas ſoror̃s duas ex his quo q; una Agrippæ prius nupſit inde Antõio. M. Antonii & fuluiæ filio altera cui nupſerit nõ repio ſed ex hac ipſa ſuſpicari libet barbatũ melſalã genitũ quẽ Trãqllus Claudii cõſobrinũ fuiſſe ait. C.Silio:Tacitus Cornelius.C.ĩqt Siliũ iuuẽtutis romanæ pulcherrimũ ita exarſerat: quũ de Meſſalina ille ĩterĩ loquerẽtur:ut Iuniã ſillanã nobilẽ fœminã mr̃imonio eius exturbaret. Dote etiã ĩter auſpices conſignata:idẽ auctor nõ ultra ait expectato q̃d ſacrificii gr̃a Claudius hoſtiã ꝓficiſcerẽtur cũcta nuptiar; ſolẽnia celebrat. Iu.de eodẽ cõnubio ueniet cũſignatoribus auſpex nec multo poſt nõ niſi legitĩe uult nubere. Supplicio affecit:ĩ fucilianis hortis ĩ Cornelii textus eſt deprauatus ab euodo tribuno occiſa ẽ: ſunt q luciliãis legãt alii luculläis. In cælibatu:ſine cõnubio. De cõditõibus: noue cõiugis ducẽdæ. Petinæ:cũ q̃ leuibus offenſis diuortiũ fecerat. Loliæ paulinæ:q̃ Caio Mẽmio Caligula ademerat:cui dimiſſæ ꝑpetuo alterius cõcubitu ĩter dixerat. Agrippĩæ: ex Germanico fratre & Agrippina Marci Agrippæ & Iuliæ filia natæ. Per ius oſculi: quia ſæpius & aperte ut fratris filia in Claudii cõplexus & oſcula ſe effundebat uetus præterea eſt nec a Romanis ut Cato & Plinius docent tantum: ſed a peregrinis quoque gentibus Seruatum ut neceſſitudine coniunctas oſculo uiri exciperent Ouidius oſcula apta dabis oſcula aperta dabo.

Eryciniæ uetuſtate collapſum:ut ex ærario.po.Ro.reficeretur:auctor fuit:Cum regibus fedus in foroicit:porca cæſa ac ueteri feci alium præfatione adhibita. Sed & hæc & cætera totumque adeo ex parte magna principatum non tam ſuo q̃ uxorum libertorumque arbitrio adminiſtrauit:talis ubique plærunque qualem eſſe eum aut expediret illis:aut liberet.

De ſponſis & uxoribus eius.

Ponſas admodũ adoleſcẽs duas habuit: Aemiliã lepidã Auguſti proneptẽ.Itẽ Liuiã Medullinã:cui cognomẽ & Camillæ erat e genere antiquo dictatoris camilli:priorem q̃d parentes eius Auguſtum offenderant:uirginem adhuc repudiauit:poſteriorem ipſo die: q erat nupturis deſtinatus ex ualitudĩe amiſit. Vxores deĩde duxit plautiam Herculanillam triumphali:& mox Eliam Petinã cõſulari patre:cum utraque diuortium fecit:ſed cum Petinã ex leuibus offenſis:cum Herculanilla ob libidinum probra & homicidii ſuſpicionem. Poſt has Valeriam Meſſalinam Barbari Meſſallæ conſobrini ſui filiam in matrimonium accepit:quam quum comperiſſet ſuper cætera flagitia atque dedecora.C.Silio etiam nupſiſſe:dote ĩter auſpices conſignata ſupplicio affecit: confirmauitque proconcione apud prætorianos quatinus ſibi matrimonia male cederent:permanſurum ſe in cælibatu:ac niſi permanſiſſet: non recuſaturum confodi manibus ipſorum Nec durare ualuit:quin de conditionibus continuo tractaret etiam de Petinæ quam olim exegerat:deque Lolliæ Paulinæ:quæ. C.Cæſari nupta fuerat. Verum illecebris Agrippinæ germanici fratris ſui filiæ per ius oſculi:& blanditiarum occaſiones præallectus in amorem ſubornauit:proximo ſenatu qui cenſeret cogendum ſe ad ducendum eam uxorem quaſi Reipu.maxime intereſſet: dandamque cæteris ueniam talium coniugiorum:quæ ad id tempus inceſta habebantur:ac uix uno interpoſito die confecit nuptias non repertis:qui ſequerentur exemplum excepto libertino quodam & altero primipilari:cuius officiũ nuptiarum & ipſe cum Agrippina celebrauit.

De liberis & generis eius.

Iberos ex tribus uxoribus tulit:ex Herculãilla Druſum & Claudiã ex petina Antoniam: ex Meſſalina

Senatus auctoritate. Inceſta:inceſti loco. Qui cenſeret:in curia ſententiam diceret cogendum Claudium Exẽplum:ut fratris filiam uellet ducere. Cuius:primipilaris.

Octauiam:

Octauiam:quæ Neroni nupsit. Britannicum:Iu.ostenditq; tuum generose britannicæ uentrem. Puberem:iam adultum. Ante paucos dies:q̃ ita extinctus esset: Necatum:drusum ipsum. Botere: qui furto cũ herculanilla concubuerat. Antoniam:quã expectiua tulerat. Cn.Pompeio matrimonio locauit. Ex generis:filiarum maritis. Neronem:agrippinæ & domitii Neronis filium. Possides huius.Iu.meminit ut spado uincebat capitolia nostra possides. Fœlicem:libertum fuit hic pallantis frater ut Iosephus in historiis refert post hæc inquit fœlicem pallantis fratrem ad iudeos destinauit. Polybium a studii:seruum subaudi aut libertum sic a manu sic a pedibus dixere a studiis quod eius opera in studiis litterarum uteret. Narcissum:ab epistolis ut a studiis dixit sic & pallantem a rationibus cuius cornelius meminit. Questoriis prætoriisq; ornamẽtis:idẽ Tacitus Auctor est quæstoria Narcisso decreta fuisse insignia. Acquirere & rapere:passus est subaudi. A duobus libertis:pallante & narciso Iu.ego possideo plus pallante & Licinis pli.multos post pallantem calistum & narcissum compendio cõmodo:usu:lucro.Exercitus:exercituum administratione minima quæq;:exempla uidelicet licentiore illorum administratiõis sed. Libertates:urbibus sine populis concessas. Rescissa iudicia:ab eisdem libertis aut uxoribus. Confocerum:ob octauiam dixit Syllani filio locatam. Iulias:quas iulias dicat non intelligo neq; enim drusus q Claudii fuit pater:Iuliam filiam habuit neq; Germanicus frater sed uterq; liuiam filiam qua propter Iulias esse legendum contenderim non lulias nec est cur aut ex druso tiberii filio aut altero qui fuit Germanici quem damnatum tyberius in parte palatii necauit eas natas suspiceris neutrum enim filiam ullã tulisse proditum est: nec eas genitas Claudii filiis quorum hic drusus ille Germanicus prio mox britannicus est dictus & enim alter in prima pubertate periit uxore nondum ducta Alter Claudio iam principe natus ita ut uix ipse non modo filiæ per ætatem in Crimen ali quod maiestatis alterius ue flagitii deuocari potuisset. Defensione data:concessa se defendendi facultate. Maioris filiæ.Antoniæ.

Minoris filiæ:Octauiæ. Initio anni:anno ieunte triduo postq̃ magistratus abire iussus erat. Die nuptiarũ: quo Agrippinam uxorem duxit. Facilitate: adeo leui de cã.

Octauiã:& quẽ prio germanicũ mox britãnicũ cognominauit. Drusum põpeiũ puberẽ amisit piro p lusum in sublime iactato:& hiatu oris excepto strãgulatũ cui & aũ paucos dies filiã Seiani despõdisset. Quo magis minor fuisse q traderent fraude a Seiano necatũ claudiã ex liberto suo Botere cõceptã:quis ante quitũ mẽsem diuortii natã:aliq; que cœptã:exponi tamẽ ad matris ianuã & nudã iussit abii ci. Antoniã.Cn.Põpeio magno:deide fausto Syllæ nobilissimis iuuenibus:Octauiã Neroni priuigno suo collocauit:Syllano ante desponsatã Britãnicũ uigesimo ĩpii die: inq3 secũdo cõsulatu natũ sibi paruulũ ẽt tũ & militib9 ,p cõcione manibus suis gestãs:& plebi p spectacula gremio aut ante se retinẽs assidue cõmẽdabat:faustisq3 hoibus eũ acclamãtiũ turba,psequebatur. E generis Neronẽ adopta uit. Põpeiũ atq3 Syllanũ nõ recusauit mõ sed & ĩteremit.

De libertis ab eo prædilectis.

Ibertorũ p̃cipue suspexit Posidẽ spadonẽ:quẽ ẽt britãnico triũpho ĩter militares uiros hasta pura donauit:nec minus fœlicẽ:quẽ cohortib9 & alis ,puiciæq3 iudeæ p̃posuit triũ reginarũ maritũ:& Harpocrã cui lectica p urbẽ uehẽdi:spectaculaque publice edẽdi ius tribuit:ac sup hos Polybiũ a studiis:q sæpe ĩter duos cõsules ãbulabat: sed ante oẽs Narcissum ab epistolis: & Pallãtẽ a rõnibus: quos decreto quoq3 senatu nõ p̃miis mõ ĩgẽtibus:sed & q̃storiis p̃toriisq3 ornamẽtis ornari libẽter passus ẽ. Tãtũ p̃terea acqrere & rapere:ut q̃rẽte eo quõdã de fisci exiguitate nõ absurde sit dictũ:abũdaturũ si a duob9 libertis in cõsortium reciperetur.

De maleficiis opa libertorum & uxoruȝ per eum patratis.

Is(ut dixi)uxoribusq3 addictus nõ p̃cipẽ:se sed ministrũ egit. Cõpendio cuiusq3 horũ:uel etiã studio,ac libidine honores:exercitus: ĩpunitates: supplicia largitus est Et qdẽ ĩsciẽs plærũq3 & ignarus: ac ne sigillati minia q̃q3 enumerẽ:reuocatas libertates:eius iudicia rescissa:suppositos aut ẽt palã ĩmutatos datorũ officiorum codicillos: Appiũ Syllanũ cõsocerũ suũ:Liuiasq3 alterã Drusi:alterã germanici filiã crimĩe ĩcerto nec defensiõe ulla data occidit. Itẽ.Gn.Põpeiũ maioris filiæ uirũ &.L.Syllanũ minoris spõsum. Ex qbus Põpeius in cõcubitu dilecti adolescẽtuli cõfossus ẽ. Syllanus abdicare se p̃tura ante.iiii.calẽ. Ianuarias:meriq3 initio anni coactus Die ipso Claudii & Agrippiæ nuptiarũ in qnq3 &.xxx.senatores trecẽtosque amplio eqtes Ro.tãta facilitate aĩaduerterit:ut de nece cõ

Excesserit: maius. q. d. alienatæ mētis exēplum q̄ fides ulla haberi possit. Cōsignauerit: suscripserit quasi testium unus. Auertendū: ad depellendū. Transferendū: in alterius caput & uitā detorquēdū.

Ipsi claudio & hæc psuasionis rō.

Auctoritas: grauitas & maiestas quædā. Stanti uel sedēti: claudio.

Opimis: plenioribus. Destituebant: lāgore & uacillatiōe retardabant. Poplites: auersæ genubus ptes supra suras quo potissimū loco cōsistit oīs crurū fœmorūq; agilitas. Remisse: minus uehementer. Serio: intentius. Rictu: ore

Titubātia: īfirmitas crebreq; fibrarum motus. Maxīe tremulū: lu. ille senis tremulūq; caput descēdere suasit in Cælū & longe manātia labra saliua. Fulcra: sustentacula a fulciēdo sed fulcrū pro ipso quoq; lecto ponit. lu genū contēdere fulcri. Scyphum aureū: scyphus peculiare Herculis poculum ut liberi patris. Cantharus Macrobius est auctor Plutarchus epoto non dū Herculis scypho. Calicē fictilē: optimi calices ex sagūto ut Pli. ait oppido hispaniæ, Mar. Sume sagūtīo pocula ficta luto. lu. & lagenā sanguntinā celebrat pugna sagūtina feruet commissa lagena.

Periclitatū: uite periculū adisse.

Cognoscens: cārum cognitione occupatus. Nidore odore qui proprie assatarū aliter ue cōditarū carnium dicitur. lu. te nidore suæ captum putat ille culinæ. Maxima æde. i. ulctoris martis cui Augusti forum erat contiguum. Adiacerdotes alios. Distentus uino plenus. Supino: supino corpore iacenti. Inderetur: a ministris. Ad uocatis: aduocatus dicitur quoquo modo reo assistens: nunc pro causarum patronis posuit. Marium omnium: oīum dixit ad depellendam utriusq; flagitii suspitionē ut neq; pathicus fuisse credatur neq; puerorum amator gestorio ubi gestari solebat. Sanguinarium humani sanguinis appetentem. Antiqui moris ut ad palum delegati darent pœnas Liuius de bruti liberis stabant nobilissimi iuuenes ad palū deligati in Nerone aliud supplicii genus explicatum a maioribus seruatum: ut nudi hominis cervix furcæ īsererēt corpusq; uirgis ad necem cæderetur. Tormenta: cruciamenta ad questionē attinentia

sularis uiri renūciāte cēturiōe factū eē q̄d̄ īperasset: negaret q̄cq̄ se īperasse: nihilominus rē cōprobaret. Affirmātibus libertis officio milites functos q̄d̄ ad ultionē Impatoris ultro, pcurrissent. Nā illud oēm fidē excesserit: q̄d̄ nuptiis: q̄s Messallīa cū adultero Silio fecerat: tabellas dotis & ipse cōsignauerit īductus q̄si de īdustria simulārētur: ad auertēdū trāsferēdūque piculū. q̄d̄ īminere ipsi p q̄dam ostēta portēderetur. De forma & statura eius.

Victoritas dignitasque formæ nō defuit uel stāti uel sedēti: ac pcipue q̄escēti. Nā & plixo: nec exili corpore erat: & specie carnicieque pulchra: opimis ceruicib⁹: cæterū & īgrediēdē destituebāt poplites minus firmi: & remissse q̄d uel serio agētē multa de honestabāt: risus īdecēs: ira turpior: spumāte rictu humētibus naribus: plectra linguæ titubātia: caputque. tū semper: tum in quatulocūque actu: uel maxime tremulū. De ualitudine eius.

Alitudine sicut olī grauī: ita prīceps pprospera usus est excepto stomachi dolore: quo se correptū etiam de consciscenda morte cogitasse dixit.

De conuiuiis et aliis gestis eius.

Onuiuia agitauit & ampla & assidua ac fere patentissimis locis: ut plerūq; sexcēteni simul discūberēt. Cōuiuatus & supemissarū fucini lacus: ac pene sūmersus: quū emissa īpetu aq̄ redundasset. Abhibebat oī cœnæ & liberos suos cū pueris puellisq; nobilib⁹: q more ueteri ad fulcra lectorū sedētes uescerētur: Cōuiuæ q pride scypū aureū furri puisse existimabatur reuocato in diē posterū calicē fictilē apposuit. Dicitur ēt meditatus edictū quo ueniaz daret: & flatū crepitūq; uētris in cōuiuio emittēdi: Q uuz periclitatū quendam præ pudore ex cōtinētia reperisset.

De cibo & potu & luxuria eius.

Ibi uiniq; quocūq; & tpe & loco appetētissimus. Cognoscēs quōdā in Augusti foro uictusq; nidore, prādii: q̄d̄ in maxīa Martis æde saliis apparabatur: deserto tribunali ascēdit ad sacerdotes: unaque discubuit. Nec temere unq̄ triclinio abscessit: nisi distēntus ac madēs: et ut statim suppino ac p somniū hiāti pinna in os īderetur ad exonerandū stōachū. Sōni breuissimi erat: nā ante mediā noctē plærūque uigilabat: ut tame īterdū nōnunq̄ in iure dicendo obdormiscēret: uixq; ab aduocatis de īdustria uocē audētibus excitaretur. Libidinis in fœminas, pfusissimæ: mariū oīno exps. Alea studiosissime lusit: de cuius arte librū quoque emisit. solit⁹ ēt ī gestatorio ludere. Ita esedo alueoque adaptatis ne lusus confunderetur.

De sæuicia et crudelitate eius.

Aeuū et sanguīnariū natura fuisse magnis mīmisq; appuit reb⁹: Formēta qōnū: pœnasq; pricidiarū re præsentabat exigebatque corā. Q uū spectare antiq mo-

ris ſuppiicium Tyburi concupiſſet:et deligatis ad palum noxiis carnifex deeſſet:accitũ ab urbe ueſpam uſq3 oppiri pſeuerauit. Q uocũq3 gladiatorio munere uel ſuo uel alieno ẽt fortaſſe plapſos iugulari iubebat maxĩe retiarios:ut expirãtiũ faciẽ uideret. Q uũ par quoddã mutuis ictibus cõcidiſſet cultellos ſibi paruulos ex utroq3 fero ĩ uſũ fieri ſine mora iuſſit: Beſtiariis meridiani ſq3 adeo delectabatur:ut a prĩa luce ad ſpectaculũ deſcẽderet:& meridie dimiſſo ad prãdiũ populo pſederet:pterq3 deſtinatos ẽt leui ſubitaq; de cã quoſdã cõmitteret. De fabrorũ quoq3 ac miniſtrorũ:atq3 id genus numero:ſi aut automatũ pegma uel qd tale aliud parũ ceſſiſſet. Induxit & unũ ex nomẽcuratorib9 ſui ſicut erat togat9. De timiditate & diffidẽtia ei9

Ed nihil æque quã timidus ac diffidens fuit:primis ĩpii diebus quãquã(ut diximus)iactator ciuilitatis:neq3 cõuiuium inire auſus ẽ niſi ut ſpiculatores cũ lãceis circũſtarẽt militeſq3 uice miſtrorũ fungerẽtur:neq3 ægrũ quẽq; uiſitauit niſi explorato prius cubiculo culcitriſq3 & ſtragulis prætẽtaris & excuſſis. Reliquo aũt tpe ſaluratoribus ſcrutatores ſemp appoſuit:& quidẽ oĩbus & acerbiſſimos fero.n.ac uix remiſit:ne fœminæ prætextatique pueri & puellæ cõtrectarẽtur:& ne cui uis comiti:aut librario calamariæ:& graphiariæ thecæ adimerẽtur. Motu ciuili quuq3 eũ Camillus nõ dubitãs ẽt citra bellũ poſſe terreri:cõtumelioſa & mĩaci & cõtumaci epiſtola cedere ĩpio iuberet:uitãq3 ocioſã ĩ priuata re agete: dubitauit adhibitis prĩcipib9 uiris an obtẽperet. De timore ĩſidiarũ & geſtis aliis eius.

Vaſdã ĩſidias temere delatas adeo expauit:ut deponere ĩperiũ tẽtauerit. Q uodãt ut ſupra retuli)cum ferro circa ſacrificãtẽ ſe deprenſo ſenatũ p præcões propere cõuocauit: lachrymiſq3 & uociferatiõe miſeratus eſt cõditionẽ ſuam:cui nihil tuti uſq; eſſet:ac diu publico abſtinuit Meſſalinæ quoq3 amorẽ flagrãtiſſimũ nõ tam indignitate cõtumeliarũ q; piculi metu abiecit:cũ adultero Silio acqri ĩperiũ credidiſſet. Q uo tpe fœdũ ĩ modũ trepidus ad cãſtra cõfugit:nihil tota uia q; eẽt ne ſibi ſaluũ ĩpiũ reqrẽs.

De pœnis per eũ ĩnocẽtibus pp leues ſuſpitiões illatis.

VIla adeo ſuſpicio nullus auctor tã leuis extitit a quo nõ mediocri ſcrupulo iniecto ad cauendũ ulciſcẽdũque compelleretur. Vnus ex litigatoribus:ſeductum in ſalutatione affirmauit ſe uidiſſe per quietẽ occidi eũ a quodam. Deinde paulopoſt quaſi percuſſorem agnoſceret libellum tradentem aduerſarium ſuum demonſtrauit: confeſtim q3 ĩ pro deprehenſo ad pœnam raptus ẽ. Pari modo oppreſſum ferunt Appium Syllanũ: quem cũ Meſſalina & Narciſſus cõſpiraſſent perdere diuiſis partibus:alter ante lucem ſimilis attonito patroni cubiculum irrupit affirmans ſomniaſſe ſe uim ei ab Appio illatam, altera nentia. Repſentabat:oĩum oculis ſubiiciebat. Noxiis:fontibus Opperiri expectare carnificẽ intellige. Prolapſos:qbus parci alioquin mos erat. Faciem uideret:quo appetcum humana cæde nõ mediocriter deletatum. Par gladiatorũ. Ex utroq; ferro ex utriuſq; gladio. In uſum:edendi credo ad cibaria ſecanda. Beſtiariis:in beſtias euntibus aut ad beſtias deſtinatis. Meridie:ut meridianis etiam horis periclitantes ſpectaret. Deſtinatos aliquo crimine ad id ſupplicium damnatos uel certe precio ad uenationes queſitos. Committeret:feris repente obiiceret. Aut ornatus:ſic omnes Tranquilli codices habent ſed automatum legendum: quod uideo a Politiano quoq; uiro diligentiſſimo obſeruatum ſunt autem automata machinæ ita fabrili arte diſpoſite ut ultro ac ſine ullo humano impulſu ualeant per ſe moueri ut ſunt horologia aut opera ſponte alioquin uerſalitia eſt n. αυτοματον ut ſuide placet αυτοελεγον αυτοκλαυτον αυτοβοηλον & ut uno uerbo dicam απτοματος eſt qui per ſe aut ſua ſpõte aliquid facit. Ceſſiſſet:parũ proſpere ſub ductum eſſet beſtiis cõmiſit. Nomenculatorem: quid nomenculator eſſet diximus. Togatus & ob id maiori periculo obnoxius. Nihil æque ĩ nullo alio uitio æque ac metu & diffidentia notabilis. Iactator:oſtentator. Ciuilitatis ciuilis modeſtiæ. Spiculatores:corporis cuſtodes. Culcitris & ſtragulis:quibus æger cubabat. Scrutatores:qui officii gratia ſe adeuntes ſcrutarẽtur an ferrũ haberẽt ut librario librorum tranſcriptori ẽ: enĩ librarius qui libros tranſcribit bibliopolæ qui uendit. Graphiariæ:thecæ ut calamariæ dicũtur a graphiis & calamis. Principibus uiris ut riuſq; ordinis primoribus.

Publico in publicũ prodire non eſt auſus. Contumeliarum: quibus ab ea fuerat affectus. Piculi metu:ne a Meſſalina & Silio ſibi capitales parentur inſidiæ. Auctor leuis. & iccirco nulla fide dignus. Seducto: inſecretum colloquium adducto. In ſalutatione in ſalutationes officio. Percuſſorem: quem ſe per quietem uidiſſe mentitus erat:pro deprehenſo q manifeſti ſceleris conuicto.

In admiratione formata: in admirantis speciem simulatoq; stupore de fixa. Eandéq; speciē: quā narcissus sibi aduersatam dixerat. Excubaret: per quietem etiam de sua salute esset sollicitus. Alteram: iram qui omnium affectuum unus ut Seneca ait mentem præcipitat quum cæteri trahant. Alteram: iracundiam quā græci μηνιν uocant estq; ut stoici uolunt inueterata ira: & plena odii ulciscendi tēpus obseruans. In ordinem se coactum .i. nullam sui tanq̄ priuati ciuis rationem habitam. Satisfaciētibus: inuidiam deprecantibus petentibusq; ueniam. Affuisset: Plinius iunior aderam Arulenillæ .i. Arulenillæ causam agebam. Coertionem popinarum: ius & potestatem quam in popinas habuerat & hæc ad iracūdiam referas. Stationem: satis quidem uerecunde imperii administrationem stationē appellauit. μωρων επανα στασισ stultorum contrarietas īsolētia. πετε ωρι αμ και εμβλεψιαν eleuationem & inconsiderationem. Domina: Messalina coniunx. Somniculosos: somno & desidiæ debitos hæc quæ ad obliuionem attinent: quæ sequuntur ad inconsiderationem. Filiam Alūnam: quæ nomina inuidiam sceleris non parū augebant. Adulto filio: britannico. Insertum: ascitū qua propter uali de admoneri potuit ne id faceret. Nec quis: aut inter quos quoue loco ac tempore: omnia breuiter collegit quæ sunt in primis oratori spectanda & quæ Plato uir summus diligenter ab eo q dicturus sit cōsid̄rāda cēsuit. Offula obscinio: carnis frustulo. Inducta teste: ut testimoniū diceret. Matris meæ

in admiratione firmata: sibi quoq; eādē spēm aliquot iam noctibus obuersari rettulit: nec multo post ex cōposito irrūpere Appius nūciatus: cui pridie ad id tēporis: ut adesset p̄ceptū erat: quasi plane rep̄sentaretur somnii fides: arcessi statī ac mori iussus ē. Nec dubitauit postero die Claudius ordinem rei gestæ perferre ad senatū: ac liberto gratias agere: qd̄ pro salute sua etiam dormiens excubaret.

De ira iracundia ac stulticia eius.

Ræ atq; iracūdiæ cōscius sibi utrūq; excusauit edicto: distinxitq; pollicitus alterā quidem breuem & innoxiam: alteram nō iniustam fore. Hostiensibus quia sibi subeunti tyberim scaphas obuiam nō miserint grauitet correptis: eaq; cū inuidia: ut in ordinē se coactum ascriberet repēte tantūmodo satisfaciētibus ueniā dedit. Quidā in publico parū tēpestiue adeūtes manu sua repulit. Item scribā quæstoriū: itēque p̄tura functū senatorē inauditos & īnoxios relegauit: qd̄ ille aduersus priuatum se ītemperantius affuisset: hic in ædilitate inqlinos prædiorū suorū cōtra uetitū cocta uendētes mulctasset: uillicūque īterueniētē flagellasset: q̄ de causa ēt coertionem popinarū ædilibus ademit. At ne stulticiā quidē suā reticuit: simulatamque a se ex īdustria sub Caio: qd̄ aliter euasurus peruenturusque ad susceptā stationē nō fuerit qbusdā oratiunculis testatus est: nec ante p̄suasit q̄ intra breue tēpus liber editus sit. cui index erat μωρον ενανα στασισ Argumentuz aūt stultitiam neminem fingere.

De obliuione & aliis gestis eius.

Nter cætera in eo mirati sunt hoīes & obliuionē & īcōsiderātiā: uel ut græce dicā μετειορια και εμβλεψιαι occisa Messalīa paulo postq̄ ī triclinio d̄buit: cur dūa nō ueniret reqsiuit. Multos ex his quos capite dānauerat postero statī die & ī cōsiliū & ad aleæ lusū admōeri iussit: & quasi morarētur ut somniculosos p nunciū īcrepuit. Ducturus cōtra fas Agrippinā uxorē nō cessauit oī oratione filiā & alūnā & in gremio suo natā atque educatā p̄dicare: asciturus in nomē familiæ Neronē quasi parū reprehēderetur qd̄ adulto iā filio priuignū adoptaret: idētidē diuulgauit: neminē unq̄ p adoptionē familiæ Claudie insertū:

De sermonibus & orationibus eius.

Ermonis uero rerūque tantā sæpe negligentiā ostēdit: ut nec qs: nec inter quos quoue tempore ac loco uerba faceret: scire accogitare existimaretur. Quum delaniis aut uinariis ageretur: ex elemauit in curia. Rogo uos quis potest sine offula uiuere. Descripsit abundantiam ueteruz tabernarum: unde solitus esset unum olim & ipse petere. De quæstore quodam candidato inter causas suffragionis suæ posuit: qd̄ pater ei⁹ frigidā ægro sibi tēpestiue dedisset: inducta teste in senatu hæc inquit matris meæ

Antoniæ

liberta & ornatrix fuit. Sed me patronũ semp existimauit hoc iõ dixi: qd' qdã sunt adhuc in domo mea qui me patronũ nõ putãt: sed & pro tribunali hostiẽsibus quidam publice orãtibus: quum excanduisset: nihil habere se uociferatus est: quare eos demereatur si quem alium & se liberũ esse. Nam illa eius quottidiana & plane omnium horarum momentorum erant: quid ego tibi telogonius uideor. & multa que talia etiam priuatis deformia nedum principi neque infacũdo neq3 indocto: immo etiam pertinaciter liberalibus studiis dedito.

De libris & opusculis per eum editis.

Istoriã in adolescẽtia hortãte Tito Liuio Sulpitio uero Flauo ẽt adiuuante scribere agressus est & quum primũ frequẽti auditorio cõmisisset: ægre ꝑ legit refrigeratus sæpe: a semetipso. Nã quũ initio recitationis defractis cõpluribus subselliis obesitate cuiusdaꝫ risus exortus esset: ne sedato qdẽ tumulto tẽperare potuit: qn ex ĩterual lo subĩde facti reminisceretur: cachinosq3 reuocaret. In p̃ncipatu quoq3 & scripsit plurimũ: & assidue recitauit per lectorẽ. Initiũ aũt sumpsit historiæ post cædẽ Cæsaris dictatoris: sed & trãsiit ad ĩferiora tẽpora: cœpitq3 a pace ciuili: quũ sentiret neq3 libere: neq3 uere sibi de supioribus tradẽdi ptãtem relictam correctus sæpe & a matre & ab auia Prioris materiæ duo uolumina: posterioris unũ & quadraginta reliqt. Cõposuit: & de uita sua octo uolumina magis ĩepte q̃ inelegãter. Itẽ Ciceronis defensionẽ aduersus Asinii galli libros satis eruditã nouas ẽt cõmentus est litteras tres: ac numero ueterũ q̃s: maxĩe necessarias addidit: de q̃rũ rõnẽ quũ priuatus adhuc uolumẽ edidisset: mox princeps nõ difficulter optinuit: ut ĩ usu quoq3 ꝓmiscuo eẽnt. Extat talis scriptura ĩ plerisq3 libris ac diurnis titulisq3 operum.

De studio græcarũ litterarum et operibus eius.

Ec minore cura græca studia secutus est amoreꝫ præstantiamq3 linguæ occasione omni professus: Cuidã barbaro græce ac latine disserenti: quũ utroq3 inquit sermone nostro sis peritus. Et in cõmendanda patribus conscriptis Achaia gratã sibi prouinciam ait communium studioruꝫ commercio. ac sæpe in senatu legatis perpetua oratione respõdit. Multum uero pro tribunali etiam heroicis locutus est uersibus. Quotiens quidẽ hostem uel insidiatorem ultus esset: excubitori tribuno signum de more poscenti non temere aliud dedit quã ανδρα ετ υμιρα σθαι οτε θις προ ερος καλεπαινη Deniq3 & græcas scripsit historias cyrenicon. xx. charchedoniacon. viii. Quaruꝫ causa ueteri Alexandriæ musæo additum ex ipsius nomine ĩstitutumq3 ut quot annis in alteruꝫ cyrenicon libri: altero cyrchedoniacõ diebus statutis uelut in auditorio recitarẽtur toti a singulis per uices.

Antoniæ. Ornatrix quæ capillum uestemq3 ornabat. lu. componit crimen laceratis ipsa capillis nuda humeros psecas ĩ fœlix. Telogonius: procul natus. Neq3 ĩfacundo: principi. Indocto litterarum & rerum imperito ut perspicuum: sitalla omnia demẽtia & stoliditate non rerum ignorantia accidisse. Hortante Tito Liuio romanarum rerum scriptore clarissimo qui usq3 ad Tiberii tẽpora Eusebio auctore uixit. Refrigeratus ab ardore recitandi retardatus. Obesitate: pinguedine. Subĩde sæpius identidem. Chachĩnos reuocaret: insolutum prorumperet risum. Transiit: priore argumẽto omisso a bellorũ ciuilium pace sumpsit initium quæ post. M. Antoniũ uictum secuta est. A matre Antonia. Et auia: liuia quarum utraq3 diuerso studio probaret damnaretq3 illius scripta. Prioris materiæ quæ a. C. Cæsaris cæde sortita erat exordium. Posterioris: materiæ quicquã iam inde ex quo roma ciuilibus erat belli defũcta scribere fuerat exorsus. Asinii Galli libros: quem uel ex hoc apparet in Ciceronẽ scripsisset quare aduersus hunc Ciceronem ipsum ait defensum. Litteras tres: sed quæ earũ fuerint figuræ aut nomina aut usus nõ tradit. Sermone: nostro æque nobis familiari. Cõmuniũ studiorum: quæ sibi cum græcis cõmunia essent. Perpetua: cõtinuata. Respondit: græce. s. Excubitori: corporis custodiæ præsidioq3 constituto. ανδρα ενυμινασθαι οτε τσιπτερος καλεπαινη uirum ulcisci quando prior aliquis iniurietur siue molestus sit. Cyrenicon: cyreniacarum rerũl Carchedoniacõ: carthaginensiũ. Musæo Alexandrino: Strabo cænaculum eorum qui in museo participant hominũ circa disciplinas uersantium: quibus uerbis plane apparet museon locũ fuisse ad studiosorum hominum usum comparatũ quod & ipsum quoq3 nomen arguit. Additũ: aliud intellige recens museõ in altero museo omnia matrimonia: ne Agrippinæ qdẽ ma-

trimonio excluſo. οφθαλμοῖσι τε recte facite. Impuberi: británi co. Verum Cæſarem & non ad optiuum ut Neronem. Obſignauit: ſignis clauſit ac communiuit ne poſſet niſi illis adhibitis reſignari.

Quam ultra progrederetur: ut britannico caueret in Neronemq; aut Agrippinam noui aliquid ſtatueret. Præuentus ueneno oppreſſus. Arguebant: apud claudium.

Præguſtatorē: præguſtator is dicitur qui ſuſpectos præguſtat ciboſ lu. Prægueſtet pocula papus. Medicatum ueneno infuſum. lu. boletum domino ſed qualem claudius edit Mar. boletū qualem claudius edit edas: Plinius optimus eſt is cibus ſed immenſo exemplo in crimē adductus: Veneno claudio principi per hanc occaſionem a coniuge dato Agrippina. Repetitum ueneno ab Agrippina ſiue a miniſtro iterum dato. Pulti: quā poſt nomi tum hauſerit. Immiſſo: infuſo ueneno. Succeſſorem: Neronem. Comædi. comædiarū acto res. In numero deorum relatus: diuinos honores adeptus. lu. minus ergo nocens Agrippinæ boletus ſiquidē unius præcordia preſſit ille ſenis tremulumq; caput deſcēdere ſuaſit in cælū. Exortus: crinitæ ſtellæ Plinius de eiuſdem ſyderis ortu noſtro inquit æuo circa ueneficium quo claudius cæſar imperium reliquit Domitio Neroni ac deīde principatu eius aſſiduū prope ac ſæuum. Argumētis: ſignis demōſtrationibus. Liberos ſuos britannicum & Neronē. In ultima cognitione: quum pro tribunali nouiſſime ius dixit.

De pœnitentia matrimonii Agrippinæ & adoptionis Neronis.

Vbi exitu uitæ ſigna quædā nec obſcura pœnitentis de matrimonio Agrippinæ: deq; Neronis adoptione dederat: ſiqdē cōmemorātibus libertis: ac laudātibus cognitionē q̄ pridie quādā adulterii reā cōdemnauit: ſibi quoq; in fatis eē iactauit oīa īpudica: ſed nō īpunita matrimonia. Et ſubinde obuiū ſibi Britānicū arctius cōplexus: hortatus eſt: ut creſceret: rationēq; a ſe oīum factorū acciperet græca inſup uoce, proſecutus ὁρθοῦσθαι ὁϊεῖτε quunque īpuberi teneroq; adhuc quando ſtatura permitteret tōgā dare deſtinaſſet: adiecit ut tandē populus Romanus uerū Cæſarem habeat.

De teſtamento & morte eius.

On multoq; poſt teſtamētū ēt conſcripſit: ac ſignis oīum magiſtratū obſignauit. Prius igitur q̄ ultra, progrederetur prætēctus ē ab Agrippina quā pter hæc cōſciā quoq; nec minus delatores multorū criminū arguebāt: & ueneno qdē occiſum cōuenit: ubi aūt & p quē dato diſcrepat. Quidā tradūt epulāti in arcecū ſacerdotibus p Halotū ſpadonē prægueſtatorē: ali domeſtico cōuiuio p ipſam Agrippinā: quæ boletū medicatū auidiſſimo ciborū taliū obtulerat. Etiā de ſubſequētibus diuerſa fama ē: multi ſtatim hauſto ueneno obmutuiſſe aiunt: excruciatūq; doloribus nocte tota defeciſſe, ppe lucē. Nōnulli iter initia cōſopitum: deinde cibo affluēte euomuiſſe omnia: repetitūq; toxico incertū pulti ne adito: quum uelut exhauſtum reficī cibo oporteret an immiſſo per clyſtere ut quaſi abundātia laboranti etiam hoc genere egeſtionis ſubueniretur.

De morte eius cælata & tempore mortis & funere.

Ors eius cælata eſt: donec circa ſucceſſorē oīa ordīārētur. Itaq; & quaſi, p ægro adhuc uota ſuſcepta ſūt: & īducti p ſimulationē comœdi: q uelut deſiderantē oblectarent. Exceſſit. iii. idus octobris Aſinio marcello: Acilio Auiola cōſulibus. lxiiii. ætatis: īperii. xiiii. anno: fūeratuſque eſt ſolemni principum pompa: & in numerum deorum relatus: quem honorem a Nerone deſtitutum abolitumque recepit mox per Veſpaſianum.

De præſagiis mortis eius.

Præſagia mortis eius præcipua fuerūt. exortus crinitæ ſtellæ: quam cometē uocāt. Tactūque a cælo monumētum Druſi patris Et quod eodem anno ex omnium magiſtratuū genere plærique mortē obierāt. Sū nec ignoraſſe aut diſſimulaſſe ultima uitæ ſuæ tempora uidetur aliquot quidem argumentis. Nam & quū conſules deſignaret neminem ultra mēſem: quo obiit: deſignauit: & in ſenatu cui nouiſſime interfuit: multum ad concordiam liberos ſuos hortatus: utriuſque ætatē ſuppliciter patribus cōmē

Pronunciauit

Pronunciauit. se ad mortalitatis exitum peruenisse dixit

MARCI Antonii Sabellici ad Augustinum Barbadicum Serenissimum Venetiarū Principem Paraphraseos in neronem Parænesis Sexta.

X gente domitia: Hic est Nero ille princeps sereniſſime quē. C. pli. alterā humani generis facē appellare nō dubitauit: qué etiā si dictator Cæsar oraculo aliquo præuidere potuisset sibi & ad familiæ dedecus & ad impii exitiū succesuq; aut eo dominatu cuius semp cupidissimus fuit aut certe oi filioq; adoptione ne ad id mōstrū generis ueniret ptinaciter abstinuisset: At siue casu siue qđ magis credo, quidētia aliqua acciderit in fœlicissimus nerōis exitus magnū uidet mihi mortalibus documētū dedisse nihil nisi deus & prudentia assint esse hoibus qui in terris stabile: nihil perpetuo mansuq; Gens Iulia quæ Ascaniū Aeneæ filiū Veneris nepotem sui sanguinis auctorem habuit: Quæ totam regū seriem quāta olim albæ regnasse dicitur: quæ ipsius urbis patrem & cōditorem romulum genuit: in qua perpetuæ deorū cerimoniæ dictatura Augustarū & patris Patriæ appellationes cōsterationes aliiq; humani & diuini honores locati sūt quæ deniq; nō solum Cæsares sed ut stulta tunc erat hominū psuasio deosquoq; romanæ ciuitati dederat cū sit demū sortita uitū qui preter sacrilegia: rapinas: cædes: parricidia: libidinemq; oibus corporis partibus receptam urbe in qua natus erat: quæ illum humanarū rerum gubernaculo admouerat hostiliter incensa hostis iudicatus: in fœlici exitu: omine aliquanto infeliciori decus & nomen gentis secū extulit: est igitur meo iudicio nihil quod bonus amabilisq; princeps i Nerone imitari possit præter artium quarumdam emulationem si usus dico eaq; sit honestior q̄ in illo fuit: sed ad Domitiam gentem redeo quæ ut Domitius & Domitianus a domo uerbo é: priscianus est auctor sed ipm uerbū idē ualet quod dominio potestatiq; meæ subigo cuius prima origo est domus. L. Domitiū: Plutar. i æmilio pse rege uicto castorē aut & pollucé ut uulgo creditū est in foro cōspectos uictoriā nunciasse uiro qui primus occurrerat. ac nō credenti leniter arridentes barbā demulsisse qua ex fusca in flauā continuo uersa: & uictoriæ fidem & uiro ænobarbi cognomētū eē factū. Gemini iuuenes: castor & pollux: sic. n. uetustati psuasum. Augustio re hūana: sanctiore. Permulsisse: leniter tractasse. Aeri: qđ metalli genus sane fuluū é Qui. uigīti fuluos opos ex ære lebetes: pli. cyprio æri si addat plumbū edos purpure fit in statuaq; ptextis. Malas quas hodie malas dicimus: plinio auctore genas ueteres dixere iterdicto. xii. tabularū eas a fœminis radi: sunt ppriæ genæ membranæ quæ oculos cōtegunt: plini. neq; genæ oibus ideo neq; nictationes malæ infra oculos. Rutila: tuffa ut Festo placet: est ruffus color a rubore dictus Gellius é auctor: Actius ianq; aurorā rutilare cerno: rutilare dixit pro eo ut Varro iterpretatur qđ é aureū colorē aeri inducere: nec Varronis sniam Gellio repugnat siquidē nō uno modo dicit aliqđ rubere: aliter. n ignis aliter sanguis rubet: aliter ostrū: aliter crocū: quæ uarietates sub ruffi appellatiōe cōtinent. Allecti: ænobarbi. Cōtinuantes: idē prænomē usurpātes. Per trinas psonas: per tres cōtinua seriæ i familia lucios aut Gneos dictos. Alternātes: nūc lucii pnomen nunc Gnei uariantes. Patris sui: Gnei Domitii qui Liuio auctore. pont. maximus fuit sacerdotum ut nō collegia uelut antea quem uellent cooptarent sed populi id beneficium esset. Allobrogibus arueniſque superatis: Strabo. cc. aruenorum millia a domitio ænobarbo & Aemilio maximo una acie superata prodidit.

C. SVETONII TRANQVILLI LIBER SEXTVS NERO CLAVDIVS CAESAR.

X gente Domitia duæ familiæ claruerunt: caluinorum: & ænobarborum. Aenobarbi auctorem originis: itēque cognominis hēnt. L. Domitium: cui rure quondam iuuenes gemini auguſtiore forma ex occursu imperasse traduntur nunciaret senatui ac populo uictoriam de qua incertum adhuc erat. Atque in fidem maiestatis adeo permulsisse malas: ut e nigro rutilum: ærique assimilem capillum redderent: quod insigne mansit & in posteris eius ac magna pars rutila barba fuerunt. Functi autem consulatibus. vii. triumpho censuraque duplici: & inter patricios allecti perseuerauerunt omnes in eodem cognomine. Ac ne prænomina quidem ulla præterquam Cnei & Lucii usurparunt. eaque ipsa notabili uarietate modo continuantes unūquodque per trinas personas: modo alternantes per singulas. Nam primum secundumque ac tertium ænobarborum Lucios rursus sequentes ex ordine Cneos accepimus: reliquos non nisi uicissim: tum Lucios: tum Cneos: plures e familia cognosci referre arbitror quo facilius appareat ita degenerasse a suorum uirtutibus Nero ut tamen uitia cuiusque quasi tradita & ingenita rettulerit.

De Cneo Domitio Atauo Neronis.

T igitur paulo altius repetam: atauus eius Cn. Domitius in tribunatu pōtificibus offensior: quod alium q̄

Elephanto: qua belua ro. raro ad eum usum recipere ut dorso sedentes tanta mole ueherẽtur: Annibal in traiectu apenini quum per stagnátia arni loca exercitũ traduceret elephãto usus est: Liui. & Iu. sunt auctores. Lucius Crassus: sic libentius legerim q̃ licinius ut alii ferme oẽs hẽnt. Cic. qd ualet illa eloquẽtissimi uiri Lucii Crassi magis copiosa q̃ sapiẽs Oratio Cornelius Tacitus decimo ætatis ãno Lucius crassus. C. Carbonem accusauit: nec eo ificias in Crasso: gẽte Lucinii quoq; nomẽ fuisse isertũ sed p̃nomine scriptores ut imalue/runt. Ferreũ: durũ. Cor plumbeũ: obtusum ut incõstantiæ & socordiæ uno tpe arguerit. Ad disq̃sitionẽ senatus: reqre uim uerbi ex Cæsaris dictatoris uita. Ad corphiniũ Pli. Appianus plut. & Lucãus deditionis a Domitio corphinii factæ meminerũt. Truci: fero & idomito. Morte timore appetitã: Plut. auctor est illũ corphinii quũ sopori ferã potitionẽ a medico datam p̃ uenẽo bibisset: cõtinuo pœnitẽtia adductũ cœpisse uicẽ suã turpiter flere uixq; errore cognitio metu liberatũ. Hostiũ numero hẽndos: Plut. põpeius inqt oẽs iubẽs ptes se qui p̃monito qd̃ q remansissent uir Cæsaris existimaret urbẽ reliquit. Inter cõscios: quũ ipse exps eius consilii fuisset lege pedia quã. Qu. Pedius cõsul tulit cohæres Augusti is Augusti in primo cõsulatu collegã: Brutũ cassiũ & oẽs Cæsaris ĩter fectores a bsentes parricidii condẽ nauit: multi ĩ id crimẽ deuocati qa cũ cædes patrata ẽ haud ꝓcul abierãt Appianus est auctor. Insons dãnatus uñ daf ĩtelligi ex iis unũ q in crimẽ adducti sunt q; media cæde se curia nõ ꝓripuisset Domitiũ fuisse. Cõmissam: a Bruto & cassio illi traditã. Ne nisi partibus uñ steterat. Profligatis: prsus accisis. Classem L. ab initio naues eũ habuisse Appianus tradit ĩde Bruto & cassio uictis suã nõ aliã factionẽ secutus p̃stitit ut idẽ auctor ait classem retinere. Redintegrata: iterum exorta ĩter ciues discordia inter Augustũ intellige & Antoniũ. Ab his: qui in Antonii partibus erant. Cleopatræ pudebat i. præsentis imperii quod oĩa cleopatræ libidine & uoluntate gererentur. Propter subitã ualitudinẽ: febrẽ. Ad augustũ transiit: sub actiacæ pugnæ tẽpus transitiõem ab eo facta: plutarchus ait: Domitius iquit æno barbus. iã febre ĩplicitus puã nauiculã ĩgressus quũ ad Cæsarem transfugisset: Antonius cõtra cleopatræ uoluntarẽ ipediméta oĩa cũ seruis clientibus & amicis ad eũ remisit sed Domitius post paucos dies q̃si p̃fidiæ & p̃ditiõis eũ pœnitet uita decessit. Desiderio: cupiditate. Aice: mulieris amatæ. Trãsfugisse: ad Augustũ trãsisse. Domitius: Nerõis auo. Emptorẽ: uel qa familiã ab augusto relictã coemerit uel qd̃ magis placet ãbitiõe ac p̃tio p̃eos q apd illũ gr̃a ualebãt Augusto ĩsinuato: ĩter tertios hær̃des testamto ẽ ĩserto ob idq; & ĩ familiæ potiũdæ pecũiæq; ab aug. rlictæ spẽ uenerit

se in patris sui locum cooptasse: tius sacerdotũ subrogandorum a collegiis ad populũ transtulit: ac in cõsulatu allobrogibus auerniscq; superatis elephanto p̃ prouinciã inuectus est turba militũ quasi ĩter solẽnia triũphi prosequẽte In hunc dixit Licinius Crassus orator nõ esse mirandũ: qd Aeneã barbã haberet cui os ferreũ: cor plũbeũ eẽt: huius filius prætor Cæsarẽ a beũtẽ cõsulatu: que; aduersus auspicia legesq; gessisse existimabat ad disquisitionẽ senatus uocauit: mox cõsul ĩperatorẽ ab exercitib⁹ gallicis retrahere tẽtauit. Successorq; ei pfactionẽ noĩat⁹ p̃ncipio ciuilis belli ad corfiniũ captus ẽ: unde dimissus massiliẽses obsidiõe laborãtes cum aduentu suo cõfirmasset: repente destituit. Acieq; demũ pharsalica occubuit: uir neq; satis constans & ingenio truci. In desperatiõe rerum mortem timore appetitam ita expauit: ut hausturn uenenũ pœnitẽtia euomeret: medicumq; manumisit: qui idem sibi prudens ac sciẽs minus noxium temperasset. Consultante autem Cn. Pompeio de mediis ac neutram partem sequentibus: solus censuit hostium numero habendos.

Item de proauo Neronis.

Eliquit filium omnibus gentis suæ proculdubio præferendum: is ĩter conscios Cæsarianæ necis (quanq̃ i sons) damnatus lege pedia. quum ad Cassium Brutum quæ se propinqua sibi cognatione coniunctos cõtulisset: primo utriusq̃ne interitu classem olim commissam retinuit. Auxit etiam nec nisi partibus ubiq; profligatis M. Antonio sponte & ingentis meriti loco tradidit: soluisque omnium ex his: qui pari lege damnati erant: restitutus in patriam amplissimos hoñores percurrit: ac subinde redintegrata dissensiõe ciuili eidem Antonio legatus delatã sibi summam impii ab his: quos Cleopatræ pudebat: neq; suscipere: neq; recusare fidẽter propter subitã ualitudinem ausus transiit ad Augustum: & in diebus paucis obiit nõ: nulla & ipse infamia aspersus. Nam Antonius cum desiderio amicæ Seruiliæ naidis transfugisse iactauit.

De Domitio auo Neronis.

X hoc Domitius nascitur: quem emptorem familiæ pecuniæque in testamento Augusti fuisse mox uulgo notatum est: non minus aurigandi arte in ado\

Ex germanico bello: Tyberii Neronis qui postea imperator fuit ductu in Germania gesto: is triumphū Illyricum quē ob uarianā cædē Augusto uictrico pmittēte distulerat ægens psequētibus legatis triūphalia impetrauit ornamēta: uñ itelligi pōt Domitiū unū ex tiberii legatis fuisse: nā iter eos q Romanas legiōes in Germania ductarūt: Domitiū ipm tacitus Cornelius i eo libro quē de situ germāiæ scripsit nō rettulit. Via sibi decedere: quū minores magistratus maioribus decederēt. Ad agēdū mimū: ad scænicā operā exhibendā. Produxit: in scænā duxit qđ ipm qa sine ingēti īpēdio fieri nō poterat: idcirco pfusum dixit: credibile est. n.

lescentia clarus: quam deinde ornamentis triumphalibus ex germanico bello Verum arrogās profusus: immitis cē sorem. L. Plancum uia sibi decedere ædilis coegit prætu ræ cōsulatusque honore. Equites Ro. matronasq3 ad agē dum mimum produxit in scænam uenationesque & in circo & in omnibus urbis regiōibus dedit. Munus etiam gladiatorium: sed tanta sæuitia: ut necesse fuerit Augusto clā frustra monitum edicto coercere. De patre Neronis

X Antonia maiore patrem Neronis procreauit omni parte uitæ detestabilem: siquidem comes ad oriē tem. C. Cæsaris iuuenis occisio liberto suo quod quantum portare iubebatur: recusaret: dimissus e cohorte amicorū nihilo modestius uixit: sed & in uiæ appiæ uico repente puerum citatis iumentis: haud ignarus obtriuit. & Romæ medio foro cuidam equiti Romano liberius iurganti oculum eruit. Perfidiæ uero tantæ ut non modo argentarios præciis rerum coemptarum: sed & in prætura mercede palmarum aurigarios fraudauerit. Notatus ob hæc & sororis ioco quærentibus dominis factionum repræsentanda præmia in posterum sanxit. Maiestatis quoque & adulteriorum: incestique cum sorore Lepida sub excessu Tiberii reus mutatione temporum euasit. Decessitque pyrgis morbo aquæ intercutis: sublato filio Nerone ex Agrippina Germanico genita.

De natiuitate & infantia Neronis & præsagiis quibusdā.

Ero natus est ante nouem menses q̄ Tiberius excessit. xviii. calendas ianuarias tantum: quod ex oriente sole pene ut radiis prius quā terra contingeretur. De genitura eius statim multa & formidolosa multis coniecturantibus præsagio fuit etiam Domitii patris uox inter gratulationes amicorum negantis quicquam ex se & Agrippina nisi detestabile et malo publico: nasci potuisse. Eiusdē futuræ infelicitatis signū euidēs die lustrico extitit Nam C. Cæsar rogāte sorore: ut infanti ei qđ uellet nomē daret intuēs Claudiū patruū suū: a quo mox principe adoptatus est: eius se dixit dare: neq3 ipse serio: sed ioco: et aspernante Agrippina: quod tum claudius inter ludibria aulæ erat. Trimulus patrē amisit: cuius ex parte tertia hæres ne hāc qdem integrā cœpit correptis per cohæredem Caium uniuersis bonis: et subinde matre etiā relegata pene inops: atque egens apud Amitā Lepidam nutritus est: sub duobus

matronas & uiros honesto ordīe locatos ad phamā prsus abiiciendā sine maiore quadā spe pmii induci nō potuisse. Venatiōes: feraq; cōfectiōes quæ sine cōficiētiū pnitiæ sterni qdē. nō poterāt. Tāta sæuitia: tā dura cōditiōe i uictos sæuiendi. Clā frustra monitū: qa clā frustra Domitiū ipm monuisset. Ex Antōia maiore. M. Antōii triūuiri & Octauiæ filia. C. Cæsaris: quē ex. M. Agrippa & Iulia genitū Augustus adoptauit. Occiso liberto suo quia suū occidisset libertū. Dimissus e cohorte abire iussus. Viæ appiæ: de uia Appia reqre supra.

Liberius audacius. Iurgāti: iurgiū sibi faciēt. In ptura: quū ludos æderet. Aurigarios aurigariū dominos. Sororis ioco: urbana sororis lepidæ cauillatiōe. Incesti: icestū cōmitti aiūt cū ea quæ obarctissimū sanguinis uinculū religiōne uxor eē nō pōt. Ver. ausus lectū icestare nouercæ. Sub excessu Tyberii: sub id tempus quo ille uita decessit. Reus: tot capitalibus criminibus obnoxius. Mutatione tēpoꝝ: mutata cū morte principis tēpoꝝ rōe. Pyrgis: littorali hetruriæ oppido uetustate īsigni & iā ide ab aduētu Aeneæ i Italia iter hetrurie oppida relatū Ver. & pyrgi ueteres i tēpestāq; grauiscæ. Aq in tercutis græci hydropa uocāt celsus cornelius inter acutos rettulit morbos triaq; ait eē eius morbi genera. Ex agrippina: germāici filia quæ nouissime Claudio nupsit. xv. Xviii. calēdas iāuarii Germāico gēita dixit ad alterius agrippiæ differētiā q̄ fuit huius mater: &. M. agrippa & Iulia augusti filia mr̄ est decēbris. Statim multa: subitelligē fierūt aliter ordo nō procedit. Formidolosa: uox. s. Domitii pris

Die lustrico: quo infantes lustrabant: nomēq; accipe cōsueuer erat is dies octauus ab eo quo puellæ rasci cōtigisset puero uero nonus ut plutarchus i quæstiōibus ait & Macrobius in saturna. C. Cæsar: Caligula. Sorore: Agrippina Nerōis mr̄e. Claudiū: q postea priceps fuit. Trimulus: tris ānos natus dicit & trimus ut bimus & bimulus quadrimus quadrimulus: anniculus uero qui unius sit anni. Caium: Caligulam. Matre: Agrippina de cuius relegatōe satis in Caligula. Amitam: lepidam Domitii patris sororē:

Victrici: passieni cui Agrippina mater secundo nupserat: plinius arborem mori eximiam ætate nostra adamauit Passienus Crispus bis cõsul & orator Agrippinæ mrimõio & Neroẽ priuigno clarior postea. Amelsalina: quæ ante Agrippinã claudio nupserat. Meridiantẽ: meridiãis horis qeti deditũ. Britãnici Messalinæ filii. Eosdẽ pcussores a Messalina subornatos. Ceruicalia: Ceruical quo dormiẽtis ceruix fulcit Mar. Tige caput nardi folio ceruical olebit pdidit unguẽtũ quũ coma plũa tenet. Exuuiis: spolio siue corio. Mr̃næ memoriæ: quasi monumẽtũ qđãã mr̃is id eẽt. Extrẽis: pditis. Anneo senecæ: stoicæ disciplinæ studiis ea tẽpestate claro: pter ipsius opa q & multa & uaria extãt: Fabius Quintiliãus: Gellius: lu. Mar. & papinius i Siluis meminerũt. Proxima: quæ diẽ illũ quo Neronẽ istituendũ suscepat. C Cæsari: Caligulæ. Fidẽ somno: nã Nero nõ solũ æquit Caligulæ scelera sed superauit ẽt pluputrasq; Agrippinas maxie q Caiũ & Domitiũ Neronem prícipes genuere totidẽ faces generis humãi.

Aenobarbũ & nõ Cæsarẽ. Ex cõsuetudie: ut añ adoptionẽ cõsueuerat. Subdititi nõ uer. Claudii filiũ: sed fraude subditũ ac falso creditũ. Amitã ẽt lepidã: pris sororẽ nec eio legas qđ ne elegãter qdẽ diceret sed ẽt. Tyro: rudis adhuc cõgiariũ donũ. Donatiuũ: qđ militi citra stipẽdii aut p̃mii nomẽ dabat donatiuũ dixere: qđ gratuitũ populo cõgiariũ q̃q̃ aliud sportula aliud recta cæna esset: aliud uisceratio & breui cõgiariũ & donatiuũ pecuia fere cõstabãt. Decursiõe: q̃lis eẽt: hæc decursio nõ repro: nõ iepte rñ accipias decurrere p circũ currere siue circuire sic. n. Seruius Vergilianũ illud iterp̃tat decurrere rogos ut certo ãni die militari põpa milites tã ad ostẽtationẽ q̃ ad re cognitiõis usum aut idefuncti ducis memoriã decurrerẽt ut alibi idẽ Trãquillus cæter inqt exercitus honorariũ ei tumulũ excitauit circa quem deiceps statuto die quot ãnis milef decurrer̃t: fuit idibus iuliis & equũ trãsuectio cuius Diõysius & Vale. meminerũt: sed illi pedibus hi eqs sedẽtes pulchr & hilar̃ spectaculũ exhibebant ciuitati: nec eo inficias posse id militaris ludicri certamiſue gẽus uideri qđ ip̃m q̃le eẽt. uox ipa ppemodũ restat a decurro decurius ẽ & decursio. P̃ri Claudio Gr̃as: qđ honorificẽtissimo Tyrocinio se in fo. traduxisset. Auspicatus: rite cœpit. Iurisdictionẽ: dicũdi iuris munus. Præfectu urbis: pfectus urbis latiar feriis creatus. Celeberrimis patrõis: eoq; cognitiõe magis difficili. Nõ trãslatitias: nõ aliũde acceptas aliue deferẽdas. Postulatões: legitimas debitasq; petitiões. Ingerẽtibus: cumulãtibus inferentibus. Interdictum: ne illius ad huc tyronis iurisdictionem arduis & laboriosis implicarent negociis. Octauiam Claudii & Messalinæ filiam. De claudio: de claudii obitu. Processit in apertum uenit. Excubi ores: qui præsidii causa circa fores excubabant. Diritatem: diram extorum speciem quibus lita: e non potuerat. Auspicandi: suscipiendi incohandi imperii. Consalutatus: ab iis qui in: tratio/

predagogis saltatore atque tonsore. Verum Claudio impetrium adepto non solum paternas opes recuperauit: sed & Crispi passieni uitrici sui hæreditate ditatus ẽ. Gratia quidem & potentia reuocatæ restitutæque matris usq; eo floruit: ut emanaret in uulgus missos a Messalina uxore Claudii: qui eum meridiantem quasi Britannici æmulum strangularent: additum fabulæ & eosdem dracone e puluino se proferente conterritor refugisse: quæ fabula exorta est deprehensis in lecto eius circum ceruicalia serpẽtis exuuiis: quas tamen aureæ armillæ ex uolũtate matris ícluſas dextro brachio gestauit aliquãdiu: ac tedio tãdem maternæ memoriæ abiecit: rursusq; extremis suis rebus frustra requisiuit. De pueritia eius: & gestis in ea.

Ener adhuc nec dum matura pueritia circensibus: ludis troiam cõstantissime fauorabiliterq; lusit. Vnde cimo ætatis anno a Claudio adoptatus est: Anneoque Sænecæ i. m tunc senatori in disciplina traditus. Ferũt Sænecam proxima nocte uisũm sibi per quietem. C. Cæsari præcipere: & fidem somnio Nero breui fecit prodita immanitate naturæ: quibus primũ potuit experimentis. Náq; Britãnicum fratrem: qđ se post adoptionem ænobarborũ ex cõsuetudine salutasset: ut subditiuum apud patrem arguere conatus est. Amitam eius Lepidã ream testimonio coram afflixit gratificans matri: a qua rea premebatur. Deductus in forum tyro populo congiariũ militi donatiuũ proposuit indicta decursione: prætorianis scutũ sua manu prætulit: exinde patri gratias in senatu egit. Apud eundem cõsulem pro bononiensibus latine: pro rhodiis atque ilienſibus græce uerba fecit. Auspicatus est & iurisdictiõem præfecti urbis atque latinarum celeberrimis patronis non trãslatitias ut assolet & breues: sed maximas plurimasque postulationes certatim ingerentibus: quanuis interdictum a Claudio esset: Nec multo post duxit uxorem Octauiã: ediditque pro Claudii salute circenses & uenationem.

De imperio Neronis.

Epterdecim natus ãnos ut de Claudio palã factũ est inter horã sextã septimãq; processit ad excubitores quũ ob totius diei dirtatẽ nõ aliud auspicandi tempus accõmodatius uideretur: proque palatii gradibus impator

cōsalutatus lectica ī castra: & īde raptī appellatis militib⁹ in curiā delatus ē. Discessit iā uespi ex īmensis q bus cumulabatur honoribus tantū patris patriæ noīe recusato propter ætatem. De gestis per eum in initio principatus.

Rursus hic a pietatis ostentatiōe Claudiū apparatissimo funere elatū laudauit: cōsecrauitq3. Mēoriæ domitii patris honores maxīos habuit. Matrii summā oīum rerū publicarū priuatarūq3 pmisit: primo etiā ī perii die signum excubāti tribuno dedit optimā matrē: ac deinceps eiusdē sæpe lectica p publicū simul uect⁹ē. Antiū coloniā deductis ascriptis ueterāis e ptorio: abditisq3 p domicilii translationem ditissimis primipilarium: ubi & portū operis sumptuosissimi fecit.

De ciuilibus gestis eius.

Tque ut certiorē adhuc indolem ostenderet: ex Augusti præscripto imperaturū se professus neq3 liberalitatis: neq3 clæmētiæ: nec comitatis quidē exibēdæ ullā occasionē omisit. Grauiora uectigalia aut aboleuit aut minuit: pmia delatorū papiæ legis ad q̄rtanas redegit: diuisis populo uiritim quadrigenis nūmis: senatorum nobilissimo cuiq3: sed a re familiari destituto ānua salaria: & q busdam qngēna cōstituit. Itē ptoriāis cohortibus frumentū. mesteruūq3 gratuitū. Et quum de supplicio cuiusdā capite damnati: ut ex more subscriberet admoneretur: q̄ uellem inquit nescire litteras: Cēs ordines subinde memoriter salutauit: agēti senatui gratias respōdit quū meruero. Ad cā pestres exercitatiōes suas admisit & plæbē declamauitq3 sæpi⁹ publice: recitauit & carmīa nō mō dōi sz ī theatro tā ta uniuersorū lætitia: ut ob recitationē supplicio decreta sit atque pars carminū aureis litteris Ioui capitolino dicata.

De spectaculis per eum editis & libertate eius ad populū.

Pectaculorū plurima et uaria genera edidit: Iuuenales circēses: scænicos ludos: gladiatoriū munus Iuuenalib⁹ senes quoque cōsulares anusque matronas recepit ad lusum. Circēsibus loca eqti secreta a cæteris tribuit. Cō misitque etiā camellorū q̄drigas ludis: quos pro æternitate impii susceptos appellari maxīos uoluit. Ex utroque ordine et sexu plærique ludicras ptes sustinerūt. Notissim⁹ eqs Romānus elephāto sup sedēs p Catadromū decucurrit. Inducta ē Afranii togata: q̄ īcendiū scribitur: cōcessumque, ut scœnici ardētis domus supellectilē diriperēt: ac sibi hērent: sparsa et populo missilia oīum rerū per omnes diuisingula quottidie mllia. Auiū cuiusque generis multiplex pen⁹ thesseræ frumētariæ: uestis: aurū: argētū: gēmæ: mar

ne erāt. In castra: q̄ appia uia fuisse diximus. Appellatis: accersitis ī officio cōfirmatis. In cutiā: ad patres. Decessit: e curia. Propter ætat ē: q̄si pris appellatiōe indignā.

Per trāslationē domicilii: domicilio ex urbe ī coloniā trāslato aut certe ita in coloniā ascripti ut eorū domicilia alibi eēnt qd ī nouo cōmēsi quoq3 colōia euenit. Præscripto: formula. Præmia delatoq3: delatoribus decreta. Papiæ legis: q̄ papia lex eēt suo loco dixīus: fuit & alteq3 papiæ legis caput quo cauebat nō q pegrinus eēt ciuitatē fraude usurpārt. Mēstruū gratuitū: ut quū singulis mēsibus accipent unius tm̄ & n̄ oīum gratuitū daret aut frumētū gratis ab eo cōstitutū accipias & ut magis gratificaret id ipm̄ menstruū. Nescire litteras: ne ad huiusmodi cōgerer subscriptionē: ameus Seneca Burrus inqt p fectus tuus uir egregius & tibi pricipi notus exigebat a te ut scriberes ī quos & ex q̄ cā aīaduerti uelles hoc sæpe dilatū ut alioqn fieri ītabat iuitus iuito quū chartā ptulisset traderetq3 exclamasti uelle nescīr litteras: o dignā uocē q̄ audirēt oēs gētes: q̄ Romanū impiū colūt. Cāpestres exercitatōes: dū ī cāpo aut Gymnasio exercerēt. Iuuenalibus: qbus iuuenes tm̄ oportebat ītereesse sed senes & ānus a Nerōe nouo exēplo recepti: Capitolius iuuenalia ait & scænicos ludos p q̄triduū d̄ suo edidit

Secreta a cæteris: rdíbus. of. sed ī circēsibus ludis id nūc datū accipias antea eqtes fuerāt id cōsecuti ut ipi ordini. xiiii. ī theatro uocarēt: gradus. Camelo3 q̄drigas: ut Cameli q̄driuges q̄drigaq3 more currerēt. Ludicras ptes: histrionicas. Catadromū: decursiōis stadiū. Afranii togata: fabula. f. Fabius Quit. togatis excellit Affranius utinā3 nō inqnasset argumenta puero3 fœdis amoribus mores suos fassus: sūt togatæ romano3 fabulæ ut græco3 palliatæ Varro ē auctor: utrūq3 nomē a peculiari gētis habitu deductū sunt3 togata3 q̄tuor genera ptextate: Tabernariæ: Atellānæ: planipedes unū atq3 alteq3 genus a psona3 q̄litate factū tertiū a loco: nouissimū ab habitu plāo. n. pede id ē nudo, pscæniū ea3 actōrs ītrabāt quū

qui tragœdias agerent coturnis ingrederent. Ardētis domus: ex fabulæ argumēto ita repsentatæ. Missilia: munera quæ a principibus uulgo spargebantur uelaria linea odores unguēta & alia his similia ac ītērdū maiora quod ex iis quæ sequunt potest intelligi. Singula quotidie millia: ex singulis generibus singula millia. Tesseræ frumētariæ: incisæ scilicet aut certa summa notatæ quid tesseræ essent alio ē loco significatū

Naues insulæ agri: hæc ut alia quædam certe spargi non potuerunt nisi notata nomina aut tabellis figurata in populum sparsa accipias atq; illis ipsis q eas adepti essent ex fide representata possent & figilla earū rep. In uulgus missa uideri sed supior sentētia similior est uero. Proscœnii: Ver. & ueteres ineunt ꝓscœnia ludi sunt ut Seruius interꝑtatur proscœnia pulpita ante scœnā in qbus ludiera exercebantur. Hos ludos: quoq; maximos appellari uoluit. Ad ferrum: ad gladiaturā: lu. ferrū est qđ amant. Fortunæ & existimationis integre: quasi dicat neq; inopia cōpulsos neq; ulla ad id tēpus ignominia notatos. Ex eisdē ordinibus: senatorio & equestri. lu. Populi frons durior huius Qui sedet & spectat triscurria patritioq; planipedes audit fabios ridere pōt qui Mamercoq; alapas. Quanti sua funera uēdat.

Quid refert uēdūt nullo cogēte Nerōe Nec dubitāt celsi prætoriis uēdere ludis unde colligit. Nerōe cogēte patritios in arenā ꝓductos quū Tranqllus ꝑmio & illecebris a Nerone allectos innuere uideatur cui eo libētius quā Satyro accedo quo ambitiosius Nerōis studiū in oīum ordinū fauore sibi cōciliādo ab initio sui principatus fuit. Marina aqua: in uaticano fuit naumachia illa ut Cornelius docet: nec multo post magna pars eius mortis naumachia dicta é. Pirrichas: saltationes. Deplomata: tabellis sunt in diplomata pugillares seu tabellæ qbus litteræ scribi cōsueuere qđ ipsa rō nois demonstrat: Græci diplōduplū dicūt. Pasiphaen: tāq; pasiphaen. Ver. Exultat Amazon: id tragici cōcubitus argumētū sub Domitiāo reꝑsentatū uidet: Mar. significare: iūctā pasiphaen dictæo credite tauro: Vidimus accepit fabula priscafidem fuit illa Minois uxor captaq; tauri amore cū eo cō cubuit uñ Minotaurus ortus Ver. Et fortunatā si nunquā armēta fuissent pasiphaē niuei solat amore iuuenci & rursus: Veneris monumēta nefandæ Minotaurus inest phi locorus uirū fuisse scripsit apud minoem potentia & uiribus insignem quem Theseus certamine uicerit eum rumor erat cum pasiphae concū bere. Icarus: pennis & casu icari notissima fabula: Ouidius pluribus carminibus est rem te tam executus. lu. & mare percussum puero fabrumq; uolantem. Eius: Neronis. Raro præsidere: ut tunc quoq; haud præsedisse intelligas. Accubans: & idcirco iuxta cubiculum dixit. Toto podio: unde spectabat: lu. Et omnibus ad podium spectantibus. Adaperto: patefacto. Dedicatis thermis: post thermarum dedicationem spartianus in ea parte urbis Neronis thermans fuisse ait ubi postea alexandrinæ thermæ fuerūt circa Eustachii ædem & flaminium circum siue agonem Oleum & ad thermarum in quibus erant balnea & n palestræ usum: Quod in balneis ungerentur. lu. Carmen demonstrat: propter quod Romæ quum boccare nemo laꝑatur quū de oleo interim loqueretur in palestra quoq; ungi solitos. Lucāus plane significat perfundit membra liquore hospes holympiacæ seruato more palestræ. Sorte redemptorum: uel redemptoribus ludorum sortitionem habentibus qui consularibus certamini præponi deberent: uel iidem consulares qui ludorum redemptores essent inter se sortiti quis eorum ludis præsideret. In orchestram senatumq; id est in consessum patrum qui ex orchestra spectabunt quid in theatro orchestra esset supra significauimus sed uide ne scœnam sit potius legendum: ut sit ordo & sensus per orchestram in scœnam eloquentia certaturus descendit.

Orationis latinæ: ad Græcæ differentiam. Latini certaminis: ut non pedestri tantum sed equestri quoque oratione certatum intelligas. Coronam: Auream tali quidem se papinius coronatum testatur: Quum modo germanas acies modo daca sonantem Prædia palladio tua me manus induit auro. Citharæ: coronam quam Martialis quernam fuisse significare uidetur o cui tarpeius licuit. contingere quercus. lu. an Capitolinā deberet pollio quercus sperare & fidibus promittere: quibus uerbis datur intelligi uictores citha-

garitæ: tabulæ pictæ: mancipia: iumenta: atque etiam mansuete feræ: nouissime naues insulæ agri.

Itē de spectaculis & unde ea spectauerit: & aliis gestis ei⁹.

Os ludos spectauit e proscænii fastigio: munere qđ in amphitheatro ligneo in regione martii campi intra āni spacium fabricato dedit: neminem occidi ne noxiorum quidem. Exibuit autem ad ferrum etiam quadringentos senatores: sexcentosque equites Ro. & quosdam fortunæ atq; existimationis integræ: ex iisdem ordinibus cōfectoresque serarum & uaria harenæ ministeria. Exibuit & naumachiam marina aquainantibus beluis. Item pyrrhicas quasdam e numero epheborum: quibus post edictam operam diplomata ciuitatis Romanæ singulis obtulit: inter pyrrhicarum argumenta: taurus pasiphaen in ligneo iuuencæ simulacro abditam iniit: ut multi spectantium crediderunt. Icarus primo statim conatu iuxta cubiculū eius decidit: ipsumque cruore respersit. nam perraro præsidere cæterum accubans primum paruis foraminibus: deinde toto podio adaperto spectare consueuerat. Instituti & quinquennale certamen primus omnium Romæ more græco triplex: musicum gymnicum: equestre: quod appellauit neronia. dedicatisque thermis atque gymnasio. Senatui quoque & equiti oleum præbuit. Magistros toti certamini præposuit consulares sorte redemptorum: deinde in orchestrā senatūq; descendit: et orationis qdē carminisq; latini coronā de qua honestissimus quisq; cōtenderat: ipsorū consensu concessam sibi rceepit. Citharæ autē

redis

rædis quem a corona donari solitos & statim postea nec turpe putauit pro cithara uelare caput. Buthisiæ apparatu: magni puto sacrificii βου enim in compositione augendi uim habere: θυσια sacrificium: hostiam uictimam significat. Auream pyxidem: bñ auream addidit nam pyxis ab eo q̃ græci τὴν πρξιν buxum uocant dicta est: ex qua materia plurimũ id uasis genus fieri consueuit. Capitolio consecrauit: capillum & barbam primo resectam ueteres solemni quodam modo dedicabant Mar. hos tibi phœbe uouet totos a uertice cries Encolpus domini centurionis amor: papinius accipe laudatos iuuenis phœbeie cries Quos tibi Cæsareus donat puer. Oblympiæ: olympia in pisceo agro locus ĩ quo olim piaci ludi celebrabãtur Stra. nec uero pisea tellus augeæ regno subiecta fuit in qua olimpia est. Cereris eleusie. s. cuius sacerdotis uox illa fuit siquidem iussa cum aliis alcibiabem ut impium execrari respondisse dicitur supplicationum ad se officia non execrationum attinere: plutarchus est auctor Tiridatis: accessus tiridatis ad urbem Cornelius & Pli. meminerũt. Produxit: in conspectum dedit. Dispositis circa fori tẽpla. Cornelius inde inquit eques compositus per turmas & insignibus patriis hinc agmina legionum constitere: fulgentibus aquilis signisq; & simulacris &c. Curuli: sella idem auctor sedes effigiem Neronis sustiebat.

Deuexum: accliue & quasi pendens Hora. me quoq; deuexi rapidus cõmunes orionis illyricis notus obruit undis Ver. cõnexa polus dũ sidera pascet. Tiara: seruius phrygium pileum tiaram interpretatur eo capitis insigni Reges & sacerdotes usi sunt. Diadema: regium insigne a græcis διαδημα: διαδεω corono est siue circũligo: Cornelius a Tranquillo diuersus aliter: Tiridates ĩquit cæsis ex more uictimis sublatum capiti diadema imagini subiecit hæc illum sub primum accessum fecisse Cornelius ait quo apparet diadematum in conspectum uenisse. Ianum geminum: pacis & belli argumento ita Romæ cultũ Pli. ait plutarchus est inquit eius tẽplum Romæ duabus portis q̃ belli iamiam uocant Oui. Bicipitem facit bina repente oculis. Obtulit ora meis. Tã nullo q̃ risciduo. q. d. indifferenter siue pax esset siue bellum. Medios duos: secundum & tertium. Cõtinuauit: sine intermissione gessit.

Continuis actionibus: ad unam subintellige cãm attinẽtibus. Admissis: in curiã. Supra numerum magistratuum qui creandi essẽt ac per hoc dignitatem nõ adepti. In solatiũ: ut repulsæ Solamen esset. Dilationis: dilati honori. Sustituit: in demortui locũ suffecit. Caninii a Cæsare dictatore ĩ aliquot horas substituti ĩ quẽ iocus ille Ciceronis extitit. ĩdustriũ cõsulẽ rẽ. pu. sortitam dixit qui in suo cõsulatu nõ dormisset. Præterito quæstoris officio: quæstoris opera p̃termissa cuius era

a iudicibus ad se delatã adorauit: ferriq; ad Augusti statuã iussit Gymnico qd' in septis edebat ĩter buthysiæ apparatũ barbã primã posuit cõditã in aureã pyxidẽ & præciosissimis margaritis adornatã capitolio consecrauit. Ad athletarũ spectaculũ ĩuitauit & uirgines uestales: q̃a olympiæ quoq; cereris sacerdotibus spectare conceditur

De Mithridate rege per eũ recepto & eius spectaculo.

On ĩmerito ĩter spectacula ab eo edita: & Tiridatis ĩ urbẽ ĩtroitũ rettuleri. Quẽ Armeniæ regẽ magnis pollicitatiõibus solicitatũ quũ destinato p edictũ die ostẽsurus populo pp nubiliũ distulisset: ꝓduxit quo opportunissime potuit dispositis circa fori tẽpla armatis cohortib⁹ curuli residens apud rostra triumphãtis habitu: ĩter signa militaria atq; uexilla: & prĩo p deuexũ pulpitũ subeũtẽ admisit ad genua: alleuatũq; dextra exosculatus ẽ: dehĩc p̃cãti thiarã deductã. diadema ĩposuit: uerba supplicis ĩterpretata pretorio uiro multitudini ꝓnũciante pductũ in theatrũ: ac rursus supplicantẽ iuxta se latere dextro collocauit. Ob quæ imperator consalutatus: laurea in capitolium lata.

De Iano gemino per eũ clauso.

Anum geminũ clausit tã nullo q̃ residuo bello. Consulatus quattuor gessit: primũ bimestrẽ: secundũ & nouissimũ semestres: tertium quadrimestrẽ: medios duos continuauit: reliquos inter annua spatia uariauit.

De more eius in iure dicẽdo & sentẽtiãdo: & aliis gestis ei⁹

N iurisdictiõe postulatoribus nisi sequẽti die ac p libellos nõ tenere rñdit. In cognoscẽdo morẽ eum tenuit: ut cõtinuis actiõib⁹ omissis. singulati; quæq; p uices ageret: quotiẽs ãt ad cõsultãdũ sederet. neq; ĩ cõe q̃cq̃: neq; ꝓpalã deliberabat. S; & cõscriptas ab unoquoq; snĩas tacitus ac secreto legẽs qd' sibi libuisset: p̃inde atq; pluribꝰ idẽ uideretur ꝓnũciabat. In curiã libertinorũ filios diu nõ admisit: admissis a prioribus prĩcipibus honores denegauit Cãdidatos q supra numerũ eẽnt in solatiũ dilatiõis ac moræ legiõibus p̃posuit. Cõsulatũ in senos plerũq; mẽses dedit. Defũctoq; circa calẽdas ianuarii: altero cõsulib⁹ neminẽ substituit ĩprobans exẽplũ uetus Caninii Rebuli uno die cõsulis. Triũphalia ornamẽta ẽt q̃storiæ dignitatis & nõnullis ex eq̃stri ordine tribuit. Nec utiq; de cã militari: s; & de q̃busdã reb⁹ oratiões ad senatũ missas p̃terito

publicas in senatu litteras recitare. Insulas: de urbicis īsulis in Augusto diximus. Solariis: solaria quæ eadē sunt ut festus ait quæ & babylonica ab eo dicuntur q̄ in his solia sternerentur babilonica credo ab ipsa structuræ ratione qua semyramis in babylonis mœnibus struendis usa est uide Herodotum & diodorum: cornelius patefactis inquit areis additisq̄ porticibus quæ frontē insularum protegerent Nero eas porticus sua pecunia exstructurum pollicitus est. Promouere: ampliare. Veteri urbi: ueteri dixit ad nouæ differentiā quæ hostiam usq̄ ex Neronis destinatione erat ꝓcessura. Animaduersa: punita. Coherciter: compressa.

Publicæ cœnæ: a se & aliis Cæsaribus dari solitæ. Ad sportulam: ad certam nūmariæ rei summam. Iu. nunc sportula prīo limine parua sedet turbæ rapienda togatæ & mox statim sportula deinde forū eam centum quadrantibus constitisse idem auctor perspicue docet. Densissima centum quadrantes lectica petit. Mar. centum misselli iā ualete quadrantes: & rursus dat baiana mihi quadrantes sportula centum inter delitias quid facit ista fames. Veniret: uenale proponeretur. Christiani: genus Iosephus auctor est Neronem crudeliter christianos infectatum: Cornelius abolendo inquit rumori Nero subdidit reos & exq̄sitissimis pœnis affecit quos per flagitia inuisos uulgus christianos appellabat auctor nominis eius Christus: Tyberio īperāte per procuratorē Pontium pilatum Supplicio affectus erat repressaq̄ in præsens exitiabilis superstitio hæc ille & alia īfanda de christianis certe dignus ipse qui per eosdem cruciatus quibus tum merito christianos ait affectos perpetuo distraheretur: pieta tem flagitium appellat: ueri dei cultū superstitionem homo īpius demonūq̄ præstigiis addictus s sed iam pridem credo intelligit quid ipse quid sui populares in Ioue Iunone cæteriscq̄ demonibus colendis meriti sint: quid contra christiani cum sua innocentia & pietate de quibus hæc non magis impie q̄ inepte scribit. Malefice: sibi tibi Tranquille & tuis populatu me ludere ausus es Sylophanta: Ver. crudelis tu quoq̄ falsis ludis imaginibus. Quibus quadrigariis Factiones: quibus uerbis precipi potest ut aurigas in circensibus sic scœnicis ludis & aliis theatralibus spectaculis pantomimos suas factiones habuisse. Falsarios. falsarum tabularum auctores. Lino: filo ut fit hodie quoq̄ in secretioribus litteris obsignandis. Obsignarentur: sub signo clauderentur contra resignare dele to signo aperire est. Duæ primæ cæratae: tabulæ quibus primi secundiq̄ hæredes conscriberentur: nam tertiæ haud tanti erant momenti: raro enim usu euenit ut qui in tertia cæra relati sint hæreditatem adierit: quod cæratis tabulis testamēta & alia priuata acta scriberentur tam poetarum q̄ aliorum testimonia declarant. Iu. Notum est cur soli tabulas impleuerit hister liberto & mox postea signatæ tabulæ. dictum fœliciter: idem Non ne libet medio cæras implere capaces: & ad herennium Cicero si Ciceronis est id opus: tabulas in carcerem afferunt testamentum ipso presente conscribunt sed superuacuū est hæc colligere quæ passim legentibus occurrunt. Testatorum: qui testamentum conderent. Vacuæ scilicet. Cære quibus uidelicet nihil esset notatum præter testatorum nomen: quo conspecto apparebat satis exploratum habere signatores quicquid in tabulis postea scriberetur id ex testatoris sententia scriptum iri. Signaturis: iis qui ad hoc ipsum ut signarent accersiti essent. Alieni testamenti: non sui non enim semper testator suum notāī potest testamentum aut dextra debilitatus aut mancus aut litterarum ignoratione: cautum igitur ne tem aliq̄d ascribere. Pro patrociniis. pro opera in causis aliis ue negociis a patronis nauata. Pro subsellis ergo & pro subsellis q̄ iudicū ut dixi erāt certa a litigatoribus pecūia pendi solita ē. Gratuita. subsellia. Rerum actu: in transigendis rebus. Ab ærario: a iudicibus ærariis. Recuperatores: fiscalium rerum assertores

quæstoris officio per consulē plerūq̄ recitabat.

De q̄busdā institutis p eū & prauis moribus emēdatis.

Ormam ædificiorum urbis nouam excogitauit: & ut ante insulas ac domos porticus essent: de quarum solariis incendia arcerentur: easque sumptu suo extruxit: destinarat etiam hostiam tenus mœnia promouere: atque in de fossa mare ueteri urbi inducere. Multa sub eo & animaduersa seuere & coercita: nec minus instituta: adhibitus sumptibus modus publicæ cœnæ ad sportulas redactæ: interdictum ne quid in popinis cocti præter legumina aut olera uæniret quum antea nullum non obsonii genus proponeretur. Afflicti suppliciis christiani genus hominum superstitionis nouæ ac maleficæ. Vetiti quadrigariorum lusus: quibus inueterata licentia passim uagantibus fallere ac furari per iocū ius erat. Pantomimorum factiones cum ipsis simul relegatæ.

De quibusdam legibus per eum repertis & institutis.

Duersus falsarios tunc primum repertum ne tabulæ nisi ptusæ ac ter lino per foramina traiecto obsignarentur. Cautum ut in testamentis primæ duæ cæræ testatorum modo nomine inscripto uacuæ signaturis ostenderentur. Ac ne quis alieni testamenti scriptor legatum sibi ascriberet. Item ut litigatores pro patrociniis certam iustā que mercedē ꝓ subselliis nullā oīo darēt ꝓbēte æratio gratuita: utq̄ rerū actu ab ærario cāæ ad forū ac recuperatores

Parentis:

Parentis:claudii.ponti:ponticæ regionis. Concedente polemone. Eusebius de Nerone pontum inquit Polemiacum in prouinciam redegit:Ptolemæus ponti inquit polemoniaci descriptio & mox Paulo polemoniacum lasonium oppida. Item alpium:regnum.s. Cottio:rege sic in Tyberio a Cottii regno dixerat est indidem & cottium oppidum a Strabone in relatione alpium sæpius repetitum. Profectionis die: quo ex urbe profecturus erat. Religione metu. Periculo:clade corporis uel uitæ discrimine. Lacinia: extremæ togæ scissura. Obhæsit:adhæsit herés remorata est sic obsedit obiit pro adsedit & abiit ueteres dixere.

transferentur:& ut omnes appellationes a iudicibus ad senatum fierent.

De quibusdam gestis circa exercitum Britannicum.

Vgendi propagandique imperii nec uoluntate ulla neque spe motu unquam etiam ex Britannia deducere exercitum cogitauit:nec nisi uerecundia ne obtrectare parentis gloriæ uideretur destitit:ponti modo regnum concedente Polemone. Item alpium defuncto Cottio in proninciæ formam redegit.

De expeditionibus Alexandriæ & Achaie ꝑ eũ susceptis.

Eregrinationes duas omnino suscepit Alexandrinã & Achaiam.sed Alexandrinã ipso profectionis die destitit:turbatus simul religione ac periculo. Nam cum circuitis templis in æde Vestæ resedisset:consurgenti ei primum lacinia obhæsit:deinde tanta coorta caligo est.ut despicere non posset. In Achaiam isthmũ perfodere aggressus prætorianos pro concione ad incohãdum opus cohortatus est:tubaque signo dato primus rastello humũ effodit:& corbulæ congestam humeris extulit. Parabat & ad caspias portas expeditionem conscripta ex italicis senum millium peditum tyronibus nona legione: quam magni Alexandri phalangem appellabat. Hec partim nulla reprehensione:partim etiam non mediocri laude digna in unum contuli:ut secernerem a probris ac sceleribus eius: de quibus dehinc dicam.

De studio & opera eius in cantu & musica.

Nter cæteras disciplinas pueritiæ ĩbutus tpe & musica:statim ut ĩperiũ adeptus ẽ Terpnũ Citharœdũ uigẽtẽ tũc præter alios arcessit:die busq3 cõtinuis:post cœnã canenti in multã noctẽ assidens paulatim & ipse meditari:

Oborta caligo:illius ne oculis oborta an templo circũfusa uel dẽsa nebula cõspectũ ademerit nõ dicit sed quia periculo dixit ad Neronem ipsum id potius referas. Rastello:a rastro diminutiuum nomẽ Terentius at hos rastros interea tãtum depone:Cato in re rustica rastra quattuor:rastros quadridẽtes sex. Corbulæ: corbula uas uiminеum Cato rutabulum unum corbulas amerinas quattuor. Extulit:humeris asportauit nec id temere honore enĩ & gloria ut est apud Xenophontem leuior redditur labor principis aut ĩperatoris: oportet ad hæc ut apud eundem Cambyses cyro filio præcipit imperatorem in primis labores ppeti. Caspias portas. Plinius corrigẽdus est inquit multorum error & eorum etiam qui in armenia res proxime cum corbulone gessere nanque hi caspias appellauere portas hiberiæ quas caucasias diximus uocari situsq; depicti & inde missi hoc nomẽ inscriptum habent:& Neronis Prĩcipis comminatio ad caspias portas tendere dicebatur quum peteret illas quæ per hiberiã & sarmatas tendunt hæc & alia Plinius quibus apparet Tranquillum cõmunem errorem secutum caspias portas pro hibericis dixisse:sunt autẽ portæ ipsæ montium angustiæ repente ĩterruptorum ubi fores obdite ferratis trabibus:diridoro amne superfluente. Senum pedum sic habẽt omnia que ad hunc diem uidimus exemplaria ex qua trũca & mutilata lectione nil seqtur sed

tu senum millium peditum legas:quod & uerba quæ sequuntur facile declarant:quam magni inquit Alexãdri phalangem appellabat:de Alexandri phalange plutarchus plura:erit igitur is ordo:noua legione senum millium peditum ex italicis tyronibus conscripta. Et musica:præter cæteras subaudi disciplinas imbutus Thimagenes auctor est omnium in litteris studiorum musicen antiquissimam extitisse:cui clarissimi poetæ astipulati sunt:apud quos laudes heroum ac deorũ ad citharã canuntur:sic,ille uergilianus lopas apud Didonem sic Demodocus homericus apud alcinoum hic νειμος ολυνοσ και πτλ ιλεω αχιλλευς & alia quæ sequuntur ille errantem lunam & solis labores cauebat:constat ad hæc pythagoricos ad hæc concentum quieti se se dedere & rursus quasi ad nouam meditationem excitari solitos:transeo quod Socrates iam grandis natu lyra institui uoluit & quod themistocles Athenienſium longe alioquin princeps quia lyræ imperitus esset habitus est indoctior & ut Cicero plutarchus scribunt:sed quorsum hæc ut non solum non reprehensibile sed necessarium etiam:maximeq; probabile id studium in Nerone uideri potuisse si ea arte quatenus antiquissimis heroibus summisq; philosophis placuit contentus fuisset.uerum quia scænicam illam effœminatam & impudicam plus secutus est atq; usus:detestabile odium insigniscq; contumeliam inde reportauit. Terpnum proprium citharœdi nomen:atq; inde fortasse ꝙ τερπνοσ iucundus dicitur.

Eius generis:scœnicæ artis. Plumbeam cartham tenuem plumbi laminam Plinius Nero: quoniã ita diis placuit:Princeps lamina pectori imposita sub ea cantica exclamans alendis uocibus monstrauit rationem. Clystere:græcum est illi enim τὸν κλυσηρα dicunt. Vomitu:ut non solũ innis partibus sed ore etiã purgaretur. Officientibus:nocentibus uoci.q.d.tanto curãdæ uocis studio teneretur ut quæcũq; obesse putarẽt ptinaciter abstineret: utereturq; pfuturis Plinius quẽ fectiuo porro nuper auctoritatem dederit Nero uocis gratia ex oleo estatis mensium oĩbus diebus. Blãdiente: blande trahente. Exiguæ & fuscæ uocis: quæ duo sunt canentibus cõtraria

Occultæ musicæ:quæ ĩ occulto eẽt. uni uel alteri nota. Nullum esse respectum.nullam ipsius haberi rationem. Motu terræ:de hoc credo Eusebius sensit qui Neronis principatu dixit terremotũ factum & solis defectum & si id Romæ accidisse dicat non foris. Nomen:legem Ibidem:neapoli. A balneis post q̃ locus esset:nam priusq̃ cibum caperent ueteres lauabãtur Satyrus persicum futurum cõuiuam ita alloquitur.Iam nũc in balnea salua frõte licet uadas q̃q̃ solida hora supersit. Aliquid sufferri:subtolerabile aliquid ut sit ex latĩo credo & Græco factum quẽadmodum æstimo uerbum ab ære τῆς τίτλα:prætio φερτον enim græci tolerabile dicunt. Tĩniturum sonaturum canturum quasi tinnitũ nisi forte emissurũ. Tintinire:sonare est ut Nonio placet:unde &.tintinabula dcã: Affranius tintinnire ianitoris impedimenta audio.lu.tot tintinabula dicas pulsari. Modulatis laudationibus:laudibus pro se ab Alexãdrinis suaui modulatione decantatis. De nouo cõmeatu:obnouam cõmeatum ab eo impetrandũ. plinius multis de causis hæc omnia accidũt id est ob multas causas. Robustissime & ob id firmioribus p̃dite lateribus. In factiones:in diuersos cuneos. Plausuum genera:ut quæque factio suo modo sibi canenti plauderet. Bombos:imbrices & textas uocabant:hæc omnia per parentheſim legenda: bombus uox ficticia est que uno modo proprie apium Varro si intus aluum bombum faciunt plinius donec una excitet omnes gemino aut triplici bombo ut buccino aliquo bombos ab ipso sonitu quem plaudendo imitabantur appellauit:sic imbrices & testas: ab simili quodam imbricum & collisarum testarum strepitu. Operamque nauarent: nisi accurate distinguas non procedit quod sequitur excellentissimo cultu pueri quum superius iuuenes & adolescentes appellarit: erit igitur hic ordo elegit qui plausuum genera condiscerent operamque nauarent uario intellige plausu: bombas imbrices & textas uocabãt:& hæc ut dixi per parentheſim:cauenti sibi pueri pinguissima coma operam nauarent hoc est ministrarent ut bis idem uerbum repetas:pinguissimam autem comam unguento delibutam uel certe densam accipe. Nec sine annulo leuis:id est lenis omnium manibus annullum habentibus:cur leua potius ab initio annulo fuerit.insignita suo loco ex plinii & Gelli auctoritate ostendimus illud adiiciam quod priore loco non diximns præter ea quæ a plinio & Gellio traduntur Macrobius ait idcirco annulum sinistre manui ab initio datum ut res admodum preciosa & in delitiis habita non tam cito usu atereretur:quidam uero ac habent non nec alii lenis non leuis sed is ut diximus uerior est sensus ut omnia ad illud referas quod excellentissimos dixerat fuisse cultu præditos. Quorum: puerorum. Duces: præfecti. Merebant:salarii siue stipendii nomiue capiebant quanta fuerit Neronis luxuria quum ex multis aliis quæ postea dicẽtur tũ ex hoc ipso intelligi potest quod tam turpis ordinis duces tam grandem ĩ re sepsta mœrerẽt pecuniã.appet q̃ necesse fuisse ita euenire ut Eusebius ait eẽ illi centies cẽtena millia decreto patrũ quot ãnis publice submistrata. Etiã rõæ:quũ iã neapoli ĩ scœnã pdiuisset. Neronẽ agona:qnq̃nnale certamẽ musicũ Gymnicũ & eq̃stræ ab se istitutũ qd neronia appellauit. Añ p̃stitutã diẽ:añ qnquenniũ.

exercitariq; cœpit:neq; eorũ qcq̃. omittere: que generis eius artifices uel cõseruandæ uocis causa:uel augendæ factitarẽt:sed & plũbeam cartham supinus pectore sustinuit & clystere uomituq; purgari:& abstinere pomis:cibisque officiẽtibus:donec blãdiẽte ,pfectu (quamquam exiguæ uocis & fuscæ) prodire in scænã concupiuit:subinde inter familiares græcum prouerbiũ iactans occulte musicæ nullum esse respectum. Et prodiit neapolim primũ ac ne consso quidem repente motu terræ theatro ante cãtare destitit:q̃ inchoatum absolueret nomẽ. Ibidem sæpius & per cõplures cantauit dies.sumpto etiam ad reficiendã uocem breui tempore impatiens secreti a balneis in theatrũ transiit:mediaq; in orchestra frequenter populo epulatus: si paulum subbibisset aliquid se sufferri tinniturum græco sermone promisit. Captus autem modulatis Alexãdrinorum laudationibus:qui de nouo commeatu Neapolim cõfluxerãt:plures Alexãdria euocauit. Neq; eo segnius adolescentes equestris ordinis:&.v.amplius milia a plæbe robustissime iuuẽtutis undiq; elegit:q; diuisi in factiões plausuum genera cõdiscerent (bombos & ĩbrices et testas uocabant) operãq; nauarent Cantati sibi insignes pinguissima coma et excellentissimo cultu pueri:a nec sine annulo lænis:quorum duces quadragena milia sestertia merebãt.

De tragœdiis et aliis per eu; Romæ publice decãtatis.

Vm magni æstimaret cãtare ẽt Romæ Neronẽ agona añ p̃stitutã diẽ reuocauit. flagitãtibusq; cunctis.

Cœlestem

Cœlestem uocem aperta populi assentatio quum exilem & fuscam fuisse constet: nisi forte ad personæ dignitatem alluserint. In hortis: Neronianis qui ea parte urbis fuere ubi hodie transtiberinæ uirginis templum est situm. Stationariis militibus: uulgi preces iuuatibus quippe qui studio efflagitabant ut publice cantaret: non in hortis quo haud omnibus patuisset accessit. Representaturum: in conspectum daturum. In albo. quo citharoedorum certare uolentium scribebantur nomina sic Nero se in ordinem redegit. Sorticula: diminutium a sorte. Ordine suo. primo altero ue loco quo uidelicet sors eius urna fuerat educta. Cytharā: qua ille usurus erat. luxtaq; post tribunos ipsos. Constitit: in cōspectu stetit. Peracto pricipio: prohemio quo ad cōciliandum fauorem citharoedi uti consueuere: Quintilianus & citharoedi pauca illa quæ ante q̄ legitimum certamen incohent emerendi fauoris gratia canunt prohemium uocauerunt. Cluuiū ruffum: Cornelius præerat inquit cluuius ruffus uir facundus & pacis & artibus belli expertus. Niobē: fuit hæc amphionis thebani coniunx: nota est fabula qm̄ Niobe thebanas mulieres increpuisset q; latonæ sacra facerent non sibi: quæ tam numerosam prole enixa esset: tota soboles ab Apolline & diana iratis extincta est. luparce precor pæan & tu depone sagittas Nil pueri faciunt ipsam configite matrē: Amphion exclamat: sed pæan nota sunt reliqua: de filiorum numero uaria omnino traduntur: Gellius est auctor. Persuerauit: canere. Coronamq; eā. quā ex eo certamine ut uictor expectabat. Reliquam certaminis partem quod residuum erat agonis nam ad exitum perduci nō est passus. Tardum: uideretur expectare dū annus circūageretur. Idē tidem. sæpius. Publicare: publicis spectaculis canere seu publice operam locare. In priuatis: priua

cœlestem uocē respondit quidem in hortis se copiā uiolentibus facturū: sed adiuuāte uulgi p̄ces ēt statiōe millitū: q̄ tūc excubabat repsentaturū se pollicitus est libens ac sine mora nomē suū in albo ꝓfitentiū citharœdorū iussit ascribi: sorticulaque i urnā cū cæteris demissa ītrauit ordīe suo simul p̄fecti prætorii citharā sustinētes: post tribuni militū iuxtaque amicorū ītimi. Vtq; constitit pacto p̄ncipio Niobē se cātaturū p Cluiū ruffum cōsularē ꝓnūciauit: & in horā ferē decimā pseuerauit: coronāq; eā & reliquā certaminis ptē in annū sequētē distulit: ut sæpius canēdi occasio eēt: qd' q̄ū tardū uideretur: nō cessauit idētidē se publicare. nō dubitauit, ēt in p̄uatis spectaculis operā iter scænicos dare quodā p̄torū s. stertiū decies offerēte. Tragœdias quoque cātauit psonatus heroū deorūque. Itē heroidū ac deārū psonis effictis ad similitudinē oris sui: & fœminæ ꝓut quāq; diligeret: iter cætera cātauit Canacē ptu riēte: Orestē matricidā: Oedipodē excæcatū: Herculē īsanū in q̄ fabula fama ē. Trūculū militē positū ad custodiā aditus: quū eū ornari ac uinciri cathenis. sicut argumentū postulabat: uideret accurisse ferendæ opis gratia.

De studio eius aurigandi cytharizandi & aliis gestis.

Quorum studio uel præcipue ab ineunte ætate flagrauit: plurimusque illi sermo q̄q uetaretur de Circensibus erat et quondam tractum prasinum agitatorē in ter cōdiscipulos q̄rēs obiurgāte magistro de Hectore se

rō noīe editis: qd' potuit adhuc turpius existimari. Quodā p̄torū: uno ex p̄toribus siqdē p̄tores publice ludos īstruebāt q̄ honorarii dicebant. lu. Nec dubitāt celsi p̄toris uēdere ludis. Personatus. psona uelatus ptiputū sine uerbo: psona tegmē est quo scœnicorū os tegit' dicitur q; ut. C. bassus Gellio auctore extimauit a psonādo q̄re os psona tectū quū una sit uia q̄ uox manare possit relicta magis sonore nideat' enūciare: significat alioqn psona q̄litatē quādā q̄ alius ab alio differt: tū aīo tū corpore tū exteris. Heroū heroes semidei ut sui das iter p̄tas uirq; antiqtus geniti ΗΡΩΕΣ inqt ΗΜΙΘΕΟΙ ΔΥΝΑΣΤΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ ΠΡΙΟΝ ΕΤΙ ΕΙΣΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ. Heroidū: illustriū fœminarū q̄ cū heroibus ipsis iūxere. Effictis deliniatis. Ad similitudinē oris sui: quū deorū alioqn aut heroū uideri & dici uellet. Canacē: æoli & cleopatræ ex genere lestrigonū filiā: q̄ cū fratre concubuit. Orestē: agamēnone & clitēnestra genitū. Matricidā: q in ultionē patris clitēnestrā matrē occidit sopho cles ea fabula q̄ ΝΑΥΣΙΚΛΗΣ pōt iscribi' rē oēm late exeqtur Cicero fororicida quoq; usus ē parricida inqt fratricida: fororicida. Oedipodē laii thebarū regis & iocastæ filiū Papinii carmīe satis notū sed sophoclis fabula q̄ ΟΙΔΙΠΟΥΣ iscribi' adhuc notiorē. Excoecatū. cognita. n. prio cæde nefarioq; cū mātre īcœsto se lumibus priuauit papinius Mox auidus pœnæ digitis ce dētibus ultro īcubui miseraq; oculos in mātre reliq. Herculē īsanū: furētē Annei senecæ fabulæ Hercules furēs īscribit'. Tyrūculū: nō multo aī inauctoratū & iccirco eorū q̄ gerebātur oīo rudē. Aditus: eius loci in quo Neroni herculis psona īducebat'. Argumētū: rō & materia fabulæ. Accurisse: īpetū in eos q Neronē ornabāt feciſſe. Ferēdæ opis gra: ut uelut ad suppliciū iūcto opē ferret. Equoꝝ studio: aurigādi cupiditate. Flagrauit: īcēsus fuit uehemēti ē studio ꝓsecutus. Vetaret' ā p̄ceptoribus & pedagogis. De circēsibus ludis qbus inerāt q̄drigarū cursus. Tractū: distractū ab equis. Prasinū: prasinæ factiōis agitatorē aurigā: sic spartianus amauit inqt & Aurigas: prasino fauit. De hectore nā & hector ab achille circū pgama ut homerus ait est distractus. Ver. Ter. circū iliacos raptauerat hectora muros Ouidius hic lacer admisso terruit hector equos: quia igit' uterq; tractus locus mendacio non defuit.

In abaco:tabula nūc luxoria quū & mēſa ſit:ī q̄ potoria cōſtituūtur uaſa.lu.urceoli ſex ornamētū abaci. Mimos circenſes:minus celebres. Seceſſu:hora ſeceſſus q.d.deambulandi hora ſeceſſumq; petēdi uel qđ magis placet ex ſuburbanis locis aut oppidis littoralibus in q̄ ſe cedere cōſueuerat circenſiū die romā cōmeabat:ut nemo nō ītelligeret illū oībus mimis.i.oībus circēſibus ludis affuturū:poſſet & minimos legi ut ſit ſenſus nō mō nō celebriores circēſes paſſus eſt ſe abſente celebrari ſed & minimus ēt ītерfuit. Palmarū numerū ampliare:maiorē facere ut quo plures eēnt palmæ:eo frequētiores equoꝝ miſſus ſed miſſus ferarū quoq; dicebātur ut ē ſupra ſignificatū nec miſſus tm̄ ſed miſſio quoq; dicebatur:

Spartianus in munere publico tā magnanimus fuit ut cētum leones una miſſione ſimul exhiberet Dignātibus cū ne īūgito ut ſit ſēſus & ordo dūis factionū neutiq̄ dignāti bus q̄drigaꝝ gregē ꝓducere niſi ad totius diei curſum:palmæ ꝓponerētur:ſic q̄drigaꝝ uim īmodicā ex preſſit:nā maiore opus erat numero quo pluribus miſſionibus eq ad curſum ꝓducerētur. Aurigare q̄drigas agere. Seruitia & ſordidā plebē q.d.ſordidiſſimis hūillimiſq; q̄buſq; ſpectātibus. Rudimēto:noua aurigatiōe. Præbuit dedit ſe aurigāte oībus in Circo ſpectandum.

Aliquo liberto:ex ipſis lībtis uno Mittēte mappā:qđ ītelligūt ueteri īſtituto mappā a ꝓtore uictori aurigæ mitti ſolitā. Mar.Cretatā ꝓtor quū uellet mittere mappā ꝓtori mappam ſurripit Hermogenes: Alii in q̄bus ē Caſſiodorus certum putat fuiſſe futuroꝝ circēſiū ſignū quū mappa a ꝓtore oñderet ad qđ lu.alluſiſſe uideri pōt Interea megaleſiacæ ſpectacula mappæ ideū ſolēnæ colūt. Achaiā quæ circa iſthmium peloponeſſo īſinuat:īmo eius ptē occupat. Legatos ad hoc ipſum publice a ciuitatibus miſſos. Primos:añ alios legatos audiret: Exceptus:Nero tēpeſtiua illa poſtulatiōe. Effuſius: īmoderatius.

Caſſiopen poſt ceraunios epiri mōtes ābraciā uerſus mille &.cc. a brūduſio ſtadiis ſtrabo caſſiopēſes & teſprotos ĩter epiroticas gentes refert. Caſſii iouis in caſſiope tēplū fuit caſſii iouis auctor ē Plinius.

Auſpicatus:canēdi prīcipiū ſumpſit. Cogi.colligi indici. Iteratis: iterū annuo ſpatio celebratis. Præter cōſuetudinē:ſiqdem in olimpia muſiçi certare nō conſueuerant. Circa hoc muſicū certamē. Res urbicas:urbanarū reꝝ ſtatū. Nerone dignus:dignus eo q muſica ꝓfeſſiōe ſp uideri uolui. Neceſſaria cāne curādi qđē corporis alterius ue urgētis negocii gr̄a cuius moleſtia ſpectator pmereť. Enixæ:ptu ſolutæ. Furtī occultæ. Funere elati uelut uita defūcti extra oppidū deportati. Trepide tumultuoſo & incōſtanti motu. Anxie: ſolicite & laborioſe ut hoc ad animū illd ad corpus referať. Quo metu iudicū. Cornelius ſnias iudicū opiebať ficto pauore. Aduerſariorū q̄bus cātu cōgreſſus decertabat. Iudicū eoꝝ q de ſumma certamīs iudicaturi erāt. Obſeruare:explorare q̄ facerēt Terētius obſerua dauū. Captare:cape ſiqd offenſum eēt:Liuius īde cōſiliū ex re natū īſidiis ferocē hoſtē captādi. Infamare:īfamē reddere aliq̄ ei iuecta calūnia uel potius dānare:reprobareq; fabius clitarchi ꝓbať igeniū fides īfamať. Ex occurſu:ſiqs eoꝝ occurriſſet. Maledictis:obtrectationibus quaſi neceſſaria laboraret ſimultate quā ſolo nutu diſcutere potuiſſet

loq emētit⁹ ē.Sꝫ cū ĩter initia ĩperii oburneis q̄drigis quotidie in abaco luderet: ad omnes mimos Circēſes ſeceſſū cōmeabat prīo clā deinde ꝓpalā:ut nemini dubiū eēt eo die utiq; affuturū:neque diſſimulabat uelle ſe palmarum numerū ampliare.Quare ſpectaculū multiplicatis miſſilibus in ſerū ꝓtrahebatur:ne dūs q̄dē iā factionū dignātibus niſi ad totius diei curſum greges ducere.Mox & ipſe aurigare atque ēt ſpectari uoluit ſæpius poſitoq; ĩ hortis ĩter ſeruitia & ſordidā plæbē rudimēto uniuerſorū ſe ocuꝝlis in circo maxīo pbuit:aliquo liberto mittēte mappā:unde magiſtratus ſolēt.Nec cōtētus harū artiū experimēta Romæ dediſſe:achaiāq; ut diximus ꝓperiit:hic maxīe motus īſtituerat ciuitates:apud q̄s muſici agōes edi ſolēt oēs citharœdorū coronas ad ipſum mittere. Eas adeo grate recipiebat ut legatos q ptuliſſent non mō prīos admitteret: ſed ēt familiaribus epulis interponeret. Aq̄buſdā ex his rogatus ut cātaret ſup cœnā:exceptuſque effuſius ſolos ſcire audire græcos ſoloſque ſe & ſtudiis ſuis dignos ait:nec profectione dilata ut primum Caſiopem traiecit:ſtatī ad aram Iouis Caſii cantare auſpicatus eſt.

De certaminibus & exercitio eius in dictis diſciplinis.

Certamina deīceps obiit oīa:nā &q̄ dinerſiſſimorū tēporū fūt:cogi in unū ānū q̄buſdam ēt iteratis iuſſit: Olympiæ quoq; ꝓter cōſuetudinem muſicū agōa cōmiſit Ac ne qđ circa hoc occupatū auocaret:detineretur:quum ꝓſentia ei⁹ urbicas res agere a liberto Helio admoneretur reſcripſit his uerbis.q̄uis nūc tuū cōſiliū ſit:& uotū me celeriter reuerti.tū ſuadere & optare potius debes:ut Nero ne dignus reuertar.Cātāte eo nec neceſſaria qđē cā excedere:theatro licitū erat.Itaq; & enixæ q̄dā ĩ ſpectaculis dicū tur.Multi tedio audiēdi laudādiq; clauſis opidorū portis aut furti diſſiluiſſe de muro:aut morte ſimulata funere elati.Quā aūt trepide anxieq; certauerit:quāta aduerſariorum æmulatione.quo metu iudicum uix credi pōt. Aduerſarios q̄ſi plāe cōditiōis eiuſdē obſeruare:captare:ĩfamare ſecreto nō nūq̄:ex occurſu maledictis inceſſere: ac ſi q arte

præcellerent

Præcellerent:præstarent anteirent. Corrumpere: muneribus efficere ut ex arte aliquid remitterent Reuerétissime:maxime reuerēter. Fortuita q̄ casu & fortuna euenirēt. Excludere:p iis q̄ ad iudiciū attinerēt nō hēre. Aequore:sedatiore minus trepido & æstiuanti. Taciturnitatē:siqui nō ita īpudēter ut ipe uoluisset se adhortaretur iuberēt q̄ bono eē aīo. Pro tristitia & malignitate:ut tristes malignos & seueros ac in se paŗ æquos iudicaret. Elapsum:manibus excussū. Obdelictū qđ in eo deliquisset. Submouerētur scœna abire lege cogeretur. Hypocrita:ex iis credo uno q̄ ministerii gr̄a illi assistebant quum ὑποκριτὴς minus alioquin græce simulatorq̄ dicat. Præconio:p̄conii pitia: Eusebius ē auctor p̄cōes ab eo & olympiæ & ī isthmiis certamīe uictos:Nero inq̄t olympiade coronat Cericas citharistas tragœdos & aurigas uario certamīe supans cerycas græca uoce p̄cones dixit κήρυξ.n:caduceator & p̄co dr̄ & rursus nero Isthmia pithia actia celebrans īter.cerycas tragœdos & citharistas coronat. Se ipse ꝓnūciabat:sua nō alterius uoce ut ad p̄conū emulationē referat. Hieronicaŗ:ī sacris certamībus uictorū ἱερονῖκος. i. sacro καὶ νικάω uinco sit nomē. Extaret:appareret. Vestigiū:signū. Existeret:apparēret. In latrinas:in cloacas & loca olida Statuas & imagies:plīnius est auctor statuas sacroŗ certaminū uictoribus poni solitas effigies inq̄t hominū nō solebat exprimi nisi alīq̄ illustri causa ꝓpetuitatē merētiū & prīo sacroŗ certaminū uictoria maxīeq̄ olympiæ ubi olim q̄ uicissent statuas dicari mos erat. Imagines: tabulas nisi potius ad iconas id referri oportet nā iis q̄ter olympiæ uictores fuissent ut īdē auctor scribit ex membris ipsoŗ similitudine iconas posuere qđ uero olympionicæ tabulis figurarent eisdē Plinii uerba de mōstrāt ē inq̄t Eupōpi uictor certamīe Gymnio palmā tenēs. De cēiugē:laborioſū ac pene icredibile.x.equos uno tpe agitat. In mitridate:q̄ita aurigasse dr̄. Rephē disset:ut piculoſū aut certe supuacuū aurigādi gēus. Destitit:ab īstituta agitatōe. Añ decursū:priusq̄ stadiū totū decurreret. Prouiciā: achaiā. Iudices:sub q̄bus certarat.

Isthmioŗ:isthmii ludi ab isthmo corīthiaco dcī pli. isthmi ps altera

præcellerēt corrumpere etiam solebat. Iudices autē priusq̄ inciperet reuerētissime alloquebatur omnia se facienda fecisse:sed euentū in manu esse fortunæ. Illos ut sapientes & doctos uiros fortuita debere excludere atq̄ ut auderet hortantibus æquiore animo recedebat: ac ne sic quidē sine solicitudine taciturnitatem pudoremq̄ quorundā pro tristicia ac malignitate arguens suspectosq̄ sibi dicens.

De obediētia eius in dictis certaminib⁹ & aliis gestis p eū.

N certādo uero ita legi obediebat:ut nūq̄ excreare aussus sudorē quoq̄ frōtis brachio detergeret:atq̄ ētin quodā tragico actu quū elapsū baculū cito resūpsisset:pauid⁹ & metuēs ne ob dictū certamīe sūmoueretur:nō aliter cōfirmat⁹ ē q̄ adiurāte hypocrita nō aīaduersū id īter exultatōes succlamatōesq̄ populi. Victorē āt se ipse ꝓnūciabat. Q ua de cā & p̄conio ubiq̄ cōtendit. Ac ne cuius alterius hieronicarū memoria aut uestigiū extaret usq̄ subuerti & unco trahi abiiciq̄ ī latrīas oīuq̄ statuas & imagies impauit. Aurigauit quoq̄ plurifariā: olympiis uero ēt de cēiugē: q̄uis id ipsū i rege mithridate carmīe quodā suore prehēdisset: sed excussus curru ac rursus repositus quū p durare non posset: destitit ante decursum: nec eo secius coronatus ē. Decedēs deide ꝓuiciā uniuersā libertate donauit: simulq̄ iudices ciuitate rōana & pecūia grādi quæ beneficia e medio stadio isthmiorū die sua ipse uoce ꝓnūciauit.

De triūpho eius ob uictoriā musicorū & aliis gestis.

Euersus e græcia Neapoli: qđ in ea primā artē ꝓtulerat albis eqs ītroiit disiecta pte muri: ut mox hieronicarūē simili modo Antiū: inde Albanū: inde Romam: sed et Romā eo curru quo Augusto olim triūphauerat. et īueste purpurea: distīctaq̄ stellis aureis clāyde: coronāq̄ capite gerēs olympicā dextra mānu pythiā: pēūte pōpa cæterorū cū titulis ubi et quos quo cātionū quoue fabularū argumēto uicisset: sequētibus currū ouātiū ritu plausoribus augustiāos militesque se triūphi ei⁹ clamātibus. Dehic di

cū ꝺlubro neptūni qnq̄nalibus īclyto ludis q̄ttuor erāt græciæ celeberrīa certamīa Olympica ī olympii iouis honoré ī quo uictores corōa oleagīa corōabāt: Pithia Apollini. sacra quoq̄ uictor pōa pmiū ferebat: nemeaq̄ archemori erāt de eoq̄ īstitutōe papinius plura cuius certamīs uictores pinu coronabāt erāt & isthmia palemōi dicata ubi q̄ uicissēt Apio coronabāt. Iu. de eodē Nerōe gr̄æq̄ Apiū meruisse corōæ. Sua ipse uoce: sic supra se ipm uictoré Nero ꝓnūciauit. Vt mos hieronicaŗ: ut diruta muroŗ pte ī urbē recipet qm̄ ut plut. ait p id significabat nō oportere eā urbē esse mœnibus munitā q̄ eos tulisset uiros q̄ reliquos mortales uirtute p̄staret. i. cærtar posset & uicere. Antiū muroŗ. s. pte diruta oppidū ē īgressus sic albæ sit Rōæ factū ītelligē ut muroŗ pte disiecta sit īgressus. Clamydæ: purpurea & stellis distīcta. Olympicā: oleaginā. Pithiā poma q̄ eius certamīs uictores ferebāt. Cæteraŗ: coronaŗ. Vbi: quo certamīe. Quos: citharœdos aurigas cerycas uicisset. Plausoribus: quoŗ ut dixi nūeŗ sibi īgētē ab initio ꝺlegerat. Augustiāos cæsariāos.

Appollinem: palatini Apollinis ædem quam Augustus ea parte palatinæ domus erexerat quæ fuerat de cœlo tacta. Incedenti: Neroni. Ingestæ: in eũ cõiectæ ac certatim sparsæ. Léniſci: fasciolæ quæ coronis adhibebantur: plinius acceſſerunt quoq; lenniſci quos adiici ipſarum quoq; coronarũ honos erat: ſunt qui léniſcos dictos quaſi lauiſcos putét qđ feſtus apte demonſtrat leniſti inqt faſciolæ coloriſcæ dependentes ex coronis ꝓpterea dicunt qa Antiquiſſimum fuit genus coronarũ lanearũ. capitolinus luxurioſiſſimis cœnis coronas cũ léniſtis aureis imperatore datas tradidit. Bellaria: q̃cunq; ſecunda méſa apponũtur ueteres bellaria dixere q̃ fere melita eſſe cõſueruto q̃rci maximi arcu: ꝑ uela brũ forũq; palatiũ & Apollinẽ periit. Incedẽti paſſim uictiæ cæſæ ſparſo ꝑ uias idẽtidẽ croco: ĩ geſtæq; aues ac lẽniſci & bellaria: ſacras corõas ĩ cubili circũ lectos poſuit. Itẽ ſtatuas ſuas citharœdico habitu: qua nota ẽt nũmũ ꝓcuſſit. Ac poſt hæc tãtũ abfuit a remittẽdo laxandoq; ſtudio: ut cõſeruandæ uocis gratia: neque milites unq̃ niſi abſens aut alio uerba pronunciante appellaret: neq; quicq̃ ſerio iocoue egerit niſi aſtante Phoraſco: qui moneret parceret arteriis ac ſudarium ad os applicaret multiſq; uel amicitiam ſuam obtulerit: uel ſimultatem dixerit: prout quiſque ſe magis parciuſue laudaſſet.

De rapinis iuriis & aliis ſcelerib⁹ clã ꝑ eũ & publice cõmiſſis

Et luxuriã libidinẽ luxuriã auaritiã crudelitatẽ ſẽſim q̃ dẽ prĩo & occulte uelut iuuenili errore exercuit: ſed ut tũc quoq; dubiũ nemini foret naturæ illa uitia nõ ætatis eẽ poſſe crepuſculũ ſtatĩ arrepto pileo uel galero popinas ibat: circũq; uicos uagabatur ludibũdus. nec ſine pnicie tãmẽ Siqdẽ redeũtes a cœna uerberare: ac repugnãtes uulnerare cloacis q; demergere aſſuerat. Tabernulas ẽt effringere: & expilare: qntana domi cõſtituta ꝑte ubi & ad licitatorẽ diuiſi dẽdæ ꝑdæ ꝓuiũ aſſũeretur ac ſæpe ĩ eiuſmõi rixis oculorũ et uitæ piculũ adiit a quodã laticlauio: cuius uxorẽ attrectauerat prope ad necẽ cæſus. Quare nũq̃ poſtea publico ſe illud horæ ſine tribũis cõmiſit, pculẽt occulte ſub ſequẽtibus. Interdiu quoq; clã geſtatoria ſella delatus in theatrũ ſedentiõibus pãtomimorũ ex ꝑte proſcænii ſupiori

Sudarium: breue linteolum ac tenue a ſudo .i. ſemiudo ſiue ſudore dictum. Qu. quo magis miror hanc quoq; ſuccurriſſe Plinio curam ut item ſudario frontem ſiccari iuberet.

Ad os: Neronis. Indixerit: more maiorum denunciarit quo apparet ita muſicæ fuiſſe addictum ut ſiquis de ſe in eo ſtudio male ſentirent indignos ſua amicitia exiſtimaret. Petulantia: tranſitio ab inepto canendi ſtudio ad cætera illius uitia quæ eo atrociora habenda quo publice & priuatim magis fuere calamitoſa.

Senſim: remiſſe ac modice. Poſt crepuſculum: primis ſe tenebris intendentibus crepuſculum dubia lux dicitur creperum ueteres ut Nonius ait dubiũ dixere unde res crepera dubia dicta eſt: & bellum creperum dubium. Arrepto pileo uel galero: galerus pilei genus teſte ſeruio fronto neutro genere declinauit. Ver. Maſculino pars ſpicula geſtat bina manu: fuluoſque lupi de pelle galeros. Iuuena porrigit & longo iactetur ſpira galero: Iulius capitolinus de uero principe atque in tãtum ait uitiorum catanorum & Neronianorum fuiſſe emulum conſtat ut uageretur noctu per tabernas & lupanaria obtecto capite cucullione uulgari uiatorio: committeret rixas diſſimulans quis eſſet ſæpeque aſſictum liuida facie rediiſſe. Ludibundus: luſu petulãtia laſciuia plenus. Sine pnicie: ſine clade & ĩcommodo eorũ quos forte obuios habuiſſet. Verbera re: pulſare. Iu. de eiuſmodi graſſatiõis genere Ebrius & petulãs ſi nullum forte cecidit & mox idẽ Si rixa eſt ubi tu pulſas ego uapulo tũ. Cloacas: cloacæ ſunt loca caua ꝑ q̃ colluuies & ſordes fluũt unã cloacare coinquinare. cloacæ tũ appellatiõe uulpianus tubos & fiſtulas contineri credidit. Expilare: diripere. Quitana ex caſtrenſi uſu ſumptũ erat. n. qntana porta ut feſtus ait poſt ꝓtoriũ in caſtris ubi rerũ utẽſiliũ erat forũ quare uide ne ſit porta potiuſq̃ parte legendum. Aſſumeret: a nocturnæ graſſationis ſociis. Laticlauio: a Patritio ſiue ſenatore quodam utriuſq; n. ordinis latus clauus erat inſigne. Attractauerat: petulanter in eam manum iniecerat. Cæſus: Nero. Sine tribunis: niſi tribunis militum cõmitantibus. Interdiu: luce. Pãtomimorũ: de pãtomimorũ factiõibus abũde alibi. Proſcœnii: pulpiti ante ſcœnã ad ludicra exercẽda locati.

Signifer:

Signifer: nūc signi dator potiusq; signa ferēs. Ad manus uentū eēt: cōtractū certamē. Multa tela temere occurētia. Inualescētibus: fortius ualidiusq; emergētibus. Iocularia: q̄ p ſpē ioci fiebāt. Latebras: pileū galerū & tenebras aſpnatus. Ad mediā noctē. lu. luxuriā īperii ueterē noctesq; Nerōis iā medias aliāq; famē. Refotus: īmerſus. Piſcinis: domeſticis lacubus ī id uſus cōparatis &. n. q̄q̄ piſcina a piſce ē nō tñ piſces ſemphere dr̄. Tpe æſtiuo niuatis: niuali aq̄ refrigeratis: Euſebius calidis & frigidis unguētis lauari ſolitū ſcribit. Naumachia: nauali ſtagno qđ ī uaticāo fuit. Ambubaiarū: tibicinarū: mulierū: ſyriaca. n. līgua ambubaia tibia dr̄ Hor. ambubaiarū collegia pharmacopolæ. Deflueret: ſcdo fluuio nauigaſt. Diuerſoriæ: ad eaſ dr̄i am q̄ uenales hñt merces: coponulas ītellexit & loca ad diuerſādū cōparata. Ganeæ: uinoléta ut Marcelli utar uerbo loca ac libidī apta ganeatas dapes hñtia: uñ Ganeōes dicti ut popinōes a popinis: Cic. qs ganeo qs adulter q̄ mulier infamis feſtus ganeū ait a ueteribus locū abditū dictū ac uelut ſubterraneū Donatus meretricū taberna. Inſtitorias opas: q̄les iſtitores p̄ſtare ſolēt ſūt iſtitores ut Vulpiáus ait tabernæ locoue ad emēdū uēdendūq; p̄positi. Hīc ſde: ex utraq; ripa. Vt appelleret: ſuo nauī diuerſorio applicaret. Rhoſaria: nūc roſarū coronarū ta quū loca ſint alioqn rhoſis cōſita. Ver. Biferiq; rhoſaria peſti. Pedagogia: paſ uſitate puerorū aſſectatōes cōcubituſq; nefarioſ pedagogia dixit: nā pedagogiū ſine dubio a pedagogo eſt is ἀπὸ τοῦ παιδαγωγοῦ dr̄ τοῦ ἀγω qđ puerorū ductor ſit & iſtitutor. Et nuptarū cōcubitus ſup repete ut ſit ſenſus p̄ter puerorū ſtupra & mr̄onarū adulteria q̄ ſectatus dr̄. Acté libertā: acté legēdū nō accē ut qđā mēdoſi codices hñt: Cornelius īmiſā acté libertā q̄ ſimul ſuo piculo & phama nerōis anxia deferret. Sūmiſſis ſubornatis iſtructis. Peierarēt: peierā do affirmarēt. Tráſſigurare p oſia mulierē affingeř. Celeberrimo officio: ígenti hoīum cōuētu nuptias celebrāte. Nō īſcitus: ergo elegās Terē. edepol ſcitus hodie puer e pā philo ē natus. Bñ agi: fœliciter cōtigere aut euenire. Pater: Nerōis.

ſignifer ſimul ac ſpectator aderat. Q uū ad manū uētū eēt: lapidibuſq; & ſubſelliorū fragminibus decerneretur multa & ipſe iecit in populum: atq; etiam prætoris caput conſauciauit.

De comeſſationibus & epulis eius.

Aulatī uero īualeſcētibus uitiis iocularia & latebras omiſit: nullaq; diſſimulādi cā ad maiora palā erupit. Epulas e medio die ad mediā noctē ptrahebat: refotus ſæpius calidis piſcinis ac tpe æſtiuo niuatis. Cœnitabatq; nō nunq̄ & in publico naumachia p̄cluſa: uel martio cāpo: uel circo maxīo īter ſcortorū totiū urbis ambubaiarūq; miſteria. Q uotiēs oſtiā tyberi deflueret: aut ad baianū ſinū p̄ter nauigaret: diſpoſitæ p̄ littora & ripas diuerſoriæ taberna parabātur ſignes ganeæ & matronarū īſtitorias opas imitātiū: atque hinc inde orantiū ut appelleret. Indicebat & familiaribus cœnas: quorum uni mellita quadragies ſeſtertium conſtitit: alteri pluris aliquanto abſyrtio roſaria.

De luxuria & libidine eiuſdem.

Vp ī genuorū pædagogia: & nuptarū concubinatus ueſtali uirgini Rubriæ uim ītulit acté libertā paulū abfuit: q̄n iuſto matrimōio ſibi cōiūgeret ſūmiſſiſ cōſulari bus uiris: q regio genere ortā peierarēt. Puerū Sporū exectis teſtibus ēt ī muliebrē naturā tráſſigurare cōatus ē. Cū dote & flāmeo p̄ſolēni nuptiarū celeberrimo officio deductū ad ſe, p uxore habuit. Extatque cuiuſdā nō īſcitus iocū bene agi potuiſſe cū rebus hūanis ſi Domitiū pater talem habuiſſet uxorē Hunc Sporū auguſtarū ornamentis excultū lecticaque uectū: & circa cōuētus mercatuſque græciæ. ac mox Romæ circa ſigillaria comitatū eſt identidem exoſculans. Nam matris cōcubitum appetiſſe et obtrectatoribus eius ne ferox atque ī potens mulier et hoc genere gratiæ præualeret deterritū nemo dubitauit: utique poſt quā meretricem quam fama erat Agrippinæ ſimillimam

Talē uxorem: qualem Nero duxiſſet quæ utiq; natura parere nō poterat. lu. Interea tormentū ingens nubētibus hæret qđ nequeūt parere & partu retinere maritos ſed melius quod nil animis in corpore iuris natura īdulget. Auguſtarum ornamentis: quibus Agrippina mater & aliæ quæ cæſaribus nupſerant ornari conſuerant. Mercatuſq; græciæ: tum īteſlige cum īachaiam cantandi ſtudio profectus eſt. Circa ſigillaria: ſigillarias tabernas Gellius quū in ſigillariis ſederemus: de rōe nomnis plura ſuo loco dixīmus nefariā huiuſmodi aſſectationem ſatyrus accuſat puer inquit autumedō nā lora tenebat: Ipſe lacernatæ dum ſe iactaret amicæ. Matris: Agrippinæ. Ab obtrectatoribus ab iis quibus Agrippinæ potentia ſuſpecta erat ob idq; illam filio inuiſam omni criminationis genere reddere contendebant. Ne ferox: reddit cauſam qua obtrectatores a matris concubitu illum deterruerint per Acté cornelius ſcribit Neroni ſignificatū fore: ut ſi cū mr̄e cōcumberet milites uelut prophani principis imperiū eſſent detrectaturi. Hoc gñe gr̄æ nefario filii cōcubitu. Deterritū Neroné ſenſus & ordo eſt nam nemo dubitauit Neronem appetiuiſſe concubitum matris: ſed deterritum ab eo ab obtrectatoribus ipſius agrippinæ ueritis ne illa ferox alioquin & ualde potens ſi filio etiam cōcubitu miſceretur nimis ſuperbiret ſeuiretq; ī ſe quos utiq; ſuſpectos hēbat ut pote filiū a ſe omni criminatione alienantes.

Inter concubinas:ut aggrippinæ liniamẽta in ea ſecutus pro matre abuteretur. Olim quum uidelicet eius cõcubitũ appeteret. Libidĩatũ ĩceſte:ĩceſtãtiũ more mr̃i ĩherẽdo uenerẽ pegiſſe. Maculis: rugis patratæ libidĩs ĩdicãtibus.Iu.Bilẽ tibi cõtrahat uxor hũida ſuſpectos referẽs multicia rugis uexataſq; comas Corneli us auctor ẽ Agrippinã ipam ſe meridiãis horis filio offerri ſolitã atq; laſciuis oſculis aliiſq; illecebris ad inceſtũ ĩuitare auſam:ſed ab eo ſcelere a ſuis p Actẽ ut ſupra oñdimus fuiſſe deterritũ. Suã pudicitiã:ſui corpis. Pro ſtituit:uulgauit. Cõtamĩatis oĩbus mẽbris.i.nulla corpis pte nõ polluta ut nõ ſolũ pathicus eẽt ſed fellaret ẽt:ultroq; irrũaret. E cauea:tãq; e cauea aut certe ex ipa cauea feraꝝ ut maiorẽ adhuc terrorẽ ĩcuteret iis ĩ quos erat graſſaturus. Stipitẽ: palũ.Inguĩa obſcœnas ptes ut fera rũ ritu ſubito ĩcurſu uiri fœminæ ue ſtipiti alligatæ ĩguina ore ĩuade ret.Affati:abũde nũc linctu nũc ſu ctu nũc morſu laceſſiſſet. Cõficeret:pedicaret. Liberto ſuo cui ipe nupſerat:hũc deteſtabilem nubẽdi morẽ & ipiũ naturæ abuſũ:ſatyrus haud uno loco accerbiſſime accuſat.Quĩd q̃ris nubit aĩcus:& rurſus lacuit gremio noua nupta marito. Mar.Nolito frõti credere nupſit heri. Vim:prios ĩuitoſq; concubi tus. Imitatus:Nero. Pudicũ:ſcor ruptũ. Aut ulla pte corpis puꝝ.q. d.q nõ pathicus idẽ & fellator eẽt ſed q̃ turpiter & flagitioſe ſe his ſce leribus addixerat tã ſtulte hæc ſibi pſuaſerat:ſiquidẽ aboĩatus ille ſpũs ex ſuo ĩgenio cæteros mortales iu dicabat. Diſſimulare:cælaſſ. Ob ſcœnitatẽ:obſcœniſſimã fellatiõnẽ. Diuitiaꝝ:ubi'de portẽtoſis ne rõis libidinibus dixit proprius hic erat exꝓpoſitõe locus ut de eiuſ luxuria & auaritia diceret qđ breui uſus tranſitione tranquillus facit.

Fructum uſum uoluptatẽ. Profuſionem:eas profundere ac prodigere. Deprauatos: auaritiæ ſordibus ĩmerſos qđã parcos legũt qđ nõ itaꝓbo. Rõ ipẽſaꝝ:modus & mẽſura eoꝝ q ipẽderent. Cõſtaret:ĩ offenſa maneret aut rõ uel ſũma ipa expẽſarũq; pecuniaꝝ calculatio nota eẽt. Prælautos ualde ſplẽdidos. Auũculũ:caligulã Agrippiæ fratrẽ. Prodegiſſet:temere cõſũpſiſſet. Tiridatẽ armẽiæ regẽ Romã accerſitũ. Diurna ĩ ſingulos dies. Seſtertiũ milies decies cẽtũ milia nũmũ:uiatici noĩe datũ accipias qa abeũti dixit. Triũphaliũ uiroꝝ:ut ĩiqus factũ appareat q ſplẽdidiſſimoꝝ ciuiũ pr̃imõia ſordidæ cõditõis hoĩbus hñda dederit. Extulit fũerauit. Bi s ĩduit ut ſemel ĩductã nec ãplius ĩ uſũ r̃ceptã accipias. In pũctũ uel ĩ unius aleæ caſũ uel ĩ ſingula teſſeraꝝ pũcta. Aleã luſit:ſic curro curſum uiuo uitã dixere:ſed & ludo pila dicimus:ludo trocho. M.ſolle decet iuuenes ludere ſolle ſenes cæteꝝ lu.paſſiue dixit ſi ludr̃ alea p nox. Rete aureis funibus extrahebat. Purpura & cocco:duobus ptioſiſſimis coloribus eſt.n.coccũ ueluti granũ q uel pĩa & pelopõneſſo:pli.ẽ auctor uñ coccĩa uẽtri generis & coccĩe ueſtes.Iu.quẽ coccĩa lena uitari. Mar.coccina famoſæ dõas & hiãthina mœchæ. Purpura:piſcis ex cõchaꝝ generr̃ ĩtra ãnũ ſuã ut idẽ auctor ait ĩplet pl. Nexis:tortis nũc potiuſq; ligatis. Carrucis:uehiculis a carro carruca ẽ põpõius pleraſq; mulas carrucaſubiicit quo fit ut p calciamẽto quoq; accipiaꝝ Iu.& ſolea pulſaꝝ natel pſio & ſolea puer obiurgabeꝝ rubrã. Cãofinatis:cauſia ueſte cultis fcã dico cãuſio uelleꝝ:q rutilũ ẽ ut pli.ait Mar.hæc turbato cãuſina ſimillĩa mulſo

inter cõcubinas recepit. Olim etiam quotiens lecticam cũ matre ueheretur libidinatum ĩceſtæ ac maculis ueſtis proditum affirmant.

De pudicitia eius paſſim proſtrata.

Vã qdẽ pudicitiã uſqueadeo pſtituit: ut cõtaminatis penẽ oĩbus mẽbris nouiſſime q̃ſi genꝰ luſus excogitaret:q̃tenꝰ feræ pelle cõtectꝰ emitteretur e cauea: uirorũq; ac fœmĩarũ ad ſtipẽ deligatorũ ĩguina ĩuaderet Et quũ affatim deſæuiſſet:cõficeretur a doryphoro liberto: cui ẽt ſi cut ipi Sporꝰ ita ipe denupſit:uoces quoq; & eiulatꝰ uĩpatiẽtiũ uirginũ imitatꝰ. Ex nõnullis cõperi pſuaſiſſimũ habuiſſe eũ neminẽ hominẽ pudicũ:aut illa corpis pte purũ eẽ:uerũ plæroſq; diſſimulare uitiũ & calliditate obtegere Iõq; profeſſis apud ſe obſcœnitatẽ:cætera quoq; cõceſſiſſe delicta.

De prodigalitate & effuſione diuitiarum.

Iuitiarũ & pecũiæ fructũ nõ aliũ putabat q̃ ꝓfuſionẽ ſordidos ac deprauatos eẽ:qbus rõ ĩpẽſarũ cõſtaret: ꝓlautos uereq; magnificos q̃ abuterẽtur ac pderent:laudabat.mirabaturq; auũculũ caiũ nullo magis noĩe:q̃ qđ ĩgẽtes a tiberio relictas opes ĩ breui ſpacio ꝓdegiſſet.Quare nec largiẽdi nec abſumendi modũ tenuit. In Tiridatẽ qđ uix credibile uideatur octĩgẽta nũmũ milia diurna erogauit:abeũtiq; ſup ſeſtertiũ milies cõtulit. Menecratẽ citharœdũ:& ſpectillũ mirmilonẽ triũphaliũ uirorũ patrimõiis ædibuſq; dõauit.Cercopitecũ panerotẽ fœneratorẽ et urbanis ruſticiſq; ꝓdiis locupletatũ ꝓpe regio extulit fũere. Nullã ueſtẽ bis ĩduit:quadrigẽis in pũctũ ſeſtertiis aleam luſit. Piſcatus eſt reteaurato: purpura coccoq; funibus nexis.nũq; carrucis minꝰ mille feciſſe iter traditur: ſoleis mularũ argẽteis:cãuſinatis muliõibus:armillata et phalerata

Tiridatẽ armẽiæ regẽ Romã accerſitũ. Diurna ĩ ſingulos dies. Seſtertiũ milies decies cẽtũ milia nũmũ:uiatici noĩe datũ accipias qa abeũti dixit. Triũphaliũ uiroꝝ:ut ĩiqus factũ appareat q ſplẽdidiſſimoꝝ ciuiũ pr̃imõia ſordidæ cõditõis hoĩbus hñda dederit. Extulit fũerauit. Bi s ĩduit ut ſemel ĩductã nec ãplius ĩ uſũ r̃ceptã accipias. In pũctũ uel ĩ unius aleæ caſũ uel ĩ ſingula teſſeraꝝ pũcta. Aleã luſit:ſic curro curſum uiuo uitã dixere:ſed & ludo pila dicimus:ludo trocho. M.ſolle decet iuuenes ludere ſolle ſenes cæteꝝ lu.paſſiue dixit ſi ludr̃ alea p nox. Rete aureis funibus extrahebat. Purpura & cocco:duobus ptioſiſſimis coloribus eſt.n.coccũ ueluti granũ q uel ex arbuſcula ilici ſimili uel ex rubẽti gramĩe naſcr̃ oli ĩ gallacia africa & luſitãia legebaꝝ: mox & ĩ gallia trãſalpĩa & pelopõneſſo:pli.ẽ auctor uñ coccĩa uẽtri generis & coccĩe ueſtes.Iu.quẽ coccĩa lena uitari. Mar.coccina famoſæ dõas & hiãthina mœchæ. Purpura:piſcis ex cõchaꝝ generr̃ ĩtra ãnũ ſuã ut idẽ auctor ait ĩplet magnitudinẽ:tirii maioribus purpuris detracta cõcha auferr̃ ſuccũ:miores frãgũt de purpuræ appatu plurias taleſ eẽ ut trãſiũgi nõ poſſit. Soleis:quũ ferreæ ab aliis ĩdulci ſoleãt:ẽ ſolea ut feſto placet q̃ ſolo pedibꝰ ſubiicr̃ quo fit ut p calciamẽto quoq; accipiaꝝ Iu.& ſolea pulſaꝝ natel pſio & ſolea puer obiurgabeꝝ rubrã. Cãofinatis:cauſia ueſte cultis fcã dico cãuſio uelleꝝ:q rutilũ ẽ ut pli.ait Mar.hæc turbato cãuſina ſimillĩa mulſo

fuit ea lana in sūmo pretio ob idq; apud lu. ouē, sibi canusinā emi a marito flagitat sūptuosa mulier. Cum mazacum: turba subintellige & multitudine: mazaca urbs cappadotiæ ē unde seruitia olī romā deportabant: ide ne inde sit nomē factū quidā cymagaiū eū hñt cuius noīs rōparū ut ingemie fateā mihi cōstat. Cursorū ad aliquid celeriter nūciandū cursoꝝ opa Alexandrinū quoq; macedonē usum plinii uerba demōstrat alexādri īquit cursor philonides ex siciōe ad elim mille &. cc. stadia nomē dieī cōfecit horis. Transitoriā: qa credo ex palatio ī exquilias eius trāsiret uastitas. Aureā noīauit: pli. & ī sellariis aureæ domus disposita Neronis

cum mazocum turba atque cursorum

De operibus publicis per eum factis & dispositis.

Non ī alia re dānosior q̄ ī ædificādo domū a palatio ex qlias usq; fecit: q̄ prīo trāsitoriā: mox īcendio absūptā restitutāq; aureā noīauit. De cuiꝰ spatio atq; cultu suffecerit hoc rettulisse: Vestibulū eiꝰ fuit: ī quo Colossus. c. xx. pedū staret: ipī effigiei tāta laxitas: ut porticꝰ triplices milliarias hēret. Itē stagnū maris īstar circūseptū ædificiis ad urbiū spēm. Rura īsup aruis: atq; uīetis & pascuis siluisq; uaria cū multitudīe oīs generis pecudū ac ferarū. In cæteris partibus cūcta auro lita distincta gēmis: unionūq; cōchis erāt: cœnatiōes laq̄atæ tabulis eburneis uersatilibus ut flores ex fistulis & ūguēta desup spargerētur p̄cipua cœnatio nū rotūda: q̄ ppetuo dieb⁹ ac noctibus uice mūdi circūageretur. Balneæ marīs & albulis fluētes aqs. Eiusmōi domū cū absolutā dedicaret hactenus cōprobauit: ut diceret q̄si hoīem tādē habitare cœpisse. Præterea īchoabat piscinā a Miseno ad auernū lacū cōtectā porticibusq; cōclusā: quo qcq̄d totis baiis calidarū aq̄rū eēt cōmitteretur: fossam ab auerno ostiā usq; ut nauibus nec tamē mari iretur lōgitudinis p. clx. miliaria latitudinis q̄ cōtrariæ qnqueremes cōmearēt: quorū opum pficiēdorū gratia: qdubiq; eēt custodiæ ī Italiā deportari etiam scelere conuictos non nisi ad opus dānari p̄cepat. Ad hūc īpendiorū furorē sup fiduciā impii ēt spe quadā repētina immēsarū & recōditarū opū impulsus est ex indicio equitis romani pro comperto pollicentis thesauros antiquissimē gazæ: quos Dido regina fugiens tyro secum extulisset: esse in affrica uastissimis specubus abditos: ac posse erui paruula molientium opera.

Colossus pli. is īqt: quū de zenodoro īterī loq̄ret: postq̄ satis ibi arte approbauerat romā accitus ē ane rōe ubi destiatū illius prīcipis simulachꝝ colossum fecit: cētū. x. pedū lōgitudīe cētū. x. dixit pli. quū Trāqllus. c. xx. dicat quo apparet alterutrꝝ mēdose legi. Tāta laxitas: ædificioꝝ uel nouæ domus. Miliarias: mille passuū lōgitudīe ptentas. Stagnū maris īstar. mar. hic ubi cōspicui uenerabilis aphitheatri erigēt moles: stagna nerōis erāt: Cor. extruxitq; domū q̄ haud pinde gēmæ: & auꝝ tā miraculo eēnt solita pīde & usū uulgata q̄ arua & stagna īmodumq; solitudinum: sed apud Corneliū arma mēdosæ: p arua legīt: q; trāqlli uerba sane demōstrāt q rura īsup inqt aruis: atq; uinetis. Auro lita: auro protectorio illita. Distincta gēmis: Cornelius haud pinde gēmæ & aurū tā miraculo eēnt. Vnionū cōchis: qbus Vniones repiunt̄ sīqdē cōchæ ipse aliq̄ ex pte margaritaꝝ imitāt̄ cādorē. Cenatōes: ad decliuis cœli declīationē solis & auræ exceptōe porticus ueteres: ut Acrō ait: cōstituebāt. lu. & algētē rapiat Cœnatio solē. Laq̄atæ cōnexæ. Versatilibꝰ: uersatu facilibus. Fistulatis: puas fistulas hēntibus. Præcipua cœnationū: oīum pulcherrīa aut capacissima. Vice mundi: cælesti motu. pli. Mūdū & hoc q; noīe alio cælū appellari libuit. Albulis aqs: de albulaꝝ aqs ī augusto dixīus. Fossā ab auerno hostiā: seuero inqt tacitus & celebre machiatoribus qbus īgēiū erat & audacia ēt q̄ natura negasset ptētare & uiribus prīcipis illudet̄: nāq; ab lacu auerno nauigabilē fossā usq; ad hostia tiberīa depōssuri p̄miserāt seq̄nti littor̄. custodiæ: qcq̄d ubīq; dānatoꝝ ī uīculis eēt: aut custodīa teneret̄. In Italiā:

De rapinis & extorsionibus & sacrilegiis eius.

Verum ut spes fefellit destitutus atq; ita iā exhaustus & egēs ut stipēdia quoq; militū et cōmoda ueteranorū p̄trahi ac differri necesse eēt: calūniis rapīsq; ītēdit aīum Ante oīa īstituit ut libertorū defūctorū bōis pro semisse

ut oēm multitudinē illā ad id opꝰ dānaret. Impēdioꝝ furorē: furiosū īpēdiū. Eqtis romāi: cesselli bassiis origīe pœnus: ut Cornelius tradidit: mīte uero turbida ī agro suo specū a se reptā īgēti altitudīe thesauris plenā nerōi nūciauit: ob idq; naues ut īde auꝝ asportarēt ī lybiā misit: ueꝝ post multos molētiū labor̄s frustra hausstos quū uana oīa appareret. Bassus ultro morte oppetiit: alii eū a Nerōe dimissū tradidet̄: sed bonis oībus thesauri loco prius mulctatū. Antiqssimæ gazæ: thesauri uetustissimi: Seruius Gazā uocabulū ait ee pscū: diuitiasq; significari Strabo thesaurū unde & Gazā urbē ī syria dictā: quo Cambises in ægyptios bellaturus oēm regiū thesaurū cōtulisset. Tyro extulisset: Ver. portāt̄ auari pigmalionis opes pelago dux fœmina facti. Molientiū: ædificiorū moles euertentiū. Destitutus: spe libyci thesauri potiundi. Militum: qui sub signis erant. Veteranorum: qui iā emeriti erant. Calumniis: falsis criminibus a Caluo ideſt decipio ut prīsciano placet. Libertorū defunctorum: obscurus ordo sed sensus aliquanto obscurior: uerum utrunq;

sic hēt.instituit Nero ut ex bonis libertoꝝ defunctoꝝ,p semisse quæ plus cogi cōsueuerat.i.bonoꝝ dimidio Dodrās cogeret.i.tres tertiæ bonoꝝ ptes illi exprimerēt:q eēt aliq̄ ,pbabili cā eo noīe p̄ditus quo familiæ illæ usæ eēnt q̄s ipse Nero arcto uiculo affinitatis:seu agnatōis cōtigeret:quo appet oēs claudios: Domitios: Iulios:Passienos:legi fuisse obnoxios.his enim & pluribus si plures familiæ quæ illum quoquo modo necessitudine cōtingerēt usi sunt noībus.Noīa erāt q̄ post p̄nomē ueteres usurpāt:q̄ libertoꝝ bona gētiliū eēnt. Cic.ad qntū fratrē demōstrat. Ingratoꝝ ī pricipē:q testādo ītер hæredes Neronē ipm nō noiassent:quū ab eo ipi quoquo mō ornati fuissent: aut īfamiliarissimis habiti. Studiosis uiris:utpote īgratitudis cōsciis: q̄re uiris & æqtatis nō ignaris. Lege maiestatis læsæ itellige. Tenerent legi: obnoxia eēnt. Præmia coronaꝝ:q̄cūq̄ p̄mia uictori sibi ī certaminibus ultra corōas ,ppsita eēnt. Detulisset:ad se deferēda cē suisset. Amethistini:amethisti lapidis colore īfectæ.Pli. nō satis est abstulisse nom̄ gēmæ amethistum rursū absolutus iebriat tyrio:est āt amethistus gēma uiolacei coloris & ut pl.demōstrat ad ebrietatē domādā efficax uñ rei nomen datum

Pauculas uncias:purpurei coloris atq̄ amethisti. Nūdinaꝝ die:ipsis nūdinis quē diē ut festi utar uerbis eē uoluerūt: quo mercādi cā rustici ī urbē uenirēt:sed de rei & noīs rōne plura Macro. Præclusit: ī carcerē cōiecit:ut ob eā calūniā aliquā ei pecūiā exprimeret. Intercanē dū:quū publice cāeret. Ex spectaculis:ex spectādi loco ueterꝭ.n.nūc spectationē ipsā:nūc locū:nūc rē q̄ spectarēt spectaculū dixer. Quid opus ē:pecūias.s.,aut multoꝝ expilatōe. Et hoc:adiicerūt. Tēplis dona detraxit:cornelius spoliatis ī urbe tēplis egestoq̄ auro q̄ triūphis quotis oīs po.ro.ætas,pene aut in metu sacrauerat. Simulachra ex auro:idē auctor pasiā īqt & achaiā nō dōa tm̄ sed simulachra numinū obripiebant: missis ī eas ,puincias Acto:& scdo ille libertus cuius flagitio prōptus his græca disciplina oretenus exercitus. Penatiū deorum: Nigidius & labeo Apollinē: & Neptunū penates deos eē credi dodrās cogeretur ei q sine ,pbabili cā eo noie eēt. quo fuissent ullæ familiæ q̄s ipe cōtigeret. Deīde ut īgratorū ī principē testamēta ad fiscū ptinerēt. Ac ne īpune eēt studiosis uiris q scripsissēt:uel dictassēt ea tū ut lege maiestatis fcā dictaq3 oībus:q̄ bo mō delator nō deesset:tenerētur. Reuocauit & p̄mia corōarū:q̄ unq̄ sibi ī certamīnibus ciuitates detulissent Et cū īterdixisset usuꝫ a methystini ac tyri coloris:summisisseq3 q nundinarū die pauculas uncias uēderūt:prælusit cūctos negociatores: quin etiā inter canēdū animaduersam matronā e spectaculis uetita purpura cultam demonstrasse procuratoribus suis creditus: detractā que ilico non uestе modo:sed & bonis exuit.Nulli delegauit officiū ut nō adiiceret:scis q̄d mihi opus sit:& hoc agamus ne quis q̄quā habeat. Vltimo tēplis cōpluribus dona detraxit: simulacraque ex auro uel argento fabricata cōflauit:in his penatium deorum quæ mox Galba restituit.

De parricidio eius in personis Claudii & Britannici:

Parricidia &cædes a claudio exorsꝰ ē. Cuiꝰ neciꝭ & si nō auctor at cōscius fuit:neq3 dissimulāter ut q boletos ī quo cibi genere uenenū is accepat q̄si deorū cibū:posthac ,puerbio græco collaudare sit solitꝰ. Certe oībus rerū uerborūq3 cōtumeliis mortuū īsectatꝰ mō stultitiæ:mō seuitiæ.arguens.Nā & morari eū ītер hoīes desiisse producta pria syllaba iocabatur:multaq3 decreta &cōstituta ut īsipientis atq3 deliri,p irritis habuit.denique bustū eius cōsepiri nisi humili leuiq3 materia neglexit.Britānicū nō minus æmulatōe uocis:quæ illi iucūdior suppetebat q̄ metu ne q̄doque apud hoīum gratiā paterna memoria p̄ualeret:ueneno aggressus ē:qd acceptū a quadā locusta uenenatiorū īdice:quū opiniōe tardius cederet:uētre mō Britānici moto accersitā mulierē sua manu uerberauit:arguēs pro uene

derūt alii Iouē Iunonē & Mineruā:Cassius hēnia eosdē penates eē credidit quosς̄ουσ μεγαλουσ dixer.i. magnos deos niginius eosdē quos θεουσ πατρωουσ.i.deos p̄rios:quoꝝ utrūq3 maro usurpauit: nūc magnos deos:nūc p̄rios appellās qd aūt Alicarnaseus Dionysius de his senserit supra significauimus. Galba:is ei successit. A claudio:q uenēo sublatus credit. Cōscius:eius cōsilii ptic ps. Deoꝝ cibū:ad claudii cōsecratiōnē alludēs.morari:fatue & stulte ager μωρος fatuus dr uñ moror uerbū affinxit. Producta pria:ad differētiā alterius uerbi moror q̄ ē ī mora sum ī factitio āt co mega ē ī pria. Cōsepiri:claudi. Aemulatōe uocis:id magis fuit detestabile q̄ si ipii æmulatōe:q̄ plerioq3 factitarūt:paricidiū patrasset:Cornelius auctor ē:Saturnalibus quū p luxū Nero sortitus eēt iter æqles ipiū:iussissetq3 Germānicū ī mediū ,pcedere:atq3 canere carmē: atq3 id ipm ideriſum.cōstāter illū exorsum miserabile carmē significare se p̄ria se de rebus q̄ sūmis euolutū uñ orta cōmiseratio māifestior:qa dissimulationē uox & lasciuia exemerat:ad id certe trāquillus alluſit:sed nero tū forte magis rē attēdit:q̄ uocē. P̄rna memoria:claudii p̄ris. Locusta:hoc quoq̄ noīe satyri carmine locusta nota ē.Institutq3 rudes melior locusta ,ppinq̄s:Per phamā & populū nigros efferre maritos: Cornelius & pli.auctorꝭ sūt locustæ misterio paratū uenenū quo Britānicus sublatus ē. Vētre moto:soluta aluo uineneni.Sua māu uerberauit:Coruelius:Suppliciū tm̄ ītermiatū ait p luiū pollionē p̄toriæ cohortis tribunū

quẽ eius consilii participem fecerat. Excusanti:locustæ. Minus ꝓcius. Legem iuliam timeo:lex iulia non solum in adulteros lata:sed & numera ab hospite accipi prohibebat:eadem & in ueneficos & sicarios pœnã statuebat:Cornelius quoq; auctor est locustã ueneficii dãnatã. Cænãti secũ in eodẽ triclinio sed nõ eodem thoro qn parciore mensa:cũ principũ liberis æqualibus suis:ut Cornelius scribit addiditq; uenenũ illi in frigida aqua datũ. Comitiali morbo:quo ut Cornelius ait ab infantia cõflictari esset solitus. Trãslatio:subito & tumultuatio q̃le aliunde sumptũ alioue trãsferendũ esse solet:idẽ auctor modico apparatu in campo martio eodem die quo piit scribit sepultum:ac per spẽm ueteris instituti acerbum funus oculis populi subtractũ ne laudatione quidẽ ulla adhibita:adeoq; turbidis hĩbribus: ut uulgus deorum irã portẽdi crediderit. Et discipulos:ad eã sorte institutionem Iuuenalis alluit eo Carmine instituitq; rudes melior locusta propinquas. Grauabatur: grauate ferebat. Cessurus impe rio:imperii administratione abitu rus. Abducta:adẽpta. Statiõe: militum.s. qui ad id tẽpus præsidii cã circa illã excubuerant. Contubernio:cõmuni domicilio. Palatio:palatii regione q̃ adhuc inhũanius fuit. Submissis:subornatis ĩstructis. Litibus:forensibus. Insecessu:Cornelius auctor ẽ Agrippinam in hortos aut in tusculanũ agrum antiatem ue sedere solitam. Quiescentẽ:quiescere cupientẽ. Per cõuitia & iocos:ut quasi conuitiis inter se certãtes mitiusq; uerbis per iocum incesentibus illam ꝑ noctem inquietarent. Antidotis ualidis aduersus uenena remediis. Lacũaria:lacunar & lacunariũ ueteres dixere atq; utrũq; a plana trabe que lacus dicitur. Parum cælato.ab iis qui eius consilii ꝓticipes essent prodito. Sutilem nauem: quæ per se solueret ut quando domestica ruina non potuit:matrem naufragio perdere ĩstituit. Cameræ:quæq; solutilem in naui struxerat. Cõmẽtus est. Excogitauit Cornelius ait ab aniceto Neronis educatore sed tum præfecto classis id cõsiliũ mõstratũ. Ad solẽnia qn quatriũ:ut diẽ Mineruæ sacrũ secũ baiis celebraret. Trierarchis: triremiũ ꝓfectis ὑπηρεσιῶν triremis dr̃ ἀρχος priceps. Liburnicã:celerẽ nauĩ qua agrippĩa baias deuecta fuerat. Fortuitu cõcursu. tãq; uiolento cursu quẽ ex alto tenuissent in eã delati fortuito ĩpulsu frãgerẽt. Repetẽti baulos:bauli uilla ut Cornelius ait ĩter Misenũ & baias ubi mr̃em Agrippinã a se accersitã excepit Nero:sed eã ex Antio uocatã ĩtelligas:nõ ex baulis q̃ idẽ auctor ꝓspicue demõstrat. Lagerinũ:apud cornelitũ sp Agerinus ꝑ lagerio legit. Abiecto:a nerone.s.aut certe Neronis iussu. Percussorẽ:ĩterfectorẽ. Sibi:aduersus se. Subornatũ: a mr̃e ĩstructũ. Matrẽq; occidi mãdauit subaudi:fuerat Agrippina naufragio seruata ĩ uillã suã q̃ ad lucrinũ erat lacũ delata humero media trepidatiõe cõsauciato:ibi filii iussu a Niceto thearco herculeo & obarito Cẽturione lecto cubans multis est uulneribus cõfossa. Volũtaria morte uitasset:ultro sibi mortẽ cõsciuisset.

no remediũ dedisse:excusantiq; minꝰ datũ ad occultãdũ facinoris ĩuidiã sane ĩqt legẽ iuliã timeo:coegitq; se corã in cubiculo q̃ posset uelocissimũ ac ꝑsentaneũ coquere. Deinde in hædo exptus.postquã is qnq; horas ꝓtraxit: Iterũ ac sæpiꝰ recoctũ porcello obiecit:quo statĩ exanimato ĩferri ĩtriclinĩũ:dariq; cœnãti secũ Britãnico ĩpauit: & quũ ille ad primũ gustũ cõcidisset:comitiali morbo ex cõsuetudine correptũ a pud cõuiuas:emẽtitus: postero die raptũ ĩter maximos ĩbres trãslatitio extulit funere. Locustæ ꝓ nata opa ĩpunitatẽ ꝑdiaq; ampla: sed & discipulos dedit. De parricidio eius in matrẽ & amitã:& aliis sceleribus eiꝰ.

Matrẽ dicta factaq; sua exqrentẽ acerbius:& corigentem hactenus primo grauabatur:ut inuidĩa ĩdentidẽ oneraret quasi cessurus ĩperio:rhodumque abiturus mox & honore omni & potestate priuauit. Abductaque militum & germanorum statione contubernio quoque ac palatio expulit:neque in deuexanda qcquã pensi habuit:submissis & qui Romæ morantẽ litibus & in secessu qescentẽ per conuicia & iocos terra marique præteruehentes inquietarent. Verum minis eius ac uiolẽtia territus perdere statuit:& cum ueneno tentasset.sentiretque antidotis præmunitam:lacunaria quæ noctu super dormientem laxata machina deciderent parauit.hoc consiliũ per conscios parum cælato solutilem nauẽ.cuius uel naufragio uel cameræ ruina petiret.commentus est. Atque ita reconciliatione simulata iucundissimis litteris baias euocauit. ad solemnia quĩ quatrium simul celebranda:datoque negocio trierarchis: qui liburnicam que aduecta erat uelut fortuito concursu cõfrĩgerẽt,ꝓtraxit cõuiuiũ:repetẽtiq; baiulos ĩ locũ corrupti nauigii machĩosũ illẽ obtulit:hilare,ꝓsecutus:atq; ĩ digressu papillis quoq; exosculatis reliquũ tpis cum magna trepidatiõe uigilauit:opiens cœptorũ exitũ:Sed ut diuersa oĩa nãdoq; euasisse eã cõpit ĩops cõsilii Lagerinũ libertũ eius saluã & incolumẽ cũ gaudio nũciãtẽ abiecto clã iuxta pugione ut percussorem sibi subornatum arripi constrinxigique iussit. matrem que occidi quasi deprehensum crimẽ uoluntaria morte uitasset. Addũtur his atrociora nec

Incertis auctoribus: Cornelius quoq; id uarie traditū affirmat. Alia mēbra. Vitupasse: ut pax pulchra spreuisse. Sitiq; iterī oborta: uanā hic qdā argutuli iterp̄tes cofingunt fabulā oīa ī peius trahentes uoluntq; ad Neronis libidinē id referri oportere: quasi attrocissimorū id spectaculū eius oculis blāditū ad libidinem inuitarit quū ne uiua qdē illa oībus illecebris ad id scelus trahere potuisset nec Trāquillus q portētosas eius libidines tā diligēter insectat rē tā atrocē obscurissimo ſuoluisset enigmate: nec quū alia tū coiuisse qd aliqs inepte suspicabit cōtenderim: sed eius intēperātia notatur qđ in tā diro casu ac circa mediā noctē potu non abstinuisset q noctu ad eā uidēdū Nero accesserit Cornelius est auctor. Verberibus furiarū: furiabus curis quod & ofsti post mris cædē Euripides accidisse ait ofstis sunt hæc apud illum ΦΩΝΤΕΡ ΙΚΕΤ ΕΥΦΟΣΕ ΜΗ ΕΠΙΣΤΕΙ ΕΜΟΙ ΤΑΣ ΕΜΑΣΙ ΜΑΤΕΡ ΠΟΥΣΚΑΙ ΔΟΑΚΟΥ: ΩΔΕΙΣ ΚΟΡΑΣ ΑΥΤΑΙ ΤΑΡΑΥΤΑΙ ΠΛΗΣΙΟΝ ΒΡΥΣΟΥΣΙ ΠΟΥ. Ver. aūt agamēnonius furiis agitatus orestes: Armatū facibus matrē & serpētibus atris Quū fugit: ultriceſq; sedent in limīe diræ. Per magos sacros: q ille hæc tētauerit Pli. uerba declarāt. p̄terea inqt umbrarū inferiorūq; colloquia quæ oīa æta te nostra prīceps Nero uana falsa q cōperit. Lucanus auctor est ita maioribus pſuasum posse umbras herebi ui magica euocari ex eius pharsalide est id carmē: fata p̄emptorū pendēt iā multa uirorū quē supis reuocasse uelit sī tollere totas tentasset cāpis acies & reddere bello cessissent leges herebi: Apulei auctoritas haud uno loco Lucano astipulatur. Exorare: p̄cibus flectere ac placare. Peregrinatione græciæ: quū pegre in græciā est p fectus. Eleusinis sacris: eleusinæ cereris græci ΔΕ μοφοριa uocāt.

Amitæ necē: domitie domitii patris sorori: tacitus hæc turius & caluisius attīeto dōitiæ neronis amitæ liberto apiunt. Lāuginem eius: barbā tū primū pubescentem q̄ nero nōdum deposuerat. Grādis natu: iam anus. Hanc: barbā sīue lāuginē. Mori uolo. q.d. simul hac uidero te factum uirum libens moriar. Largius: ad īteritum usq; eius aluū exinanirēt. Inuasit: occupauit. Abscederet: ad alios deueniret. Tauri: statilii de quo supra is. n. ex legato amphitheatrum romæ au. pricipatu erexit. Atticū uestinū: accesserat repēs cā q uestinus statiliā messalinā sibi iūxerat: haud nescius īter adulteros eius & Cæsarē cē: de uestini morte eodē loco Tacitus. Octauiæ: q̄ Claudius princeps Messalina tulerat. Impudēti: turpiter assimulato. Anicetū: hic ille ē: cuius cōsīlio usus ē nero in Agrippia mātre solutili nauigio pdēda: tacitus nō anicetū sed eucen natiōe Alexādrinū Canere p tibias doctū adulterii reū ait destiatū. Popeiā: sic. n. legēdū & nō pōpeiā ut hnt oēs fere Trāqlliani codices quos dūtaxat uidimus: tacitus cur inqt Nero deposito metu nuptias poppeæ ob eius terrores dilatas maturare parat. Octauiāq; cō iugē amoliri & rursus exturbat Octauiā: sterilē dictitās ex ī poppeæ cōiūgiē. Pli. popea certe Domitii Nerōis cōiūx. qngētas p oīa secū fœtas trahēs quū de asinā nā īterī loqret. Ictu calcis: tacitus post finē iudicri poppea mortē obiit fortuita mariti iracundia a quo grauida ictu calcis afflicta ē neq; n. uenenū credidērī q qdā scriptores magis odio q̄ ex fidē tradidērt. Claudiā Augu. tacitꝰ poppeā ñ claudiā Augustā īfātē noiatā scribit.

incertis auctoribus ad uisendū īterfectæ cadauer accurrisse: cōtrectasse mēbra alia uitupasse: alia laudasse: sitiq; īterim aborta bibisse. Meq; tū sceleris cōsciētiā q̄q̄ &. militū & senatus populiq; gratulatiōibus confirmaretur: aut statī aut unq̄ postea ferre potuit: sæpe cōfessus exagitari se matrona specie: uerberibus furiarū: ac tædis ardentibus. Q uī & facto p magos sacros euocare manes & exortare tentauit: Peregrīatiōe qdē græciæ eleusinis sacris quorū initiatiōe īpii: & scelerati uoce p̄cōis sū mouerētur: ītereē nō ausus ē. Iūxitq; pricidio matris amitæ necem q̄ quū ex duritia alui cubātē uisitaret: & illa tractā lanuginē eius ut assolet iā grādis natu: p blāditias forte dixisset simul hāc excepo mori uolo: cōuersus ad p̄xīos cōfestim se positurū uelut irridēs ait precepit que medicis ut largius purgarēt ægrā. Nec dū defunctæ bona inuasit suppōsso testō ne quid abscederet.

Item de parricidiis eius in uxores: affines & necessarios & coniunctos suos cōmissis.

Xores p̄ter Octauiā duas postea duxit. Pōpeiā Sabinā q̄storio patre natā & eqti Romano ante nuptam deinde statiliā Messalinā Tauri bis consulis ac triūphalis abneptē. Q ua ut potiretur uirū eius Atticū Vestinū cōsulē in honore ipso trucidauit: Octauiæ cōsuetudinē cito aspernatus corripiētib⁹ amicis sufficere illi debere resp̄ōdit uxoria ornamēta. Eādē mox sæpe frustra strāgulare meditat⁹ dimisit ut sterilē: sed improbāte diuortiū populo nec pcē te conuiciis ēt relegauit: deniq; occidit sub crimine adulteriorū adeo īpudēti falsoq; ut ī q̄stiōe pnegantibus cūctis Anicetū pædagogū suū indicē subiecerit: q dolo stupratā a se fateretur: Pōpeiā duodecimo die post diuortiū Octauiæ in matrimoniū acceptā dilexit unice: & tamē ipsaq; quo que ictu calcis occidit: q & se ex aurigatiōe sero reuersum grauida & ægra conuiciis incesserat. Ex hac filiā tulit Claudiā Augustam: amisitque admodum infantem. Nullum adeo necessitudinis genus est: quod nō scelere perculerit.

Antoniam

Antoniam:claudii qui prīceps fuit & petinæ filia que põpeio & fausto sylle nobilissimis iuuenibus nupserat de Antoniæ cõspiratione & morte plura tacitus. Cõstuprasset:irrumatiõi adhibuisset q̄ flagitiũ ut paratũ suspicemur uerba q̄ sequũt efficiũt eat inqt mr̄ mea & successorẽ meũ osculet.q.d. nũc maxie quũ eius os é irrumatiõe coīqnatũ. Ruffinũ crispinũ ex Ruffo crispo eqte.ro.& Sabīa poppea gẽitũ. Ludẽ.se mõ du cẽmõ īperatorẽ p lusũ assimulare q̄si ad successionẽ īperii alluderet qa Cæsaris priuignus: In ꝓcuratiõe:quũ ægyptũ ꝓcuraret Lauisset:tuscus q̄si nullã rõnẽ Nerõis affuturi habuisset Senecã:Anneũ:Senecã stoicæ disciplinæ philosophũ sua ætate summũ uaria de eius scriptis iudicia:cæterũ īgeniũ ꝓbãt oẽs:Gellius & Fabius sunt auctores:is resectis uenis haustoq̄ ueneno ut tacitus ait calide aq̄ balneo illatus ꝑit:de calũnia & mortis rõne idẽ auctor plura illud nõ ꝑtereundũ puto ꝓcrebuisse phamã Subriũ flauiũ cũ cẽturionibus occulto consilio agitasse:si piso & socii Nero nẽ obtrũcassent īperiũ senæcæ demãdare: Præfecto: ꝓtorii. Toxicũ misit:tacitus concessit uita burrus īcertũ ualitudīe aut ueneno ualitudo cõiectabatur q̄ in se tumescẽtibus paulatī faucibus:& īpedito meatu spiritũ finiebat plus uim. Neronis quasi reme diũ adhiberetur illi tũ palatũ:eius noxio medicamīe assueuerabãt. Libertos.idẽ auctor pallãtẽ claudii libertũ q̄ īmensam pecuniã lõga senecta teneret ab eo occisum scribit de Pallãtis diuitiis Pli. ut alio loco diximꝰ:& lu.ego possideo plus pallãte & licinis. Adoptionis:ut Nero a claudio adoptaretur:pallas.n. Agrippinæ nuptiis fauerat quum calistus post Messallinæ mortẽ loliam paulinã claudio ducendã censeret. Foris:extra necessitudīes.

Antoniã filiã Claudii recusantẽ post Põpeiæ uortem nuptias suas q̄si molitricẽ nouarũ rerũ īteremit. Similiter itẽ cæteros:aut affinitate aliq̄ sibi aut ꝓpinqtate cõiunctos in q̄bus Aulũ Plautiũ iuuenẽ:quẽ cũ ante mortẽ p uĩ cõspurcasset:eat nũc īq̄t mater mea:& successorẽ meũ osculetur iactans dilectũ ab ea:& ad spẽ īperii īpulsum. Priuignum Ruffiũ Crispinũ Põpeia natũ īpuberẽ adhuc:q̄a ferebatur ducatus & īperia ludere mergẽdũ mari dũ spicaretur seruis ipsius demãdauit. Tuscũ nutricis filiũ relegauit:q̄d in ꝓcuratione ægypti balneis in aduẽtũ suũ extructis lauisset. Senecã p̄ceptorẽ ad necẽ cõpulit quãuis sæpe commeatũ petẽti bonisq̄ cedẽti psancte iurasset suspectum se frustra ꝑiturũq̄ potiusq̄ nociturũ ei. Burro p̄fecto remen diũ ad fauces pollicitus toxicũ misit. Libertos diuites:& senes olim adoptiõis mox dominatiõis suæ fautores atque rectores ueneno ptim cibis ptim potiõibꝰ īdito īterce pit.

De sæuitia eius cõtra extraneos:& cæde illustriũ uirorũ.

Ec minore sæuitia foris & in exteros grassatusẽ stella crinita:q̄ sũmis ptãtibꝰ exitiũ portẽdẽ uulgo putatur p̄ cõtinuas noctes oriri cœpat. Anxius ea re: ut ex Babilo astrologo didicit solere reges talia ostenta cæde aliq̄ illustri expiare:atq̄ a semet in capita ꝓcerũ depellere:nobilissimo cuiq̄ exitiũ destinauit. Eniuero multo magis & q̄si p̄iustã cãm duabus cõiuratiõibus ꝓuulgatis q̄rũ prior maiorq̄ pisoniana Romæ:posterior uinciana beneuẽti cõflata atq̄ detesta ẽ. Cõiurati e uinculis triplicĩũ cathenarũ dixere cãm. Q uũ qdã crimine ultro fatereꝰ:nõnulli ẽt imputarẽt tanq̄ aliter illi nõ possent nisi morte succurrere decorato flagitiis omnibꝰ Dãnatorũ liberi urbe pulsi eue ctique ueneno aut fame. Constat quosdam cum prædagogis & capsariis uno prandio pariter necatos: alios diurnũ uictum prohibitum quærere.

Item de cæde multorũ passim facta. et aliis gestis eius.

Vllus posthac adhibitus delectus aut modus interimendi quoscunque libuisset quacunque de causa:sed ne pluribus referam. Saluidieno Orphito obiectum est: quod tabernas tres de domo sua circa forum

Stella crinita:Plinius nostro inquit æuo circa ueneficiũ quo Claudius Cæsar īperiũ reliqt Domitio Naroni ac deinde principatu eius Assiduũ ꝓpe ac seuũ nisi cometam hunc ab eo de quo alio loco diximus diuersum fuisse dixit. Per cõtinuas noctes:ob id pli. assiduũ dixit. Cæde illustri:illustriũ uirorũ morte. Pisonianã:ab auctore cõiurationẽ ipsam pisonianã appellauit:quũ multi alioq̄ uiri clari cum eo cõiurassent:: & in his militaris ordinis Cẽturiones qdã & Fẽnius Ruffus ꝓtorianarũ cohortiũ præfectus. Vinciana:hæc quoq̄a cõspirationis principe nũcupata. Vltro:sponte non quæstione coacti.

Imputarẽt:beneficii loco obiicerent. Illi:pdite illius uitæ. Succurrere:opẽ ferre.q̄n morbus aī alia rõne q̄ morte curari nõ posset. Capsarius uulpianus capsarios dictos ait eos q mercedis gr̄a seruãda ī balneis uestimẽta suscipiebãt sed hic ꝓ iis qui capsarũ custodes totiusq̄ supellectilis nobiliũ adolescẽtiũ eẽnt accipias oportet lu.custos angustæ uernala capsæ. Vno prãdio:ad illud ẽ referẽdũ qđ multos ueneno sublatos dixit. Diurnũ uero cibũ ad famẽ. Orphito. Orphiti Tacitus nõ uno loco meminit. Ad stationẽ:ad usum stãdi cõmorãdiue nõ uẽdẽdi ut prius quũ tabernæ fuerãt uñ orta ẽ reo calũnia:ẽ ꝓter significatũ iã dictũ statio locos ī quo ut uulpianus ait tuto naues

ſtare pñt qdā ita diſtinguūt ut ſit ſtatio in qua naues ad tēpus cōſiſtūt portus ubi tuto hyemare pñt. Ciuitatis:ad ciuiū ſtationē uel ciuitatibus ut qdā habēt.i.pegrinis. Caſſio lūgino tacitus obiectatū inqt Caſſio eſt qđ inter imagines maiorū.C.Caſſii effigiē coluiſſet iſcriptā:duci partiū. Peto thraſeæ:idē Cornelius:alias inqt cās ſubtexit ītерfecto thraſea peto & barea ſorano:olī utriuſq; infenſus & accedētibus cauſis in thraſeā qđ ſenatu egreſſus ē quū de Agrippina referret:quodq; iuuenili ludicro parū ſexpectabilē operā præbuerat

Polyphago cuidā:haud ꝑpriū id nomē eē dixeris ſed appellatiuū atq; a re ipſa factū πολυ multum κιφτό cōmedo Plinius pamphagos.i. oīa mādētes & anthropophagos.i.humana carne ueſcētes in aphrica ad meridiē ſupra ſyrtes poſuit. Cruda carnē:ob id ὠμοφαγον ὠμοσ nō inepte dixiſſet. Quid ſibi liceret.q.d.neq; ius neq; fas oportere ab eo reſpici quo Anaxarchus ſophiſmate Alexādri animū clyti cæde ꝑſtratū ut Plutarchus ait erexit

lecit:in aptū dedit. Libertis:ſuis

Quēq;:ſenatoq;. Reſalutatione:mutuo ſalutatōis officio:ſpartio te hac re & hāc tibi rē dicimus:. Auſpicādo rite īcohādo. Ope iſthmi corīthi aci iſthmi effoſſione. ξωου θανοντοσ

i.me moriēte terra cremetur igni.

me uino. Incē dit urbē tā palā:Tacitus de incēdio dicturus ſequitur inquit clades forte an dolo prīcipis incertū:nā utrūq; auctores ꝑdiderūt. Stupa tedaq;:īſtrumētis ad id ſcelus ꝑatrādū aptiſſimis. In ꝑdiis ſuis domibus:ſiue locis.q; in urbe poſſideret & urbanū ꝑdiū:& agreſte:dī. Nō attigerint mulctare ſint auſi. Bellicis machinis:inſtrumētis ad muros & edificia diſcutiēda exquiſitis. Labefacta cōcuſſa. Saxeo muro:non lateritia materia. Sex dies:ſexto demū ſcribit tacitus die apud imas exqlias finis īcēdio factus quū initiū eodē auctore ſumpſiſſet in ea pte circi maximi q; palatino:cælioq; mōti cōtigua ē ignis īterī ita lōge:lateq; graſſatus pī ut ex q̄ttuordeci regiōibus in q̄s diuiſa fuit Roma q̄ttuor ītactis tres ſolo tenus deiectæ ſint: reliqs ſeptē pauca teſtorū ueſtigia ſupfuerīt. Monumētorū buſtorūq;:idē auctor ſolatiū ait populo exturbato: ac ꝑfugo cāpum martis & monumēta. Agrippinæ hortos.qn ēt & ſuos patefecit Nero. priſcoq; ducū:regū & īpatoq; an potius illuſtriū romanorū q magnos qnq; ductaſſent exercitus. Deoq; ædes plurimæ:in quibus:lunæ ædes herculis ara:cū phano ab Euādro ſacrata.ſtatoris iouis:Numæ regia:Delubrū ueſtæ:cū penatibus populi ro.illud adiiciā qđ ad tāte cladis memoriam attinet q̄rto decīo calendas ſextilis id incendium ortum quo die ſenones Galli urbem a ſe captam concremarunt. Votæ:ædes. Et turre mecænatiea:que in exquiliarum parte eſt hodie corrupto nomine meſa pro mecænatia dicitur:de ea Oratius Molem propinquam nubibus arduis Omitte mirari beate. Flaminæ pulchritudine.i.pulchro flāmarum aſpectu ſed hæc ad ſæuum Neronis animum referenda. Haloſim illi:ilii captionem ſiue expugnationem. Ver. Tum uero oē mihi uiſum conſidere in ignes illum & imo uerti neptunnia troia.lu.ſcripſiſſe Neronem id incendium ſignificare uidetur:In ſcæna inquit nunq; cātauit Oreſtes:Troica non ſcripſit. Illo ſuo ſcœnico:quo ſcilicet in ſcœna uti erat ſolitus. Hic:ex quo incendio.

ciuitatis ad ſtationē locaſſet. Caſſio lōgino iuriſcōſulto ac lumīb⁹ orbato qđ ī uetere gētili ſtē mate. C. Caſſii pcuſſoris Cæſaris imagines retinuiſſet. Peto Thraſeæ triſtior & pædagogi uultus mori iuſſis nō āplius q; horarū ſpaciū dabat. At ne qd moræ īterueniret medicos admonebat:q cōctātes cōtinuo curarēt(ita.n.uocabat)uenas mortis gratia īcidere. Creditur ēt Polyphago cuidā ægyptii generis crudā carnē:& qcqd daretur mādere aſſueto cōcupiſſe uiuos hoſes:laniādos:abſumēdoſq; obiicere Elatus īflatuſq; tātis uelut ſucceſſibus negauit quēq; ꝑncipū ſciſſe qd ſibi liceret. Multaſq; nec dubias ſignificatiōes ſæpe iecit:ne reliqs q̄dē ſe ꝑſurū ſenatoribus.eūq; ordinē ſublaturū q̄ſq; e Republica:ac ꝑuīcias & exercit⁹ eqti Romano:ac libertis ꝑmiſſurū. Certe nq; adueniēs:nq; ꝑficiſcēs quēq; oſculo īptiuit. Ac ne reſalutatiōe qdē:& ī auſpicādo ope iſthmi magna frequētia clare ut ſibi ac po. Ro. bene res uerteret optauit diſſimulata ſenatus mentione.

De incendio urbis per eum facto.

Ed nec populo aut mœnibus patriæ pepercit:dicēnte quodā in ſermone cōi

īmo inqt: planē ita fecit:nā q̄ſi offēſus deformitate ueterū ædificiorū & anguſtiis flexuriſq; uicorū īcēdit urbē tā palā ut plæriq; cōſulares cubiculares eius cū ſtupa tædaq; ī ꝑdiis ſuis deꝑhēſos nō attigerīt: & q̄dā hortea circa domū aureā:quorū ſpaciū maxīe deſiderabat:ut bellicis machinis labefacta atq; inflāmata ſint.qđ ſaxeo muro cōſtructa erāt:p ſex dies ſeptēq; noctes ea clade ſæuitū ē ad monumentorū buſtorūq; diuerſoria plebe cōpulſa. Tūc ꝑter īmēſum numerū īſularū domus priſcorū ducū aſerūt hoſtilibuſ adhuc ſpoliis adornatæ:deorūq; ædes ab regibus ac deīde punicis:& gallicis belils uotæ dedicatæq;:& qcqd uiſendū atq; memorabile ex antiqtate durauerat. Hoc īcēdiū e turre mæcenatica ꝑſpectans: lætuſq; flāmæ(ut aiebat)pulchritudine haſoſim illi decātauit ī illo ſuo ſcænico hītu. Ac ne nō hinc quoque quātum poſſet prædæ & manubiarū īuaderet pollicitus cadauerū

Cadaue

Cadauerũ:corporũ ruinis obrutoꝝ. Rudeꝝ:diſiectæ materiæ q̃ domoꝝ erãt ueſtigia oppleta. Gratuitam:gratis exhibitã. Egeſtionẽ:arearũ purgationẽ. Ad reliqas:ad ea q̃ incẽdio ſupeſſent recipiẽda. Collationibus:pecuniis hinc inde collatis. In rõne libitinæ: in libitinæ tẽplo ad funus neceſſaria uendi cõſueuerunt:ut Plut.ait. Duo p̃cipua oppida:camelõdinũ & londiniũ coloniæ & cũ his. Verulaniũ municipiũ quibus locis ad.lxx.ciuiũ & ſocioꝝ millia cecidiſſe dicunt Cornelius eſt auctor. Legiõibus ſub iugũ miſſis:Duæ legiones ceſenii, peti ductu in armenia ad arſauiectẽ amnẽ a Vologeſe pthorũ rege aliquãdiu obſidione p̃ſſæ:

& ruderũ gratuitã egeſtionẽ:nomini ad reliqas rerũ ſuarũ adire permiſit:collationibuſq3 nõ receptis mõ uerũ ef flagitatis ,puincias priuatorũq3 cenſus prope exhauſit.

De cladibus q̃ ei⁹ tpe obuenerũt:& ,pbris cõtra eũ dictis.

Ceſſerũt tãtis ex prĩcipe malis ,pbriſq3 q̃dã fortuita peſtilẽtia unius autũni:q̃.xxx.funerũ milia in rõnẽ libitinæ uenerũt clades britãnica q̃ duo p̃cipua oppida magna ciuiũ ſociorũq3 cæde direpta ſũt ignomĩa ad oriẽtẽ legiõibus in Armenia ſub iugum miſſis:ægreq3 Syria retẽta:mirũ uel p̃cipue notabile ĩter hoc fuit:nihil eũ patiẽn⁹ q̃ maledicta & cõuicia hoĩum tuliſſe:neq3 in ullos leniorẽ q̃ qui ſe dictis aut carminibus laceſſiſſent:extitiſſe. Multa græcæ latineque proſcripta aut uulgata ſunt ſicut illa.

Quis negat Aeneæ magna de ſtirpe Neronem.
Suſtulit hic matrem:ſuſtulit ille patrem:
Dum tendit citharam noſter dum cornua parthus.
Noſter erit pæan ille hecatebeletes.
Roma domus fiet:ueios migrare quirites.
Si nos & ueios occupat iſta domus.

Sed neque auctores reqſiuit:& quoſdã p indicẽ delatos ad ſenatũ affici grauiore pœna ,phibuit. Trãſeũtem eũ Iſidorus cynicus in publico clara uoce corripuerat:quod Naucli mala bene cãtitaret: ſua bona male diſponeret. Et datus atellanarum hiſtrio in cãtico quodã. ΕΥΙΟΙΝΕ ΠΡΕΥΙΟΙΝΕ ΜΡ ſalue pater ſalue mater: ita demonſtrauerat ut bibẽtẽ natãtẽq3 faceret exitũ. C. Claudii Agrippĩæque ſignificãs & in nouiſſima clauſula Orcus uobis duxit pedes ſenatum

& nouiſſime ignominioſis cõditionibus ſũt dimiſſæ:addidit tacitus rumoré pcrebuiſſe eas ſub iugũ etiã miſſas. Syriã:in q̃ tũ res gerebant ſyrus Apollinis filius ut Appianus ſcribit terræ nom̃ dedit ΝΕΡΩΝ opẽ ΣΗΣ ΜΗΤΡΙΗΚΤΟΝΟΣ ΝΕΟΝΥ ΜΗΤΕΡΟ ΑΠΕΚΤΕΙΝΕ Nero Oreſtes.i.alter Oreſtes mẽri cida:nouus ſponſus. Nero ,ppriam mẽrem occidit. Quis negat Aeneæ gens Iulia ab Iulo eſt æneæ filio lõga gentis ſeries in Neronẽ uſq3 per adoptionẽ ,ppagata. Suſtulit hic nero.ſ. Mẽrem:Agrippinã. Ille Aeneas. Patrẽ: Anchiſem. Ver. Illũ ego p flãmas & mille ſequentia tela Eripui his humeris tota uis: & acumẽ diſtichi in ãbiguo uerbi ſenſu eſt:tollo.n. unde ſuſtuli nũc perdo ſiue e medio tollo ſignificat:nũc in altũ tollo nũc educo: capio: ſiue habeo: Fabius Vxorẽ duxi: natum ſuſtuli in quo ſignificatu Trãqllus ſæpe tulit ,p ſuſtulit utiẽ in priore igiẽ pte carmis ſuſtulit ,p abſtulit ſi ue pdidit accipi oportet altero loco ,p eo qđ eſt in altũ tulit conſtat náq3 Anchiſem excidio prĩo ab Aenea humeris dlatũ: Ruſtus auienus ſuſtollit dixit p̃ſenti tpe illa aũt: libycas quæ ſe ſuſtolit ad auras & rurſus in prĩo Phænomenon. Iam placet in ſuperũ uiſus ſuſtollere cælũ idem paſſiua uoce ſuſtollitur dixit ſæpius. Dum tendi citharam dũ Nero citharæ ſtudet fallitur ſiquis credat hæc carmina uno comprehendi epigrãmate quum ſingula diſticha diuerſum ſint ſortita argumentum quo apparet diuerſo fuiſſe tẽpore edita. Dũ cornua parthus:parthus hoſtis corneo arcu utiẽ. Noſter erit Pean:q̃q̃ ſimpliciter ad Apollinẽ ob lyrã id referẽdũ uideat qa tñ Pean dixit pcuſſorẽ accipias πραιῶ rerio uñ Pæan.lu.pce p̃cor pæã:& tu depõe ſagittas & mox poſtea ſed pæan cõtrahit arcũ. Ille:pthus hoſtis Hecatebeletes:a lõge feriens græce ΕΚΑΤΗΒΕΛΕΤΗΣ dr̃ & ΕΚΑΤΗΒΟΛΟΣ homerus ΕΚΑΤΗΒΟΛΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ. Roma domus: Neronis.ſ.q̃ totã urbẽ occupabat:pli.& quota ps ea appatus fuit aureæ domus ambiẽtis urbẽ ut prĩo diſticho illi mĩna cædes exprobrabrat atq3 ei ,pxĩo ieptũ citharizãdi ſtudium.ita hoc tertio edificãdi luxuria. Veios migrare qretes:ad ueterem alluxit hiſtoriã Liui.eſt auctor ſenõas urbe eiectos eaq3 incẽdio:& ruinis deformata cõſultatũ ĩter pres amad ueios populariter migrare deberẽt:ſed uehementi camilli oĩone:quã ſup ea re habuit tẽpeſtiuoq3 oĩe cõfirmati:pſeuerarũt ciues Romã ĩcolere ẽ ueioꝝ oppidũ ĩ ethruria nec multũ ab urbe diſtãs qppe uñ nihil ĩtermiſſo curſu Romã uſq3 æquos cucurriſſe conſtat:pli.maius auguriũ circa priſcos plebeiis circẽſibus excuſſo auriga ita:ut ſi ſtaret cucurriſſe in capitolium equos:ſedẽq3 ter luſtraſſe maximũ uero eodẽ pueniſſe a uehiis cũ palma:& corona effuſo rutumena.q ibi uicerat:q̃q̃ nõ eo ĩficias ĩtermiſſo ẽt curſu hoc accidere potuiſſe. Si nõ & ueios:iuidioſe dictũ q̃ſi tãta eẽt domus uaſtitas ut piculũ eẽt ne ueioſquoq3 occupet. Cinicꝰ:cinici dogmatis ſectator. Clara uoce cinicoꝝ fuit apta allatratiõe uitia corripe. Nauplii:fuit is palamedis q ad troiã piit pr̃ q̃ſqdẽ imeritã filii mortẽ ĩ græcos ulctus ẽ: Valerius flaccus Et face ſæua in tua mox danaos acturus ſaxa caphareu:Nauplius. Mala:in tragœdiis relata ΜΗΤΕΡ ΠΑΤΕΡΑ ΥΙΟΙΝΕ ΜΗΤΕΡ.i. ſalue pr̃ ſalue mr̃. ſic.n. ĩſcripta erat athellanica fabula. Demonſtrauerat:hiſtrio. Bibẽtẽ:pr̃em ad claudiũ alludẽs:queneno ſublatus ẽ q̃q̃.n. boleto iditũ credat fuerũt tñ

q aliter datū opinarent q̄si poculo ſtuſū. Natāte:hoc ad Agrippinā q̄ q̄tū i nerone fuit naufragio ꝓiit.

Nouiſſima clauſula: fabulæ. Orchis:ſaltatio.ſic.n.legerī potiꝰ q̄ orchus ut oēs codices quos uidimus hñt ut latēt taxatā itelligamꝰ turpē ſenatus aſſentatōnē q canēti Nerōni plauderet:niſi orcus ꝓ nerōe acciꝑat q̄ſi alter i abſumēdo ſenatu orchus. Geſtu: indecoro plauſu.

Hiſtrionē:q fabulā egit. Et phūm hiſidorū cynicū. Cōtēptu:qa uere cōtenēt ꝓui facēt q eiuſmōi obtrectatiōes. Irritaret:cōcitaret. Ingenioſos:ad plura i ſe ſcribēda. Deſtituit orbis.i.hoium cōſēſus:fauor ſtudiū. Iulio uīdice:de uindicis & Galbe dfectiōe tacitꝰ abūde multa τοτ:κυιον πασσα γαιετ ρξφ3ι filiolū tota terra nutrit. Maiore uenia.i.miore accuſatiōe. Meditaretur:exerceret. Quidā:mathematicorū. Cui ſpei:priſtīæ.ſ.fortūæ i integrū reſtituēdæ. Britānia & armenia:de q̄rū alienatiōe i trāſcurſu auctor:nā quū ro.legiōes a pthis ſubiugatæ ſūt. ob armeniā ē bellatū. Defunctum:ad exitū pueniſſe.

Aetate: Galbæ q eū uitæ annū tūc egebat:quū i hiſpāia ipator cōſalutatus ē. Singulare unicā & nullo mō uariabilē:aut tā lōgā: ut nulli prīcipū lōgior contigiſſet. Piſces eas ſibi ſ̄laturos qđ policrati ſamioīum prīcipū q ſua ætate fuerunt fortūatiſſimo cōtigiſſe Herodotꝰ. & Pli.tradūt ut ānulū imaī piectū eximii ualoris ſardonicē ait Pli.fuiſſe piſcis a piſcatore oblatꝰ reſtituī.

Die quo mī rem occiderat:nō illo tpe ſed eo āni die quo mī ab illo occiſa fuerat. Hactenus:ut i apertas minas erupit. Cōtumelioſis:cōtumeliaꝫ. Plenis. eiuſq phamā ꝓſcindētibus. Citharœdū malū:ita turpia illa citharæ deliramēta aīo īſederāt ut ne i apto qdem diſcrimīe meptire deſierit. Aenobarbū: de cognomīs rōe uide ſupra. Adoptiuo:Nerōis appellatiōe qđ nomen eēt ex claudii adoptiōe ſortitis. Inſcitia:qđ īſcius eēt opæ: & ſtudii a ſe circa muſicē nauati. Militē gallū a ro. oppſſū q̄ſi certū futuræ in Gallos uictoriæ Auguriū rē ad ſe traxit. Netūqdē: quū maxīe ordinū fauore opus erat. Per organa hydraulica:muſicū īſtrūm a ſimilitudine naualis machinæ dictum Plinius auctor eſt pneumatica ratiōe chtheſibium hydraulica organa in tahenienſium nauali reperiſſe:& geſtū notarēt hiſtrionē & philoſophū Nero nihil āplius q̄ urbe Italiaq3:ſūmouit:uel cōtemptu omnis infamiæ:uel ne fatendo dolorem irritaret ingenia.

De defectione galliarum cōtra eum & aliis geſtis eius.

Alē ꝓncipē paulo minus.xiiii.ānos ppeſſus terrarū orbis tādē deſtituit initiū faciētibꝰ Gallis duce Iulio uīdice:q tū eā ꝓuīciā ꝓprætor obtinebat. Prædictū a mathematicis Neroni olī erat fore ut q̄q3 deſtitueretur unā illa uox eius celeberrīa tota terra nutrit mimā artē:ſiue articulā:quo maiore uenia meditaretur cytharœdicā artē ꝓncipi ſibi gratā ꝓuato neceſſariā. Spopōderunt tamē qdā deſtituto ei ordiationē oriētis nōnulli noīant regnū hieroſolymorū plures oīs ꝑſtinæ fortūæ reſtitutiōeꝫ Cui ſpei ꝓnior Britānia armeniaq3 amiſſa:ac rurſus utraq3 recepta defunctū ſe fatalibus malis exiſtimabat. Vt uero cōſulto delphis Appolline ſeptuageſimū & tertiū ānū cauēdū ſibi audiuit q̄ſi eo demū obiturus:ac nihil cōiectās de ætate Galbæ tāta fiducia nō mō ſenectā:ſ3 ēt ꝑpetuā ſingulārēq3 cōcepit fœlicitatē:ut a niſſiſ naufragio præcioſiſſimis rebus nō dubitauerit iter ſuos dicere piſces eas ſibi relaturos. Neapoli de motu galliarū cognouit die ipſo:quo matrē occiderat:adeoq3 lēte ac ſecure tulit ut gaudēdi ēt ſuſpitōnē ꝓberet tāq occaſiōe nata ſpoliādarū iure belli opulētiſſimarū ꝓuinciarū. Statimq3 in gymnaſiū progreſſus certantes athlætas effuſiſſimo ſtudio ſpectauit. Cœnæ quoque tpe interpellatus tumultuoſioribus litteris hactenus excāduit ut malū his qui deſiiſſent minaretur:denique p octo continuos dies reſcribere cui nō mandare quid aut ꝑcipere conatus rem ſilentio oblitterauit.

De reditu eius ad urbē: & cōtumeliis in eū dictis & aliis geſtis eius.

Dictis tādē uīdicis cōtumelioſis & frequētibus ꝓmoturſenatū epiſtolā in ultionē ſui Reiq3 pub. adhortatus ē:excuſato lāgore fauciū ꝓp quē nō adeēt. Nihil ātæq3 doluit q̄ ut citharœdū malū ſe īcrepitū:ac ꝓ Nerōe Aenobarbū appellatū: & nomē qdē gētile:qđ ſibi ꝓ cōtumeliā exprobaretur reſū pturū ſe ꝓfeſſus eſt depoſito adoptiuo. Cætera cōuicia ut falſa nō alio argumēto refellebat:q̄ qđ ēt inſcitia tantope laboratæ ꝑfectæq3 a ſe artis obiiceretur: ſingulos ſubīde rogitās noſſent ne quēquā ꝑſtātiorē. Sed urgētibus aliis ſup alios nūciis Romā ꝑtrepidus rediit: leuiterq3 mō in itinere friuolo auſpicio mente recreata quū annotaſſet īſculptū monumēto militē gallū ab eqte Romano oppſſū trahi crinibus ad eā ſpēm exiluit gaudio: cælūq3 adorauit. Ac ne tūc qdem aut ſenatu aut populo corā appellato quoſdā e ꝓmioribus uiris demū euocauit:trāſactaque raptim cōſulatiōe reliquā diei ptem p organa hydraulica noui & ignoti generis circunduxit:oſtendenſque ſingula de rōne ac difficultate cuiuſque differens:iāque ēt

delphinas hydraulicorum organorum concentu demulceri. proiſturū

prolaturum oīa in theatrū affirmauit: si per uindicē liceat.

De defectione hispaniarum: & galbæ contra eum.

Ostq̄ deīde eēt Galbā & hispāias desciuisse cognouit collapsus aīoq3 male fracto diu & sine uoce: & ꝓpe ītermortuꝰ iacuit: utq3 resipiuit ueste discissa capite cōuerberato actū de se ꝓnunciauit Cōsolātiq3 nutriculæ & aliis quoq3 iā prīcipibꝰ similia accidisse memorāti se uero præter cæteros inaudita & īcognita pati respōdit. q suū īpium uiuꝰ amitteret: nec eo secius q cq̄ ex cōsuetudine luxus atq3 desidiæ omisit uel minimū. Q uinīo quū ꝓspi qdā ex ꝓuīciis nūciatū eēt supabūdātissimā cœnā iocularia ī defectiōis duces: carmina: lasciueq3 modulata: q̄ uulgo īnotuerūt eēt gesticulatꝰ ē: ac spectaculis theatri clā illatꝰ cuidā scænico placēti nūciū misit abuti eū occupatōibus suis. De malis eiꝰ ꝓpositis & de cōsulū ꝓuatōe: & cōsulatꝰ assumptōe.

Nitio statī tumultus multa & īmania uerū nō abhorrētia a sua natura creditur destinasse: successores ꝓcussoresq3 sūmittere exercitus: & ꝓuīcias regētibus q̄si cōspiratis idēq3 & unū sentiētibus q cq d ubiq3 exulū: q cq d ī urbe hoīum gallicanorum eēt cōtrucidare illos ne desciscēti bus aggregarētur: hos ut cōscios populariū suorū atq3 fautores Gallias exercitibus diripiēdas pmittere: senatū uniuersū uenēo p cōuiuia necare: urbē īcēdere feris in populū īmissis: quo difficilius defenderetur: sed absterritus nō tā pœnitētia q̄ pficiendi despatiōe: credēsq3 expeditiōem necessariā cōsules ante tps priuauit honore: atq3 in utriusque locū solus iniit cōsulatū: quasi fatale esse nō posse Gallias debellari nisi a cōsule: ac susceptis fascibus quum post epulas triclinio digrederetur ītnixus hūeris famulorū affirmauit simul ac primū prouinciā attigisset inermē se in conspectus exercituū proditurū: nec quicq̄ aliud quā fleturū Reuocatisq3 ad penitētiā defectoribus sequēti die lætū īter lætos cātaturū epinicia. q̄ iā nunc sibi cōpōi oporteret.

De apparatu expeditiōis cōtra gallos & exactiōibus eius.

N ꝓparāda expeditōe primā curā habuit diligēdi uehicula portādis scænicis orgāis: cōcubiasq3: q̄s secū educeret tōdēdi ad uirilē modū: & securibus peltisq3 amazōicis īstruēdi. Mox tribus urbanas ad sacramentū citauit: ac nullo idoneo respōdēte certū domīs seruorū numerū īdixit. Nec nisi ex tota cuiusq3 familia ꝓbatissimos ne dispēsatoribus qdē aut amanuēsibus exceptis recepit: partē eēt cēsus oēs ordīes cōferre iussit. & īsup īclinos ꝓuatarū ædiū atq3 insularū pensionē annuā repsentare fisco. Exegitq3 ingenti fastigio & acerbitate nūmum asperum: argentū pustulatū: aurū aut obrizum: ut plæriq3 oēm collationē palā recusarent cōsensu flagitātes a delatoribus potius reuocāda

Prolatuꝝ: repræsentatuꝝ. Si puindicē q̄si ꝓ hūc dicer uoluisset publicæ fœlicitatis īterpellatorē.

Et hispāias: qbus Galba ꝓsidebat.

Male i. ualde Cic. idq; ad rē ptinere credebant scriptores illos male mulctatos. Nutriculæ: Eglogæ si ue certe alexādriæ utraq; enī eius nutrix fuit. Aliis prīcipibus: q ipsi us tpa ꝓcesserāt. Similia accidisse: ꝓuinciaꝝ: & exercituū defectiōes.

Præter cæteros: prīcipes ītellige.

Supabūdātissimā cœnā: uel luxurioſe paratam aut qd magis placet frequētissimo conuiuio initā. In defectōis duces: Vindicē & Galbā.

Innotuerūt: ī uulgus exire. Gesticulatus: gestu quodam imitatus

Clā: occulte ob tēpoꝝ nouitatē persona dissimulata. Scoenico: histriōi ī scœna canenti. Abuti eū: ocioſe sibi placer quia sine æmulo certaret: q̄si denūtiatū uellet nisi p̄sentibus eēt curis districtus fuisse cū illo certaturꝝ iniecturūq; solli citudinē īgentē. Desciscētibus defectionū ducibus. Hos Gallos cōscios: pticipes. Populariū. i. cōsilio rū q̄ ab hoībus suæ gētis fuissēt ī se inita. Defenderer: urbs. s. ab īcendio. Nō tā pœnitētia: qa sceleris pœniteret. Quasi fatale: eēt isq; iuadēdi cōsulatus ptextus fuit. Epinicia: carmīa nūc & laudatōes ad uictoriā attinētia ē ἐπὶ νίκῃ no alioqn pmiū: seu celebritas ꝓ hīta uictoria ab uictoria. Scœnicis organis: īstrumētis qbus ī scœna utebāt. Peltis. scutis. Ver. Ducit amazonidū lūatis agmīa peltis. Ma. peltatā amazōa appellat. Nullo idōeo: ad militare munus obeūdū apto. Dīis seruoꝝ: iis q seruos hērēt. Fāilia: seruoꝝ nūero. Ne dispēsatoribꝰ aut amanuēsibus exceptis: sed illis etiā adēptis quorum opa ciues maxīe īdigerēt: erāt amanuēses serui quoꝝ manu ī scribendis epistolis & aliis id gēus libellis dīi utebant dicunt & serui a manu quo uerbo idē Tranqllus alibi est usus. Census: suaꝝ fortunaꝝ. Cōferre: ī usū belli exhibeī. Inglinos alienas domos īcolētes. Priuataꝝ ad eaꝝ dr̄iam q̄ publice locabātur

Annuā: ergo ītegrā. Repsentare: fisco ascribeī aut certe numerare. Fastidio morositate. Nūmū asperū: recēter credo pcusū. Argentū pustulatū: purissimum. Mar. Obrizū: Plinius auriq; experimento ignis ē. ut simili colore rubeat ignis atq; ipm obrizū uocāt. Omnē collationē: ab eo qd supra cōferre dixit.

Argēti tibi libra pustulati q̄q̄ scio ego non deesse q postulanti legant.

Præmia reuocãda:adimẽda potius delatoribus q̃ ſua delatiõe diu cõſecuti eẽnt:& hoc ĩ Neronis inuidiã:q̃ delatores multos dãnatis oĩum ordinũ ciuibus eorũq̃ fortunis cõfiſcatis ditarat. Lucrãtiũ:ſic oẽs codices: quos uidimus hñt:ſed neq̃ ſenſus:neq̃ ordo ullus ex ea lectiõe elici q̃re luctãtiũ legẽdũ cõtẽderim.i.Nerõis: & aulicoꝝ.q paleſtrã exercebãt:ten ebaĩ Nero paleſtræ ſtudio.ut nõ multo poſt diceĩ. Puluere:Pli. nõ multũ a puluere puteolão diſtat harena tenuiſſima nõ ad ſuſtinẽda maria:fluctuſq̃ frangendos ſed ad debellãda corpa paleſtre ſtudiis ĩde certe Patrobio Nerõis prĩcipis liberto aduehebaĩ. Currus:qd p currũ p̃ter auri gãdi ſtudiũ ĩtelligere poſſimus nõ uideonã nero ĩ publicis quoq̃ ſpectaculis ut ẽ ſupra demõſtratũ auri gãdi pitiã oñtauit. Agona:certamẽ:ad bellũ undiq̃ illi cõflatũ allu ſit. Scopa:ſic trãqlliani oẽs quos duntaxat uidimus hñt codices ſed nil ad culleũ quẽ nero meritꝰ erat ſcopa:add oqd fabio auctoꝝ:ut ſcalas:ſic ſcopas nũero multitudinis dicimus:ſed aſcoperã legẽdũ ut ex Politiãi uiri clariſſimi obſeruatiõibus didiſcimus ille uetuſtiſſimi codicis lectiõe fretus ĩ quo mius mutilatã eẽ dictionẽ ſcribit: cæteꝝ ſuidæ auctoritatẽ ſecutus q ΣΚΟΠΗ ΡΑ ΜΑΡΣΙΠΠΙΟΝ.i. marſippiũ eſſe ait nos facile ĩ ſnĩam adduxit:ut p ſcopa mẽdoſa dictiõe:ac ne latĩa q dẽ aſcoperã legamus.ut ſit ſenſus. ego quo potui polliceũ ſiue mimũ follẽ tibi ĩduxi:ſed tu qa mĩ rem peꝛmiſti culleũ ex meritus capacioré dico follẽ:quo iſutus ĩ pfluentẽ deiiciare Cic. ad herẽniũ ſi Cicerõis id opus ẽ Et lex.q parentẽ necaſſe iudicatus erit ut is obligatus & obuolutus corio deuehaĩ in fluẽtem. Diõiſyus bubulũ ait coriũ ipſi ſupplicio adhibitũ. Vale.illi aſtipulaĩ

Gallos:ad galliaꝝ defectionẽ alluſit:illius deſidia:ĩertiq̃ cãtãdi ſtudio ortã. Crebro uindicẽ:ciues q̃ plurimi ſimulata in ſeruos ira quũ torctoré appellarẽt uindicẽ adeſſe iubebãt ad ipm gallicãæ defectiõis auctorẽ omẽ referẽtes. Tũ ueteribus:ſupioꝝ tpe aut p q̃tẽ aut aliter uiſis. Nouis poſt defunctionẽ oblatis. Ab Octauia:cõiuge:q̃ falſo adulterii crimĩe occideraĩ. Oppleri:cooperi. Arcericq̃ progreſſu:ut unũ ad prĩcipatus amiſſionẽ ĩ ſõnium ptineret:alteꝝ ad ipius ĩteritũ tertiũ tã ad ipii q̃ ad uitæ exitum.

Aſturconẽ:aſturcões ab aſturia hiſpaniæ pte uñ optimi ueniũt eq pui:q mollĩ alterna crura glomerãdo explicãt. Mar. Hic breuis ad numerũ rapidos q colligit ungues uenit ab auriferis gẽtibus auſtur equus. Mauſeolo:qd in martio cãpo fuiſſe oñdimus. Auſpicãti:auſpicia captãti. Sporus:q Neroni nupſit. Vix reptæ claues:q̃ſi dii nulla eſſent illius uota excepturi. Tũ facies:quod ſic interprætandũ apparet quaſi acclamatum eſſet ut dicerent qui circunfuſi ſteterant ita facies Nero:hoc eſt hunc exitum tuis ſceleribus dignum aſſequere ΛΑΘΗΙΝ ΜΑΘΙΟ ΥΕΣΟΥΥΓΑΩΣΣ ΜΗΤΗΟ ΠΑΤΗΡ mori me iuſſerunt uxor:mater:pater. Conſcerpit:lacerauit. Duos ſcyphos:calices criſtallinos Plinius

præmia quecunque cepiſſent.

De probris contra eum ſcriptis:ac aliis geſtis eius.

Xãnonæ quoq̃ caritate lucrãtiũ accreuit inuidia nã forte accidit ut ĩ publica fame alexãdrĩa nauis nũcia retur puluerẽ luctatorib⁹ aulicis aduexiſſe Q uare oĩum ĩ ſe odio ĩcitato nihil cõtumeliatũ defuit:q̃n ſubiret Statuæ ei⁹ a uertice curr⁹ appoſit⁹ ẽ cũ ĩſcriptõe græca. Nũc demũ agona eẽ & traderet tãdẽ. Alterius collo & a ſcopa deligata ſimulq̃ titulus:ego qd potui:ſ̃ tu culeũ merniſti. Aſcriptũ & colũnis iã gallos eũ cãtãdo excitaſſe:iã noctibus iurgia cũ ſeruis plæriq̃ ſimultãtes crebro uindicẽ poſcebãt.

De ſomnis & prodigiis mortem eius præcedentibus.

Erebatur ad hæc euidẽtib⁹ portẽtis:ſõniorũ & auſpiciorũ & oĩum tũ ueteribus tũ nouis nũq̃ antea ſomniare ſolitus. Occiſa demũ matre uidit p q̃tẽ naue ſibi regenti extortũ gubernaculũ:trahiq̃ ſe ab octauia uxore in arctiſſimas tenebras. Et mõ pẽnatarũ formicarũ multitudine oppleri:mõ a ſimulacris gẽtiũ ad Põpeii theatrũ decaturũ circũiri:arceriq̃ p greſſu Aſturconẽ: quo maxĩe letatur poſteriore corpis pte ĩ ſimiæ ſpeciẽ trãſfiguratũ:ac tãtũ capite integro hĩnitus edere cãoros. De mauſoleo ſpõte foribus patefactis exaudita uox ẽ:noĩe eũ ciens: calẽdis ianuarii exornati lares in ipo ſacrificii apparatu cõciderũt. Auſpicãti ſporus annulũ muneri obtulit cuius gẽmæ ſculptura erat Proſerpinæ raptus. Votorũ nũcupatõe magna iã ordinũ frequẽtia uix reptæ capitolii claues: quũ ex oratiõe eius:q̃ in uĩdicẽ porabat:recitaretur in ſenatu daturos pœnas ſceleratos:ac breui dignũ exitũ facturos:cõclamatũ ẽ ab uniuerſis Tu facies Auguſte. Obſeruatũ ẽt fuerat nouiſſimã fabulã cãtaſſe eũ publice:oedipodẽ exulẽ:atq̃ ĩ hoc ꝺcidiſſe uerſu. ΛΑΝΕΥΤΟΝΟΘΕΣΙΤΑΜΟΣ ΜΗΝΗΡ ΠΟΙΗΙΟ De uariis anguſtiis & cogitationibus eius:quũ eſſet ab omnibus derelictus.

Vnciata ẽt ĩterĩ cæterorũ exercituũ defectõe litteras prãdẽti ſibi redditas cõſcerpit: mẽſã ſubuertit: duos ſcyphos gratiſſimi uſus:quos homericos a cælatura carminũ Homeri uocabat:ſolo illiſit:ac ſũpto a Locuſta uenẽo: & in aureã pyxidẽ cõdito trãſiit in hortos ſeruiliãos:ubi p̃miſſis libertorũ fidiſſimis oſtiã:ad claſſem p̃parãdã: tribunos cẽturiõeſq̃ prætorii de fugæ ſocietate tẽptauit:ſed ptĩ

tergiuersantibus: partim aperte detrectantibus. uno uero etiam proclamante usqueadeo nemori miserum est: uaria agitauit: parthos ne an Galbã supplex peteret: an atratus prodiret in publicum proq; rostris quãta posset maxima ueneratiõe ueniam præteritorum precaretur. Ac ni flexisset animos uel ægypti præfecturam concedi sibi oraret inuentus est postea in scrinio eius hac de re sermo formatus sed deterritum putant ne prius q̃ in forum peruenireti: discerperetur: sic cogitatiõe in posterũ diẽ dilata: ad mediam fere noctem excitatus ut cõperit statiõem militũ recessisse prosiluit e lecto: misitq; circum amicos: & quia nihil a quo q̃ renunciabatur: ipse cum paucis hospitia singulorum adiit. Verum clausis omnium foribus respondente nullo cubiculum rediit: unde iam & custodes diffugerent direptis etiam stragulis: amota & pyxide ueneni: ac statim spiculũ ac mirmilonem: uel quemlibet alium percussorem: cuius manu periret: requisiuit & neminem reperto. Ergo ego inq̃t: nec amicũ hẽo nec inimicum: procurritq; quasi præcipitaturus se in thyberim. De fuga eius ab urbe & aliis gestis.

Ed reuocato rursus ĩpetu aliqd secretioris latebræ ad colligẽdũ aĩum desiderauit: & offerẽte phaõte liberto suburbanũ suũ ĩter salariã & numẽtanã uiã circa q̃rtũ miliariũ ut erat nudo pede atq; tũicat⁹ penulã obsoleti coloris superinduit: ad opertoque capite & ante faciem obtẽto sudario equũ ascẽdit quattuor solis cõitãtibus. ĩter quos & Spor⁹ erat: statiq; tremore terræ: et fulgure aduerso pauefactus audiit ex proximis castris clamorẽ militũ: et sibi aduersa: et Galbæ prospera noĩnãtiũ. Et iã ex obuiis uiatorib⁹ quẽdã dicẽtẽ hi neronẽ psequũtur: aliũ scisitãtẽ et qd ĩ urbe noui de Nerone. Equo aũt odore abiecti ĩ uia cadaueris cõsternato detecta facie agnitus ẽ a quodã Missitio prætorião et salutatus: ut ad diuerticulũ uẽtũ ẽ dimissis eqs ĩter fruticeta ac uepres p harũdĩeti semitã ægre: nec nisi strata sub pedib⁹ ueste aduersus uillæ parietẽ euasit. Ibi hortãte eodẽ phaõte ut ĩterĩ ĩ specũ egestæ arenæ cõderetur: negauit se uiuũ sub terrã iturũ: ac parũp cõmoratus dũ clãdestinus ad uillã ĩtroitus pararetur: aq̃ ex subiecta lacũa potaturus manu hausit. Et hæc ẽ: inq̃t: Neronis decocta. Deinde diuulsa sentibus penula traiectos surculos rasit: atq; q̃dru pes per angustias effossæ cauernæ receptus ĩ proximã cellã decubuit sup lectũ modicella culcitra: ueterẽ pallio stragulo instructũ: fameque & iterum siti interpellãte panẽ quidem sordidum oblatum aspnatus est. Aquæ autem tepidæ aliquantum bibit. De morte eius et gestis in ea.

Vnc unoquoq; hinc inde instante ut q̃primũ se impendẽtibus cõtumelĩs eriperet: scrobẽ coram fieri ĩperauit: mẽsus ad corpis sui modulũ: cõponiq; simul siqua ueniret̃ur frustra marmoris et aquã simul ac ligna cõferri Nero inquit amissarum rerum nũtio accepto: duos calices cristallinos in suprema ira fregit. Tergiuersantibus: neq; policentibus neque aperte recusantibus. Detrectantibus: abnuentibus. Atratus: mœsto: & lugubri habitu & qualis reum supplicemque deceret quidam Attractus legũt quasi uero expectandum censuisset tãtisper: dum iniectis catenis in medium traheretur: quod tam ridiculum est dicẽ: q̃ stultum fuisset agere. Flexisset flectere potuisset ut in pristina dignitate imperio retineretur. Stragulis: cubiculari apparatu. Pyxide amota: ut ne morĩ quidem liceret. Percussorem: qui se ferro conficeret. Nec amicum habeo nec inimicum: uocem uere miserabilem: miser sit necesse est qui neutrum habeat: quod uox illa apud læliũ Cicerõis declarat quum quidã stulte gloriaretur se inimicum nullum habere respondisset ergo nec amicum: necesse est enim hominis uitam utrunque sortiri. Salariam & nomentanã uiam: salaria uia: quain sabiniam itur dictaque ut festo placet quia per eam sabini salem deferebant estque salaria quoque porta: quæ olim quirinalis mox collĩa ut Varro innuere uidetur dicta est. Nomentana uia: quia nomentum ducat. Sudario: tenui uelo. Ad aduersum: ex aduerso stantes. Euasit: per arundineti semitam & uepres peruenit. Prætoriano milite. Egestæ arenæ: uñ arena erat egesta. Introitus pararetur: nã ad uillæ murum progressus non continuo est uillam ingressus. Decocta: id ẽ decoctæ loco cupidissime epota. Surculos abrasit: surculos qui traiecta penula inhæserant detersit. Quadrupes: pedibus & manibus obrepens. Strato: superiecto. Impendentibus: imminentibus instantibus. Eriperet: subtraheret: Scrobem: fossam.

Curando:lauando. Qualis artifex.i.q̃ miſerabilis:q uiuus adhuc meũ curo funus. Et quæri ad ſupplicĩ reqrt. Acie: mucronũ acumine:& faſtigio. Exẽplo:ut eorũ aliqs prius ſibi morte cõſciſceret: cuius exemplũ ſecutus itidem ipe faceret

non decet

Neronẽ:nõ decet ſobriũ eẽ in his: age excita teipm.

equorũ uelociũ ſtrepitus pulſat aures meas. Epaphrodito libellis: ut a pedibus: ut a manibus ſic a libellis ueteres dixeř:tuq ſeruũ aut miſtrũ ſubaudi. Penula: ueſte. Sero: tarde ueniſſe.q.d.ſe iam pempto. Et hæc é fides:q ſero ueniſſet qa aĩam efflaret uel certe Cẽturionẽ mutatæ fidei argueř uoluit. Extantibus: eminẽtibus. Rigẽtibus:terrifico rigoř cõtẽtiſ. Prio tumultu.ſtatĩ nũciata galliæ defectiõe. Calẽ.ianua.quo die nitidoř cultu ſacroꝝ cã capitoliũ romãi aſcẽdebãt:Oui. Veſtibus intactis tarpeias itur ad aras. Cũ acte ſic legẽdũ ut alio loco admonui nõ accia Tacitus Acté libertã a neroẽ amata ſæpius celebrat:accią nũquã

Dõitioꝝ:q̃ familia nero erat ortus. Collæ:eminẽtioř hortoꝝ pte:qdã collo hñt q nõ pbo. Soliũ ſepulchri ſupficies. Porphiritici lapidis de porphirite plura plinius.

Circũ ſeptũ: clauſum. Maculoſo:maculis reſpſo. Sufflauo:ſemiflauo Pulchro magis:q̃ uenuſto: magis forma quã liniamtis pdito.

Cæſiis:ceruleis: glaucis a ueteribus latinis cæſia q̃ a græcis glauco pis &ut nigridius credidit a colore cœli dcã eſt a maioribus:q̃ſi cœlia.

Hebetioribus: debilioris uiſus: aut certe nullũ uigoré hñtibꝫ. Obeſa:ꝑpĩgui. In gradus:í plures ordines ſeu orbes concĩnatos. Submiſerit cõtra pr̃ium moré creſceř paſſus ſit. Syntheſim:ueſté breué & expeditã ex diuerſis lanaꝝ coloribus q nomẽ ipm arguit

græci cõpoſitionẽ uocãt eo ueſtis geneř ſaturnalibus.ro.uti cõſueuere Mar.ſyntheſibus dũ gaudet eqs dñſq ſenatus. A philoſophia:a philoſophiæ ſtudiis. Cõtrariã eẽ nõ ꝓpcepta credo: ſed qa tã animi q̃ corpis,uigor rerũq gerendaꝝ ĩdu ſtria philoſophica cõtẽplatiõe contrahaťſũt alioqn:qſ nõ uidet:ñ mõ curando mox cadaueri fleńs ad ſingula atqꝫ idẽtidem dictitans. Q ualis artifex pereo. Inter moras perlatos a curſore Phaõtis codicillos præripuit:legitqꝫ ſe hoſtẽ a ſenatu iudicatũ:& queri ut puniatur more maiorũ. Interroga/uitqꝫ q̃le eſſet id genus pœnæ:& quũ cõperiſſet nudi hominis ceruicẽ inſeri furcæ corpus uirgis ad necẽ cædi. Conterritus duos pugiões:quos ſecũ tulerat arripuit: tẽtataqꝫ utriuſqꝫ acie rurſus cõdidit:cauſatus nõdum adeſſe fatalẽ horam. Ac modo Sporũ hortabatur:ut lamentari ac plangere inciperet:mõ orabat ut ſe aliquis ad mortem capeſſendã exemplo iuuaret:interdũ ſegnitiẽ ſuam his uerbis ĩcrepabat uiuo deformiter ac turpiter

Iã equites appropinquabãt:quibus præceptũ erat ut uiuũ eum adtraherent:quod ut ſenſit trepidãter effatus

ferrũ iugulo adegit iuuãte Epaphrodito a libellis. Semianimiſqꝫ adhuc irrũpenti centurioni & penula ad uulnus appoſita in auxiliũ ſe ueniſſe ſimulanti nõ aliud reſpondit q̃ ſero: & hæc eſt fides:atqꝫ in ea uoce defecit: extãtibus rigentibus oculis uſque ad horrorem formidinemque uiſentiũ:nihil prius aut magis a comitibus exegerat q̃ ne poteſtas: cui q̃ capitis ſui fieret:ſed ut quoquo modo totꝰ cremaretur. Permiſitque hoc Seius Galbæ libertus non multo ante uinculis exolutus:in quæ primo tumultu coniectus fuerat.

De funere & reliquiis eius.

Vneratus eſt impenſa ducẽtorum milium ſtragulis albis auro intextis qbus uſus calendis ianuarii fuerat reliquias Aegloga & Alexandria nutrices cum acte cõcubinas gentili domitiorum monumento cõdiderunt:quod proſpicitur e campo martio impoſitum collo hortulorum. In eo monumento ſolium Porphyretici marmoris ſuperſtanti lunenſi ara:circumſeptum eſt lapide thaſio.

De ſtatura & cultu corporis eius

Tatura fuit pene iuxta: corpore maculoſo & fetido/ſufflauo capillo:uultu pulchro magis quam uenuſto: oculis ceſiis & hebetioribus:ceruice obeſa:uentre obiecto: gracillimis cruribꝰ:ualitudine proſpera. Nam qui luxuriæ ĩmoderatiſſimæ eſſet:ter omnino per.xiiii.ãnos languit:atque ita ut neqꝫ uino:neqꝫ cõſuetudine reliq̃ abſtineret. Circa cultũ habitũq̃ adeo pudẽdus:ut comã ſemp in gradus formatã:peregrinatione achaica etiã pone uerticẽ ſũmiſerit:ac plærumqꝫ ſyntheſim indutus ligato circum collũ ſudario prodierit in publicum ſine cinctu:& diſcalciatus.

De ſtudio eius circa liberales diſciplinas.

Iberales diſciplinas oẽs fere puer attigit:ſed a philoſopia eũ mater auertit monẽs ĩperaturo contrariam eſſe:a cognitione ueterum oratorũ Sæneca præceptor quo

diutius

non inutila:sed necessaria etiã philosophiæ p̃cepta huic q uel reipu.uel magno p̃sit imperio. A co.uet.ora auertit subaudi. In admistra.sui ut sua miraret scripta q̃ ĩ elocutõe Gellii & Fabii testimõio lõge ueteribus fuere ĩferiora:fabius nã & oões eius ĩqt & poemata:& epistolæ & dialogi efferũt & ĩ philosophia pax dili gẽs & mox paulo:sed ĩ eloquẽdo corrupta pleraq; & aliq̃nto supius q; accidit mihi dũ corruptũ & oĩbus uitiis fractũ dicẽdi genus reuocare ad seueriora iudicia cõtẽdo:quũ fere solus hic ĩ manibus adolescentũ fuit:quẽ nõ oĩno conabar excutere:sed potioribus p̃ferri nõ sinebã. Pugillares:qd pugillares essent diximus. Libelli:ex papyro aut mẽbrana. Chyrographo:ppria mãu notatis. Trã slatos:aliũde sũptos. Generãte:p se meditãte. Fingẽdi:alterius formã deliniẽdi. Popularitate:studio & cura oĩbus placẽdi: uñ & popularis q eiusdẽ est po.tereñ.popularis meus geta nõ nũq̃ p uili:&ignobili accipit. Plauto p̃stat diuitẽ eẽ:ac popularẽ q̃ nobilẽ:& mdicũ laberius deũ popularia agimus nugatoria.s. uiliã. Mouerẽt:oblectarẽt. Descẽ sum:elegãter dixit:q̃si ĩ certamis discrimĩ itum sic descẽdo ĩ cãpũ:in pugnã dicius:nõ tã ex supiore loco ĩ ĩferioré:q̃ ex tuto ĩ locũ discrimĩs:q̃ q̃ & ad situ urbis & castrorum munitiões:& loca spectãtiũ q̃ supiora sũt tota usurpatio referri possit sed elegãtiam accuratissimi exauctors qd pus dixius tenẽt. Babrẽtam:sic hnt oĩa q̃ uidimus exẽplaria: sed Babrẽ tam legẽdũ cõtẽderi suidæ auctoritate ductus ille enĩ βαβφον λεγε-ται δεκαι τοβασι λικουσκηπτρου ε ου καιβαβρευται οι τας βασιλικας βασσαζοντες ρα-βοσ:κτοισ γικωσι τους ςεφανους διδετε hoc ẽ:dĩ &brauiũ regale septi.uñ sunt &babrẽtæ regales uirgas gestãtes & pmia uictoribus dãtes:q; Nero eo hĩtu sederit ĩ stadio ipa tráqlli uerba:q̃ sequũt pene demõstrant. Paria:pugnantiũ athletarum. Destinauerat:aio, pposuerat:iã cõmẽtus erat. Qui:quo mõ. Elideret:arctissimo cõplexu neca ret. Proditum:ĩ medũ prolatum. Hydraulã:ad illud respexit:q; sub primũ tumultũ dixerat se hydraulica organa ĩ theatro repsentatum si p uidicem licuisset de hidraulicis orgãis Victruuius plura. Coraulã & uitriculariã:simplicẽ se tibiãutricularẽq; inflaturũ. Vergilii turnũ uergiliano carmine complexum. Incõsulta:temeraria. Neropolĩ Neronis urbem. Syriæ deæ syria dea ut Lucianus credidit Iuno est: Apuleius isidem esse oñdit. Acunculam:paruam acum:dicimus & aciculam cæterum suspicari libet deprauatum esse uerbum:& pro imagũcula acunculam esse scriptum. Puellarem:si ad acum id referas quin puellæ se comunt:si ad imaginẽ ut puellam non puerum imago imitaretur. Extispitio:&torum in spectione. Nec unquam litauit:nũq̃ placata exta sed dira semp obseruauit. Octauiã iteremerat:ad quẽ plãe exitũ illud de octauia isomniũ ptinet.

diutius in admiratiõe sui detineret. Itaq; ad poeticã ꝓnus carmina libenter ac sine labore composuit nec ut quidam putãt.aliena pro suis edidit. Venere in manus meas pugillares libelliq; cum quibusdam notissimis uersibus ipsius. Chirographo scriptis:ut facile apperet nõ trãslatos aut dictãte aliquo exceptos:s; plãe q̃si a cogitãte:atq; generãte exaratos:ita multa & deleta & ĩducta & sup scripta inerãt. De studio ei9 ĩ pĩgẽdo &fingẽdo & æmulatõe eius ad oẽs.

Abuit & pĩgẽdi fingẽdiq; nõ mediocre studiũ maxiẽ ãt popularitate efferebatur oĩus æmul9:q quoquo mõ aĩum ulgi mouerẽt. Exiit post scænicas corõas opinio proxio lustro descẽsurũ eũ ad olĩpia ĩter athlætas. Nã luctabatur assidue:nec aliter certamĩa gĩnica græcia tota spectauerat q̃ brabeutarũ more ĩ stadio hũi assidẽs:ac si q̃ paria lõgius recessissẽt ĩ mediũ mãibus suis ꝓtrahẽs. Destinauerat ẽt q Apollinẽ cãtu solẽ aurigãdo æqpare æstĩaretur. Imitari & Herculis fcã:præparatũq; leonẽ aiũt:quẽ claua uel brachionũ nexibus in amphitheatri arena spectãte populo nudus eluderet. De uoto peum emisso si uiuiceret.

Vbexitu qdẽ uitæ palã uouerat:si sibi ĩcolũis stat9 pmã sisset ꝓditurũ se pta uictoria ludis:ẽt hydraulã & corauli et uitriculariũ ac nouissimo die histrionẽ salutarũ Virgilii Turnũ:et sũt q tradãt paridẽ histrionẽ occisũ abeo q̃si grauẽ aduersariũ. De cupidine famæ æternitatis eius.

Rat illi æternitatis ꝑpetuæq; fame cupido: sed inconsulta. Iõq; multis rebus ac locis uetere appellatione detracta nouã ĩduxit eo suo noĩe. Mẽsẽ quoq; aprilẽ nerone um appellauit. Destinauerat et Romã Neropolim nuncupare De contemptu eius et obseruantia religionum.

Eligionũ usq; quaq; cõtẽptor præter unius deæ syriæ hãc mox ita sprecuit ut urina cõtaminaret alia supstitione captu9:in qua sola ptinacissime hæsit. siqdẽ acũculã puellarẽ:quũ q̃si remediũ insidiarũ a plebeio quodam et ignoto mũeri accepisset:detecta cõfestim cõiuratione prosummo numine:triniq; in die sacrificiis colere pseuerauit:uolebatque credi monitiõe eius futura ꝓnoscere. Ante pauxcos quæ periret menses attendit et extispitio:nec unquam litauit. De ætate eius et gestis post obitũ ipsius.

Biit. xxx. et scdo ætatis ãno:die quo quõdã Octauiã iteremerat. Tãtũq; gaudiũ publice præbuit:ut plæbs

Pileata pileis opta q̄ libertatis erāt īsigne. Prætextatas: puerili habitu. Edicta, pferrēt: ī publicū ederēt q̄s eius noīe, ppoſita. Poſt. xx. ānos: q̄ Nero pierat. Et uix redditus: quū ob mēdaciū ad pœnam repoſceret.

MARCI Antonii Sabellici ad Auguſtinum Barbadicum Sereniſ. uenetiarum principem Paraphreſeos in galbam parenæſis ſeptima.

Rogenies Cæſarum ī Nerone defecit: fuerūt Aug. princeps Sereniſſime qui Galbā: Othonē & Vitelium: hi enim certa ſerie poſt neronem tumultuoſe imperium ſuaſere: ſiue q̄ pauciſſimis mēſibus ſinguli principatum tenuiſſent ſeu: q̄ magis credo: quia ſemel occupatū ſibi ſtabilire nequerint ītер Cæſares minime reponendos curarint: ueꝝ qa tranq̄llus repoſuit ope p̄tiū ē: & mores galbæ: & reliq̄ uitā ex tumultuaria illa adminiſtratiōe cognoſcer: de q̄: ut breuiter dicā qd̄ ſentio: ſiqs illius moderationē cū libertoꝝ auaritia quoꝝ nutu oīa gerebāt diligēter cōferat haud facile expediat ītер bonos ſit princeps galba reponēdus an malos: ſatis cōſtat magnos illi honores poſt mortē decretos: ſed lōge maiores decerni potuiſſe ſi principatū non ſordide fortunæ uiros per quos ut Dioclitiāus idētidē p̄dicare ſolebat ſæpe optimus uendit princeps ſed īgēuos potius multaq̄ reꝝ expientia claros adminiſtraſſet: at illa regimis forma ualde execrabilis & oīnoq̄ celatu īdigna: cōtra optabilis hæc q̄ æq̄tatis & clemtiæ plena. ut a maioribꝫ tradita ē ita a te pricepſ iucūdiſſime & aliis q̄ rei. pu. gubernaculo admonerēt fāctiſſime cuſtodit q̄ uelutunū oībus ſit, ppoſitū certamē: qs ī ſūma admīſtratōe maxie de repu. meritꝫ qñq̄: uidri poſſit iſq̄ p̄cipuā ex ea dignitate laudē reportaſſe credit: q ea admīſtratiōis formā aut inſtituerit: aut ſeruarit q̄ optius qſq̄ priceps: mō publicis cōſultū uelit rebꝫ ſtudio cupiat imitari: Nūc ad Cæſaꝝ pgenē redeo: q̄ ī Nerōe: ut tranq̄llus ait: eē deſiit ſed q̄lis fuerit ip̄a ppagatiōis rō paucis expediā. C. Cæſar dcātor: a quo uetus reipu. forma ſublata ē: ſororē iuliā habuit: ex ea &. M. Accio balbo accia nata ē Accia ex. C. Octauio: Octauiū: q poſtea reꝝ potiꝫ Aug. ē appellatus: is a maioꝝ auūculo: a cæſarē dico dictatoꝝ ī nomē familiæ aſcitus, pximus ab illo īpauit: tradit Aug. p manū Tiberio priuigno ipiū Liuiæ Druſillæ q̄ uxorē duxit & Tiberio Nerōis filio: deſtīauerat ab initio Aug. ſibi ex teſtamto ſucceſſores Caiū & Luciū ex Iulia filia &. M. Agrippa genitos: ſed illis utroq̄ poſt altꝝ extīctis: Agrippā eoꝝ fratrē & Tiberiū p̄uignū ī familiæ & reꝝ ſucceſſionē adoptauit: Agrippa uero ob ſordidū īgēiū abdicato ſolus Tiberiꝫ poſt auguſti exitū fāiliæ & īpio ſucceſſit: is Germāicū ex druſo frē & mīoꝝ Antonia genitū prīo Auguſti iuſſu adoptauit: mox eo defuncto Druſū: & Neronē eius filios: qbus ſublatis tertiū fratrē: ac minimū natu Caiū q Caligula cognoīatus eſt reꝝ: & impii hæredē aſcrīpſit: poſt Caligulā: claudius ex druſo Tiberii frē natus: & Antonia. M. Antōii Triūuiri: & Octauiæ filia ſortitus ē īperiū: ſed hic dubitari p̄ōt q̄ rōne ī gentis ſucceſſionē uenerit ſiqdē pr̄ eius druſus ī adoptionē ñ uenit ip̄e a Tiberio īter tertios tm hæredes relatus ē: a Caligula neq̄ eū: neq̄ aliū adoptatū legerē: ueꝝ qa īter tertios hæredes noīatū cōſtat: ic circo familiæ īſertū credidēri: claudius ip̄e Neronē Agrippīæ Germāici frīs ſui filiæ: quā ip̄æ uxorē duxit: & Domitii ænobarbi filiū ī gētis & ipii ſucceſſionē teſtamto adduxit: q nouiſſimus eoꝝ: q p adoptionē ī Cæſarū familiā uenerūt īpauit: nā galba de quo, pxie dicturi ſumus militari ſuffragio abſq̄ ullo ſucceſſiōis p̄textu ad impii faſtigiū ē euectus. Veiētanū ſuū: uillā ī Veiētano agro. Pīgi: ſolo deſigi uñ carmīa quoq̄ pangi ſunt dcā: qa cæreis tabulis figerēt pāgo nūc cāo ē: nūc ſcribo ca quoq̄ rōne cōſiſtit lauꝝ rāo ſeri de quo democritus:

pileata totā urbe diſcurrerūt. Et tamen non defuerūt qui per longum tempus uernis æſtiuiſque floribus tumulum eius ornarent: ac modo imagines prætextatas in roſtris proferrent: modo edicta quaſi uiuentis & breui magno inimicorum malo reuerſuri. Quin etiam uolo geſus Parthorum rex miſſis ad ſenatum legatis de inſtauranda ſocietate hoc etiam magnopere orauit: ut Neronis memoria coleretur. Denique cum poſt uiginti annos adoleſcente me extitiſſet conditionis incertæ: qui ſe Neronem eſſe iactaret tam fauorabile nomen eius apud parthos fuit: ut uæhementer adiutus & uix redditus ſit.

C. SVETONII tranquilli liber ſeptimus Sergius Galba Imperator.

De progenie Cæſarum: quæ in Nerone defecit & prodigiis hoc præcedentibus.

Rogenies Ceſarum in Nerone defecit: quod futurum in cōpluribus qdem ſignis ſed euidētiſſimis duobus apparuit. Liuiæ olim poſt Auguſti ſtatim nuptias ueiētanum ſuū reuiſenti præteruolans aquila gallinam albā ramulum lauri roſtro tenentē ita ut rapuerat dimiſit ingremiū: quumq̄ nutriri alitem pangi ramulū pla cuiſſet: tāta pullorū ſoboles ,puenit: ut hodie quoq̄ ea uilla ad gallinas uocetur: Tale uero lauretū ut triumphatu/ri Cæſares inde laureas decerperent: fuitque mos triū phā tibus alias cōfeſtim eodem loco pangere: & obſeruatū eſt ſub cuiuſque obitū arborem ab ipſo iſtitutam elanguiſſe. Ergo nouiſſimo Neronis anno & ſilua omnis exaruit radicitus: & quicquid ibi gallinarū erat: interiit. Ac ſubinde tacta de cælo Cæſarum æde capita omnibus ſtatuis ſimul de

mocritus: & Theophraſtus dubitauere. Alias cō.e.l.p. Pli. rēs quas triūphātes cæſares māu tenuiſſent ſe ri ſolitos ſcribit. Pronepoté nepotis filiū. Qu. Catuli: quē dictator ī petitiōe pōtificatus maximi cōpetito ré habuit: quē ēt prīo pture die ad diſqſitionē populi ob capitolii refectionē uocauit. Capitolini: is. n. capito liū refecit ac dedicauit: trāqllus & Mar. ſunt auctores ſunt q ſcribāt capitoliū a Sylla nō Catullo ĩſtauratum. Stēma: maiorꝫ imagines: ſiue imaginū ſerié erāt ſiqdē maiorꝫ imagies nō ſolū decori & ornaméto ſed ad de precādū ſuppliciū & ignominiā facere uidebaſ Cicero ſiqd ait deliquero mille ſūt imagíes q̄ me a nobis de/precétur erat āt ſtéma imaginū or do uelut qbuſdā rāis lineis ītercur/rétibus diſtinctus. pſius ſtémate q̄ thuſco ramū mileſie ducis. lu. ſté/mata qd faciūt. M. Atria piſonum ſtabāt cū ſtémate toto dr̄ ſtéma & coronamētū: q̄ſi ςεφανωμα ςεφα νος corona é ςεφανοω corono.

Ciderunt. Auguſtique ſceptrum e manibus excuſſum eſt.

De proſapia & ueteri origine galbæ.

Eroni galba ſucceſſit nullo gradu cōtingens Cæſarū domū: ſed aut dubie nobiliſſimus magnaq3 & uete/re p̄ſapia: ut qui ſtatuarum titulis pronepotem ſe Q uinti Catuli Capitolini ſemper aſcripſerit. Imperator uero etiā ſtéma in atrio propoſuerit quo paternā originem ad Iouē maternam ad paſiphaen Minois uxorem referret.

De progenitoribus & cognomine Galbæ.

Magines & elogia uniuerſi generis exeq lōgū eſt: fa miliæ breuiter attīgā Q ui p̄mus Sulpitiorū cogno/mē Galbæ tulit: cur aut unde traxerit ābigitur Q uidā pu/tāt qd oppidū hiſpaniæ fruſtra diu oppugnatū: illitis de/mū galbano facibus ſuccēderit. Alii qd in diuturna ualitu dine galbeo. i. remediis lana ĩuolutis aſſidue uteretur: non nulli qd p̄pīguis fuerit uiſus: quē galbā galli uocāt: uel con tra qd tā exilis q̄ ſūt aīalia q̄ in æſculis naſcūtur: appellan/turq3 Galbæ: familiā illuſtrauit Sergius galba cōſularis tē porū ſuorū eloquētiſſimus quē tradūt Hiſpaniā ex p̄tura obtinēte. xxx. Luſitanorū milib9 pfidia trucidatis uiriatini belli cām extitiſſe. Eius nepos ob repulſam cōſulatus īfen ſus Iulio Cæſari: cuius legatus ī gallia fuerat cōſpirauit cū Caſſio & Bruto: p̄p qd pedia lege dānatus ē. Ab hoc ſunt īpatoris galbæ auus & pater: auus clarior ſtudio: q̄ dignita te: nō. n. egreſſus p̄turæ gradū multiplicē nec īcurioſā hi/ſtoriā edidit. Pater cōſulatu fūctus: q̄q̄ breui corpe atq3 ēt gibber modicæq3 ī dicēdo facultatis cās īduſtriæ actitauit. Vxores habuit Numiā achaiā neptē Catuli p̄neptēq3. L. Mūmii: q corīthū excidit. Itē Liuiā occellinā ditē admodū & pulchrā: a q̄ tamē nobilitatis cā appetit9 ultro exiſtiatur & aliquāto enixus poſtq̄ ſubīde īſtāti uitiū corpis ſecreto poſita ueſte detexit: ne q̄ſi ignotā fallere uidētur. Exachia liberos Caiū & Sergiū p̄creauit: quorū maior Caius attri tis facultatibus urbe ceſſit prohibituſque a Tiberio ſorti ri anno ſuo proconſulatum uoluntaria morte obiit.

De natiuitate Galbæ & indiciis principatus eius.

Ergi9 galba impator. M. Valerio Meſſalla. Cn. Lētu lo cōſulib9 natus ē. ix. calē. ianua. in uilla colli ſuppoſi ta prope terracinā ſiniſtrorſum fundos petētibus: adopta tus a nouerca ſua Liuia nomē & ocellare cognomē aſſum/pſit mutato prænomine. Nam Lucium pro Sergio uſque ad tempus imperii uſurpauit. Cōſtat Auguſtum puero ad

Elogia: nūc laudatiōes: alioquin elogiū mediū é uerbū tā. n. hono/ris q̄ uitupatiōis teſtificatio. Gal bano: facibus Ver. Galbāeoq3 agi tare graui nidore chelidros ſeruiuſ galbanū arboris ſpēm eē ait mul/tis aptā medicamībus: pli. ferulam arboré & in amano ſyriæ mōte na ſci ad amoniaci ſimilitudiné: eiuſ/q3 nidore ſerpétes fugari. Sergius galba: Cicero & ſergio galbæ. &. c. Lelio: ſocero tuo: q̄s cōſtat dicendi gloria p̄ſtitiſſe: tacitus q̄ ad Sergiū inqt Galbā: &. C. Leliū attinet & ſi quos alios ātiquoꝫ agitare nō deſti tit: apud Liuiū. & Corneliū. Ser/uiū p̄ ſergio legiē. Perfidia trucida tis: & ad luſitanos: & ad galbā refer ri pōt: Liuius auctor é: cōfeſſum in iudicio galbā idcirco luſitanos p̄p ſe caſtra hñtes ſuo iuſſu cæſos q̄ cō p̄tū habuiſſet equo & hoīe īmola/tis p̄ ſpém pacis illos ſuū exercitū adoriri in aīo habuiſſe. Viriati ni ab auctoris noīe nūcupati. Caſſio & bruto prīcipibus cōiuratiōis: q̄ Cæſar dictator é oppreſſus. pedia lege: a Qu. pedio cōſule lata de ea alibi. Gibber: gibbo īſignis. Qui corīthū excidit: cicero qd ſi. L. mū mius aliquē iſtoꝫ uideret Matelio né corīthiū cupidiſſime tractantē: quū ipe totā corīthū contēpſiſſet.

Appetitus: q̄q̄ giber. Enixius: ſtudioſius. Subīde: ſepius Inſtāti: ocellinæ. Vitiū corpis gibbi dfor mitaté. Attritis: cōſūptis. Sortiri q̄ ob id negatum appet: qa cōſump/tis fortunis oībus ſolū uertiſſet. Anno ſuo: & ad deſignationé ipſā referri pōt q̄ ī plures annos p̄uin ciæ ordinarent aut q̄ ex conſulatu quū p̄cōſul ueteri īſtituto eēt p̄uīn/ciā adminiſtraturus a Tiberio prīci/pe ſit prohibitus. Liuii nomen & ocellare cognomen Liuia enim ocellina eius nouerca eſt dicta a q̄ fuit adoptatus. Lucū: ut. L Liui/

us ocellaris siue ocellinus diceret. Puero:galbæ. Salutāti:iter officia salutātiū assistenti. Inter æq̄les inter eiusdē ætatis pueros. Buccula:ore:ná oris cōcauitas bucca dr̄ Cicero qcqd ī buccā uenerit. lu. notæq̄ p̄ op pida buccæ Hora. Iuppiter ābas iflatꝰ buccas:ē & buccula pua bos:Pli. eidē morbo bucculæ iecur ꝓdeit. Ver. aut buccula cælū suspiciés ē & ps cassidis:p quā emittit spūs:lu. Lorica & fracta de casside buccula pēdēs. καὶ σὺ τὲκνον τλιὸ ἀρχὶσ ἡμῶν παρίξου & tu fili prīcipatū nostrū. iuxta sedēs. Procurāti:sacrificio expianti

Quū mula peperit: q̄ sint tertiū genus mulæ:idcirco nō piunt:Pli. é auctor:sed annaliū monumētis cōstat nō nūq̄ pepisse:réq̄ ī portētū uer sa Theophrastus ī Arcadia mulas parere tradidit: Herodotus sub id tp̄s quo babylonē Cyrus expugna uit:enixā fuisse mulā scribit. Deæ fortune. lu. sed nos te facimus for/ tuna deā:cœloq̄ locāus. Aestiuaſ æstiuis mēsibus secedere. Anni/ uersario ānuo sacro. peruigili. di/ ligēti:ac nihil intermisso:uel certe solēni puiglio. Exoletū: abolitū.

Hærētē: retētū. Mane saluere: q̄ hois loco duci potuit: q̄si futuꝝ eēt ut ī pator qn̄q̄ mane publice sa lutaret. Iuri:iuris sciētiæ cognitōi

In cælibatu:uita cōiugii expte:q̄q̄ ꝓprie cælebs is é q̄ caret: caruitq̄ semp cōiuge:qn̄q̄ tn̄ simpliciter ut nūc ꝓ quocūq̄ uxorē nō hn̄te acci piť:fabius:liber an seruus:maritus an celebs. Agrippinæ: q̄ ex dōitio ænobarbo neronē prīcipē genuit

Nec dū cælibē. i. adhuc maritum uiua lepida: q̄ repudiata opus erat: ut galbæ cōiugio potiret. Correp/ pta: īcrepita: iurgio excepta A ma tre lepidæ:galbe socru. q̄ filiæ r̄pu diū tn̄bat. Legatarios:q̄ liuiæ le/ gata sortiti sunt. Notata: nume/ roꝝ figuris:nō syllabis & plenis di ctiōibus exp̄ssa. Ad q̄n̄q̄ginta:una uidelicet calcularia figura ī calce a dēpta. Ludoꝝ floraliū: flore sacro rū q̄ die calē. maias celebrabāť eā latētiā fuisse qdā aiūt nobile scor/ tū:q̄ po. ro. sub cōditiōe hæredē re liq̄t ut natali ip̄ius die annui sibi lu di fierēt p̄res flagitiū auersati: deā q̄ floribus p̄eēt placādā cēsuer fru ges cū arboribus & uitibus bn̄ & p tpe florerēt: & q̄ ludi a nudis cele/ brarēť magna q̄dē licētia. M. Quis floralia uestit & stolatū permittit meretricibus pudorē. lu. Digniſſi/ ma prīsus florali matrōa tuba. Ele/ phātos funambulo:p funes gradiē tes: græci ὀχοιυβ ὰνὴν appellāt quē latini funābulū: apuleius fune peū dixit. Ordīariū haud īdemor tui locū datū: Lāp̄dius cōsules or/ dīarii uel suffecti. Ipse lucio dōitio succederet subaudi. Ipsi siluius o/ tho:utrūq̄ ad successiōis ordinē at tinuit sic. n. euenit ut Neroni galba succesſerit galbæ otho. præsagiū p̄diuīatio ē. n. ut festo placet p̄sagire p̄diuīare. A. C. C. Caligula. s. Ludis ut sit ordo postridie q̄ ad legiones uenit ludis a. C. C. subſtitutus.

huc salutanti se inter æquales apprehensa buccula dixisse καὶ σὺ τέκνον ἀρχῆς ἡμῶν παρίξου Sed & Tiberius quū cōpisset eū ī paturū uerū ī senecta: uiuat sane ait: qñ id ad nos nihil ptinet. A uo quoq3 ei⁹ fulgur ꝓcurāti: quū ex ta de māib⁹ aqla rapuisset: & ī frugiferā q̄rcū cōtulisset sū mū sed seruꝝ ī piū portēdi familiæ reſpōsū ē. Et ille irridēs sane īq̄t quū mula pepit. Nihil æq3 postea Galbā tētātem res nouas cōfirmauit q̄ mulæ ptus: cæteriſq3 ut obscœnū ostētū abhorrētib⁹: solus ꝓ lætissimo accepit memor sacri ficii dictiq3 aui. Sūpta uirili toga sōniauit fortunā dicētem stare se āte fores defessā: & nisi ocius recipetur cuicūq3 ob uio p̄dæ futurā. utq3 uigilauit apto atrio simulacrū æneū deæ cubitali maius iuxta limē īuēit: idq3 gremio suo tuscu lū ubi æstiuare cōsueuerat: auexit: & ī pte ædiū consecratū mēstruis deiceps supplicatiōibus & puigili ānuersario co luit: q̄q̄ ætate nōdū cōstāti ueterē ciuitatis exoletū q3 morē ac tātū ī domo sua hærētē obstinatissime retinuit: ut liber/ ti seruiq3 bis die frequētes adessent: ac mane saluere: uespi ualere sibi singuli dicerent. De studio eius in artibus & iure: & uxoribus eius: & filiis eius.

Nter liberales disciplinas attēdit & iuri: dedit et ma trimonio opam. Verū amissa uxore Lepidā: duobus q3 ex ea filiis remāsit ī cælibatu: neq3 solicitari ulla cōditō ne āplio potuit: ne Agrippiæ qdē uiduatæ morte Domitii: q̄ maritū quoq3 adhuc nec dū cælibē galbā adeo oībus soli citauerat mōis: ut ī ter cōuētū matronarū correpta iurgio: atq3 ēt māu pulsata sit a matre Lepida. Obseruauit āte oēs Liuiā Augustā: cuius et uiuæ gratia plurimū ualuit: et mor tuæ testō pene ditatus ē: sestertiū nāq3 q̄n gēties quñ p̄ci/ puū ī ter legatarios habuiſſ3: q̄ notata nō p̄scripta erat sum ma hēde Tiberio legatū ad q̄n gēta reuocāte ne hæc qdē accepit. De honorib⁹ peū gestis: et disciplina ī re militari.

Onoribus ante legitimū tp̄s initis prætor cōmissio ne ludorū floraliū nouū spectaculi genus elephan/ tos funābulos edidit. Exinde prouinciæ Aquitaniæ anno fere præfuit. Mox consulatū per ſses mēses ordinariū ges/ sit. Euenitque ut ipse. L. Domitio patri Nerōis ipsi Siluius Otho pater Othōis succederet uelut p̄sagiū ſ̄lequētis ca/ sus qd̄ medius inter utriusq3 filios extitit ī pator. A Caio Cæsare ludis subſtitutus postridie quam ad legiōes ueuit solēni forte spectaculo plaudentes inhibuit data tessara:

plaudentes: milites galbæ: alii non dicit. Data thessera: dato militari signo.

Manus

ut manus penulis cõtinerẽt. ſtati per caſtra iactatũ eſt: di ſce miles militare. Galba eſt nõ getulicus pari ſeueritate ĩterdixit cõmeatus petĩ. Veteranũ ac tyronẽ militũ opere aſſiduo corroborauit: matureque barbaris qui iam in galliam. uſque prærupant coercitis præſenti quoq3 Caio talẽ & ſe & exercitum approbauit: ut inter ĩnumeras cõtractaſque ex omnibus prouinciis copias neque teſtimonium: neque præmia ampliora ulli perciperent. Ipſe maxime inſignis: quod cãpeſtrem decurſionem ſcuto mõderatus etiã ad eſedum imperatoris per. xx. paſſuum milia cucurrit.

Item de eodem & de iuſticia & æquitate eiuſdem.

Aede Caii nũciata multis ad occaſionẽ ſtimulãtibus quietẽ p̃tulit. Per hæc gtatiſſimus claudio receptus que in cohortẽ amicorũ tãtæ dignatiõis ẽ hĩtus: ut quum ſubita ei ualitudo nec adeo grauis ĩcidiſſet: dilatus ſit expeditiõis Britãnicæ dies. Africã ꝓcõſul biẽnio obtinuit extra ſortẽ electus: ad ordinãdã ꝓuiciã & ĩteſtina diſſenſiõe & Batbarorũ tumultu inqetã ordinauitque magnæ ſeueritatis ac iuſticiæ cura ẽt in ꝓuulis rebus Militi q̃ p expeditionem annona arctiſſima reſiduũ cibariorũ tritici modium cẽtũ denariis uẽdidiſſe arguebatur: uenit ſimulatque indigere cibo cœpiſſet a quoq̃ opem ferri: & is fame extabuit. At in iure dicẽdo quũ de ꝓprietate iumẽti q̃rerentur: leuibus utrique argumẽtis & teſtibus: ideoque difficili cõiectura ueritatis ita decreuit: ut ad lacũ ubi adaquari ſolebat duceretur capite inuoluto. atque ibidem reuelato eius eſſet: ad quem ſponte ſe a potu recepiſſet.

De honoribus ei collatis: & ſignis futuri eius imperii.

Bres tũc in Africa & olĩ ĩ Germania geſtas ornamẽta triũphalia accepit & ſacerdotiũ triplex ĩter. xv. uiros ſodaleſq3 titios. Itẽ auguſtales cooptatus: atque ex eo tpe ꝓpe ad Neronis medrũ principatũ in ſeceſſu plurimũ uixit ne ad geſtandũ quidẽ unq̃ iter ingreſſus: q̃ ut ſecũ uehiculo proximo decies ſeſtertium ĩ auro efferret donec in oppido ſundis moranti Hiſpania tharaconenſis oblata ẽ. Acciditque ut cum prouinciam ingreſſus ſacrificaret ĩtra ædem publico puero e miniſtris acerram tenti capillus repente toto capite caneſceret. Nec defuerunt qui interpretarẽtur ſignificari rerum mutationem: ſucceſſurũque iuueni ſenẽ: hoc ẽ ipſum Neroni nec multo poſt cantabriæ lacum fulmen decidit: repertæque ſunt duodecim ſecures haud ambiguum ſummi imperii ſignum.

De uarietate eius in prouincia & de initio prĩcipatus eius.

Er octo annos uarie & inæq̃liter prouiciã rexit: prĩo acer & uehemens & ĩ coercendis quidẽ delictis uelĩ modic⁹. nã & tumulatuario nõ ex fide uerſanti pecũias manus amputanit: mẽſæque eius affixit. & tutorẽ qd̃ pupillũ cui ſubſtitutus hæres erat ueneno neceſſet: cruce affecit Manus pẽulis cõtinerent: ne cui q̃ plaudẽdo manus iactarẽt q̃ſi parũ id militi decorũ. ẽ pẽula ueſtis: q̃ ſupra tunicã accipi cõſueuit q̃ ſi e pellibus cõſtitiſſet ſcortea dicebaẽ. Lãpridius penulla inqt ueſtimentũ ſp itinerariũ: aut pluuiæ. Nõ getulicus: ex ipſa militaris uocis uſurpatiõe appet molli: & corrupta getulici admiſtratiõe: añ Galbæ acceſſũ multa p̃ter militarẽ diſciplinã licẽtioſe a militibꝰ uſurpata. neſcio an fuerit hic getulicus ille: cuius trãql lus in Caligula meminit. Vlli: q̃ q ſub Galba militarãt. Scuto moderatus: ſic in Nerone ĩdicta decurſione p̃torianis ſcutũ ſua manu p̃tulit

Ad eſſedũ: uehiculi genꝰ ẽ eſſedũ in gallia apud belgas ut qdã exiſtimãt reptũ. Quietẽ p̃tulit: rei. pu. ociũ nouãdarũ rerũ ſtudio. Claudio: q Caio ſucceſſit. Britãnicæ expeditiõis: dignatiõis demonſtratio qppe: q̃ tãta fuit: ut ĩpatoris pfectõnẽ ſit remorata. Arctiſſima: urgentiſſima ãnonæ caritate. Reſiduũ qd̃ pñti uſui ſuperat. Arguebatur: flagitii cõuicebaẽ. Et is fame extabuit: extĩctus ẽ: caſilinẽſi quoq; obſidione cõſtat eũ q ſoricẽ captũ. cc. nũmis uẽdidiſſet fame cõſumptũ ẽptore ea alimonia ſeruato: Pli. eſt auctor: Lucanus. pĩoh lucri pallida tabes nõ ẽ plato ieiuniis uenditor auro. Reuelato capite. i. uelamẽto ſublato. Xv: uiros: q ſybillinis præerãt libris. Sodales titios: Appollinis hos fuiſſe Varro ĩnuere uĩ: atq; a titiis auibus q̃s in auguriis obſeruarũt dictoſ: ſũt q a tito tatio malint a quo titiẽſis tribus: & titia curia dicta ẽ. Inter auguſtales ſacerdotes aſcitus. in Claudio Auguſtales ſodales dixit uñ appet & ſacerdotes & ſodales Auguſto decretos Capitolinus ĩ antonino Dati ſacerdotes antõiani: ſodales & flãmines & oĩa q̃ de ſacratis decreuit ãtiqtas poſſes nõ ĩepte & ſodales titios ad cerimonias Auguſto decretos ꝛfer reut ipſos quoq; Auguſtales ĩtelligas. In ſeceſſu: loco ab oculis ciuitũ remotiore. Geſtãdũ: ut geſtareẽ.

Caneſceret: canus fieret. Cantabriæ: q̃ taraconẽſis hiſpãiæ puicia ẽ ad ortũ expoſita. Ineq̃liter: haud eodẽ iſtituto. Nũmulario: nũmulariusquid ſit in Auguſto diximus

Verſãti: & ad nũerũ: & ad Põdus & ad adulterationẽ ipſam referri põt uel qd̃ magis placet uerſurã faciẽti. qd ſit uerſurã facẽ feſtꝰ docet

Imploratiq; leges: portiã. ſ. q̃ut Ci. ſcribit uirgas ab oĩum ciuiũ ro. corpe amouit: libertatẽq; litori in ciuẽ ademit. Grachus quoq; ut idẽ auctor ſcribit legẽ tulit ut de capite ciuiũ romãoꝝ ĩ iuſſu populi nemo iudicaret hĩc eiſdẽ uerba illa carnifex uero & obductio capitis & nomẽ ipſum crucis abſit nõ mõ corpe ciuiũ: ſed ẽt a cogitatione oculis: & auribus. Ciuẽ ro. q̃ſi ciues nõ ita aut ſerui & peregrini ſolerẽt: cruci: aut uerberibus admonerentᵉ hinc illa Marcelli cõſulis p̃fatio quũ nouo. comẽſem decurionẽ uirgis pulſari iuſſiſſet id ſe facere ꝓnũciauit ut ille ĩtelligeret ſe nõ eẽ ciuẽ ro. Plu. ẽ p̃fatiõis illiꝰ auctor. Mutari. crutẽ. De albata: atq; ob id magis ĩſignẽ. Cõuẽtũ agẽs ius dicẽs iuridici cõuẽtus taraconẽſis hiſpaniæ: auctore Plinio. vii. numero fluere carthaginẽſiſq; oĩum primus. Tumultuari Gallias galliæ. n. ꝓuinciarũ primæ a Nerone defecerũt. Aq̃tãiæ q̃ & ſe galliarũ ꝑs una ẽ nõ tñ ſubito defecerat. ad iacet regio pyreneis mõtibus: & ob id hiſpaniæ affinis. Vindicis: de cõſilio & conatu uindicis. Tacitus plura. Aſſertorẽ: uindicẽ ultorẽ. De nece ſua: & ob id metu dixit. Diuinæ: ſic. n. hñt codices qdã fama emeritenſiſſimi: alii cluniæ hñt: ſed neutrũ meo iudicio cõuenit: at clauniæ libẽtius legerĩ ẽ. n. clunia taraconẽſis hiſpaniæ oppidũ: Plinius: & Ptolemæus ſunt auctores: ut ſacerdos iouis: q̃ cluniæ colebat: ex penetrali ſomnio monitus fatidicũ eruerit carmen.

Ante. cc. annos: q̃ uidelicet ea in hiſpania mouerẽt. Oriturũ: intiiũ habiturũ. Prĩcipẽ: prĩcipis declaratiõnẽ: ſed tu ad galbã ĩtelligas oraculũ attinere Manumiſſiõi uacaturus. manumittendis opam daturus

Ex ꝓxia: baleari ĩſula. ſ. græci baleares gymneſias dixẽ: quæ ſũt numero magnitudĩe diſpari una. cccIxxx. millũ paſſuũ lõgitudĩe altera pene q̃druplo minor. xxx. millibus paſſuũ ab ea diſtãs. Annuloꝝ uſu eq̃ſtris dignitatis ĩſigni. Euocati: q̃ nõ iuſti milites erãt: ſed repẽtina aliq̃ neceſſitate ex agris: aut aliũde ad bellũ ꝑ militibus uocati q̃ ipſe auctor ꝓſpicue ꝺclarauit: q̃ uice militũ ĩgt ageret criſpus ſalluſtius: neu qs miles: neu ꝑ milite & alibi ab his oẽs euocatos. Cõem cauſam. i. publicam cauſam. Exprimente: ex impreſſione repſentãte. Decurſu: uiẽtoꝝ acta. Appropinquãte: galbæ ĩ caſtris ꝓpiquo. Deſtituere: galbã relinquere. Ad fraudẽ ad cedẽ. Per angiportũ: auguſtam uiam inter

Implorãtiq; leges & ciuẽ Romanũ ſe teſtificãti: q̃ſi ſolatõ & honore aliquo pœnã leuaturus mutari: multoq; ꝑter cæteras altiorẽ. & dealbatã ſtatui crucẽ iuſſit. Paulũ ĩdefidiã: ſegnitiẽq; cõuerſus ẽ: ne qd materiæ ꝑberet Neroni: & ut dicere ſolebat qd nemo rõnẽ occii ſui reddere cogerẽtur. Carthaginẽſe noua cõuẽtũ agẽs tumultuarii Gallias cõpit: legato aq̃taniæ auxilia ĩplorãte: ſupuenerũt. Vindicis litteræ hortãtiſ: ut hũano generi aſſertorẽ ducẽq; ſe accomodaret nec diu cũctatus cõditionẽ ptĩ metu: ptĩ ſpe recepit. Nã & mãdata Neronis de nece ſua ad ꝓcuratores clã miſſa deꝓhẽderat: & cõfirmabatur cũ ſecũdiſſimis auſpiciis & oĩbꝰ ac uirgis honeſtæ uaticinatiõe: tãto magiſq; cadẽ illa carmina ſacerdos Iouis clunie ex penetrali ſomnio monitus eruerat ante ducentos annos ſimiliter a fatidica puella ꝓnunciata. quorum carminum ſententia erat oriturum quãdoque ex hiſpania principem dominumque rerum.

Item de initio principatus eius & aliis geſtis.

IGitur quũ q̃ſi manumiſſioni uacaturus cõſcendiſſet tribunal propoſitis ante ſe dãnatorũ occiſorumque a Nerone q̃ plurimis imagĩbus & aſtãti nobili puero quẽ exulantẽ ex proxima baleari inſula ob id ipſum acciuerat deplorauit tẽporũ ſtatum conſulatuſque ĩperator legatuꝰ ſe ſenatus ac populi Romani profeſſus eſt. Deĩde iuſticio indicto e plœbe quidẽ prouinciæ legiões et auxilia cõſcripſit ſup exercitũ uetere ẽ legionis unius: duarũque alarum et cohortiũ triũ. Ac e prioribus prudẽtia atque ætate præſtãtibus uelut inſtar ſenatus ad quos de maiore re quotiẽs opus eẽt: referretur ĩſtituit. Delegit et equeſtris ordinis iuuenes: qui manẽte annulorũ aureorũ uſu euocati appellarentur: excubiaſque circa cumulũ ſuũ uice militum agerẽt Etiam per ꝓuincias edicta dimiſit: auctor ſingulis uniuerſisque cõſpirandi ſimul: et ut qua poſſet. q̃ſq; opera cõem cauſam iurarent. Per idem forte tempus in munitione oppidi quod ſedẽs bello delegarat: repertus eſt annulus ꝓpere antiquo ſculptura gẽmæ uictoriã cum trophæo exprimẽte. Ac ſubinde alexãdria nauis detorſa appulit armis onuſta ſine gubernatore ſiue nauta: ac uectore ullo: ue nemini dubiũ eẽt iuſtũ piũq; et fauẽti bꝰ diis bellum ſuſcipi. Quũ repẽte ex ĩopinato ꝓpe cũcta turbata ſunt: alarũ altera caſtris appropiquãte penitẽtia mutati ſacramẽti deſtituere conata ẽ. ægreq; retẽta ĩ officio: et ſerui quos a libertо Neroĩs ad fraudẽ ꝓparatos munere acceperat: p angiportũ in balnea trãſeuntẽ pene ĩteremerũt niſi cohortãtibus ĩuicẽ ne occaſionem amitterent: interrogatiſq; de qua occaſione loquerẽtur expreſſa cruciatu confeſſio eſſet. De conſternatione eius ꝓp mortẽ Vindicis: et aliis geſtis.

domo

domos ueteres angiportũ dixere: domos. n. ptim portus ptĩ ĩsulas appellauere unde etiam porticus dictæ.
Morte uĩdicis: is cum Virginio cõflixit: ac inter. xx. cæsoꝝ millia sibi mortem cõsciuit: plut. & Tacitus au ctores. Ab urbe nũciis. plutarchus scribit. vii. die sicellũ seu: ut qdã scribũt icelũ ab urbe in hispaniam uenisse Neronis mortẽ & ipsius declarationẽ nũciaturũ. Vsum Togæ: nã ut paludamẽtum belli ĩsignie erat: & eo rũ q ĩ armis uersarẽt ita toga erat pacis. Nimphidio sabino: is ut tacitus ait milites ad defectionẽ cõcitã/ do sibi uiã ad ĩperiũ moliebat Fõteio capitõe: Aqnus: & Fabius ualẽs legati legionũ capitonem in germa nia ut tacitus scribit obtrũcarũt ue rũ quo crimĩe paꝝ cõstitit: fuerũt q crederẽt iõ occisũ: qa familiã capta ret: alii qa legatis bellũ suadentibus nõ facile eẽt assensus. Clodio ma cro: is haud dubie turbare ꝓuinciæ statũ aggressus ab hareboniogun/ tiano ꝓcucatore: Galbæ iussũ ut ta citus ꝓdidit ẽ oppssus. Sibi acce/ serãt: suo ĩpio aqeuerãt. Oblatam dono datã. Exigi a cõflatore repo sci. Classiarios ꝓ assiduis & diligẽti bus ciuibus classiarii accipiunt: qa it q in classibus essent: ordĩbus dico a seruio tullo ĩstitutis parati eẽnt ad oẽm rei pu. necessitatẽ. sed nũc ꝓ iis accipe q nauali negocio operã rei. pu. exhibuerãt quos utiq; Ne/ ro ex remigibus iustos milites fe/ cerat. Ad pstinũ statũ: remi usum.
Aqlã flagitantes: ut uelut legitimi milites sub signis eẽnt. Intermisso eqte: ĩmissis eqtibus disiecti: sunt miserabili occisiõe: plut est auctor.
Deciauit: decimũ quẽq; ĩsuppli/ cio affecit. Cõmodo: munere ꝓ/ mio: ĩmunitate. Gn. Dolobellæ: sepositus inqt tacitus per hos dies Cornelius dolobella in coloniã aq natẽ neq; arcta custodia: neq; obscu ra nullũ ob crimẽ sed uetusto noie: & ꝓpĩquitate Galbæ monstratus.
Tẽdebãt: tabernacula hẽbãt. pro nioré ꝓpẽsioré doloré ex sumptuo siore appatu cõceptũ gemitu ꝓdi/ disse. Porrexisse: dono obtulisse.
Cano: nomẽ ꝓpriũ. Choraulæ: ĩ choro tibia canẽti. Manu sua qd nõ solũ auari prĩcipis fuit ob te nui tatẽ muneris sed ẽt sordidi: plu· qui q aureos denarios fuisse ait: quos ex arca. quã sibi iusserat afferri de/ promptos: dixisse se non de publi/ cis sed priuatis pecuniis eos dare.
Non perinde: non multum. Ve nitione sumus a uilla quia a ueneo ueneri poterat nomen factum id/ circo in galbæ contumeliã acceptũ qui ob auaritiam omnia uenalia hãt. Nec unq̃ non semper. As sessore: huius erat pfidi assidere: ac cõsulere fere in iis: q cõstant cogni tionibus: postulationibus libellis: edictis decretis: epistolis: fœmini/ num assestrix Affranius dimittit. assestricem. Icelus: is unus erat

Cceſſit ad tãta diſcrimĩa mors Vĩdicis: q̃ maxĩe cõ/ sternat⁹ deſtitutoq3 ſimilis nõ multũ abfuit qn uitæ renũciaret: ſ3 ſupueniẽtibus ab urbe nũciis ut occiſũ Nero nẽ cũctoſq3 ĩ uerba ſua iuraſſe cognouit: depoſita legati ſu ſcepit Cæſaris appellationẽ. Iterq3 ĩgreſſus ẽ paludat⁹: ac depẽdẽte a ceruicibus pugiõe ante pectus nec prius uſum togæ recupauit q̃ oppreſſis qui nouas res moliebãtur: pfe cto pretorii Nimphidio ſabĩo Romæ. In Germania Phõ teio Capitone in aphrica Clodio. Macro legatis.

De ſæuitia & auaritia eiuſdem: & aliis geſtis eius.

Ræceſſerat de eo fama ſæuitiæ ſimul atque auaritiæ qd̃ ciuitates Hiſpaniarũ Galliarũq3 q̃ cũctãtius ſibi acceſerãt grauioribus tributis: q̃ſdã ẽt murorũ dectructiõe puniſſet: & p̃poſitos ꝓcuratoreſq3 ſupplicio capitis affeciſ ſet: cũ cõiugibus ac liberis: qd̃q3 oblatã a tharaconẽſibus e uetẽ tẽplo Iouis coronã aureã librarũ. xv. cõflaſſet: ac tres uncias: q̃ põderi deerãt: iuſſiſſet exigi. Ea fama & cõfirma/ ta & aucta ẽ: ut p̃mũ urbẽ ĩtroiit. Nã quũ claſſiarios quos Nero ex remigibus iuſtos milites fecerat: redire ad p̃ſtinũ ſtatũ coegerit: recuſãtes atq3 ĩſup aqlam & ſigna ptinacius flagitãtes nõ mõ ĩmiſſo eqte diſiecit: ſed decimauit ẽt. itẽ Germanorũ cohortẽ a Cæſaribꝰ olĩ ad cuſtodiã corpis ĩſti tutã: multiſq3 expimentis fideliſſimã diſſoluit. ac ſine ullo cõmodo remiſit ĩ patriã: q̃ſi Cn. Golobellæ iuxta cui⁹ hor tos tẽdebat ꝓnioré: illa quoq3 uere ne an falſo p ludibriũ iactabãtur appoſita lautiore cœna ĩgemuiſſe eũ Et ordĩa/ tio qdẽ diſpẽſatori breuiariũ rõnũ offerẽti paſidẽ legumi nis ꝓ ſedulitate ac diligẽtia porrexiſſe. Cano aũt Coraulæ mire placẽti denarios quique donaſſe prolatos manu ſua pecularibus loculis ſuis.

De aduentu eius ad urbem.

Vare aduẽtus eius nõ pĩde grat⁹ fuit: idq3 ꝓxĩo ſpe ctaculo appuit: ſiqdẽ atellanis notiſſimũ cãticũ exor ſus uenitiõe ſimus a uilla: cũcti ſimul ſpectatores cõſentien te uoce reliquã ptẽ rettulerũt: ac ſæpius uerſu repetito ege runt.

De geſtis per eum in inirio principatus.

Aiore adeo & fauore & auctoritate adept⁹ ẽ q̃ geſſit ĩperiũ: q̃q̃ multa documẽta egregii p̃ncipis daret: ſ3 neq̃q̃ tã grata erãt: q̃ ĩuſa: q̃ ſecus fierẽt. Regebatur triũ ar birrio: quos una & ĩtra palatiũ hĩtãtes: nec unq̃ nõ adhærẽ tes pædagogos uulgo uocabãt. Hi erãt Liuius legatus eius ĩ Hiſpãia cupiditatis ĩmẽſæ. Cornelio laco ex aſſeſſore pfe ctus p̃torii arrogãtia ſocordiaq3 ĩtolerabilis: libertus icelus paulo aũ annulis aureis: & Martiani cognomĩe ornatus: ac

ex tribus quorum nutu omnia administrabantur potentia principatus inquit tacitus diuisa:in. T. Iunium cõsulem: Cornelium laconem pretorii prefectum: nec minor gratia icelo galbæ liberto: quẽ annulis donatum equestri nomine martianum uocitabant. Iam summæ equestris: tam diues ut equestrem possideret censum. Cãdidatus: cãdida toga ad magistratum petendum progredi ausus. Electo: qui electione non hæreditario iure ad imperii fastigium peruenisset. Illius ætatis: que quo grauior erat: eo salubriora in illo requirebantur consilia. Inauditos: in dicta causa. Iura trium liberorum: ius trium natorum dabatur sæpe filios nõ habẽtibꝰ hoc q fuisset assecutus quũ aliqd populo uiritĩ diuidebat ꝑ tribus q̃si liberis accipiebat alim ta: id ab initio istitutũ i laudẽ oratorũ q trigẽini i curiatios albanos ꝑ ro. ipio pugnarũt. Mar. Quod natũ uetat fieri ꝑmitte uideri: Natorũ genitor credar ut esse trium.

Aduci p̃catibus: ut aucto decuriarũ nũero iudicãdi onere lauarent.

Nõ euocarẽt sed uacationẽ muneris hẽrẽt. Senatoria & eq̃stria q̃ senatoribus & eq̃stris ordis hoibus obiri solerẽt. Nõ plus ḋcimis. Plutarchus ait p̃ter decimã partẽ oẽs Nerõis liberalitates repetitas: sed qd̃ populo decimæ ab ipatoribus daret apte i caligula trãqllus d mõstrat. Auferret ẽptoribus & hæc cõditio q̃ Nerõis liberalitates reuocari iussit. Impunitatẽ: noxiorũ & si p̃ide hoc erat atq; illud qd̃ ꝓxie dixit leges uiolare minus tñ hoc iuidiosũ i quo clemẽtiæ q̃dã re p̃sentabat imago: ut in altero seuitiæ. Emissariis pedianꝰ emissariũ ĩtep̃tat eũ q cõciliator furtorũ & rapinarum esset que a principe sine domino patrarentur in hunc ferme sensum lampridius romæ i quit nil aliud egit nisi ut emissarios haberẽt qui sibi bene nasatos perquirerent Mar. quod eius uerbi rationem attinet nasutum non nasatum pronunciauit: Nasutus sit usq; licet. Maleficentissimis: pessime de omnibus meritis. Pro tigillino: tigillini tacitus & Plutarchus meminerunt. Iu. pone tigillinum.

Donatiuũ: donũ qd̃ a p̃cipe siue ipatore militi dabat. Præpositi: q̃ res Galbæ tũ Romæ procurabãt.

Subide sæpius. Aduersus gallos florẽtissimæ uirginii legiones ipsis ut Plutarchus ait ducibus iuitis aduersus uidicis copias cõflixere quibus delectis iudex sibi mortẽ cõsciuit. Obsequiũ officiũ parẽdi facilitatẽ. Adp̃torios: q romæ erãt in hispãia. apte galbã demõstrabãt

Orbitatẽ: qa liberis careret. Pisonẽ frugi licinianũ fuit hic Crassi filius ut tacitus scribit eius credo quẽ i Claudio Crassũ frugi appellauit ut appeat frugi cognomẽ ẽe: sigdẽ Crassi in licinia gẽte fuerunt.

iã sũmæ eq̃stris gradus cãdidatus: his diuerso uitiorũ genere grassantibꝰ: adeo se abutẽdũ pmisit & tradidit ut uix sibi cõstaret: mõ acerbior pciorq3: mõ remissior ac negligentior q̃ cõueniret p̃cipi electo: atq3 illius ætatis. Quosdã claros ex utroq3 ordĩe uiros suspitiõe mima iauditos cõdẽnauit: ciuitatẽ Romanã raro dedit: Iura triũ liberorũ uix uni atq3 alteri: ac ne his quidẽ nisi ad certũ præfinitũque tẽpus. Iudicibus sextã decuriã adiici prætãtibus: nõ mõ negauit: sed etiam concessum a Claudio beneficium: ne hyeme initio anni ad iudicandum euocarentur eripuit.

De gestis eius & de liberalitatibus Nerõis p eũ correctis.

Xistimabatur ẽt senatoria & eq̃stria officia biẽnii spacio determinaturus: nec daturus nisi iuitis ac recusantibus. Liberalitates Nerõis nõ plus decimis cõcessis p qn q̃gita eqtes Ro. ea cõditiõe reuocãdas curauit exigẽdasq3 ut & si qd sænici aut xystici dõatũ olĩ uẽdidissẽt auferetur ẽptoribꝰ quãdo illi absũpto p̃tio soluẽ neq̃rẽt. At cõtra nihil nõ p comites atq3 libtos p̃tio adipisci: aut dõari passus ẽ gratia uectigalia ĩmunitates pœnas ĩocẽtũ ĩpunitatẽ noxiorũ. Quietiã populo Ro. deposcẽte suppliciũ Haloti: & Tigillini solos ex oĩbus Nerõis emissariis: uel maleficẽtissimos icolũes p̃stitit. Atq3 ĩsup Holatũ ꝓcuratõe ãplissima ornauit: ꝑ Tigillio ẽt sæuitiæ populũ edicto ĩcrepuit.

De iuidia militũ cõtra eũ. & rebelliõe exercitus Germãiæ.

Er hæc ꝓpẽ ũniuersis ordinibus offensis: uel p̃cipua flagrauit inuidia apud milites. Nã quũ i uerba eius absentis iurãtibus donatiuũ grãdius solito prepositi pronũciassent: neq3 rẽ ratã habuit: & subĩde iactauit se legere militẽ nõ emere cõsuesse. Atq3 eo qdẽ noĩe oẽs q̃ ubique erãt exacerbauit Cẽtũ p̃toriãos ẽt metu & ĩdignitate commouit remouẽs subĩde plæroſq3 ut suspectos: & Niphydii socios: ſ3 maxĩe fremebat supioris Germãiæ exercitus fraudari se p̃miis nanatæ aduersus Gallos & uindicẽ opæ. Ergo p̃mi obsequiũ rupe: ac se cal. ianuarii adiici sacramento nisi in nomẽ senatus recusarũt: statiq3 legationẽ ad p̃torianos cũ mãdatis ḋstinauerũt: displicere ipatorẽ i Hispania factũ. Eligerent ipsi quẽ cuncti exercitus cõprobarent.

De adoptione Pisonis per eum facta.

Vod ut nunciatũ est despectui eẽ nõ tã senectã suã q̃ orbitatẽ ratus Pisonẽ Frugi Licinianũ egregiũq3 iuuẽnẽ ac sibi olim probatissimũ testamentoque semp in bona & nomẽ adscitũ repente et media salutantium turba apprehendit: filiumque appellans pduxit in castra: ac pro cõcione adoptauit tũc quidẽ donatiui ulla mẽtione facta.

Quo qua donatiui fraudatione. Cõsternatus:& pterritus pauore actus. Essedũ:uehiculũ quo Galba uehebat. Elatis pedibus in currũ proiectis. Spiculator q̃ præsidii cã circa illum steterat. Tremore:horrendo motu. Assimilis mugituiꝫneq̃ id prodigiosum pli.de motu terræ præcedit inqt comitaturq̃ terribilis sonus alias murmur similis mugitibus aut clamori humano:amoꝫne pulsantium clamori pro qualitate materiæ excipiẽtis formaq̃ uel cauernaꝫ uel cuniculi p quẽ meat Treuellius tonitruũ ut auditũ terra mugiẽte non ioue tonãte. Tusculanã:quã tusculi colebat. Quæ dedisset:impium.s.& reliquos successus. Expiandũ:sacrifiicio purgãdũ. Atratũ:pulchris uestibus amictũ qđ ad infœlicẽ Galbæ exitum pertinuit.

Quo faciliorẽ occasionem.M.Saluio Othõi præbuit perficiendi conata intra sextum adoptionis diem.

De prodigiis præcedẽtibus infœlicem exitũ impii eius.

Agna & assidua mõstra iã ide a prĩcipio exitũ ei qualis euenit portẽderãt quũ poẽ iter dextra siniſtraque oppidatĩ uictimæ cederẽtur:taurus securis ictu cõsternatꝰ rupto uinculo esedũ eius inuasit.Elatisque pedibꝰ totũ cruore pfudit:ac descẽdẽtẽ spiculator ĩpulsu turbæ lancea ꝓpe uulnerauit.Vrbẽquoq̃ & deide palatiũ ingressũ excepit terra tremore:& assimilis q̃dã mugitui sonus: secuta sũt alia q̃to maiora et tristiora:monile margaritis gẽmisq̃ cõsertũ ad ornandũ fortunã suã tusculanã ex oĩ gaza secreuerat.Id repẽte q̃si augustiore dignius loco capitolinæ Veneri dedicauit:ac ꝓxĩa nocte somniauit speciẽ fortũæ q̃rẽtis fraudatã se dono destinato:minãtisq̃ ereptura et ipsam q̃ dedisset.Q uũq̃ exterritus luce prĩa expiãdũ somniũ præmissis q rẽ diuinã appararẽt:tusculũ excurrisset:nihil iuenit præter tepidã in ara fauillam attratumq̃ iuxta senẽ incatino uitreo thus tenẽtẽ et in calice fictili merũ.Obseruatũ ẽt est cal.ianuarii sacrificanti coronã de capite excidisse. Auspicanti pullos euolasse:adoptionis die: neque milites allocuturo castrẽsẽ sellã de mõte positã pro tribunali oblitis ministris et in senatu currulem peruerse collocatam.

De cæde et morte eius:et aliis gestis.

Rius uero q̃ occideretur sacrificantẽ mane aruspex idẽtidẽ monuit caueret piculũ nõ longe percussores abesse.Haud multo post cognoscit teneri castra ab Othone:ac plærisq̃ ut eodẽ quã primum pergeret suadentibus posse enim auctoritate & præsentia præualere:nihil amplius quã continere se statuit:& legionariorum firmare præsidiis:qui multifariam diuersęq̃ tendebant. Loricam tamẽ induit linteã quãquã haud dissimulans parũ aduersus tot mucrões profutura.Sed extractis rumoribꝰ falsis quos cõspirati ut eũ in publicũ elicerẽt de industria dissiparãt paucis tenere affirmãtibus trãsactum negociũ oppressos qui tumultuarẽtur aduenire frequẽtes cæteros gratulabũdos & in oẽ obsequiũ paratos.His ut occureret,pdiit tãta fiducia:ut militi cuidã occisum a se Othonẽ gloriãti:quo auctore responderit.Atq̃ in forũ usq̃ processit:ibi equites quibus mandata cædes erat quũ per publicũ dimota pagano rũ turba equos adegissent uiso procul eo parũ per reltiterunt:deide rursum ĩcitati desertũ a suis contrucidarunt.

De gestis per eũ ĩ morte:& de funere:& cadauere eius.

Donatiuum pollicitum.i.suũ militi donum repreſentaturum Cornelius paucos dies exoluendo donatiuo præcatum ſcribit. Neq; pñtium quemq;:plu.auctor eſt a ſempronio cẽturione accerrime defenſum. Germanoꝝ uexillatõe germãoꝝ mãu ex atrio libertatis ut tacitus tradidit accerſitu: habuit uexillũ ut Liu. docet milites cẽtũ tres atq; octogĩta. Gregarius miles:plu.fabulũ ceſi Galbæ ad Othonẽ caput detuliſſe ait qui dixius& iugulũ illi apuiſſe a qbuſdã é creditus.ουτοσ μοι μοροσ επιπεδοσ εϛν hic mihi ſolus firmus é. Ab his:calõibus:& lixis. Pñobius Nerõiãus:ſic.n.hñt oẽs Trãqlliãi codices:ſed pñobius q fuit Nerõis libertus a Galba é occiſus:plu. de Neroniãorum ĩquit ſuppliciis ĩprobos occidit ĩ qbus fuit Elius polycletus:petinus & patrobius. Cornelius Tacitus caput eius inqt p lixas calõeſq; ſuffixũ laceratũq; ante patrobii tumultũ libertus is Nerõis fuerat & a Galba punitus:quorum utriuſq; uerbis apte daꝛ ĩtelligi patrobium Neronianũ a Galba occiſum qđ ſi ſiceſt eius caput mercari nõ potuit:quare ſic locũ emendandũ duximus ut patrobii Neroniãi libertuſ legaꝛ nõ patrobius neronianus:ut patrobii libertus in ultionẽ patrõi ſiue dñi ut plut.ait Galbæ caput laceradũ redemerit plutarchi lectio id manifeſte demonſtrant:Galbæ inquit caput patrobii uiteliiq; ſerius dono dederunt quod illi accipiẽtes oĩ cõtumelia affecerũt. Et hoc cornelius poſtridie q̃ cadauer eſt cõcrematũ caput fuiſſe illi adiũctũ ait. Aureliæ uiæ:ex tribus portis q̃ in ianiculo ſunt:media in ſummo iugo ſita aurelia dicta é:hodie a pxima diui æde pangratiana dr.

Ceruleis:ſubuiridis coloris ſeruius ceruleũ eẽ ait qđ é iter uiride & nigrum. Articulari morbo:qui in manus & pedes idifferẽter craſſatur:celſus in manibus pedibuſq; articulorum uitia frequentiora lõgioraq; ſunt: quæ in podagris chiragriſq; eſſe cõſueruntConge\ ſtas:in unũ collectas. Sup manus:ipſius aut alterius miniſtrãtis. Reliquias:reliquas exulẽtoꝝ partes.

Exoletos: impudicos iã adultos.

C.Icelũ:libertum de quo ſupra.

Velleretur:infernis partibus depilaretur. Seductum:in ſecretiorem locum ad obſcenum uſum abductum. Vt primum licitum,eſt. q.d.ubi othone ſublato:integrum fuit ſenatui honores quos uoluit Galbæ decernere. Roſtratæ columnæ:in roſtri ſpeciẽ formatæ aut certe exciſæ. Qua trucidatũ:eſt ad lacum curtii eum iugulatũ Trãquillus tacitus & plutar,tradidere.

Decretum:honorem quẽ illi ſenatus decreuerat. Aboleuit:ſuſtulit ãtiquauit ex quo apparet decrãtam illi fuiſſe ſtatuam: ſed nõ dum publico loco conſtitutam.

Vnt qui tradant ad primum tumultum proclamaſſe eum quid agitis cõmilitones. Ego ueſter ſum: & uos mei:dõatiuũ etiam pollicitum. Plures autem prodiderunt obtuliſſe ultro iugulũ:& ut hoc agerent ac ferirent quãdo ita uideretur hortatũ. Illud mirũ admodũ fuerit neq; præſentium quẽquã imperatori auxiliũ ferre conatum:& oẽs qui accerſerentur ſpreuiſſe nuntiũ. Excepta germanicorũ uexillatõe. Hi ob recẽs meritũ qđ ſe ægros & ĩualidos magnope fouiſſet:in auxiliũ auolaueriũt: ſed ſerius itinere deuio per ignorantiã locorũ retardati iugulatus eſt ad lacum Curtii:ac relictus ita uti erat:donec gregarius miles a frumentatiõe rediẽs abiecto onere caput ei amputauit:& quoniam capillo præ caluitie arripe non poterat:in gremiũ abdidit. Mox inſerto per os pollice ad Othonẽ detulit:ille lixis calonibuſq; donauit q̃ haſta ſuffixũ non ſine ludibrio circũ caſtra portarunt acclamãtes identidẽ Galba cupide fruaris ætate tua:maxime irritati ad talẽ iocorũ petulantiã qđ ante paucos dies exierat in uulgus laudãti cuidã formã ſuã:ut adhuc floridã & uegetã reſpõdiſſe eũ

Ab his Patrobii Neroniani libertus centũ aureis ademptũ eo loco ubi iuſſu galbæ animad uerſum in patronũ fuerat abieciit. Sero tãdem diſpenſator argi9:& hoc & cæterũ trũcũ ĩ ꝑuatis ei9 hortis aureliæ uiæ ſepulturæ dedit. De ſtatura corporis & de mẽbris eius.

Tatura iuſta fuit:capite caluo:oculis cæruleis adũco naſo:mãibus pedibuſq; articulari morbo diſtortiſſimis:ut neque calceũ ꝑpeti:neque libellos euoluere aut tenere omnino ualeret:execreuerat etiam in dexteriore latere eius gibbus:uel caro: præpendebatque adeo ut ægre faſcia ſubſtrigeretur. De cibo potu luxuria eiuſdem.

Ibi plurimi traditur quem tempore hiberno ẽt ante lucem capere cõſueuerat inter cœnam uero uſque & abundanti ut congeſtas ſuper manus reliquas circũferri iuberet:ſpargiq; ad pedes ſtantibus:Libidinis in mares,pnior:& eos non niſi præduros exoletoſq; ferebãt in hiſpãia Eticellum e ueteribus cõcubinis de Nerõis exitu nunciantem non modo arctiſſimis oculis palam exceptum ab eo ſed ut ſine mora uelleretur oratum atque ſeductum

De tẽpore & ætate eius:& geſtis per ſenatũ poſt mortẽ.

Eriit tertio & ſeptuageſimo ætatis anno impii menſe ſeptimo. Senatus ut primũ licitum fuit ſtatuam ei decreuerat roſtratæ columnæ ſuperſtantem in parte fori qua trucidatus eſt: ſed decretum Veſpaſianus aboleuit:

Marci

MARCI Antonii sabellici ad Augustii. Barbadicum sereniss. Venetiarum principem paraphraseos in othonem paræneseis octaua

Aiores othonis: Quid boni in publica aut priuata uita egerit otho p̃ter unũ Barbadice dux inclyte nõ repio: potuit. n. si nefariũ bellũ trahere uoluisset pluribus locis paré tẽ oĩum terrã ciuili sanguine fœdare sed uno aduerso prælio uictus sibi manũ intulit: cætera uita fœdis libidinibus coinquinata honesto potuit inuolui silentio: sunt qdẽ ĩmoderate libidines in oĩ fortuna turpes: sed in ea q̃ eminẽtissima sit multo turpiores At tu quo gratior eẽt principatus tuus has aĩ pestes ab initio continere didicisti sapientissime princeps: proq̃ his moderationẽ & bñficentiã cõplexus: facile es cõsecutus ut tm̃ tibi laudũ cõi p̃dicatiõe ĩ oĩ uirtutũ gñe tribuat q̃tũ eoꝝ cui q̃ q̃ sanctissimã istã subernãdi rõnem tibi & aliis futuris pricipibus p manus tradiderũt: Maiores igit ut ad Tráquillũ redeã numero tm̃ multitudinis dicimus q̃ añ tritauos fuer: ĩfra illos ĩterdũ cõmuni noĩe pres q̃le ẽ quũ dicimus memoria patꝝ: ẽ. n. pr̃a græco πατηρ quasi παντρα ut qdã aiunt. i. oĩa seruat suidas απο του εσ ϖαρται τρι̃ του πρ̃ϖοσοπ̃ου του παρακειμ̃ νου εσ ϖαρμαι κ ι απο βν̓ητο νσ. i. ab e̊ parte quæ est tertia persona p̃teriti passiui huius uerbi spiro qd ẽ semino sub hoc noĩe iure cõsulti qdã putãt cõtineri nõ solũ genitores sed auos ut dixi ,pauos abauos attauos tritauos & ut eos q̃ ultra sũt maiores appellamus ita q̃ post trinepotes futuri sũt minores. Sũt orti elegãter orti dixit. i. ferẽtini nati: otho. n. nõ ortus sed oriũdus ĩde fuit. Ferẽtino: ẽ id latii oppidũ haud multũ ab urbe roma latĩa uia ut strabo ait sitũ. Hetruriæ gentis: miror cur hetruriæ dixerit quũ ferentinũ in latio sit. sed pricipes gẽtis hetruscos fuisse accipias q̃ auctores suis fuerit ferẽtinum migrãdi: nisi hẽniæ gẽtis & nõ hetruriæ aliqs dicat ẽ potius legẽdũ: qd nõ ĩdepte oĩno ob locorũ ,ppinqtatẽ diceret. An ĩgenua libero ne loco an libertĩo genere ,pcreata. Propinqtatũ: affinitatũ siquidẽ ,ppinqui nõ solũ qui prope sunt sed affines ẽt dñr un̄ & propinqtas affinitas. Ver. Et cõsanguinitate ,ppinquũ. Procreatũ genitũ.

percussores sibi ex hispania in iudæã summisisse opinatus

C. SVETONII TRANQ VILLI LIBER OCTAVVS OTHO SILVIVS IMPERATOR.

De progenitoribus Othonis.

Aiores Othõis sunt orti oppido ferẽtino familia uetere & honorata atq̃ ex principibus hetruriæ. Auus. M. Siluius Otho patre equite romano matre humili: incertum enim an ingenua per gratiam Liuiæ augustæ in cuius domo creuerat senator est factus: nec præturæ gradum excessit Pater. L. Otho materno genere plæclaro: multarumque & magnarum propinquitatum tam carus: tamque non absimilis facie Tiberio principi fuit: ut plæri que procreatum ex eo crederent. Vrbanos honores proconsulatum Africæ & exordinaria imperia seueriss̃ime administrauit. Ausus etiam est in Illyrico milites quosdam quod motu camilli ex pœnitẽtia præpositos suos quasi defectionis aduersus claudium auctores occiderãt capite punire: & quidam ante principia se corã quanuis ob id ipsum promotos in ampliorem gradum a claudio sciret. Quo facto sicut gloriam auxit ita gratiam minuit: quam tamen mature recuperauit: detecta equitis Ro. fraude: quem prodentibus seruis necem claudio parare compererat. Namque & senatus honore rariss̃imo statua ĩ palatio posita prosecutus est eum: & claudius allectum ĩter patricios collaudans ampliss̃imis uerbis: hæc quoque adiecit. Vir quo meliores liberos habere ne opto quidem. Fx Albia Terẽtia splendidiss̃ima fœmina duos tulit filios. L. Ticianũ & minorem marcum cognominem sibi: tulit et filiam: quam nõdum nubilem Druso germanici filio despondit.

De natiuitate Othonis & eius adolescentia.

Tho impator. iiii. calẽdas mai nat⁹ est. Camillo Arũtio: Domitio aenobarbo cõsulibus. A pria adolescẽtia prodig⁹ ac procax: adeo ut sæpe flagris obiurgaretur a patre: ferebatur et uagari noctib⁹ solit⁹: atq̃ iualidũ quẽq̃ obuiorũ. uel potulẽtũ corripe: ac discincto sago ĩpositũ in sublime iactare. Post patris deĩde mortem libertinam

Camilli motu: de Camilli defectiõe ĩ Claudio dixĩus. Añ principia: principia ut Vegetius uidet innuere dñr pricipales milites ut tribuni centuriones: dicti quasi principioꝝ nomina. Ob id ipsum: q̃ tanq̃ auctores defectiõis obtrũcassent & hoc est qd ausus dixit. Promotos honestiore militia ornatos. Gloriã apud alios. Grãm: apud principes Rariss̃imo: raro nec temere cuiq̃ decerni solito. Vir. L. Otho. L. Ticianũ: Terentianum libẽtius legerim quod alter filioꝝ maternũ tulerit cognomen. Paternum: alter. Cognominẽ. qui eiusdẽ nominis cognomines dñr. Plinius a qbus in italia ortos cognomines eorum uenetos credi postulat. Druso quem Tyberius in ima parte palatii fame necauit. Quarto calen. maii octauo & uicesimo aprilis die. Potulentorum nimio potu & temulẽtia titubantiũ. Distento sago: ueste militari: sic Mar. ibis ab excusso missus in astra sago

Aulicam gratiosam.ab aula aulicā gratiosam dixit quia gratia polleret apud Neronē. Per hāc aulicā hoc esse qdā existimāt qđ Iu.oblique ī satyris scripsit Quos euehit optima summi Nūcuia ꝓcessus uetulæ uesica beatæ. Tacitus cōtra Otho īqt pueritiā ícurioſe adoleſcētiā petulāter rexerat gratus Nerōi emulatiōe luxus Cōſuetudine mutui ſtupri:idē Tacitus Nero ait poppeā Sabinā prīcipale ſcortū:ut apud cōſciū libidinū deposuerat:nō tā ī alienas fœmías q̄ arcanaꝝ ĩter ſe libidinū ítelligas.uel certe ad id alluſit qđ alio loco idē auctor delapſo nerōe ī amorē liberte cuiuocabulū acte fuit ſimul aſſūptis ī cōſcientiā Othone & Claudio ſenetiōe.Ingēs p̄miū pactus:ſi eū abolita dānatiōis ignominia in priſtinā dignitatē reſtitueret. Reſtitutionē priuſquā prēs reſtituēdū cēſuiſſent. Ad agēdas gr̄as prīcipi & patribus q̄ſi rā cōfecto negocio. particeps Otho cōſiliorū:q̄ de necanda mr̄e nero cū eo cōicarat. Vtriq;neroni & Agrippinæ. Exq̄ſitiſſime comitatis:multa comitate refertā. Adhuc amicā:nōdū cōiugē nā eā nero poſtea uxorē duxit ictu q̄ calcis p̄gnātē occidit. Abductā marito.i.Criſpino plut. Otho īqt famoſus romæ ob nuptias poppeiæ quā cū eēt criſpini cōiunx amauit Nero:addidit idem auctor cā a marito ab Othone nō Nerōe alienatā illud adiiciēdū puto apud plutarchū ſemp̄ pōpeiā ꝑ popeia mēdoſe legi. Demādatā:apud Othonē depoſitā: Tacitus poppeiā inqt Sabinā prīcipale ſcortū ut apd cōſciū libidinum depoſuerat donec octauiā amoliret. Corrupiſſe ad coitus cōſuetudinē traxiſſe. Cōtētus Otho. Miſſos a Nerōe. Ip̄m etiā Neronē. Depoſitū.i.poppeā apud ip̄m depoſitā. Diducto mr̄imonio ad illud referť qđ nuptiaꝝ ſpecie dixerat poppeā ab othone receptā.q.d.adēpta Othoni poppea. Sepoſitus: Otho. Ne pena acrior.i.ſi maiori pœna afficiſſet. Mimū oēm:ridiculā rei fabulā q̄ Otho ꝓbelle neronē poppeæ poſſeſſiōe excluſiſſet. Mentito fícto aſſimulato. Vxoris ſuæ:ip̄ius Nerōis q̄ poppeā poſtea ſibi mr̄imonio iūxit. Prouinciā: luſitaniā:ut plut.ſcribit. Quæſtorius: quū q̄ſtura tm̄ fūctus eēt. Vltiōis qđ honoris p̄textu a nerōe ľegatus eēt. Seleuci mathēatici: Cor.& plut. nō ſeleucū ſed ptolemæū noīant. Tūc nerone ſublato. Aureos uiritī dabat:huiuſmōi largitiōis & tacitus & plutar.ī galba meminerūt Aliū militū.ex militibus quēuis aliū. Adhibitus:Otho. Arbiter. litis cognitor. Redemit:dato litigatori ex ære ſuo agri de quo ābigebat p̄cio. Emācipauit oī onere leuauit. Succeſſiōis dignū.ſed uſitatius ſucceſſiōe dixiſſet. Indieſq̄ expectabat:neq̄ hoc ſatis ex cōſue

Aulicā gratioſā:quo efficacius coleret ēt diligere ſimularet quis anū ac pene decrepitā: per hāc ínſinuatus Nerōi facile ſummū ĩter amicos locū tenuit cōgruētia morū: ut uero quidā tradūt:& cōſuetudine mutui ſtupri. Ac tātū potentia ualuit ut dānatū repetundis conſularem uirū ingēs præmium pactus priuſq̄ plane reſtitutionē ei impetraſſet non dubitaret in ſenatum ad agendas gratias ítroducere.

De amicitia eius cum Nerone & aliis geſtis eius.

Mnium autē conſiliorū ſecretorūque particeps die quem Nero necandæ matri deſtinauerat ad conuertendas ſuſpitiones cœnam utrique exquiſitiſſime comitatis dedit. Item Pompeiam Sabinam tūc adhuc amicā eius abductam marito:demandatamque interim nuptiarum ſibi ſpecie recepit. Nec corrupiſſe contentus:adeo dilexit ut ne riualem quidem neronē æquo tulerit aío. Creditur certe non mō miſſos ad arceſſendam nō recepiſſe:ſed ipſum etiam excluſiſſe quondā pro foribus aſtantē:miſcentēque fruſtra minas et præces:ac depoſitū repoſcentē. Quare ducto matrimonio ſepoſitus eſt per cām legatōis in Luſitaniam:& ſatis uiſum ne pœna acrior in unum hominem diuulgaret:qui tamē ſic quoque hoc diſticho enotuit. Cur Otho mētito ſit quæritis exul honore: Vxoris mechus cœperat eſſe ſuæ. Prouinciam adminiſtrauit quæſtorius per decem annos moderatione atque abſtinentia ſingulari.

De ſpe eius ad impetium:& aliis geſtis eius.

Tādē occaſio ultiōis data eſt:conatibus Galbæ primus acceſſit:eodeq3 momēto & ipſe ſpē impii cœpit magnā qdē & ex cōditione tēporū:ſed aliq̄to maiorē & affirmatiōe Seleuci mathematici:q̄ cū eū oli ſupſtitē Nerōi fore ſpopōdiſſet tūc ultro īopinatus aduenerat:īperaturū quoque breui repromittens. Nullo igitur officii aut ambitionis in quemquā genere omiſſo:quotiens cœnam principem acciperet aureos excubāti cohorti uiritim diuidebat: neceo minus alium alia uia militū demerebatur. Cuidā ēt de pte finiū cū uicino litigāti adhibitus arbiter totū agrū redemit:emancipauitque ut iam uix ullus eſſet qui nō ſentiret & prædicaret ſolum ſucceſſionis imperii dignum.

De conſpiratione eius contra Galbam & cauſis.

Perauerat āt fore ut adoptaretur a galba. idq3 īdies expectabat:ſed poſtq̄ piſone prælato ſpe dedicit:aduim conuerſus eſt inſtigāte ſup animi dolorē etiā magnitudinē æris alieni:neque enī diſſimulabat niſi principē ſe ſtare nō poſſe:nihilque referre ab hoſte in acie an in foro

tudine dictū: quū nullū sit in uerbo ĩcremētū. uiuo n. in diē dicimus expecto ĩ diē: cresco uero in horas doctiꝰ or fio ĩ horas nec secus fere apud bonos legere é. Sub creditoribus: qbus grāde æs debebat. Caderet: casurus eēt: piret. Cæsaris: galbæ Dispēsatōe: ut galbæ dispensator eēt. Decies sestertiū: decé sestertia quæ ne dimidiū qdē attici iplēt talēti: plut. ut alio dixīus loco qnq; &. xx. millibus decies sestertiū taxauit: alii decé millibus nec āplius. Cœpti: audacis cōsilii. Sīguli eoꝝ qnq; qbus ab initio cōmissa res é: Binos: ex illis decé q cōspiratōi scdo loco accessere. Dena sestertia: q̄ otho Cæsaris seruo expēserat: ut ad illud referaꝝ qd̄ eā pecuniā subsidiū tāti ĩcœpti fuisse dixerat.

sub creditoribus caderet. Ante paucos dies seruo cæsaris pro impetrata dispensatione decies sestertium expresserat: hoc subsidium tanti cœpti fuit: ac primo .v. speculatoribus commissa est res: deīde .x. aliis: quos singuli binos pro duxerāt omnibus dena sestertia repræsentata & quinqua gena promissa: per hos solicitati reliq. nec adeo multi aut dubia fiducia in ipso negocio pluribus affuturis.

De assumptione eius ad principatum & aliis gestis.

Vlerat aīus post adoptionē statim castra occupare: cenātēq3 ĩ palatio Galbā aggredi: sed obstitit respectus cohortis: quæ tunc excubabat ne oneraretur inuidia. qd̄ eiusdē statiōe & Caius fuerat occisus. & desertus Nero. Mediū quoq3 tps religio & Seleucꝰ exemit: ergo destīata die præmonitis cōsciis ut se in foro sub æde Saturni ad miliariū aureū opperirētur: mãe Galbā salutauit: utq3 cōsueuerat osculo exceptus ēt sacrificāti ĩterfuit. Audiuiq3 præd cā aruspicis: deīde liberto adesse architectos nūciāte: qd̄ signū cōuenerat q̄si uenalē domū ĩspectuꝰ absceſſit. Proripuitq3 se postica pte palatii ad cōstitutū: alii febrē simulasse aiūt: eāq3 excusationē ꝓximis mādasse si quæreretur Tūc abditus prope muliebri sella ĩ castra cōtēdit ac deficientibus iecticariis quū descē disset cursūq3 cœpisset laxato calceo restitit: done c cōmissa mora succolatus: & a præsēte comitatu ĩperator cōsalutatus ĩrer faustas acclamatōes strictosq3 gladios ad principia deuēit. Obuio quoq3 nō aliter ac si cōscius et priceps foret adhærēte. Ibi missis q galbā et Pisonē trucidarēt ad cōciliādos pollicitatōibus militū aīos nihil magis pro cōcione testatus ē q̄ id demū se habiturū. qd̄ sibi ipī reliqsset. De initio prīcipatus eius et aliis gestis.

Eīde uergēte iam die ĩgressus senatū positaq3 breui oróne q̄si raptus de publico & suscipe ĩperiū ui coactus: gesturusq3 cōi oīum arbitrio palatiū petit. Ac super cæteras gratulantiū adulātiūq3 blāditias ab infima plæbe appellatus Nero: nullū inditiū recusātis dedit: īmo ut quidā tradiderūt: ēt diplomatibus primisq3 epistolis suis ad quosdā prouinciarū præsides Neronis cognomē adiecit. Certe & imagines statuasq3 eius reponi passus est: & procuratores atq3 libertos ad eadē officia reuocauit Ne qcq̄ prius ꝓ ptāte subscripsit q̄ qngēties sestertiū ad pagendā aureā domū: dicitur ea nocte pqetē pauefactꝰ gemitꝰ maximos edidisse: reptusq3 a cōcursantibus humi ante lectū iacens p oīa piaculorū genera manes Galbæ: a quo deturbari expelliq3 se uiderat: ꝓpitiare tētasse: Postridie quoq3

Post adoptionē: Pisone a Galba adoptato. Respectus: honor existīatio. Excubabat ĩ palatio statio nē hēbat quo appet nō sp eādē cohortē excubare solitā. Sed exptoriis castris puices aut potius sorte accersi cōsuetā. Oneraretur: maiorī inuidia flagraꝝ cœpisset. Eiusdē statōe: eadē ĩ palatio excubāte. C. Prīceps: caligula. desertus destitus qa illoꝝ ignauia aut pfidia ita accidīsset ut ipis excubātibus unus atq3 alter cæsaꝝ piclitatus eēt. Religio: metus ac fideꝝ obseruatio. Seleucus mathēaticus. Ad miliariū aureū sic Tacitus p tiberianā domū ĩ Velabꝝ ide ad miliariū aureū sub æde Saturni pgit: pli. currēte mēsura amiliario ĩ capite Rōani fori statuto: cū his tres miliariū eūdē locū uocēt haud apte tñ pōt ītelligi qd̄ ea res eēt. At plut. clarius descēdēs īqt p ædes q̄ tiberii uocabāt gradiebaꝝ ĩ foꝝ ubi steterat colūna aurea ĩ q̄ īcisæ oēs italiæ uiæ finiūt. Aruspiciis. umbricii. Liberto: onomasto ut Tacitus & Plut. scribūt. Architectos hūc ptextū duo illi quoꝝ pxīe memini fuisse affirmánt. Postica pte auersa domoꝝ pte p tiberianas domos. Proximis: q̄ pxīe steterāt. Mādasse: Galbæ se reqrēti subiscēdā Deficiētibus: pōdere & cursu lassis erant. n. castra ptoria extra urbē uia appia: ad locum quo hodie bubulū caput uulgo nominát. Laxato: apto diffracto soluto. Omissa: reiecta. Succolatus militū hūeris delatꝰ. Particepsi: cōspiratōis. Id se domū hituꝝ. q. d. oía eoꝝ libidini pmissuꝝ. Ipi milites. Vrgēte: īclināte. Raptus: a militibus. E publico: e foro qd̄ plus fuit q̄ si ex priuato ĩ medū pductus fuisset. Gesturus: admīstraturus. s. ĩpiū. Recusātis: Nerōis appellatiōné repudiátis. Procuratores & libertos: Nerōis. Eadē officia: q̄ sub Nerōe obiuerāt. Subscripsit suū assēsū subscriptōe testatus é. Qui géties sestertiū: ex publico intellige erogādū. Aureā domū: quá nero magna ex pte ornarat. Ea nocte: quæ ꝓxime Galge cædē secuta est.

Propitiare: sacrificiis placare.

In augurādo:quū auguria captaret. Murmuraſſe:murmura edidiſſe. Germanici exercitus:nō germanicus ut qdā codices hñt: Tacitus auctor ē duos ſupioris germaniæ & īferioris exercitus eodē ferme tpe ī Vitelii uerba iuraſſe. Doceret: Viteliū. Per īternūcios:peculiares nō publice miſſos. Haud dubio bello:eminēti. Ducibus:tacitus cecinnā cū.xxx. militibus hoīum ad occupādas alpes a Vitellio deſtinatū ſcribit:cui plut. aſtipulat:Cæteꝝ Fabiū ualētē ad ſollicitādas gallias miſſū ac p coccianas alpes in italiā irrūpere iuſſū nec obiter illud pigeat admōere apud Tacitū mēdoſe quotidianas legi p coccianas. Ampliſſimi ordinis.i.ſenatus. octogīta.n. ſenatores ut plut.ait q ea no ēte cū eo cœnabāt: niſi auerſa pte palatii clādeſtine dimiſſi fuiſſent uel ſuito Othone a militibus triclinīū irrūpētibus obtrūcati eſſent. Per claſſiarios:plut.ait Criſpinū ad negociū quoddā quū ſeptima cohorte miſſū a militibus q īſidias ſuſpicati ſunt cū duobus cēturiōibus cæſū. Nulla religionū cura:nulla religioſi aut īfamis diei rōne hīta. Ancilibus motis:geſtari cœptis de ancilibus & tpe quo geſtarent. Ouidi. ſtatim in principio tertii faſtoꝝ abūde multa: Cæteꝝ Liui. Dionyſius Plutar. & ipſi oino aliq̄. Cōdita ſuo ſacrario repoſita. Cultores: Galli ſacerdotes. Deū mris:Cybeles. Lamētari & plāgēr:Mar.æra cæleneos lugētia mris amors:Eſuriēs gallus uedere ſæpe ſolet:ſolebāt.n. planctu & lamētatiōe galli ſacerdotes ad almonē uſq; flu.eius ſimulachꝝ cōitari. Oui. Papinius ī ſiluis: Lactātius & aurelius Auguſtīus uanæ illius ſuperſtitiōis meminerūt. Diti pri:plutōi cui ara īcāpo martio fuit. Cōtraria:ñ litātia. Potiora ſint: meliora ptēdāt. Inūdatiōe tyberis.plut.& tyberi iundaſſe ait &.C.cæſaris ſtatuā ſue ſpōte cōuerſā ad ortū ſolis: & hēnas ex ſigno uictoriæ ī capitolio excidiſſe. Aedificioꝝ q̄ caſu p lapſa uiā occluſerant. Trahi bellū oporteꝛ nullā hoſtibus fieri pugnā di copiā. Profligari:cōfici Li. mitterēt ad collegā q iā bellū pfligatū hꝛet utiq; ille hoc uerbo ſæpius quo magis mireris Gelliū ut nouū & parū uſitatū nō pbare. Impar:nō tāti ut militibus poſcētibus pugnam poſſet obſiſteꝛ. Illi:q̄ prīo cōmiſſa ē. Brixelli:eſt id oppidū ciſalpinæ galliæ circa padum. Tribus pliis uno pter placētiæ mœnia:Altero iter cremonā & placētiā: tertio in cāpis bebriaci:duobus ſupioribus ab othonianis pſpe depugnatis ultimo euētu pene dubio quū ab initio hoſtē fudiſſēt ide ipſi uicti ſint. Caſtoris:locus is iter cremonā & placentiā ubi altero ab othonianis plio pſpe fuerat pugnatū. Bebriacum.eſt id oppidū in cremonēſi agro. Cū ſpe colloqi: plutarchus in augurando tempeſtate orta grauiter prolapſum idem dem obmurmuraſſe. θι Ϛορμοι και μαχροισ ασυλοισ. Quid mihi & cum magnis aſylis. De coinuratione Germanici exercitus contra othonem & alii s geſtis eius.

Vbidem uero tempus germanici exercitus in Vitelii uerba iurauit. Quod ut cōperit auctor:ſenatui fuit mittendæ legationis:que doceret electum iam principem quietem & concordiam ſuaderet. & tamen per internuncios ac litteras cōſortem imperii generumque ſe Vitelio ob tulit. Verum haud dubio bello iam ducibus & copiis quas Vitelius præmiſerat appropinquātibus animū fidemque erga prætorianorum pene internitiōe ampliſſimi ordinis expertus eſt: & placuerat per claſſiarios arma trāſferri re / mittique nauibus. Et quum in caſtris ſub noctē promerentur:inſidias quidā ſuſpicati tumultū excitauerūt: repente omnes nullo certo duce in palatiū cucurrerūt cædem ſenatus flagitātes:repulſiſque tribunorū qui ſhibere tentabāt nōnullis & occiſis ſicut erāt cruēti ubinā ſperator eſſet req̄rentes:proruperūt in triclinīū uſque: nec niſi uiſo deſtiterunt. Expeditionē aūt ī pigre atque ēt præpropere inchoauit:nulla ne religionū qdem cura:ſed & motis:necdum cōditis ācilibus qd antiqtus ſi fauſtū haberetur:& die quo cultores deū matris lamētari & plāgere ſcipiūt. Præterea ad uerſiſſimis auſpiciis:nā uictīas Diti patri cæſas litauit quū tali ſacrificio contraria exta potiora ſint. Et primo egreſſu inundationibus tyberis retardatus: ad uiceſimum etiam lapidem ruina ædificiorum præcluſam uiam offendit.

De congreſſu Othonis cū exercitu Vitelii:et aliis geſtis.

Imili temeritate q̄uis dubiū eēt nemini:q̄n trahi bellū oporteret: quando et fame anguſtiis locorū urgeretur hoſtis:q̄ primū tamē decertare ſtatuit: ſiue impatiēs longioris ſolicitudinis:ſperanſque ante Vitelii aduentum profligari plurimum poſſe:ſiue impar militum ardori pugnam depoſcentiū. Necilli pugnæ affuit: ſubſtititque brixelli. Et tribus quidem uerum mediocribus prælīs apud alpes circaque placentiam et ad Caſtoris quod loco nomē eſt uicit:nouiſſimoque maximo apud bebryacum fraude ſuperatus eſt: quum ſpe colloqui facta quaſi ad cōditionē pacis militibus eductis ex īprouiſo. atque in ipſa conſultatione dimicandum fuiſſet:ac ſtatim moriēdi impetum cœpit. ut multi nec fruſtra opinantur magis pudore: ne tāto rerum hominumque periculo dominationem ſibi aſſerere pſeueraret:q̄ deſpatiōe ulla:aut diffidentia copiarū

auctor est othonianos prima acie stantes amice a uitellianis compellatos ac quodā modo ortā inter milites colloquii quandam spēm: quo accidit: ut duæ tm̄ legiones eo die cōflixerint Vitelli una quæ rapax dicebatur & othonis altera quæ auxiliatrix. Residuis: copiis. Ad secundos casus: magis necessarios: sunt. n. secundi casus qui pendēt ex necessitate quā primus casus nobis imposuit: E dalmatia pādonia & mesia: Plutarhus alii pānonios Dalmaticos & misiæ exercitus una cum ducibus Othonē elegisse nunciabant. Ne uictis quidem copiis ipsis superuenientibus. Vel sole. sine iis ēt quæ in italia circa othonē erant. Pater meus Sueto. Suetonii paulini Plutarchus i othone sæpe meminit eiusdem & tacitus: sed paulinū nō lenē: ut quidam tradunt cognoiauit: quare uide ne diuersus hic ab eo fuerit. Clauius ofici nomen sed a claua ne ante clauo in dubium uenire potest. Augusti. Si ad octauium Augustum id referas ætas uix competet: ut sub Othone tribunus adhuc esset uel si ita accidit certe iam grandem natu tunc esse oportuit. Priuatū nō dum iperatorē. Corruerit: repente conciderit attrocissimæ rei admonitus. Nec cōcursurum: pater repete solebat referre. Cū Galba cui iperiū & uitā ademerat. Trā sigi. cōfici. Quasi fugisset ex acie argueret: uelut desertor ignauiæ: & pauoris corriperet. Plutarchus ait: inter hortationes militū ex obscurioribus quendam sustulisse ensem ac dixisse scito Cæsar sic esse omnes pro te instructos. seq; ipsū iugulauit. Fratrē: Saluium titianū Tacitus Saluius inqt titianus othonis frater nullum discrimen adiit.

Fratris filiū: cocceiū hūc plutarchus noīat. frīs ait filiū cocceiū adhuc adolescētē. Dimisit: abire iussit. Binos codicillos: binas lras: libellos: epistolas. Cōsolatorios: cōsolationē de morte sua cōtinētes.

Messallinā Neronis: quæ fuerat Neronis uxor. sic Maro. Hectoris andromache pyrrhin cōnubia seruas: Nero nouissimā oīum statiliā messalinā duxit uxorem quā poppeæ supduxit: Tacitus & tranqllus sunt auctores. Victorē: Vitelium

Ex copia p̄senti: quæ tūc aderat.

Corripi: a militibus. Vim cuiq; fieri. i. quenq; ui retrahi: aut inuitū detineri. Explorata: tētata. Ad apertis: patētibus. Exanimatus ē: extīctus. Apud ueliternā. plutarchus ait. brixelli ubi se occiderat Othonis sepulchr̄ se uidisse cum hac īscriptōe. M. Othōis. L. & octauo ætatis ānō: oīa Trāquilli exemplaria quæ ad manū puenere sic hñt: q̄ lectio ut mēdosa nō solū auctoritate sed rōne ēt refellit. plut. auctor ē: Othonē septīo ac tricesimo ætatis anno piisse: qd ueriss̄imū eē ipsa tēporū tō demonstrat: cōstat illū luxuria & turpitudine uitæ: & ut quidā ēt tradūt mutuo stupro Neroni cōciliatū qd flagitiū nō nisi iter æquales solet cadere: Cæter̄ Nero tricesimo atq; altero uitæ ānō piit othōe ānō qdē post eius mortē circū acto: qd si tā p̄uectæ Otho fuisset ætatis nō uideo q̄ rōe illi cū Nerone in uita cōuenire potuisset octauo igit̄ & tricesimo: ut propius plutarchi testimonio accedat nō quinquagesimo legendum.

Q uippe residuis ītegris q3 ēt nunc q̄s secū ad scdos casus detinuerat: & superueniētibus aliis e Dalmatia Pānōiaq3 & messia: ne uictis qdē adeo afflictis ut nō ī ultione3 ignominiæ quiduis discriminis ultro & uel solæ subirent.

De detestatiōe ei9 ciuiliū bellorū & ultīa dispositiōe ipsi9.

Nterfuit huic bello pater meus Suetoni9 Lenis tertiædecimæ legionis tribunus Augusti Clauius. Iste mox referre crebro solebat Othonē ēt p̄uatū usq3 adeo d testatū ciuilia bella: ut memorāte quodā ī ter epulas de Cassii Brutiq3 exitu corruerit: nec cōcursurum cū Galba fuisse nisi cōfideret sine bello rē trāsigi posse. Tūc ad dispiciē dā uitā exēplo manipularis militis cōcitatū: q quū cladem exercitus nūciaret: nec cuiq; fidē faceret: ac nūc mendaciis nūc timoris q̄si fuisset ex acie argueretur. gladio aū pedes eius īcubuerit: hoc uiso p̄clamasse eū aiebat: nō āplius se ī piculū tales tāq3 bene meritos cōiecturū. Fratrē igitur fratrisq3 filiū: & singulos amicorū cohortatus ut sibi q̄sq; p facultate cōsuleret ab āpelxu & osculo suo dimisit oēs. Secretoq3 captato binos codicillos exarauit ad sororē cōsolatorios: sed ad Messalinā Neronis: quā matrimonio destinauerat cōmēdās reliqas suas & memoriā. Q uicqd deinde epistolarū erat: ne cui piculo aut noxæ apud uictorē forēt cōcremauit: diuisit & pecunias domesticis ex copia p̄senti.

De morte & funere eius.

Tq3 ita parat9 ītētusq3 iā morti tumultu ītermoras exorto ut eos q discedere & abire captabāt: corripi q̄si desertores detineriq3 sensit. Adiiciam9 īqt uitæ & hāc noctē iis ipsis totidēq3 uerbis uetuitq3 uī cuiq; fieri. & ī serū usq3 patētē cubiculo si qs adire uellet ptātē sui p̄buit. Post hæc sedata siti gelidæ aq̄ potiōe arripuit duos pugiōes: & explorata utriusq3 acie quū alterū puluino subdidisset foribus adoptis artissimo sōno qeuit. Et circa lucē demū ex pgefactus uno se traiecit ictu īfra leuā papillā. Irrupētibus q3 ad p̄mū gemitū mō cǣlas mō detegēs plagā exanimatus ē: & apud ueliternā (ita præceperat) funeratus. xxx. & octauo ætatis anno & non agesimo & quinto imperii die.

De statura & cultu corporis eius: & aliis gestis eius.

Anto Othonis animo nequaq̃ corporis aut habi\
tus competit. Fuisse enim traditur & modicæ statu/
ræ: & male pedatus: caluusq3: munditiarum uero pene mu
liebrium. Vulso corpore: galericulo capiti propter rarita\
tem capillorum adaptato: & annexo: ut nemo dignosceret
quin & faciem quotidie rasitare: ac pane madido linire cõ
suetum: idque instituisse a prima lanugine ne barbatus un
quam esset: sacra etiam ludis sæpe in lintea religiosaque
ueste propalam celebrasse: per quæ factum putẽ: ut mors
eius minime congruens uitæ maiori miraculo fuerit. Mul
ti præsentiuum militum cum plurimo fletu manus ac pe\
des iacentis exosculati fortissimum uirum unicum impe\
ratorem prædicantes ibidem statim nec procul a rogo uiȝ
suæ uitæ attulerint. Multi & absentium accepto nũcio præ
dolore armis inter se ad internitionem concurrerunt. De
nique magna pars hominum incolumen grauissime dete
stata mortuum laudibus tulit: ut uulgo iactatum sit: etiam
Galbam ab eo non tam dominandi q̃ Reip. ac libertatis
restituendæ causa interẽptum.

C. SVETONII TRANQVILLI LIBER NONVS. AVLVS VITELIVS IMPERATOR.

De stirpe & origine uiteliorum.

Iteliorum originẽ alii aliam & quidẽ diuersissi
mam tradunt: partim ueterem & nobilẽ: partĩ
uero nouam et obscuram atqȝ etiam sordidam
Quod ego per adulatores obtrectatoresqȝ im
peratoris Viteli euenisse opinaret: nisi aliquãto ꝑius de fa
miliæ cõditiõe uariatũ esset. Extatqȝ elogii ad. Q. Viteliũ
diui Augusti quæstorem libellus: quo cõtinetur Vitelios
Fauno ab originum rege: et Vitelia quæ multis locis pro
numine coleretur ortos toto latio imperasse. Horum resi

Anto Othonis animo nequaq̃ corporis aut habi\
tus competiit. Fuisse enim traditur & modicæ statu/
ræ: & male pedatus: caluusq3: munditiarum uero pene mu
liebrium. Vulso corpore: galericulo capiti propter rarita\
tem capillorum adaptato: & annexo: ut nemo dignosceret
quin & faciem quotidie rasitare: ac pane madido linire cõ
suetum: idque instituisse a prima lanugine ne barbatus un
quam esset: sacra etiam ludis sæpe in lintea religiosaque
ueste propalam celebrasse: per quæ factum putẽ: ut mors
eius minime congruens uitæ maiori miraculo fuerit. Mul
ti præsentiuum militum cum plurimo fletu manus ac pe\
des iacentis exosculati fortissimum uirum unicum impe\
ratorem prædicantes ibidem statim nec procul a rogo uiȝ
suæ uitæ attulerint. Multi & absentium accepto nũcio præ
dolore armis inter se ad internitionem concurrerunt. De
nique magna pars hominum incolumen grauissime dete
stata mortuum laudibus tulit: ut uulgo iactatum sit: etiam
Galbam ab eo non tam dominandi q̃ Reip. ac libertatis
restituendæ causa interẽptum.

Tanto othonis animo. Mar. Nunquit maior othone fuit. Competiit: congruens fuit. Male pedatus pedibus & cruribus infirmis: pes. n. dicitur quicquid est a fœmore ad calce: est ad hæc: & standi fundamentũ pes. iccirco in ædificiis area pes magnus appellatur: & qui negocium ĩstituit pedem posuisse quasi fundamẽtum fecisse dicitur: est pes etiam mensura que ex. xvi. constat digitis est & funis quo uelum nauale tenditur: Ver. Vna omnes fecere pedem Vulso: deglabrato depilato. Galericulo: alienis comis in speciem galeri circa caput compactis. Mart. Fiunt absentes & tibi Galba comæ. Annexo coaptato: ac pane madido. lu. Et
pressum in facie digitis extendere
panem. Lintea: lineis uestibus isi/
dis sacerdotes utebantur. Ouidius
Ne fugæ linigeræ mẽphitica tem/
pla iuuẽcæ. Mar. Linigeri fugiunt
calui sistrataq turba. Pli. Veste sipas
xilina uocant. Mors: quæ fortem
& constantem decere potuit uirũ.
Mar. Quũ moriẽ nunquid maior
Othone fuit: Vitæ: quæ mollissi/
ma fuit. Vim suæ uitæ: sibi mortẽ
consciuere. Incolumẽ. Othonem
Laudibus tulit: laudibus celebra/
uit. Plutarchus: Neq inquit paucio
res reliquit qui mortem laudarent
q̃ qui uitam uituperarent: quo ap/
paret utrũq alteri obstetisse: ut ue
rissimum sit illud Ciceronis: Pro
Quintio mors honesta sæpe uitã
quoq turpem exornat: uita turpis
ne morti qdẽ honeste relict locũ.
MARCI Antonii Sabellici ad au
gusti. Barbadicum serenissimũ ue/
netiarum principẽ paraphraseos
in Vitellum paraenesis nona.

Iteliorum originẽ: Tumul/
tuose imperium uitelius in
uasit Augustine dux sereni\
sime: Sed tumultuosius aliquanto
administrauit: periitq tumultuosi\
sime. Sic enim sæpius euenire solet
ut quæ mala habuerint principia
nihilo meliores sortiantur exitus:
huius uita uere inutilis dici potest
in qua nihil ferme præter scelera
& flagitia reperias: Sed Therfiten
inter græcos reposuit Homerus:
poetarum antistes: & iter assyrios
reges. qui tanta indole sibi regnum
quæsiuere: Sardanapalum Trogus
q̃q neq tam stultus quã Therfites
aut tam mollis quã Assyrius illa hic
noster dici possit: Verum aliis Cæ
saribus comparatus: uix honestio/
rem sibi uendicat locũ: quã illi sint
inter suos adepti: e tenim dubiũ est

maiore ne luxuria fuerit an sæuitia. Notissima est infamis illius patinæ dedicatio cuius Tarquilius & Plinius meminere: Experiri credo uoluit flagitiosus homo quid summum uicium in summa fortuna posset: Sed tã turpiter petiit. q̃ eius uita fuit turpis. Expedit me hercule huius hominis uel ob hoc unum uitia cognoscere: ut eoȝ fœditate intellecta alii in sũmo rerũ fastigio collocati: tãto enixius se ab eiusmodi ĩfamia asserãt quãto illa notior est si in sũma fortuna sit posita q̃ si in humili aut priuata. Per adulatores. q ĩ uitelii ĩperatoris gratiã multa de familiæ uetustate & splẽdore cõfinxissent. Obtrectatores: in eãdẽ familiã ut sordidã & obscurã inuecti potuit sane alterutrũ euenire. fuere nanq semper adulatio & inuidia altioris fortunæ comites Valerius: Nulla est tam modesta fœlicitas: quæ malignorum dentes uitare possit. Cæterum adulationis nomen aperte arguit id uicium in potẽtiorum aulis ortum. Elogii libellus: in elogii formam conscriptus.
Fauno: is ut Lactantius scribit pici filius fuit primusq omnium Saturno auo nefaria sacra in latio instituit:

patremq3

patremq; picum consecrauit: necnon & faunam coniugem & sororem. C. Bassus eam fatuam nominatam tradidit: quia fata mulieribus caneret. ut Faunus uiris: unde a fando apparet utrunq; nomen factum. Aborigines: Alicarnasseus Dionysius ait aborigines oenotriorum progeniem fuisse: qui pulsis siculis latiū tenuere: quāquā pelasgi & ipsi in eam italiæ oram uenerint: inde archades: mox epii qui Herculis comites fuere: ad belli tamen usq; troiani tempora aborigines dici perseuerarunt: tum uero a Latino rege latinos dici cœptos idem auctor tradidit. Sed latinos a latio potius dictos crediderim: precessisseq; id nomen troiana belli tempora: quod Orpheus poetarum uetustissimus plane demonstrat: is in argonautis. σαρ ϑ ϑον ικομεδα βυϑου κολπουστε λατινων. Ortos: uitelios. A ianiculo: collis est transtyberinæq; iminet regioni: a iano dictus: qđ Dionysius & Ouidius testantur: Pomponius lætus p ceptor noster omnium qui nostra tempestate fuere omnis uetustatis peritissimus eo epigrammate: quo campanum bucensem condiscipulum nostrum florēti ætate extinctum ad Onophrii ædem sepelliit originē nominis secutus sic ait: Regia te sepelit iani tulit hernica buca. Heu uicena tuos clausit arista dies. Gētili copia: uitelliana tm̄ gēte. Equiculos fuerūt equiculi medii inter marsos Hernicos: & latinos. Samnitici belli: qđ ob campanos a romanis susceptū uario præliorum euentu in octogesimū ē annū extractū. Nuceriæ: est nuceria appuloq; mediterranea dixitq; in appulia ad alterius nuceriæ differētiam: quæ umbrorum Ptolemæo auctore est. Libertinū: haud ingenuo loco natum. Cassius Seuerus: hic est cuius scripta Tiberii principatu sunt abolita moxq; a Caligula in publicū reuocata. Eundē generis auctorē. Sutorē ueteramētarium ueteramenta pro ueteribus calceamentis accipias oportet ut sit ueteramētarius: sutorq; fractos calceos & attritos resarcit. Sectionibus: sectio ut Festus ait: psecutio iuris: Cicero sectorē æstimatorē redēptorēq; bonorū appellat. Asconius sectores inqt dicti sunt: q spē lucri sui secuti: bona cōdēnatoq; auctiōabātur. pq; his pecūias pēlitabāt singulis: sed nūc sectionē p corii incisiōe accipio: ē eniut Festo placet sector q secat: & q ēpta sua pseqtur: ut sit

duam stirpem ex Sabinis transisse Romam: atque iter. patricios allectam. Inditia stirpis diu māsisse: uiam Viteliam ab ianiculo ad mare usq3. Item coloniam eiusdē noīs: quā gentili copia aduersus a: quiculos tutandā oli3 depoposcissent: tempore deīde samnitici belli præsidio in apuliā miso quosdā ex Viteliis subsediisse nuceriæ: eorūq3 progeniē lōgo post iteruallo repetisse urbē: atq3 ordinē senatoriu3.

De progenitoribus & patre Vitelii.

Ontra plures auctorem generis libertinu3 prodiderunt. Cassius seuerus nec minus alii: eundem & suto rē ueteramētariū: cuius filius sectionibus & futuris uberi9 compendium nactus ex muliere uulgari Antiochi cuiusdā furnariam exercentis filia equitē Roma. genuerit. Sed quod discrepat sit in medio: Cæterū. P. Vitelius domo nuceria siue ille stirpis antiquæ siue pudēdis parētibus atque auis eques certe Romanus: & rerū Augusti procurator q̄tuor filios amplissimæ dignitatis cognomines: ac tantum prænominibus distinctos reliquit. Aulū. Q. P. L. Aulus in cōsulatu obiit: quē cū Domitio Neronis Cæsaris patre inierat prælatus eloquio: famosusq3 cœnatum magnificentia. Q uintus caruit ordine: quū auctore Tiberio secerni min⁹ idoneos senatores remoueriq3 placuisset. P. Germanici comes. Cn. Pisonē inim cū & interfectorem eius accusauit: cōdemnauitq3: Ac post præturæ honorē inter Seiani conscios arreptus & in custodiam fratri datus: Scalpro librario uenas sibi incidit: nec tam mortis pœnitētia quam suorum obtestatione obligari curariq3 se passus in eadem custodia morbo periit. L. ex cōsulatu syriæ præpositus arthabanum parthorum regē summis artibus nō modo ad colloquiū suū: sed etiam ad uenerāda legionum signa pellexit. Mox cū Claudio principe duos insuper ordinarios consulatus censuráq3 gessit. Curam quoq3 iperii sustinuit absente eo expeditione britanica uir innocens & industri9 Sed amore Libertinæ perinfamis: cuius etiam saliuis

sensus & ordo: cuius ueteramētarii filius nactus uberius cōpēdiū. i. lucrū sectiōbus & futuris. i. nō resarciēdis calceis ut pr̄fecerat: sed & secāda pelle calceisq; ex secta cōficiēdis: qđ magis ē q̄stuosū: ac quodāmō minus fordidū. Vulgari ignobili: & uulgi una. Furnariā: ex furno q̄stū. lu. quū iā cōducē furnos. Filiū: q postea eq̄s romanus fuit. Quod discrepat: parū iter auctores cōuenit. Sit in medio: p incōperto relinq̄tur. Cognomines: eiusdē noīs uitelios oēs. Aulus uitelius. s. maximus natu. Famosus. infamis. Quīntus uitelius. Caruit ordīe. senatorio. s. Gn. Pisonē accusauit: Plinius: Extat iqt oratio uitelii: q̄ reū Pisonē eius sceleris coarguit. Seiani cōscios: iter eos q cū Seiano i Tiberiū cōiurarūt. Frī: datus ut a frē custodiret: qđ i Catilīæ quoq; cōiuratiōe ē factū: ut cōsilii pticipes aliquot horas priuato custoditi sint. Scalpro: ferreo īstro: uñ scalpellū

Obtestatiōe: supplici rogatu obligari uenas. Ex cōsulatu: post cōsulatū. Arthabanū de Arthabano pthoq; rege satis i Tiberio. Gessit. L. uitelius. Absēte eo. Claudio. Perīfamis: multa īfamia resp̄sus. Saliuis: sputo

Idē:Lucius. C.Cæsarē:qđ Caligula uoluerit adorari: abunde supra. Tranqllus significauit. Circūuertens se:circū agēs se. Addictū deditū. Pro maxīo munere.i.āplissimi muneris loco. A messallina: Claudii cōiuge. Soculū: calciamēti genꝰ. Osculabūdus:idētidē siue uehemētor osculās. Narcisi & pallātis Claudii libtoꝝ. Inter lares deos domesticos. Vox adulatoria.īmo stulta. Sæpe facias:hæc uox illa optātis:ut Claudius iā pene dcrepitus sæpius sæculares ludos facēt qđ ne adolescēti qdē cōtigē potuisset:si cētesimo quoq; āno ut ab initio fuerat īstitutū celebrari cōtigisset. Paralysi:neruoꝝ solutiōe tremoreq; imbecilitate totius corpis. Celsus Cornelius ī oculis quoq; ait palysim fieri. Eodē totoq; āno nō urābo toto āno cōsules fuerīt: sed qđ minor natu maiori succedēs annū īpleuerit:quū uterq; alioqn cōsulatꝰ semestris fuerit. Pro rostris in foro ubi erāt rostra. Aulus Vitelius:impator.ſ. Lucii filius:eius uidelicet: de quo ꝓxime diximus.

Druso Cæsare:qui Germanici filius fuit:& a Tiberio adoptatus: q ut supra fuit significatū in pte palatii fame periit:de Tiberi fratre nō est cur intelligas:quippe qui in cæsarū familiā nulla est adoptione receptus. Genitura.natalis horæ inspectionē. A mathematicis:astrorū peritis. Mater:Sextitia. Missum.Vitelū. Appellatū īperatorē uiua enī adhuc mre Vitelius ē imperator cōsalutatus. Pro afflicto: tanq; afflictū. Memor: eorū quæ de īperio & ifelicissimo eius exitu mathematici dixissent. Capreis: apud Tiberiū principē. Spintriæ de spītriis semel atq; iterum supra

Corporis gra:cuius flore Tiberius abuteref. Oībus:pbriis: oībus flagitiis. Caio:Caligulæ. Per aleæ studiū:cuius constat claudiū ipsum pcupidū fuisse. Peculiari ꝓprio:& ob id acceptiore. Certamini neroneo:de neronei certaminis rōne satis suo loco. Promittere audētē ob dedecus & infamiā reuocauerat Vitelius. Perseuerātis:id effla gitare. Exorādū:præcibus flectēdū. Triū principū caligulæ: Claudi & Neronis indulgētia facilitate obsego:munificētia. Auctus:maior fcūs. Dispar uolūtate innocētiæ foris custodiēdæ domi uero p occasionē peccandi. Cū legatus

melle permixtis:nec clam quidem:aut raro:sed quotid ac palam arterias & fauces pro remedio fouebat. Idem miri in adulando ingenii:primus. C. Cæsarem adorari:ut deum instituit:quum reuersus ex syria non aliter adire ausus esset:quam capite uelato circumuertensq; se deīde procūbens. Claudium uxoribus libertisq; addictum:ne qua nō arte demeretur pro maximo munere a Messallina petiit: ut sibi pedes præberet excalciandos detractūq; socculum dextrum inter togam tunicasque gestauit assidue nonnūq; osculabundus: Narcisi quoque & Pallātis imagines aureas inter laeres coluit: huius & illa uox est sæpe facias quū sæculares ludos edēti Claudio gratularetur.

De matre uitelii & eius pueritia: & de morte patris & aliis gestis.

Eceſſit paralysi altero die, q̄ correptꝰ est duobus filiis superstitibꝰ: quos ex Sextilia probatissima nec ignobili fœmina editos consules uidit: & quidem eodem amnos totoque anno quum maiori minor in sex menses succesſſisset. Defunctum senatus publico funere honorauit. Item statua pro rostris cum hac inscriptione: pietatis immobilis erga principem. Aulus uitelius. L. filius imperator natus est octauo calen. octobris: uelut quidam. vii. idus septembris Druso cæsare: Norbano flacco consulibus geniturā eius prædictam a mathematicis ita parentes exhorruerunt: ut pater magnopere semper contenderit neq; ei prouincia uiuo se committeretur. Mater & missum ad legiones & appellatum imperatorem pro afflicto statim lamentata sit. Pueritiam primāque adolescentiam capreis egit inter tyberiana scorta: & ipse perpetuo Spintriæ cognomine notatus: extimatusque corporis gratia initium & causam incrementorum patri fuisse.

De adolescentia eius & gestis in ea.

Equenti quoque ætate omnibus probris contaminatus præcipuum in aula locum tenuit: Caio per aurigā di Claudio per aleæ studium familiaris: sed aliquanto Neroni acceptior tum propter eadē hæc: tum peculiari merito: & præsidens certamini Neroneo cupientē inter citharœdos contendere: nec quāuis flagitantibus cunctis pro mittere audentem: Ideo egressum theatro reuocauerat quasi perseuerantis populi legatione suscepta exorandum præbuerat.

De honoribus per eum administratis.

Rium itaq; principum indulgentia nō solū honoribus: uerū & sacerdotiis amplissimis auctus procōsulatū Africæ post hæc: curāq; operum publicorū admini strauit & uoluntate dispari & existimatiōe. In prouīcia singularē innocentiā præstitit biēnio cōtinuato: quū succedēti fratri legatꝰ substitisset. At in urbano officio dona atq;

ornamēta

ſubſtitutus eſſet:ex eo pendet quod ibi biennio dixerat præ fuiſſe:poterat enim aliter occurri cur bienniū ſi annuū erat munus. Vrbāo officio quo publicoꝝ opū curā geſſit. Stagnū.p argēto.ſ. ſuppoſuit: nā eius metalli genus quod dā argētariū dr illitū ſtagnū æris uaſis ſaporē grorē facit:nec qd' migꝝ eſt pōdus auget Plinius eſt auctor. Auricalchū ab auro & ære nomen factū:λαλκον græci æs dr̄it. Captū altero oculo:luſcū:alterius oculi uiſu priuatū. Si de poteſtate pr̄is exiſſet:ſi emācipatus eēt. Manumiſit emācipauit ut hæreditatē adiret. Inſimulatū filiū. Parricidii q̄ſi ſibi pr̄i necē eſſet machinatus. Ad ſcelus ad ſe pdendū. Hauſiſſe petroniū ip̄m. Tulit:habuit accepit

ornamenta templornm ſurripuiſſe:& cōmutaſſe quædā fere bat:proq; auro & argēto ſtagnū & auricalcum ſuppoſuiſſe.

De uxoribus & filiis eiuſdem.

Xorem habuit Petroniam cōſularis uiri filiam:& ex ea filium Petronianum captū altero oculo:hunc hæredem a matre ſub conditione inſtitutum ſi de poteſtate patris exiſſet:manumiſit:breuiq; ut creditum eſt interemit. In ſimulatum inſuper parricidii & quaſi paratum ad ſcelus uenenum ex cōſciētia hauxiſſe. Duxit mox Galeriā Fundanam prætorio pre. Ac de hac quoq; liberos utriuſq; ſexus tulit:ſed marē titubātia oris prope mutum & elinguem.

De Germania eidē decreta & de pauptate ipſius:& de comitate eius erga ſingulos:& de geſtis in caſtris.

Galba iferiorē germaniam cōtra opinionem miſſus ē: Adiutum putant. T. iunii ſuffragio tūc potētiſſimi: & cui iam pridem p cōem factiōis ſuæ fautorem cōciliatus eēt: niſi qd Galba præ ſe tulit nullos minus metuendos q̄ q̄ de ſolo uictu cogitarent:ac poſſe prouīcialibus copiis profundam eius expleri gulam. ut cuius euidens ſit contemptu magis q̄ gratia electum. Satis conſtat exituro uiaticum defuiſſe tanta egeſtate rei familiaris ut uxore & liberis quos Romæ relinquebat meritorio cœnaculo abditis domum in reliquam partem anni ablocaret:utq; ex aure matris detractū unionem pignerauerit ad itineris impenſas. Creditorum quidē præſtolantiū ac detinētium turbam:& in iis ſinueſſanos formianoſq; quotum publica uectigalia iteruerterat non niſi terrore calūniæ amouit. Quum libertino cuidam acerbius debitum repoſcēti iniuriarum formulā quaſi calce ab eo percuſſus itendiſſet: nec aliter q̄ extortis quīquaginta ſextertiis remiſiſſet. Aduenientē male animatus erga principem exercitus pronuſq; ad res nouas libēs ac ſupīs māibus excepit:uelut dono deū oblatū:ter cōſulis filiū ætate integra facili ac prodigo aio. Quā ueterē de ſe pſuaſionē Vitelius recētibus ēt de ſe experimentis auxerat tota uia:caligatorum quoq; militum obuios exoſculās p q̄ ſtabula & diuerſoria mulionibus ac uiatoribus præter modū comis:ut mane ſingulns iā ne ientaſſent ſciſcitaretur: ſeq; eciſſe ructu quoq; oſtenderet.

Titubātia:līguæ titubatiōe quū loq conareť. Cōtra opinionē:ip̄i us an uulgi dixerit in dubiū ueni re pōt:ſed melius id ad uulgus referas. T. Iunii: Tacitus Titi īquit iunii potētia defenſus p̄texētis ſeruatā ab eo filiā. Et cui. T. ſiue iunio:uel potius galbæ. Præ ſe tulit oſtendit cōfeſſus eſt: præ ſe ferre enī eſt dicto factoue & ip̄a ſtanti frōte q̄lem,opinionem de aliq̄ re aut hoīe habeas cōfiteri. De ſolo uictu:ut Vitelius. Cōtemptu :uilipendio quodā. Exituro:uitelio Egeſtate:īopia. Meritorio: cœnaculo īdifferenter locari ſolito. Abditis:occultiore & minus illuſtri loco cōſtitutis:ne turpis ſuoꝝ iqlinatus inoteſceret. Oblocaret aliis locādā curaret. Ex aure mr̄is Pli. de margaritis:par.ſ. fuerat ingulas cōdi maria:niſi manibus auribus capite:toto corpe a fœīs iuxta uiriſq; geſtarent:& rurſus. Gerebat Cleopatra auribus tū ſingulare illud & uere unicum naturæ opus Vnionē;grādiorē margaritā Pignerauerit:in pignus dederit uñ repignero,p eo qd ē alieno ære pſoluto:pignus recipio. Sinueſſano a ſinueſſa urbe. Pli. Sinueſſa extremū i adiecto latio.:quā qdā dixere ſincopē uocitatā. Formiāos: a formiis:& ip̄e latio. idē auctor. Formiæ ātiqua leſtrigonū ſedes. Interuerterat:ſic Tacitus ī eādē ſniam ip̄e abū de ratus: ſi pūtibus frueret:nec i lōgius cōſultās nouies milies ſeſtertiū pauciſſimis diebus iteruertiſſe credit. Terrore calūniæ:niſi ſe calūniæ cum illis actuꝝ itermiatus abſterruiſſet. Iniuriaꝝ formulā:iniuriaꝝ q̄relā ſiue æſtiatiōem. Intēdiſſet: q̄ſi ab eo calce pcuſſus eēt:calūniā affinxiſſet. Remiſiſſet iuriæ actiōem Male aīatus:odio i prīcipē affectus:ac p hoc male cogitans. Ter. conſulis. L. Vitelii q ter cōſul fuerat. Facili tractabili. Prodigo nō pco & auaro ut galba. Experimentis p digalitatis exemplis. Caligatorum quoſq; quoſcūq; calligatos ac per hoc gregarios milites.

Comis phūanus affabilis. Ientaſſent an matutinū ſūpſiſſēt cibū:nā iactare ieiunoꝝ eſt. Plau. Nec ieiūa iētauit. Mar. Surgite iam pueri uendit ientacula piſtor:a iento ientaculū eſt:qd græci ακρατισμον uo

cant. Ructu subita ſps ruptatiõe.
Ignominioſis: ignominia aliqua notatis. Reis futuro iudicio quo quo mõ obnoxiis. Sordes: ſqualloré hitũq; miſerabilé. Dãnatis ſupplicio aut multæ dãnatiõi addictis. Trãſacto mẽſe: exquo ĩ ꝓuiciã uenerat. Neq; dici religioſus ne an ater eẽt: an ad agẽdũ idoneus. Neq; tpis: an ſydera & auſpicia uetarẽt quaſi dicat ea quæ auſpicato fieri cõſueſſent temere fierent: aut certe tpis rõnem mimehitã dixit: quia cũ iã adueſperaſſet ĩperator ſit ſalutatus: ſed prior ſnia uerior. Vicos: urbis. Diui Iulii. C. Cæſaris dictatoris. Detractũ delubro Martis: ĩ quo fuerat ſuſpẽſus. Plutarchus: aruernos ĩ tẽplo gladiũ. C. Cæſaris tanq; ſpoliũ ſuſpẽſum habuiſſe ait: in quo poſtea a Cæſare cõſpectũ ſerũt illũ riſiſſe: ac eos qui ꝓxie ſteterãt auferre ĩde conatos ob religionẽ ĩhibuiſſe. Flagrãte: ardente. Cõceptu camini: icendio. ſ. q camĩus prio cõtraxiſſet. Omine: oſtento. Inqt: Vitelius. Nobis alluxit: lux nobis oblata eſt ad nouæ fortunæ ſplendorẽ alludẽs. Supioris prouiciæ germaniæ ſupioris quũ ĩpe in ĩferiorem eſſet. Defecerat: de huiuſmõi defectiõe in Galba affatim. Germanici: quia ĩ germania fuiſſet ĩpator cõſalutatus. Auguſti diſtulit: q̃ſi poſtea recepturus.
Aqla: regia auis: & quæ in romanis fuit ſignis. Luſtratis: uolatu circuitis: ſic futurã p̃miſſi cũ Cecinna agminis uictoriã portendit.
Mouẽte: ex germania ꝓficiſcẽte.
Cruribus equoꝝ in q̃bus figuratus ſedebat. Circũdederat capiti ĩduxerat. Per legatos: Cecinnam & Fabiũ ualentẽ. Gallinaceus ſupra humeꝝ ad eius exitũ: id oſtentũ ꝓtinuit: nã in gallici hoĩs ptãtẽ uenit: cui Beco in pueritia fuerat nomẽ: qđ perinde ualet ac gallinacei roſtrũ. Bebriacẽſi: ad bebriacũ parta. Quicqd prætorianarũ cohortũ. i. ꝓtorianas oẽs cohortes: qppe quæ galba obtrũcato Othonẽ ĩperatorẽ ſalutarãt. Exauctorauit: ſtipendio priuauit. Iuſſas cohortes. Libellos Othoni datos: q̃bus p̃mia cœdis in Galbã patratæ ab eo popoſcerãt. Cõq̃ri: ad ſuppliciũ. ſ. Cillos & .xx. cædis reos. Ex natura q̃ ꝓdiga & incõtinẽs erat. Redimtis: ornatis: familiæ domeſticorum. Quoſcũq;: ex alienis ſeruis: qui fontẽ circũſtetẽrãt. Reſtitutiõis loco ĩferẽtes. Aduerſantibus: iniuriam

De aſſũptiõe eius ad ꝓncipatũ fcã in caſtris & aliis geſtis eius

Aſtra uero ingreſſus nihil cuiq̃ poſcenti negauit atq; ultro ignominioſis notas: reis ſordes: dãnatis ſupplicia dempſit. Quare uix dũ mẽſe tranſacto neq; dici neq; tpis habita rõne: ac iã ueſpe ſubito a militibus e cubiculo raptus ita ut erat in ueſte domeſtica ĩpator eſt cõſalutatus: Circũlatuſq; per celeberrimos uicos ſtrictum diui Iulii gladium tenens de tractũ delubro Martis: atq; in prima gratulatiõe porrectũ ſibi a quodã: nec ante in prætoriũ rediit q̃ in flagrante triclinio ex conceptu camini: tũ qdem conſternatis: & quaſi omine ad uerſo anxiis oĩbus: inquit: bono aĩo eſtote. nobis alluxit: nullo ſermone alio apud milites uſus. Cõſentiẽte deĩde etiã iam ſuperioris prouiciæ exercitu: qui prius a Galba ad ſenatum decerat cognomẽ germanici delatum ab uniuerſis cupide recepit. Auguſti diſtulit. Cæſaris in perpetuum recuſauit.

De progeſſu eius uerſus urbem contra Othonẽ & quibuſdam prodigiis.

C ſubĩde cæde Galbæ annunciata compoſitis germanicis rebus ꝓtinus eſt copias: q̃s aduerſus Othonẽ præmitteret: quaſq; ipſe perduceret. Præmiſſo agmine lætum euenit auſpicium: ſiquidẽ a pte dextra repente aquila aduolauit: luſtratiſq; ſignis. Ingreſſos uiam ſenſim anteceſſit. At contra ipſo mouente ſtatuæ equeſtres: quum plurifariã ei ponerẽtur fractis repente cruribus pariter corruerũt: & laurea quam religioſiſſime circũdederat in profluentem excidit. Mox Vienæ pro tribunali iura reddenti gallinaceus ſupra humerum: ac deinde in capite aſtitit. Quibus oſtentis par reſpondit exitus: nam confirmatum per legatos ſuos imperium per ſe retinere non potuit.

De geſtis ꝓ eũ poſt mortẽ Othonis: & reditu eius ad urbem.

Ebryacenſi victoria: & Othonis exitu quum adhuc in gallia eſſet audiit. Nihilq; cũctatus quicquid prætorianarum cohortiũ fuit: ut peſſimi exẽpli uno exauctorauit edicto iuſſas tribunis cadere arma: centũ ãt atq; uiginti: quorum libellos Othoni datos ĩuenerat expoſcẽtiũ præmiũ ob editam in cæde Galbæ operã conq̃ri: & ſupplicio affici ĩperauit: egregie prorſus atq; magnifice: & ut ſũmi principis ſpem oſtenderet: niſi cætera magis ex natura & priore uita ſua q̃ ex imperii maieſtate geſſiſſet. Nãq; itinere incohato ꝓ medias ciuitates ritu triũphantiũ uectus eſt: perq; flumina delicatiſſimis nauigiis: & uariarũ coronarum genere redimitus. Inter profuſiſſimos obſoniorum apparatus nulla familiæ aut militis diſciplina rapinas: ac petulãtiã oĩum in iocũ uertẽs: qui nõ cõtẽti epulo ubiq; publice præbito quoſcunq; libuiſſet in libertatem aſſerebant: uerbera & plagas ſæpe uulnera nõnunquam necem

pati recusãtibus. Optĩe olere: suauẽ odorẽ emittere. Et melius ciuẽ: suauius ciuis cadauer eaq; fuit uox illa detestabilis: qua suos cõfirmare ẽ ausus. Nec eo secius: nec ob id minus. Diuisit: merũ. s. militibus. Vanitate uerboꝝ. Mausoleo sepulchro. Is: otho. In agrippinẽsẽ coloniã: q̃ ĩ belgica gallia ẽ. In iugis apenini: ĩ sũma apenini pte. Peruigiliũ exigit: isõnẽ nocte traxit: metu ne an religiõe an potius continua potatõe nõ itelligo. Paludatus paludam̃to ornatus cornelius ait amicoꝝ cõsilio deterritus: priusq̃ orbẽ ĩgrederet paludam̃to dposito ptexta sũpsisse. Sagulatis: sagulo militari ueste succĩctis. Detectis armis q̃si hosti lẽ ĩgressus urbẽ. Diuino hũanoq; iure: religiõis & ciuitatis ritu. Aliẽsi die: postridie idus qntilis: quo die a Qu. Sulpitio tribũo militũ ifœliciter ẽ ad Aliam flu. cũ senõibꝫ gallis pugnatũ: Liuius & Macrobius sũt auctores: tacitus ait diẽ illũ Aliẽsi & Cremẽsi clade fuisse ĩfamẽ: is. n. & oẽs postridiãi dies: q̃ post idus: nonas & calendas pxĩe seq̃bãt ĩfausta appellatiõe atri sũt dicti: qppe q̃ neq; pliares: neq; puri: neq; comitiales habebãt. Comitia hoc ad ciuitatis ritũ referas: qđ nouo pene exemplo ĩ tot ãnos futuros mgrãtus: seq; ppetuũ cõsulem cõstituisset. Exemplar: quã formã aut institutũ neronis. s. & nõ alterius principis. Inferias exeqas: Tacitus ĩ cãpo ĩq̃ martio extructis aris quũ ĩferias Nerõi iecisset cæsæ publicæ uictimæ. De domitio nerone: ex iis cãticis: qbus ille uti cõsueuerat aut certe de eius laudibꝫ. Nerõiana cãtica: q̃ nero inuenerat: aut libentius usurparat: aut in eius laudem edita. Plausit: canentẽ plausu excepit. Histrionũ & aurigarũ: Tacitus Vitelio ĩq̃ cogniti scurræ histriões: aurigæ: qbus dehonestamĩtis mire gaudebat. Mutua libi díe: mutuo stupro. Tedio obscænæ cõsuetudis. Profugũ: porro fugatũ. Poscã: aquã aceto mixtã: qdã q̃d nõ p̃bo Lorã iterp̃tãt. In cõpedes: ĩ uincula: sũt. n. cõpedes pedũ uincula. Iu. Fastidit cõpede fossor. Cõtũaciã: ob cõtumax & intractabile ĩgeniũ. Circũforano: hñt oẽs Trãqlliani quos uidimus codices: sed circũforaneo legẽdũ: dñr ãt circũforanei: q̃ circa forũ uersant uenditãtes aliq̃d aut emẽtes. Dilatũ: apd̃ lanistã tã diu relictũ. Ad finem mũeris: ad id tp̃s usq; : quo a lanista pducendus erat ĩ arenam: aut certe ad gladiatorii mũeris exitũ. Surripuit: clãdestine rapuit. Manumisit: libertate donauit. Aureis ãnulis: eq̃stri dignitate. Talẽ maculã ut hoĩ tam sordido hõestissimũ ordinẽ cõtaminaret. Sufficiens ad tot epulas ĩgurgitãdas. Vomitãdi cõsuetudine: crebo uomitu stomachũ leuabat. Pli Vomitiões hoĩ ad hæc inremediũ excogitatæ. Indicebat:

repræsentantes aduersantibus. Vtq; campos ĩ quibus pugnatum est adiit abhorrentes quosdam cadauerum tabem detestabili uoce confirmare ausus est: optime olere occisum hostem: & melius ciuem. Nec eo secius ad leniendam grauitatẽ odoris plurimum meri propalam hausit: passimq; dimisit: pariuanitate atq; insolentia lapidem memoriæ Othonis inscriptum intuens dignum eo mausoleo ait: pugionemq; quo se is occiderat in agrippinensem coloniam misit marti dedicandum. In Apennini etiam iugis peruigilium egit.

De aduẽtu eius ad urbẽ & gestis p eũdẽ in initio principatus.

Rbẽ quoq; ad classicum itroiit paludatus: ferroq; succinctus ĩter signa atq; uexilla sagulatis comitibus: ac deiectis cõmilitonum armis. Magis deinde ac magis oĩ diuino humanoq; iure neglecto aliensi die põtificatũ maximum cœpit. Comitia in decẽ annos ordinauit: seq; perpetuum consulẽ. Et ne cui dubiũ foret: qđ exẽplar regẽdæ Reip. eligeret: medio marti o cãpo adhibita publicorũ sacerdotũ frequẽtia inferias Neroni dedit. ac solẽni cõuiuio citharœdũ placentẽ palam admonuit: ut & aliquid de Domitio diceret: Incohanti q; neroniana cantica primus exultans etiam plausit.

De progressu eius in initio principatus.

Alibus principiis magnam imperii partem non nisi cõsilio & arbitrio uilissimi cuiusq; histrionũ & aurigatũ administrauit: & maxime asiatici liberti hunc adolescentulũ mutua libidine constupratum: mox tedio profugum cum puteolis poscam uendẽtem reprehendisset: coniecit in compedes: statimq; coluit: & rursus in delitiis habuit. Iterum deinde ob nimiam cõtumaciam & nimiam ferocitatem grauatus circunforaneo lanistæ uendidit: delatumq; ad finem muneris repente surripuit: & prouicia deinde accepta manumisit: ac primo imperii die aureis donauit annulis sup cœnam: cum mãe rogantibus pro eo cunctis detestatus esset seueriſſime talem equestris ordinis maculam.

De comessatione & epulis eiusdem.

Ed uel præcipue luxuriæ sæuitiæq; deditus epulas trifariam semper: interdum quadrifariam dispartiebat in ientacula & prandia & cœnas commessatiõesq; facile omnibus sufficiens uomitandi consuetudine: indicebat autem

denunciabat: Aliud alii: huic prādiū illi cœnā. q. d. alii alia diei hora se cōuiuā affuturum p̄dicare huic mane illi uespi. Nec cuiq̄ eor̄: cui prādiū aut cœnā idixerat. Famosissima: p̄ter cæteras ifamis. Aduē titia: sub ipsius uitelii aduentū: posset nec inepte aduētitia legi: ab exoticor̄ obsonior̄ apparatu. Septē auium: milia repete. Dedicatiōe patinæ: Pli. Clodii Aesopi tragici histriōis patinā celebrat sexcētis sestertiis taxatā. Scaror̄ iocinora. Mar. Hic scarus æquoreis q̄ uēit obesus ab undis. Viscerib⁹ bonus ē cætera uile sapit. Cerebella a cerebro cerebellū. Quid phasianæ aues: quid pauones: quid⁹ phœnicopteri sint: alio est loco demonstratū. A parthia usq̄: sic oīa habēt exēplaria: sed mē dose: ut uel mediocriter geographiæ peritus: si altiusculē sēsum rimet deprehēdat nā quo pacto a parthia p nauarchos potuit Murena peti: qd̄ mare pthiā alluit: aut si hyrcanū aliqua ex parte: quam classem: quos nauarchos in hyrcano mari romani unq̄ habuerunt: aut quādo romani parthiæ īperarunt: uel quis scriptor dixit unq̄ murenas ex parthia petitas: nec est cur ad phasiāos: pauōes: & phœnicopteros id referas: quū ne ipse q̄dē aues in ea terra ,pueniāt. Plinius phalerides aues in seleucia parthor̄ aquatica⁹ laudatissimas nasci tradidit: Placet igitur ita corrigi: ut a carpathio fretoq̄ hispaniæ legas: cui nostræ opinioni Columella astipulat. Sola īquit ille ex p̄ciosis piscibus Murena: quāuis chartheiaci carpathiiq̄ pelalli qd̄ ē ultimum uernacula: quo uis hospes fretro pegrinū mare sustinet hæc ille: q̄bus uerbis aperte colligit: aut hāc quā ,pposui emēdatā esse lectionē: aut certe aliā ab ea q̄ suoluit lōge diuersā. Intēpestiue alieno ēt tpe luxuriātis. In sacrificio: iterim cū sacrificaret. Viscus Lucilius: Visceribus uiscus gigni sāguinēq̄ creari: sūt uiscera ut seruio placet non tantum intestina: sed quicquid etiam sub corio est. Vergili. Tergora dirripiunt costis & uiscera nudant. Lucretius: permixtus uiscere sanguis dicitur & hoc uiscum uisci: sed tunc pro tenaci lentore aucupiis apto. Farra pene rapta foco: Plinius: Mola salsa litant farra non habentes mola ex farre & sale constabat. Humantia: feruentia adhuc. Pridiana: aliud alii eadem die: nec cuiquā minus singuli apparatus quadrigenis milibus nūmum cōstiterunt: famosissima super cæteras fuit cœna ei data aduentitia a fratre: in qua duo milia lectissimorum piscium: septem auium apposita tradūtur: hāc quoq̄ exuperauit ipse dedicatione patinæ quā ob immēsam magnitudinem clypeum Mineruæ dictitabat. In hac scaurorū iecinora: fasianorū & pauonū cerebella: liguas phœnicopteri murenarū lactes a carpathio usq̄ fretoq̄ hispāiæ p nauarchos: ac triremes petitarū cōmiscuit. Vt āt hō nō profūde mō: sed ītēpestiue quoq̄ ac sordidæ gulæ: ne ī sacrificio q̄dē nūq̄ aut itinere ullo tēpauit: quī īter alia tia ibidē statū uiscus & farra pene rapta e foco māderet: circaq̄ uiarū popīas fumātia obsonia uel pridiana atq̄ semesa.

De sæuitia & crudelitate eiusdem.

Ronus uero ad cuiusq̄ & quacunq̄ de causa necem atq̄ supplicium. Nobiles uiros condiscipulos & æquales suos omnibus blanditiis tantum non ad societatem imperii allicefactos uario genere fraudis occidit: etiam unum uenēno manu sua porrecto in aquæ frigidæ potione: quam is affectus febre popposcerat: tum fœneratorum: & stipulatorum publicanorumq̄ qui unq̄ se aut Romæ debitum: aut in uia portorium flagitassent: uix ulli pepercit. Ex quibus quendam in ipsa salutatione supplicio traditum statimq̄ reuocatū cūctis clæmentiam laudantibus coram interfici iussit: uelle se dicēs pascere oculos. Alterius pœnæ duos filios adiecit deprecari pro patre conatos. Sed & equitem Ro. proclamantem quum raperetur ad pœnā hæres meus es exhibere testi tabulas coegit: utq̄ legit cohæredē sibi libertū eius ascriptū iugulari cū liberto īperauit. Quosdā & de plæbe ob id ipsum qd̄ uenetæ

pridie apposita fuissent. Pronus: transitio a luxuria ad crudelitatem. Condiscipulos: qui sub eodem: quo Vitelius instituti fuerant præceptore. Aequales eiusdem ætatis: quæ duæ necessitudinis causæ potuissent illum ab iniuria reuocare: nisi supra modum sæuus fuisset. Tantum non: omnia illis præter commune imperium pollicitus. Allicefactos: multis illecebris allectos. Frigidæ: ad callidæ differentiam: utraq̄ enim romani utebantur. Martialis. Frigida non deerit: non deerit calda petenti. Iuuena. Gelidæ calidæq̄ minister. Stipulatorum: qui pecuniam rogat quiq̄ spōdet stipulari dicitur: unde stipulatio & stipulator. Vlpianus: tris ait stipulationum esse species: iuditiales cautionales & communes. quarum cautionales fiunt: ut quis cautior sit interposita stipulatione. Portorium merces: quæ portoribus datur: uel uectigal: quod portitori penditur. est enim portitor qui uectigal portus ideſt portorium conduxit: & qui traducit homines ac uehit ad nauim de portu: uel in portum a naui: uel ad ulteriorem fluminis stagniue ripam: græca uoce porthmea dicimus. Iuuena. Tetrumq̄ nouitius horret porthmea.

In ipsa salutatione: quum ipsum salutatum ueniſſet. Hæres meus es. constitui te hæredem. Cohæredem: hæreditatis participem. Libertum eius damnati equitis. Venetæ factioni. cui ipse fauebat: de au-

rigarum factionibus abunde supra. Capitolinus: Venetæ factionis homines uenetianos dixit: multas inquit a uenetianis passus est iniurias. Cõtemptu sui: in sui inuidiam. Nona spe: nouaq; re; fiducia. Vernaculis mathematicis: astroq; peritis Romæ natis: nã si disiunctim uernaculis & mathematicis legas: nil ex priore dictiõe sequitur nisi oraculis pro uernaculis quis legendũ dixerit. Propositus: in publico sine certo auctore positus. Et caldæos: dicere bonũ factum: Mathematicos dicere: quod bono fato ciuitatis futurum esset ut Vitelius: & alia quæ sequuntur. Vsq; esset: sed ante eum diem periturus. Suspectus fuit in suspicionem uenit. q. auctor fuerit tollendæ matris. Aegre: inferme. Catha: Cathus ab Horatio, p docto a Cicerone pro sapiente accipitur: sed & callidus: ardens ingeniosus cathus dicitur: unde uideri potest Cathæ nomen factum: q̃q̃ altera syllaba aspirata ad differentiã fortassis nomẽ ubiq; notatũ reperio.

factioni clare maledixerant interemit contemptu sui & noua spe id ausos opinatus. Nullis tamen infensior q̃ uernaculis & mathematicis: ut quisq; deferretur inauditum capite puniebat. Exacerbatus quod post edictum suum: quo iubebat intra calẽ. octobris urbe italiaq; mathematici excederent: statimq; libellus est propositus: & chaldæos dicere bonum fatum est ne Vitelius germanicus intra eundem calẽdarum diem usq; esset. Suspectus et in mortẽ matris fuit quasi ægre præberi cibum prohibuisset Vaticinantẽ Catha muliere: cui uelut oracula acquiescebat: ita deinde firmiter ac diutissime imperaturum si superstes parenti extitisset. Vt alii tradunt ipsam tedio præsentiũ et iminentiũ metu uenenum a filio impetrasse haud sane difficulter.

De apparatu exercitus contra Vespasianum et aliis gestis eius.

Ctauo iperii mense desiuerunt ab eo exercitus mesiarũ atque pannoniæ. Itẽ extransmarinis iudaicus et syriacus: ac pars in absentis pars in præsentis Vespasiani uerba iurarũt. Ad retinendũ ergo cæterorũ hominũ studiũ ac fauorẽ nihil non publice priuatimque nullo adhibito modo largitus est. Delectũ quoque ea cõditione i urbe egit: ut uoluntariis non modo missionẽ post uictortã: sed etiã ueteranorũ iustæque militiæ commoda polliceretur. Vrgenti deinde terra marique hosti hinc fratrem cũ classe ac tyronibus et gladiatorum manu oppositi: hinc et beryacẽses copias et duces: atque ubique aut superatus: aut proditus salutẽ sibi et milies sestertiũ a Flauio Sabino Vespasiani fratre pepigit: statiq; pro gradib9 palatii apud frequẽtes milites cedere se iperio: qd̃ iuitus recepisset professus: cũctis clamãtibus rẽ distulit: ac nocte iterposita primo diluculo sordidatus descẽdit ad rostra: multisq; cũ lachrymis eadẽ uerba uerũ e libello testatus est. Rursus iterpellãte milite ac populo et ne deficeret hortãte: oẽm operãq; suam certatim pollicente aium resumpsit. Sabinumq; et reliquos flauiãos nihil iã metuẽtes ui subita in capitoliũ cõpulit: succensoq; tẽplo Iouis optimi maximi oppressit quũ et prælium: et incẽdiũ e tiberiana prospicere domo iterepulas nõ multo post pœnitens facti: et in alios culpã cõferẽs uocata cõcioẽ iurauit: coegitq; iurare cæteros nihil sibi antiquius quiete publica fore. Tũc solutum a latere pugionẽ cõsuli primum: dei de illo recusante magistratib9 ac mox senatoribus singulis porrigens nullo recipiẽte quasi iæde

Impetrasse: præcibus a filio contendisse: ut se Veneno tolleret.

Haud difficulter quasi dicat libens homo impius id matri præstitit. Mesiarum: quia duplex mesia superior & inferior. Ex transmarinis: q transmare erant. Pars in absentis uerba: ut Mesiaci exercitus qui longe aberant. Fratrẽ: Lucium Vitelium. Aut uictus: nam circa cremonam bis Vitelianiuicti & rursus Cremona ipsa direpta. Aut pditus: cecinna enim a Vitelio ad Vespasianum defecit Fabius ualens: & ipse ad sthecadas insulas oppressus est. Salutem & milies sestertium: ut sibi incolumitas cum ea pecuniarũ summa concederetur. Cum flauio sabino: Vespasiani fratre qui romæ erat.

Cedere imperio: dignitate abire. Rem distulit: sero cessit. Sordidatus: sordida ueste reorũ more amictus. Eadem uerba: ubi cederet imperio quod inuitus recepisset. Deficeret: ne fractus animo sibi ipsi deesset. Flauianos: flauianæ factionis: Nihil iã: post pactionem scilicet cum Vitelio factam. Iouis optimi ideſt capitolini iouis: quod tarquinius priscus uouerat: Seruius Tullus & Tarquinius superbus erexere exactis regibus Horatius puluillus cõsul dedicauit: quod. L. Scipione: & C. Norbano consulibus incendio absumptum scylla instaurauit: dedicauit uero Luctatius Catulus nouissime præsenti tumultu conflagrauit sceleris auctorẽ Acticus se postea est professus. Oppressit sabinum. s. qui ad Vitelii conspectũ obtruncatus ad gemonias est scalas proiectus: Cornelius est auctor Tiberiana domo: de qua bis supra. In alios: qui sabinum oppresserunt. Consuli primũ: Quint.

Actico:qui tum consulcum eo erat. Vt legatos:cum uirginibus Vestalibus:Legati missi Arulenus rusticus qui uiolatus est:& Mussonius ruffus:hic est rusticus ille:quē sticmosum Viteliana cicatrice a Regulo appellatum: plinius in epistolis ait:quippe qui in.L. Vitelii inuidiam uulnus a Flauianis accepisset q̄q̄ legatus & prætor in altera castra uirgines uestales summo honore ab Antonio:qui:alteris castris præerat:acceptæ ac dimissæ sunt: bina enim flauianorum castra urbi iam admota erant quod ad uestales uirgines attinet uidentur mihi romani ueteres quod alio loco diximus illaꝛ opere usi in deprecanda pœna & gratia reconcilianda quod & Cice. plane demonstrant: Gell exemplaria uidentur oñdere & in lege agraria ciceronē id quoq; demōstrasse ubi illud est:nullæ sūt uirgines quæ me a nobis deprecētur quē Galli textū nos secuti in Cæsare dictatore ea uerba posuimus sed emendatissimus ciceronis codex non uirgines sed imagines hēt qđ oīno magis probo. Auētinū:unū ex collibus urbis. Paternam domum. Cornelius in uxoris non patris domum uenisse ait. In cāpaniam: terracinā potius ubi frater cum exercitu erat:perfugeret. Impetrata:ab iis qui in castra missi essent. Dilabentibus: abeuntibus.

Qui simul:erant coquus & pistor. Zona aureorum plena:aureis nummis præfixa. Interimdum ea ducibus flauianis aut ipsi Vespasiano patefaceret. Ludibria: illusiones. Viæ sacræ: qua ex palatio in forum descendebatur. Reducta:coma: capillis:& a uertice & a fronte in unum quasi nodum compressis:ut magis conspicuus esset. Ceu noxii solet:coma scilicet reduci & in unum colligi. Mento: inferioribus faucum partibus iugulo iminētibus. Mucrone:cuspide. Incessentibus cō contumelioſe illudentibus. Incēdiarium:ob capitolium incensum. Patinarium & hoc ob patinæ dedicationem. Exprobrante: probri:& contumeliæ loco obiciēte. Obesus uenter: præpinguis.

C. Caligulæ:principi. Ministratorem:se ministrū illi circa currum dum aurigaret præbentem. Minutissimis:ictibus ut diutius torqueretur. Excarnificatus:carnificis ministerio aut quo pacto a carnificibus damnati solēt truncatus:tacitus congestis militum uulneribus ad gemonias scalas trucida tū scribit. Cum fratre. L. Vitelio. Ab antonio: huius enim ductu uicti sunt Viteliani ad Cremonam:mox ab eodem legiones ad urbem admotæ. Tolosæ: est tolosa narbonensis galliæ ciuitas.

Cognomen becco. Maro, cui nunc cognomen .Iulo.

concordiæ positurus absceſſit. sed quibusdam acclamantibus ipsum esse cōcordiam rediit: nec solum retinere se ferum affirmauit: uerumetiam cōcordiæ recipere cognomē.

De concordia per eum tentata cum Vespasiano.

Vasit senatoribus ut legatos cū uirginib⁹ uestalibus mitterēt pacē: aut certe tps ad cōsultandū petituros. Postridie responsa opperiēti nunciatum est per explorato rem hostem appropinquare. Cōtinuo igitur abstrusus gestatoria sella duob⁹ solis comitibus pistore & coquo Auētinum & paternam domum clam petiit: ut ide in campaniam fugeret. Mox leui rumore & incerto tanq̄ pax impetrata esset: referri se in palatium pass⁹ est: ubi cum deserta oīa reperisset dilabentibus & qui simul erant: zona se aureorū plena circundedit: confugitq; in cellulam ianitoris religato proforibus cane: lectoque & culcitra obiectis.

De capitone & uilissima morte eiusdem.

Rruperāt autem iam agminis antecessores: ac nemine obuio rimabantur: ut fit: singula ab iis extractus e latebra sciscitantes quis esset: nam ignorabatur: & ubi esse. Vitelium sciret mēdacio elusit: deinde agnitus rogare nō destitit: quasi quædā de salute Vespasiani dicturus: ut custodiretur īterim uel in carcere donec religatis post tergamāibus iniecto ceruicib⁹ laqueo uestē discissa seminudus in forum tractus est: inter magna rerum uerborumq; ludibria per totum uiæ sacræ spacium reducta coma a capite: ceu noxii solent: atque etiam mento mucrone gladii subiecto: ut uisendam præberet faciem: neue summitteret quibusdam stercore & ceno incessentibus aliis incēdiarum & patinarium uociferātibus parte uulgi etiam corporis uitia exprobrante: erat enim in eo enormis proceritas: facies rubida plærunque ex uinolentia: uenter obesus: alterum fœmur subdebile impulso olim quadrigæ quum aurigāti Caio ministratorem exhiberet: tandem apud gemonias minutissimis ictibus excarnificatus: atque confectus est: & in de unco tractus in tyberim.

De tempore mortis eius & interpretatione ostenti

Eriit cū fratre & filio anno uitæ. vii. quinquagesimo nec fefellit coniecturam eorum: qui augurio: quod factum ei Viennæ ostendimus non aliud portendi prædixerant qua uenturum in alicuius Gallicani hominis potestatem Siquidem ab Antonio primo aduersarium partium duce oppressus est: cui tolosæ nato cognomine in pueritia Becco fuerat id ualet gallinacii rostrum.

Marci

MARCI Antonii Sabellici ad Augusti. Barbadicum sereniss. uenetiarum principem paraphraseos in Vespasianum paraenesis Decima.

Ebelliõe: Romanũ impiũ aliquãdiu ĩcerta sede puagatũ: Flauia gẽs Vespasiãi pris ductu & auspiciis stabiliuit tandẽ sereniss̃ime Prĩceps: fuit is oĩum: q romæ ad id tp̃s impauerãt: lõge clemẽtissimus: q̃ uirtute nulla magis põt si áneo senecæ credius hoĩ cõuenire áplius: nec magis ulli hoĩm: q̃ prĩcipi. Addo urbanitatẽ ac cæteras uirtutes: q̃ pene plures in uno fuere: q̃ in tribus illis: quoꝝ ꝓxime meminimus uitia sed auaritiæ calũnia nõ caruit: q sane affectus: qm̃ ĩ publicũ usum uertit: nõ priuatũ: laudi potius illi: q̃ uitio cessit: cætera uer dignus: cui defuncto non humani tm̃: sed diuini ẽt: ut uana fuit tunc hoĩum psuasio: honores sint decreti. Hũc merito miraberis dux iucũdissime: & nisi pte recte sapes: atq; is eés: q nõ alienis ĩdigeres exẽplis hũc tibi oĩ studio imitandũ ꝓpone ré: sed alii p̃claris huiusmõi indigebũt ĩstitutis. Tu tuis ápliss̃imis uirtutibus fretus: eo ꝓpemodũ euasisti: ut nihil te uno clementius: nihil iucundius omnium p̃dicatione eẽ ferat: supest aũt ut is eé pgas qđ ut uideo spõte facis q si phama & celebritate sis uespasiano ĩferior: uirtutibus tñ aĩ: aut maior: aut qđ æque erit magnũ pat illi repta/ris. Rebelliõe: igr̃ rebelli motu: ac defectiõe. Triũ principũ: Galbæ: Othõis: Vitelii. Incertũ uaccillá: si qdẽ ad crebrá ipii mutationẽ tres illi: quoꝝ ꝓxie memimus a nõnullis ĩ numeꝝ nõ rediguntr̃. Cõstat licet: & si ñ dubiũ sit. Domitianũ: ultius flauiæ gẽtis ipauit lu. Quũ q iá semianimẽ laceraret flauius orbẽ ultius. Municeps reatinus: reate sabioꝝ oppido natus. An euocatus: q euocati ẽnt semel atq; iterũ dixius. Coactiões argẽtarias: a cogo coacto & coactor horatius: si p̃co puas aut ut fuit ipse coactor: ẽ n. coactor ut acrõ ait mercenarius eoꝝ: q hñt sũmá reꝝ uenaliũ: Cic. ut nr̃i facere coactores solẽt & rursus haud multũ diuerso sensu Gabinio pecuniã posthumus cogeẽt argẽtariã dixit coactionẽ qa coactores argẽtariis q auctioni p̃erãt opam prestabãt: Cic. ꝓ cecina Argẽtariã nõ ignobilẽ fecit & paulo mox argẽtaria dissoluta: & alibi pecũiã argẽtario ꝓ mittit ebutius. Ordinẽ ordo sexagenos ut Li. ait habuit milites: appet tñ ꝓ quocũq; militũ ductu ordinẽ a ueteribus usurpatũ: qđ ni ita eẽt idẽ auctor haud alibi honestũ ducebat ordinẽ dixisset: supuacuũ erat honestũ addere: si semper idẽ ordo fuisset. Solutũ sacramento: causaria ut uulpianus ait missione militia solutũ est inq; ille etiã causaria missio quæ propter ualitudinẽ laboribus militiæ soluit. Publicum quadragesimæ: sic hñt oĩa trãqlli exẽplaria: q̃ adhuc uidere cõtigit: sed ego ob ea q̃ apud tacitũ legimus publicanũ ꝓ publico scribẽdũ cõtenderí manet inquit ille abolitio q̃ dragesimæ qnq̃gesimæq; & quæ alia ex auctiõibus illicitis noĩa publicani iuenerãt: erit igit̃ sensus egit: publicanũ quadragesimæ. i. obiuit in asia publicani munus in exigenda quadragesima: nisi qs dicat publicũ egit: publicã ꝑsonam gessit in exigẽda quadragesima: qđ nõ absurdũ sit. ob ea quæ sequunt̃. καλως τελωνησ αντι. i: recte uectigalia exigenti. Eluetios: belgicæ galliæ populos.

Sabinus. qui a uitelio est opp̃sus. Nursiæ: Nursia sabinorũ oppidũ ut Ptolemæus & plinius aiunt haud ignobile. Præfectũ castrorũ cui curæ erat castroꝝ metationẽ legere: uallũ iacere tabernacula disponere: torméta bellica & alia hiusmodi curare: ut plane affirmare possis hanc castrensem potestatẽ non multũ diuersam fuisse ab ea quã hodie obtinẽt qui castroꝝ magistri dicunt̃ est alioqn haud ignotum quid p̃fecti nomen significet. Vespasiorum: eius familiæ uirorum. Magnum indicium argumentũ: demonstrationẽ.

C. SVETONII TRANQVILLI LIBER DECIMVS. DIVVS VESPASIANVS AVGVSTVS IMPERATOR.

De gente Flauia et de progenitoribus Vespasiani.

Ebelliõe trium principum et cæde incertũ diu: et quasi uagum imperiũ suscepit: firmauitque tandem gens flauia: obscura illa quidem ac sine ullis maiorum imaginibus: sed tamen reip. neq; quã q̃ pœnitenda: constet licet Domitianum cupiditatis ac sæuitiæ merito pœnas luisse. T. Flauiꝰ Petrõius municeps Reatinus bello ciuili Pompeianarũ paryium centurio incertum sponte an euocatus profugit ex pharsalica acie: domumque se cõtulit. Vbi deinde uenia et missione impetrata coactiones argentarias factitauit: huius filius cognomine Sabinus expers militiæ. et si quidam eum primipilarẽ. nonnulli quum adhuc ordines duceret sacramento solutũ per causam ualitudinis tradunt publicanum quadragesimæ in asia egit. Manebantque imagines a ciuitatibus ei positæ sub hoc titulo καλως τελωνησ αντι. i. bene tributum exigẽti. Postea fœnus apud Heluetios exercuit. ibique diem obiit superstitibus uxore Vespasia Polla et duobus ex ea liberis quorum maior Sabinus ad præfecturam urbis: minor Vespasiãus ad principatũ usque ꝓcessit. polla Nursiæ honesto genere orta patrẽ habuit Vespasianũ pollionẽ ter tribunũ. militũ: p̃fectũque castrorũ fratrẽque senatorem p̃toriæ dignitatis locus etiã nunc ad sextũ miliariũ a Nursia spoletũ eũtibus in monte sũmo appellatur Vespasiæ ubi uespasiorũ cõplura monumẽta extãt. magnum inditium splendoris familiæ et uetustatis non negauerim

Iactatū leuiter traditum. Mācipem :Asconius:' Mancipes publicanoꝝ principes qui quæstus causā decimas redimunt:Festus Manceps inqt dicit qcqd a populo emitur conduciturue qa manu sublata significet se auctorē emptionis mancipē ergo pro redēptore accipias licet ꝓ eo dico q sub se oparios ad opus aliquot cō cōductos hēret pli. Hūc sine emulatiōe icitatus māceps ꝓxime sutrinæ. Ex umbria occurrit quare ex umbria si ex trāspadana fuit regione:sed tu inde oriundū immo ibi natū potius accipias:ueꝝ in umbria uixisse atq; ibi factū mancipē. Sabinos:sunt sabini umbris affines.atq; ab illis oriundi:dicti ut qdā existimauere a religione:& deoꝝ cultu q̄si seuini: Cato ut dionysius scribit ex sabio sangi diui gētilis sabinoꝝ genti nomen ipositū credidit. Ne uestigium qdē:ne signū qdē aliquod. In samnis:hic quoq; locus librarioꝝ icuria:ne ignoratia dicā semel iuersus ita ioluit ut idiffereter a cūctis mēdose legat:sāni i reatino agro i monusq̄ qd scīā legūt: q̄q̄ si id ipsū dareꝯ ꝓ populo:aut ꝓprio loci nomine accipi neqat: & n.qd aliꝯ se eēt dicere sānos eē i reatino agro q̄ populū in populo eē nec samnites:aut samniū dequa gēte aliqs suspicari posset isunt:Pli.postq̄ samnitiū meminit: sabinoꝝ inqt Amiternini ciēles:foꝝ decii foꝝ nouū:fidenates:iter emnates:Nursini:nomētani:reatini: trebulani:& mox paulo:tiburtes. parmates:ex qua descriptōe apparet reatios eē i medio sabinoꝝ ne aliquo mō ad samniū reatini fines attinere credantur:nec ꝓ loci noīe pōt accipi quū phalacrinē dicat auctor uicū i quo natus sit Vespasiāus appellatū quæ cū ita hēant nō dubitauerim affirmare ꝓ samnis sabinis eē legē dū:qd ipm uel una rōne cōfirmatur:qa reatinus ager totus sit infra sabinoꝝ fines:accedit adhæc ꝓnus ad errorē lapsus ut uno mediæ syllabæ elemēto iuerso deprauata sit dictio. Cossanis:q̄ cossano agro erāt sunt cossæ littorale hetruriæ oppidū nō lōge a grauiscis Ver.& pyrgi ueteres itēpestæq; grauiscæ ē & cōpsa i lucāia ciuitas:sed cossanis ubiq; scriptū repio. Princeps: post adeptū pricipatū. Auiæ tertullæ. Fr̄e adepto.i. q̄q̄ sabinus fr̄ laticlaui uestis usū recepisset. Diu.auersatus:detestatus. Amr̄e:Vespasia. Extulit:excitauit. Anteambulonē:anteābulones dnr:q officii gra principē aut aliū comitādo p̄cedūt in quē sensum Martialisquoq; eā dictionē usurpauit. Cretā & cyrenas:& si cyrenæ in lybia sunt:hæ tn ꝓuinciæ una sæpius decernebant strabo octauū inqt ꝓuinciā cretencū cyrenaica. Sorte cæpit sortitiōe adeptus est nā extra sortē ꝓuinciæ nōnunq̄ dabant. Sextoq; loco:ex quo apparet q̄nques tulisse repulsam. Primus p̄tor:post p̄turā acceptā. Caiū: Caligulam. Nequo nō.i.omni. Coniuratorū:eoꝝ qui in eum coniurassent. Se honore cœnæ:se cœnæ adhibuisset. Sabracēsis:sabratha ut ptolemæus ait oppidū iter duas syrtis:pli.iuxta minorē eē affirmat uterq; auctor sabratham hēt:quare sabrathēsis legendū non sabracensis. Delegatā:durus ordo: sensus durior: sed tu sic legito:duxit uespasianus flauiā domicillā uxorem statilii capellæ equitis sabrathēi delegatam subintellige aut olim coniugem Ver.Hectoris andromache pyrrhin connubia seruas:Lucanus liceat tumulo scripsisse:Catonis Martia. Ex africa olim delegatam:hoc quoque in dubium uenit illius testamento commissam accipias:ac cuiusquam fidei demandatam: Cicero: post delegatam mihi hanc prouinciam: an delegatam statilii equitis nomine apud quenquam asseruatam:cui sententiæ ob ea quæ sequuntur libētius accedo: est enim ut Vulpianus interpretatur delegare uice sua alium reum dare creditori uel cui creditor iusserit:

iactatum a quibusdam Petronium patrem e regione trāspadana fuisse mancipē operarū:q ex umbria in sabinos ad culturā agrorū quot annis cōmeare solerent: subsediſſe autem in oppido reatino uxore ibidē ducta: ipse ne uestigiū quidem de hoc quanuis satis curiose inquirerem:inueni.

De natiuitate Vespasiani:& eius educatione:& honoribus per eum gestis.

Espasianus natus ē in sabinis ultra reatem uico modico:cui nomē ē phalacrīe.xv.cal.decembris uesperi Quinto sulpitio Camerino. C.Pōpeio Sabino cōsulibus q̄nquēnio ante q̄ Augustus excederet:educatus sub paterna auia Tertula i prædiis cōsanis:q̄re princeps quoq; et locū incunabulorū assidue frequētauit:manēte uilla q̄lis fuerat olim:neq d.s.oculorū consuetudini depiret:et auiæ memoriā tantopere dilexit:ut solēnibus ac festis diebus poculo quoq; eius argēteo potare perseuerauerit: sumpta toga uirili latum clauū q̄q̄ fratre adepto diu aduersatus ē nec tā dē appeteret:cōpelli nisi a matre potuit.Ea demum extulit magis cōuicio q̄ pcibus:uel auctoritate: dū eū idētidē percontumeliā Anteābulonē fratris appellat. Tribunatū militū i thracia meruit:quæstor cretā:et cyrenas ꝓuinciā sorte cœpit.ædilitatis ac mox præturæ cādidatus etiā nō sine repulsa:sextoq; loco uix adeptus est. Ac prima statim petitione:et in primis prætor infensus senatui Caiū ne quo nō genere demereretur ludos extraordīarios ꝓ uictoria eius germanica depoposcit pœnæq; coniuratorum addendum censuit:ut insepulti proiicerentur. Egit et gratias apud amplissimum ordinemque: quod se honore cœnæ dignatus est.

De uxore et filiis eius.

Nter hæc Flauiā domicillā duxit uxorē Statilii capellæ equitis Romāi sabraceni ex africa delegatā olim

quod

quod per stipulationem fit: aut litis contestationē: ut sit sensus: quū Domicillæ pater grandē statilio debe ret pecuniā filiam creditori addixerit: sicque delegatā & nō uxores statilii accipies ut statillius ex affrica mādarit puellā sib crediti noīe a patre addictā: apud hospitē: siue necessarium romæ uel ī latio asseruari hūc nos ex obscura & pplexa lectione sensum elicimus: ueȝ alii uiderint siqd aptius dici possit: iuuentq; hāc operā nostrā ita ut ꝑ sint nō ut carpāt. Latinæ cōditionis: pnuntiatā ut pote ferentinati pfe genitā: ferētinū.n. ut nō multo aū diximus ī latio ē. Ingenuā: libero loco natā. Et ciuē romanā: nā.n. oē nomē latinum fuerat uno tpe ī romanā ciuitatē ascitū. Recuperatorio iudicio ut flauio liberali pīi filiā creditoris noīe apud aliū delegatā recuperare licceret pro sua quoquo mō recipe. Ferētini genito: ferētini & nō ferēti ē legendū est id latii oppidū bisq; iā supra demonstratū.

latinæq; cōditiōis: sed mox ingenuā & ciuē Romanā recuperatorio iudicio pronūciatā patre asserēte Flauio liberale Ferentini genito. nec qq̄ āplius q̄ q̄storio scriba. Ex hac liberos tulit Titum & domitianū & Domicillam: uxori ac filiæ supstes fuit: atq; adhuc uāq; priuatus amisit. Post uxoris excessum Cēidē Antōiæ libertā adamauit: & a māu dilectā quōdā sibi reuocauit in cōtuberniū: habuitq; ēt ipator pene iustæ uxoris loco. De expeditiōe germanica & iudaica & aliis gestis p eū

Laudio pricipe Narcissi gratia legatus legiōis ī germāiā missus ē: inde in britāiā trāslatus: tricies cū hoste cōflixit duas ualidissimas gentes: supq; uigiti oppida & insulā uectē britāniæ proxiā ī deditionē redegit. ptī aulii palatini consularis legati: ptī Claudii ipsius ductu. Quare triumphalia ornamēta & ī spatio b eui duplex sacerdotiū accepit. Præterea cōsulatū quē gessit p duos nouissimos āni mēses mediū tēpus ad procōsulatū usq; ī ocio: secessuq; egit: agrippinā timēs potentē adhuc apud filiū & defuncti quoq; Narcissi amicos posam. Exīde sortitus affricā ītegerrime nec sine magna dignatiōe admīstrauit nisi qđ Adrumeti seditiōe q̄dā rapa in eu iacta sūt. Redūt certe nihilo opulētior: ut q̄ prope labefacta iā fide oīa prædia fīi obligaret: necessarioq; ad mangonicos q̄stus sustinēdæ dignitatis cā descenderit: pp qđ uulgo mulio uocabatur. Cōuictus quoq; dicitur ducēta sestertia expressisse iuuēi: q̄ latū clauū aduersus pīis uolūtatē impetrarat: eoq; noīe grauiter īcrepitus. Per egrinatiōe achaica inter comites: Nerōis: quū cātāte eo aut discederet sæpius: aut præsens obdormisceret: grauissimā cōtraxit offensam: prohibituq; nō cōtubernio mō: sed etiā publica salutatione secessit in paruā ac deuiā ciuitatē: qđ latenti etiāq; extrēa metuēti prouīcia cō exercitu oblata ē. Percrebruerat oriēte toto uetus & cōstans opīo eē ī factis: ut eo tpe iudææ profecti rerū potirētur. id de ipatore Rōano q̄tū euentu postea prædictum patuit iudæi ad se trahētes rebellatūt: cæsoq; præpositō legatū īsup syriæ cōsularē suppetias ferentē rapta aqla fugauerunt. Ad hunc mo

Nec qcq̄ amplius: nullā maiorē dignitatē adepto. Vxori & filiæ: duabus Domicillis. Supstes: Vespasianus. Priuatus: nōdū īperator. Antoniæ libertā: cuius Antoniæ nō dicit: duæ.n. fuere. M. antonio & Octauia Antoniæ genitæ: q̄rū maior Domitio Aenobarbo nupsit: Altera mior natu drusō liuiæ filio: q̄ fuit Germanici & Claudii principis mr̄: Caligulæ auia pīna: eiusq; principatu diē obiit fuit ab his & alia tertia Antōia claudii pīcipis filia quæ primo. Cn. pōpeio mox fausto syllæ nupsit. A manu de libertis seruisq; a manu & a pedibus affatim supra: sed si aliqs quærat an & libertæ a manu dicerent: qdni ꝑsertim quæ id munus ꝑstitisset huic q̄ cēt sui sexus qdā adamauit legunt: sed inepte. In cōtubernium: ut secum domi haberet. Narcissi: claudii principis liberti. Tricies. M. Marcellus ut Plin. scribit unde quadregies pugnauit collatis signis: Cæsar dictator quinq; gies. Insulam uectem: Ptolemæus sub magno portu est inquit insula nomine uectis. Claudii ipsius: nā Claudius in britāniam ut suo ē loco demonstratum: traiecit. Medium tēpus: a consulatu. s. ad pcōsulatum. Narcissi: coluit uespasianus Narcissum. quo annitente fuerat in germaniā missus. Perosam odio habentē. Dignatione: existimatione: auctoritate. Adrumeti: Adrumetū oppidū affricæ ītertia pfum & aphrodisium. Labefacta: corrupta. Fratri sabino ne creditoribus addicerent. Mangonicos: & equoȝ uenaliū & mancipiorum mangones dicuntur: & ob id orta esse mulio dictus: q̄q̄ mulio is sit q mulos rhedæ iūctos solutosue agit. Cōuictus quoq; dr̄. i. phama ē crimis cōuictū: qđ. cc. sestertia fraude exp̄sisset. Latū clauū: usū lati clauī gestādi. Pīis: eius. s. Iuuēis: cui latū clauū īpetrarat. Increpitus: Vespasianus. Peregrinatiōe achaica: quū neronē ī achaiā comittaret. Eo: Nerōe. Obdormisceret: īcipet dormīr̄: q̄si nerōis uocē mīus attēderet. Offēsā ignominiā. Publica salutatiōe: ne cū reliqs qđ ad salutatiōis offm admitteret. Extrēa ultīa & q̄si capitalia. Prouīcia: syria iudæa. Iudæa ꝑfecti. i. q e iudæa eēnt digressi: qđ ī Vespasiāo & tito filio euenit. Ad se trahētes: ad se ptinere rati. Præpositō. fabiō. Legatū:

Varum ut Iosephus scribit. Ad copias:que ī syria erāt. Octo alis: alæ ꝓpriæ eqtū dicuntur. Ver. & uirginis ala Camillæ. Maiore filio:tito. Proxīas:ꝓuincias. Lapidis ictū:lapidē supne emissū geu excepit. In suburbano:p̄dio ī sub urbanis locis. Vespasiæ:matris.

Frutice:frutex neq; arbor:neque herba ē:neq;.n.ad iustā arboris magnitudinē assurgit:& statura simi lis ē multis herbis:a frutice fructē tū ē:& fructicetū. Puella nata:domicilla. Nō p̄nauit:nō ānū iuxta. Instar:ad arboris æq̄tionē. Sabinus:Vespasiani fr̄. Nepotē:Vespasiani filiū:q̄ illi nepos erat:sed utrius ortu titi:an Domitiāi id p̄sagire cōtigerit:nō dicit certe duos coalescēti ū ramos ī utroq; fecere oñtū. Chachinasse:solute & icōposite risisse. Se mētis cōpote.i.q̄ q̄ anu:tñ nō delira. Filius sabius dubiū sabinū ne Vespesiani patrē an frem eiusdē nois:q usq; ad urbis pfecturā pcessit ītelligat:cæterū q̄ fuerit flauii petrōii uxor Vespasiani auia:qđ itē puellæ:q̄ ītra ānū piit nomē nō repio. Filius sus:sabinus. Eū:Vespasianū. C. Cæsar. Caligula. Succensens:irascēs. Verēdis:purgādis. Oppleri respgi:coopiri:fœdari. Cōgesto:luto. Prætextæ sinū:ab ītio magistratuū fuit ide eius usus pueris a Prisco Tarqnio cōicatus: Cæsar qui postea dictator fuit.quum p̄tor esset abiecta pretexta clam domum abiit:sed de usu uestis Dionysius: Plutar.& Macrobius omnino plura. Proculcatam: quod per lutum:quo nil est cōculcatius interpretati sunt. In gremium id quoq; p p̄textæ sinū acceptū. Canis extrarius:nō dōesticus:aut certe nō urbicus:ac p hoc euidentius oñtū. Accūbētis: Vespasiāi. Auito agro:cossano. subi cōstat eū apud p̄nā auiā nutritū. Inachaia quo fuerat Neronē secutus. Arbor cupressus:huius oñti tacitus meminit. Dētē Nerōi itellige exēptū

Carmeli dei:de loco:& religionis ritu sic tacitus:est īquit iudææ inter syriamq; Carmelus ita uocant montem deumq; nec simulachrū deo:aut templum sic tradidere maiores sed aram tantum & reuerentiam: illic sacrificanti Vespasiano quum spes occultas uersaret animo Basilides sacerdos īspectis itidem extis quicquid est inquit Vespasiane quod paras seu domū extruere seu prolatare agros āpliare seruitia dat̄ tibi magna sedes: Pli.& strabo ipsi quoq; ī ora syriæ carmelum montem referūt. Iosephus:iosippū eū appellat Iosephus in historiis atq; ob ea uaticinationē uinculis solutū scribit. Vltimis:extremo

tū cōprimēdum cū exercitu ampliore:& strēnuo duce cui tamen tuto tāta res cōmitteret̄:opus eēt:ipse potissimum delectus ē:& ut īdustriæ exptæ:nec metuendus ullo modo ob humilitatem generis ac nominis. Additis igit̄ ad copias duabus legiōibus. viii. aliis cohortibus decem atq; inter legatos maiore filio assumpto:ut primū prouinciam attigit:proxīas quoq; ciuitates cōuertit in se correcta stati castrorū disciplina: uno quoq; & altero prælio tā cōstāter inito:ut ī oppugnatione castelli lapidis ictū genu scuto sagittas aliquot exceperit.

De prodigiis & signis præcedētibus īperium Vespasiani.

Ost Neronē Galbāq; Othone atq; Vitelio de principatu certātibus inspem imperii uēit:iam pridem sibi per hoc ostenta conceptam. In suburbano flauiorū quercus antiqua quæ erat marti sacrata per tres uespasiæ partus:singulos repente ramos a fructice dedit:haud dubia signa futuri cuiusq; fati primū exilem & cito arefactū:ideoq; puella nata non p annuauit:secūdum præualidum ac prolixum:& qui magnā fœlicitatem portenderet:tertium uero instar arboris. Quare patrem Sabinum ferunt aruspicio insuper cōfirmatū renunciasse matri nepotem ei Cæsarē gēitum: nec illa quicq̄ aliud q̄ cachinnasse mirātem quod adhuc se mentis cōpote delira ret iam filius suus. Mox cum ædilem eū. C. Cæsar succensens propter curam uerēdis uiis nō adhibitam luto iussisset opplēri congesto per milites in prætextæ sinum non defuerūt qui īterpretarentur quādoq; per conculcatā desertamq; remp. ciuili aliqua perturbatione:ut in telam eius ac uelut gremiū de uēturā. Prādēte eo quōdam canis extrarius triclinio manum humanam intulit:mensæq; subiecit. Cœnāte rursus bos arator decusso iugo teiclinium irrupit:ac fugatis ministris quasi repente defessus procidit ad ipsos accubentis pedes ceruicē q; submisit. Arbor uero cupressus ī agro auito sine ulla uī tē pestatis euulsa radicitus atq; prostrata in sequenti die uiridior ac firmior resurrexit. At in achaica somniauit initium sibi suisq; fœlicitatis futurum simulac dens Neroni exēptus eēt. Euenitq; ut sequenti die progressus in atrium medicus dentem ei ostenderet recēter quidē exemptū. Apud iudææ carmeli dei oraculū consulentem ita cōfirmauere sortes:ut quicqd cogitaret uoluereturq; animo quālibet magnū id esse proueniturum pollicerentur. Et unus ex nobilibus captiuis Iosephus quū coniiceret̄ in uincula:cōstantissime asseuerauit fore ut ab eodē breui solueretur:uerū iam īperatore:Nūciabāt̄ & ex urbe præsagia. Neronem diebus ultimis monitum p quietem

ut thensam Iouis optimi maximi e sacrario in domũ Vespasiani & in circum deduceret. Ac non multo post comitia secũdi consulatus ineunte Galba statua diui Iulii ad oriẽtem spõte conuersa. acieq; bebryacensi priusq̃ committeret duas aq̃las in conspectu omnium confluxisse: uictaq; altera subuenisse tertiam a solis ortu: ac uictricem abegisse.

De assumptione eius ad imperium.

Ec tamen quicq̃ ante tentauit promptissimis atq; etiã instantibus suis: quam solicitatus quorũdam & ignotorum & absentium fortuito fauore mesiatici exercitus bina e tribus legionibus milia missa auxilio Othoni postq̃ iter ingressis nunciatum est uictum eũ ac uim uitæ suæ attulisse: nihil secius aquileiam usq; perseuerauerunt: quasi rumori minus crederent: ibi per occasionem ac licentiam omni rapinarum genere grassati: quum timerent ne sibi reuersis reddenda ratio ac subeunda pœna esset: consilium inierunt eligendi creandiq; imperatores: neq; eĩm deteriores esse aut hispaniẽsi exercitu: qui Galbã: aut prætoriano: qui Othonem: aut germanião: qui Vitelium fecissent. Propositis itaq; nominibus legatorum cõsularium quot ubiq; tunc erant quum cæteros alium alia de cã improbarent. & quidam e legione tertia: quæ sub exitu Neronis translata ex syria in messiã fuerat: Vespasianum laudibus ferrent: assensere cuncti: nomẽq; eius uexillis omnibus sine mora inscripserunt: Et tunc quidẽ cõpressares est reuocatis ad officiũ numeris parũper. Cæterũ diuulgato facto Tiberius Alexander præfectus ægypti primus ĩ uerba Vespasiani legiones adegit cal. iul. qui principatus dies in posterum obseruatus est. Iudaicus deinde exercitus. v. idus iulii apud ipsum iurauit: plurimum cœptis contulerunt iactatũ exemplar epistolæ ueræ siue false defuncti Othonis ad Vespasianum extrema obtestatione ultionem mandantis: & ut reipu. subueniret optantis: simul rumor dissipatus destinasse Vitelium uictorem permutare hiberna legionum: & germanicas transferre in orientẽ ad securiorem molliorẽq; militiã. Præterea ex præsidibus prouinciarum Licinius Mutianus & e regibus Vologesus parthus. Ille deposita simultate. quam in id tempus ex æmulatione nõ obscure gerebat: syriacũ promisit exercitũ: hic. lx. milia sagittariorum.

De quibusdã miraculis ꝑ eũ factis in initio principatus.

Vscepto igitur ciuili bello ac ducibus copiisq; in italiam premissis interim Alexandriam trãsiit: ut claustra ægypti obtineret: hic quum de firmitate imperii capturus auspicium: ædem: Serapidis summotis omnibus solus intrasset: ac propitiatio multum deo: tandem se conuertisset

uite tẽpore. Tensam: de tẽsa abũde alibi. E sacrario: capitolini tẽpli. Ad oriẽtẽ: quo oñto significabat ex syria q̃ ad ortũ sita ẽ nouũ ĩperiũ oriturũ. Bebriacensi acie: qua a uitelianis in othonẽ ẽ pugnatũ. Duas aquilas: ꝑ eas Othonẽ intellige & uiteliũ. Tertiã: quæ Vespasianũ portendebat. Abegisse: fugasse. Mesiaci exercitus: nunc docet acq̃s fuerit. ille fortuitus fauor: qđ aũt legiões: q̃ ĩ Messia erãt fauerint Othoni: supra ẽ demonstratũ. Acquileiã usq; ẽ aquileia latina colonia: ut Liuius ait in carnoꝝ ora: incũbentibus barbaris ut Strabo tradidit imposita. Ne sibi reuersis: romã. s. Detẽsiores mĩus bonos & fortes. Legatoꝝ cõsularium: eoꝝ qui cõsulares prouincias legatoꝝ nomine administrabant: nec placet cõsulares legatos. intelligas: qui olim consules fuissẽt: tum uero legatiõe fungerent. Aliũ legatoꝝ. Laudibus ferrent: Laudarẽt Ver. Teucros insigni laude ferebat. Reuocatis: militibus ipsis: Tiberius alexãder: tacitus initiũ inqt ferẽdi ad uespesianũ imperii alexãdriæ cœptũ festinãte tiberio Alexãdro q calẽ. Iuliis sacramẽto eius legiões adegit: isq; primus prĩcipatus dies in posteꝝ celebratus.

Defũcti othonis: defuncti dixit ergo ab ĩferis missæ ergo q̃re uere siue falsæ adiecit: plures ita accipient: ut epistola ab eo añ mortẽ sit scripta: ĩde eo defũcto ad uespasianũ delata: sed Trãqllus ad sororẽ & Messalinã tm̃ codicillos othonẽ exarasse ait. Germanicas legiones: q̃bus ip̃e fuerat prĩcipatu usus Ille: Licinium. Hic: uologesus.

Ducibus: Liciniũ mutianũ cũ sexta legiõe: & xiiii: uexilliariorũ millibus p̃missum tacitus scribit.

Claustra ægypti: sic idem tacitus titũ ĩqt ĩstare iudææ uespasianũ obtĩere claustra ægypti placuit: q̃ si claustris. n. ægyptus. arabico dorso claudit. Serapidis: colebat serapis religiose ĩ ægypto: Macrobius serapin atq; isin cultu pene attonitæ ueneratiõis obseruat oẽm tñ illã ueneratiõem soli se sub illius noĩe testat ĩpẽdere: quibus uerbis appet serapĩ & solẽ eũdẽ eẽ oratus serapis a Nicocreõte cyprioꝝ rege qs eẽt: rñdit his uersibus: εἰπὶ θεὸς τοῖος δὲ μαθεῖν οἷον κατὼ εἴπω: ὀτρανίος κόσμος κεφαληγάς ἠρδὲ θαλάσσα ταῖα δὲ μοὶ πόδες εἰς τάδο

uerbenas coronasq; & pannificia: ut illic assolet. Bassilides libertus obtulisse ei uisus est: quē neq; admissum a quoq̄: & iampridē propter neruorum ualitudinem uix ingredi longeq; abesse constabat: ac statī aduenere litteræ fusas apud Cremonā Vitelii copias: ipsum in urbe interemptum nunciātes Auctoritas & quasi maiestas quædam ut. s. inopinato & ad huc nouo pricipi deerat: hæc quoq; accessit. E plæbe quidam luminibus orbatus: item alius debili crure sedentem pro tribunali pariter adierunt orantes opē ualitudinis demonstratā a Serapide p quietē: restituturū oculos si inspuisset: cōfirmaturum crus si dignaretur calce contingere: quum uix fides esset rē ullo modo successuram: ideoq; ne experiri quidem auderet: extremo hortantibus amicis palā pro concione utrūq; tentauit: nec euentus defuit. Per idem tempus tegeæ in arcadia instinctu uaticinantiū effossa sunt sacrato loco uasa operis antiqui: atq; in iis assimilis Vespasiano imago.

De restitutione collapsæ reipublicæ per eū facta.

Alis tantaq; cum fama in urbem reuersus acto de iudæis triumpho consulatus octo ueteri addidit: suscepit & cēsuram: ac & per totum imperii tempus nihil habnit antiquius q̄ prope afflictam nutantemq; rempu. stabilire primo: deinde & ornare. Milites pars uictoriæ fiducia: ps ignominiæ dolore ad omnem licentiam audaciamq; processerant Sed & prouinciæ ciuitatesq; liberæ: necnon & regna quædā tumultuosius inter se agebāt. Quare uitelianorū quidem & exauctorauit plurimos & coercuit: participibus autem uictoriæ adeo nihil extra ordinem indulsit: ut etiam legitima præmia sero persoluerit. Ac ne quam occasionem corrigendi disciplinam prætermitteret: adolescentem flagrantem unguento: quum sibi pro impetrata præfectura gratias ageret nutu aspernatus uoce etiam grauissima increpuit maluissem alliū oboluisses: litterasq; reuocauit. Classiarios uero qui ab ostia & puteolis romam pedibus per uicos cōmeant petentes constitui aliquid sub calciarii nomine quasi parum esset sine responso abegisse iussit: post hæc excalciatos cursitare: & ex eo ita cursitant. Achaiam: Liciam: Rhodium: Byzātium: Samū libertate adempta. Item Thraciam: Ciliciam: & comagenem ditionis regiæ usq; ad id tempus in prouinciarum formam redegit. Cappadociæ propter assiduos barbarorum incursus legiones addidit: consularemq; rectorem imposuit pro equite Romano. Deformis urbs ueteribus incendiis ac ruinis erat uacuas areas occupare & ædificare si possessores cessarent: cuicunq; permisit. Ipse restitutionem capitolii aggressus ruderibus purgandis manus primus admouit: ac suo collo quādam extulit: ærearūq; tabularū tria milia q̄ simul cōflagraue

υατα ἐν αἰθέρι κεῖται ὀμματετηλαῦτες λαμπρονφαος ἠέλοιο. Verbenas: herbas sacras Plinius sagmina ī remediis publicis fuere: & in sacris legionibus q̄ uerbene certe utroq; nomīe idem significatur hoc est gramen cū sua terra euulsū: terētius quoq; Myrtum uerbenam appellauit. Panificia: panes quum alioquin panificium sit proprie tamen est ipsa panis factura. Basylides libertus: tacitus basylidē e primoribus ægyptiorum fuisse ait: sed siue libertus siue alterius fortūæ fuerit: certe nomen ostentum fecit βασῦλευσ. n. rex dicitur uñ basilides.

Neruorum ualitudinem: contractionem: aut imbecillitatē. Apud cremonam: ubi Antonius cū mesiacis legionibus uitelianos duplici prælio fuderat. Demonstratā: opem. Restituturū: in integrum redditurum: id. n. p quietem fuerat a Serapide demonstratū. Calce: pedes. Auderet: uespasianus.

Tentauit: experiri uoluit. Euētus effectus. Instinctu: suasu: monitn: īpulsu. Antiquius: utilius: melius: Cicero hoc quidem proprium est amiciciæ: sed antiquior & pulchrior: & magis a natura ipa profecta. Ignominiæ: quia multi & a Galba & a uitelio ignominiose exauctorati fuerant. Participibꝫ p quos fuerat uictoriā adeptus

Indulsit: indulgenter concessit.

Legitima: præmia: nō modo donatiuum aliquod sponte dederit

Abolisses flagrasses: oluisses.

Litteras: quibus illum præfectū designabat. Per uicos commeant publico ne an priuato negotio nō dicit: sed publico accipe: & n. si ex cōmeatu per uices domum cursitassent haud ausi eēnt calciarii nomine aliquid publice petere. Achaia liciam: de his & aliis quæ sequuntur satis alibi. Libertate adēpta: in prouinciæ formam redegit

Ditionis regiæ: quæ sub regibus fuerāt. Pro equite romano: loco equitis: p cuius ordinis uiros fuerat antea administrata. Areas: loca in qbus ædes fuerāt. Tabularꝝ ærearꝝ: quibus tribunorum acta: & alia publica monumēta cōtiebātur qđ āt ad tribunos attinet: Plutarchus cōtra inqt Ci. neq̄q̄ segnis cū magna hominū manu in capitolium ꝓfectus tabulas a Clodio fixas: in quibus res gestæ tribunatus sui scriptæ erant: ui refixit atq;

rant restituenda suscepit: undiq; inuestigatis exemplaribus. Instrumentum imperii pulcherrimum ac uetustissimum confecit: quo continebantur pene ab exordio urbis senatusconsulta: plæbiscita de societate & fœdere ac priuilegio cuicunq; concessis. De opibus publ. p eũ factis & supplemẽto senatus

Ecit & noua opera templum pacis foro proximum. Diuiq; Claudii in Celio monte cœptũ quidem ab Agrippina: sed a Nerone prope fũditus destructum: item amphitheatrum urbe media ut destinasse compererat Augustum Amplissimos ordines: & exhaustos cæde uaria & cõtaminatos ueteri negligentia purgauit: suppleuitq; recenseo senatu: & eq̃te: submotis indignissimis: & honestissimo quoq; italicorũ ac prouincialiũ allecto: atq; uti notum esset utrũq; ordinem nõ tam libertate inter se q̃ dignitate differre. De iurgio quodam senatoris equitisq; Romani ita pronunciauit non oportere maledici senatoribus: remaledici ciuile fasq; esse.

De litigiis per eũ cõpendiosissime decisis: & aliis gestis.

Itium series ubiq; maiorem in modum excreuerãt manentibus antiquis intercapedine iurisdictionis accedẽtibus nouis ex conditione tumultuq; temporum: sorte elegit per quos rapta bello restituerentur: quiq; iudicia cẽtumuiralia: quibus peragendis uix sufficeret litigatorum ætas uidebatur extra ordinem diiudicarent: redigerentq; ad breuissimũ numerum.

De quibusdam legibus per eum decretis.

Ibido atq; luxuria coercente nullo iualuerat. Auctor senatui fuit decernendi: ut quæ se alieno seruo iunxisset ancilla haberetur. Neue filiorum familias fœneratoribus exigendi crediti ius unq̃ esset: hoc ẽ ne post patrum quidem mortem. Cæteris in rebus statim ab initio principatus usq; ad exitum ciuilis & clæmens.

De mediocritate originis eius per eum agnita: & recusatione pomparum.

Ediocritatem pristinam neq; dissimulauit unquam: ac frequenter etiam ipse tulit. Quin & conãtes quosdam originem Flauii generis ad conditores reatinos comitemq; Herculis: cuius monumentum extat uia salaria referre: irrisit ultro: adeoq; nihil ornamentorum intrinsecus cupide appetiuit. ut triumphi die fatigatus tarditate & tedio pompæ nõ reticuit: merito se plecti: qui triũphũ quasi aut debitũ maioribus suis: aut speratum unquã sibi tam inepte senex concupisset. Ac ne tribunitiam quidem potestatẽ: & patris patriæ appellationem nisi sero recepit. Nam consuetudinem salutantes scrutandi manente adhuc bello ciuili omiserat.

De modestia eius contra audacius ad eum loquentes.

perfregit. Inuestigatis: diligenter conquisitis. Instrumentum: nunc plane demonstrat quo argumẽto tabulæ illæ essent notatæ. Tẽplũ pacis: cuius hodie quoq; uisunt̃ue stigia ad leuã: uia sacra ad Mariæ cognomento nouæ sanũ tendentibus. Diui claudii: templum repete. Amphitheatrum: id opus magna ex parte adhuc extat inter palatium Cælium: & ædem uirginis cuius proxime meminimus. Destinasse: aio concepisse. Amplissimos ordines senatorium & equestrem. Purgauit: indignissimo quoq; suo ordine submoto. Non tam libertate: auctoritate & potentia. Remaledici: maledictis respondere. Antiquis: litibus. Intercapedine: intermissione. Nouis: litibus. Sorte nequid ambitõ se ab his fieri putaretur. Rapta bello: quæcunq; ui armorum cuiq̃ adempta eẽnt. Quæ: mulier licet ingenua. Iunxisset: matrimonio. s. Filiorum familias: qui adhuc sub mancipio patris eẽnt. Ne post patrum quidem mortem: ne feneratorum fraude circumuenti adolescentes clandestine quoquo modo se illis obligarent. Mediocritatem: humilitatem generis. Conantes: subtili uana: adulatoria interpretatione. Comitemq; herculis: ex quo apparet Reate ab iis qui ex comitatu Herculis fuissent conditum. Irrisit: pro uanissimis habuit. Intrinsecus: intra se

Merito se plecti: eo affici incommodo. Quasi debitum: qua professione perbelle oñdit supra omnem familiæ dignitatem se tantos honores adeptum. Senex: ipse iã senio confectus. Scrutandi: ad salutationem admissos: an ferrum

haberent. Libertatem: siquid liberius domestico usu & consuetudine secum loquerentur. Causidicorum figuras: figuratas cauillationes. Cōtumaciā: propositum repugnantiam. Licinium: Mucianum: hic ille est: quem cū copiis ex syria Vespasiānus ut tacitus scribit præmiserat. Demetriū cynicum: & hoc ad philosophorū contumaciam ut singula singulis referant. Vitelii filiam: quam ille ex galeria fundana ꝓcrearat. Ex officio admissiōis: ut non modo nō ut alios ad solutionis officium admitteret: sed Morboniā etiam ire iuberet ad morbum quo tū conflictabatur alludens. Deprecantem: eam inuidiam precibus leniē tē. Totidem fere: uerbis. Atq; eadem: uerba: iubēs illū Morboniā facessere. Beneficii: concessæ dignitatis. Heluidio prisco: de hoc & eius libertate tacitus plura

Priuato noīe: uespasianum. s. nō Cæsarem appellarat. Sine mentione: ipsius uespasiāi: &. n. mos erat Cæsarum nomina præfationibus inseri. In ordinem: priuatorum numerum. Redactus: uespasiāus iurgio & altercatione Heluidii.

Magni existimauit: ꝓ magno habuit negocio. Sub Galba: prīcipe: q̄q̄ auarissimo. Vel priuato: priuatæ fortūæ homini: Pudendas pudore dignas. Distraheret: diuēderet. Honores magistratus. Ampliora: maiora munera obeunda.

Quo locupletiores: scōs. s. Pro spōgiis: sed cur ꝓ spōgiis dixerit

Micorū libertatē: causidicorū figuras ac philosophorū cōtumaciā leniissime tulit: Liciniū Mutianū notæ i pudicitiæ: sed meritorū fiducia minus sui reuerētē: nunq̄ nisi clam & hactenus retaxare sustinuit: ut apud cōem aliquem amicū querens adderet clausulæ. Ego tamē uir sum. Saluiū liberalem in defensiōe diuitis rei ausum dicere quid ad Cæsarē: si Hipparchus sestertiū milies habet & ipse laudauit. Demetriū cynicum in itinere obuium sibi post dānationem: ac neq; assurgere neq; salutare se dignantem: oblatrantem etiā nescio quid: fatis canem habuit appellare.

De obliuione inimicitiarū & contra eū gestorū

Defensarū inimicitiarūq; minime memor executorue.

Vitelii hostis sui filiā splēdidissime maritauit: dotauitq; ēt & instruxit. Trepidū eum interdicta aula sub Nerone: quærētēq; quidnā ageret. aut quo abiret: quidā ex officio admissionis simul expellens: abire morbo uiā iusserat. In hunc postea deprecātē haud ultra uerba excāduit: & quidē totidē fere atq; eadē. Nā ut suspitiōe aliq̄ uel metu ad pniciē cuiusq̄ cōpellaretur: tantū abfuit: ut monentibus amicis cauendum esse Metium Pompusianum: qd uulgo crederetur Genesim habere imperatoriam: insuper consulē fecerit spondens quā doq; beneficii memorem futurum.

De clæmentia eius contra reos accusatos

On temere q̄s punitus insons reperitur nisi absente eo & ignaro: aut certe inuito atq; decepto. Heluidio prisco qui reuersus ex syria solus priuato nomine Vespasianū salutauerat: & in prætura omnibus edictis sine honore ac mētione ulla transmiserat: nō ante succensuit: q̄ altercatiōibus insolentissimis pene in ordinem redactus: hunc quoq; q̄uis relegatū primo: deinde iterfici iussum magni æstimauit seruare quoquo modo missis: qui percussores reuocarent & seruasset: nisi iam perisse falso renunciatum esset. Cæterū neq; cæde cuiusquam unquam lætatus iustis supplicīis illachrymauit etiam & ingemuit.

De auaritia & cupiditate in eo notatis.

Ola est in qua merito culpet pecuniæ cupiditas: non enim contentus omissa sub Galba uectigalia reuocasse noua & grauia addidisse: & auxisse tributa prouinciis non nullis & duplicasse: negociationes quoq; uel priuato pudendas propalam exercuit: coemēdo quædam tantum ut pluris postea distraheret: nec cādidatis quidem honores: reisue tam innoxiis quā nocētibus absolutiones uendicare cunctatus ē Creditur etiam procuratorum rapacissimum quēq; ad ampliora officia ex industria solitus promouere: quo locupletiorse mox cōdēnaret: q̄bus quidē uulgo pro spongiis dicebat

uti: qđ quasi & siccos madefaceret: & exprimeret humentes: Quidam natura cupidissimum tradunt: idq; exprobatum ei a sene bubulco: qui negata sibi gratuita libertate: qua imperium adeptũ suppliciter orauit: proclamauerit uulpẽ pilũ mutare: nõ mores. Sũt cõtra qui opinent ad manubias & rapias necessitate cõpulsum sũma ærarii fisciq; iopia: de qua testificatus sit initio statim principatus professus quadringenties milies opus esse: ut resp. stare posset. Quod & uerisimilius uidetur: quando male partis optime usus est.

De libertate & magnificentia eiusdem:

Nomne hoium genus liberalissimus: expleuit censum senatorium: consulares inopes quingenis sestertiis annuis sustentauit: plurimas per totum orbem ciuitates terræ motu aut incendio afflictas restituit in melius.

De cultu & incremento artificum per eum facto.

Ngenia & artes uel maxime fouit: primus e fisco latinis græciscq; rhetoribus annua centena cõstituit præstantes poetas necnõ & artifices coemit. Item colossi refectorem insigni congiario: magnaq; mercede donauit. Mechãico quoq; grandes colũnas exigua impensa perducturum in capitolium pollicenti præmiũ pro commento non mediocre obtulit: operam remisit: præfatus sineret se plæbeculã pascere pane.

De ludis per eum editis: & cõuiuis p eum factis

Vdis p quos scæna marcelliani theatri restituta dedicabatur: uetera quoq; acroamata reuocauerat. Apollinari tragœdo q̃drigẽta. Tarpeio Diodoroq; Dioroq; citharœdis ducẽta nõnullis centena: quibus mimmũ quadragena sestertia super plurimas coronas aureas dedit. Sed & cõuiuabatur assidue: ac sæpeius recte ac dapsile: ut macellarios adiuuaret sicut saturnalibus dabat uiris Apophoreta: ita & calen: martii fœminis: & tamen ne sic quidem pristinæ cupiditatis ifamia caruit. Alexandrini cibiotatem eum uocare spereuerauerunt cognomine unius e regibus suis turpissimarum sordiũ. Sed & in funere Fauo Archiminus personam eius ferens imitans q; ut est mos: facta ac dicta uiri interrogatis palam procuratoribus: quanti funus & pompa constaret: ut audiuit sestertium centies: exclamauit: centum sibi sestertia darent: ac se uel in tyberim proiicerent.

De statura corporis & membrorum ac ualitudine eius.

Tatura fuit quadrata: cõpactis firmisq; membris uultu ueluti nitentis. Vnde quidam urbanorum nõ infacete siquidem petenti: ut & in se aliquid diceret: dicam iquit: quũ uentrem exonerare desieris. Valitudine prosperrima usus est: quanuis ad tuendam eam nihil amplius q̃ fauces cæteta q; membra sibimet ad numerum in spæriterio defricaret. statim subiicit. Bubulco: bouum custode. Gratuita: gratis ac sine p̃tio petita. Vulpem pilum mutare non mores. q. d. ne imperii quidem amplitudinẽ quicq̃ ex eius auaritia mutare potuisse. Manubias: de Manubiis semel atq; iterũ diximus. Malepartis: per hos. s. pudendos questus. Optime: in cõmunẽ usum. Liberalissimus fuit

Cẽsum senatoriũ: quẽ dixit duodecies cẽties sestertiũ ab Augusto taxatum. Ingenia: uiros ingenio præditos. Primus: iperatorum.

Centena sestertia: cẽtũ milia nũmum. Coemit: præcio quæsiuit.

Colossi: eusebius colossi huius meminit: colossus inquit erectus habẽs altitudinis pedes centũ ac septem. Mechanico: uili ut festus iterpretatur artifici. Pro cõmento: sola inuentiõe. Operã remisit nec ad id præstãdũ coegit. Marcelliani theatri: huius in Augusto mentio facta est. Acroamata: auditu digna. Paterno: citharoedo huic credo cui Nero impense operam dedit. Recte: rectã & legitimam coenam exhibens: quæ postea a Domitiano sublata ẽ: sportulæ usu p̃ coena iducto. Dapsile: large abũde: liberaliter: græci λαμπρῶς largitatẽ uocant. Marcellarios: a quibus obsonia coemeret. Apophoreta: munera a remittendo dicta nouissimus Martialis liber apophoreta iscribit. Calẽ. Martii: Martiis. n. calẽ. ueteri instituto mulieribus munera mittebãtur. Iu. Munera fœmineis tractas secreta calẽ. Propertius. Martis romani festæ uenere calẽdæ. Exoriens nostris hic fuit ãnus auis. Et uaga nũc certa discurrunt undiq; põpa: Perq; uias urbis munera perq; domos. Cibiotatem: ut sit cognomen ægyptii regis auarissimi: qui sordidos quæstus unius olim sectatus cẽt. Turpissimæ sordiũ studiosum subaudi. Fauo nomẽ mimi ꝓprium. Eius: Vespasiani.

Procuratoribus: funeris sui locatoribus. In tyberĩ quo dãnatorũ ꝓiiciebãt corpa. Quadrata: bñ cõpacta firma. Vultu ueluti nitẽtis: ita cõtracto: q̃lis sub põdere alĩquo nitẽtiũ eẽ solet: aut laboriose uẽtrẽ exonerãtiũ. Quũ uẽtrem exonerare desieris: extat Martialis iocus ĩ phœbũ huic pq̃ similis Vtere lactucis & mollibus utere maluis Nã facie dux phœbe cacãtis hẽs. Ad nũerũ: ut singula mẽbra pari cõfricatõe curaret. Sphæ

risterio:pheristerium locus est in ædibus pilæ lusibus uariisq; exercitationū generibus aptus. Inedia: cibi abstinentia. Breuiariis:q̄d breuiariū eēt ex āneisenecæ sīa supra oñdius. Amiciebat:uestiebat. Obueniissent:ex breuiarii ānotatiōe primo alteroue loco oblata eēnt. Pallacas: cōcubinas. Cænidis:Antoniæ libertæ:quā post uxoris obitū legitimæ ꝓpe cōiugis loco habuit. Facilior:tractabilior. Indulgētior ꝓpensior ad ea cōcedēda:q̄ peterent. Comissimus:maxīe comis ualdeq; affabilis. Dicacitatis:sermonis cū risu īcessentis.sic.n.Fabius dicacitatē īterpretat. Sic scurilis:ita ad scurilitatē accidentis. Prætextatis:pueriliis licentiæ. Faceta:ioculariter dicta: & q̄si audiendi sitī: ut fabii uerbo utar:faciētia. Plaustra:potiusq̄ plostra quasi plostra minus elegāter diceretur. Flaus salutauit:quū flos dicere debuisset ad pridianā illius alludēs emēdationē. Expugnatus:p̄cibus fatigatus:ut quādā ad cōcubitum admitteret. Amore suo:sui elegāti us dixisset. Productæ:ad cōcubitū admissæ. Adamato:ad meretriculæ ꝓfessionē respexit:q̄ se illū ardenter amare p̄dicabat. ΜΑΚΡΑ ΒΙΒΑΣ ΚΡΑΔΑΩΗ ΔΟΛΙΚΟΣ ΧΙΟΝ ΕΤΧΟΣ:lōge uadens uibrāsq; lōgioris umbræ hastā ex secundo iliados sūptū. Ius fisci:cui libertinæ cōditiōis erāt obnoxii. ΩΛΑΧΗΣ ΛΑΧΗΣ ΕΙΠΑΝ ΑΠΟ ΑΥΗΣ ΑΥΘΙΣ ΕΞΥΠΑΡΧΗΩ ΕΙΡΠΣΤΚ ΫΡΗΛΟΣ : o Laches laches postq̄ mortuus fueris statī ut a prīcipio habeberis alcyō. Ad sales:ridicula uerba. Dispēsationē:haud memini me uspiā legisse candidatos ad dispēsationē petendā ꝓcedere solitos:nisi metaphoricos dictū accipias:sed uide ne dispensatorem quēdā e charis mīstris sit legendū. Petentē:solēni more pro cādidato cū quo pactus erat pecūiam tāq̄ ꝓ fre supplicātē. Quum distulisset suffragiū suum:aut si nihil placet mutare quū nō statim ānuisset:sed in aliud tps rē distulisset. Cādidatū eū ꝓ quo petebat. Vocauit. Vespasianus. Exacta:cxp̄ssa. Suffragatore.i.ministro illo q ꝓ cādidato supplicabat

Ordinauit:si nihil mutandū sit dispensatorē īstituit:si uero aliter legēdū suo suffragio & auctoritate q̄storem ædilēue:aut q̄d aliud declarādū curauit. Suspicatus: Vespasianus. Calciādas mulas ferreis soleis muniēdas. Adeūti:litigatori sensus est .suspicatus uespasianus Mulionē suū desiliisse ad calciādas mulas:ut adeūti litigatori.i.ut litigator dū mulæ calciarē tur p ociū sibi dicere posset q̄uel let:ac p hoc ille pecuniā aliquā ob eā morā muliōi dedisset. Interrogauit Vespasianus a Mulioē petiit

Quāti calciasset:hoc est quantā pecuniā cū litigatoꝛ calciādi p̄text tu pepigisset. Pēsiōe:uectigalis ex mediamq; unius diei per singulos mensēs interponeret.

De ordine uitæ quem in principatu tenuit.

Rdinē uitæ fere hunc tenuit:in principatu maturius sē per ac de nocte uigilabat:deinde perlectis epistolis:officiorūq; oīum breuiariis amicos admittebat ac dum salutabatur:& decalciabat ipse se & amiciebat.Post desa quæcūq; ob uenissent negocia gestationi & inde quieti uacabat:accubante aliqua pallacarū quas in defunctæ locū Cenidis plurimas constituerat:ac secreto in balneum tricliniūq; transibat: nec ullo tēpore facilior aut indulgentior traditur:eaq; momenta domestici ad aliquid petendum magnopere captabant.

De locis post cœnā & quibusdā facetis dictis ipsius.

T super cœnā aūt & semper alias cū amicis multa ioco trāsigebat. Erat.n.dicacitatis plurimæ:& sic scurilis ac sordidæ: ut ne prætextatis quidē uerbis abstineret: & tamen nōnulla eius facetissima extant: in quibus & hoc mestrium florū cōsularē admonitus ab eo plaustra potiusq̄ plostra di cēda:die postero Flaurū salutauit. Expugnatus aūt a quadā quasi amore sui depiret:quū productæ pro cōcubitu sester tia quadragīta donasset admonēte dispēsatore quemadmodū sūmā rōnibus uellet referri Vespasiano inquit adamato De uersibus græcis ꝓ eū editis & aliis iocis & facetis deis eius.

Tebat & uersibus græcis tempestiue satis:& ut de quodam proceræ staturæ improbiusq; nato

Et maxīe de Cerulo liberto.q̄ diues admodū ob subterfugiendum quādoq; ius fisci ingenuū se.& Lachethē mutato nomine cœperat ferre

Et maxime tamē dicacitatē i de formibus lucris affectabat :ut inuidiam aliqua cauillatione dilueret:transferretq; ad sales.Quendam e caris ministris dispensationem cuidam quasi fratrem petentem:quū distulisset:ipsum candidatum ad se uocauit:exactaq; pecunia quantam is cū suffragatore suo pepigerat sine mora ordinauit.Interpellāti mox mīstro aliū tibi ait quere fratrē hic quē tuum putas meus est.Molionem in itinere quodā suspicatus ad calciandas mulas desiliisse ut edeunti litigatori spacium morāq; præberet interrogauit quanti calciasset pactus est lucri partem.Reprehendenti filio Tito quod etiam urinæ uectigal cōmentus esset:pecuniam ex prima pensione admouit ad nares

actione. Odore:fœtore aliquo. Elocio:ex urina. Colosseá:in speciē colossi. Paratā bassim:manū scilicet cauā fore:fundamentū colossi ad destinatā illius cōflationē alludens. Mausoleū:iuliæ gentis sepulchrum.quod in cāpo martio fuit. Ad iuliā Caluinā:sic enī legendū nō iuniā:nam iuliæ nō iuniæ id gentis fuit sepulchrū. Altez:crinitā stellā:cuius Plinius meminit. Puto deus fio: satis urbane ad mortem respexit:qñ Cæsaz qui dam uita defūcti relati essent iter deos. Motiunculis:analogicos a motione: ut a lectione lectiuncula. Cutillas:nomen loci propriū:ut bouillas fregellas. Aestiuare:æstiuis mensibus secedere. Stātem:nō cubātē. Genitura:genesi horoscopo. Quandā stateram:græci τοῦ ζ΄ατερα nūmi genus dicunt:sed tu instrumentū ad pondera exigenda aptū itellige:seu bilances ipsas. Examine:media ligula lances æquante.

sciscitans num odore offenderet:& illo negāte:atqui inquit elotio est. Nunciantes legatos decretam ei publice non medio cris sūmæ statuā collossam:iussit uel continuo ponerent: cauā manū ostentans:& paratā bassim dicēs. Ac ne in metu qui dē ac piculo mortis extremo abstinuit iocis:nam quum inter prodigia cætera mausoleū Cæsarum repēte patuisset: & stella in cælo crinita apparuisset:alterū ad Iuliā Caluinam e gēte Augusti ptinere dicebat:alterū ad parthorū regem:q capillatus esset:pria quoq; morbi accessione:ut inq̄t puto: deus fio.

De infirmitate & morte eiusdem.

Onsulatu suo nono tentatus in campania mōtiūcu lis leuibus ac protinus urbe repetita circillas ac reatina rura:ubi æstiuare quot annis solebat petiit. Hic quū sup urgentē ualitudinē creberrimo frigidæ aquæ usu ēt itestina uiciasset:nec eo minus muneribus iperatoriis ex consuetudine fungeretur:ut ēt legationes audiret cubans aluo repēte usq; ad defectionem soluto:iperatorē ait stātē mori oportere. Dūq; consurgit ac nitit̄ inter manus subleuantiū extinctus est viii.calen. Iul. annum gerēs ætatis sexagesimū ac nonum superq; mensem ad diem septimum.

De certitudine eius circa filios successores.

Onuenit iter oēs tam certū eū de sua suorūq; genitura sēp fuisse:ut post assiduas i se cōiurationes ausus sit affirmare senatui aut filios sibi successores:aut neminē. Dicit̄ ēt uidisse quandam p quietē stateram in media parte uestibuli palatinæ domus positā examine æquo cū altera lance Claudius & Nero starent:in altera ipse ac filii:nec res fefellit quādo totidē annis pariq; tpis spacio utriq; imperauerunt.

C. SVETONII TRANQVILLI LIBER. XI. DIVVS TITVS IMPERATOR AVGVSTVS.

Itus cognomine paterno amor ac delitiæ generis humani tātū illi ad promerēdam oium uolūtatē uel īgenii uel artis uel fortunæ superfuit: & q̄d difficillimū est ipio quando priuatus atq; ēt

Vtriq; iperauerunt:ut qnot annos habuissent: Claudii & Neronis principatus totidē tres flauiæ gentis:qui non multo post successere essent habituri.

MARCI Antonii Sabellici ad Augustinū Barbadicū sereniſſimū Venetiaz̄ principē: Paraphraseos in Titum paracnesis undecima.

Ognoīe pīno cōtigit tito pricipi īpublica adminīstratōe dux excellētissie: q̄d & mortaliū paucis ac nescio an uerius nulli dixeri. Nūq̄.n. īuidia altioris fortūæ uiros destitit īcessere. Estq; apd Xenophōtē p̄clare scriptū aiantiū nulli difficilius īpari q̄ hoī:quo fit ut raro i ea fortūa relinq̄t̄ inocētiæ locus: atq; ob id ita cōpatū: ut quo maiores sint uitæ successus plures honores q̄siti:eminētiore fastigio q̄sq̄ collocatus:ita maior ū diq; illi cōfleā īuidia:ex īuidia odiū:ex odio īsectatio & aduersi rumores. Sic plurimi q in priuata fortūa īnocētissime uitæ hīti fuerāt:post q̄ ad fastigiū dignitatis sūt euecti q̄si priori uitæ cōtrarii abiissent i pacissimos īuidiæ morsus rumoresq; amarissimos īcidere q̄si euenire nō possit:ut q̄sq̄ i publica fortūa melior fiat q̄ i priuata fuisset. Vez̄ satis cōstat tito pricipi aliter contigisse:q quū priuatus & uiuo adhuc p̄fe īfamia n̄ caruisset:post adeptū īpium ita prsus oēm uitæ suspitionē diluit: ut īgēs mortalium cōsensus hūani generis deliti as appellarit:tm̄ uel prioris uitæ mutatio ualuit: uel q̄d magis credo accuratissima rez̄ admīstratō Felix ille:sed tu dux iucūdissime fœlicior cui in priuata & publica fortūa sp eadē fama cōstitit:tuisq; chariſſimus fuisti uera nāq; & certa fœlicitas ī ppetuitate cōstitit. Cognomīe āt pīno dixit: Vespasiano: uterq;.n. p̄ inq̄ & Titus:q illi successit Vespasianus est dictus. Pli. & nro æuo accidit īperatoribus Vespasianus p̄fe tertio:filio itez̄ quū haud dubie de Tito & p̄fe loqueret & rursus qué ītra quadriēnium īperatores Cæsares Vespasiani p̄ & filius cēsoresq; egerūt. Itē īperatoribus censoribusq; Vespasianus: qbus plane colligit̄ tā p̄fem q̄ Titū filium Vespasianū noiatū. Supfuit:afuit:in hunc sane significatū cœpit ad uerbum circa Plinii & Tranquilli tempora usurpari.quod Gellius ait a peritioribus repudiatum.

Impio: siquidē quo amplior est fortuna eo magis obtrectatiōibus & iuidiæ obnoxia: mirum sane ac pene īcredibile dictu: qd qui ī priuata fortuna odia & obtrectatiōes decliare nequerit: ī sūmo rerū fastigio æque oībus charissimus fuerit. Caiana nece: Caligule cæde.

Septizoniū fuit is locus ī pte aureæ domus cōtra gregorii phanū Spartiāus ait Seueri aphi id opus fuisse: sed credibile est locū ab eo cōmunitū aut īstauratū. Sed principatu illius oīno fuisse uenustius id mollis genus erat non multum a sepulchro diuersū qd idem auctor alibi demōstrat: illatus est inquit maiori sepulchro: hoc est Seueri: qd est in appia uia euntibus ad portā dextrā specie septizonii extructū. Britānico: Claudii & Messalinæ filio. Quo tpe īstitutiōis. Metoposcopum ἀπροτου μετοπου fronte: καὶ σκοτου speculatore: q̄si frōtis seu liniamētorū inspectorē. Illū: britannicū

Quorū oīum ueteris educationis cōisq; periculi. Ei: germanico Proiectiore: prominentiore. Docilitas: ingenii facilitas ad oīa capienda. Ad extemporalitatē: ut ex tpe etiā carmen ederet: & ad dicē dū par eēt. Cōperi: cognoui: accepi: didici. Excipe: dictata uelocissime sequi solitum. Amanuensibus: libellorum ministris: alibi a manu seruos appellare consuevit: quorum opera in conscribendis epistolis uereres uterenī. Certātē: scribendi celeritate. Chirographa cuiuscūq; manū: stilū characterem. Falsarium: utpote qui oīum chirographa optime imitaretur. Per utranq; prouinciā germaniam & britanniam. Foro: sorēsibus causis. Honestā: operam ad gram & phamam conciliandā.

Defunctæ arricidiæ. Sublata filia: filia ex ea suscepta. Ex quæsturæ honore: Tacitus inter legatos maiorem filium a Vespasiano assumptū dixit. Thracias & gamalam: Pli. in samaria phœnicie parte gamalam ponit & Thracinē nō thraciā ī palestīa syria. Sub fœminibus: q̄ ptes fœmīa eēnt bis ē supra demonstratum. Quaqua: sub patre principe: ne odio quidem nedum uituperatione publica caruit.

De natiuitate Titi & eius educatione.

Atus est. iii. calen. ianuarii insigni anno Caiana nece prope septizonium sordidis ædibus cubiculo uero paruo & obscuro: nā manet adhuc & ostenditur. Educatus ī aula cum Britannico simul ac paribus disciplinis & apud eosdem magistros institutus. Quo quidem tēpore aiunt Metoposcopum a Narciso Claudii liberto adhibitum ut Britanni cum inspiceret constantissime affirmasse illū quidem nullo modo: cæterum Titum qui prope astabat utiq; uituperaturū Erant autem adeo familiares ut de potione qua Britannicus hausta periit. Titus quoq; iuxta cubās gustasse credatur: graui q; morbo afflictus diu. Quorū omnium mox memor statuam ei auream ī palatio posuit. & alteram ex ebore equestrē q̄ circensi pōpa: hodieq; præfertur: dedicauit: prosecutusq; ē.

De uirtutibus & scientiis eiusdem.

Puero statim corporis animiq; dotes explēduerūt magis ac magis deinceps per ætatis gradus forma egregia & cui non mius auctoritatis iesset: q̄ gratiæ præcipuum robur: quāquā neq; procera statura: & uentre paulo proiectiore: memoria singularis: docilitas ad omnes fere tum belli tum pacis artes armorum & equitādi peritissimus latinæ græcæq; linguæ uel in orando: uel in fingendis poematibus prōptus & facilis. sed ne musicæ quidem rudis ut q̄ cantaret psalleret iucunde scienterq;. E pluribus comperi uotis quoq; excipere uelocissime solitum: cum a manuensibus suis per ludū iocumq; certamen imitari chirographa quæcunq; uidisset: ac profiteri sæpe maximum falsarium esse potuisse.

De officiis & studio ac moribus eius: & aliis gestis: & de uxoribus eius.

Tribunus militum & in germania & in britānia meruit summa industria nec minore modestia & fama sicut apparet ex imaginū eius multitudine: ac titulis p utrāq; prouinciam. Post stipendia foro operam dedit honestam magis q̄ assiduam. Eodemq; tempore Arricidiam tertulo patre equite Romano: sed præfecto quondam prætorianarum cohortium duxit uxorem: & in defunctæ locum Martiam flauiam splendidi generis cum sublata filia diuortium fecit. Ex quæsturæ deinde honore legioni præpositus thrachiā & gamalam urbes ualidissimas iudææ ī potestatem redegit: equo quadam acie sub fœminibus amisso: alteroq; inscenso: cuius rector contra se dimicans occubuerat.

De uictoria ciuitatis hierusalem & aliis gestis eius.

Alba mox tenēte rēp. missus ad gratulādū: q̄q̄ iret conuertit hoīes q̄si adoptiōis gra arcesserēt: sed ubi turbāi

rursus cuncta sensit: rediitq; ex itinere: aditoq; Paphiæ Veneris oraculo dum de nauigatione cōsuluit etiam de imperii spe confirmatus est. Cuius breui cōpos: & ad pdomādū iudæam relictus nouissima hierosolymorū oppugnatiōe: duodecī propugnatores totidem sagittarum confecit ictibus: cæpitq; eam natali filiæ suæ tanto militum gaudio ac fauore: ut ī gratulatione imperatorem eum consalutauerint: & subinde decedentem prouincia detinuerint: supplicīter nec non & minaciter efflagitantes: aut remaneret aut secum omnes pariter adduceret: unde nata suspitio est: quasi descisceret a patre: orientisq; regnum sibi uendicare tentasset. Quam suspitionē auxit postq̄ alexaudriam petens in consecrando apud memphī boue api diadema gestauit. De morte siquidem rituq; priscæ religionis: sed non deerant qui secius interpretarentur. Quare festinans in italiam quum rhegium: dein puteolos oneraria naue appulissent: Romam inde contendit expeditissimus inopinantiq; patri uelut arguens rumorum de se temeritatē ueni inquit pater ueni.

De admīstratiōe principatus cū pre & aliis gestis in ea.

Eq; ex eo destitit participem atq; tutorem imperii agere. Triumphauit cū patre: censuramq; gessit una: eidē collega: & in tribunitia potestate: & in septem cōsulatibus fuit. Receptaq; ad se prope omnium officiorum cura quum patris nomine & epistolas ipse dictaret: & edicta conscriberet: oratiōesq; in senatu recitaret: etiam quæstoris uicē: præfecturam quoq; prætorii suscepit: nunquam ad id tempus nisi ab equite Romano administratam. Egitq; aliquando inciuilius & uiolentius: siquidem suspectissimum quēq; sibi submissis qui per theatra & castra quasi consensu ad pœnam deposcerent: haud cunctanter oppressit. In his Aulum Cecinnam cōsularem uirum uocatum ad cœnam: ac uix dū triclinio egressum confodi iussit. Sane urgēte discrimine: quum etiam chirographum eius præparatæ apud milites cōiurationis deprehēdisset: quibus rebus sicut in posterum securitati satis cauit ita ad præsens plurimum traxit inuidiæ: ut nō temere quis tā aduersa re magisq; inuitis omnibus transierit ad principatū.

De suspitione uirorum conuersa in laudem suam & de gratia & magnificentia eius.

Ræter sæuitiam suspecta i eo etiam luxuria erat: quod ad mediam noctem commessatiōes cum profusissimo quoq; familiarium extenderet: nec minus libido propter exoletorum & spadorum greges: propterque iusignem reginæ Beronices amorem: cui etiam nuptias pollicitus ferebatur. Suspecta & rapacitas quod constabat in concionibus patris quacūq;. Paphiæ ueneris. Plini de Cypro: oppida inquit in ea. xv. paphos palepaphos. Verg. Īpa paphū sublimis abit. Dionysius: Tū uero & cypros intra phamphiliæ sinum gratissima olim sedes ueneris dioneæ. Hierosolymoꝝ: Iudeæ urbs est intoparchia norniæ dicta longe ut plini. ait urbiū oriētis clarissima: de eius conditione & incrementis plura Strabo. Propugnatores: urbis defensores. Natali filiæ suæ: quo accidit ut idumæa sit cognominata. Eusebius auctor est ea expugnatione sexcenta iudæorum milia interfecta. Iosephus undecies centum milia fame & ferro consumpta ac centū captiuorum milia uendita. Consecrādo: dedicando sacrūue faciendo: de api boue Pli. & Herodo. præter ea q̄ a nobis sunt suo loco tradita non pauca ediserunt. Diadema regium insigne. Secus: quasi regum nomen nō religionem secutus id capiti insigne induxisset. Regum: extremum italiæ oppidū circa fretum siculum. Argues: refellens: diluens. Principem: principismunus & personam sustinens. Pli. ad eundem Titū: Siciunt oēs q̄ ex æquo tecū uiuat iperiū. Triumphauit cū patre censurāq; gessit: idē auctor: Triūphale & censorium ius exeasq; consul: ac tribunitiæ ptātis particeps. Etiā quæstorisuice nam ut diximus quæstoꝝ erat publicas in senatu litteras recitare. Præfecturā ptorii Pli. eodem fere loco: & quod his nobilius feciſti: dū illus patri pariter & equestri ordini prestas præfectus pretorii eius. Inciuilius: paꝝ ciuiliter q̄si cōsensu suo & patris quū pre inscio id faceret. Haud cūctāter: sine mora & cunctatione ulla.

Aulum cecinnā: is est qui uitelianaꝝ partium dux primus ad Vespasianum defecerat. Vrgēte discrimine: periculo iminente: quod audacius pene fuit palā occidere: quū iam coniurationis cōsilia mota essent. Eius: Cecinnæ. Securitati: suæ. Cauit: cæde cecinnæ.

Quis: alius quisquā. Suspecta: male opinātibus obnoxia. Luxuria: epularū crapula: & nimiæ potationes. Libido: suspecta fuit repete. Berōices: fuit hæc Aristobuli prius: mox Antipri uxor: cuius

Ioſephus ſæpe meminit. Nūdinari: quæſtus cā nundinas celebrare: erāt nūdinæ dies: qbus mercandi cā ruſtici romā cōueniebant: ut ſit ſenſus ſolitū Titū uēdeſ atq; emere non pauca ex occaſionē quū pfecēſore uulgus ex agris in urbē cōueniret: ipēq; illius actiones ſordide negociationi accōmodaret: aut nūdinari nūdinas idiceſ pactus. ſ. cū iis quoꝝ itereſſet pecuniā: ut ex illoꝝ cōmodo nūdinæ indicerentur: atq; ob id forte pmiari ſubiunxit. Cicero nūdinationē protulit: quā in oībus ait locis nūdinationē iuris & fortunaꝝ fore putatis. Alium neronē: ſaltādi cātādiq; ſtudio & libidine. Pro bono ceſſit: bene uertit. Sūmis uirtutibus: repertis Quibus uiris. Poſt cū: titū. Prīcipes: qui ſecuti ſunt. Neceſſariis utilibus. Acqeuerūt: ob ſapiētiſſima cōſilia multū tribueſt ac quo dā mō ī cūctis obſecuti ſunt. Inuitus: Titus. Inuitā: Beronicē. Tā artifices: adeo docti ac periti. Scænā tenuerint publice operā ī ſcæna nauauerīt: aut prīcipes ſui ordinis fuerint. Publico in cœtu: frequētiſſimo cōuentu: aut certe publico ſpectaculo. Vt ſiqs non minus q̄ quis īperatoꝝ alius. Nemine minor: cui uis prioꝝ prīcipū aut par munificētia: aut certe maior. Amphitheatro dedicato: Auguſtus id opus deſtīauit: Veſpaſianus extruxit: Titus dedicauit: Amplitudo opis quū magna adhuc exptē duret notior oīno eſt: q̄ pluribus explicari uerbis oporteat. Thermis quæ iuxta: amphitheatrū. ſ. de his Martia. Hic ubi miramur uelocia munera thermas. Munus gladiatoriū. Vno die: quo gladiatores edidit. Quiq; milia feraꝝ: uenationē ergo uariā: ac pluribus miſſibus q̄ unq̄ātea ullā fuiſſe oportet. Ex iſtituto Tiberii. is. n. cæſaris dictatoris & Auguſti beneficia irrita hē cœpit. Eiſdē ī quos collata eſſent. Idē ipi q tū īperiū tenerent. A ſe peti: ut ea cōfirmarēt. Deſideriis: omnibus quæ deſiderarēt. Laudādā uocē: Scipiōis eā fuiſſe Ait Cicero. Arbitriū: uoluntatē. Thracū: gladiaturā exercētium. Fautor: ut unus ex fautoribus. Cauillatus ē: tempeſtiuo cauillio ſtudium diſſimulauit ſuum. Thermis: quas celeriter cōſtruxerat. Veſuuii montis: Veſuuii cōflagratione. Pliniusiunior ad Tacitum Cornelium ſcribens longiore explicat epiſtola. Martialis quoque eleganti eſt epigrammate id incendium ſecutus. Papinius: Ianque & flere pro ueſuuina incendia cantu. Mens erat quum pater exemptum terris ad ſydera montem ſuſtulit: & late miſeras deiecit in urbes.

nūdinari præmiariq; ſolitum: deniq; propalā aliū Neronē & opinabātur: & etiā prædicabant. At illi ea fama pro bono ceſſit: conuerſaq; ē in maximas laudes: neq; ullo uitio reperto & contra uirtutibus ſūmis. Conuiuia inſtituit iucunda magiſq̄ profuſa: amicos elegit quibus ēt poſt eum prīcipes: ut & ſibi Reipu. neceſſariis acquieuerunt præcipuaq; ſumptā ſibi Beronicem ſtatim ab urbe dimiſit inuitus inuitam. Quoſdam e gratiſſimis delicatorū q̄q̄ tā artifices ſaltatiōis ut mox ſcænam tenuerint: nō modo fouere prolixius: ſed ſpectare in publico omni cœtu ſupſedit. Nulli ciuiū quicquā ademit: abſtinuit alieno: ut ſiquis unquā ac neccōceſſas quidem ac ſolitas collatiōes recepit. Et tamen nemine ante munificentia maior amphiteatro dedicato thermiſq; iuxta celeriter extructis munus edidit apparatiſſimum largiſſimūq; dedit & nauale prœlium ī ueteri naumachia: ibidem & gladiatores: atq; uno die quinq; milia omne genus feratum.

De liberalitate & ciuilibus geſtis eius

Atura aū t beniuolentiſſimus: quū ex inſtituto Tiberii oēs dehinc Cæſares beneficia ſupioribus conceſſa prīcipibus aliter non haberent: q̄ ſi eadem iiſdē & ipſi dediſſent primus præterea omnia uno confirmauit edicto: nec a ſe peti paſſus eſt. In cæteris uero deſideriis animū hominū obſtinatiſſime tenuit: ne quem ſine ſpe dimitteret: quin & admonēti bus domeſticis quaſi plura polliceretur quā præſtare poſſet. Non oportere ait quēquā a ſermone prīcipis triſtem diſcedere. atq; etiā recordatus quondā ſuper cœnā qđ nihil cuiquā toto die præſtitiſſet: memoriabilē illam meritoq; laudandam uocē edidit. Amici diē perdidi. Populum in primis uniuerſū tanta per oēs occaſiones comitate tractauit: ut propoſito gladiatorio munere nō ad ſuū ſed ad ſpectantiū arbitrium editurum ſe profeſſus ſit. Et plane ita fecit nā neq; negauit quicquā petētibus: & ut quæ uellent peterēt ultro adhortatus eſt: qn & ſtudiū armaturæ thracū præ ſe ferens ſæpe cum populo & uoce & geſtu ut fautor cauillatus eſt. Verum maieſtate ſalua nec minus æquitate: nec quid popularitatis prætermitteret nonnunquam in thermis admiſſa plæbe lauit. Quedam ſub eo fortuita ac triſtia acciderunt: ut conflagratio Veſeui montis in campania: & incendium Romæ p triduū totidēq; noctes. Itē peſtilentia quāta nō temere alias. In his tot aduerſis ac talibus non modo principis ſollicitudinē ſed parētis affectū unicū præſtitit. nunc cō ſolādo p edicta: nūc opitulādo

quatenus ſuppeteret facultas. Curatores reſtituendæ campaniæ e cōſularium numero ſorte duxit: bona oppreſſorum in ueſeuo: quorum hæredes non extabant reſtitutiōi afflictarū ciuitatum attribuit. Vrbis incēdio nihil niſi ſibi periſſe teſtatus eſt publice: cuncta prætoriorum ſuorum ornamenta operibus ac templis deſtinauit. præpoſuit complures ex equeſtri ordine: quo quæq; maturius peragerentur. Madendæ ualitudini leniēdiſq; moribus nullam diuinam humanamq; opem non adhibuit: inquiſito omnium ſacrificiorum remediumq; genere. Inter aduerſa temporum & delatores mandatoreſq; erāt ex licētia ueteri: hos aſſidue in foro flagellis ac fauſtibus cælos: ac nouiſſime traductos per amphiteatri harenam partim ſubiici in ſeruos: ac uenire imperauit: partim ī aſperrima inſularum aduehi: utq; etiam ſimilia quandoq; auſuros perpetuo coerceret. Vetuit inter cætera de eadem re pluribus legibus agi: queriue de cuiuſque defunctorum ſtatu ultra certos annos.

De clementia & manſuetudine eius.

Pontificatū maximum ideo ſe profeſſus accipere: ut puras ſeruaret manus: fidem præſtitit: nec auctor poſthac cuiuſq; necis: nec conſcius: q̄uis interdū ulciſcēdi cauſa non deeſſet: ſed periturum ſe potius q̄ puniturum adiurans duos patricii generis conuictos in affectatione imperii nihil amplius q̄ ut deſiſterent monuit: dicens principatum fato dari: ſi quod præterea deſiderarent promittens ſe tributurum: & cōfeſtim quidem ad alterius matrem: quæ procul aberat curſores ſuos miſit: qui anxie filium ſaluum nunciarent. Cæterum ipſos non ſolum familiari cœnæ adhibuit: ſed & in ſequenti die gladiatorum ſpectaculo circa ſe ex induſtria collatis: oblata ſibi ornamenta pugnantium inſpicienda porrexit. Dicitur etiā cognita utriuſq; genitura īminere ambobus periculū affirmaſſe: uenturū quoq; & ab alio ſicut euenit. Fratrē inſidiari ſibi non deſinentē: ſed pene ex profeſſo ſolicitantem exercitus meditantem fugā: nec occidere neq; ſeponere: ac ne in minore q̄dē honore hīte ſuſtinuit ſed ut a prīo īpii die conſortē ſucceſſorēq; teſtari pſeuerauit: nonnūq̄ ſecreto lachrymis & præcibus orās ut tandē mutuo erga ſe aīo uellet eſſe.

De morte eius & geſtis tunc per eum.

Inter hæc morte præuentus eſt. maiore hominum damno quā ſuo ſpectaculis abſolutis in quorum fine populo quorū ubertim fleuerat. ſabinos petit aliquāto triſtior q̄d ſacrificanti hoſtia aufugerat: quodq; tempeſtate ſerena tonuerat. Deinde primam ſtatim ad māſionē febrim nactus quū inde lectica tranſferretur: ſuſpexiſſe dicit̄ dimotis plagulis ſic quoq; Euſebius Veſuuii incendio proximæ regiones & oppida uaſtata ſunt: eſtus mons campaniæ uel ob eam cladem celebratiſſimus. Suppeteret: abunde ſufficeret. Reſtituendæ campaniæ: ueſuitia clade affectæ. Papinius. Procerum tibi nobile uulgus. Creſcit & iſani ſolatur damna ueſeui. Afflictarum: eo incendio. Vrbis incendio: eius cladis urbanæ. Idem Euſebius eſt auctor. Ornamenta columnas: ſtatuas: tabulas: & alia huiuſmodi ad domorum ornatū attinentia. Prætoriorum cāpeſtrium ædificiorum. Suarū operibus & templis: quæ in urbe conflagrarant. Nullam nō: omnem Per amphitheatri arenam: Martia. Turba grauis paci placidæq; inimica quieti. Quæ ſemper miſeras ſollicitabat opes. Tradita getulis nec cepit arena nocentes. Et delator habet quod dabat exilium. Similia: delationes & calūnias. Pluribus legibus. ne miſeris ciuibus fraus necti poſſet falſa legum interpretatione. Quæri: uetuit. ſ. Vltra certos annos poſt certū tpis ſpaciū: quod ipe ſuo arbitrio ſtatuiſſet. Puras: ab omni cæde. Ouidius. Non bene celeſtes impia dextra colit. In affectatione: ſtudio cupiditate occupandi imperii. Suos: proprios Titi dico. Anxie: ſollicite. Inſtra: gladiatorum: quæ in illorum manibus iure poterant ſibi eſſe ſuſpecta. Vtriuſq; : coniuratorum. Affirmaſſe: Titum. Venturum: periculum: Ab alio qui eos omnino perderet. Fratrē Domitianum. Ex profeſſo: aperte: nulla diſſimulatione. Meditātem: fugam: ex urbe effugere parentem: ut ad exercitus: aut alio ad res nouas proficiſceret. Seponere: perpetuo relegare. In fine quorū: ſpeculatorū. Vbertī: abū de. multis lachrymis. Sacrificanti: ſibi. Serena tempeſtate: ſereno cœlo. Ad primā manſionē: ubi prīo pnoctauit. Dimotis palulis

ſic omnes quos uidi habent codices: ſed plagulis melius ueriuſq; legeſ: plagá linteum thorale: ſeu lectica rium dicebatur: unde plagula eſt. Pœnitendum: cuius ſe merito pœniteret. Prodidit: palã fecit. Vxo re: Domitia longina. Illi Domitiæ. Probriis: flagitiis. Altero & quadrageſimo: duos & quadragíta natus annos. Obſeratis: clauſis. Egit: agens cenſuit: aut certe dicendo id defuncto preſtitit.

MARCI Antonii Sabellici ad Auguſtinum Barbadicum ſereniſſ. uenetiarum principem paraphraſeos in Domitianum Paraeneſis duodecima.

Atre conſule: Vix Veſpaſiani duo: qui ſtabilitũ per manus ĩperiũ Domitiano tradiderunt tã populares Auguſtine dux iucũdiſſime fuerũt: q̃ ĩpe qui lõgiſſime ab optimo ſuoꝝ ĩſtituto receſſit publice & priuatĩ inuiſus. potuiſſet p fecto in optimi prĩcipis mores domeſtico exemplo natura illa formari: niſi prana & idocilis fuiſſet ac certe talis ut bonos mores alere nõ poſſet. Sed tulit ille crudelitatis ſuæ p̃mia: & ſi ſero: tulit tñ diis q̃dẽ & hoĩbus ĩfeſtus. Felicior igr̃ ducaria iſta reip. ſucceſſio in qua nunq̃ defuerũt: q nõ uirtutis emulatiõe accenſi: & clæmentia: & pietate ſuos deceſſores aut ſuperare cõtenderint: aut qd̃ minimũ fuit æquare. Sed quũ lõga ſerie multi ſint eiuſmodi exẽpla ſecuti. Tu ſane egregiã in tã illuſtri emulatiõe laudẽ es ad hũc diem conſecutus adeoq; p̃clara. uirtutis exercitatione pfeciſti: ut q te uno optimi cuiuſq; laudes melius effinxerit unq̃: ad hũc diem extiterit neõ. Nũc quia p̃e cõſule natũ Trãqllus ait de primo Veſpaſiani cõſulatu ĩtelligi oportet: quem C laudio principe duobus nouiſſimis anni menſibus geſſit. Sexta regione fuit: ut Plinius ſcribit roma in. xiiii. diuiſa regiões: in uicos mille & ãplius.

Ad malũ punicũ: uicũ ĩtellige: ſiue inſulã a mali punici arbore: quæ illic forte fuit appellatam ſic & ad anularias ſcalas: & ad capita bubula ſupius dixit. Mar. At mea dyſpanas ſpectant cœnacula laurus. Chirographũ Domitiãi adoleſcentis. Noctem pollicentis: obſcænũ & nefariũ noctis obſequiũ Corruptũ: p̃cio cõſtupratũ. Aduerſariis: uitelãis. Aedituũ ædis cuſtodem. Iſiaci lãpridius iſiacorũ ĩqt capita. grauiter obtũdebãt ora ſimulachri: & rurſus ſacra coluit iſidis: ut & caput raderet: & anubien portaret: utebãt ad hæc lineis ueſtibus. Oui. Nec fuge linigeræ memphitica tẽpla iuuencæ. Mar. Linigeri faciũt calui ſiſtrata q; turba: Lucãus: Euoluã buſto iã numẽ gentib; iſim. Et tectũ lino ſpargã p uulgus oſyrĩ. Pli. de lino ueſtes ĩde ſacerdotibus ægypti gratiſſime: ergo lineo habitu capiteq; deraſo e capitolio clãdeſtie Domitianum miſſum ĩtellige. Vanæ aſſimulatæ: aut ꝓpriũ ſupſtitionis exp̃ſit epithetũ. Ver. uana ſupſtitio. Cõ diſcipuli: ſecũ ſub eodem p̃ceptor

cælũ multũq; conqueſtus eripi ſibi uitã ĩmerẽti: neq; eĩm exta re ullũ ſuũ factũ pœnitendũ excepto dũtaxat uno: id q̃le fuerit neq; ipſe tũe prodidit: neq; cuiq̃ facile ſuccurrit. Quidam opinãt cõſuetudinẽ recordatũ: quã cũ frĩs uxore hũerit: ſed nullã habuiſſe pſãcte Domitia iurabat: haud negatura ſiqua oĩno fuiſſet: ĩmo ẽt gloriatura: quod illi promptiſſimum erat in omnibus probris.

De loco & tempore mortis eius & laudibus ſenatus.

Xceſſit ĩ eadẽ qua pater uilla idibus ſeptẽbris poſt bienniũ & mẽſes duos dieſq; .xx. q̃ ſucceſſerat altero & quadrageſimo ætatis ãno. Quod ut palã factũ eſt nõ ſecus atq; in domeſtico luctu mœrentibus publice cunctis: Senatus priuſq̃ edicto cõuocaret: ad curiã concurrit: obſeratiſq; adhuc foribus: deinde aptis tantas mortuo gratias egit laudeſq; quãtas cõgeſſit nec uiuo quidem unq̃ atq; præſenti.

C. SVETONII TRANQVILLI LIBER. XII.. DIVVS DOMITIANVS IMPERATOR.

De natiuitate Domitiani & geſtis eius in adoleſcentia.

Omitianus natus ẽ. ix. calẽ. nouẽbris p̃e cõſule d̃ſignato: inituroq; mẽſe ĩſequẽti honorẽ: regiõe urbis ſexta ad malũ pũicũ domo: quã poſtea ĩ tẽplũ gẽtis flauiæ conuertit. Pubertatis ac primæ adoleſcentiæ tpa tanta inopia: tantaq; infamia geſſiſſe ferẽt: ut nullũ uas argẽteũ in uſu haberet. Satiſq; conſtat Clodium Pollionem prætorium uirum ĩ quẽ eſt poema Neronis: quod inſcribiẽ Luſcio: chirographum eius conſeruaſſe: & nõnunquã protuliſſe noctẽ ſibi pollicentis: nec defuerunt qui affirmarent corruptũ Domitianum: & a Nerua ſucceſſore mox ſuo. Bello uiteliano confugit in capitolium cũ patruo Sabino ac parte præſentium copiarũ: ſed irrũpentibus aduerſariis: & ardente tẽplo aput ædituum clam pernoctauit: ac mane Iſiaci celatus habitu: interq; ſacrificulos uanæ ſuperſtitionis: quum transtyberim ad cõdiſcipuli ſui matrẽ comite uno cõtuliſſet: ita latuit ut ſcrutantibus qui ueſtigia ſubſecuti erant: deprehendi non potuerit. Poſt uictoriã

demum progressus: & Cæsar consulatus honorem præturæ urbanæ cum consulari potestate susceptit titulo tenus. quam iurisdictionem ad collegam proximum transtulit. Cæterum oēm uim dominationis tam licenter exercuit: ut iam tum qualis futurus esset ostenderet. Nec exequar singula contrectatis multorum uxoribus Domitiam lōginam Elio Lamiæ nuptā ēt in matrimonium abduxit: atq; uno die super. xx. urbana officia: atq; peregrina distribuit. Mirari se Vespasiano dictante: quod successorem non & sibi mitteret

Item de gestis per eum ante principatum.

Xpeditionē quoq; in galliā germaniasq; neq; necessariam & dissuadentibus paternis amicis īcohauit: tantum ut fratri se & operibus & dignatione adæquaret. Ob hæc correctus quo magis ætatis & cōditiōis admoneretur habitabat cū patre una: sellāq; eius ac fratris quotiens prodirent lectica sequebatur: ac triumphum utriusq; iudaicum equo albo comitatus est. in sex consulatibus nō nisi unū ordinariū gessit: eūq; cedente & suffragante fratre. Simulauit & ipse inire modestiam. In primisq; poeticæ studium tam insuetū antea sibi quam postea spretum & abiectū: recitauitq; ēt publice. Nec tamen eo secius quum Vologesus parthorum rex auxilia aduersus alanos: ducēq; alterū ex Vespasiani liberis depoposcisset: omni ope contendit: ut ipse potissimum mitteretur: & quassa discussa res est alios orientis reges ut idem postularēt donis ac pollicitationibus sollicitare tētauit. Patre defuncto diu cūctatus an duplum donatiuum militi donaret: nūquam iacta re dubitauit relictum se prīcipem imperii: sed fraudem testamento adhibitam. Neq; cessauit ex eo insidias struere fratri clā palāq; quoad correptū graui ualitudine prius quā plane efflaret aīam pro mortuo deferi iussit: defunctūq; nullo præter quam consecrationis honore dignatus: sæpe ēt carpsit obliquis orationibus & edictis.

De gestis per eum in initio principatus.

Nter initia principatus quotidie secretū sibi horarium sumere solebat: nec q̄quā amplius quā muscas captaī: ac stilo præacuto cōfigere: ut cuidā īterrogāti esset ne quis intus cū Cæsare: nō absurde responsum sit a Vibio Crispo ne musca quidā. Deinde uxorē suā Domitiā ex qua in secundo suo consulatu filiū tulerat alteroq; anno consalutauerat: ut Augustā. candē Paridis histrionis amore deperditā repudiauit. intraq; breue tēpus īpatiens dissidii quasi efflagitante populo reduxit. Circa administrationē īperii aliquādiu se uarium præstitit: mixtura quoq; inæquabili uitiorū atq; uirtutū: donec uirtutes quoq; in uitia deflexit: quantum coniectare licet super ingenii naturam: inopia rapax: metu sæuus.

Instituti. Cæsar: īperatoris filius successor seu imperii pticeps. Iurisdictiōem: prætorii mūeris. Tā licenter: tāta licētia. Qualis pessimus. s. Vrbana: ad res urbanas attinentia. Dictitante: sæpius dicēte. Ob hæc: partim facta partī temerē mota. Aetatis: quæ ad ea mouenda īpar erat. Cōditiōis: quæ priuata adhuc erat: ut ætatem ad belli consilia conditionem ad officia temerē distributa referas. Lectica: uectus. Cedente: fratre nō petente. q. d. ne illum quidem ordinarium gessisset: si Titus se candidatus obtulisset ordinarius enī consulatus erat: qui suffragio populi dabatur: qui uero aut in demortui locum delatus esset: aut ab imperatorum aliquo qui curarum tedio sponte alicui necessariorum dignitate cessisset extraordinarius est dictus. Et ipse: Domitianus. Poeticæ studium simulauit: atq; ex eo materiam nacti quidam illum in poetica īpense celebrant. Martia. Fiat & ex hedera ciuica nostra tibi. Siluius italicus. huic sua musæ sacra ferent.

Vologesus: hic ille est: qui sub initium imperii. Vespasiano pollicitus est quadraginta sagittariorum milia. Alanos: Scythie populos circa imaum montem ad ortū

Discussa reiecta. Idem postularent: alterum ex Vespasiani filiis sibi cum copiis auxilio mitti. Relictum se principem: non Titum.

Correptum: fratrem. Carpsit defuncti memoriam. Obliquis: ambiguis. Secretum horarium. i. horæ spacium. Ne musca quidē: urbane uanum principis aucupiū taxauit. Paridis histriōis: de quo lu. Vtq; magis stupeas paridem ludosq; reliquit. Atq; idem alibi: Esurit intactam paridi nisi uēdat agauem. Dissidii: discordiæ: immo diuortii. Varium: modo frugi: modo pernitiosum. Vbi-

in quo circo. Sed & fœminarū pugnas. s. sed inferas potius q̄ in se fœminas commissas accipe. Mar. Belliger inuictis qđ Mars tibi sæuit in armis: Non satis est Cæsar sæuit & ipsa uenus: & mos paulo: hæc iam fœminea uidimus acta manu. Iu. Neuia tuscum Figat aprum: & nuda teneat uenabula māma. Quæstoriis muneribus: quod quæstores munus populo & alia spectacula darēt in Cæsare dictatore diximus. Reuocauerat: in usum reduxerat ergo consuetudinem edendorum a quæstoribus munerum intermissam intellige. Ita interfuit: ea comitate. Paria: gladiatorum. E suo ludo: gladiatorio ludo hoc loco: quo suo nomine gladiatores asseruabātur. Nouissima: post alia quæ storio apparatu exhibita. Aulico apparatu: non uulgari: quo alii a lanistis accersiti sed aliquanto exquisitiore: ut ex aula principis producti uideri possent. Mar. dū peteret pars hæc myrinum: pars illa triumphum promisit pariter Cæsar utraq; mānu. Aegypto: p̄fi ceret: hoc est quod seio dixit quū ex eo quæreret: & Ecquid ei de ipsa prouinciæ ordinatione uideretur. Nauales pugnas: de his Mar. Augusti laudes fuerant committere classes: Et freta nauali sollicitare tuba & in calce epigrammatis: Fucinus & pigri tacentur stagna Neronis: hāc norint unā sæcula naumachiā. Ludos sæculares: Mar. te colat albano redeuntia sæcula lustro: Et quæ romuleus sacra tarētus hēt: Papi. Nec tm̄ induerit satis noua sæcula crimē: Aut instaurati peccauerit ara tarenti.

Cētū missus: & missus & missiones dici: & qd p alterutrā uocē significet superius haud uno loco oñdimus. Singulos: missus. A septenis spatiis: quæ metis iteriacebāt. Ad qna: spatia: ut breuiores eēnt cursus: quo appet missus nō solū feraꝝ sed quadrigaꝝ ēt fuisse: qđ supra ē significatū. Quinquēnale quīto quoq; anno celebrādis. Triplex: quia musicū gymnicū & equestre. Coronatoꝝ: præmia accipientiū. Choro citharistæ: cithara choro canentes. Psallocitharistæ: a psallo. i. cano & cithara: a psallo psaltria ē. Cursū uirginis: cur nō uirginū potius nisi Atalāte & hippomenis certamē presentatum in stadio intelligas. Crepidatus soleas græca uoce crepidas noīamus: quidā id latinum existimant & a crepitu: quē ambulādo reddūt nomē factū: Cicero gallicas appellauit. Græcanica: græco hitu Diali sacerdote: dialis flamīe iouis. s. Flauialiū: sacerdotū, quos ille p̄fi: & flauiæ gēti cōsecrarat: Papinius: Est hic agnosco minister illius Aeternæ modo q̄ sacraria genti condidit atq; alio posuit sua sydera cœlo. Mar. Tēpla deis mores populis dedit ocia ferro: Astra suis cœlo sydera serta ioui. Pari hitu: quo & dialis sacerdos antiquus græcanico: quali erat Domitianus amictus. Albano: Mar. hic colat. Albano redeuntia sæcula lustro mō daca sonantem Prælia palladio tua me manus induit auro: & rursus: si per me serta tulisses Cæsarea

De spectaculis p eū editis & liberalitate eius ad populū.

Pectacula magnifica assidue & sumptuosa edidit non in amphitheatro modo: uerū & ī circo: ubi præter solēnes bigarum quadrigarūq; cursus: prælium duplex etiā equestre ac pedestre commisit. Ac in amphitheatro nauale quoq;. Nam uenationes gladiatoresq; & noctibus ad lychnos: nec uirorum modo pugnas: sed & fœminarum. Præterea quæstoriis muneribus: quæ olim omissa reuocauerat ita semper iter fuit: ut populo potestatem faceret bina paria e suo ludo postulandi: quæ nouissima aulico apparatu induceret. Ac per omne gladiatorum spectaculum ante pedes eius stabat puerulus coccinatus portentuoso paruoq; capite: cum quo plurimum fabulatur nōnunquā serio. Auditus est certe dum ex eo quærit & quid sciret: & quid sibi uisum esset ordinatione proxima ægypto præficeret Mecium Ruffum. Edidit nauales pugnas pene iustarum classium effosso & circūstructo iuxta tyberium lacu: atq; in thermis imbres prospectauit. Fecit & ludos seculares cōputata ratione temporum ab anno: non quo Claudius proxio sed quo olim Augustus ediderat. In his circensium die quo facilius centum missus perageretur: singulos a septenis spaciis ad quina corripuit. Instituit & quinquēnale certamē capitolino Ioui triplex musicum equestre gymnicum & aliquanto plurium q̄ nunc est coronatorum. Certabatur etiam & prosa oratione græce latineq;: ac præter citharœdos chorocitharistæ quoque & psallocitharistæ. In stadio uero cursu ēt uirgis certamī præsedit crepidatus purpureaq; amictus toga: germānicā capite gestās coronā aureā cū effigie Iouis ac Iunonis Mineruæq; assidentibus Diali sacerdote & collegio flauialiū pari habitu nisi qđ illorū corōis erat & ipsius imago. Celebrabat & in albano quot annis quīquatria Mineruæ cui collegiū instituerat: ex quo sorte ducti magisterio fūgerētur: redderētq; eximias uenerationes & scænicos ludos supq; oratorū ac poetarū certamia. Congiariū populo mum morum trecentorum ter dedit: atque inter spectacula mune

donata manu. Septimontiali:festo die:quo septē locis urbis ut Festus ait sacra fiebāt. Panariis:panaria uasa ex uiminibus facta ad ferēdas dapes & fructus:uñ panariolū. Sportellis:paruis sportis. Missilia:qd missilia eēnt diximus. Popularia loca:q populus in theatro occupabat. Tesseras ē tessera instrm lusui aptū: ē & lignū ex utraq; pte cōplanatū:quo numeri notant:ad quos numeros forte frumētū populo diuidebat:ē itē tessara signū militare:qđ & alio loco oñdimus. In singulos cuneos:Eqstria:& orchestra in cuneos erāt diuisa:ut mediæ uiæ:relinqrent:id uel ex hoc pōt itelligi qđ in cuneos eqstris & senatorii ordinis dixit. Titulo suo:nō eoꝝ qui dedicarant olī aut instaurarāt. Forū Neruæ:quod & transitoriū fuit appellatū: romano foro adiacens. Stadiū:serapiū stadium Eusebius appellat. Metho diū:uiam ratione instructam:quod idē auctor hisuium dixit. Nauma chiā:cuius adhuc aliqua creduntur extare uestigia post siluestri phanū inter flaminiam uiā & pincianum collē uinetis cooperta. Gattos germaniæ populos iter turogos & tubantos. Papinius: Das cattis dacisq; fidē:& rursus: Qualē mō frena tenētē Rhenus & attoniti uidit domus ardua daci. Cū legato. oppio sabino. In dacos duas.s. expeditiones. Mar. tres fuisse uidet inuere. Sudanté getica terniue lauit equū nisi finitū numerū pro infinto accipias. Cornelio fusco: lu. Et qui uulturibus seruabat uiscera dacis: Fuscus marmorea meditatus prælia uilla. Mar. quoq; eius iterītū eleganti deplorat carmīe. Ille sacri lateris custos martisq; togati. Alucio Antonio:huius quoq; Mar. meminit. Dimicationis hora: quum forte dimicaret. Inhibuisset. rhenus. Prius præsagiis q̄ nūciis:p̄sagii huius plinius meminit: plutarchus uero tū Antonius ait a Domitiano defecisset:magnūq; i germania bellū cōcitasset ex īsperato fama uictoriæ apud populum romanū uulgata est: Antoniū ipsum cū oībus copiis periisse:tantāq; habuit fidē hic rumor ut multi ex prioribus īmolarēt:sed paulo post quū huius nuncii auctor quæreret iuētus ē nemo:postea Domitiano ad bellū cū exercitu proficiscenti: nā ea fama ut uana ceciderat:i uia certus nūtius & litteræ de uictoria aduersus Antoniū habita uenerunt: dies pugnæ idē fuerat quo romæ uictoriā fama uulgauerat. publicas sportulas ab īperatoribus dari solitas. Rectaꝝ cœnaꝝ:quaꝝ usus fuerat iāantea sublatus:p recta eni cœna sportula fuerat cōstituta. papinius hoc noīe longo carmīe agit ipsi principi gras:& Mar. ut solet assentat. Aurati purpureiq;:pan

ris largissimum epulum septimontiali sacrorum quidē die senatui equitique panariis plebeis sportellis cum obsonio distributis. Initiuꝫ uescendi primus fecit. dieque proximo omne genus rerum missilia sparsit:& quia pars maior ītra popularia deciderat:quinquagenas tesseras in singulos cuneos equestres ac senatorii ordinis pronunciauit.

De operibus publicis per eum editis.

Lurima & amplissima opera incendio absumpta restituit:in quis & capitolium quod rursus arserat: sed omnia sub titulo tantum suo:ac sine ulla pristini auctoris memoria. Nouam autem excitauit ædē in capitolio custodi Ioui:& forum quod nunc Neruæ uocatur. Item flauiæ templum gentis:& stadium & methodium & naumachiā: e cuius postea lapide maximus circus de ustis utrinque lateribus extructus est.

De expeditionibus per eum susceptis.

Xpeditiōes partī sponte suscepit:partim necessario: sponte in Cattos: necessario unā in sarmatas legiōe cū legato simul cæsa:in dacos duas: primam Oppio Sabino cōsulari oppresso:secundam Cornelio Fusco præfecto cohortum prætorianarum:cui belli summam commiserat De cattis dacisq; post uaria prælia duplicē triumphū egit. De sarmatis laureā mō capitolino Ioui rettulit. Bellū ciuile motū a. L. Antonio supioris germaniæ præside cōfecit absens felicitate mira:quū ipsa dimicationis hora resolutus repēte rhenus trāsituras ad Antoniū copias barbarorum inhibuisset:de qua uictoria prius præsagiis q̄ nunciis comperit. Siquidem ipso quo dimicatum est die statuam eius Romæ insignis aquila circū plexa pēnis clangores lætissimos edidit:pauloq; post occisum Antoniū adeo uulgatum est:ut caput eius quoq; apportatum uidisse se plæriq; contenderent.

De quibusdam constitutis & ordinatis per eum.

Vltū ēt in cōmuni rerum usu nouauit: sportulas publicas sustulit reuocata cœnarum rectarū consuetudine:duas circensibus græcū factiones aurati purpureiq; pānni ad quattuor pristinas addidit:Interdixit histriōibus scænam:intra domū quidē exercendi artē iure cōcesso. Castrari mares uetuit:spadonū qui residui apud mangones erāt

ni:de quattuor alliis factionibus:& pannoꝝ diuersitate abūde supra. Gastrari mares: paPinius. Nondum pulchra ducis clementia cœperat ortu intactos seruare mares: nūc frangere sæuū: Atq; hominem mutare

nefas. Mar. Nõ puer auari ſectus arte mãgonis uirilitatis dãna meret ereptæ. Euſebius: Domitianus inqt eu nuchos fieri phibuit. Nouellaret: nouas ſereret uites Palladius: Nũc cõſideremus nouellæ uitis ſarmẽta. Idẽ alibi uineã quoq; nouellã uocat: hoc inqt mẽſe nouella uinea ĩcipiat puluerari Ver. Incidere falce nouellas: ut ad ꝓpaginũ dr̃iam dictũ accipias: huius quoq; edicti Euſebius meminit. Dimidia ꝑte: uineaꝝ. Geminari: caſtra caſtris iũgi. Ad ſigna: circa ſigna. Deponi: a militibus utrũq; ad ꝑuertẽda nouaꝝ reꝝ cõſilia edictum ꝓtinet: ne aut copiaꝝ: aut pecuniæ fiducia quiſq̃ ad defectionẽ aĩum adiiceret. Quãtũ: quũ trina ſtipendia antea dari conſueſſent. Reſcidit pro irritis habuit. Recuperatores qui res ad fiſcũ attinẽtes cũ aſſeren di ptãte requirebãt. Nũmarios: q de pecuniarijs ſummis iudicabant: aut quod magis placet nũmis cor. ruptos notauit enĩ dixit quaſi igno minia affecit. Aedilẽ ſordidum: ſordidos quæſtus ſecutũ. Vnq̃: q̃ eo principe. Moꝝ corruptiõe: cẽ ſura. Promiſcue & inequite: alii in equitate habent: ſed neutrum ſeq; tur. Ego inquiete legẽdum conten derim: ut ſit ſenſus inhibuit thea tralẽ licentiã ſpectandi promiſcue indiſcretis ordinibus: ætatibus: ac ſexu: nec ſolũ promiſcue inhibuit ſed inquiete. i. tumultuoſe etiã ſpe ctandi licẽtiam compreſſit. Quæ ſtoriũ uiꝝ: q queſtor fuerat. Pro bris flagitijs & infamia optis. Iuſ q; capiendi legata. Iuue. Si capiũdi ius nullũ uxori ẽ legatũ: ut Mode ſtinus ait quædam donatio teſta mẽto relicta. Eraſit iudicũ albo: e numero iudicũ expunxit qui fal ſo crimẽ uxori itẽdiſſet: licq; igno minia notatũ intellige. Lege ſcã tinia: a. C. Scãtinio in pedicones la ta: qui cũ Marcelli filio uim ut Va lerius ait inferre auſus eſſet patre accuſãte dãnatus eſt. Iu. quod ſi le ges & iura citãtur. Ante oẽs debet ſcantinia. Inceſta ueſtaliũ: Euſebi us auctor eſt: tres ueſtales uirgines Domitiano principe inceſti dãna tas. Priora: inceſta. More ueteri ut humi uiuæ ſepelirenť. Iu. Sãgui ne adhuc uiuo terrã ſubitura ſacer dos. Nã cũ ocelatis: ſubiicit cãm quare diuerſo ſupplicio idẽ ſcelus uidicarit. Ocelatis ſororibus: ue ſtalibus a familia ita cognomĩatis: quæ fuerant prius inceſti accerſitæ Varonillæ: itẽ ueſtali. Liberum mortis genus: ut ipſe diligerẽt ſibi genus mortis: quo uellent affici. Corruptores: qui cũ ueſtalibus ĩ ceſtũ cõmiſerant. Virginẽ maxi mam: Corneliã primã uirginũ: & quaſi antiſtitem: quæ ut Euſebius ait uiua defoſſa eſt. Defodi: extra collinam portam more maiorum in ſubterraneã ſpecũ uiuã demitti Stupratores: ueſtaliũ corruptoꝛs Exilium indulſit: exilio dãnauit

prætia moderatus eſt. Ad ſummam quondam ubertateꝫ uini frumenti uero imo piam exiſtimans nimio uinearum ſtudio negligi arua edixit ne quis in italia nouellaret. utq; in prouinciis uineta ſuccideren tur: relicta (ubi plurimum) dimidia parte: nec exequi rem perſeuerauit. Q uædam ex maximis officiis inter libertinos militeſque romanos cõ municauit: geminari legionum caſtra prohibuit: nec plus q̃ mille nũmos a quoq̃ ad ſigna deponi: quod. L. Anto nius apud duarum legionum hiberna res nouas moliens fiduciam cepiſſe etiã ex depoſitorum ſumma uidebatur: addidit & quartum ſtipendium: militi aureos ternos.

De diligentia & induſtria in iure dicendo & aliis geſtis eius.

Vs diligenter & induſtrie dixit: plærunque & in fo ro pro tribunali extra ordinem ambitioſas centum uirorum ſententias reſcidit. Recuperatores ne ſe ſemper perſuaſoriis aſſertionibus accommodarent identidem a / mouit. Nũmarios iudices cum ſuo quemque conſilio no tauit. Auctor & tri. ple. fuit ædilem ſordidum repetunda rum accuſandi: iudiceſque in eum a ſenatu petendi. Magi ſtratibus quoque urbicis prouinciarumque præſidibus co hercendis tãtum curæ adhibuit: ut neque modeſtiores un q̃ neque iuſtiores extiterint: e quibus plæroſque poſt illuꝫ reos omnium criminum uidimus. Suſcepta morum corre ctione licentiam theatralem promiſcue iniquitate ſpectã di inhibuit. Scripta famoſa uulgoque edita quibus primo res uiri ac fœminæ notabantur: aboleuit non ſine auctoruꝫ ignominia. Q uæſtorium uirum: quod geſticulandi ſalutã dique ſtudio teneretur mouit ſenatu. Probroſis fœminis lecticæ uſum ademit: iuſque capiendi legata hæreditateſ que. Equitem Romanum ob reductam in matrimonium uxorem cui dimiſſæ adulteri crimen intenderat: eraſit iudi cum albo. Q uoſdam ex utroque ordine lege ſcantinia cõ demnauit. Inceſta ueſtaliuꝫ uirginum a patre ſuo quoque & fratre neglecta uarie ac ſeuere coercuit. priora capitali ſupplicio: poſteriora more ueteri. Nã cũ oculatis ſororibꝰ itẽ Varonillæ liberũ mortis permiſiſſet arbitrium: corrup ptoreſque earuꝫ relegaſſet: mox corneliaꝫ uirgineꝫ maxi maꝫ abſolutaꝫ olim: dehinc longo interuallo repetitã atqꝫ conuictã defodi imperauit. Stupratoreſque uirginis in co mitio ad neceꝫ cædi: excepto prætorio uiro: cui dubia etiã tum cauſa & incertis quæſtionibus atqꝫ tormẽtis de ſemet profeſſo exilium indulſit: ac ne qua religio deum impune

contaminaretur

contaminaretur: monumentum quod libertus eius e lapidibus templo capitolini Iouis destinatis filio construxerat diruit per milites: ossaque & reliquias: quæ inerant: mari mersit. De clæmentia & largitate in initio principatus.

Nter initia usqueadeo ab omni cæde abhorrebat: ut absente adhuc patre recordatus Vergilii uersuꝫ. Impia q̃ cæsis gens est epulata iuuencis: edicere destinauerit ne boues immolarentur. Cupiditatis quoque atque auaritiæ uix suspitionem ullam aut priuatus unquam: aut princeps aliquãdiu dedit: immo e diuerso magnæ sæpe non abstinentiæ modo: sed etiam liberalitatis experimenta. Omnes circa se largissime prosecutus nihil priꝰ aut acrius monuit q̃ ne quid sordide facerent: relictas sibi hæreditates ab his quibus liberi erant non recepit. Legatum etiam ex testamento Ruſci Cepionis qui cauerat: ut quot annis ĩgredientibus curiam senatoribus certam summam uiritim p̃staret hæres suus irritum fecit. Reos qui ante quinquennium proximum apud ærarium pependissent: uniuersos discrimine liberauit: nec repeti nisi intra annum eaque conditione permisit: ut accusatori qui causam teneret exilium pœna esset. Scribas questorios negociantes ex consuetudine: sed contra Clodiam legem uenia in præteritum donauit. Subliciuia quæ diuisis per ueteranos agris carptim sua perfuerunt ueteribus possessoribus: ut usu capta concessit fiscales calumnias magna calumniantium pœna repressit: ferebaturque uox eius: príceps qui delatores non castigat irritat.

De sæuitia & crudelitate eius contra plurimos.

Ed neque in clæmentiæ neque in abstinẽtiæ tenore permãsit: & tamen aliquãto celerius ad sæuiciam desciuit quã ad cupiditatem. Discipulum Paridis pãtomimi pauperem adhuc: etiam tum maxime ægrũ quod arte formaque non absimilis magistro uidebatur occidit. Itẽ Hermogenem tarsensem propter quasdam in historia figuras librariis etiam qui eam describerant crucifixis. Patremfamilias quod thracem mirmilloni parem numerario imparem dixerat detractum e spectaculis in arenã canibus obiecit cũ hoc titulo: impie locutus parmulari⁹. Complures senatores in his aliquo consulares interemit: ex quibus Cluicam Cerealem in ipso Asiæ proconsulatu: Saluidienum Orfitum: Acilium Glabrionem exilio quasi molitores nouarum rerũ Cæteros leuissima quẽque de causa: Aelium Lamiam ob suspicios quidem: uerum & ueteres & innoxios iocos: quod post adductam uxorem laudanti uocem suã heu taceo dixerat: quodque Tito hortanti se ad alterũ matrimonium responderat. και συγαμησοι θελεισ: quũ maius eẽt supplicium meritus

Libertus: eius non dicit: cuius ad Domitianũ uix apte referas. Lapidibus destĩatis: ad usũ capitolinæ ædis cõparati. s Diruit: dirui fecit monumẽtũ. s. Ossa: filii. Ab oĩ cæde. q. d. multoꝫ ẽt aĩaliũ. Sordide: turpiter: ac præ lucri cupiditate auare nimiũ. Cauerat: testõ legarat

Viritĩ: senatorũ singulis. Apud ærariũ pepẽdissẽt aut ĩ uacuo: ut de claudio dixit: pepẽdissẽt: aut ambiguo causæ euẽtu suspẽsi toto qnq̃nnio ærarii rei fuissẽt. Discrimie in cõmõ: oĩꝫ piculo liberauit. Hec repetit. iterũ cogi. Intra ãnũ: ĩtra anni spaciũ. Qui cãm nõ teneret: q nõ uictor eẽt: aut ad exitũ nõ perduceret. Cõtra clodiã legẽ. P. Clodius tri. pleb. q̃ttuor tulit leges Aulo Gabio: &. L. pisone cõsulibus ĩ q bus hanc fuisse ĩtelligi oportet. Subcisiua. i. agroꝫ ptes succisas: hoc est diuidẽdis agris hĩc ĩde subductas. ut mẽsura admetiẽtibus magis q̃draret: dñr & succisiua tpa necessariis horis subtracta. Pli. succisiuis tpibus ista curamꝰ: Gellius. Ea oĩa succisiua: & subsecũdaria tpa. Carptĩ. hĩc ĩde carpẽdo aliqd. Veteribus possessoribus: his q agros ipsos ad id tp̃s possederãt: prius dico q̃ diui si eẽnt. Vsucapta possessiõis cõtinuatiõe q̃sita. Modestinus usucapio ẽ inqt acqsitio uel adiectio dñii p cõtinuationẽ possessiõis tpis lege definiti. Fiscales: ad fiscũ ĩperii attinẽtes. Calũnias. falsas delatiões aduersus ciues p fisco ĩtẽtas. Magistro: ipsi paridi. Figuras: aliquos ĩter se sermones Thracẽ retiariũ.

Mirmilloni: q cũ retiario pugnat Munerario. gladiatori ad munus cõparato: munus gladiatoriũ certa mẽ dr̃. lu. munera nũc edunt & uerso pollice q̃ulgi: quẽlibet cecidunt.

Impie locutus parmularius a parma pmula est atꝫ ĩde recta uoce p mularius pmulaꝫ opifex: aut quẽ admodũ a scuto scutarius dr̃: sic a parmula parmularius parmulæ gestator: ut p̃teritæ militiæ atꝫ eius dẽ obscuræ & gregariæ breui titulo arguerit. Aciliũ glabrionẽ. lu. ꝓpabat Acilius æuo. Eliũ lamiã: lu. Lamiarũ cede madenti. Abducta uxorẽ. s. Domitiã: quã illi adempta Domitianus duxit uxorẽ. Laudãti domitiano. Heu taceo: quasi stomachi indiciũ in domitianũ dedisset. Se: lamia: και συταυν σχι θελεισ: & tu uxorem ducere

uis. Saluũ cocceanum:occidit ſub audi. Imperatoriam geneſim:ſyderalem in ortu poſituram ad imperium trahentem. Magonis & Annibalis:carthaginenſium ducũ ro.q̃ nominis hoſtium. Nouæ formæ:tum primum inuẽtæ. Luculeas:a ſuo nomine. Peti thraſeæ:a Nerone occiſi. Heluidi priſci:q Veſpaſiani principatu occiſus eſt. Sanctiſſimos uiros: innocentes:miræ conſtantiæ: cuius illi ſectæ fuerint Satyri carmen demonſtrat: Quale coronati inquit thraſea heluidiuſq̃ bibebant Brutorum & Caſſii natalibus Cuius criminis:ipſi ruſtico intentati. Philoſophos:philoſophiæ propheſſores:ac ſtudioſos. Heluidium: filium:ad patris differentiam qui a domitiano fuerat occiſus. Scæneo exodio:ridiculæ fabule argumẽto. Paridis & œnones:quia ob paridis pantomimi amorem domitiam uxorem domitianus exegerat:fuit œnone paridis uxor:cum qua poſt raptum Helenæ diuortium fecit. Strabo eſt auctor. Diuortium diſſidium ſeparationem.

E patruelibus: e duobus Sabini patrui filiis. Deſtinatum deſignatum. Aduerſæ partis. Antoniane factionis. Nouo quæſtionis genere:nouo cruciatu. Immiſſo: & hæc torquendi ratio. Laticlauum:patricium adoleſcẽtem Impudicos:corruptos:corpoꝝ pathicos. Auctorem ſummarum rationum ſeu computorum. Partibus de cœna:ex iis quæ ipſi erãt appoſita quibuſdam dono miſſis: & quod ad ordiem atinet. Iu.& ipſe ſumptam de margine cœnæ dixit. Emiſſariis:quid emiſſarii eſſent perſpicue ſupra demonſtrauimus. Geſtanti:domitiano: ſic in Cæſare dictatore Tribunitia ſubſellia præteruehenti: quum hunc præteruectum quia in curru erat illum geſtatum intelligamus. De latore: clæmentis ſcilicet. Hũc nequiſſimum ſeruum: clæmentem. Triſtiorem: ab effectu atrociorem. More maiorum ut nudorum ceruix furcæ inſereretur cæderetur que corpus ad necem. Difficulter: quaſi nollet id ſibi Saluum Cocceanum quod Othõis imperatoris patrui ſui diem natalem celebrauerat. Metiũ põpoſianũ qd̃ habere imperatoriã geneſim uulgo ferebatur:& quod depictum orbem terræ in membranis: concioneſq̃ regum ac ducũ ex Tito Liuio circunferret:qd̃q̃ ſeruis noſa Magonis & Hannibalis indidiſſet. Saluſtium Luculum britanniæ legatum:quod lanceas nouæ formæ appellari luculeas paſſus eẽt. Iuniũ ruſticũ:qd̃ Peti Thraſeæ & Heluidii priſci laudes edidiſſet:appellaretq̃ eos ſanctiſſimos uiros:cuius criminis occaſione philoſophos omnes urbe italiaq̃ ſum mouit. Occidit & Eluidiũ filium:quod quaſi ſcænico exodio ſub perſona Paridis & oenones diuortium ſuum cum uxore tractaſſet Elauiũ ſabinum alterum e patruelibus:qd̃ cum comitiorum conſularium die deſtinatum perperam præco non conſulem ad populum:ſed imperatorem pronunciaſſet. Verum aliquanto poſt ciuilis belli uictoriam ſæuior plærоſq̃ partis aduerſæ:dudum etiam latentes cõſcios in inueſtigato nouo quæſtionis genere diſtorſit immiſſo per obſcœna igne:nonnullis & manus amputauit:ſatiſq̃ conſtat duos ſolos e notioribus uenia donatos tribunum lariclauum & centurionem:qui ſe quo facilius expertes culpæ oſtenderent:impudicos probauerãt: & ob id neq̃ apud ducẽ:nec apud milites ullius momenti eſſe potuiſſe.

Item de ſæuitia & crudelitate eiuſdem.

Rat autẽ nõ ſolũ magnæ:ſed & callidæ inopinatæq̃ ſæuitiæ. Auctorẽ ſummarũ pridie q̃ crucifigeret in cubiculum uocauit:aſſidere in toto iuxta coegit ſecum hilarem que dimiſit:partibus etiam de cœna dignatus eſt. Aretinum Clæmentem conſularem uirũ e familiaribus & emiſſariis ſuis capitis condemnaturus in eadẽ uel etiã in maiore gratia habuit:quo ad nouiſſime ſimul geſtanti conſpecto delatore eius:uis inquit hunc nequiſſimuũ ſeruũ cras audiamus: Et quo contentius abuteretur patientia hoſum nunq̃ triſtiorẽ ſententiã ſine præfatione clæmẽtia: pronũciauit:ut non aliud iã certius atrocis exitus ſignum eſſet q̃ principii lenitas. Quoſdã maieſtatis reos in curiam íduxerat:& cũ põdixiſſet experturũ ſe illa die quã carꝰ ſenatui eſſet:facile perfecerat:ut etiã more maiorũ puniendi condẽnarentur:deinde atrocitate pœnæ conterritus ad lenidã inuidiã interceſſit his uerbis:neque enĩ ab re fuerit ipſa cognoſcere permittite patres conſcripti a pietate ueſtra ípetrari:quod ſcio me difficiliter ípetratũ ut dãnatis liberũ mortis arbitrium ídulgeatis. Nam & parcetis oculis ueſtris:& intelligent me omnes ſenatui interfuiſſe.

De rapinis & extorſionibus & aliis geſtis eius

Xhauſtus operũ ac munerũ ídenſis ſtipendioq̃ qd̃ adiecerat:tentauit quidem ad releuandos caſtrenſes ſumptus militum numerum diminuere: Sed cum obnoxium

noxium se barbaris per hoc animaduerteret: neque secius eo in explicandis oneribus omnibus habere. nihil pēsi habuit quin prædaretur omni modo bona uirorū ac mortuorum usquequaque quolibet & accusatore & crimine corripiebantur. Satis erat obiici qualecūque factum dictumq3 aduersus maiestatem principis cōfiscabantur alieniſſimæ hæreditates uel existente uno qui diceret audisse se ex defuncto cum uiueret hæredem sibi Cæsarem esse. Præter cæteros iudaicus fiscus acerbissime actus est: ad quē deferebantur qui uelut professi iudaicam ītra urbem uiuerent uitam: uel dissimulata origine īposita genti tributa nō pependissent. Interfuisse me adolescentulum memini. quum a procuratore frequentissimoque consilio inspiceretur nonagenarius senex an circūsectus esset. Ab inuēta minime ciuilis animi confidens etiam & tum uerbis: tum rebus immodicus. Cenidi patris concubinæ ex histria reuersæ: oscu lumque ut assueuerat offerenti manum præbuit: Generū fratris indigne ferens albatos & ipsum ministros habere proclamauit.

De elatione & uanagloria eiusdē.

Rincipatū uero adeptus neque in senatu iactare dubitauit & patri se & fratri īperiū dedisse illos sibi reddidisse. neque in reducenda post diuortiū uxore dicere uocatā eā in puluinar suū: acclamari etiā in āphitheatro epulari die libenter audit domino & dominæ feliciter: sed & capitolino certamine cunctos ingenti consensu præcantes ut Palfuriū surā restitueret. pulsū olī ex senatu ac tunc deoratoribus coronatū: nullo responso dignatus tacere tātū modo iussit uoce præconis. Pari arrogātia cū procuratorū snorū noīe formalē dictaret epistolā sic cœpit. Domin⁹ & deus noster sic fieri iubet unde institutū posthac ut ne scripto qdē ac sermone cuiusquā appellaretur aliter. Statuas sibi in capitolio nō nisi aureas & argēteas poni permisit: ac pōderis certi. Ianos arcusque cū quadrigis & īsignibus triūphorum per regiōes urbis tantos aut tot extruxit: ut cuidā græce inscriptum arcui sit. Consulatus. vii. x. cœpit. quod ante eum nemo: ex quibus septem medios cōtinuauit: omnes aut pene titulo tenus gessit: nec quemquā ultra calen. maii plures ad idus usque ianuarias. Post autem duos triūphos germanici cognomine assumpto septembrem mensem & octobrem ex appellationibus suis Germanicū Domitianumque transnomiuauit: quod altero susceptisset imperium: altero natus esset.

De cōiuratiōe cōtra eū facta: & suspicōe mortis quā hēbat

Er hæc terribilis cūctis & īuisus tādē oppressus est amicorū libertorūq3 ītimorū cōspiratione simul & uxoris: ānū diēq3 ultimū uitæ iā pridē suspectū hēbat: horā ēt necnō & genus mortis. Adolescētulo chaldæi cūcta præcōcessum iri. Barbaris: barbaroꝝ motibus. Neq; secius: haud minus Hæreret: mēte & cogitatiōe. Crimīe quolibet: tā uero q̄ falso. Alieniſſimæ: nihil ad fiscū attinentes. Fiscus attributū fisco ascriptū iudæoꝝ: qui tū romæ erāt. Deferebant: tanq̄ iudæorū numero hīndi uectigales delatoꝝ calūnia fiebāt. Dissimulata: celata. A procuratore fisci. Circunsectus: circunsectā & recutitā hēret mentulā. Ciuilis sed supbus & elatus. Reuersæ cænidi. Manū: pro osculo. Generꝝ fratris: cui iulia Titi filia nupserat Albatos ministros: albis credo uestibus cultos: ac nitidos. q. Titi frīs fauore & īpensa id fieret. ΟΥΚΑΓΑΘΟΝ ΠΟΛΥΚΟΙΡΑΝΙΑ: non bonū regnū pluribus cōe. Imperiū dedisse: quia. s. in uitelianos cū patruo Sabino insurrexisset: unde illa Martialis assētatio. Asseruit possessa malis pallatia regnis. Prima suo gessit pro ioue bella puer: sed Tacitus uerius oīa exequit. Epulari die: quo datū est populo epulū: Papinius: Vna uescimur omnis ordo mēsa. Parui: fœmina: plæbs: eques: senatus: & mox paulo. iā qs quis is est inops beatus. cōuiuā ducis esse gloriat. Dño & dnæ quā appellationem Augustus ī primis auersabatur. Eusebius Domitianus ait se dnm & deū appellari iussit. Mar. Edictū dni dei nostri. Palfuriū lu. Nā si palfurio creditmus armillato. Pulsum senatu: senatorio ordine eiectū. Ac pōderis certi: sed centenī libētius legerim. Papinius de statua Domitiano dicanda: Da capitolinis æternū sedibus aurꝝ. Quo niteāt sacri centeno pōdere uultus. Ianos: ad ædificii rationem alluſit: de Iani tēplo in Augusto diximus. Consulatus septē deci: decies septies cōsul fuit. Germanicū Domitianūq3: qd germanicus sit Domitianus cognominatus p̄ter Tranqllū. lu. carmen demonstrat. & in scripto radiat germanicus auro. papinius: An. te palladiæ talē germanice nobis: de trāsnominatiōe mēsiū Eusebius duo iqt mēses aliter appellari Septēber germanicus & october Domitianꝰ. Mar. Augustus æstates & Domitiānus autumnos. Altero: septēbri suscepisset īperium. Altero: octobri nasci cōtigisset: nā. xi. calē. nouēbris ē natus. Vxoris. Domitiæ: Adolescētulo: Domitiano. Caldei: mathe-

matici astrorum periti. Quibus sors obtigisset: qui id munus sortiti eēnt. Trabeati: trabea ueste circuiti: de trabea & equitibus trabeatis semel atq; iterum supra. Phengite: plinius Nerone principe repertus est in cappadocia lapis duritia marmoris candidus atq; tranqucēs etiam qua parte fuluæ inciderant uenæ ex argumento phengites appellatus. Plærasq; custodias plures ī custodia positos. Receptis cathenis eorum scilicet qui causam ex uinculis & cathenis dicebant ne quid illi in se moliri possent. Ne bono quidem exemplo. quasi. d. ne patrono quidem iubente. A libellis: ac si a manu si a pedibus dixisset. Manu eius: epaphroditi. Contemptissimæ: despectissimæ. Extenuissima suspicione: quæ ea fuerit non dicit sed forte quia Domicilla sororis eius filia christianum nomē receperat & ob id a te relegata alienati a primo in Domitianum studio patris suspicionem iniecerat. Tantum non in ipso consulatu. q. d. statim quod consulatu abiit. Feriat: Iupiter. Statuæ triumphales ipsius Domitiani. Arbor: cupressus in qua factum diximus prodigium in auito Vespasiani agro. Annum nouum: ineuntem annum. Exarmata: armis exuta: quibus ad id tempus eum tutata esset. Perinde: tantum. Commotus: exterritus. Casu: exitu. Delatum accusatum: ac productum ad principem. Iactasse: palam ac sæpius dixisse. Sciscitatus: percunctatus Domitianus. Ipsum: Ascletarionem. Mimo latino. de eo Iuuenalis & a trepido timele submissa latino. Mar. Qua timelem spectas

dixerant. Pater quoque super cœnā quandā fungis abstinentē palā irriserat: ut ignarū sortis suæ: quod nō ferrū potius timeret. Quare pauidus semper atq; anxius minimis etiā suspitiōibus præter modum commouebatur: ut edicti de excidendis uineis propositi gratiam facere non alia magis re compulsus credatur: q̄ quod sparsi libelli cū his uersibus erant. Eadem formidīe oblatum a senatu nouum & excogitatum honorem: quāquam omniū talium appetentissimus recusauit: decretum erat ut quotiens gereret cosulatum equites Roma. quibus sors obtegisset trabeati: & cum hastis militaribus præcederent eum inter lictores apparitoresq;. Tempore quoq; suspecti periculi appropinquante sollicitior in dies: porticuum in quibus spatiari cōsueuerat parietes phengite lapide distinxit e cuius splendore per imagines quicqd a tergo fieret: prouideret. Et nec nisi secreto atq; sol⁹ plærasq; custodias receptis quidem in manu cathenis audiebat: utq; domesticis persuaderet: ne bono quidem exemplo audēdam esse patroni necem: Epaphroditum a libellis capitali pœna cōdemnauit: quod post destitutionem Nero in adipiscendā morte manu eius adiutus existimabatur.

De patruele per eū occiso & q̄busdā prodigiis mortis ei⁹.

Eniq; Flauiū clæmentē patruelē suū cōtemptissimæ īertiæ: cui⁹ filios ēt nūc paruulos successores palā destinauerat: & abolito priore noīe alterū Vespasianū appellari iusserat: alterum Domitianum: repente ex tenuissima suspitione tantū non ipso eius cōsulatu interemit: quo maxime facto maturauit sibi exitū. Continuis octo mensibus tot fulgura facta nunciataq; sunt: ut exclamauerit: feriat iā quem uolet. Tactum de cœlo capitoliū templūq; flauiæ gentis. Item domus palatinæ & cubiculum ipsius: atq; etiā e basi statuæ triumphalis titulus excussus ui ꝓcellæ in monumētum proximum decidit. Arbor quæ priuato adhuc Vespasiano euersa surrexerat. tunc rursus repente corruit: prænestina fortuna toto impii spacio annū nouū lætā eandemq; semp sortem dare assueta: extremo tristissimā reddidit: nec sine sanguinis mentione. Mineruā quā supstitio se colebat: somniauit excedere sacrario: negantēq; ultra se tueri eū posse quod exarmata esset a Ioue. Nulla tamē reperinde motus est: quā responso casuq; Ascletariōis mathematici. Hunc delatū nec inficiantē iactasse se quæ prouidisset ex arte: sciscitatus ē qs ipsum maneret exitus: & affirmātem fore ut breui laceraretur a canibus: interfici quidem sine mora. Sed ad coarguendā temeritatē artis sepeliri quoq; accuratissime imperauit: quod cum fieret euenit ut repentina tempestate deiecto funere semiustū cadauer discerperēt canes: idq; ei cœnāti a Mimmo Latino: q præteriēs forte aī aduerterat īter cæteras diei fabulas referetur

De

derisiorem q̄ latinum. Inter fabulas diei: inter cætera: quæ risu aut memoratu digna eo die occurrerāt. Tuberes: Mar. Non tibi de libycis tuberes & apyrina ramis: De nomētanis sed damus arboribus: & rursus: lecta sub urbanis mittuntur apyrina ramis. Et uernæ tuberes quid tibi cum libycis. fæ. genere protulit: quum tranquillus oblatos tuberes dixerit: de ratione fructus: Pli. plura: Ad capricorni caudam est aquarius ut ruffi auieni carmen ex primo Arati phænomenō testatur: ipse dehinc longos insignis aquarius artus Astat ad hirsuti caudam pulcher capricorni: Aratus eum Troili: & calliores filium fuisse a quibusdam existimatū credit ganimedem dico: Nigidius hydrochoon siue aquarium deucaliōem credidit Higinius ab egesinace nō a nigidio: Deucalionem ait aquarium existimatum qui diluuio superfuit: alii Aristeum putarunt Apollinis & cyrenes filium Higinius cuius ꝓxime memini Eubolum ait eum cecropem putasse: idq̄ signū siniſtram manū ad capricorni tergum porrigere: dextrā ad iubam pegasi pedes in hyemali circulo fixos habere: figuratur stellis. xiiii.

In aquario cælesti signo quod cædis: qua secuta ē omen fuisse uideri pōt. Missum: sub custodia: qa mutationem rerum prædixisset.

Audiit: causam dicentem. Verrucam: cutis portiūculas in callum cōtractam. Q. Serenus: Et rupta immensos fundit uerruca cruores
Veteres & pro scopulo quodam: abruptoq̄ saxo uerrucā posuere.

Domicillæ procurator: flauiæ Domicillæ flauii clæmentis consulis: de quo supra ex sorore neptis ipsius principis amitinæ: quā christiano noīe recepto Domitiāus ut Brutius tradidit in pontiā insulam relegauit. Pecuniaq̄ reus a quo interceptæ pecuniæ repetebant. Iudiciū. q. cōpertū haberet: q̄ī Domitianū ipsum cōspirassent: hocq̄ ꝑtextu a parthenio in cubiculum accersitū intellige. Attonito: uano potius: q̄ quod uere īstabat periculo intento. Suffodit: Stephanus Saturius decurio: q cubiculariorū turmæ præerat: de ratiōe noīs, ꝑter Festum & pedianum Laurentius Vallensis in elegantiarum libris plura. Curæ larium: qui laribus domesticis cultus causa assistebat.

Capulo: pugiōis. Clausa: ne ad ministros exire posset. Stephano: qui primas sibi cædis partes desumpserat. Conatum: Domitianum. Sandapila loculo quo plæbeiorum ac damnatorum corpora efferebantur. Vespilones: q cadauera sepeliebant a uespere dicti qua hora cadauera efferri consueuere. Marti. Qui fuerat medicus nunc est Vespilo diaulus: Quod Vespilo facit fecerat & medicus. Funerauit: cremauit.

De quibusdā signis mortis eius & gestis & de ipsa morte.

Ridie q̄ periret: quū oblatos tuberes seruari iussisset in crastinū: adiecit si modo uti licuerit: & cōuersus ad proximos affirmauit fore ut sequēti die luna se in aquario cruentaret: factumq̄ aliquod existeret: de quo loquerentur hoīes per terrarū orbem. Atcirca mediam noctem ita est exterritus: ut ex strato prosiliret: dehinc mane aruspicē ex germania missum: qui consultus de fulgure mutationē rerū prædixerat audiit: condemnauitque: ac dū exulcerata in fronte uerucam uæhementius scalpit profluēte sanguine: utinā inquit hactenus. Tunc horas requirenti pro quinta quā metuebat: sexta ex industria nunciata est. His uelut transacto iam periculo lætū festinantēque ad corporis curā parthenius cubiculo præpositus conuertit: nuncians esse qui magnū nescio quid afferret: nec differendum. Itaque sūmotis oībus in cubiculū se recepit: atque ibi occisus est. De modo cædis & mortis ac de funere eiusdē.

Einsidiarū cædisque genere hæc fere diuulgata sunt Cunctantibus conspiratis quādo & quomodo udē luantē ne an cœnantē aggrederentur. Stephanus Domicillæ procurator: & tunc interceptarum pecuniarum reus: cōsiliū operāque obtulit. Acsiniſteriore brachio uelut ægro lanis fasciisque per aliquot dies ad aduertendā suspitionē obuoluto ad ipsam horā dolū interiecit: professusque conspirationis indicium & ob hoc admissus legenti traditum a se libellum: & attonito suffodit inguina: Saucium ac repugnantem adorti Clodius cornicularius: & Maximus parthenii Libertus: & Saturius decurio cubiculariorum: & quidam e gladiatorio ludo uulneribus septem contrucidauerunt Puer qui curæ lariū cubiculis ex cōsuetudine assistēs interfuit cædi: hoc amplius narrabat se iussum a Domitiano ad primum statim uulnus pugionem puluino subditū porrigere: ac ministros uocaret: ne q3 ad caput quicquā excepto capulo: & præterea oīa clausa repperisse: atq3 illū interim arrecto: deductoque ad terrā Stephano colluctatū diu dum modo ferrum extorquere modo quāquā laniatis digitis oculos effodere conatū. Occisus est. xiiii. calē. octobris anno ætatis. xlv. īperii. xv. Cadauer eius populari sandapila per uispilones exportatum. Philix nutrix in suburbāo suo latina uia funerauit sed reliquias templo Flauiæ gentis clam intulit. cineribusque Iuliæ filiæ Titi quam & ipsa educauerat. commiscuit.

De statura corporis & membrorum eius ac gestis.

Aciæ:uisu. Hebetiore:minus acuto. Restrictiores. i.contranctiores. Obesitate: pinguedine. Remacruerant: macilentiora facta erant. Verecundia oris:modestia quadam:& amabili ob rubo rem præsentia. In contumelia traheret:in se dictum putaret. Iurgio: conuicio. ουχορασ κατω καλος ἐ μεταστε οιοσ: non.uides qualis & ego pulcherq; magnusq;. Te mãet:tu quoq; caluus fies. In albano secessu quũ albã secederet. Quasi cornua:i cornuũ spém duabus a frõte sagittis affixis. Dispẽsam palmã:parẽtes digitos. Innocue:manu nihil offensa. Necessario stilo:qui infrequentem dicendi uel scribẽdi usum uenir̃ solet. Ne inelegantis: sed elegantia quadam præditi. Metius sibi uidetur: hominem sui temporis taxare solitũ accipias:qui sibi supra formam placeret. In canum canis respersum. Perfusam niuẽ mullo:erat.n.mulsum subrutili coloris. Mar. Hæc tibi turbato cãusina simillima mulso. Profestis:diebus:nõ festis sed q bus opifices & rustici opant̃. Martianũ:apud pliniũ id pomi nomen

Tatura fuit procera:uultu modesto ruborisq; pleno: grandibus oculis:uerum acie hebetiore:præterea pulcher ac decens maxime in iuuenta:& quidem toto corpore exceptis pedib⁹ quorũ digitos strictiores habebat:postea caluitio quoque deformis: & obscœnitate uentris: et crurum gracilitate:quæ tamẽ ei ualitudine lõga remarcuerãt Commendari se uerecundia oris adeo sentiebat:ut aut senatum sic quondam iactauerit:usq; adhuc certe animum meum probastis et uultum Caluitio ita offendebatur.ut in contumeliã suam traheret:si cui alii ioco uel iurgio oblectaretur quãuis libello quem de cura capillorum ad amicum edidit:etiã hoc simul seque consolans inseruerit ουχορας κατωκαλοσ θε μεθας εθ οιος. Eadem remanent mecum capillorum fata:et forti animo fero comam ĩ adolescentia senescentem. Scias nec gratius quicq̃ decore:nec breuius.

De peritia in sagittando:et impatientia laboris.

Aboris impatiens per urbem pedibus non temere ambulauit:in expeditione et agmine equo tarius:lectica assidue uectus est. Armorum nullo sagittarũ uel præcipuo studio tenebatur. Centenas uarii generis feras sæpe in albano secessu conficientem spectauere plærique:atque etiam ex industria ita quarundam capita figentem:ut duobus ictibus quasi cornua efficeret. Nonnunq̃ in pueri procul stãtis præbentisque pro scopulo dispẽsam dextræ manus palmam sagittas tanta arte direxit:ut omnes per interualla digitorum innocuæ euaderent.

De facundia et studio eius.

Iberalia studia initio imperii neglexit:quãquam biblyothecas incendio absumptas impensissime reparare curasset:exemplaribus undique petitis: missisq; Alexandriam qui describerent: emendarentque. Nunquam tamen historiæ carminibusue cognoscendis operam ullã: aut stilo uel necessario dedit præter commentarios et acta Tiberii Cæsaris nihil lectitabat:epistolas orationesque et edicta alieno formabat ingenio. Sermonis tamen nec inelegantis dictorum interdum etiam notabilium:uellem inquit tam formosus esse quam Metius sibi uidetur: et cuiusdam caput uarietate capilli subrutilum et in canum:perfusam niuem mulso dixit.

De usu aleæ et conuiuiis eius et aliis gestis.

Onditionẽ prĩcipũ miserrimã aiebat:quibus de cõiuratione cõperta nõ crederetur nisi occisis. Quotiẽs ociũ eẽt alea se oblectabat:etiã ꝓfestis diebus matutinisq; horis:ac lauabat die. prandebatq; ad satietatem: ut non temere super cœnã præter martianum malum:et modicam ĩ

ampulla

ampulla potiunculam daret. Conuiuabatur frequenter ac large: sed pene raptim certe non ultra solis occasum nec ut postea comessaretur. Nam ad horam somnii nihil aliud q̄ secreto solus deambulabat.

De libidine & luxuria eiusdem:

Ibidinis nimiæ assiduitatem concubitus uelut exercitationis genus clinopalem uocabat. Eratq; fama quasi concubinas ipse diuelleret: nataretq; iter uulgatissimas meretrices. Fratris filiam adhuc uirginem oblatam in matrimonium sibi quum deuictis Domitiæ nuptiis pertinacissimæ recusasset non multo post alii collocatam ultro corrupit: & quidem uiuo etiam tum Tito: mox patre ac uiro orbatam ardentissime palamq; dilexit: ut etiam causa mortis extiterit coacte conceptum a se abigere.

De mœsticia militū & lætitia senatus in morte eius.

Cæsum eum populus indifferēter: miles grauissime tulit: statimq; eum diuum appellare conatus: paratus & ulcisci nisi duces defuissēt: quod quidem paulo post fecit: expostulatis ad pœnam pertinacissimæ cædis auctoribus. Contra senatus adeo lætatus est ut repleta certatim curia non temperaret: quin mortuum contumelioſissimo atq; acerbissimo acclamationum genere laceraret: scalas etiam inferri clypeosq; & imagines eius coram detrahi: & ibidem solo affligi iuberet nouissime eradendos ubiq; titulos: abolendamq; omnem memoriam decerneret. Ante paucos q̄ occideret̄ menses cornix in capitolio elocuta est:

.i. erūt omnia bene. Nec defuit qui ostentū sic interpretaret̄

Nuper tarpeio quæ sedit culmine cornix.

Est bene non potuit dicere: dixit: erit.

Ipsum etiam Domitianum ferunt somniasse gibbam sibi pone ceruicem auream enatam pro certoq; habuisse beatiorem post se lætioremq; portendi Reipublicæ statū. Sicut sane breui euenit abstinentia & moderatione insequentium principū non reperio. Libidinis nimiæ: fuit. s. Clinopalem: lecti palestram ἀπὸ τοῦ κλινῆς lecto: καὶ πᾶς λαικῶ luctor. Diuelleret: pudendis partibus purgaret. Fratris filiam: Iuliam. Coacte conceptum a se abigeret: abortum facere. Iuue. Quum tot abortiuis foecundam Iulia uuluam solueret: & patruo similes effunderet offas. Indifferenter tulit: ad unum omnes lætati. Laceraret: proscideret: ac maledictis insectaretur. Scalas gemonias: quo ut sæpe diximus dānatorum corpora abiiciebantur.

Affigi: sic omnia tranquilli exēplaria habent: quæ lectio & si recipi potest ut affigi. i. humi statui se natus iusserit: Eusebii tamen auctoritas efficit: ut affligi non affigi legendum esse contendamus: eius inquit quum de domitiano interim loqueretur: imagines dissectæ sunt: & a populo per ignominiam publice cōculcatæ. Cic. quoq; in pisonem statuam istius iquit persimilem deturbāt affligunt cōminuūt. Locuta est. εὖ γὰρ πάντα καλῶς: erunt cuncta bene. Est bene: quum de cornicis conatu, intelligere uideantur: ad præsentem tamen rerum statum poeta al lusit. Gibbam auream: tumorē carnis: Iuuenalis gibbum dixit: cuperet rutilæ uirginia gibbum: & rursus: Strumosum atq; utero pariter gibboq; tumētem. Insequēntium principum: nam ut de aliis sileam Nerua: qui illi successit: decreto patrum post mortem inter deos est relatus: Traianus qui proxime imperauit tam popularis fuit: ut in congratulatione principū acclamari sit solitū: Felicior Augusto Traiano Melior.

FINIS.

C. Suetonii Tranquilli de uita. xii. Cæsarum libri duodecimi ac ultimi.

FINIS.

Tetraſtica de Cæſaribus poſt Tranquillum.

Nerua imperator.

Roximus extincto moderatur ſceptra tyranno
Nerua ſenex: princeps nomine: mente parens.
Nulla uiro ſoboles imitatur adoptio prolem:
Quam legiſſe iuuet: quam genuiſſe uellit.

Traianus imperator.

Greditur regimen uiridi Traianus in æuo.
Aelii laude prior: cætera patris habens.
Hic quoq; prole carens ſociat ſibi ſorte legendi
Quem fateare bonum diffateare parem.

Hadrianus imperator.

Elius hinc ſubiit mediis præſignis in actis.
Principia & finem fama notat grauior.
Orbus & hic ſocianſq; uirum documenta daturum.
Aſſumpti quantum præmineant genitis.

Antonius pius imperator.

Ntonius adhinc regimen capit ille uocatu.
Conſultiſq; pius nomen habens meriti.
Filius huic fato nullus: ſed lege ſuorum.
A patria ſumpſit qui regeret patriam.

M. Antonius imperator.

Oſt Marco tutella datur quæſita Platonis.
Serus ad imperium. patre pio melior.
Succeſſore ſuo moriens ſed principe prauo.
Hoc ſolo patriæ quod genuit nocuit.

Commodus imperator.

Omodus inſequitur pugnis maculoſus harenæ.
Threcidico princeps bella mouens gladio.
Eliſſo tandem perſoluens gutture pœnas.
Crimini bus faſſus matris adulterium.

De Suetonio

Suetonius Lenis tertiæ decimæ legionis tribunus bello qđ iter Vitelliũ & Othonẽ apd Bebria cũ geſtũ ẽ iperatoriſq; clauius Trãqllo Suetonio hiſtorico pater fuit. Qui cũ Hadriani ipatoris epiſtolarũ magr eẽt apdq; Sabinã uxorẽ unius Sueui fãiliarius ſe egiſſet q̃ reuerẽtia dõus aulicæ poſtularet ſucceſſorẽ meruit. Scripſit de re gibus libros tres: quos Lepido poemate in epitomẽ Pontiũ Paulinũ redegiſſe memoriæ proditũ ẽ. De grãmaticis oratoribuſq; duos De uiribus illuſtribus unũ quẽ pleriq; Plinii oratoris eẽ autũnãt De genere ueſtiũ unũ Reliquit & Cæſarũ uitas. xii. tanta cura diligẽtiaq; dũ mĩma quæq; attigit conſcriptas: ut prærepta nõ præbita ſcriptoribus facultas uideatur.

Item de eodem.

C. Suetõius uiſus ẽ ea libtrtate ſcripſiſſe Cæſarũ uitas: q̃ uixiſſe illi ferũt nemĩ aut demit aut adiicit qcq̃: nil ad aſſẽtationẽ cuiuſ piã aut ſtudiũ ſuũ: oia ad itegritatẽ hiſtoriæ refert. Mores illorũ & ĩ iperio & priuatorũ ſic exprimit: ut nõ legẽ q̃s Suetõii ſcripta: ſed ii ipſi ſpeculo itueri ſeſe uideat uitia uirtuteſq; oĩm citra & iuidiã & gr̃am appit & q̃ fortũa foris cuiq; fuerit aut domi: hĩtus ẽ duriuſculus dũ nec mĩma q̃dẽ negligit & ſũt aridiora plæraq; & mĩutiora q̃q̃ nitere poſſit aut cape eloquẽtiæ corpus: ſed tamẽ ẽ ĩ genẽ ipſo ſcribẽdi multu põderis: eruditio uero tãta: ut ſeueritate oõnis grauiter caſtigata: quẽ huic ãteponã ueterũ ſcriptorũ nõ uideã.

C.Suetonius Tranquillus Suetonium lenem patrem habuit unde cognomen & si diuersa uoce integro tamen significatu creditur adeptus: fuit ille ciuili bello quod ad Bebriacum inter Othonem & Vitellium est gestum: tertiæ decimæ legionis tribunus: & augusti Clauius: ipse in forensi luce non nihil uersatus quod Plinii testantur epistolæ cæterum patrimonio quod amplissimum a patre acceperat profligato: seu ægestate seu quod magis credo laudis cupiditate ductus ad historiam se contulit: quam a Cæsare dictatore auspicatissime exorsus: eo quo imperatum erat ordine per uitas in domitianum descendit: fuit qui Neruam & Traianum illis adiecisse scribant: uerum conscius sibi eorum quæ in his parum integra fide tradita essent: cum uiuentium interim coactus fuisset habere rationem: ne pars una reliquæ historiæ fidem eleuaret: in apertum non rettulit: cætera ea qua illi libertate uixerunt ac nescio an quædam etiam ut in Nerone & Galba ab eo liberius prodita: per hæc studia Adriano principi ab initio commendatus: quum epistolarum magisterio apud illum aliquādiu esset functus: ueniſſetq; in suspitionem quasi familiarius q̄ domus aulicæ reuerentia postularat: apud Sabinam principis coniugem ageret: successorem meruit: scripsit de Grammaticis quoq; & Oratoribus libros duos: de uiris illustribus unum: quem Iunioris Plinii plæriq; autumant: de genere Vestium unum: de Regibus tres: quos lepido poemate in epitomen Pontium Paulinum redegisse quidam prodiderunt. C.Plinio cuius modo memini: familiariter ē usus: a quo per epistolam hortatur: ut uolumina quæ perfecta essent: & absoluta quandoq; uellet ædere: eius dicendi genus quod inter omnes constare uideo haud tam floridum q̄ uenustum: domuiq; magis q̄ foro accommodatum: breuitasq; uni: ut Vopiscus ait pene familiaris: sed non ita breuis ut non passim duriusculus occurrat: dum minime consectatur. Quo fit ut plæraq; ne splendescere quidem possint: corpus ue eloquentiæ ob tenuitatem recipere: sed quoquo modo res habet: in eo scribendi genere primas omnium iudicio occupauit: ita ut ex ingenti scriptorum manu: quæ post illum in eo genere nihil obscure uersata est: elocutiōe: grauitate: dispositione: qui cum hoc uno iure conferri possit: sit certe nemo.

Registrum huius operis.

a
Prima alba
M.Antonius
M.Antonii
tiōibus: magnis

b
recognoscendū.
Appianus de
quadrigenos indif/

c
Et prædicator
representaret
quod Plutarcho

d
capuæ: diony/
Secundos hæredes:
M.Antonii

e
inquit uo/
tas: Pannonios
obire cogebatur

f
Consilia semestria
gratuitam frumenta
Amphitheatro

g
mant. Peragráti
De filia: de filiæ
ptam quo pacto

h
prorsus obsole/
nātem appositum:
tu statuisse

i
Irruptionem
Criminari
Iuxta patauium

k
Post illum diē
causa adire uolentes
factitare cœpit:

l
uehementer intētus.
nō magis q̄
impios nullam

m
pugillum spectacu/
Dindimeæ ma/
Cum omnibus

n
Macteas uenenatas:
pulsi ad extre/
Optarent: se. s.

o
Patronum
cheream & lupum
Togatum: ut ci/

p
Octauiam: quæ
nentia. Represen
Antoniæ. Orna/

q
rædis quem a coro/
Parētis: claudii
Cœlestem uocē

r
quem eius consilii
Antoniam: clau
Cadauerū cor/

s
mocritus. Theophra
Manus penulis
domos ueteres

t
auctor est otho/
patrem picum
substitutus eēt

u
quod per stipulatio
uitæ tempore
perfregit. Inue/

x
sic quoq;
Instituti: Cæsar
donata manu
quū maius eēt

Venetiis per Damianum de
Gorgonzola. M.cccc.
lxxxxiii. die. xxix.
mēsis Martii.

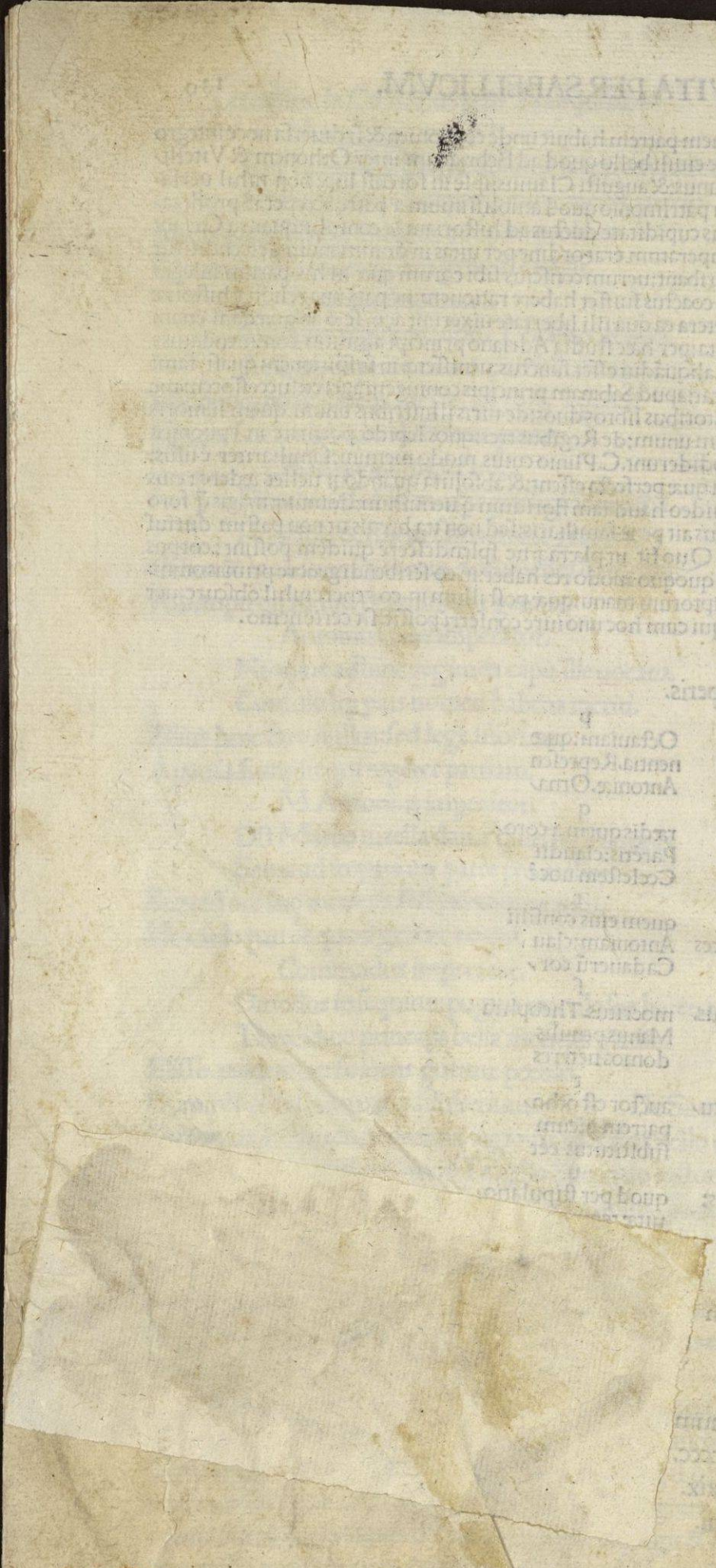

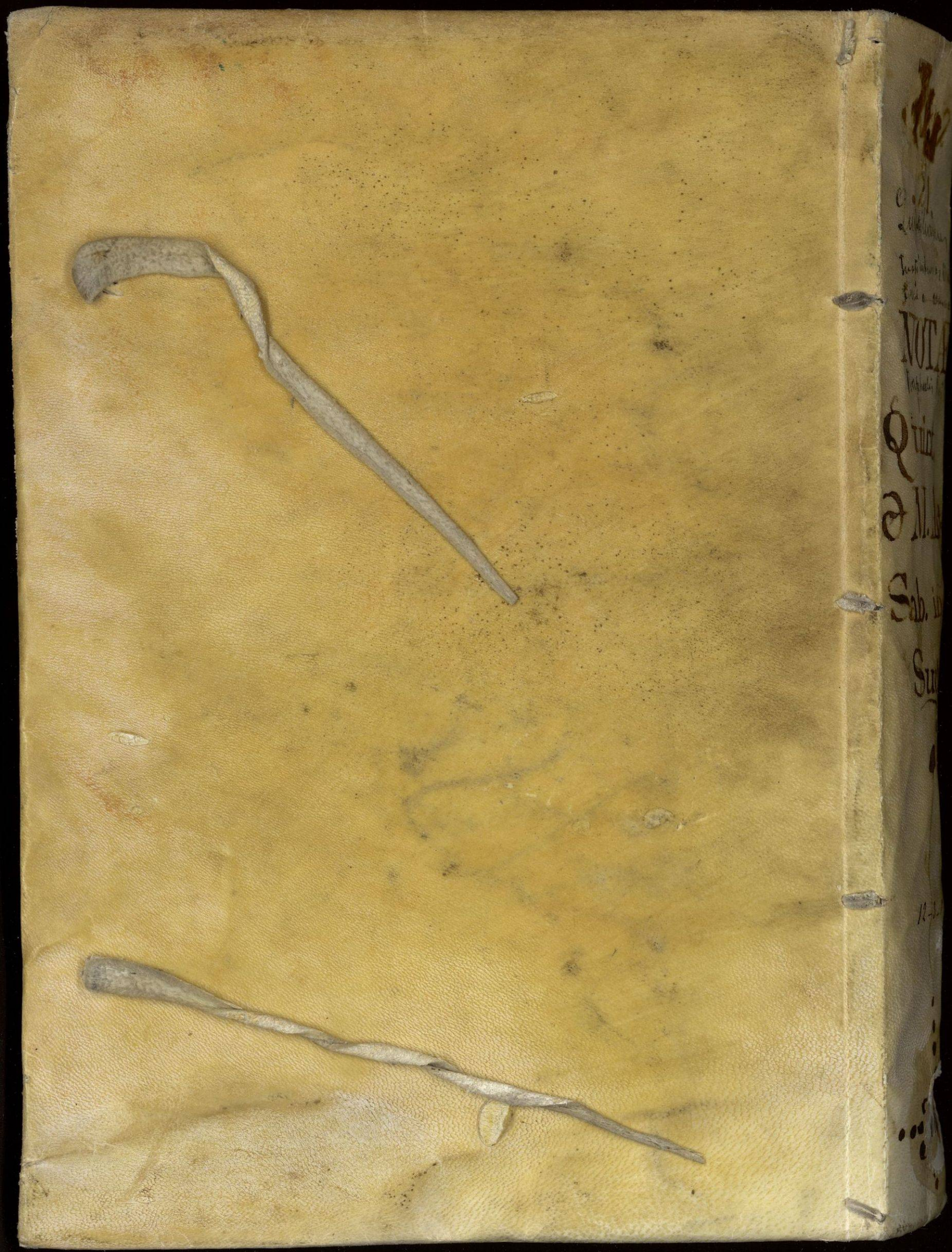

9.7.7.22